6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1269 Vineri 1 Aprilie 1911

FEVRUARIȘTII

Discuția generală la budget a readus pe tapet chestia lui 12 Februarie 1901, cînd cu votul de blam dat guvernului Carp din 1900 Iulie. Ani întregi presa Carpistă ne-a botezat pe noi partid conservator de *Februariști*, și în special *Epoca* a dus o campanie febrilă pe tema aceasta.

Februariști erau, în ochii d-lui N. Filipescu și ai d-lui P. Carp, acei conservatori, cari făcînd act de indisciplină către șeful guvernului—d. P. P. Carp—au votat după indicațiile șefului partidului—d. Iorgu Cantacuzino—punînd în minoritate de un vot guvernul Carp, după care au urmat liberalii cu guvernul Sturdza.

Votul de la 12 Februarie 1901 era urmarea unui echivoc, care se provocase în sinul partidului conservator de la 1900. Din cauză de boală—boală de urechi—d. Cantacuzino s'a fost dus la Viena să i se facă operație. Guvernul, slăbit prin lipsa șefului, subminat de acțiunea personală a d-lui Filipescu, a silit să se dea președinția consiliului d-lui Carp. In Iunie 1900 s'a făcut prima fusiune, după ce d. Carp prin presă combătuse un an și jumătate șefia d-lui Cantacuzino, ca pe cel nechemat la asemenea onoruri.

Atunci d. Carp a iscălit un zapis, prin care recunoștea șefia d-lui Cantacuzino, de și i se cedase președinția consiliului. Urmarea a fost, rămînerea în afară de guvern a d-lui Take Ionescu, rămas simplu *mameluc* în majoritate. De la Iulie 1900 pînă la 12 Februarie 1901 d. Take Ionescu n'a fost ministru conservator. Era de atunci simptomul fuziunii!

D. Carp pregătise legile financiare, lucrate de d. Mișu Săulescu și de Vivescu, și el personal habar n'avea de economia acelor legi, cum s'a dovedit în secțiunile Camerii. Dar proectul depus la Cameră nu fusese nici semnalat cel puțin șefului partidului. D. Cantacuzino s'a fost simțit atins în amorul lui propriu, și atunci a întors cojocul, a rugat pe d. Take Ionescu să l studieze de-a măruntul în vacanța Crăciunului, stînd la Sinaia, și să refereze asupra economiei legii. După serbători s'au ales delegații, prin comună înțelegere, la cele 7 secțiuni, în persoana președinților: Maiu, Take Ionescu, Triandafil, Badareu, etc., așa că de la alegerea delegaților acestei legi s'a dat indicația luptei.

Se frămîntau economiile în budget. D. Sturdza ținea săptămînal întruniri la Dacia, cerînd 20 milioane economii în budget. Expusese Suveranului natura celor 20 milioane economii. Pentru economii era și partidul conservator, afară de d. Carp, care se încumetase a arăta majorităților într'o întrunire la Senat, că în budget sînt anumite sume ireductibile, 217 milioane, mi se pare.

Atunci d. Cantacuzino ca șef de partid a luat cuvîntul și a învinuit pe d. Carp că nu e în vederile partidului realizînd și economii, pe lîngă urcări de biruri, și a spus acea apostrofă teribilă „vîră sabia în teacă, căci mă tem să nu pieri de sabie".

Soarta guvernului era hotărîtă de la Ianuarie. Se produse demisia guvernului, și ținu o săptămînă criza. D. Carp reveni, dar pacea nu se făcuse. Delegații nu cedase la legea impositelor.

In ședința memorabilă de la 12 Februarie a luat cuvîntul și d. Cantacuzino, și Panu, și Take Ionescu și Păltineanu. Cuvîntul șefului partidului a hotărît votul. Guvernul Carp a căzut.

Azi d. Carp e cu d. Cantacuzino și crede a arunca toată răspunderea votului de la 12 Februarie 1901 numai d-lui Take Ionescu, căruia îi reproșează că l'a împedecat de a face binele.

De și votul a plecat din inițiativa șefului partidului, pe care d. Carp, în grandomonia sa, îl călcase pe coadă și l'a burzuluit, răspunderea i se face d-lui Take Ionescu. Toți știm că în sara zilei spre 12 Februarie d. Filipescu a stat de capul d-lui Take Ionescu pînă tărziu noaptea să-l hotărască să nu facă jocul Nababului, și că dar, era în cunoștința guvernului că acțiunea ostilă d-lui Carp nu pleca de la Take Ionescu, de și fusese sacrificat din guvern. Dar prin instinct de clasă și de conservare a direcției partidului în clasa boerească *pură*, d. Carp a dat mîna cu d. Cantacuzino și s'a făcut a doua fuziune, pe spetele tot a d-lui Take Ionescu, căci la alegerile generale din 1907, Mai, elementele takiste au fost sistematic lucrate pe sub mînă de cele fuzionate, cum e notoriu tuturor.

Ast-fel stînd lucrurile, împrospătarea acestor fapte politice, pentru a se face numai șefului nostru un cap de acuzare, e o vădită răutate. La acestea d. Take Ionescu a ripostat: „Primesc pe de-antregul răspunderea votului de la 12 Februarie 1901, dar atunci trebue să-mi admiteți implicit că *eu* și *numai eu* am dreptul de a vorbi în numele tradiției conservatoare, care a provocat votul de atunci. D-ta, d-le Carp, n'ai întrat definitiv în partid de cît la 1907, spre a deveni șef; tot ce s'a lucrat mai înainte de această dată în numele, partidului conservator te-a găsit pe d-ta contra.

Iată dar că Februarismul lui 1901, departe de a fi o acuză politică șefului nostru, este o recunoaștere implicită, că tradiția, firul ideii conservatoare e acolo unde e Take Ionescu, iar nu unde e d. Carp.

Februarismul întărește conservatorismul nostru. Dacă azi d. Carp e în formă mai tare și a învins, nu-l îndritesc a se crede că singurul poate vorbi în numele tradiției conservatoare.

***

Scandalul de la Senat

— Minoritatea a fost insultată de un bandit —

Alegerile generale, așa cum au fost operate au adus aminte de alegerile din Ungaria. De aceea numele Carp a fost pus alături de numele Hedervary.

Acum se copiază și sistemul parlamentar ungaresc. Este sistemul insultărilor, sistemul obstrucției guvernamentale contra minorității, sistem care ajunge pînă la loviri.

Minoritatea din Senat, care se compune, în mare parte, din marii fruntași ai țării, a fost calificată ieri de ceată de nemernici, de către un adevărat bandit politic, care pe timpul alegerilor, prefăcuse județul într'un sîngeros cîmp de luptă.

Dacă banditul, avînd largă mînă de la centru, putuse opera, în voia lui, în acel nenorocit județ; dacă drept răsplată ticăloșiilor sale, a fost cinstit, spre necinstea Senatului, cu un jilț de „vice-președinte", apoi nu înțelegem să-i se dea voe să insulte minoritatea, să sară la bataie și să prefacă Parlamentul într'un local de scandal, ceea ce, din fericire nu s'a mai întîmplat, nici pe vremea opoziției unite contra lui Brătianu.

Noi nu vedem nici o scuză, nici o atenuare a faptelor, în scuzele pe cari banditul s'a văzut nevoit să le adreseze minorității.

Pe bandit îl considerăm neexistent—dar trebue să-l considerăm vice președinte al Senatului și cerem ca, în interesul demnității, în interesul liniștei, în interesul neîntinării luptelor parlamentare, cari se dau, la noi, în mod civilizat, acel prinț Kalimachi să nu mai fie tolerat să ocupe loc în biroul Senatului.

„Mâna timidă"

Domnul Take Ionescu, în ultimul seu discurs de la Cameră a arătat cîtă osebire de idei și de mentalitate există între d-sa și d. Carp.

Din această cauză d. Take Ionescu a ieșit din partid. Și păsăsind partidul, două lucruri i-au rămas să facă: să se retragă din politică, sau să dee altă direcție partidului conservator.

Opera aceasta, a adăugit șeful partidului conservator, a avut mare succes—și de aceea va urma înainte.

Soarta mea, a adăugat d. Take Ionescu este de preferat soartei d-lui Carp. Mai bine este să ai cu ce ține triumful moral de cît să sfîrșești trist ca d. Carp, care plătește situația materială, ce-o are cu dublul dezastru al alegerilor ce-a prezidat și al budgetului pe care l'a prezintat.

Așa a vorbit alaltăieri d. Take Ionescu, în marele seu discurs al răfuelei socotelilor.

Șeful partidului conservator-democrat, a arătat, deci de ce s'a despărțit de d. Carp: ca să poată da adevărată direcție conservatoare partidului.

D-lui Take Ionescu i-a răspuns d. Marghiloman. Iarăși a fost ales dînsul să apere pe d. Carp, din nou și-a manifestat, astfel, veleitățile de șefie și din nou a făcut „o aparare de apărător de judecătorie"—cum a caracterizat domnul Matei Cantacuzino „discursurile" ministrului de interne.

Și este interesant să se știe, că d. Marghiloman a făcut din nou pe avocățelul care hoinărește după franc în fața judecătoriei, care, lipsit de talent, lipsit de chemare pentru procese mari, vorbește cum poate și vorbește prost fiindcă altfel nu poate.

Căci, în declarațiile limpezi și tranșante ale d-lui Take Ionescu, d. Marghiloman n'a putut vedea de cît dorința d-lui Take Ionescu de a se întoarce în partid; ajunul foarte apropiat cînd d. Take Ionescu va intinde d-lui Carp o mînă timidă și va zice mea culpa.

E un concept de demență senilă la geambașul de cai, ajuns pretendent la șefia partidului conservator.

PAMFLETE POLITICE

RUGĂCIUNEA LUI MARIUS

Din nimic făcut-a lumea
Dumnezeu Atotputernic....
Către el îndrept acuma
Glasul meu sfios, cucernic.

Ci sloboade țării rele
Din seninul tău o rază...
Doamne fă-l pe cher Démètre
Invățat și om de vază.

Fă să se prefacă apa
Și în lapte și 'n iaurt;
Fă-l pe Haki Căpitanul
Ca de-o sabie mai scurt.

Știu că mare ți-e puterea,
Știu și toate le'nțeleg...
Fă pe Cristofor, o! Doamne
Dintr'un sfert să fie'ntreg.

Pe Basile Ianculescu,
Cel ce francul vrea să'mpuște,
Dă-i o slujbă potrivită:
Pune'l ca să prindă muște.

Lasă darurile tale
Ca să plece jos din cer:
Fă l primar pe Stamatiu,
Lui Pompei dă-i caracter.

MARIUS

MAGISTRATURA

Domnul Tona Stelian și-a masacrat propria sa operă: autorul instituției consiliul superior al magistraturii, a declarat în Senat, că acea instituție este coruptibilă.

Acuzarea este gravă. Ea este, însă, perfect adevărată. In coloanele acestui ziar i s'a zis de mult instituției—ce este. I s'a zis că, de și compusă din mulți magistrați, din cei mai înalți, ea este și va fi la ordinile ministrului.

A fost a d-lui Stelian. Este a d-lui Cantacuzino. Va fi a ori cărui ministru—și n'ar trebui să mai existe—pentru ca rușinea să înceteze.

— Dispuneți de consiliul superior al magistraturii, a zis d. Stelian, adresîndu-se actualului ministru de justiție, fiind-că, de trei luni de zile, rețineți numirile ce sunt de făcut la Casație.

Dacă examinăm acum cazul „feroce"—astfel l'a denumit un fruntaș guvernamental—al fostului președinte de Roman, vom înțelege ce a voit să spună fostul ministru liberal prin acuzarea ce a aruncat-o succesorului seu.

Cazul de la Roman — o simplă negligență de grefă—a fost anchetat de procurorul general de la Iași.

Acest magistrat — cu delegația dată de d. Stelian, candidează la o vacanță de consilier la Casație. Magistratul de la Iași a anchetat după dorința guvernului și este așa de sigur de avansarea sa, care urmează să se facă cu avizul consiliului superior, după recomandația ministrului de justiție, că actualul procuror general de Iași, și-a închiriat casă, la București, de o lună, adică cu două luni înainte de a se face numirea.

Cui a fost supus raportul de anchetă al procurorului general? Aceluiași consiliu superior, care, trei ani dearîndul, refuzase să înainteze la Casație pe procurorul de la Iași, fiind-că se opunea ministrul acelueași consiliu din cari fac parte mai mulți consilieri, cari urmează a fi înaintați.

Aceluiași consiliu, care în **ultimele zile** *ale ministerului d-lui Stelian, refuzase să facă consilier de Curte pe procurorul general de la Galați, pe care același consiliu îl va face acum procuror la Casație, post mai mare, în grad și în salar — de cît consilierul de Curte.*

Președintele tribunalului Roman, trebuia să dispară, pentru motive superioare,—nu-l voiau carpiștii de la Roman. Și ce mare greu era să dispară, ce mare greu era să zădărnicească cariera unui om, viața lui, dacă toate elementele superioare erau la dispoziția guvernului.

Celalalt, procurorul general de la Galați, are o situație cu totul opusă; a făcut rapoarte favorabile guvernului asupra unor reclamații electorale ale opoziției; mai mult: tolerînd distribuirea manifestelor incendiare de provenienței guvernamentală a orînduit percheziție domiciliară la avocatul Zamfir Filotti, liberal, învinuit că ar fi autorul unei parodii a programului electoral al guvernului.

Domnul Toneanu vrea răsplată pentru faptele sale. I se creiază un loc de procuror la secția III-a a Casației, avansare în care urmează a fi confirmat de consiliul superior în care va fi confirmat de exact același consiliu, care cu numai șase luni în urmă, refuzase să l numească într'un post inferior, fiindcă ministrul care l recomandase pe d. Toneanu, fusese pe ducă.

Iată explicația apostrofei d-lui Stelian care el singur autor al „instituției supreme", se arată indignat de dînsa.

După aproape o jumătate de veac de viață constituțională, am ajuns aci cu magistratura.

Ne rămîne doar o mîngîiere: mai rău de cît atîta nu se mai poate.

OAMENI ȘI LUCRURI

Trei, Doamne...

Intre culise, d. State Dragomir are uneori cîte un gest frumos. Căci nu poate fi numit altfel gestul prin care d-sa, profesor al conservatorului, clasa de declamațiune—și poate director, ca mîne—s'a solidarizat, în sinul comitetului de lectură, cu cei trei elevi eliminați pentru lipsă de talent.

E în adevăr o mizerie. Auzi d-ta, pentru atîta lucru numai să-i elimineze pur și simplu!

Dar unde trăim oare? Și mai cu seamă unde mergem cu procedeul acesta — de a se da afară din templul Melpomenei cei cari n'au fost înzestrați cu darul firesc al talentului?

Ințelegem să se ceară oarecari „spete"; să se pretindă unui gagist să fie alegător la un colegiu de deputați; să aibă cîteva voturi în familie. Dar cu sistemul inaugurat acum,—toate aceste importante însușiri sociale n'ar mai constitui nici un avantagiu, ci ar însemna că dl. Sadoveanu și ceilalți membri ai comitetelor impun începătorilor, ceea ce nu au atîția artiști societari și încă dintre cei mai înfumurați:

Talent!

Dar să stăm puțin de vorbă și să ne înțălegem.

Cei trei stagiari nu sunt doară niște venetici aduși de vînturi aventuriere, — ci niște absolvenți cu diplomă ai conservatorului de Iași,—singurul care, după părerea d-lui Dragomir—ar avea căderea să creeze gagiști pentru teatrul nostru național. S'a văzut, mai dăunăzi, ce tapaj a pus la cale „profesorul" Dragomir, cînd direcția teatrului primise o tînără gagistă cu diploma de la conservatorul din București.

Așa dar cei trei debutanți fără noroc sunt diplomați ieșani, înarmați cu certificate elogioase, fructe ale unei selecțiuni artistice,— victimele unei munci îndelungate de cel puțin trei ani de zile.

Trei ani! Aproape cît frequentează bacalaureații facultatea de drept cu doctoratul cu tot!

Dar absolventul facultății de drept are cariera deschisă. Cînd nu e magistratura, è baroul; e existența posibilă, în sfîrșit, dacă nu sigură.

Dar ce să facă absolventul conservatorului cu diploma în buzunar? O logică simplă ar cere ca în mod obligator să-i se deschidă cariera teatrului. Dar iată că aci începe.... tragedia. La teatru, în lumina rampei, nu mai e Dragomir profesorul,—ci publicul. El judecă—și judecă foarte sever, dar foarte drept, pe artiștii vechi ca și pe cei noi; el nu cunoaște indulgența și nu cruță, pentru că intrarea în teatru îl costă, iar vremea îl costă de asemenea.

Asupra cui dară cade răspunderea cînd diplomatul conservatorului nu poate înfrunta focul scenei și nu îngăduie măcar vr'o speranță în viitor?

Ce însamnă instituția însăși, școala de declamație, dacă nu dă elevului, inscris cu concurs, putința de a trăi apoi prin teatru?

Ar fi vreme ca d. Dragomir să facă în intersul generațiunii de mîne adevăratul gest frumos ce-i indică hotărîrea comitetului față de cei *trei* elevi, Acum, cînd e *la putere*, ar izbuti să-și aleagă o carieră rentabilă, în locul profesoratului de conservator care cere prea multe jertfe din partea unor nevinovați.

Rodion

Cu privire la un verdict

Procesul farmacistei Păpurică.—O eroare gravă.—Excese medicale și judiciare.—Victimile medicinei.—Răspunderea profesională.—Un caz iașan.—Doctorii nedreptății.—Un rechizitoriu.

Intr'un ziar de informațiuni din Capitală se citea eri următoarea știre în rubrica „judiciarelor":

„Luni după amiază trib. Ilfov a judecat procesul d-rei Păpurică, farmacistă internă la spitalul Colțea, învinuită că în Iulie anul trecut a făcut o soluție concentrată de 120 gr. în loc de 1 gr. 20, din care cauză a încetat din viață italianul Cenci, supus unei injecții.

După ascultarea cîtorva martori și a pledoariei d lui Radu Rosetti tribunalul a achitat pe d-ra Păpurică".

Scurtimea informațiunii arată că întîmplarea de care e vorba — și de care s'au ocupat pe larg toate gazetele, anul trecut, a pierdut aproape tot interesul ei pentru marele public, deși n'au trecut decît vr'o nouă luni de zile.

Eroarea a fost săvîrșită. Se pare lucrul sigur. Tot atîta de sigur se pare că a lipsit orice urmă de intențiune rea. A fost numai o imprudență, o gravă greșală, aproape inexplicabil de grosieră, cînd vedem că e vorba de 120 grame de sublimat corosiv.

Acum cîțiva ani justiția s'a arătat mai severă într'o întîmplare cam identică de la Craiova și care a costat viața unei cunoscute domnișoare din Iași.

Aceasta nu însămnează că nu s'ar fi putut găsi, de astă dată, circumstanțe mai favorabile, pe cari nu suntem chemați a le discuta.

Vorbim numai de generalități.

Intîmplările cari aduc în public cazul unei erori medicale sunt numai... întîmplări. In umbra celei mai complicate profesiuni — acea medicală — cad fără îndoială multe victime despre care nu se vorbește. Intocmai cum, din cînd în cînd, vibrează ecoul cîte unei erori judiciare, umplînd lumea, — în timp ce în fundul închisorilor s'ar putea găsi multe, foarte multe victime necunoscute ale unor erori mai grave.

*

Cu toate aceste în vremea din urmă chestiunea responsabilității medicale se pune din ce în ce mai pe față și mai cu tărie între problemele eticei moderne.

Publicul pe de oparte, corpul medical pe de altă parte, se preocupă de a găsi un criteriu în această delicată materie a responsabilității medicale — și în definitiv, tot justiția este chemată a da dezlegarea cerută.

Se pare chiar că anumite întîmplări mai recente au făcut să se pună în defensivă organizațiile medicale europene, sindicatele medicale, față de tendința de a se îngreuia tot mai mult profesiunea Esculapilor de astăzi, punîndu-se corpul medical în fața unor grele răspunderi, după ce însăși profesiunea are greutățile ei.

In legătură cu aceasta ne amintim că nu de mult, în orașul nostru, parchetul prin unii din reprezentanții săi foarte „severi"—arata toată bunavoința posibilă pentru a împiedica pe un medic specialist într'o chestiune de responsabilitate profesională, de care era străin cu totul, — numai pentru învinuirea că ar fi refuzat serviciile sale, noaptea, din

anumite consideraţiuni profesionale. Chestiunea va reveni, poate, încă în cursul unuia din multele procese ale d-lui Cuza la Curtea cu juri.

*

Chestiunea răspunderei medicale a fost discutată dăunăzi de profesorul Pierre Delbet la Sorbona; iar societatea Internatului medical din Paris a cerut nu de mult părerea unui jurisconsult cunoscut, profesorul Collin în aceiaşi chestiune..

Alarmarea fuse provocată de anumite cazuri şi conflicte medico-profesionale.

In adevăr pînă acum un număr de ani medicul era numai apostolul venerat al abnegaţiunei şi al devotamentului; nu atîrna de cît de conştiinţa sa proprie. Dar în vremea din urmă lucrurile s'au mai schimbat. Medicul e mai supus bănuelilor şi controlului — zice un memoriu al unor practiciani francezi; se discuta onorarii e lui, oportunitatea vizitelor lui; e nevoit să se adreseze adeseori ce-i se cuvine. Iar în faţa justiţiei „notele" prezentate sunt de multe ori reduse şi criticate.

Acum cîte-va săptămîni un abil chirurg francez fu condamnat pentru o aşa zisă eroare de tratament. Numai de cît acelaşi chirurg fu dat în judecată şi de către un alt client. Acesta îi ceruse să facă să-i dispară oarecari urme de tatuaj. I-a aplicat un tratament cu aer cald, — după care bolnavul simte dureri articulare. Pentru acest lucru face proces doctorului.

Un alt chirurg a operat acum 5—6 ani o bolnavă pentru o tumoare în anexe. Era însă numai o salpingită. Bolnava s'a îndreptat. Cu toate aceste, după 5 ani, a dat în judecată pe chirurg, pentru... eroare de diagnostic.

Foarte numeroase sunt deasemenea. cazurile cînd asigurările discută înaintea tribunalelor costul îngrijirii medicale, cerînd reducerea „tarifului".

Dar esenţiala chestiune este răspunderea faţă de greşelile de diagnoză ori de tratament.

Se înţelege, aci e vorba de greşeli ştiinţifice, nu de scăpări din vedere cum e în cazul schimbărei unei reţete, ori în cazul unei soluţiuni de sublimat corosiv sau de stricnină pentru o injecţiune.

*

Sunt, faţă în faţă, două forţe deosebite, doi factori diferiţi.

Ar vrea publicul să fie asigurat în potriva unor eventuale greşeli ori excese; medicii n'ar vroi să-şi vadă profesiunea scoborîtă moralmente şimaterialmente.

Se va găsi oare încă un mijloc de a mulţumi amîndouă părţile beligerante?

As.

Imprumuturile Epitropiei Spitalelor Sf. Spiridon

S'a depus la Cameră un proect de lege, prin care epitropia generală a casei spitalelor şi ospiciilor Sf. Spiridon din Iaşi, este autorizată să contracteze următoarele împrumuturi:

a) Un împrumut de 945.000 lei la creditul judeţean şi comunal, în obligaţiuni 4 jum. la sută, amortizabil în patru zeci ani;

b) Un împrumut de 450.000 lei, la Casa de depuneri şi consemnaţiuni sau de la o altă Casă de bancă, plătibil în cinci ani şi cu un procent de cel mult 6 la sută.

Sumele ce vor încasa din negocierea obligaţiunilor judeţene şi comunale din împrumutul 945.000 lei, le va întrebuinţa ast-fel:

Lei 369.000—Plata instalaţiei caloriferelor şi a uzinei iluminatului cu electricitate la spitalul central din Iaşi. Plata se va face ast-fel: 83.000 în anul 1911—912 şi restul de 286.000 în anii următori, conform contractului încheiat.

Epitropia are facultatea de a ridica de la Creditul judeţean şi comunal obligaţii pentru valoarea reală de 286.000 lei, la început, odată cu întregul împrumut, sau a-şi rezerva să ia acea sumă în anii următori cînd va avea trebuinţă.

Lei 212.000—Pentru isprăvirea construcţiilor începute la institutul Grigore Ghica-Vodă şi instalaţiile trebuitoare.

Lei 146.882 şi 65 bani— Plata instalaţiunilor de aer comprimat şi inhalaţiuni de la băile Slănic.

Lei 24.150.—Rest pentru instalaţiile de calorifere şi iluminat electric la spitalul din Roman.

Lei 45.287 şi 35 b.—Costul pavajului cu asfalt făcut la spitalul central din Iaşi.

Lei 38.341 şi 45 b.—Rest pentru instalaţia caloriferilor la paviloanele de izolare din Iaşi.

Lei 12 500.—Plata preţului casei cumpărate de la Gr. Cerbu pentru spitalul din Focşani şi taxele de cumpărătură.

In total lei 879.161 şi 45 bani.

Economiile ce eventual ar rezulta de la plata procentelor datorite constructorilor precum şi plusul ce ar rezulta din negocierea efectelor, va fi adăugit la lucrările de la institutul Grigore Ghika Vodă.

Imprumutul de 450.000 lei, va servi pentru achitarea datoriilor flotante şi echilibrarea situaţiei budgetare.

Epitropia va garanta împrumuturile cu toată averea şi veniturile Casei spitalelor Sf. Spiridon şi va înscrie în fie care an în budgetul ei: anuităţile, procentele şi ratele de plătit, pînă la complecta achitare a împrumuturilor.

Scandalul de la Senat

Opoziţia insultată de un vice-preşedinte

Insultătorul retractează injuria

Marele elector guvernamenial de la Botoşani, domnul A. Callimachi, cînd a fost ales vice-preşedinte al Senatului, a pronunţat o alocuţiune scandalos de provocătoare la adresa opoziţiei ameninţînd'o cu acte de represiune din partea biroului majorităţii.

S'a dovedit mai curînd decît s'ar fi putut crede ce fire de om este acest domn, şi cît de puţin merită să figureze într'o adunare legiuitoare, necum să facă parte din birou, ca vice-preşedinte.

Crezînd că se găseşte la Botoşani, unde timp de două luni a terorizat lumea în perioada electorală, insultînd, bătînd, incendiind, şi-a permis, în şedinţa de eri a Senatului, absolut din senin, să injurieze minoritatea calificînd'o de bandă de nemernici.

*

Injuria a fost atît de bruscă, atît de brutală, atît de ordinară, atît de nemernică, încît şi majoritatea şi banca ministerială au rămas înmărmurite.

Nu s'a mai pomenit vre-odată ca un vice preşedinte să aibă aşa o purtare de energumen.

In purtarea aceasta isbucnise toată neputinţa regimului, care văzîndu-se discreditat şi compromis, îşi ia refugiul la ameninţări şi provocaţiuni.

*

Toată minoritatea, în picioare, protestează înpotriva injuriei nesocotitului vice-preşedinte, care confundă tîrguşorul Hîrlău cu incinta Maturului Corp.

Trebue să adăogăm că energumenul princiar nu s'a mulţumit numai să insulte opoziţia, dar s'a repezit la amicul nostru d. Pavel Brătăşanu ca să-l lovească.

Scena este unică în viaţa noastră parlamentară, atît de liniştită.

*

Agitaţia în Senat este la culme. Minoritatea protestează cu vehemenţă cerînd chemarea la ordine a insultătorului. D. M. Ferekyde, în numele opoziţiei, cere insultătorului să-şi retracteze cuvintele. Insultătorul, palid şi descompus, stă izolat. Nici un membru al majorităţei nu îndrăzneşte să se solidarizeze cu fapta sa. Preşedintele, în neputinţă de a restabili calmul, se coboară de la fotoliul său şi suspendă şedinţa.

Opoziţia e bine hotărîtă să nu lase să continue dezbaterile, înainte ca insultătorul să-şi fi primit pedeapsa regulamentară sau să-şi fi retractat injuria.

*

Finalmente, şedinţa se reia, şi vice-preşedintele ei, care şi-a desonorat mandatul şi locul din biurou cu necuviinţa de care s'a făcut vinovat, să ridică şi declară că-şi retractează cele zise la adresa opoziţiei.

Ceea ce e sigur, este că acest domn Callimachi nu mai are ce căuta la fotoliul preşidenţial.

Opoziţia i a primit cu mărinimie retractarea, dar la fotoliul prezidenţial nu mai poate tolera pe insultătorul ei

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40

Brînzeturi noi sub preţul pieţei

Pentru sărbătorile paştilor se primesc comenzi, pentru încondeiate (pocostite).

Delicioasă brînză de munte	1.80
Unt pentru cafea, ciaiu	5.20
Ouă zilnic proaspete	6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul	0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

CUTIA CU SCRISORI

IN CHESTIA REPAUSULUI DUMINICAL

Am citit cu mare surprindere ştirea publicată în jurnalele locale că unii negustori au cerut prin Camera de comerţ din această circumscripţiune modificarea actualei legi a repausului duminical în sensul că, acest repaus să fie redus la jumătate de zi.

E de netăgăduit că, ori-care lege şi în special legea repausului, lege bine făcătoare din toate punctele de vedere nu poate împaca toate interesele negustoreşti, ci trebue ca fie-care, pe cît e posibil, se facă abstracţie de interesul său privat avînd în vedere interesul general.

Cine nu ştie cît timp a trebuit, cîtă luptă nu s'a întrebuinţat spre a se ajunge ca să ne bucurăm şi noi de a această lege, care în adevăr a dat o viaţă nouă la o clasă de oameni, emancipîndu-i moralicește ast-fel, că fie-care om de afaceri să se poată bucura de o zi de odihnă spre binele său şi al întregei sale familii. Şi trebue notat că în actuala lege au fost suprimate foarte multe sărbători cari se respectau în legea anterioară.

Unde am ajunge dacă fie-care breaslă şi clasă de negustori ar cere ca această lege să se modifice în sensul cum îi convine ei, am ajunge ast-fel ca să facem să se modifice legile după interese şi plac.

Să fim deci cu toţii satisfăcuţi că am ajuns ca să ne putem bucura de o aşa lege bine venită, să căutăm cu toţii ca să o respectăm şi să lămurim pe cei neînţelegători că interesul general primează interesul particular.

E de observat că toate modificările ce se cer într'una sunt dictate de interesele unora şi a altora; ori pe aceştia nu se pot împăca în aşa mod ca să fie satisfăcuţi şi unii şi alţii. Să lăsăm legea aşa, cum e actualminte, ori ce atingere în un fel sau altul, va fi *în interesul unora, poate nici odată însă a tuturor.*

Em. Hafmann.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un mijloc eroic.—Ocupîndu-se de fenomenalul „răspuns" al d-lui A. C. Cuza la lucrarea colegului nostru Em. Socor, „Ordinea" încheie astfel reflecţiile ce-i inspiră zisul „răspuns":

—„Nu i aşa că i logic? Unii îl cred pe cuvînt; pe ceilalţi îi despreţuesţe: pe jidani şi pe jidoviţi;—altă categorie nu mai există, deci d. Cuza n'are nevoe să răspundă celor două coloane.

Ce păcat că Universitatea, în care s'a furişat la braţ cu Marx, Mohl şi ceilalţi, nu trage la răspundere de d. A. C. Cuza."

Intr'adevăr. Dar avem o nedumerire. Dacă „Universitatea" nu s'a emoţionat de plagiatul grosolan,—de ce n'a reacţionat nici Academia, care l'a premiat?

Şi fiind că e lesne de prevăzut că nu va reacţiona nici pe viitor, am propune următorul mijloc eroic.

Autorul cărţii d. Em. Socor, nu are de cît să şi depună lucrarea pentru premiare la Academie. Noi credem sincer că înalta instituţie n'ar putea să treacă peste o scriere care nu numai că indică o serioasă şi vastă cultură în ale economiei politice,—dar are şi o însemnătate morală că va stîrpi cu o oră mai înainte specia plagiatorilor... ştiinţifici.

Dar odată cartea depusă spre premiare, Academia Romînă prin raportorul ei, va fi silită să iee act şi de cuprinsul ei şi de valoarea ei.

Şi va fi silită în acelaş timp să-şi dee avizul asupra abilităţii cu care a frustrat-o membrul corespondent al Academiei, celebrul Rege al plagiatorilor, A. C. Cuza. R.

*

Pentru reprezentaţiile d-lui Petre Sturza-Doria înscrierile urmeaxă cu asiduitate la agenţia „Thalia". Spectacolele au loc între 14 şi 17 Aprilie la teatrul naţional.

*

Se mai anunţă pentru a doua jumătate a lunei Aprilie reprezentaţii date de artiştii Petru Liciu—tostul candidat naţionalist în Capitală — şi Soreanu, ambii societari ai teatrului naţional din Bucureşti.

*

Doi renumiţi laringologi au examinat acum de curînd pe cîntăreţul Caruso, constatînd că laringele său e sănătos. Caruso a suferit acum cîteva luni de influenţă, din care-i rămăsese un catarh al laringelui.

Caruso nu va mai cînta pînă la iarnă.

Dar pînă atunci—cîte parale pierdute de interesantul şi interesatul cîntăreţ.

*

„Rochia-pantalon" nu e tocmai modernă, pe cît se vede. Un cronicar german dovedeşte că la 20 Martie 1807 d-na Bettina von Armin, celebră pe vremea ei, scrie d-nei Goethe asupra unei „mode" care consta în portul unor şalvari, ca şi moda de astăzi.

*

După „Sophocle" şi alte cîteva spectacole antice, va veni acum rîndul şi lui Shakespeare de a fi jucat în arenă. La Berlin se montează acum Richard III —în felul aratat mai sus.

*

A apărut „Arta Romînă" sub direcţia d lui A. D. Atanasiu, anul al IV-lea, No. 3 Martie 1911, cu următorul sumar:

Vasile Ravici.—Expoziţiile artistice de la Ateneul din Bucureşti. Expoziţia d-nei Esmeralda Theodorovici. N. N. T. —Jurnalul unui pictor. A. D. Atanasiu—Maeştrii de Desemn. T.—Jean-Baptiste Corot.

Cronici. Ada.—Memoriul maeştrilor de desemn.

Ilustraţii. Coron.—Peisaj. I. Iordănescu.—Poveşti din trecut. Eugenia Iordănescu.—Fata din casă. — Coşar. Tonitză.—In ajunul nunţei.

*

STRUNA ZILEI

MISII EXTRAORDINARE

Vom publica mîni; «Cum ajung boii noştri în Italia» studiu de M. A.

«Seara».

Dacă vă trimetem boi,
Italieni, simpatici fraţi —
Buni, gentili şi darnici — voi
Ni-i întoarceţi... decoraţi.

INFORMAŢII

❑ Comitetul executiv al clubului nostru din Iaşi, a fost convocat să se întrunească, într'o consfătuire politică, Vineri, 1 April, ora cinci.

❑ ***Partidul conservator-democrat va ţine Duminică 3 Aprilie, orele 2 p. m., o mare întrunire publică în sala Dacia.***

La această întrunire nu vor lua parte delegaţii din provincie.

❑ Mîne, Vineri 1 Aprilie, orele 8 jum. seară, va avea loc la Cercul didactic concertul pe care cîţi-va profesori de la conservator l'a oferit membrilor Cercului.

Membrii vor putea invita şi persoane străine de Cerc.

❑ Eri s'au vîndut prin licitaţie publică de cătrei portărei, mărfurile firmelor falite Is. Dresner şi I. Ch. Wolf.

Pentru marfa primului preţul cel mai rădicat—77050 lei—a fost oferit de d. Taube M. Avram, din Roman; pentru marfa celuilalt a oferit 2630 lei comerciantul Mărculescu din Bucureşti.

Rezultatele urmează a fi omologate de tribunal.

Tot ieri urmau să se vîndă mărfurile firmei Schnürer fiu. Vînzarea s'a amînat, procedura nefiind bine îndeplinită.

❑ A apărut *„Arhiva"* an. XXII, No. 3 cu următorul sumar:

Dumitru C. Moruzi: Pe viscol (nuvelă).—N. A. Bogdan: De scîrba boilor (nuvelă).—T. T. Burada: Teatrul în Moldova (Stagiunea 1870—1871).—Arhiereul Narcis Creţulescu: Zestrea mănăstirei Neamţu Secul (Tablou de moşiile perdute ori înstrăinate în curgerea vremei, care la 1854nu erau întrupate la M-rile Nemţene).

Dări de samă. — Valeria Hulubei: Filosofia Renaşterei de P. P. Negulescu.

❑ Taxele examenelor de licenţă.

Privitor la această taxă şi la capitolul special din legea instrucţiunii din 1864, Curtea de Casaţie, s. III-a, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

„Legiuitorul, prin art. 271 din legea instrucţiunii din 1864, a înţeles să supue la plata taxei de opt galbeni (sau de 100 lei) pe acei studenţi cari, reuşind la examenul de licenţă înaintea facultăţii respective, într'o specialitate oarecare, ar cere în urmă, pe baza acestui examen, eliberarea diplomei, sau mai bine zis a instrumentului probator că au obţinut dreptul de licenţă, pentru a se bucura în baza lui de avantagiile ce legea le acordă, iar nu că această taxă s'ar percepe pentru examenul însuşi al dreptului de licenţă."

❑ Comitetul societăţei de medici şi naturalişti din Iaşi s'a constituit astfel: preşedinte, d. profesor Demetriade; secretar general, profesor Tănăsescu; secretar de şedinţă medic maior Sava Goiu; bibliotecar, dr. Vrînceanu; conservatorul Muzeului, dr. Borcea şi casier Konya-senior.

In aceiaşi şedinţă s'a aprobat budgetul, alegîndu-se în comitetul de verificare şi de redacţie pe domnii: profesor Socor, dr. Zosin şi dr. Anghel.

❑ Camera de punere sub acuzare a Curţii de Apel din Iaşi, a trimis pe următorii în judecata curţilor cu juraţi: Gh. Bugalete şi N. V. Grasu din Iaşi, pentru jefuiri la drumul mare; Gh. Blană, Bacău, pentru omor; V. C. Pădurariu, Bacău, pentru omor.

❑ D-ra Napierkowska apare astăseară, Joi, pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Teatrului-Circ Sidoli. Steaua Operei Mari din Paris interpretează rolul dansatoarei în piesa „Vestala Zeiţei Shiva" înscenare specială după o legendă indiană.

Se desfăşoară un program cu totul nou, astă-seară Joi, care cuprinde între altele: „Perdeaua neagră", mare desfăşurare dramatică, interpretată de somităţile teatrale ale Comediei Franceze din Paris,—Jolanda di Celano, pagini reconstituite din Istoria Italiei,—O vînătoare de urşi în Malaya,—Prince într'o comedie, înscenare şi interpretare proprie,—O plimbare în artisticul oraş München,—Capul de lup, scene comice, —Pathé-Journal, cea mai nouă apariţie cu ultimele ştiri şi revista sporturilor din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Noul ambasador al Austro Ungariei la Paris,—Un bîlciu la Lipsca,—Ultima creaţiune a modei pariziane,—Ciclonul din Vlaregio (Italia), morţi şi răniţi,—Sporturi militare la Paris etc.

❑ In rotonda Ateneului din Bucureşti s'a deschis de cîteva zile interesanta expoziţie a pictorului *S. Sanielevici* şi a gravorului şviţerian *Vibert.*

Publicul bucureştean vizitează cu mult interes această expoziţie a doi talentaţi artişti, şi un mare număr de tablouri au fost deja reţinute.

Secolul face într'un foileton, o foarte justă apreciare a expoziţiei, arătînd marile calităţi ale artiştilor expozanţi.

D. *S. Sanielevici* este cunoscut şi Iaşului prin expoziţia de pictură ce a făcut-o anul trecut la noi.

❑ Domnul C. Zaharia, sub intendentul general al armatei, va fi înaintat intendent general.

❑ Cuvenitul exequator a fost acordat d-lui dr. N. Hakmann, consul general al Austriei în Iaşi.

❑ Doamnele Elena Comănescu, institutoare la şcoala de fete No. 9 din Iaşi şi Ortansa Popescu, de la şcoala No. 10, au fost transferate una în locul celelaltei.

❑ Duminică la orele 2 se vor întruni membrii societăţii „Vulturul" pentru a alcătui statutele de înfiinţarea unei bănci populare.

❑ Cursurile şcoalelor de adulţi vor înceta, de Sîmbătă 2 Aprilie—pentru 2 septămîni de vacanţă.

❑ Se ştie că zaraful Sabetay, din Turnu-Severin, a fost găsit ucis şi pradat de o sumă de bani şi de alte obiecte de valoare.

Asasinii, rămaşi nedescoperiţi, sunt urmăriţi şi în Iaşi.

❑ Se anunţă oficial că, pentru intrarea în ţară a muncitorilor de zarzavaturi din Bulgaria, portul Corabia a fost redeschis.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAȚII

❑ *Cu numărul nostru de mîine vom distribui, în supliment gratuit, importantul discurs rostit de A. A. Badareu, în ședința de la 24 Martie a Senatului, la discuția Adresei.*

Abonații și cumpărătorii cu numărul ai ziarului, din localitate și din țară, sunt rugați a reclama acel supliment — dacă nu-l vor primi.

❑ **Toate subvențiile pe cari ministerul instrucției publice le servea laboratoriilor facultății de medicină au fost reduse la jumătate, prin noul budget.**

Intr'un consiliu profesoral al facultății, s'a protestat contra acelei jigniri și s'au delegat domnii profesori Riegler, Bogdan și Socor să se prezinte ministrului și să-i ceară să revină.

❑ *Inteligentul prefect al județului Iași, cunoscutul de portărei C. Negruzzi, n'a terminat încă cu micele sale răzbunări.*

Pe ziua de azi a fost suspendat din serviciu primarul comunei Tomești, d. I. Zippa, în comuna căruia reușise, la alegerea de delegați, lista opoziției.

Pretextul suspendării este, că d. Zippa ar fi lipsit de la serviciu și refuzul de a fi executat niște ordine ale administratorului de plasă.

De aceea a fost suspendat. De s'ar putea suspenda și portăreii!

❑ *Se pare că prefectul poliției Iași, este un amator de statistici. Astfel se explică de ce, în scurtul timp de cînd este prefect, a ordonat să facă două statistici: una privitoare la numărul automobilelor din Iași, cealaltă privitoare la numărul populației.*

Cu ambele statistici au fost însărcinați gardiștii de pontori. Statistica automobilelor a luat sfîrșit urgent.

Iașul are 15 automobile.

Dar cu cealaltă statistică, cu a populației, va merge mai greu. Și ar avea haz să se afle prin gardiști cîți locuitori are Iașul—căci geografiile au păreri osebite în această privință.

❑ *Evenimentul* s'a gîndit acum să spună, că subvenția Slănicului n'a fost suprimată, că n'a putut fi suprimată, fiind-că n'a avut-o vre-o dată.

Asta ie o culme grecinistă. Slănicul avea subvenție de la 1885. Cercetați toate budgetele Spiridoniei, cercetați chiar proiectul de budget, făcut înainte de suprimarea subvenției, a actualei epitropii și veți vedea trecută subvenția.

Ziarul citat spune, că nu numai că n'a fost suprimată subvenția, dar d. Marghiloman, barbat galant, a promis să dee 100,000 lei pentru spitalele eforiei.

Asta ar fi adevărată—dacă n'ar fi minciună. Domnul Marghiloman a promis—cine știe dacă se va ținea de cuvînt — să *restitue* epitropiei 100,000 lei, ce-i se *cuvine* dintr'un fond al ospiciului Socola.

Iată adevărul.

❑ **Șer Démètre va sosi mîine în Iași. Ca să scape de așteptanți, va pleca direct la moșie, de unde nu va reveni de cît Marți, zi hotărîtă pentru instalarea consiliului.**

❑ *Ancheta ce se face de primul procuror și judecătorul de instrucție la epitropia sf. Spiridon—continuă.*

Numai 400 de martori au fost ascultați pînă acum—fără nici un rezultat.

Inspectorul financiar Petrescu, care a inscenat ancheta, a fost chemat ieri seara la București.

Dacă chemarea stă în legătură cu ordinul ca să se astîmpere nu știm.

❑ *Gentilii transfugi, cu cari greciniștii locali se mîndresc la alegeri, au fost definitiv sacrificați.*

Nici unuia din nobilii bărbați, nu-i se va da nimic.

Pretextul a fost găsit:

— Voturile transfugilor, a declarat unul din «fruntașii» d-lui Grecianu, noi le-am căpătat pe bani. Dacă ei cred că o să le dăm și bani și slujbă, se greșesc.

Dar nici noi nu greșim cînd arătăm pe ce principii au plecat, de la liberali și de la noi, nobilii bărbați, cari și-au vîndut voturile pe franci polițienești.

❑ *Procesele banditismelor de la Hîrlău, sorocit a fi judecat mîine la secția I-a a Curții, va fi amînat, dosarul nefiind încă întors de la minister.*

❑ *Procesul Paraschiv-Eskenasy, privitor la pronunțarea numelui Iorga, se va judeca la 2 Mai, la judecătoria ocolului I.*

● Moravuri guvermamentale.

Un guvernamental s'a plîns poștei contra unor neregularități. După ce s'a plîns poștei, s'a dus la ziarul guvernamental și a publicat o notiță. prin care spun: „atragem atențiunea dirigintelui Poștei asupra unor neregularități contra cărora a reclamat un prieten al nostru".

Ca să știe dirigintele, că reclamantul este un prieten al guvernului, nu doar că e un om ca toți oamenii.

❑ *Distinsul caracter D. Pompei, unul din savanții Iașului, care au trecut la carpiști pe bază de „principii" — cere satisfacție eclatantă: să fie trecut, în Octombrie, la catedra de mecanică a facultății de științi din București, în locul d-lui Haret.*

N'are gust prost — oribilul.

❑ **Budgetul teatrului.** — Eri s'a întrunit la teatrul național din Iași, comitetul de administrație, compus din domnii: Gr. Buicliu, M. Sadoveanu, P. Fîntînariu și Mircea Pella, pentru întocmirea budgetului.

Budgetul trecut arată un excedent de 37,000 lei — provenit din taxa de 5 la sută — care excedent, potrivit legii, va fi împărțit în cinci părți: 2 părți fondului de pensie; 2 părți dividente societarilor și o parte la capitalul pentru cea mai bună piesă originală.

Societarii de cl. I vor primi cîte 866 lei 50 bani, cei de cl. II cîte 433 lei 25 bani — dividente.

Budgetul pe 1912 se presintă cu 173 mii lei, cheltueli și venituri și 43 mii lei excedent.

❑ Anarhia în școală.

Un elev din Iași, care a amenințat pe un profesor cu revolverul, a fost esclus din toate școlile din țară — și apoi iertat cu desăvîrșire.

Un alt elev, pentru o necuviință față de un profesor, a fost esclus din liceu pe timp de 6 zile.

Comparați cazurile și veți constata ușor anarhia.

❑ **Universitare.**—D nii profesori P. Poni, Dragomir Hurmuzescu, I. Rallet V. Bușureanu, Paul Bujor, Popovici, A. Myller, H. Vasiliu, Pompei, Myller, I. Simionescu au fost convocați pentru ziua de 1 Aprilie ora 4 p. m. spre a se pronunța asupra cererei d lui P. Culiano de a i se încredința locul de conferențiar de mecanică și analise de la secțiunea matematică de pe lîngă facultatea de științi.

— La Seminarul Pedagogic al universității a avut loc astă-zi dimineață. o lecție practică model, ținută de practicantul N. Adriescu la istorie, elevilor clasei 7-a.

Critic a fost d. Aurel Pioneanu și G. Nica.

— La orele 3 p. m. a avut loc discuția lecțiunei ținută de d. I. Balaban la Geografie.

— Pentru seminarul de Logică, azi la orele 3 a fost anunțată conferința studentului Ghiulea.

— Cursul de sociologie pentru candidații la doctorat în drept nu se va ține azi.

❑ **Judiciare.**—Martin Rubensaft, argintar, a fost arestat sub inculparea de falșificator de monede. Tribunalul, s. I a infirmat mandatul. Camera, primind apelul primului procuror, a menținut arestat pe inculpat.

— Negețitorul Zeida Pitariu, din Botoșani, fiind la drumul mare, a fost atacat de o bandă de zece indivizi, cari prin maltratări, i-au luat o sumă de 6000 lei.

Indivizii au fost trimiși în judecata Curții cu juri din Botoșani.

— Dimitrie Tofan, avea relațiuni de dragoste cu femeea Diamantă Miron. Aceasta, zburînd aiurea, Tofan, ca să-și răzbune, dete foc caselor foastei sale amante.

Afacerea a fost trimisă la jurați.

— Frații Isidor și Bernard Simmer, din Iași, au fost condemnați la cîte 6 luni închisoare, pentru faliment.

Apelul numiților se judecă astă-zi la s. II.

— Virgil Ghelmegeanu, fost controlor la administrația financiară din Iași s'a făcut vinovat de delapidare de bani.

Afacerea se judecă astăzi la s. I a tribunalului.

❑ Tribunalul a omologat vînzarea mărfurilor lui I. Ch. Wolf. A infirmat pe acea a mărfurilor lui Dresner, urmînd să se publice o nouă licitație.

❑ Reprezentația piesei „Mioara" de Spiru C. Prasin, s'a amînat pentru ziua de 23 April.

Banca Agricolă

SUCURSALA IAȘI

Cumpără și vinde efecte publice. Vinde ceckuri asupra străinătății: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primește deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Ultima oră

București 31 Martie

Excursie

București.—Elevii școalei de medicină-veterinară vor face o excursie la Dorohoi și Botoșani.

Proiecte de legi

București.— Astă-noapte, Senatul a votat, fără nici-o discuție cîte-va proiecte de legi, printre cari și acela cu privire la modificarea legei electorale relativ la primarii din Galați, Iași și Craiova.

O declarație a d-lui Iorga

București.—Domnul N. Iorga declară prin revista sa că domnul Carp i-a oferit locul generalului Scheletti de la colegiul al doilea de Cameră din Iași. Cu această declarație însă, d. Iorga n'a spus nimica, căci lucrul se știa cu mult înainte.

Al doilea scandal de la Senat

București.—In ședința de astă-noapte a Senatului s'a petrecut un nou scandal, de data aceasta chiar în sînul membrilor majorității. După răspunsul dat de d. Ion Lahovari d-lui Disescu, în delicata chestiune a „eftenirii traiului", majoritatea, în frunte cu prințul-bandit Calimachi, de la Botoșani, vice-președinte al Senatului, a cerut închiderea discuției. Minoritatea s'a opus la închiderea discuției. Oratorii opoziției însă au luat înțelegere cu domnul Missir ca să dea cuvîntul fiecăruia,—și pe temeiul acestei înțelegeri, dl. Petre Missir a ridicat ședința fără a pune la vot închiderea discuției.

Domnul Al. Marghiloman, ministru de interne, a părăsit imediat banca ministerială, și a venit în mijlocul senatorilor, înfuriat pe d. Missir care nu a ținut în seamă și doleanțele băncii ministeriale, căci și miniștrii doreau închiderea discuției. Atunci, d Alexandru Calimachi s'a adresat domnului Petre Missir, cu următoarele cuvinte:

—„D-ta n'ai drept să nesocotești dorința majorității. Ceia ce ai făcut e o gafă. Nu e permis nimănuia aicea să facă ceia ce vrea el."

Infuriat, d. P. Missir, cînd a auzit aceste cuvinte, a răspuns:

— „Nu dumneta ai să-mi dai lecții cum să prezidez Senatul, și nu ți dau voe să vorbești pe acest ton".

Apoi d. Missir s'a dus la pupitrul său, a pus mîna pe călimară, a lovit jos, sfărîmînd o, și plin de indignare, a zis:

— „Sunt eu om ca să se vorbească așa cu mine" ?

Apoi după vre-o cîte va clipe:

— „Am să demisionez" !

— „Și eu am să demisionez" zise Calimachi. Și mîine am să cer închiderea discuției din nou. Dacă opoziția vrea să vorbească, n'are de cît să facă aceasta la discuția pe articole.

Scandalul acesta a durat mai bine de o jumătate de oră. Senatorii din majoritate au făcut gol împrejurul d-lui Missir; strîngîndu-se în jurul d-lui Marghiloman și a d-lui Calimachi, cari reprobau pe d. Missir, și cereau cu intransigență închiderea discuției.

*

Senatul

31 Martie.—Domnul Nicu Filipescu și cu d. Cantacuzino s'au dus aseară la d. Calimachi ca să aplaneze incidentul dintre d-sa și d. Missir. Domnnl Calimachi a sosit astăzi la Senat și a întins mîna d-lui Missir, spunîndu-i că n'a avut intenția să-l jicnească. Discuția nu se va închide azi, deci d. Calimachi a fost învins.

Cel dintăi ia cuvîntul d. M. Orleanu. Probabil că după ce se va sfîrși discursul acesta, discuția se va închide.

Ședința continuă.

DEMISIE

București.—Domnul C. Sandu-Aldea, directorul școalei de agricultură de la Herăstrău a demisionat. Iată un om bun, un literat distins, care își caută de treabă, care nu făcea nici o politică, și care cade victima unui politicianism ordinar. Vestea e cu atît mai dureroasă, cu cît la domenii este un om ca domnul I. Lahovari.

D. Mortzun interpelează

București.—Se știe că d. Filipescu a sfidat pe d. Mortzun să interpeleze în chestia ingerinților de la Roman. Astăzi d. Murtzun a cerut să i se pue la dispoziție dosarele de care are nevoe.

O ședință secretă a Dumei

Petersburg.—Intr'o ședință secretă a Dumei, s'a discutat despre contingentul recruților. Raportorul a relevat că ministerul de războiu cere pentru armata pe uscat și pentru marină 455,000 oameni, adică 1535 mai puțin ca în anul trecut.

Duma declarase acum 3 ani că ar fi dorit să se întocmească un regulament în vederea obligației serviciului militar. Acest regulament a fost depus eri, pe biuroul comisiei.

Deputatul Samysslowski, declară, că cauza pentru care contingentul nu atinge nici odată numărul recruților, e că ovreii nu respectă obligația serviciului militar. Din 20,352 ovrei chemați în 1910, nu s'au prezentat 11,239.

D. Markow, afirmă că ovreii au o înrîurire defavorabilă pentru armată și ar fi bine să se întocmească un proect de lege, prin care evreii să nu fie primiți în armată.

O înțelegere între Franța și Spania cu privire la Maroc

Paris.—Ziarul Echo de Paris, află din Madrid că o înțelegere perfectă s'a realizat între Franța și Spania cu privire la Maroc.

Arestarea a doi ziariști Sîrbi

Belgrad. —Prefectul Poliției a arestat pentru cîteva zile pe doui ziariști sîrbi acuzați de a fi răspîndit zvonul despre moartea Regelui Nikita al Muntenegrului.

O ciocnire între jandarmi și arnăuți

Salonic.—Un detașament de jandarmi compus din 8 oameni, trimis de la Skutari la Kastrati în scop de a remite o informațiune de serviciu a fost oprit în drum de către arnăuți, care au desarmat pe jandarmi și omorînd pe 6 din ei.

Lupte dintre răzvrătiți și armată

Cetinge.—Eri noapte au început diferite lupte în regiunea din Detsis, care a continuat și azi. Trupele au reușit să gonească pe rezvrătiți din poziațiunea lor și au înaintat spre Tuzi unde vor sosi în curînd spre a restabili comunicațiile cu Skutari.

D. Marghiloman și opoziția

București.—D. Marghiloman a intervenit aseară pe lîngă fruntașii opoziției din Senat, propunîndu-le ca o parte din oratorii liberali și tachiști să renunțe la cuvînt. Vor renunța de asemenea să mai vorbească și oratorii din majoritate

Față de propunerea d-lui Marghiloman, fruntașii opoziției n'au luat nici un angajament. Opoziția este însă ferm decisă să nu renunțe la cuvînt.

O nouă corporație

București.—O delegație a inginerilor, arhitecților și maeștrilor constructori s'a prezentat la d. Nenițescu, ministrul industriei și comerțului, rugîndu-l să dispună și facerea unei corporații a lor, în felul aceleia a advocaților.

D. Nenițescu a declarat că se va ocupa de această chestiune cît de curînd.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalații de Apă și Canal.

Executări prompt și conștiincios

Devise și proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

CASA DE ECONOMIE A FUNCȚIONARILOR

STRADA SEULESCU No. I

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos. Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două și trei semnături etc.

De închiriet de la Sfîntul Gheorghe a. c. două case cu 6 și 7 camere pentru stăpîni, canal, apă, lumină electrică, atenanse, grajdiuri și șură în str. Toma-Cozma.—A se adresa la d-na Văsescu str. Toma-Cozma 9.

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

Viițe altoite

Peste 300,000 viițe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

EM. SOCOR

AVOCAT

S'a mutat

Str. Mitropoliei 12

BANCA IAȘILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAȘI (lîngă Banca Națională)

Face ori-ce operațiuni de bancă:

Scontează polițe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice și polițe.

Deschide conturi curente.

Primește în depozit efecte publice și numerar în condițiuni foarte avantajoase.

Cumpără și vinde efecte publice și ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane și titluri eșite la sorț.

Emite cecuri și scrisori de credit și supra tuturor localităților din țară a străinătate.

Incasări de polițe în condițiunile cele mai avantajoase.

Incepîndu-se dărămarea cirenului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie construcție.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESOU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

De inchiriet de la Aprilie renumitul han „Viață lungă" de la Copou.

Pentru informații a se adresa la Debitul Badareu, str. de Sus No. 189.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No 34.

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

D-tor G. SAVAGOIU

Medicul șef al Spit. de ochi „Frumoasa"

Consultațiuni pentru boale de ochi de la 2—4 p. m.

IAȘI STR. LĂPUȘNEANU No. 6

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

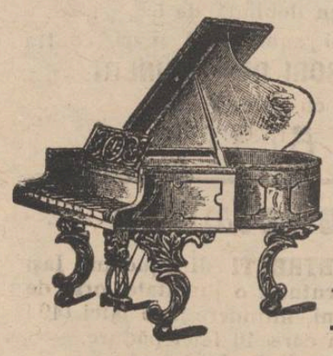

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	3,00
1/4	Un sfert	Lei	6,00
1/2	Una jumătate	Lei	12,00
1	Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalatiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Kruzan lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1270 Sîmbătă 2 Aprilie 1911

Jn jurul tradiției conservatoare

Reînvierea chestiei votului de la 12 Februarie 1901 a pus pe tapet tradiția conservatoare.

Junimiștii încă de la 1899, de cînd cu șefia d-lui Iorgu Cantacuzino, simțise că pentru a avea drept să pretindă șefie în partidul conservator, trebue să discute, cui se cuvine firul tradiției, și de oare-ce doi dintre fruntașii lor, d. Maiorescu și d. Carp au fost miniștri în cabinetul Lascar Catargi de la 1875, apoi lor li s'ar cuveni de drept filiațiunea tradiției conservatoare, arătînd de atunci că d. Cantacuzino era o personalitate ștearsă, gravitînd în jurul liberalilor, cu a căror sprijin se alegea la Ploești. D. Carp imputînd d-lui Cantacuzino că nu e conservator de tradiție, fiind-că se alegea cu ajutorul liberalilor! Așa-i că e frumos? Dar asta în 1899.

Dar partidul conservator nu se identificase cu d. Cantacuzino, a cărui șefie a fost inventată într'o noapte, cum tot așa de bine se putea inventa chiar de atunci șefia d-lui Carp, dacă d-sa ar fi fost în *organizarea conservatoare*. D. Cantacuzino și-a explicat situația sa, și pentru ce nu-l combătea d. Ion Brătianu în alegeri. Părintele său Gr. Cantacuzino a fost un mare patriot, și de la dînsul d. Brătianu a avut mult sprijin și multe a învățat, în ceia ce privește patriotismul. In amintirea tatălui, șeful liberalilor nu combătea la Ploești pe fiu. Partidul conservator a primit șefia d-lui Cantacuzino, căci făcea parte din organizarea partidului, și a corespuns chiar vederilor momentane ale celor mai bătrîni din partid, ca d. general Manu și alții.

De și *homo novus* în direcție, partidul conservator nu căzuse încă în doaga partidului liberal, de a-și alege de șefi pe fiii statuei, nici pe directorii de bănci. Organizarea partidului cerea ca din sinul său să se aleagă ori-ce membru, care putea să întrunească voturile momentului. Ei bine, în acea organizare era atunci și șeful nostru de azi, d. Take Ionescu, care avea la spate activitatea celor 4 ani de sfetnic al Coroanei, colaborarea cea mai eficace în jurul șefului partidului, Lascar Catargi, de la 1895—1899, în chestia națională, în chestia bisericească și partidul a dat luptele politice cu elementele sale din organizarea sa.

Unde era d. Carp? Unde erau toți ai d-sale? De și mulți figurau de fapt înscriși în cîte 2 cluburi, au început încetul cu încetul a se retrage, nevoind să lese nici o urmă din colaborarea lor cu Lasaar Catargi între 1899—1895. Pare că anume vreau să șteargă ori-ce cuvînt pentru tradiția conservatoare. Junimiștii au devenit după 1895 constituționali, preferind a fi alegii și miluiții d-lui Sturdza, cum între 1881—1888 au fost miluiții lui Ion Brătianu.

Veșnic miluiți, veșnic pomanagii, veșnic folosindu-se de organismul politic al altora, pentru a trăi politicește.

Partidul conservator a trăit cu organismul său politic și a dat guvernele din 1899 și 1904. Pe d. Carp partidul conservator l'a avut pururi, ori în coaste ori în față, ca adversar. Iar cel ce da lupta mai cu succes, ca fiind din organizare și deci ca ministru al partidului conservator fu șeful nostru, d. Take Ionescu, de a cărui rol preponderent așa de tare erau convinși junimiștii, că el—adică d. Carp—a scos vorba de șef *cu dadacă*. Azi pe șef îl au cu ei, dar duc lupta crîncenă contra *dadacăi* devenit șef.

Și de ce?

Poți să dai lupta cu succes pe ori ce teren? Pe cine a preferat Vodă? Pe cine a preferat țara? Cine are guvernul? Cine are majoritățile? Ori cum ai pune chestia, *poate* să treacă dreptatea de partea d lui Carp. D-sa e mai bătrîn și deci, cu drepturi de prioritate, d-sa e mai agreat la palat, d-sa e boer proprietar, și deci conservatorismul e mai apropiat de dînsul. Totul, dar absolut totul.

Un singur lucru nu poate pretinde d. Carp și ai săi, că tradiția partidului conservator e cu dînsul. Singuri junimiștii o simt și o știu aceasta; de aceea cum au văzut că s'a pus chestia pe acest teren și șeful nostru a făcut să vibreze pagini calde din istoria partidului, în care d. Carp lipsia, ba era adversar, majoritatea conservatoare ori cît ar fi fost ea azi marghilomanistă nouă, nu putea să nu fie mișcată de întorsătura lucrurilor.

Și atunci au eșit 2 miniștri, trei, patru miniștri, să facă acele declarații de un patriotism, nepotrivit cu situația lor de învingători, și să recunoască învinsului—adversarului de moment nu dușmanului secular — că el are tot dreptul de a vorbi în numele tradiției conservatoare.

Da; organismul partidului conservator a avut în sînul său ca cel mai de seamă membru pe d. Take Ionescu; pentru acest organism d-sa a dus lupta cea mai cu succes între 1891—1907, trei sferturi din acest organism politic au rămas cu el, crezîndu-și de a sa datorie de a da lupta cu el și prin el contra intrușilor în partid.

Momentul e pentru d. Carp, dar tradiția partidului conservator nu e cu d-sa, ci-i e adversară.

***

A dat drumul nebunilor

Vedeți cum cade d. Carp? In noroi în dispreț, în ignominie.

Asta e osînda tuturor ambițioșilor cari n'au, pentru a pretinde la situații nemeritate, de cît cinismul, îndrăzneala și deșertăciunea lor.

Neputincios să dobîndească credit în opinia publică, d. Carp a pus ciomagul în mîna nevrednicului de la interne și l'a asvîrlit asupra alegătorilor.

Neputincios să conceapă o lege care să dea caracter însemnat rachiticului său regim, președintele consiliului 'și-a asmuțit ceata de energumeni ca să dea cu vociferări și scandal, ființă legală, unor proiecte scandaloase prin absurditatea lor.

Și, neputincios să se impuie cu autoritate, parlamentului, d. Carp 'și a asmuțit nebunii să necinstească Adunările cu limbagiul trivial care nu se aude nici în grajduri.

Scena din ședința de eri a Senatului a fost o rușine care va rămîne ca singura caracteristică a sfîrșitului adunată de d. Marghiloman din speluncile țărei.

Căci aberația d-lui Kalimaki a fost așa, în cît EPOCA, silită să îl apere, nu îndrăsnește, totuși să reproducă cuvintele acestui aziatic vice-președinte, ci scrie, de cîte ori ajunge la expresiunile impulsivului, că „NU SE AUDE DIN PRICINA ZGOMOTULUI".

Dacă majoritatea, ea însăși, nu va ști să'și apere prestigiul în potriva PROTECȚIUNEI ce'i acordă faimosul ei vice președinte — atunci ședințele Senatului vor lua, pe viitor, un caracter care va face necesară prezența, în sala de desbateri, a jandarmilor.

Și de altfel, incrul s'a petrecut chiar ieri: după ce a injuriat surugește opoziția, d. Calimaki s'a repezit la d. Missir, colegul său de vice-președinție, cu care a avut un conflict.. piept la piept.

Dacă nu se interpuneau senatorii, trebuea să intervie Salvarea.

D. Carp a dat drumul nebunilor.

Capitolul „Jași"

De cîte ori budgetul statului se închee cu excedente de milioane—de atîtea ori milioanele curg asupra Bucureștiului, iar Iașul nu numai că nu s'alege cu o centimă din tot chilipirul acela de milioane —dar încă i se ia, din ce are—căci bietul Iași are parte să joace rolul Cenușeresei în țara romînească.

In materie universitară vedem că s'au dat trei milioane facultății de științi din Capitală, iar unei facultăți din Iași, celei de medicină, i s'au redus drept la jumătate, subvențiile pentru laboratorii.

Regulat la întocmirea fie cărui budget ie bucurie mare la București, iar de la Iași pelerinează comisii, ca să plîngă miniștrilor să pună la loc ceea ce s'a suprimat.

Dacă ie vorba de universitatea locală, ea își merită soarta. In 1907, sub guvernul conservator, ministru de instrucție fiind d. C. Dissescu, se întocmise un proiect de lege, care punea ambele universități pe picior de egalitate, ca să nu mai fie o universitate protejată, și una veșnic umilită.

Iar în comisia budgetară, raportor al budgetului ministerului de instrucție fiind d. A. A. Badareu veșnic preocupat și cu totul devotat intereselor Iașului—în comisia budgetară se hotărîse înzestrarea facultăților, în special a facultății de medicină, cu un număr însemnat de laboratorii.

Majoritatea profesorilor din Iași din motive politice, au preferat însă să proclame cunoscuta grevă universitară—și acel act moral cum l'au numit d. Matei Cantacuzino, nu numai că a zădărnicit înălțarea universității din Iași, dar a lasat-o în permanenta pradă a Bucureștiului unde în mod regulat se lucrează la coborîrea focarului nostru de cultură.

Acum iarăși ca în toți anii în luna April o delegație de profesori a fost trimisă să se plîngă ministrului. Are să se întoarcă cum a plecat.

Iarăși s'a dat mult Bucureștiului, iarăși a fost mărită nevoia Iașului.

Capitolul Iași, în budgetul general al statului, stă în gît bravilor noștri frați din București.

De-ar putea desființa cu totul, acel capitol—n'ar zice ba.

Dar fiind-că nu pot, se mulțumesc să-l istovească, încet încet.

CRISTOFOR

— PORTRETE DIN IAȘI —

Cu reminiscențe dintr'o poemă indiană asupra Femeiei.

Isprăvise lumea asta
Blîndul, bunul creator...
Rămăsese să mai facă
Și pe domnul Cristofor.

Dumnezeu stătea pe gînduri
Intr'un jîlț patriarhal...
Și-ar fi implinit dorința,
Dar n'avea material.

Deci atuncia Creatorul
S'a gîndit un pic,—și'ndată
A luat din ce crease
Cîte-o singură bucată.

Și a pus într'o lădiță
Îmbrăcată cu șifon:
Lăcomia unui Schylock,
Sufletul lui Harpagon,

Mintea unui om de ceară,
Patruzeci de pungi cu fiere,
Inima de la un șarpe, —
Nici un strop măcar de miere.

A turnat apoi în ladă
Multă, foarte multă ură,
Și veninul care'l poartă
Neagra viperă în gură.

A luat statura mică
De la un Liliputan,
Iar urechile și ochii
Le-a luat de la guzgan.

Și văzînd atuncia Domnul
Că mai este gol în ladă,
A mai atrins și-a pus îndată
Ghiara pasării de pradă;

Apoi un lătrat de cîne,
Cînd e prins în toiul fricii,
Tălpi de cismă pentru față
Și invidia pisicii.

Amețeală, ciudă mare,
Apă și revent, chiclazuri,
Sare-amară și stricnină,
Sicîială și necazuri,

Și amestecînd acestea,
Bunul nostru creator,
Reuși să le inchege,
— Și-l făcu pe Cristofor.

MARIUS

Popeștii partidului

Liberalii după vremuri se făleau că au în sinul lor o serie de Vasili. Era așa de mare întrecerea între toți Vasilii liberalilor, că nici unul din ei n'a ajuns să se schimbe în Vasilachi.

Azi d. Greceanu, prin acțiunea sa electorală a atras în partidul d-sale pe toți *Popeștii* din Iași. Se zice că la scrierea listei membrilor din club, pentru deslușirea și cunoașterea mai deaproape a tuturor Popeștilor i-a pus în linie de coloane și i-a strigat la catalog, cerîndu-le să răspundă exact, care e Popescu V. I. și care Popescu I. V.; care e Popescu P. V. și care e Popescu P. P.

Și așa mai departe; iar secretarul clubului, a scris în dreptul fie-căruia nota specială a fiecărui Popescu: Popescu I. (Ezechil), Popescu I. (Mușata), Popescu V. (fiul popei), Popescu P. (sinucisul), etc. etc. Nu puțin haz au făcut cei din club la această catalogare a Popeștilor.

Intăi și întăi Mr. Démètre a crezut că toți au învățat seminarul, de oare ce și-a fost zis: Popescu e feciorul lui Popa; Popa e poreclă de popă; popii învață în Seminar să se facă popi; deci toți Popeștii trebue să fi urmat cursurile în Seminar.

Care nu-i fu mirarea, cînd află că din cei 4 Popești, numai unul e Seminarist, teolog absolut; Ezechilul *Opiniei*. Ceilalți 3 Popești sînt atei. Elinist e Popescu I. (Mușata), Latinist e Popescu Pericles, chimist e Popescu Vasile (Pomărleanul).

Contrastul acesta între a te chema Popescu și a fi atei, liber cugetători, cadrează minunat de bine cu ceialaltă calitate, a te chema Popescu și a fi în partidul boeresc.

Iar la gluma unuia din club că oare cînd d. Nicu Filipescu critica partidul conservator-democrat, că nu are nume istorice, că e partid de Ioneşti și de Popești; ei bine la această glumă de prost gust s'au înroșit cei 4 Popești de s'au făcut gotcă.

Dar partea interesantă e alta A venit rîndul că Popeștii să ceară recompensă de la partid, unii pentru vechimea lor în partid, alții pentru vînzarea lor. Și de cîte-va săptămîni presa locală înregistrează o serie de știri de calibrul acesta:

D. Popescu I. va fi numit director la Liceul Internat ca să mănînce și el mîncare făcută de bucătarii statului.

D. Popescu V. a fost chemat telegrafic la București să i se dea direcția Liceului Național.

D. Popescu I. a fost numit defensor eclesiastic.

D-na Popescu, a fost mutată de la școala No. 10 la școala No. 8.

D-na Popescu va fi numită directoară la școala No. 3, în locul vacant.

D-na Popescu a fost însărcinată de minister, să prezinte un raport asupra..

D. Popescu V. n'a voit să primească postul de director la Liceu, ci s'a mulțumit ca doamna Popescu să fie numită directoară.

D. Popescu I. a renunțat să ralieze în juru-i pe foarte mulți membri din club, ca să ceară de urgență o plasare pentru dînsul.

D. Grecianu, leaderul partidului la Iași se preocupă în primul loc de a regula soarta tuturor Popeștilor din club, ca să nu i se zică că nu e și mumă Popeștilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa nevăzutelor

In zilele aceste din urmă s'au publicat prin ziare și reviste foarte multe lucruri interesante asupra unuia din cei mai mari și nefericiți scriitori ai Franței,—Guy de Maupassant.

Dintre toate, am urmărit mai cu multă curiozitate o amintire asupra unui schimb de scrisori ce a avut loc cîndva între celebrul romancier și în tre nu mai puțin celebra scriitoare rusă Maria Baschkirzev, autoarea faimoaselor Memorii, pline de nihilism și de neurastenie.

Tînăra rusă a reușit să atragă în cursă pe Maupassant și să obțină un schimb de interesante scrisori cu dînsul, fără ca autorul lui Bel-Ami să bănuiască cu cine are a face. E chiar de mirat cum, neștiind cu cine corespunde,—cui scrie și cine-i scrie lui,—Maupassant a făcut atîtea mărturisiri personale, atîtea confidențe intime, cu deosebire asupra feliului său de a fi și a simți.

Prin marele număr de citațiuni pe care le a presărat în primele scrisori, spirituala rusoaică făcuse pe Maupassant să creadă că are de a face cu vre un om de școală și anonimelor semnate „Joseph Stubenhocker" îi răspundea cu introducerea de: „Dragul meu Joseph!..."

Din punctul de vedere psihologic, lucrul arată odată mai mult cu cîtă ușurință poeții se lasă atrași în mrejele ademenitoare ale scrisorilor și formulelor frivole și se lasă încîntați de tradiționalele anonime cari aduc de obiceiu oarecari mîngăietoare flori de... stil în plicticoasa atmosferă socială, în care fatalmente se simte exilat scriitorul, înzestrat cu mai multă simțire decît se cere, obișnuit, în viața de toate zilele.

Se pare că acele nevăzute și delicate muze, mereu ascunse în umbră, stînd mereu în rezervă — joacă un rol însemnat în existența tururor scriitorilor. Chiar acei cari formăm categoria mult mai puțin interesantă de *poetae minores* cunoaștem ca un fenomen statornic, senzația acelor necunoscute dar plăcute corespondențe, cari știu să excite curiozitatea prin gingașele lor anonime, în care strecoară cu atîta îndemînare și grație cîte ceva din parfumul ființei lor și, în același timp, ceva din farmecul depărtării.

E totdeauna o depărtare nemăsurată între acei cari nu se văd și nu se cunosc; și e, neaparat, mult farmec în slovele subțiri, discrete și neiscălite, pe care imaginația ta le vede scrise de cea mai frumoasă mînă de femee. Căci numai ele, femeile, știu să aștearnă acele încîntătoare scrisori. Și chiar dacă semnează cu vr'un nume bărbătesc de convenție — ele știu să pună între rînduri toată vraja și toată ademenirea și să te facă să pornești cu închipuirea pe cărarea unor plăceri întrevăzute, pe urma unor himerice prietenii. Ca și cum viața ar putea să dee cuiva, într'adevăr, orizonturi nuoi și mulțumiri reale,—iar nu numai vedenii, iluzii și făgăduinți neîndeplinite!

...Cine însă e destul de sceptic ca să *nu* creadă? Cine e atît de dezamăgit ca să nu spere mereu și iarăși, ca în tinerețea cea dintăiu?

Rodion

Școala și chestiunea socială

Zilele trecute, profesorul *H. Roorda* a ținut la *Maison du Peuple* din Lausanne, o conferință asupra acestui subiect.

Conferențiarul observă mai întăi că o mulțime de oameni tratează chestiunile sociale într'un chip, de multe ori, prea simplist.

Orice studiu al chestiunei sociale, zice el, trebue să fie luat din întreit punct de vedere: istoric, tactic și moralist. Fiecare punct de vedere duce la concluzii diferite. Istoricul compară în mod obiectiv, prezentul cu trecutul și se întreabă, fără a face ipoteze, ce va fi viitorul; tacticianul condiționează studiul său viitorului; el dorește și speră să se întîmple cutare sau cutare lucru și dacă este și politician, el va căuta a mulțumi pe toată lumea neîndeplinind de cît un minim de făgăduieli; moralistul, din contra, dorește ca societatea să fie fericită și ca fiecare individ să fie mulțumit. Studiul și meditarea duc deci la concluziuni dacă nu opuse, cel puțin diferite și conferențiarul observă că cei pe cari îi interesează chestiunea socială, sunt cele mai de multe ori acei care o studiază mai puțin, din lipsă de timp.

Se cuvine de a ne abține cu totul în fața marilor probleme pe care le pune chestiunea socială? D Roorda răspunde negativ, pentru că a trăi este a risca ceva și dacă se obiectează că nu ne putem închipui societatea viitoare, ce ne pasă; istoria va înregistra isbînda ori neisbînda, dar încercarea va rămîne.

In o aseminea nesiguranță ce să credem sigur despre școală?

Este un fapt imposibil de tăgăduit, că astăzi părerile asupra chestiunilor sociale despart pe oameni; dar educatorul nu trebue să ia partea nimărui în aceasfă controversă. Școala nu trebue să impue nici o doctrină; ea n'are a forma credincioși sau atei, patrioți sau antipatrioți.

Dacă învățătorul are datoria de a păzi tăcerea asupra chestiunilor cari despart societatea actuală, ce trebue să facă el? Ce instrucțiune poate el să dea, cînd el este silit să lașe la o parte ceea ce este esențialmente educativ?

Conferențiarul observă că există o mulțime de lucruri sigure, positive, binefăcătoare și, mai mult, admise de toți, pentru a se scuti de a preda cele ce nu sunt astfel. Să nu abuzăm de tinerețea și de naivitatea copilului; să ne mulțumim de a-l educa, adică de a-i crea bune obiceiuri printr'o higienă intelectuală normală. Prima datorie a unui institutor drept, este de a evita să dea ca rezolvite niște probleme cari nu sunt.

Chestiunea socială nu provoacă nu-

mai conflicte de opinii, sunt interese foarte deosebite care silesc şcoala să fie neutră. Aceste interese opuse creează nemulţumire. Nemulţumirea creşte fiindcă este contrazicere între fapte şi justiţia absolută; zicem copilului: „Toţi oamenii sunt egali şi dacă tu ai merite, tu vei ajunge într'o însemnată poziţie socială". Dar în această specie de răsboiu, este de la început, o mare negalitate; căci cei cari au avere şi puţin merit sunt cu mult mai privilegiaţi faţă de cei cari au numai merit personal.

O altă pricină încă ar sili şcoala să rămie neutră în chestiunile sociale. Este atitudinea combatanţilor, care este departe de a fi imparţială. Pentru a ne da socoteală, este deajuns de a citi ziarele partidelor faţă în faţă; lucrătorul aruncă burghezului epitete tot aşa de falşe ca şi sonore şi burghezul răspunde cu cuvinte nedrepte şi despreţuitoare. Ce să zicem despre cetitori? Pretutindeni aceştia sunt prea creduli, le lipseşte spiritul critic, nu disting exageraţia de adevăr, crezînd cu uşurinţă ceea ce le place să asculte.

Ziarele ai căror redactori sunt mai cultivaţi, sunt mai vinovate pentru că forma, mult mai atrăgătoare de cît fondul, ascunde mai bine perfidia procedeului.

Şcoala actuală este ea imparţială, ori are ea vr'o influenţă asupra atitudinii ce eleviii săi o vor avea mai tîrziu în luptă?

Pentru d. Roarda, influenţa şcoalei este sigură. Ea se face simţită mai întâi prin lunga durată a studiilor (8—10 ani), prin faptul că copilul este închis şi trebue să stea nemişcat, ca şi prin atitudinea învăţătorului sau necesitatea de a fi în contact cu singurile cărţi, care ţin loc de toate, ceia ce contribue a modifica mentalitatea copilului.

De sigur că copilul ar fi cu totul deosebit dacă ar putea, chiar din cea mai fragedă, etate să ia parte la o viaţă activă, să trăiască direct cu oamenii şi să observe calităţile şi defectele ca şi interesele acestor din urmă.

Şcoala este tendenţioasă; învăţămîntul istoriei, care scoate la iveală actele şefilor şi trece sub tăcere sentimentele şi viaţa poporului, este un exemplu.

Copilul îşi face datoria, apoi recitează. Recitarea nu poate nici într'un caz să deştepte în el spiritul critic, ştiinţa sa nu este resultatul observaţiunei sale ci a altora; aceasta obicinueşte pe elev să se împăuneze cu munca altuia.

In ceia ce programa şcolară, că este prea încarcată, şi se încearcă a se adaoga şi alte materii. Aceasta este o greşală.

Şcoala are teamă de a nu lăsa o lacună în ştiinţa copilului. Ce-i rămîne lui din această sumă de cunoştinţi cîţiva ani după ce iesă din şcoală, cînd numai memoria a intrat în joc? Ce parte să face inimei şi spiritului la o vrîstă cînd ar trebui să le cultivăm?

Dacă e bine a deprinde pe copii cu supunerea nu trebue să evităm de a face pe şcolari să piardă ori ce grijă la o vrîstă în care este caracteristică copilăriei, face bine.

Chimistul Ostwald, într'o recentă conferinţă, vorbind de biografia viitorilor savanţi, observă că ei au foarde multe ori şcolari răi. Ne retragem speriaţi în faţa unui asemine rezultat şi cu toate aceste înţelegem cum să fie aşa, căci şcolarul bun este docil, el trebue să aibă o atitudine pasivă, pe cînd cercetătorul este tocmai caracterizat prin originalitatea gîndirei sale.

Alt lucru dăunător; nota pe care copilul o aşteaptă şi o primeşte de la munca sa devine preocupaţiunea sa statornică. Această procedare pedagogică ridică copilului ori ce încredere. Chipul şcolarului de a răspunde prin da sau nu la chestiunile pure, îl face să creadă că toate chestiunile pot fi dezlegate într'un chip simplu.

Desigur, aceasta nu-l va face tolerant şi-i va pregăti rău pentru viaţă, într'o lume în care sunt mai multe păreri. Este a înşela pe copil, lăsîndu-l să creadă că se poate, în cîteva cuvinte, judeca Revoluţia franceză sau cutare alt fapt istoric şi că, pentru a cunoaşte o ştiinţă este de ajuns a şti o carte, ori cît de bună ar fi ea. Obicinuind pe copil a avea judecăţi nenumărate asupra unor lucruri studiate în grabă, îl învăţăm a se mulţămi cu vorbe.

Ar fi cea mai bună igienă intelectuală a deprinde pe copil a observa, a compara, a experimenta, a verifica şi a recunoaşte cazurile unde ar trebui să zică: nu ştiu.

Aseminea metodă ar fi indispensabilă, cînd ne gîndim la toate şarlătăniile pe cari copiii, deveniţi oameni, le vor auzi; trebue să-i înarmăm, ca să poată rezista.

Dacă am ţine socoteală de aceste deziderate, dacă şcoala ar renunţa de a învăţa ori-ce doctrină, aceasta n'ar aduce o luptă socială mai puţin aprigă, mai puţin severă, mai multă bună credinţă între oameni?

Profesorul conchide recunoscînd că reformele şcolare sunt încete şi îndelungate, dar lui i se pare indispensabil că şcoala trebue să renunţe de a se da de partea cuiva, în ceia ce priveşte chestia socială, trebue ca şcolarii să poată a se împotrivi reclamei, care va fi făcută cu ei, chiar cînd intră în viaţă. Trebue de asemenea ca şcoala să facă pe copil fericit, pentru ca el să aibă mai multă dragoste de viaţă.

Am crezut că poate interesa pe multe persoane rezumatul conferinţei unui profesor biue cunoscător al problemelor şcolare.

C. V. Buţureanu.
Institutor

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40

Brînzeturi noi sub preţul pieţei

Pentru sărbătorile paştilor se primesc comenzi, pentru încondeiate (pocostite).

Delicioasă brînză de munte	1.80
Unt pentru cafea, ciaiu	5.20
Ouă zilnic proaspete	6.50 0/0
Gervais rominesc pachetul	0.50
Grăsime topită de porc 2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vînuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Litere-Ştiinţe-Arte

„The Patrician". — Nicăiri ca în literatura engleză ciocnirile şi situaţile sociale nu pătrund mai cu intensitate în producţiunile literare.

Intre scriitorii contemporani care cultivă cu osebire genul romanului politico-social este Iohn Galsworthy, autorul numeroaselor lucrări „cu tendinţi"—ca să întrebuinţăm o expresie altă dată în favoare în limbagiul nostru gazetăresc. El a devenit celebru prin romanul tipărit acum cinci ani: „The man of property"—Omul bogat; după un an a publicat. „The Country house" (Casa de ţeară); acum a dat la iveală „The Patrician" (Patricianul), un studiu din domeniul psihologiei aristocraţiei engleze.

Eroul povestirii este un tiuăr Lord, un cap politic inteligent, un tory foarte onest, împăcînd mereu principiile moralei sociale cu morala personală. O dragoste adîncă, sinceră că îl pune în legătură cu o tînără femee, de mulţi ani despărţită de barbatul ei, dar nu divorsată în mod legitim. Divorsul este în acelaşi timp imposibil. Pasiunea e mai tare de cît scrupulul, mai tare de cît raţiunea Atunci omul politic, spre disperarea familiei sale, decide să renunţe la scaunul său în Parlament pe care l'a cucerit cu greu şi care fusese ţinta lui îndelungată, pentru a-şi pune în evidenţă însuşirile de om politic plin de viitor. Vrea să renunţe, convins că *acela* care nu se supune legilor, nu e chemat să dee legi—altora. Numai renunţarea femeei iubite—în contra voinţei lui—face deprisos hotărîrea lui de renunţare. Dar cîte conflicte sufleteşti în jurul acestor întîmplări, observate şi disecate cu o mare pătrundere"!..

*

In una din zilele aceste populaţia Siciliei a trecut prin o mare spaimă. Intr'un amurg se zări un meteor colosal la orizont, pe coasta Calabriei şi Siciliei. El dispăru după un timp cu o detunătură grozavă. In special populaţia din Messina şi Catania trecură prin mari iritaţiuni de teama unei catastrofe, pînă cînd ediţiile speciale ale ziarelor explicară lumei despre ce e vorba. Meteorul apăruse cu o lumină intensivă şi după vr'o 3—4 minute răsunară patru exploziuni foarte puternice, auzite cu aceeaşi tărie în Catania, Acireala, Palermo şi Reggio di Calabria.

*

A apărut la Berlin un studiu al criticului muzical Dr. Adolf Veissmanu intitulat: „Berlinul ca oraş muzical. Istoria Operei şi a concertului de la 1740 pînă la 1911".

E o carte foarte instructivă şi autorul arată cîte mari progrese s'au îndeplinit în Capitala Germaniei în intervalul de mai sus pe terenul artei muzicale.

*

In ultimul „Mercure de France", R. Schwab analizează filosofia lui Maeterlinik. Atitudinea lui în faţa vieţei e acea a omului care se interesează de tot ce se desfăşoară împrejurul lui şi în aceasta sufletul lui aduce un calm, o seninătate ce aminteşte pe mistici ori pe stoici. Pentru Maeterlinck viaţa e frumoasă dacă ştim s'o privim; ea ne dă încredere în noi şi o mulţumire caldă pe care — dacă nu suntem prea egoişti—o putem resfrînge asupra celor dimprejur.

*

Un nou volum de însemnări *Journal de l'Italie* publicat de P. Arbelets, la Paris reînvie cîteva episoade din viaţa de pribeag pasionat pe care a dus-o Stendhal. Insemnările sunt mai mult un jurnal sentimental de cît confesionea unui scriitor confundat în munca lui de fie care zi. Ele datează din timpul cînd Stendhal rătăcea prin Italia, dus de neastîmpărul de a căuta emoţii noui şi de a fi eroul vreunei aventuri pasionate. Arta îl preocupă puţin de astădată. Rar îl vedem pătrunzînd în vreun muzeu; numele artiştilor apar numai întîmplător, pe cînd numele femenine şi mai ales al Angelei Pietrargua, pe care a revăzut-o la Milan după cîţiva ani de iubire aproape uitată ocupă locul de frunte în paginile volumului.

*

A apărut „Arta Romînă" sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu, anul al IV-lea, No. 3 Martie 1911, cu următorul sumar:

Vasile Ravici.—Expoziţiile artistice de la Ateneul din Bucureşti. Expoziţia d-nei Esmeralda Theodorovici. N. N. T. —Jurnalul unui pictor. A. D. Atanasiu—Maeştrii de Desemn. T.—Jean-Baptiste Corot.

Cronici. Ada.—Memoriul maeştrilor de desemn.

Ilustraţii. Coron.—Peisaj. I. Iordănescu.—Poveşti din trecut. Eugenia Iordănescu.—Fata din casă. — Coşar. Tonitză.—In ajunul nunţei.

*

STRUNA ZILEI

ZIUA FATALĂ

D. Dimitrie Grecianu a plecat la Bucureşti ducînd cu d-sa lista celor ce vor fi mutaţi în funcţiuni pe *ziua de 1 Aprilie.*

Un ziar

Am fi foarte mulţumiţi,
De-am avea în pungă — lei
Cîţi la număr dintre ei
Vor fi astă zi... păcăliţi.

INFORMAŢII

❑ **Comitetul executiv al clubului nostru din Iaşi, a fost convocat să se întrunească, într'o consfătuire politică, Vineri, 1 April, ora cinci.**

❑ Despre discursul rostit de d. Take Ionescu la discuţia budgetului, ziarul *Secolul* scrie:

Cu o putere de argumentaţie uimitoare a desfăcut d. Take Ionescu cifrele budgetare şi, aproape jucîndu-se cu milioanele, a făcut pe toţi să pătrundă în tainele budgetului şi să înţeleagă pe deplin, cît de falşă, cît de şubredă şicît de uşuratecă este baza politicei financiare a d-lui P. P. Carp: Degrevări de impozite de o parte şi evaluări exagerate la venituri, de altă parte. Aceasta este baza budgetului.

❑ *Mutări în învăţămîntul profesional de fete.*

D-na Cleopatra Stoian, de la şcoala profesională din Huşi, la cea din Iaşi, în locul d-nei Maria Bălăceanu; d-ra Elena Stoian, de la şcoala din Caracal la şcoala profesională din Iaşi, în locul d-nei Moţet.

❑ *Doamna şi d. C. Meissner se vor retrage, se crede, la începutul anului şcolar viitor din direcţia liceului de domnişoare, fost Humpel, din Iaşi.*

Direcţia şcoalei urmează s'o iee domnişoarele Eleonora şi Tereza Strătilescu.

❑ Privitor la ajutoarele pentru înmormîntarea ofiţerilor, se publică următoarea decizie a ministerului de război:

Legea soldei în armată prevede a se acorda ajutor de înmormîntare pentru ofiţerii din activitate şi disponibilitate şi numai pentru aceştia este prevăzut fond în budget.

Zilnic însă se primesc la minister cereri pentru a se acorda asemenea ajutoare şi pentru ofiţeri sau grade inferioare de rezervă, retragere, reformă sau veterani.

Ministerul ne putînd acorda acestora nici un ajutor, se aduce la cunoştinţa generală, că nu se mai intervie cu asemenea cereri întru cît, cu regret, se vor clasa la dosar.

❑ Vasile Păduraru, gardian la spitalul Sf. Spiridon a încercat ieri să se sinucidă, luînd sublimat corosiv,

Nu se ştie dacă numitul va putea scapa cu viaţă.

❑ Ieri a încetat din viaţă d. Jacques Gropper unul din cei mai vechi institutori particulari din localitate, tatăl d-nei Fanni P. Poni, născută Gropper.

❑ *Domnul Artur Gorovei, apreciatul publicist, inspector agricol al judeţului Botoşani, a fost destituit din această funcţiune.*

Destituirea s'a făcută pe motivul că d. Gorovei ar fi uşurat întrarea în ţară a d-rului Rakowski.

❑ *Desfiinţarea corigenţelor.*

Prin legea instrucţiei din 1910, a d-lui dr. Istrate, se desfiinţează corigenţele la şcoalele secundare, lăsîndu-se promoţiunea pe seama conferinţei şcoalei.

Dispoziţia aceasta a fost în vigoare pînă în 1902 cînd a fost desfiinţată de d. Haret.

Actualul ministru al şcoalelor vrea să readucă, cu oare cari modificări, dispoziţia din 1900. Pentru acest sfîrşit se va întocmi un regulament, după care elevii, cari la sfîrşitul anului şcolar, sunt slabi la unele materii, vor fi puşi în conferinţa profesorală a şcoalei respective, care va decide pentru aceşti elevi trecerea unui examen, între 1—15 Iunie, la materiile în care sunt mai slabi. Acest examen va decide asupra promovărei lor în clasa următoare.

❑ Au fost instituite comisii interimare în următoarele comuni din judeţul Iaşi:

Comuna Coarnele-Caprei: D-nii C. Iamandi, preşedinte; Gb. Popa şi Ioan Tubucanu, membri.

Comuna Focuri: D-nii Arvinte Gagică, preşedinte; Neculai Istrate şi Vasile Chelariu, membri.

Comuna Gropniţa: D-nii Dimitrie Săveanu, preşedinte; Vasile Rotariu şi Dimitrie Stoica membri.

Colegiile electorale ale acestor comuni au fost convocate să se întrunească în ziua de 15 Mai.

❑ Domnul V. Bantăş, inspector al casei pădurilor, regiunea Iaşi a fost avansat inspector general silvic cl. II.

❑ In legătură cu expoziţiile italiane jubilare, colonia italiană locală a primit din partea unor agenţii din Roma şi Turin invitaţiuni de a face călătoria din România în oraşele de mai sus în condiţiuni extrem de avantajoase, cu rezerva de a veni în grupuri de cel puţin zece persoane.

Lucrătorii Italiani se află organizaţi de un scurt timp într'o societate sub preşidenţia d-lui inginer Panizzi.

❑ Domnul Eugen Ionescu-Darzău, avocat în Iaşi a fost numit avocat al statului pe lîngă instanţele judecătoreşti din Suceava.

❑ Domnul N. Filipescu ministru de răsboi a plecat astă-zi la Paris, în virtutea unui concediu de o lună.

Domnul P. P. Carp va ţinea interimatul ministrului de răsboi.

❑ Ministrul de războiu dorind ca pe ofiţerii activi de artilerie de la secţiile şi companiile de pompieri să-i înlocuiască cu ofiţeri de rezervă din artilerie sau cavalerie, proveniţi din cei în activitate sau foşti plutonieri în armată, — în acest scop a dat ordin regimentelor de artilerie, de care depind staţiile de pompieri, precum şi brigada VI-a pentru compania de pompieri din Bucureşti şi brigada VII-a pentru compania de pompieri din Iaşi, să înainteze ministerului cererile doritorilor de a fi chemaţi temporar în activitate pentru acest scop, şi cari îndeplinesc condiţiunile de mai sus.

Vor rămîne ofiţeri din activitate de artilerie numai comandanţii companiei de pompieri din Bucureşti şi companii de pompieri din Iaşi.

❑ D-nul I. Negoescu a fost numit comisar şef la Burdujeni.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ ***Partidul conservator-democrat va ţine Duminică 3 Aprilie, orele 2 p. m., o mare întrunire publică în sala Dacia.***

La această întrunire nu vor lua parte delegaţii din provincie.

❑ **Pensiile jandarmilor rurali.**—Următorul proiect de lege a fost depus la Cameră:

Art. I.—Jandarmii rurali, grade inferioare, cari au servit 15 ani fără întrerupere în corpul jandarmeriei rurale şi se găseau în a treia reangajare la 31 Mart 1906, au dreptul la o pensiune egală cu 2/3 din soldă şi prima de reangajare ce primeau la ieşirea din serviciu.

Beneficiază de pensiune şi aceia cari au întrerupt serviciul din cauza micşorărei efectivului corpului prin buget dacă s'au reangajat ulterior şi întrunesc celelalte condiţiuni.

Această pensiune se va plăti cu începere de la 1 Aprilie 1912.

Art. II.—Drepturile la pensiune se vor lichida conform legei generale de pensiuni, cu căderile şi după formele acelei legi.

Cererile se vor adresa comisiunei cel mai tîrziu pînă la 1 Noembrie 1911.

Art. III.—Pensiunile se aprobă, pe baza deciziunilor comisiunei, prin decret regal format de ministerul de interne şi se plătesc de Casa generală de pensiuni a Statului.

❑ Pe ziua de 1 April a expirat concediul d-lui C. B. Penel la catedra de desemn de la gimnaziul din Huşi.

D-sa fiind transferat cu catedra la Vaslui, s'a prezentat astăzi la post.

◑ Calaraşii cu schimbul, ai căror cai vor muri pe timpul manevrelor, vor fi despăgubiţi de minister de daunele ce vor suferi.

❑ D-ra Napierkowska apare astăseară, Vineri, pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Teatrului-Circ Sidoli. Steana Operei Mari din Paris interpretează rolul dansatoarei în piesa „Vestala Zeiţei Shiva" înscenare specială după o legendă indiană.

Se desfăşoară un program cu totul nou, astă-seară Vineri, care cuprinde între altele: „Perdeaua neagră", mare desfăşurare dramatică, interpretată de somităţile teatrale ale Comediei Franceze din Paris,—Jolanda di Celano, pagini reconstituite din Istoria Italiei,—O vînătoare de urşi în Malaya,—Prince într'o comedie, inscenare şi interpretare proprie,—O plimbare în artisticul oraş München,—Capul de lup, scene comice, —Pathé-Journal, cea mai nouă apariţie cu ultimele ştiri şi revista sporturilor din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Noul ambasador al Austro-Ungariei la Paris,—Un bilciu la Lipsca,—Ultima creaţiune a modei pariziane,—Ciclonul din Vlaregio (Italia), morţi şi răniţi,—Sporturi militare la Paris etc.

Mîne Sîmbătă la 3 ore ziua mare matineu, iar seara la 9 ore, reprezentaţie cu program nou.

❑ Ministerul face cunoscut telegrafic că cele 15 posturi de revizori şcolari cl. 2-a, au fost desfiinţate pe ziua de azi şi face cunoscut foştilor revizori să se întoarcă la catedrele lor.

❑ Invăţătorul Ion Ionescu de la şcoala din Slobozia, a fost mutat la Stoieneşti, iar în loc a fost adus d. V. Alexandrescu; d. Const. Leon a fost mutat de la Mînzeşti la Slobozia şi d. Al. Manoil la Mînzeşti.

DIVERSE

— D. comisar Argintoianu a confiscat azi un mare număr de piini, găsite lipsă la cîntar de la următorii brutari din strada de sus Gheorghe Ciucă, Gh. Andinidi şi N. Miştalan.

— In str. Gheorghe Mîrzescu No. 14 a încetat din viaţă în mod subit Gheorghe Tabără.

FURNISORUL CURŢII REGALE

„LIPS"

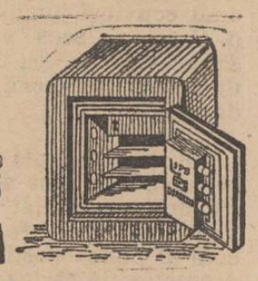

— CAŞE DE BANI IN OŢEL —
Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei

DEPOSIT:

— 5 STRADA SMÎRDAN, 5 —
CASA ŢĂRANU
(Vis-à vis de Palatul Camerei de Comerţ)

Marca Fabricei

Reprezentant General:
CAROL HAIMOVICI, Bucureşti
— TELEFON 25 | 71 —

Ultime INFORMAŢII

❑ **Prin decizia ministerială, ce va apare zilele acestea, se desfiinţează monopolul cărţilor didactice de curs primar.**

Concursul pentru primirea noilor manuale de curs primar, va fi publicat pentru ziua de 1 Iunie a. c.

Manuscrisele au a fi trimise la minister pînă la acea dată.

❑ *Un caracter... prudent.*

Ziare guvernamentale anunţă o nouă biruinţă a guvernului: d. Boroianu, decanul facultăţii de teologie, s'a înscris la carpişti.

Nu se spune, însă, că d. Boroianu, „care se bucură de mari simpatii în cercuri profesorale" — este şi administratorul casei bisericelor.

Domnul Boroianu, primo a fost făcut cu slujbă şi pe urmă s'a înscris la carpişti.

Iată un caracter... prudent.

❑ ***Marea întrunire publică, cu delegaţi din provincie, pe care partidul conservator-democrat o va ţine în Bucureşti, va avea loc în ziua de 8 Mai.***

❑ *Domnul Take Ionescu va pleca Luni la Monte-Carlo unde va petrece vacanţa de Paşti.*

Domnul A. A. Badareu va pleca Marţi la Paris, de unde se va reîntoarce în Iaşi, în ziua de 18 Aprilie.

❑ *O circulară va fi dată de direcţia generală a c. f. reducînd cu 50 la sută transportul pe c. f. al studenţilor pe timpul vacanţei de Paşti.*

Studenţii vor fi ţinuţi să prezinte cartea de student însoţită de fotografie, spre a putea beneficia de reducere.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino şi banchetul pentru d. Grecianu.*

Se ştie că greceniştii au hotărît să dee un banchet în onoarea d-lui Grecianu, pentru a sărbători succesele electorale ale acestuia.

Nu se cunoaşte ziua cînd va avea loc banchetul, dar se ştie, că junimiştii vor asista contra voinţei lor, la acel banchet.

Domnul Matei Cantacuzino, însă, adevăratul suflet al junimiştilor, nu va lua parte la banchet.

— Intimple-se ori ce, *a declarat d. Cantacuzino*, cadă chiar guvernul din această cauză, eu nu voi lua parte la sărbătorirea d-lui Grecianu.

Recunoaştem că senatorul de Iaşi este consecinte, prin declaraţia ce a făcut-o, cu felul cum a caracterizat alegerile. Căci vorbind de alegeri violente, aşa cum nu le-a meritat d. Carp, d. Cantacuzino s'a gîndit la d. Grecianu, care a fost unul din eroii alegerilor violente.

❑ *Domnul general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, a fost avansat general de divizie.*

Domnul colonel Musteaţă a fost avansat general.

Decretele s'au iscălit ieri de M. S. Regele.

❑ **Procesul banditismelor din Hîrlău.** *Azi a fost sorocit să se judece după cum se ştie la Curtea de Apel secţia I-a, procesul pentru arestări ilegale a fraţilor Deleanu din Hîrlău.*

Curtea a fost prezidată de d. I. Th. Burada; fotoliul ministerului public l'a ocupat d. Al. Hinna, procuror general.

Inculpaţii Gh. Zmeu, şeful poliţiei din Hîrlău, I. Munteanu, şeful secţiei de jandarmi din Tg. Frumuşica, M. Gherghel, agentul de siguranţă, delegat cu funcţia de poliţai al oraşului Botoşani şi agentul elector al prinţului Calimachi, Ion Botez, au fost asistaţi de d. D. Mănăstireanu, deputat de Botoşani.

In instanţă au apărut şi fraţii Deleanu, cari erau asistaţi de către d. avocat Lascar Antoniu, declarînd Curţii că se constituesc parte civilă şi ca atare să fie citaţi în această calitate pentru şedinţa viitoare.

D. procuror general a cerut amînarea procesului, de oare-ce dosarul cauzei fiind cerut de ministerul justiţiei, se găseşte la minister şi n'a mai fost înapoiat, aşa că procesul nu se poate judeca.

Curtea, pentru acest motiv, a amînat procesul, dispunînd citarea fraţilor Deleanu ca părţi civile.

❑ *Procesul de calomnie prin presă pe care d. dr. Goldenştein din Iaşi l'a intentat d-lui A. C. Cuza şi procesul de calomnie prin presă pe care d. A. C. Cuza l'a intentat d-lui Em. Socor, autorul senzaţionalei broşuri a plagiatului „Poporaţiei", se vor judeca în ziua de 2 Mai la curtea cu juri din Iaşi.*

❑ *Procesele de delicte electorale.*

In timpul ultimei campanii electorale, au fost intentate trei procese la mai mulţi zbiri ai regimului, care toate vor fi judecate în seziunea din Mai a Curţii cu juraţi din Iaşi.

La 3 Mai va fi procesul agenţilor poliţieneşti Uţă şi Martiniuc, pentru arestarea şi maltratarea cetăţeanului Oarză; 4 Mai, Gh. Corjescu, comandantul jandarmilor rurali şi N. Simionescu, administratorul plăşii Cotnari, pentru arestarea şi maltratarea cetăţeanului Munteanu; 5 Mai, Gh. Corjescu, Vrînceanu, Calonca, pentru fapte la fel.

❑ Domnul N. Iorga declară prin revista sa, că d. Carp i-ar fi oferit locul de deputat ce-l are d. Skeletti.

Un fruntaş junimist din Bucureşti, ne autoriză a desminţi afirmarea d-lui Iorga.

Iată ce ne scrie, în această privinţă: „d. Carp a aflat că Grecianu a făcut combinaţie cu Iorga şi Cuza, ca să figureze pe lista guvernamentală. Şeful nostru a trimis vorbă d-lui Grecianu, că desaprobă această combinaţie.

Iată adevărul.

❑ **Suprimări de administratori.**—Următorii administratori de plăşi şi secretari, din judeţul Iaşi, au fost suprimaţi telegrafic pe ziua de azi: I. Zossin, Cotnari, secretar Filipovici; I. Manciu, Şipote, secretar V. Cucu; C. Moţet, Copou, secretar I. Onciu; Rafael Dimitriu, Bucium, secretar I. Mirea. A Dimitriu, Stavnic, secretar I. Mirea.

In mod provizor, plăşile au fost repartizate astfel: Şipote trece la Bivolari, Cotnarii la Cărligătura; Stavnic la Podul Iloaie, Bucium la Ungheni, Copou la Jijia.

❑ Ieri, comisiunea interimară a dat răspunsul definitiv chiriaşilor ale căror contracte au expirat acum şi cari ocupă apartamente în foastele case Paşcanu din strada Alexandri. Comuna nu mai reînoşte acele contracte aşa că urmează a se elibera apartamentele ocupate actualmente de cooperativa „Renaşterea", corporaţia constructorilor, societatea tipografilor „Unirea" şi de familia Dr. Răteanu. In cursul verei se vor amenaja şi apartamentele din etagiul de sus ale imobilului, în care se vor instala birourile Primărici cu începere de la 26 Octombrie viitor.

❑ **Preşedinţii curţilor cu juri.** In audienţă publică s'a făcut astăzi tragerea la sorţi a consilierilor, cari vor prezida Curţile cu juraţi în seziunea Mai-Iulie, care se va deschide în ziua de 2 Mai.

Iată ce-au desemnat sorţii: d. consilier C. Grigoriu, va prezida Curţile din Iaşi şi din Vaslui; d. consilier C. Buzdugan, curţile din Fălciu, Roman şi Tutova; Bacău, Neamţ şi Botoşani, d. consilier D. Grigorovici; Dorohoi şi Suceava, d. consilier I. Corjescu.

❑ **Preşedinţi de birouri.**—Domnul consilier C. Grigoriu va presida birourile electorale în alegerile judeţene ale judeţului Fălciu, în zilele de 24, 26 şi 28 Mai.

Domnul consilier N. Leonescu va prezida biroul electoral la Bărlad în ziua de 17 April pentru alegerea parţială la col. II Tutova, în locul rămas vacant prin optarea d-lui Gregoriade.

❑ La banchetul pe care partidul liberal îl oferă astăseară d-lui Stere, vor asista peste o sută persoane, între cari şi delegaţi ai cluburilor din Moldova.

Primul tuast îl va rîdica d. N. Gane.

❑ Actualii epitropi au reziliat, ca fiind făcute contra intereselor Epitropiei, mai multe contracte încheiate între Epitropie şi particulari, pentru căutare în regie a unor moşii, proprietatea casei.

Acum epitropia a convenit să dee moşia Băceşti, judeţul Roman, d-lui D. Dimitriu, *vichilul moşiei uzufructuare a şerului Demétre*, iar moşia Budeştii-Precista va fi dată d-lui Mareş, avocat.

❑ Am anunţat că d. Gr. Pascu, care de 25 ani este funcţionar la epitropia sf. Spiridon, a fost dat afară, fiind-că n'a voit să asculte de porunca epitropului Sion de a nu veni la vot.

In loc a fost numit, după cum iarăş am anunţat, d. Ilie Nedelschi, tatăl poietului, care este şi intedent la „Caritatea".

Acum este interesant de aflat, că d. Pascu, cu 25 ani de slujbă, a fost sacrificat pentru a se face o trampă: d. Nedelschi va da leafa unui Orest Panu, care, fiind suspendat de la ministerul de finanţe, nu poate ocupa funcţie până în Noembrie, cînd va fi numit tot la finanţe.

Ne ie ruşine nouă de atîta neruşinare.

❑ Se ştie că consiliul de higienă al oraşului Iaşi a reînnoit adresa către direcţia tramvaiului electric ca să introducă la vagoane protectoare de sticlă pentru ca să nu fie expuşi conductorii la intemperii.

Direcţia tramvaiului a răspuns că în contractul cu comuna Iaşi, figurează tipul vagonului, care este cel de acuma, iar schimbarea cerută ar atrage după sine reînnoirea tuturor vagoanelor, urmînd a se scoate din circulaţie cele de astăzi, ceea ce nu e posibil.

Se crede că va fi sesizat consiliul sanitar superior de această chestiune.

❑ In locul d-lui Dr. Entsch, consul general al Germaniei în Iaşi, va sosi în luna Mai consulul din Buenos-Ayres, iar nu cel din Atena, cum se credea.

❑ S'au terminat definitiv tratativele dintre direcţia C. F. R. şi uzina de electricitate din Iaşi, pentru iluminarea cu electricitate a gării de Iaşi şi a antrepozitelor. Se crede că pînă într'o lună vor începe lucrările de instalare.

❑ **Şcolare.**—Azi 1 Aprilie începînd înscrierile elevilor la examenele particulare pentru diferite clase de liceu, se aduce la cunoştinţa părinţilor, că la Secretariatul Liceului „Naţional" pot lua toate informaţiile în privinţa înscrierilor la Minister.

— Conferinţa profesorilor liceului „Naţional" întrunită în seara de Mercuri 30 Martie, a luat următoarele hotăriri, în ce priveşte dispoziţia de a li se da cîte 15 ore pe săptămînă de la 1 Septembre: 1) Directorilor să nu li se complecteze orele pînă la 15; 2) Ore în plus pînă la 15 să li se dea numai profesorilor intraţi mai tîrziu în învăţămînt; 3) Acestora să li se dea p'usul de ore în specialitatea lor în materia pentru care au concurat.

— D-lui Vasile Negruţi, maestru de gimnastică la Liceul Naţional, i s'a aprobat prelungirea concediului pe timp de la 15 Martie pînă la 2 Aprilie, pentru caz de boală.

— Ministerul Instrucţiunii a aprobat prelungirea concediului d-lui I. V. Praja profesor de matematică, pe timp cît va avea mandatul de deputat, fiind suplinit tot de d-nii N. Ghiulea şi T. Patriciu, cari l'au suplinit pînă acum.

— Casa şcoalelor a înaintat Liceului Naţional ordonanţa de plată în valoare de 10 lei, pentru procurarea gloanţelor necesare instrucţiunii militare.

— Ministerul Instrucţiunei a dat ordin circular tuturor direcţiunilor şcoalelor secundare, că odată cu statele de lefuri să se trimeată şi borderoul de plata birurilor profesorilor pe trimestrul curent.

❑ D-nul Vintilă Ionescu, comisar clasa I-a, a fost numit şef al poliţiei din Ungheni pe ziua de 1 April.

❑ **Judiciare.**—Invăţătorul Leon Manoliu şi D. Ungureanu, din Botoşani, falşificau certificate de studii, dîndu-le ca din partea şcoalei din Brehnieşti şi liceului din Pomîrla.

Ambii împreună cu 15 indivizi, cari s'au folosit de acele certificate, au fost daţi judecăţii menţinîndu-se arestaţi autorii principali.

Tribunalul Botoşani a admis eliberarea numiţilor pe cauţii de 800 şi 400 lei.

Apelul contra cuantumului cauţiunilor a fost respins astă-zi de s. I a Curţii.

— La secţia I a a Curţii urma să se judece astăzi apelul lui Vasile Dîmboviceanu, fost diriginte al depozitului de sare din Burdujeni, condemnat la un an închisoare pentru delapidări.

Pentru aducerea unui dosar, procesul a fost amînat.

❑ ***Marele discurs rostit de d. Badareu în Senat la discuţia Adresei, este anexat la numărul de astă-zi al OPINIEI—în supliment gratuit.***

Ultima oră

Bucureşti 1 Aprilie

Noui numiri în direcţia generală a Serv. Sanitar

Bucureşti.—D. dr. Tatuşescu a fost numit subdirector al serviciului sanitar; iar d. dr. Rigani, medic primar al judeţului Muscel, a fost numit inspector general sanitar.

Un proiect al d-lui Filipescu

Bucureşti.—Domnul N. Filipescu, ministru de războ, va veni cu un proiect de lege prin care va supune parlamentului modificarea actualii legi pentru înaintarea în armată.

Cine va fi prefect la Tutova?

Bucureşti.—Se vorbeşte că d. Fălcoianu, actualul prefect de Brăila, va fi transferat la Tecuciu. D. Lupu Costache însă, fostul prefect, a recomandat în acest post pe domnul Palade.

M. S. Regele la biserica Pitar Moş

Bucureşti.—Astăzi M. S. Regele, însoţit de A. S. R. Principele Ferdinand şi de Principele Carol Anton de Hohenzohlern, au fost la biserica Pitar Moş, unde au asistat la slujba Sfintei Vineri.

Discuţiile Scupcinei

Belgrad.—Scupcina continuă discuţia bugetului. D. Pasici respinge criticile cîtorva deputaţi din opoziţie, asupra politicei externe a Serbiei, zicînd că interesele Sîrbilor sunt mai bine garantate prin menţinerea „Statului Quo". D. Protici, declară că situaţiunea financiară a ţărei este favorabilă.

Semnarea unui protocol

Constantinopole.—Rifaat Paşa şi d. Sarafoff au semnat protocolul, sacţionînd aranjamentul privitor la paza graniţei, şi făcut la Sofia de comisiunea militară Turco Bulgară.

Greva viticultorilor

Reims.—Trupele au ocupat satul Ventenil fără vărsare de sînge. S'au făcut vre-o 40 arestări.

La domiciliul mai multora dintre preveniţi s'au găsit tablourile şi ceasornicile furate eri, în timpul manifestărei făcute.

Interpelarea d-lui Clemenceau

Paris.— Se svonise că d nii Clemenceau şi Poincaré, ar dori să interpeleze guvernul, ca privire la declaraţiile făcute de d. Monis. S'a adeverit însă, ca falşă, această ştire.

Ciclon la New-York

New-Jork.—Un ciclon teribil s'a deslănţuit asupra New-Jorcului în ziua de 12 April, stil nou. Ciclonul a făcut mari pustiuri.

Sunt peste 92 persoane moarte. Pagubele sunt enorme.

Afacerea documentelor sustrase de la ministerul de externe

Paris.—In afacerea sustragerei de documente diplomatice, din cercetările urmate pare a rezulta, prin confruntarea şi ascultarea martorilor, că Mainon n'ar fi avut alţi agenţi la ministeterul de externe de cît pe Rouet.

Decoraţie

Viena.—Imparatul a conferit regelui Bulgariei ordinul „Linei de aur" în gradul de cavaler.

Cuirasate noui

Paris.—Senatul a votat proectul adoptat de Cameră, pentru punerea în şantier în 1911, a două cuirasate.

Un tratat

Stockholm.—Tratatul de arbitragiu, dintre Suedia şi Italia, a fost semnat astă-zi.

Mişcarea în Armată

Bucureşti.—Sunt avansaţi la gradul de general de divizie, actualii generali de brigadă: Tătărescu, Lambrino, M. Boteanu, Remus Boteanu, Culcer şi Zottu.

D. general Coandă va fi înaintat de asemenea la gradul de general de divizie, fiind rechemat şi numit comandant al cetăţii Bucureşti.

Au fost avansaţi la gradul de generali de brigadă, colonelii: Tănăsescu şi Deşliu, din infanterie; Musteaţă şi Bogdan din cavalerie; Costescu, Vîlvoreanu şi Papadat din artilerie.

D. general de brigadă Th. Gheorghiu a fost numit comandant al diviziei a IV cu reşedinţa la Bucureşti.

D. general de brigadă Istrati a fost numit comandant al diviziei a 9, cu reşedinţa la Cernavodă.

Celelalte numiri vor eşi probabil, chiar azi.

CRIMĂ?

Tulcea.—Din Tulcea ne vine ştirea că a murit acolo milionarul Vasiliu Ciorbă. Sunt bănueli c'a fost otrăvit. Parchetul a sigilat casele de bani, şi va proceda la autopsiarea cadavrului.

Jos corijenţa!

Bucureşti.—La Ministerut Istrucţiei publice se studiază desfiinţarea corigenţelor, Elevii cari vor fi slabi la o materie sau două, vor da examene între 1—15 Iunie.

Motivul acestei desfiinţări de corijare în Septembrie, este ca elevii să fie complect liberi în timpul vacanţei, şi să nu mai aibă grija examenelor de corijare toată vara.

Senatul

Bucureşti.—In şedinţa de astă-noapte, d. Tirnoveanu a vorbit în chestie personală. Domnul Orleanu a vorbit în chestia privitoare la proiectul de lege pentru eftenirea traiului. A răspuns d. Marghiloman. Discuţia generală s'a închis. La discuţia pe articole a luat cuvîntul d. Al. Djuvara.

După aceasta s'a votat fără nici o discuţie proiectul pentru desfiinţarea a 106 sub-prefecţi; apoi: proectul pentru înfiinţare a cîte unei secţiuni pe lîngă tribunalele din Buzău, Bacău şi Vîlcea; apoi proiectul pentru modificarea unor dispoziţiuni din legea pentru reorganizarea curţii de casaţie.

Tot fără nici o discuţie s'a votat proiectul pentru deschiderea unui credit de 55 milioane.

S'a depus proiectul pentru înfiinţarea unei catedre de clinică a boalelor căilor urinare. D. Gh. Bogdan a cerut ca această catedră să se înfiinţeze şi pe lîngă facultatea de medicină din Iaşi.

Şedinţa s'a ridicat la ora 12 jum. noaptea.

Pentru azi la Senat, vor vorbi la răspunsul la Mesagiu, d-nii Ferechide şi I. Brătianu, din partea opoziţiei şi d-nii Al. Marghiloman şi P. Missir din partea guvernului. Probabil că după aceasta. discuţia se va închide.

Mare nenorocire din Constanţa

Constanţa.—O mare nenorocire s'a întîmplat în Constanţa, Pe cînd locuitorul Mustafa, împreună cu soţia sa din comuna Guvelia, nu erau acasă, un copil de nouă ani jucîndu-se cu cărbuni, a aprins casa şi a ars împreună cu o soră a lui de patru ani. Cînd au venit acasă, părinţii au înebunit de durere.

CREDITUL FONCIAR URBAN DIN IAŞI

La 17/30 Aprilie 1911 se va face a 59-a tragere la sorţi a scrisurilor acestei Societăţi, conform art. 53 din legea Creditelor fonciare şi art. 122 din statute.

Domnii detentori de scrisuri sunt rugaţi a asista la tragere, care va avea loc la sediul Societăţei, la ora 2 din zi, în presenţa Consiliului de administraţie şi a Comisărului guvernului.

Direcţiunea

Magazinul de mode „Hélène"

Iaşi—Str. Lăpuşneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon şi furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Preţuri modeste. Comenzi şi renovări se efectuează prompt.

De vănzare 1 Trăsură—Ribex, Bucureşti 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iaşi, str. Anastasie Panu 8.

EM. SOCOR

AVOCAT

S'a mutat

Str. Mitropoliei 12

Incepîndu-se dărămarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie construcţie.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

CASA DE ECONOMIE A FUNCŢIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

De închiriet de la Sfîntul Gheorghe a. c. două case cu 6 şi 7 camere pentru stăpîni, canal, apă, lumină electrică, atenanse, grajdiuri şi şură în str. Toma-Cozma.—A se adresa la d-na Văsescu str. Toma-Cozma 9

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primèsc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de

38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

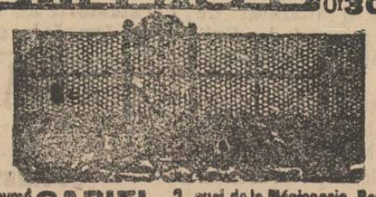

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de increderе fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

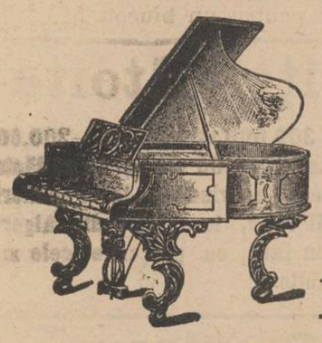

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, 2ème de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sosesc pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	3,00
1/4	Un sfert	Lei	6,00
1/2	Una jumătate	Lei	12,00
1	Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalatinne cu motoare electrice executată ded. Ioban Krayzan ki, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironesca 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1271 Duminică 3 Aprilie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Deschiderea campaniei de răsturnare

Partidul conservator democrat își merge înainte mersul lui de luptă pentru răsturnarea regimului de astă-zi. Prin acțiunea viguroasă, dusă în parlament de șeful și fruntașii noștri s'a descoperit guvernul că e slab ca chiag politic, e slab ca autoritate morală, e foarte slab ca stofă intelectuală. Tocmai cum la pomul lăudat trebue să te duci cu sacul mititel, așa a eșit și guvernul Carp. Patru-zeci de ani d. Carp cu ai d-sale au dat lupta, pe tema cinstei politice și cînd a dat Măria Sa să vină ei la putere au violentat voința țării, mai mult de cît ori care guvern. Patruzeci de ani au făcut caz cu intelectualii lor, și cînd la treabă a eșit pe dos; în parlament au dat fiasco, căci s'a recurs la sprijinul unui învățător și al unui imstitutor căzut la examen, de s'au făcut de rîs.

In asemenea debandadă morală și politică, ce le mai trebue numărul în parlament? Să facă legi răle? Să întocmească budgete sălbatece? Să facă operă burgheză? Nu numai că d. Carp ar fi contra numărului, dar toate guvernele au căzut avînd numărul în parlament.

Dar,—este un dar la mijloc. Guvernul, prin gura unuia din leaderii săi improvizați, a zis că vina alegerilor violente și *violentate* cade asupra noastră, căci făcînd cartelul contra unui guvern nou, înainte de a-l vedea la treabă ce poate și ce nu, noi ne-am cartelat cu liberalii nedîndu-i răgazul legal pentru a înfăptui legi. Cu tot straniul unei asemenea întîmpinări *rurale*, astă-zi cînd avem începutul operii legislative, nu mai poate sta în picioare acest argument.

Da; ne-am cartelat cu liberalii pentru a trînti prin alegeri guvernul d-lui Carp, căci plămădit din nevoința țării, eram în dreptul nostru a lupta să-l trimetem la primblare *prin țară*. Nu s'a izbutit, nu că țara ar fi ticăloasă, țara a luptat cît a putut contra regimului de huligani politici, cari i-au pus funia la gît s'o zugrume. Țara a dat cel mai mare căștig de cauză opoziției și că mica diferență de voturi 2 la sută la col. I de Senat, 7 la sută la col. I de Cameră, putea pune în minoritate guvernul.

Dar ticălos a fost guvernul și nu poți învinui atît țara, care a fost *efect*, față cu guvernul Carp, care a fost *cauza*. Alegerile au tăiat autoritatea morală e guvernului, așa că azi nu mai pot invoca ca argument că au majorități eșite din alegeri libere. Dacă țara a dat guvernului majorități siluite, dacă a înlesnit guvernului mașina parlamentului, nu însamnă că și-a dat inima sa pentru acest guvern ticălos. In sinul parlamentului lupta, ori cît s'ar da cu succes, ai a face cu o mașină, care merge după poronca premierului. Cu țara este alt-fel. Eșită din vîrtejul alegerilor, din spaima ce cuprinsese de la un capăt la altul de potlogăriile și bazbuziciile guvernului, azi ea își poate da samă de ceia ce a făcut, dîndu-și *chica* pe mîna unor farsori.

Acestei țări ne adresăm din nou, căci ea este încă suferindă de pe urmele dezastrului politic; la dînsa ne ducem să-i spunem, scoală-te, rădică-ți capul tău, nici fapta ce ai faptuit nu e așa de grozavă ca leac să nu mai fie. Voește și vei putea. Dacă tu, țară, i-ai dat acestui guvern, chemat la cîrmă prin mila Măriei Sale, încrederea ta zmultă cu de-a sila; guvernul acesta ticălos te-a mințit; majoritățile, ce i-ai dat, nu sînt la înălțimea încrederii tale. Binele, ce voesc să-ți facă, nu e nici pentru tine, nici după vrerea ta; rețeta ce voesc să ți-o aplice e rea, căci de și se pretind a fi pentru tine doftori politicește, dar nu'ți cunosc boala, sau au metode învechite. Ei se poartă cu tine țară, ca cu un doctor, care și-a părăsit clientela de 16 ani, și acum, la bătrînețe se pune să și-o refacă. Ce ai zice, tu țară, de un asemenea doctor, mai ales cînd doctorul cel mare nici n'a avut cîndva clientela. Și-a pus o firmă falsă; a propovăduit în pustiu 40 de ani învățături ce nu le credea, căci nu erau izvorite din inimă, ci din calcul.

La această țară, pe care guvernul Măriei Sale o desprețuește, noi venim astă-zi să ne adresăm din nou, nu cu sufletul intinat de ciudă și amărăciune. Noi contra țării n'avem a-i face nici un reproș; supărarea noastră e pe Cel de Sus, pe Cei de sus. Unul a avizat rău, alții au procedat rău. A venit vremea ca țara să-și spună și ea cuvîntul, acum cînd jandarmul s'a dus, acum cînd urgia electorală a trecut, acum cînd iarba încolțește din nou din umedul pămînt. Cine urgisește iarna pentru rodul pămîntului? Numai țiganul s'a mirat de vremea de la noi că-s 2 ierni și o vară; Romînul însă, înfrunte iarna cu tărie și bărbăție, ca să poată gusta în tihnă plăcerile primăverii.

La această primăvară politică chemăm noi țara. Să vină cu dragă inimă; în sufletul ei e încă sămînța cea bună; asprimea ernii n'a degerat'o, n'a surpat-o. Puhoiul de ticăloșii ale regimului de azi au acoperit cu o pojghiță sufletul cel bun al țării; noi venim să rîdicăm acel văl de sălbătăcie și să însădim în sufletul acestei țări zorii zilei de mîne, cînd un soare de mai mult bine, de mai mult adevăr, de mai multă dreptate, va străluci pe acest pămînt bine cuvîntat al țării.

Izbuti-vom? Da; cu un șef vrednic ca al nostru, nu se poate merge de cît la izbîndă. Și vom învinge.

***

Obrăznicia lor

Se știe de către cine și în ce împrejurări s'a consumat revoltătorul scandal de la Senat. Prințul-bandit de la Botoșani, într'un acces de histerie a adresat opoziției o trivialitate, pe cari mulți, din majoritate chiar, au regretat-o. In Senat, unde opoziția are o bună parte a elitei sale intelectuale, oameni politici, bărbați de stat de mîna întîia, banditul Calimachi le-a adresat acestora epitetul de nemernici care la singular i se potrivește de minune.

Revista legitimă a fruntașilor opoziției a fost susținută chiar de unii miniștri, iar prințul-bandit fu nevoit să-și retragă cuvîntul, făcînd scuze umilitoare. Cu toate acestea, presa carpistă care stă cu gura căscată, în admirația banditului de la Botoșani continuă opera acestuia, sporind-o încă.

Așa *Epoca* **de astăzi sub titlul** *opoziție nemernică* **declară că aprobă purtarea banditească a lui Kalimachi, că menține epitetul aruncat opoziției din noroiul în care se bălăcește acesta și termină: „cu asemene indivizi nu sîntem dispuși să purtăm mănuși".**

Nu ne prinde mirarea. Mănuși n'au purtat carpiștii cu întreaga țară, pe care au răscolit o de la un capăt la altul, au violentat-o și batjocorit-o. Ceea ce ne miră este duplicitatea celor de pe banca ministerială, care păreau a avea puțin bun simț, cînd l'au reprobat pe banditul Kalimachi și totuși, permit ca scribii lor să repete porcăria.

E bine, că s'au dat pe față. Opoziția va ști că față de guvernul d lui Carp nu este obligată nici ea să poarte mănuși.

Și sîntem siguri, că cei dintăi cari vor regreta lucrul acesta, vor fi tot mamelucii și banditii d-lui Carp.

„Cher dîne en ville"

Domnul Grecianu, fost ministru de justiție, a dejunat ieri la palatul Cotroceni. (*Evenimentul*).

Voi toți cari, fiind la București, ați dejunat la Demetrescu, la Grigore, la Boulevard sau la Ienache, aflați de la *Evenimentul*, că dejunul se poate lua și la palatul Cotroceni.

Bunul șer, hotărîndu se să dejuneze „en ville", s'a dus la palatul Cotroceni, unde s'a ospătat pe baza fericitului trecut—ca fost ministru de justiție—nu ca președinte al comisiei interimare din Iași și vice președinte al Camerei.

Dar că a dejunat la palatul Cotroceni, ie foarte interesant.

In palatul de acolo ie reședința principelui moștenitor. In asemenea palat, ca să poți dejuna, trebue să fii anume reținut.

Altfel e cu șerul. El dejunează la palat, nu la Principele Ferdinand.

Dacă va fi reținut la dejun de Rege, *Evenimentul* nu va fi prost să spună, cum sună tipicul, că Regele l'a reținut pe șerul, ci va spune: „domnul Dimitrie Grecianu, fost representant al Suveranului nostru la Roma, a dejunat astăzi la Palatul din Calea Victoriei".

Adică de ce s'ar spune: „am dejunat la frate-meu" și nu s'ar spune: „am dejunat la palatul de la Cotroceni?"

Un șer ca d. Grecianu ajuns așa de parte; un biruitor al pozițiilor sociale, își poate permite luxul să arăte pînă unde au ajuns relațiile lui cu cei de sus de tot, că pe el nu-l poate pofti nimeni la dejun, că el, dacă vrea, se duce la palatul Cotroceni, dejunează, mulțumește și pleacă.

Cînd șerul dinează en ville, dînează, în cale excelsior, cum Excelsiorța fost numele otelului în care bine voise să descindă la Roma.

Amicul Hociungescu dinează, la colț de stradă, o pită scoasă din cuptor cu trei zile în urmă, Alții, tot intelectuali, dejunează răbdări prăjite.

Iar șerul, trés șerul, autorul caldului sărut ce l'am primit din partea mamei Roma, șerul fost ministru de justiție, a dejunat ieri, scrie *Evenimentul* la palatul Cotroceni. Cher a pris son dîner en ville.

Nu mă pedepsi maică!

GĂVĂNESCUL A VORBIT!

Din Senat ne vine vestea:
—Găvănescul a vorbit!„
Publicul prezent în sală
Parcă a rămas trăsnit

Cufundat în jilțul moale
Prezidentul ațipise;
Banca ministerială,
Ce să facă? Adormise.

Și dormea și Lăzărescu
Și colegii lui dormeau;
Domnul Carp lipsea din sală,
Opozanții chiroteau.

Cum ținea ilustrul nostru,
Dulcele-i discurs inform,
Parcă 'mprăștia în sală
Cel mai strașnic cloroform.

Vremea tot trecea 'nainte
Și dormea acuma forul;
Culmea e că adormise
Cine? Insuși oratorul.

Cînd și-a isprăvit discursul
Domnul cu filosofia,
Imi părea că dormea strașnic
Insăși toată România.

MARIUS

UN STATISTICIAN

Așa noroc are prefectul poliției Iași, că în orice slujbă s'ar afla, „sau în ori ce ocupație, el trebue să facă altă ceva decît îl obligă chemarea lui.

Domnul Stroja—acesta ie numele prefectului—a avut multe soiuri de ocupații în viața lui: a fost comandant de pompier și s'a trezit maior de intendență; a fost avocat militar și făcea pe amabilul la recrutări; a fost director la ziar—și făcea versuri acre.

Acum ie prefect de poliție. Și știți ce face? Statistici face. De ce le face și cum le face—sunt fapte cu atît mai interesante de aflat, cu cît ele au fost divulgate de însuși autorul lor.

Domnul prefect face statistici de numărul automobilelor și de numărul servitorilor din Iași. Le face prin intermediul gardiștilor, cum făcea articole de ziar prin intermediul altora, convins — și asta ie frumos — că alții pot face și scrie mai bine de cît el.

Dar ce scop au statisticele? „Domnul prefect al poliției, în vedere că un accident de automobil a avut loc, și un altul cît p'aci să aibă loc, — a pus să se facă o statistică a automobilelor și a convocat la poliție pe proprietarii lor, ca să se sfătuiască cu ei asupra regulamentării mersului automobilelor și să publice, apoi cuvenita ordonanță".

Raritate de frumuseță și de logică! Domnul prefect a așteptat ca un accident să aibă loc, a așteptat ca un alt accident să fi avut aproape loc — și abia apoi a convocat pe cei cu pricina ca să se consulte cu ei asupra evitării, pe viitor, a unor asemenea accidente.

Prefectul n'a reglementat afacerea înainte, dar n'a reglementat-o nici după înregistrarea accidentelor. Ci așteaptă să se sfătuiască cu cei cari conduc vehiculele cum poftesc fiind că nimic nu-i oprește de la aceasta, iar după isprăvirea intereselor tratării va publica, — dacă va găsi cine să i o facă — ordonanța de rigoare.

Domnul prefect de poliție mai are și alt plan. Vrea să reorganizeze serviciile biroului de servi. Și ce face, credeți, pentru acest tragic de sfîrșit?

Face un lucru foarte inteligent. Dă ordin gardiștilor să facă o statistică de servitori. Asemenea statistică există la poliție. Și dacă am presupune chiar că ea nu este complectă, ce-are de-a face numărul servitorilor cu reorganizarea biuroului de servi?

Biuroul acela n'ai să l reorganizezi cu servitori, mai ales cu servitorii aflați la stăpîni, ci dacă te va duce mintea să-l reorganizezi, nu numărul servitorilor te va ajuta la aceasta.

Dar d. Stroja a fost făcut prefect. Și de... omul ar vrea să facă treabă.

Și face cum poate. Numără automobilele, numără servitorii.

A mai fost unul, sărmanul, care s'apucase să numere cîte fire de păr avea în cap.

Dar acela, sărmanul, în cale nu era prefect.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pasărea moartă

A murit canarul!...

Pe ziua de eri ne-a preocupat și ne-a mîhnit acest unic gînd și această singură întîmplare.

In timpul nopții l'am auzit zbătîndu-se în cușca lui. A fost numai un fîlfîit de aripă, dar s'a petrecut totul atît de discret, atît de timid, încît, prin întuneric, credeam mai curînd că vre un șoricel se dilectează între hîrtii și—am uitat.

Dimineața, fu găsit în fundul cuscei, cu pliscul vîrît între penele pieptului, — amorțit și stins, ca și cum n'ar fi trăit nici odată.

Acum cușca e goală. Mihnirii de a fi pierdut pasărea drăgălașă i a urmat alta: trebuința de a asvîrli micul trupușor înghețat, împodobit cu aceleași pene frumos colorate,—de prisos și supărător.

A trăit și a pierit printre noi, — dar a fost totdeauna o enigmă. Avea zile de vioiciune, dar prea multe zile de mutenie și de tristețe. Pe cît de ușor făcea să vibreze cîteodată aerul de triluri adorabile, pe atît se îndărătnicia adeseori într'o tăcere neînțeleasă, inexplicabilă. Se vedea că liniștea nu i priește. De cîteori răsunau mai multe voci în casă,—se înviora. Sunetele de pian o înfiripau ca prin farmec. Odată avu chiar prilejul să se întreacă, plină de zel și de expansiune,—cu niște voci de tenor. Scena fu de o drăgălășie fără seamăn.

Era însă, oricum, o biată captivă și nu puteam face nimic pentru a schimba soarta sărmanei paseri, plină de toane ca o femee.

Se hrănia numai cu dulci pișcoturi fine; avea o cușcă strălucitoare; își scăldă penele, într'o baie de cristal Dar în frumusețea notelor Canarului nostru răsunau numai doruri: era dorul unei tovarășe, dorul libertăț i, dorul pădurii și aerului. Cîntecul vrăjit era rostirea unei dureri, — iar pentru adevarata durere, acea fizică, n'avea nici un graiu și ne uitam în zadar pentru a ghici, pricina subitelor, îndelungilor tăceri ale cîntărețului.

Une ori am fi vrut să-i redăm măcar o iluzie de libertate, —în grădină, ori în odăi. Dar preste tot locul pîndeau ochii și ghiarele mîțelor, cu lăcomii de fiară. Și noi nu vream să pierdem pasărea. De pe pian—o mutam pe cîte un morman de cărți; dar spațiul era prea strîmt și tăcerea era prea mare.

De prea multă pază, de prea multă îngrijire, a trebuit mai curînd ori mai tîrziu să piară într'o ultimă bătaie de aripă, poate cu un ultim tril înnăbușit în strîmtoarea închisoarei lui argintii.

A pierit ca ftizicii, în zilele umede ale unei primăverî întîrziate; a pierit fără să ajungă a simți parfumul grădiniței în Mai, care i-ar fi redat, poate, vigoarea și dorul de a trăi, i-ar fi ușurat traiul înseninîndu-i visarea, mîngăindu i singurătatea, întărindu-i coardele, împrospătîndu-i glasul, redîndu-i dorința de a trăi pentru frumusețe, pentru cîntec.

Dar moartea l'a prins în mrejele ei înainte de a fi putut să soarbă o rază de primăvară, înainte de a fi putut să iee parte la veselia ei, la concertul ei. Acum cușca e goală și e tăcere preste tot.

Rodion

„MINCIUNA ARYANĂ"

Un francez despre Franța.—Rasa și națiunea.—Etnografie și istorie.—Babilonia unui popor.—Autoctoni și străini. Erudiții se contrazic.—Ce sunt aryenii.

Ca să ajungă la curagioasele aprecieri ce face asupra însăși „minciunei aryane", directorul publicațiunii „La Revue" — despre al cărui studiu am vorbit de curînd — începe prin curagioase constatări asupra „rasei și națiunei franceze".

Rasa, zice d. Finot, a devenit sinonimă cu țara ori mai drept, cu locuitorii unei țări. Cine zice rasa franceză nu poate vorbi despre comunitatea acelor locuitori cari se consideră Franceji, priviți ca atare din punctul de vedere al legilor franceze."

A defini însă pe Francezii din zilele noastre ca pe oamenii legați prin unitatea lor de sînge ar fi în același timp o minciună științifică și politică.

Acei cari asimilează pe Francezi cu Galii, uită că după cel mai mare cunoscător al originilor etnice ale Franței, d. de Jubainville, Germanii au mai multe drepturi a fi considerați Gali — decît Francezii. Francezul contemporan este produsul a vr'o 60 de popoare și rase cari au stat în Franța, ori au trecut prin ea.

In vremea lui Cezar, Franța număra 3 popoare de rase diferite: Aquitanii, Belgii și așa numiții Gali.

După Plutarc, Cesar ar fi lasat pe cîmpiile bătăliilor vre-un milion de Gali; iar un foarte mare număr a fost stîrpit apoi prin invaziuni și masacre.

In compoziția etnică a Francezilor intră Bascii, Vasconii, Phenicienii, Sarasinii, Sarmații și Slavii cu subdiviziunile lor: Vandalii, Taifalii, Ruthenii, Agathirsii, Burgunzii.

Vin apoi Pelasgii, Sabinii, Tyrchenii, Etruscii. Vin apoi Mauriscii și Evreii. Aceștia din urmă, alungați din Spania în vremea inquiziției, au înmulțit populația evreească mai veche, destul de numeroasă și ea.

După ce înșiră astfel în tablouri suggestive marele număr de populații ce alcătuesc „rasa" franceză, d. Finot adaogă:

„Ce să mai spunem încă despre timpurile mai recente. Scăderea natalității expune Franța, mai mult ca pe oricare altă țeară, să primească contingente tot mai mari de emigranți.

Populația străină crește în Franța de 13 ori mai repede ca elementul autoctoni — adică decît acel care se află în țeară de mai multe generațiuni.

„Francezul de azi e produsul unui amestec etnic f arte disparat și complex. In sîngele lui curge sîngele mai a tuturor raselor cari au jucat ori joacă vre un rol în civilizația umană. Aceasta n'a împiedecat Franța să stee în fruntea popoarelor și să devină una din națiunile cele mai strălucite, mai admirate și mai iubite din lume.

*

Unitatea sîngelui — zice d. Finot — nu are nimic de aface cu valoarea morală și intelectuală a unui popor. Incrucișerile de sînge, departe de a micșora, din potrivă, măresc valoarea popoarelor și a raselor. Drept dovadă, zice Finot, să comparăm valoarea umană a popoarelor autochtone din centrele Asiei nu ale Africei, ori populațiile refugiate în insulele izolate cu valoarea țărilor europene ori a Statelor Unite. Și doară cele dintăiu au evoluat după principiile scumpe d-lui Gobineau care susține contrariul axiomei de mai sus. După Gobineau, Franța ar fi moartă,—iar Germania e atît de sus pusă pentru că, după el, ar fi știut să prezerve timpul și trecutul rasei ariane!

Dar după Finot, rasa ariană este o simplă invențiune, de asemenea tipul și civilizația ariană.

„Nu cunosc un vodevil mai comic de cît toată acea literatură de autropologie ariană. E deajuns să confruntăm datele principale ale savanților:

Arianii au venit din Orient, declară Virchow; din India, spune Schlegel; din Asia — afirmă Link; din Bactriana va spune Pichet; dintre Ourali și Marea Nordului (Huxley); din Sudvestul Siberiei (Piétrement); din centrul și

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI ŞI APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löhi, Bucureşti.

vestul Germaniei (Eiger şi Locher); de la Nord (Jules de Klaporth).

Nu, va răspunde Omalius d'Hollay, Arianii nu sunt europeni.

Filologii sunt tot aşa de divizaţi ca şi antropologii. Şi aci d. Jean Finot dă iar o listă întreagă de păreri şi teorii pline de contraziceri foarte suggestive.

„Cu toate aceste — încheie d. Finot, legenda aryană nu e moartă. Prejudecăţile, ca şi toate minciunile, au viaţă lungă. Şi probabil că timp de veacuri, încă oamenii vor urma să se certe în privinţa pretinselor lor origini, ori a mentalităţilor ariene şi neariane!"

Iar după aceasta directorul revistei atacă importanta chestiune a Rasei latine.

Il vom urmări într'o altă cronică a ziarului. **A.**

Banchetul în onoarea d-lui C. Stere

Aseară a avut loc, în salonul cel mare al otelului Traian, un mare banchet, organizat de membrii clubului liberal, în onoarea şefului lor, d. C. Stere, cu prilejul reorganizării clubului.

Sala era frumos împodobită cu verdeaţă şi nenumărate bucheţele de flori erau împrăştiate pe întinsul meselor.

Au luat parte aproape toţi membrii clubului liberal din localitate, precum şi delegaţi de pe la cluburile liberale din oraşele din Moldova.

Iată lista complectă a acelora cari au participat la banchet: C. Stere, N. Gane, Gr. Buicliu, C. B. Pennescu, P. Zamfirescu, Gh. Săndulescu, Gh. Mîrzescu, D. Botez, I. Botez, P. Bogdan, C. Crupenschi, M. Carp, X. Eraclide, P. Fîntînariu, Ath. Gheorghiu, Gr. Iamandi, Th. Jellea, M. Manicatide, Ath. Obregia, dr. St. Possa, V. Palade, dr. I. Ţaranu, A. Velciu, Th. Vasiliu, Pechea Alexandrescu, N. Arbore, A. Assany, V. Botez, Preot Buznea, Preot V. Bălănescu, Botez Grigore, Oct. Botez, V. Bejan, Gr. Birsan, Ilie Boureanu, Valentin Bude, Vasile Cocuz, Vasile Drăghici, I. Dumbravă, D. D. Dimitriu, Nec. Dimitriu, Dimitriu-Păuşeşti, Dr. Gh. Demetriade, V. Dimitrescu, Gh. Finţescu, C. Gheorghiade, P. Ghiţescu, Z. Handoca, V. Gr. Iamandi, Romulus Ionaşcu, P. Iliescu, N. Ionescu, G. Ibrăileanu, D. Iosupescu, M. Jacotă, C. Chilimoglu, Dr. I. Löbel, Gh. Lecca, I. Motăş, D. Munteanu, Gh. Musteaţă, E. Marcu, T. Mihail, N. Maxim, Gh. Nădejde, Gh. Netter, M. Popovici, A. Popovici, Anton Patraşcanu, P. Paraschivescu, M. Pastia, Neagoe Popea, Dr. Gh. Pascu, Gh. Radovici, V. Speranţă, Iacint Silvestru, Panaite Stoica, Gh. Ştefănescu, D. Sachelarescu, M. Tomida, Ath. Triandafil, Ath. Teodorini, C. Toma, Gh. Theodor, Octav Velciu, C. Vartic, D. Voinescu, Dr. N. Ţurcanovici (Roman), Al. Şmeltz (Botoşani) şi Vasile Sassu (Vaslui), apoi reprezentanţii ziarelor din Bucureşti, etc.

S'a servit următorul menu: ţuică şi mastică, supă Julien, Maionezá de şalău, Filet de viţel cu ciuperci, mazere roté şi fasole verzi, friptură de muşchiu, friptură de miel, salată de sezon, brînză, fructe, înghȩţată, tort, cafe, vin de Odobeşti şi Champagne Pommery.

O mare veselie şi comunicativitate a domnit în tot timpul mesei.

Seria toasturilor o deschide d. Neculai Gane. D-sa salută noua şi puternica reorganizare a clubului liberal din Iaşi. Spune că partidul liberal a muncit cel mai mult pentru ţara aceasta, şi va munci şi pe viitor cu o nouă rîvnă, cu o puternică voinţă. Bea pentru d. I. I. Brătianu, şeful liberalilor din România, şi pentru d. C. Stere.

După d. Gane, vorbeşte d. Stere. Emoţionat, d. Stere strigă: jos privilegiile electorale! Atinge chestiunea votului obştesc şi face apel la toate forţele liberale să se unească şi să muncească pentru dobîndirea votului obştesc, reformă prin care se poate uşor vedea viitorul frumos al ţării noastre. Bea pentru d. I. Brătianu şi pentru oaspeţii cari iau parte la acest banchet.

Domnul Ath. Ath. Gheorghiu iea cuvîntul şi spune că partidul liberal, care se întăreşte zi cu zi, şi cuprinde din ce în ce mai mult spiritul public romînesc, trebue să muncească cu mai mare îndîrjire, pentru a aduce la îndeplinire aspiraţiile poporului nostru. Bea pentru d. Stere.

D. Gh. Gh. Săndulescu atinge chestiunea alegerilor, care s'au făcut la Iaşi, modurilede luptă, ruşinoase, întrebuinţate de guvern, şi spune că prin lărgirea dreptului de vot, vor dispărea corupţia şi ingerinţele. Bea pentru membrii clubului liberal din Iaşi.

D. Pandele Zamfirescu bea pentru d. Stere.

D. Dr. Ţurcanovici, de la Roman, povesteşte în cîteva cuvinte lupta care s'a dat la Roman pe vremea alegerilor, şi samavolniciile săvîrşite de prefectul Toni Arion. Bea pentru liberalii de pretutindeni din această ţară.

D. Smeltz, din Botoşani, spune că vine dintr'o provincie subjugată. Istoriseşte ingerinţile nemai pomenite ale banditului Calimachi, pe care le-a săvîrşit pe vremea alegerilor. „Nu mai eram într'o ţară liberă, — spune d. Smeltz, ci într'o gubernie rusească unde, totuşi, ar fi fost mai multă libertate, îmi închipui".

D. Gh. Gh. Mîrzescu, în aplauzele mesenilor, vorbeşte despre democraţia romînească. „Cerem votul obştesc, spune d. Mîrzescu, pentru că numai printr'însul vedem salvarea acestui popor". Bea pentru d. Stere.

După domnul Gh. Gh. Mîrzescu a luat cuvîntul d. M. Berceanu, profesor de drept roman, la universitatea din Iaşi, care toastează pentru d. Stere, savantul profesor, omul de energie fără măsură.

După aceia iea cuvîntul din nou d. Stere care mulţumeşte din inimă pentru manifestarea de simpatie şi pentru dragostea cu care se vede înconjurat de membrii clubului liberal din Iaşi. Ridică paharul în sănătatea acestor membri. în care d-sa vede luptătorii pentru binele acestui neam.

Mai vorbesc d-nii Rachi Vasiliu, Toma, Dimitriu-Păuşeşti, după cari d. Gane iea din nou cuvîntul.

Trebue să muncim pentru votul obştesc, — spune d. Gane, — căci nu mai putea ţinea în robie ţărănimea care cere dreptul la o viaţă liberă şi complectă.

Ultimile cuvinte ale domnului Gane sunt acoperite de puternice aplauze.

Seria tuasturilor o încheie d. Stere care mulţumeşte încă odată pentru sarcina care i s'a dat de a fi şeful clubului liberal din Iaşi, şi roagă pe toţi ca acum, mai mult de cît nici-odată, să muncim pentru dărîmarea guvernului care s'a făcut odios din cele dintăi zile ale venirei sale la putere.

Banchetul a luat sfîrşit la ora 12 şi jumătate. *Rep.*

Filosoful şerului

Kantele (nu contele Iaşului şi filosoful şerului Démètre, sanguinul Găvănescul, a luat şi el cuvîntul la Senat.

Despre discursul său, care a produs un lung cascat, confratele *Acţiunea* scrie următoarele:

Pedantul universităţii din Iaşi, d. Ioan Găvănescul, a avut nenorocita inspiraţie să vorbească eri la Senat, în discuţia Mesajului.

Şi d. Găvănescul a vorbit de toate: „despre aviaţiune", de, „organele ce stau sub dinastia noastră", despre iluzia optică şi halucinaţia voluntară şi involuntară, de psihologia suveicei universitare, de prerogativele Regelui, de programul incomensurabil al d-lui Carp, dar despre ce n'a vorbit d. Găvănescul?

Puterea sa de argumentaţie, dar mai cu deosebire logica sa, a făcut deliciul senatorilor.

Astfel, ştiţi pentru ce d. Take Ionescu nu poate fi chemat la guvern, după părerea d-lui Găvănescul?

Iată pentru ce:

„D. Take Ionescu n'are voinţă lungă (?) şi cine n'are voinţa lungă, n'are ideal, iar cine n'are ideal, nu poate să aibă... program politic".

Şi iată pentru ce fata e mută!

Alta şi mai nostimă.

D. Găvănescul a apărat în modul următor Universitatea din Iaşi, care a trimis în Senat pe reprezentantul ei, scos de sub batistă:

„Vai, domnilor, ce acuzaţie odioasă s'a aruncat acestei Universităţi.

D. Toma Ionescu a vorbit de suveică.

Dar ce este o suveică?

Nu ştiu şi nici-un profesor universitar de la Iaşi nu ştie.

Noi, profesorii, nu ştim nici cum trebue să votăm, de oare-ce noi planăm în sferele înalte ale ştiinţei... Pot să vă afirm chiar, că mai mulţi colegi ai mei au votat pe candidatul advers şi cînd au auzit asta (?) au căzut la disperare!"

Alta, ca să încheiem.

D. Găvănescul e profesor de psihologie la facultatea de litere din Iaşi.

Iată ce definiţie a dat iluziei la Senat, şi pe care îl rugăm să n'o mai repete pe catedră faţă de studenţi!"

„Iluzia este emanaţiunea sufletească ascensionată înaintea ochilor noştri, care ne face să întrezări m lucruri inexistente, ce par că există în ochii minţei!"

Are şi Universitatea din Iaşi un fel de Lăzărescu al ei!

Litere-Ştiinţe-Arte

„Nu răspunde..." După cele 4 pagini de dăunăzi,—iată acum alte nu mai ştim cîte pagini apărute în „Neamul Romînesc" şi semnate de ilustrul economist A. C. Cuza. O nouă încercare hibridă de a motiva—încă odată—de ce *nu* trebuie să răspundă cărţii d-lui Em. Socor.

Argumentele sunt aceleaşi, mai drept —e aceeaşi lipsă de argumente, aceeaşi frazeologie absurdă, aceleaşi paranteze de *pagini întregi*, pentru a lămuri cititorilor săi că *nu* are datoria de a răspunde!

De ce dar atîta risipă de energie? De ce atîta muncă irosită? De ce atîtea pagini şi atîta cheltuială de tipar pe seama fericiţilor acţionari ai „Neamului Romînesc"?

Ei doară sunt obligaţi a-l crede pe cuvînt. Cît despre ceilalţi,—ceilalţi nu există, sunt desfiinţaţi. Căci dacă ar mai exista şi alţi cititori în afară de copiii cari formează clientela „Neamului", d. Cuza i-ar lua în serios, s'ar sfii ori s'ar ruşina de dînşii, sau—macar—nu ar îndrăzni să-şi bată joc de ei în mod atît de copilăresc.

Decît, toate bune. Dar pentru 2 Mai e sorocit procesul la juraţi, procesul Cuza Socor. Cu ce argumente se va prezenta economistul înaintea justiţiei? Nu doară cu braşoave înşirate în paginele „Neamului!"

Incă odată dară: de ce atîta muncă zadarnică? Şmecheriile nu prind totdeauna şi publicul mare luminat se 'ntreabă acum de cîte ori îl asasinează d. Cuza cu vr'o Anexă:

— Qui trompe-t-on ici?

*

Guvernul francez a luat iniţiativa de a reuni la Paris, în luna Mai o conferinţă sanitară internaţională şi a adresat în acest scop invitaţiuni tuturor statelor din ceie două continente.

Guvernul a cerut comitetului permanent al oficiului internaţional de higienă publică să pregătească bazele discuţiunii. Programul elaborat de acel comitet, prezidat de profesorul Santoliyuido, vor fi trimise guvernelor zilele aceste.

*

La Viena iubitorii de muzică au fost cîte va zile sub impresia unei mari emoţiuni provocată de conflictul între cîntăreaţa Selma Kurz şi directorul Operei, Gregor.

Un conflict a izbucnit între ambii cu ocazia reprezentării nouei compoziţiuni a lui Strauss: „Cavalerul Rozelor". Directorul se pare că a refuzat intrarea în sală—fără bilet—unei surori a marei cîntăreţe, iar aceasta a declarat a doua zi că nu poate cînta pe scenă, dacă nu vede pe sora ei în sală.

Intr'un interview cu un ziarist, Selma Kurz arată că a făcut mari sacrificii ca să poată cînta în opera lui Strauss şi că ar fi refuzat oferte briliante pentru Roma, Paris şi *Bucureşti*.

*

Al 21-lea congres al alienîştilor şi neurologiştilor franceji se va ţinea de la 1 la 6 August 1911 in oraşul Amiens.

*

Scriitoarea rusă Véra Starkoff a dat la iveală o scriere întitulată „Adevăratul Tolstoi",—un portret al vieţei morale a celebrului scriitor.

*

Contele de Camondo, din Paris, a lăsat prin testament toată colecţia sa de lucrări de artă Luvrului cu condiţiunea ca să primească şi să expună toate lucrările. Dacă nu îndeplineşte această condiţiune, atunci preţioasa colecţie va trece proprietatea muzeului de la „Petit-Palais", adică a Comunei Paris. Colecţia cuprinde lucrări de mare valoare din arta franceză mai veche şi modernă pe iîngă un mare număr de picturi şi ţesături japoneze şi persiane.

Contele Isaac de Camondo, un bancher originar din Romînia, a fost una din figurile mai marcante ale marei finanţe pariziane. Colecţiile lui au stîrnit în 1900 la expoziţia „des Arts retrospectives" la Paris, admiraţia tuturor. Cea mai frumoasă piesă era *un ceasornic purtat de trei graţii, opera lui Falconnet. Un american îi oferise un milion pentru această lucrare.* Contele ceru două milioane, ca să poată păstra obiectul.

Făcea parte din administraţia Băncii de Franţa şi a altor instituţii franceze şi străine; deasemenea avea preşidenţia „Societăţii artiştilor şi amicilor Operei Mari." Titlul de conte i l'a acordat Regele „Victor Emanuel II al Italiei în 1867.

A murit de curînd în vrîstă de 60 de ani.

*

STRUNA ZILEI

TARIF URCAT

D. Greceanu, leaderul partidului la Iaşi se preocupă în primul loc de a regula soarta tuturor Popeştilor din club.

Opinia,

P. P. Carp făgăduise
C'a să iefteneasca peştii.
Cînd colo la Iaşi regimul
A scumpit pe toţi Popeştii...

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

DE LA UNIVERSITATE LA HAZNA

D. A. C Cuza a ţinut cu ori ce preţ să mă înjure, şi m'a înjurat încă surugieşte. Cetiţi „Neamul Romînesc" de la 1 Aprilie şi veţi vedea cît de straşnic ştie d. Cuza să înjure. D sa a vrut să dovedească, se vede, că poate fi şi „regele" masalagiilor, nu numai al plagiatorilor.

Să răspund acestor injurii scîrboase? Nu face.

Eu am ridicat o chestie de morală cu lucrarea mea, căreia i am dat toată amploarea ştiinţifică ce i se putea da. D-lui Cuza natural nu-i convine să privească chestiunea aşa cum am pus o eu. Serios şi ştiinţificeşte d sa nu poate discuta, pentru că pe calea aceasta d. Cuza nu poate găsi un singur argument, o singură dovadă cu care să se apere. Serios şi ştiinţificeşte d. Cuza a fost dovedit că este un plagiator ordinar. Este deci şi va rămîne pentru veciii vecilor cea ce a fost dovedit.

Şi fiindcă îi este imposibil să invoace ştiinţa, recurge la tot vocabularul cuvintelor şi expresiilor de hazna. Cu procedeul acesta d. Cuza şi-a pus în evidenţă una din cele mai puternice aptitudini. D. Cuza a dovedit că *ştie* să înjure.

Sistemul d-sale a fost următorul. neputînd să se apere a încercat şi încearcă încă să coboare chestiunea de principiu şi de ştiinţă pusă de mine la o chestiune personală D. Cuza nu se ocupă de chestiunea—singura care putea şi trebuea să-l intereseze—*ce e cu plagiatul?* Nu. D-sa se întreabă: *cine sînt eu.* Dacă a avut această curiozitate putea să şi-o satisfacă în mod corect şi ar fi aflat, că sînt un om cinstit care n'a stricat casa nimănui, nu şi-a însuşit nici bunul nici nevasta altuia; că nu dau bani cu camătă, că nu exploatez nevoile altora, că pot cu înlesnire şi chiar cu mîndrie să-mi arăt pe părintele meu în jurul căruia nu planează nici un mister; că am un copil pe care iarăşi nu mă sfiesc de a-l arăta în lume.

Dar n'o să mă pun să discut cu d-sa chestiuni de felul acestora, cînd *alta* este chestiunea în discuţie. Eu doresc —şi dorinţa mea se va împlini—ca discuţiunea asupra plagiatului d-lui Cuza să rămînă în sferile înalte ale ştiinţii în cari am pus o. Şi zic, că dorinţa mea se'va împlini, pentru că nu mă voi preta la sistemul de discuţie adoptat de d. Cuza.

Injurîndu-mă însă, d Cuza încearcă prin tangentă să se descarce măcar de o parte de responsabilitatea plagiatului. Aşa de pildă, d-sa zice în răspunsul de care vorbesc:

„In scrierea mea principală, care „e tocmai în discuţie aici, *Despre Po„poraţie*, am pus baza teoretică ne„strămutată (las-o mai domol că-i „ruşine) a politicei noastre faţă de „jidani, dovedind cu rigurozitate şti„inţifică (cu plagiate nerusinate) din „legea poporaţiei, **lămurită de mine**, „că altă procedare faţă de dînşii nu „poate fi decît eliminarea."

Aţi observat: *lămurită* de d. Cuza. Astăzi după ce am făcut dovada furtului îngrozitor ce a comis, d. Cuza o lasă mai moale. *Legea Poporaţiei* **lămurită** *de d-sa*! Ştiţi că e nostim? Dar cînd şi-a publicat lucrarea d. Cuza oare tot aşa spunea? Ia să cetim:

„Legea poporaţiei **formulată de** „**noi**, nu ne permite dar numai de a „ne da mai bine seama..." Despre Poporaţie — Introducere pag. XVI.

La 1899 d. Cuza zicea că a **formulat** legea populaţiei, acum se mulţumeşte să zică, că a **lămurit-o** numai. A mai scăzut tupeul d-lui Cuza.

Şi iată cum, cînd d. Cuza încearcă să pipăe partea ştiinţifică a chestiei, fatalmente trebue să cedeze şi să-şi vadă lungul nasului.

Neputînd însă suporta o discuţie serioasă, d. Cuza s'a coborît de la înălţimea catedrei sale la noroiul haznalei. Il felicit.

De astădată a dovedit ce poate, şi chiar, *tot ce poate.* De aceia şi eu îi voi zice: d le Cuza ţi-ai greşit cariera. Ai o irezistibilă înclinaţiune pentru meseria de apar. Lasă-te de catedră, căci la hazna „colegii" nu te întreabă dacă ai opere originale sau nu. Ei pun o singură condiţie: să ştii înjura; şi eu pui rămăşag că-n breasla aparilor ai fi toată viaţa staroste. E o cinste la care nu poate aspira oricine.

La hazna! **Em. Socor**

INFORMATII

❑ O „afacere" a d-lui Pascal Toncescu.

Domnul Pascal Toncescu este leaderul majorităţii în Cameră. El, primul, a luat cuvîntul în adunare la discuţia Adresei.

In discursul său, care nu face două parale, domnul Toncescu precizase şi un „fapt": că fostul preşedinte al tribunalului Roman, aranjat foarte demn şi foarte drept de consiliul superior al magistraturii, a fost numit avocat al Casei rurale.

Din nefericire „faptul" precizat de d. Toncescu era curată mincinuă. Zicem din nefericire, fiind-că ar fi fost drept şi echitabil să se dee satisfacţie victimei coruptului şi superiorului consiliu al magistraturii.

Dar Toncescu a vorbit de funie în casa spînzuratului—vorbind de banca rurală.

Domnul Toncescu are o afacere cu casa rurală. Se prinsese misit, el leaderul majorităţii, să vîndă acelei casei moşia Parincea, pe atunci proprietatea d-nei Adela Kogălniceanu din Iaşi.

Luase chiar şi un fleac de acont de la doamna Kogălniceanu: *17.000 lei.*

Treabă n'a făcut, dar nici acontul nu l'a restituit—leaderul.

Doamna Kogălnieeanu, neavînd ce face, l'a dat în judecată pe leader.

Păcat de coala timbru şi de taxele pentru citaţii. Ce să-i iei lui Pascal?

Leaderismul? N'are nici o trecere la hala de vechituri.

Dar fiind-că a fost dat judecăţii, reproducem textul acţiunei introdusă de păgălită la trib. Ilfov:

D-le prim-preşedinte,

Subsemnata Adela Cogălniceanu, proprietară în Iaşi, cu domiciliul ales în Bucureşti, la d. avocat M. E. Papamihalopol, Bulevardul Carol No. 14. chem în judecată pe d. Pascal Toncescu, avocat, demiciliat în Bucureşti strada Isvor No. 11 bis, spre a-mi restitui suma de lei 17141, (şeapte spre-cece mii una sută patru-zeci şi unu), bani ce-mi datorează cu ocaziunea tratativelor pentru vînzarea moşiei mele Parincea din judeţul Bacău.

Cer procente şi cheltueli de judecată rugîndu-vă să bine voţi a fixa un termen pentru înfăţişare, ordonînd şi chemarea personal la interogatoriu a numitului pîrît.

La timp voi produce în instanţă toate actele, scrisori şi documente, atît în copii cît şi original pentru dovedirea acestei acţiuni.

Alătur o coală timbrată a 20 lei, drept taxă şi o coală a 2 lei pentru interogator, cum şi o copie după prezenta pentru comunicare.

Cu stimă,

(ss) *Adela Kogălniceanu.*

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de; „Politica morţilor.—In lumea bolnavilor.—O staţiune balneară militantă.—Instituţia Spiridoniei.—O sursă de polemici.—De la generozitate la gazetărie.—In jurul unei subvenţiuni.—Avariţie şi risipă.—Socola salvatoare.—Un proces care n'a fost. — Bucureşteanul în Moldova.—Concurenţă între medici.—Cînd unul e „de-ai noştri".—Adversarii înblînziţi. —O pierdere grea.—Din viaţa Slănicului".

● Un scandal, care era cît pe ce să se termine cu o păruială, s'a întîmplat acum trei zile în sînul consiliului comunal din Botoşani.

Consiliul comunal fiind convocat pentru mai multe lucrări urgente (!), d. primar Ciulei a propus să-i să urce salariul la 800 lei lunar, date fiind serviciile ce le-a adus pe timpul campaniei electorale, şi pentru acelaş motiv a cerut urcarea salariului d-lui Vizanti, ajutor de primar.

Cum s'au ridicat în contra acestei propuneri mai mulţi consilieri comunali, susţinătoriii primarului au sărit asupra acestora cu pumni şi bastoane, şi era gata să se încingă o batae straşnică, dacă nu intervenea la timp poliţaiul Emil Gherghel cu întregul aparat poliţienesc de sub ordinele sale.

DIVERSE

— Primăria a cerut prefecturei de judeţ a da ordin spre a împedeca nisiparii din Ciric, a mai sapa gropi pe lîngă casa apelor şi a conductei.

— Femeia Rariţa Gh. Dîrgu pe cînd umbla prin podul casei, a alunecat şi căzînd de pe scară a încetat din viaţă.

— Notarul comunei desfiinţate Fîntînele, Titus Severin, a fost transferat, pe ziua de 1 Aprilie, la com. Focuri.

— Domnul Vasile Cucu, fost secretarul desfiinţatei plăşi Şipote, a fost numit ca notar al comunei Coarnele Caprei.

— Pe ziua de 15 Aprilie se vor face mai multe numiri şi transferări de notari din judeţul Iaşi.

— Societatea ofiţerilor veterani, a înaintat prefecturei de judeţ mai multe liste de subscripţii, pentru a se strînge fondul necesar construirei căminului ofiţerilor veterani.

❑ **Memoriul perceptorilor fiscali din Iaşi.**—O delegaţie a perceptorilor fiscali din jud. Iaşi, s'a prezintat azi la orele 11 dim. d-lui ministru de finanţe, şi după amiază la orele 2, d-lui Preşedinte al Camerei, cu un memoriu pentru îmbunătăţirea soartei perceptorilor, din care extragem următoarele puncte esenţiale:

1. Să se prevadă pentru fiecare judeţ perceptori rurali de toate clasele, începînd de la cl. IV pănă la cl. VIII-a.
2. Infiinţarea unui post de agent contabil la reşedinţa fiecărei circumscripţii de percepere.
3. Sporirea speselor pentru transport în raport cu greutăţile fiecărei circumscripţii, şi
4. Sporirea lefilor agenţilor de urmărire dela 60 lei la 100 lei lunar.

Delegaţiei perceptorilor compusă din d-nii A. Mihăilescu, C. Blance şi Const. Ionescu, i s'a promis că se vor lua în cercetare aceste dorinţi.

❑ Duminică 3 Aprilie, oarele 10 antemeridiane are loc în localul corporaţiei constructorilor îmbrăcarea copiilor meseriaşilor săraci ai corporaţiunii, fără osebire de naţionalitate.

◑ Eri noaptea a încetat din viaţă Gheorghe Cocea, licenţiat în Matematici în urma unei lungi suferinţi.

Prietenii şi cunoscuţii sunt rugaţi a lua parte la înmormîntarea, care va avea loc, mîine Duminică 3 Aprilie ora 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la Spitalul sf. Spiridon

❑ Sumarul numărului de mîne din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăţi: Idealizmul-junimist—O nouă fabrică romînească de hîrtie.—Lărgirea dreptului de vot în Italia.

Chestiuni culturale: I. Simionescu, profesor la Universitatea de Iaşi.—Un muzeu regional la Hîrşova.

Istorie literară: Octav Minar.—Cum a iubit Eminescu (după scrisori şi documente inedite).

Critica literară: Ramiro Ortiz, confer. de limba ital. la Universitate.—Antonio Fogazzaro III.

N. Em. Teohari.—Concepţia şi simţirea poetului P. Cernea.

Discuţii: I. Brucker.—Paradoxa asupra minciunei.

Verax.—Problema pedagogiei experimentale.

Insemnări: Nenorocirea poetului Anghel.—Cum se scrie o carte didactică.—Caragiale şi împăcarea Românilor cu Ungurii.—Kasierul şi pictorii.—Producţia conservatorului de declamaţie.

Revista revistelor: Ramuri.—Căminul nostru.—Mercure de France.

❑ Iată noul program de astă-seară Sîmbătă, al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli. Vai! fetele mele poartă rochii-pantaloni!! Comedie de actualitate, care persiflează ultima creaţiune a modei pariziane.

Sunt cuprinse apoi în noul program: Parfumul denunţător, scene detective—Dragoste de mamă, scene dramatice—Monumente Siciliene, scene de călătorie în sudul Italiei—Oscar e desperat, scene comice—Gavanosul cu dulceaţă, scene comice—Recunoştinţa şefului din viaţa Pieilor-Roşii băştinaşii Americei de Nord—Prince va rămîne acasă, scene comice — Cum se extrage lignita, scene instructive—De ziua naşterei, piesă teatrală—etc. etc. etc.

Noul program de astă seară, fiind excepţional de bogat, interesant şi variat îndemnăm pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

Mîine Duminică Matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare şi mîne Duminică seara reprezentaţie splendidă la 9 ore.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Gheşeft perdut?*

Epitropia Sf. Spiridon hotărîse să contracteze un împrumut de 450,000 lei plătibili în 4 ani, cu procente de 6 la sută.

Un fruntaş junimist, se pusese pe căutat bancheri, care să facă afacerea, ca să iasă ceva misitie—sistem de a asana moravurile.

După cum se vede din altă informaţie. afacerea, pentru moment, a căzut baltă.

❑ *1 April.*

Fusese convenit ca, pe ziua de 1 April, d. C. Ivaşcu să fie numit efor la Spiridonie în locul d-lui P. Sion.

Era o simplă farsă, de foarte prost gust pentru d. Ivaşcu.

❑ *La Bucureşti s'a hotărît avansarea d-lui V. Bălăşescu, actual preşedinte al tribunalului Suceava, prim-preşedinte al tribunalului Suceava, prim-preşedinte al tribunalului Iaşi.*

Cînd se va modifica legea pentru sporirea numărului consilierilor de Curte, d. Al. Gane va fi numit consilier şi d. Iulian Teodorescu, procuror de secţie, la Curte.

❑ *O mică osebire.*

Ministrul de interne radiase din budgetul epitropiei sf. Spiridon subvenţia, pe care epitropia o plăteşte spitalului din Bîrlad. Deputaţii de Tutova s'au ţinut o zi întreagă de d. Marghiloman, pînă au obţinut să reînscrie subvenţia.

Deputaţii de Iaşi, în frunte cu marele Grecianu, n'au făcut un pas pentru a obţinea reînscrierea subvenţiei Slănicului.

❑ *Domnul Al. Marghiloman a dat o nouă lovitură spitalului Sf. Spiridon din Iaşi.*

Se ştie că se depusese două proecte de împrumut pentru Spiridonie: unul de un milion, de contractat la casa comunală şi judeţană, un altul de 450,000 pentru plata datoriilor curente.

Domnul Marghiloman, faţă de unul din epitropi, declarase că-şi însuşeşte ambele proiecte, dar la votarea proiectelor scoase împrumutul de 450,000 lei, aşa că epitropia nu va avea de unde plăti datoriile curente şi se va expune astfel la procese şi daune.

Epitropul Riegler a plecat să se plîngă ministrului—dar se crede că va avea acelaşi succes, ca şi la suprimarea subvenţiei Slănicului.

❑ *Procesul banditismelor politice de la Hîrlău, amînat ieri, a fost sorocit să se judece la 29 April, la s. I-a a Curţii.*

❑ ***Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi, în şedinţa ţinută ieri, a hotărît ca partidul, în vederea nelegiuirilor petrecute la alegerea colegiului universitar, să se abţie de la serbările jubiliare ale Universităţii din Iaşi.***

Se crede că partidul liberal va lua o hotărîre la fel.

❑ *In budgetul liceului militar din Iaşi, d. profesor Paul, director de minister şi-a rădicat salariul, prin sporiri de ore în dauna profesorilor de alte credinţe politice, —la 6.600 lei pe an.*

In budgetul ministerului de instrucţie s'a prevăzut un loc de şef al lucrărilor laboratorului de oftalmologie—pentru fiul profesorului Socor.

Se îmbogăţesc—asanatorii.

❑ Domnul Grecianu în luptă cu d. Bogdan rectorul

De la alegerea de rector, există tensiune între ambii bărbaţi politici din Iaşi, de oare-ce d. Grecianu ar fi voit să se aleagă rector d. Găvănescul.

Acum lupta se dă pentru postul de prim-procuror. Domnul Grecianu vrea să scape de d. Bercea, d. Bogdan are... interese, ca d. Bercea să rămîie în Iaşi.

❑ Domnul maior Ernest Broşteanu a fost numit ajutor al comandantului liceului militar din Iaşi, în locul d-lui maior Petala, care a fost avansat locotenent colonel — şi mutat la Constanţa.

❑ Descomplectîndu-se comitetul corporaţiei constructorilor prin demisiunea mai multor membri ai comitetului, se va convoca îndată după sărbătorile paştilor o adunare generală pentru alegerea unui nou comitet pe un period de trei ani.

❑ D-l Dimitriu, inspector al meseriilor a fost zilele aceste în Iaşi şi a înaintat ministerului industriilor, un raport asupra necesităţii de a se strămuta şcoala de ţesetorie într'un local mai încăpătoriu.

Pentru anul curent comuna a inscris burse de cîte zece lei pe lună pentru cinci eleve. Prefectura de judeţ a inscris burse de internat pentru cinci eleve ale aceleiaşi şcoli, în urma intervenţiunii d-nei Lucia Niculescu, directoara şcoalei.

❑ D. Grecianu a suferit la Cameră o picăleală de 1 Aprilie. La budgetul ministerului instrucţiei d. Grecianu a cerut d-lui Arion să unifice lefurile profesorilor de la Seminarul Veniamin din Iaşi cu acelea ale profesorilor secundari. D-l Arion a făgăduit d-lui Greceanu această modificare, dar în acelaşi timp a cerut comisiunei budgetară să o respingă... Budgetul s'a votat nemodificat.

❑ Asară la cercul didactic a fost o frumoasă serată muzicală dată de d-nii profesori ai Conservatorului nostru de muzică şi declamaţie, d-nii Roşca, profesor de flaut şi d. Teodorescu Nicolai, profesor de violoncel. Au asistat foarte mulţi membri ai cercului şi d-nii concertanţi s'au achitat în mod foarte conştiincios, de programul seratei.

S'a executat de d. Roşca: Schwedische Concert de W. Popp, op. 266; Concert de Gh. Popp; amintiri de peste Olt de P. Elinescu, fostul profesor de flaut la conservatorul din Iaşi; Fantaisie Tyrolienne de Desirée Mohor;

D. Teodorescu a executat pe violoncel următoarele bucăţi: Aria de Tennaglia; Spinnlied de d. Popper op. 55; şi Vitto de Popper, op. 54.

Asistenţa a subliniat cu aplauze executarea artistică a tuturor bucăţilor şi comitetul cercului a mulţumit d-lor concertanţi de concursul dat pentru bunul mers al cercului.

❑ **Accident mortal.**—Femeia Vasilca Gh. Dodu, din satul Smău, com. Lungani, pe cînd sapa lut, din o lutărie din apropierea satului, malul risipindu-se, a prins-o înăuntru, omorîndo pe loc.

❑ **Sărbătorirea** d-lui profesor P. Cujbă.—Astă-zi s'a sărbătorit retragerea la pensie a d-lui profesor P. Cujbă, din corpul profesoral al şcoalei normale „V. Lupu" şi elevii şcoalei.

Programul serbării a fost destul de bogat. Elevii clasei VI-a scot la poligraful şcoalei o revistă „Dascalul poporului", care de data aceasta a fost un număr festiv pentru d. Cujbă. I se dă portretul şi rînduri ocazionale. In dos e programul, care fiind prea lung s'a mai scurtat.

Corul şcoalei a cîntat: „Cerurile spun" (Vorobchevici), „Hora din Suceava" şi „Doina" (D. Ionescu).

Fanfara a executat „Vulturul" marş (Pavlovici), „Gavotă" şi Potpurii naţionale „Marş".

Orchestra a executat „Amintiri de Sinaia" (M. Barbu).

Elevii Negrescu a cîntat din flaut „Naţional" şi elevul Bătăturescu a zis din fluer şi caval, s'a jucat *Creditorii* (V. Alexandri) de elevii şcoalei, elevul Epure excelînd în rolul lui Tache Jorrescu.

Elevul Costinescu C. (cl. V) a ţinut un cuvînt pentru glorificarea profesorului sărbătorit. Apoi d. I. Mitru, directorul şcoalei, a arătat în o scurtă cuvîntare meritele profesorului onorar după care d. P. Cujbă a schiţat profisoratul său, făcînd în acelaşi timp un istoric viu al şcoalei normale Vasile Lupu de 37 ani în urmă, de cînd a intrat d-sa profesor.

La urmă s'a servit în cancelaria şcoalei o mică gustare cu toaste şi glume, care s'au încheiat cît mai tîrziu.

❑ Curtea cu juri din Iaşi, sesiunea Mai, va dura de la 2—10 Mai inclusiv. Va fi prezidată de d. C. Grigoriu, asistat de domnii D. Cihodariu şi Gr. Suţu.

❑ **Juraţii în sezionea Mai.**—Iată numele juraţilor, cari vor compune juriul în seziunea de Mai:

Dr. V. Imervol, I. Fotea, vocat, Dr. E. Ropală, G. Ciolac, profesor, Leon Cosmovici, profesor, A. Dabija, avocat, At. At. Gheorghiu, avocat, dr G. Botez, X. Eraclide, avocat, D. Sachelarescu, institutor, V. I. Radu, avocat, C. Zaharia, institutor, N. Malcoci dr, V. Anastasescu, pensionar, G. Duzescu, avocat, Irimia Iliescu dr., D. A. Ionescu, profesor, N. Racoviţă, Sever Mureşanu, profesor, C. Toma, avocat, Alfons Heroveanu, avocat, Victor Lecca, avocat, P. Bujor, profesor, A. Lambrior dr., Ilie Burghelea, profesor, A. Velciu, proprietar, P. Bogdan, profesor, I. N. Popovici, profesor, G. Lateş, proprietar, A. Alexandrescu, avocat, E. Constantinescu, profesor, N. Cocolea, institutor, Cîrlănescu G., profesor, I. Radu, V. Teodoreanu, profesor.

Juraţi suplimentari: P. Cujbă, profesor, P. Ghiţescu, avocat, G. Tabacovici, avocat, Ştefan Drăghici, avocat.

❑ **Judiciare.** — Procurorul general, prin rechizitor, a dat în judecata Curţii de Apel pe Vasile Hriscu, şeful postului de jandarmi din Buciumi, pentru că a arestat ilegal pe săteanul I. Stoian.

— Iată procesele ce se vor judeca în seziunea din Mai a Curţii cu juri:

2 Mai A. C. Cuza şi Em. Socor şi A. C. Cuza dr. Goldenştein calomnie prin presă (ambele procese).

3 Mai Gh. Uţă şi V. Martiniuc, delict electoral.

4 Mai 1) Gh. Corjescu şi N. Simionescu şi alţii, delict electoral. 2) Gh. Corjescu, Vrînceanu, Caloncca idem.

5 Mai, Moriţ Ianovici, pentru tălhărie.

6 Mai, Ipate, pentru tentativă de asasinat.

7 Mai, Cost. Topor, I. Andronic, tălhărie.

9 Mai Gr. Filon, loviri acuzătoare de moarte (inginer Negură)

11 Mai Gh. Haţmaţuchi şi C. Vizariu pentru omor.

12 Mai N. Caşcaval şi altul, p. omor.

13 Mai Gh. Bugutale şi Grosu.

14 Mai Grigore Stupariu, pentru dare de foc.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează polite.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi polite.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de polite în condiţiunile cele mai avantajoase.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ultima oră

Bucureşti 2 Aprilie

Prelungirea corpurilor legiuitoare

Bucureşti.—Domnul Filipescu, la Cameră, d. Maiorescu, la Senat, au dat citirea Mesajului regal, prin care se ziunea parlamentului se prelungeşte pănă la 20 April.

Două catedre la facultatea de medicină

Bucureşti. — Un proiect de lege, depus astă-zi pe biroul Camerei, prevede crearea a două catedre nuoi la facultatea de medicină din Iaşi: una de bacteriologie, cealaltă de farmacologie.

Liga aşteptanţilor

Bucureşti.—La berăria Mihăileanu din Bucureşti a avut loc ieri o întrunire a aşteptanţilor, adică a acelora, cari aşteaptă să li se dee slujbe.

Vor urma şi alte întruniri de protestare.

Credite pentru scoli

Bucureşti.—Astă-zi s'a depus la Cameră un proect de lege prin care se deschide un credit 114.000 lei pentru lucrările de apă necesare şcoalelor din din Iaşi, Bucureşti şi Ploeşti.

Optare

Bucureşti. — Domnul Gruescu a făcut declaraţie că optează pentru demnitatea de primar al oraşului Turnu-Severin.

Prin această optare devine vacant un loc de deputat la colegiul II Mehedinţi.

Incăierare la graniţa Bulgaro-Turcă

Constantinopol.—După ziare pichetul de la graniţa Bulgară de lîngă Vasilikoiu, a tras focuri contra unui pichet turcesc, care a ripostat. Impuşcăturile au durat 7 ore. De la Turci au fost ucişi un subofiţer şi un soldat rînit.

Remiterea ordinului „Lina de Aur" Regelui Bulgariei

Sofia.—Ministru Austro-Ungar a remis eri seara Regelui, în audienţă Solemnă colanul ordinului „Linei de Aur".

Interpelarea guvernului în favoarea ceferiştilor revocaţi

Paris.—Camera. — Mai mulţi oratori interpelează şi cer guvernului să intervie pe lîngă companiile de căi ferate în favoarea reintegrărei cheferiştilor revocaţi.

Ministrul de Lucrări, Dumont, declară că va continua a pleda în faţa companiilor, cauza celor revocaţi. Camera votează cu 361 voturi contra 38 o ordine de zi, prin care aprobă declaraţiile guvernului, şi arată că compteazǎ pe guvern pentru a obţine reintegrarea celor revocaţi.

Muntenegru bănuit că ar susţine mişcarea Malisorilor

Constantinopole.—Insărcinatul de afaceri al Muntenegrului a avut eri o lungă întrevedere cu ministrul de externe, cu privire la bănuiala că Muntenegrul ar susţine mişcarea Malisorilor. Insărcinatul de afaceri a respins incriminarea că Muntenegrul ar fi dat vre'un sprijin. Insă a admis putinţa ca oamenii din tribul Muntenegrean, Catolico-Albanez, care se află la graniţă şi este în legături de rudenii cu Malisorii să fi luat parte la mişcare.

Apanagiul Regelui Serbiei

Belgrad.—Chestiunea prin care se regulează apanagiul trebuind să ocupe Scupcina după Paşti cu ocazia celei de a doua citiri a bugetului ziarul „Samuprava" polemizează cu presa opoziţiei şi declară că este de neaparată trebuinţa a se regula acea chestiune din cauza trebuinţilor reprezentative ale Curţii.

Demisia ambasadorului Americei

Waschington.—D. Hill, ambasadorul Americei la Berlin, şi-a dat dimisia.

Generalissimul armatei române

Bucureşti. — In şedinţa de astăzi a Camerei d. N. Filipescu, ministru de răsboi, a dat citire unui proiect de lege prin care se înfiinţează un post de generalissim al armatei romîne, în care, după cum este sigur, va fi numit A. S. R. Principele Ferdinand.

Se admite urgenţa. Deputaţii trec în secţii pentru a studia proiectul.

In secţii proiectul a fost vehement combătut de d. Jean Miclescu fruntaş junimist, fostul director al Protestării.

La redescpiderea şedinţei d. Take Ionescu, în numele partidului conservator-democrat şi d. I. Ghica, în numele partidului liberal, declară că se asociază la proiect, cari pus la vot este adoptat, cu mare majoritate fiind şi şase bile negre—toate junimiste.

In secţii au fost vii discuţii.

Senatul

Bucureşti.—In mijlocul unei mari ilarităţi a vorbit d. Mişu Cantacuzino, ministrul justiţiei.

Domnul Cantacuzino a declarat, că lupta opoziţiei contra guvernului a fost *preconcepută*, dovadă că guvernul a fost combătut înainte de a se constitui.

Opoziţia a procedat nedrept, de oarece în capul guvernului se află un om, *care e remarcat caracterul cel mai profund Romîniei*, ceea ce n'au făcut — aşa reiesă din declaraţia ministrului—nici Nababul, nici Lascar Catargi, nici Al. Lahovari.

Oratorul arată apoi pentru a învevedera că puterea se cuvine d-lui Carp, că de 50 de ani Regele nu s'a îndepărtat de la principiul de a încredinţa puterea unora din partidele istorice.

Dar cum rămîne cu 1888, cînd puterea fu încredinţată grupărei în frunte T. Rossetti?

Oratorul, în mijlocul ilarităţii senatorilor, trece la violenţele în alegeri şi dovedeşte cu acte judecătoreşti, adică cu rapoartele procurorilor generali, că opoziţia a fost violentă, nu guvernul.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalaţii de Apă şi Canal.

Executări prompt şi conştiincios

Devise şi proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Banca Agricolă

SUCURSALA IAŞI

Cumpără şi vinde efecte publice.

Vinde ceckuri asupra străinătăţei: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primeşte deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Incepîndu-se dărămarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara **efteu lemnărie construcţie.**

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

PONDOIR
déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

4130 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

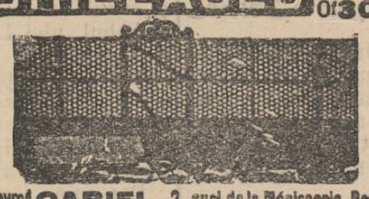

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

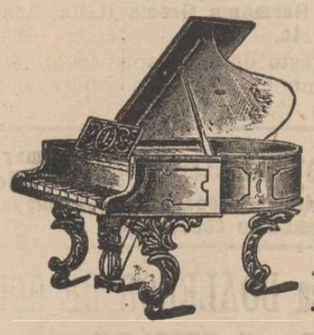

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Trei rusoaice tinere,

una cu 100,000 Mărci fără copii, văduvă, aproape 40 ani; 33 ani plăcindu i natura, cu 125,000 Mărci: damă independentă cu 120,000 Mărci avere şi altele doresc căsătorie imediată. Numai oferte serioase de la domni—chiar fără averi—ul să se adreseze

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Ioban Kreyzan ki, Lăcatuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1272 Marți 5 Aprilie 1911

CE-I CU APA?

O jumătate de secol durase lupta stăruitoare pentru a vedea Iașul alimentat cu apă potabilă. Căci apa de calitate higienică rea, pe care o bem încă și astăzi, a contribuit la despopularea Iașului și l'a făcut să fie considerat ca oraș insalubru.

Cînd, în fine, în Februarie 1907, sub fericitul primariat al d-lui G. Lascar, la putere fiind un guvern foarte bine dispus pentru Iași, se tranșase partea materială a chestiei, singura care o ținuse în loc atîtea decenii, toată lumea se văzuse în fața a două biruinți: biruința salubrității și biruința unei mari nevoi a Iașului.

După victorie, după terminarea lucrărilor, cari au durat peste trei ani, după ce o parte a orașului—cea inferioară—fusese alimentată cu apa de la Timișești — intervine un diferend între Societatea concesionară și serviciul comunal de supravegherea lucrărilor—și iarăși n'avem apă.

Inainte vreme n'aveam apă bună, fiindcă aveam apă rea; acum avem apă bună, care nu se dă în consumație și de băut bem pe cea rea, plină de microbi tifici,—celebra apă dela Iași.

In ce constă diferendul dintre Societate și comună? Nu știm. Nu știm fiindcă nu există nici o explicație în această privință.

E foarte curioasă și foarte orientală ținuta ce-o păstrează comuna în această chestie. Publicul este complectamente ignorat. El, care va avea să contribue cu taxele ce va plăti, la ușurarea anuității, el care a colaborat la realizarea aducerei apei, el care a fost pus, cu un an în urmă, să-și facă toate lucrările de apă și canal la case—el se trezește într'o zi, că apa, care a curs, nu mai curge—și doar atîta poate afla ca pricină: că Excelențele de la serviciul comunei, cari au încasat sute de mii lei, lefuri și diurne, sunt în conflict cu societatea concesionară.

Comunicatul oficial, care să lămurească lucrurile, care să liniștească spiritele, lipsește.

Și să recunoaștem repede, că spiritele aude ce fi neliniștit. Lucrările pentru aducerea apei n'au fost, cum au fost absolut toate celelalte lucrări de edilitate din Iași—afaceri de lux, cari ar fi putut să lipsească. Ci a fost singura lucrare absolut necesară, căci era reclamată de sănătatea obștească.

Să ne decimeze tifosul și după ce avem apă? Vara ie la ușă. Epidemiile au început să se ivească și iarăși vor avea treabă multă—groparii de la cimitire.

Să se explice publicului ce ie cu nervii marelui Cantacuzino și dacă nu se poate altfel, să se numească de urgență experți capabili, care să vadă ce este de făcut pentru ca apa, care există, care a curs, care ar putea curge înainte—este oprită să curgă de domnul—inginer.

Dar că tîrgul Iașului să ajungă de rîsul unui inginer și să ne decimeze tifosul din cauza tot a acelui inginer — asta să nu se întîmple chiar sub primariatul d-lui Greceanu.

Așteptăm dar comunicatul primăriei.

Domnul P. Missir

După trei-zeci de ani de viață politică junimistă, domnul P. Missir a ajuns, în fine, la o situație. A ajuns chiar la două situații: ie unul din vicé-prețidinții Senatului, alături de Calimaki și de generalul Tell și fiind-că aceiași doi colegi ai lui sunt...—să zicem că sunt ridicoli — și fiind-că prețedintele Senatului ie om divin—d. Missir este, de fapt, și prețedintele Senatului.

Domnul Missir a vorbit la discuția Adresei și n'a vorbit proprio motto ca d. Lăzărescu, a vorbit ca leader. Dar a fost în opinie separată cu alți leaderi. Pe cînd domnii Matei Cantacuzino și Jean Lahovari au avut accente calde pentru închegarea partidului și omagii pentru talentul d-lui Take Ionescu, d. Missir a subliniat inconsecvența politică a șefului partidului conservator, arătînd chiar că d. Take Ionescu, astă vară, ar fi voit să se întoarcă în partid, dar că a fost refuzat.

Ne pare rău pentru talentul de care d. Missir nu este lipsit, că d-sa, prin hazardatele sale declarații, s'a expus a fi tratat de mincinos și s'a mai expus a se arăta just la înălțimea unui agent electoral carpist, care spune la mahală: „ar fi veniteră Take să se împace cu noi, dar l'am tratatăr cu refuz".

N'avem, să justificăm față de declarația senatorului de Bacău, că dînsul a mințit. Ci declarația lui va servi de dovadă nouă, că mentalitatea junimistă, răutatea junimistă, mîndria junimistă, esclud cu desăvîrșire o conlucrare a d-lui Take Ionescu cu acel element. Minciuna pe care d. Missir a servit'o Senatului, nu este o minciună ca toate altele. Este o minciună în fapt, este un adevăr în drept. Este groaza junimizmului de talentul d-lui Take Ionescu, este groaza că acest talent ar putea predomina — și această groază face pe junimiști, chiar pe fruntași ca d. Missir, să se gîndească, să-și închipue, că, dacă d. Take Ionescu ar veni la ei cu propuneri de împacare, să-l refuze.

Groaza junimistă de d. Take Ionescu a fost bine și lămurit evidențiată, cu prilejul discuției Adresei, în ambele corpuri legiuitoare.

De ce n'a atacat d. Filipescu takismul și de ce l'a atacat d. Marghiloman? De ce a recurs la minciuni d. Missir și de ce a spus atîtea adevăruri nemulțumitul junimist Cantacuzino? De ce n'a vorbit, după d. Missir, despre pretinsa ofertă de împacare, ministrul Lahovari?

Domnul Missir a fost, în Senat, adevăratul reprezintant al groazei junimiste de d. Take Ionescu.

Fiind-că nu ie de cît vice-prețedintele Senatului, alături de generalul Tell, care trebue să fi fost sub-locotenent cînd d. Missir întrase în politică, d. Missir a putut spune și minciuna.

De cît, minciuna senatorului de Bacău, reprezintă adevăratul crez junimist: groaza takismului.

Nemai pomenita rușine a d-lui Gh. Bogdan

D. Gh. Bogdan pentru a se alege senator al Universității din Iași, nu a dat îndărăt înaintea nici unei infamii. A înșelat întâi pe d. A. D. Xenopol, pentru a obține să fie el rector. Cînd s'a văzut instalat și pe deasupra îi venise și partidul la putere, a pretextat că i se cere punerea candidaturii *de la centru*, pentru a-și calca cuvîntul de cinste dat d-lui Xenopol, că nu-l va concura la locul de senator. Pentru a obținea majoritatea a întrebuințat toate mijloacele, pe care i le dădu la îndămînă îndoita însușire de rector și de om al guvernului. A pus în lucrare cele două mari simțiminte ale sufletului, care derivă ambele din instinctul de conservare: frica și interesul. Intre altele a atras voturile multor profesori de medicină, prin făgăduința sporirei cheltuelilor de material și a diurnelor la laboratorii. Unor profesori de la facultatea de științi le-a promis instalații științifice (ca grădina botanică, grădina zoologică, aquarium), de sute de mii lei. Tuturor a promis clădirea unei biblioteci, a parte din corpul universitar; — iar studenților — în toate că nu aveau să-l voteze, dar tot pentru a ademeni pe profesorii protectori ai studenților, — clădirea unui cămin studențesc. D. Bogdan se lăuda că va îmbrăca în aur universitatea, din acoperemînt pănă în temelii, și-și găsise mulți profesori, care l crezuse și părea că d. Bogdan, om tot atît de sec pe cît e de plin de importanta d-sale personalitate, avea în buzunar atît pe ministrul Instrucției, pe cît și pe întreg consiliul de miniștri și chiar majoritatea cea impunătoare a Camerei.

D-sa însă uitase proverbul: socoteala de a casă și cu cea din tîrg, nu se potrivește și mai ales uitase că pusese în buzunar și pe d. P. P. Carp, ministrul cel mai interesant, întâi fiind că e prețedintele consiliului, apoi fiindcă deține departamentul finanțelor.

D. Carp este încă cunoscut ca unul din cei mai mari dușmani ai universității eșane. In loc ca noul budget, să prevadă promisiunile făgăduite cu emfaz și solemnitate de d. Bogdan, d. P. Carp a suprimat sau redus din el cea mai mare parte din materialul didactic, în cît a desființat unele laboratorii, iar altele le a lăsat să vegeteze de azi pe mîni în starea mai sărăcăcioăsă și această lovitură a dat o numai Iașului, căci la București a încuviințat *trei milioane* numai pentru înzestrarea facultății de științi.

Mai nostim e însă, chipul cum d. P. Carp și-a *bătut joc de d. dr. Bogdan, însărcinîndu-l pe domnia lui să explice colegilor săi de la Iași, pentru ce le-a scurtat și desființat laboratoriile.*

D. Bogdan s'a întors azi foarte plouat în Iași, unde a căutat să-și îndeplinească misiunea, cu care-l zeflemisise d. P. Carp, și-a căutat să dreagă *busuiocul* determinînd consiliul să-l delege împreună cu alți colegi de la medicină, să stăruie la d. P. Carp, pentru desființarea laboratoriilor.

Iată unde au eșit laudele cu făgăduințile d-lui Bogdan, către prea naivii săi colegi.

Dar d. Bogdan, ca om din partidul guvernamental nu putea rîdica glasul pentru apărarea minorității noastre, repetînd în totul purtarea d-lui P. Missir din 1910.

Aveam deci dreptate, cînd susțineam că e rău ca si rectoratul și senatoria să se încredințeze tot partidei guvernamentale, ba încă, aceluiași individ, din a ceastă partidă.

Ce s'a întîmplat? D. Bogdan a rămas de rușine. Dar puțin ne-ar păsa de obrazul acestui om, către care sîngele de mult a uitat drumul. Ne doare însă, pentru dauna adusă așezămîntului nostru cultural.

Interview divin

Interviewul acordat de d. Carp unui redactor al lui *Figaro*, a revenit în discuție. Domnul Carp este foarte mîndru de declarațiile ce le-a făcut ziaristului francez Așa de mîndru—că nici nu vrea să le mai discute.

Domnul Maiorescu, într'o întrunire publică, s'a declarat, autorizat de d. Carp, că desminte interviewul.

Era o întrunire în preajma alegerilor. Iar desmințirea o făcuse d. Carp prin interpus. Personal n'a desmințit nimic, după cum n'a răspuns nimic în Cameră, d-lui Take Ionescu, în privința aceluiași interview.

Acum a venit să vorbească despre interview d J. Lahovari. In replica ce-a dat-o, în Senat, d lui I. Brătianu, ministrul domeniilor și-a început discursul său cu o declarație făcută în numele primului ministru: „sunt autorizat de d. Carp să vă spun, că d-sa nu primește să se facă discuția pe baza interviewurilor ce a dat. Primește însă, să-i se adreseze o interpelare".

Este dar fundamentală osebirea între declarația făcută de d. Maiorescu și între acea făcută de d. Lahovari,—ambele autorizate de d. Carp, ambele făcute în aceeași chestie.

In preajma alegerilor fusese necesară o desmințire acum, cînd s'a trecut gîrla, cînd plebea nu mai contează, se renunță la desmințirea formală,

Dar se recurge la subterfugii, spre a a scăpa de încurcătură. Domnul Carp nu primește să se discute interviewurile ce dă—ca și cum unicul rost al interviewurilor n'ar fi tocmai discuția. Și ca dovadă că este așa, este că în 1907 d. Carp a dat o quasi desmințire, prin presă, unor declarațiuni ale sale ce apăruse în Pester Lloyd.

Dar d. Carp a fost și interpelat și n'a răspuns nimic. Căci dacă d. Take Ionescu, nu adresase o interpelare cu forma ei banală, discutase foarte mult chestia și ar fi fost foarte natural să i se răspundă.

Dar ce ar fi putut să răspundă? In momentul cînd d. Lahovari vorbea în Senat, d. Carp primea, la el acasă, o deputație de macedoneni, căreia în chestia macedoneană, i-a repetat exact declarațiile făcute ziaristului francez.

In chestia evreiască, asupra celor declarate de primul-ministru, d. Lahovari a vorbit în numele guvernului și a spus: „guvernul consideră chestia aceasta ca internă și nu va da voe să-i se dee caracter internațional și să se amestece în trînsa-a cei din afară".

Domnul Lahovari a desavuat ast fel, în numele guvernului, declarațiile făcute de primul-ministru.

Căci el, vorbind, cum a vorbit, permițînd ca declarațiile sale să apară într'o gazetă străină, a dat chestiei caracter internațional și nimeni nu mai poate opri pe cei din străinătate să discute zisele d-lui Carp și să se amestece în chestie.

Interviewul divin al d lui Carp, este încă departe de epilog.

„DISPONIBILII"

Banditul de la Interne a lăsat în disponibilitate, pe ziua de 1 April, 106 administratori de plasă. Ar fi putut să „urmărească" pe mai mulți, dacă s'ar mai fi găsit „caractere" care să treacă la conservatori, pentru a mări rîndurile de mercenari de sub șefia bufonului politic P. P. Carp.

Cei 106 administratori de plasă puși în disponibilitate, sunt 106 oameni care n'au înțeles să precupețească între datoria care o aveau ca slujbași și dorința prefecților de a'i face agenți electorali.

Și trebue să însemnăm aici, că posturile de administratori de plasă ocupate de cei 106 „disponibili" erau căpatate prin concurs. Ce nădejde mai pot avea oare acei cari se luptă in viața lor să ajungă pe căi legale și prin merite, la o situație oare care, dacă un dement senil ca d. Marghiloman svîrle în aer, printr'o lege votată fără nici-o discuție, pe niște oameni cari știau ce este datoria și cari binemeritau de la această țară?

Unde este asanarea de moravuri? Unde este cinstea politică? Unde este morala faptei d-lui Marghiloman?

Și ce zice domnul Carp, Cavour-ul nostru, Bismarkul Orientului, d. Carp, acela care, mă rog, de zeci de ani, vorbește despre inamovibilitatea funcționarilor?

Am citit lista celor 106 „disponibili. Pomenim numai numele celor din județul Iași: Ion Zosin, C. Moțet, Al. E. Dimitriu, C. G. Manciu și căpitan R. Dimitriu.

Se știe că acești administratori de plasă sunt acei cari n'au voit să se supună la ordinele prefectului de județ din Iași, de a se transforma în agenți electorali, respectînd astfel legea care îi oprește de la orice manifestațiuni politice.

D. Marghiloman a introdus moravurile politice specifice partidului său în toate ramurile de slujbă. Răspunderea cade cu greutate asupra șefului partidului conservator, căruia i se va putea lesne tăgădui intenția de a fi introdus asanarea moravurilor.

Și suntem siguri, că acei ce vor regreta acest lucru vor fi ei cei dintâi. Insă nu se vor putea plînge nimănui, pentru că se poate lesne ghici cum trebue să se răspundă actelor banditești de specia acelora adoptate de d. Marghiloman.

OAMENI ȘI LUCRURI

Școala tangentei

In admirabila sa Cronică de dăunăzi, maestrul Caragiale a arătat în modul cel mai suggestiv posibil ce însemnează a vorbi, ori a polemiza prin tangentă.

In potriva procedeului și artei cuiva de a discuta prin tangentă, — adică de a se eschiva discuțiunii, nu e în stare să lupte nici logica cea mai dreaptă, nici bunul simț cel mai sănătos.

Iată bună oară acel caz clasic și de actualitate,—al d lui A. C. Cuza. In aproape o sută cincizeci de pagini îi se dovedește, pagină cu pagină, că a frustat munca unor autori străini, aproape din toate țările civilizate ale lumii; și se înșiră pe două coloane nenumărate pasagii,—fraze luate de a gata, nici măcar corect traduse, pe alocurea.

Ei și?

Economistul răspunde prin... tangentă. Acel care-l dă în vileag e un interpus, e un vîndut străinilor, a avut o notă mică la universitate, e cumnat cu X, e văr cu Z, are cutare cusur fizic și așa mai departe.

Dar asta încă nu e nimic.

Sub pretextul de a... polemiza cu autorul învinuirilor, deschide paranteze de pagini întregi, cu totul străine discuțiunii cu pricina, se ceartă cu alții, atacă chestiuni cu totul în afară de actualitate, că să poată cădea în extaz față de propriile sale isprăvi. Face de toate, într'un cuvînt,—dar *nu* răspunde unicei chestiuni care interesează.

Un asemenea profesor nu e de mirat că face școală.

Iată, bună oară, cum „discută" un ilustru artist al teatrului, profesor de conservatoriu, cu modestul autor al rîndurilor de față.

Ne am mulțumit a deplînge soarta celor trei gagiști ai teatrului, eliminați pentru că n'ar fi avînd talent. Am atins chestiunea clasei de declamațiune și a roadelor pe care *nu* le dă, din nefericire.

In loc să spună o vorbă în *această* chestiune, mehenghiul, curagios pînă la anonimat, izbucnește la adresa subsemnatului:

„De cîte ori a avut ocaziunea, a strecurat ticăloșii pe seama lui Eminescu; a mînjit gloria cinstită și frumoasă a lui Alexandri, a găsit un cuvînt urît pentru Coșbuc, a insinuat în contra lui Vlăhuță, însfîrșit nu i-a scăpat unul din vedere..."

Lista trebuia să înceapă mai din vechi. De exemplu, ce frumos ar fi sunat:

„A ocărît pe Mihai Viteazul, a calomniat pe Miron Costin, a bîrfit pe Cogălniceanu et caetera..."

Dar Dragomir e modest cînd e... anonim și se pune în rînd numai cu Alexandri, Eminescu, Vlăhuță și Coșbuc. Mai e nevoie de adaos că *nici odată* în scrisul subsemnatului n'au avut ce căuta numele aceste glorioase, cu atît mai puțin n'au putut fi mînjite ori insultate?

Dar ce are de a face!

Decorul e convenabil. Asemenea patru figuri în jurul unui „maestru" al artei noastre dramatice, ce decor de neprețuit!...

Și apoi—față cu asemenea argumente naivii pot rămînea impresionați; unii pot chiar să creadă și să se indigneze. Căci esențialul e acesta: tangenta merge foarte bine alături de șiretenie.

Rodion

Impresii din Apus

Expoziția. — Congresul liber-cugetătorilor

X

Palatul *Germaniei* era mare și foarte bogat cu camera mobilate ca în povești. Unele mobile greoae în piele sau numai lemn; altele gingașe în matasă sau stofă; biblioteci; camere de băi deghisate în grădini... Apoi sculpturi, picturi, radiografie etc.

Intr'o parte a Expoziției era despărțită o curte, cu mai multe case de țară model și cu alte case mici, mizerabile în care se putea vedea ce însamnă *lucrul la domiciliu*. Intr'o biată cameră întunecoasă, rău clădită și goală se vedeau lucrînd tata, mama și copiii.

Unii erau curățitori de pici de epuri. Perii fini și mulți umpleau aerul de nu puteai să te apropii de ei, cari aspirau mai mult peri de cît aer... In altă parte se lucra lîna. Atmosfera era neagră de praful ce se ridica din lucrul lor; iar lucrătorii nu mai aveau nici o înfățișare omenească: erau galbeni, istoviți și cu privirea dusă.. Aceștia cîștigau 6 lei pe săptămînă — pentru 63 ore. Erau însă și țesetori cari în Expoziție cîștigau 6 lei pe zi, pentru 8 ore de muncă.

Mai era în Expoziție și un pavilion al *Crematoriilor* cari au de scop de a practica incinerația cadavrelor umane pentru motive sanitare estetice și de economie națională. La Geneva se găsește un cuptor în care un corp e transformat într'o oră în cîteva săruri minerale — absolut inofensive. Germenii tuturor boalelor infecțioase sunt cu totul distruși prin acest mijloc; pe cînd putrefacția corpului în pămînt durează și ani întregi cîteodată. Așa că microbii îngropați cu cadavrul, cît și otrăvurile ce se degajează prin descompunere sunt un pericol permanent pentru cei vii.

In acest pavilion se vedeau tot felul de vase mici, în care să se închidă cenușa celor arși — vase cari, după voe, s'ar putea pastra și în casă.

*

Dar pe lîngă manifestările activității industriale și comerciale a fost și o ma-

nifestare a vieţii intelectuale din întreaga lume — ocazie nimerită de a se schimba şi a răspîndi ideile şi descoperirile umane.

S'au ţinut un şir de conferinţe între care s'au expus preocupările la ordinea zilei în domeniul intelectual, moral şi ştiinţific. Aşa: a vorbit *Roosevelt* vechiul Preşedinte a Republicei Statelor-Unite; Baronul *Cauberlin* despre viitorul sporturilor; *Marconi* din Londra despre Telegrafia fără sîrmă; D-na *Lucia Felix-Faure-Gayan*: Artele şi femeea; *Prinţul de Monaco*: Oceanografia; *Baroana de Montenach*: Protecţia tinerei fete; *D-na Curie*: Radium.

S'au ţinut 69 congrese între care *Congresul de Educaţie familială*, unde s'au discutat chestiile cele mai arzătoare, ca studiul copilului reprezentat prin d-ra *Ioteyko*, şeful lucrărilor laboratorului psicho-fisiologic de la Universitatea din Bruxelles şi directoara laboratoarelor de psichologie a şcoalelor Normale; Educaţia în familie reprezintată prin *D-na Keryomard*—meritoasa femee care a primit acum de curînd rozeta de ofiţer a Legiunei de onoare şi a doua femee în Franţa, care primeşte această distincţie; Se mai discută în acest congres chestia copiilor anormali şi alte chestii tot aşa de importante.

Afară de congresele ţinute în incinta Expoziţiei au fost şi unele ce au avut loc în Bruxelles. *Congresul internaţional de Gimnastică* pedagogică, militară, medicală şi estetică, organizat de Liga Naţională belgiană pentru educaţia fizică. Prezidentul de onoare era Primarul din Bruxelles. In comitet erau ambasadorul Suediei, inspectorul de gimnastică din Danemarka, Directorul Institutului regal din Stockolm, un profesor de la Universitatea din Bonn şi un negru din Colonii. Acest din urmă era îmbrăcat fără reproş, cu ochelari, al căror aur strălucea pe faţa întunecată, manierat şi foarte vioiu. Vorbia franţuzeşte repede şi cu un accent ciudat, încît ţi se părea că vorbeşte o altă limbă.

Un alt congres ţinut în Bruxelles şi foarte impunător al *Liber-Cugètătorilor*. Aceştia au asistat şi la inaugurarea plăcii de marmură oferită de *Opera lui Francisco Ferrer*, oraşului Bruxelles. Iată ce era scris pe această placă, care fu aşezată în piaţa primăriei — locul unde s'a petrecut sinistra dramă:

MEMORIEI
Conţilor de Egmont şi de Hornes
decapitaţi în acest loc din ordinul lui
Filip II, în 1567
pentru că aparase libertatea conştiinţei

ACEASTĂ MARMURĂ
li fu dedicată de comitetul internaţional
instituit pentru a comemora moartea
eroică a lui
FRANCISCO FERRER
împuşcat la Montjuich pentru aceiaşi
cauză în 1909

In dimineaţa zilei de 8 August 1910 mii de persoane se vedeau pe bulevardurile Bruxelles-ului aşteptînd cortegiul liber-gînditorilor. Apărură grupuri, grupuri de bărbaţi, femei şi copii, deosebiţi prin drapelele nenumărate ale căror firuri şi broderii sclipiau la soare.

Intre toate se remarca un drapel de catitea neagră, brodat cu fir alb, pe care era scris: *Discipolii lui Voltaire*. Manifestanţii aveau la butonieră o *pansé* sau medalion cu portretul lui Francisco Ferrer.

In cortej după *Federaţia Internaţională* a liberei cugetări, veneau federaţiile naţionale din: Belgia, Franţa, Germania, Italia, Elveţia, Ungaria, Argentina, America de Nord, Anglia, Irlanda, Holanda, Spania; apoi societăţile din: Algeria, Tunis, Calais, Lion, Rouen, Besançon, Geneva, Berlin, Münich etc.

Cea mai mare linişte domia în toate părţile, de şi atîtea mii de persoane se aflau în acea piaţă, şi e de admirat cum oamenii nordului ştiu să respecte aşa de mult orice manifestare. Sergenţii erau foarte atenţi ca să nu se întîmple ceva.

Acest congres lovia în clericalism, lovia în autoritatea legală a ţării; cu toate acestea nu se auzi nici un şuer şi nici un murmur.

Un sergent întrebat de unul din membrii congresului asupra liniştei, răspunse: Aici toate manifestările sunt permise şi toate se petrec în aceiaşi linişte. Nu uita însă că eşti la Bruxelles al cărui Consiliu Comunal e compus în mare majoritate din liberi cugetători.

Aci guvernul n'ar îndrăsni să interzică o manifestare a Liberei Cugetări. Dar nu e tot aşa şi în restul Belgiei unde rerceţiunea clericală domină, graţie sistemului votului plural, care în timpul alegerilor dă până la 3 voturi ignorantului mare posesor de pămînt şi nu recunoaşte de pămînt şi nu recunoaşte de cît un vot santului, care nu are de cît crierul său.

In faţa plăcii se ţinură discursuri; muzica întonă cîte-va marşuri. Asista şi d-na *Solidad Villafranca* adînc emoţionată. Ea presida şi şedinţele congresului.

La deschidere o orchestră aleasă execută uvertura din „Maximilian Robespierre"; după aceasta se aduse omagii lui Anatole France şi lui Haeckel, cari erau prezidenţii de onoare ai congresului. Şi apoi Hoeter Denis profesor la Universitate vorbi deţinînd morala socială bazată pe sociologia pozitivă în afară de orice religie. După el vorbesc ceilalţi reprezintanţi. Se execută cîteva bucăţi orale şi de orchestră.

La sfîrşit congresul a luat următoarele decizii:

1) Chestia Invăţămîntului va fi la ordinea zilei în viitorul congres.

2) Un congres universal se va ţinea la Praga în 1915 cu ocazia a 600-a aniversare a morţii lui Jean Huss, iniţiatorul şi martirul, victima libertăţii de conştiinţă.

3) In fiecare an vor avea loc pretutindeni, în a treia Duminică din Octombrie, manifestări mari comemorative Ferrer, avîndu-se în vedere ronovaţia şcolii.

4) Congresul protestă în potriva condamnărilor pronunţate de tribunale, contra autorilor de delicte de presă şi de cuvînt blamînd guvernele, care perind sau încurajează aceste infamii, atentate la libertatea de a gîndi.

Maria C. Buţureanu

Intrunirea publică de ieri

Discursul d-lui A. A. Badareu

Partidul conservator-democrat a ţinut ieri o întrunire publică în Bucureşti, sala Dacia.

Domnul A. A. Badareu a ţinut următorul discurs:

Adversarii noştri—începe oratorul—îşi continuă deprinderea de a vorbi altfel decît li-i vorba şi a se purta altel decît li-i portul.

De groaza primei noastre întruniri au suspendat azi legea repaosului duminical.

Crezînd că simpatia publicului pentru partidul nostru e o chestie de stomac, au suspendat legea pentru vînzarea peştelui.

Işi vor perde însă vremea cu aceste manopere: mulţimea nu va părăsi pe Take Ionescu.

Mă întreabă un adversar: cum, abia aţi mîntuit discuţia mesajului şi vă coboriţi la Dacia.

I-am răspuns: nu ne coborîm, ne suim la Dacia.

Noi nu cunoaştem de cît două puteri în stat: regele şi opinia publică. Cînd ne ducem în faţa opiniei publice noi venim în faţa celui mai înalt tribunal.

Noi am dat dovadă că putem provoca o mişcare a opiniei publice şi am făcut ca guvernul, cu toate ingerinţele şi punînd în cumpănă chiar pe rege, să obţină în alegerile de la Senat abia 519 din voturi, faţă cu 581 obţinute de opoziţie a cărei putere a fost înzecită de conservatori-democraţi.

Cu încă puţină energie din partea partidului nostru democraţia va învinge în ţara aceasta.

Unui guvern care răuşeşte numai cu 2 la sută din voturi nu i se poate face credit. El trebue pus la încercare.

La mesaj am discutat procesul nostru faţa majorităţilor. Corespund aceste majorităţi voinţei ţărei? De la un partid al elitei de clasă şi de cultură ca al d-lui Carp ar fi fost de aşteptat să aibă o majoritate corespunzătoare Ştiţi însă ce fel de majorităţi au. Nici odată n'am văzut o majoritate, care să nu-şi poată exprima sentimentele faţă de guvern, decît la întreruperile miniştrilor. Ea nu ştie însă să aplaude cînd trebue pe miniştri, atunci cînd vorbesc. Stă năucită şi nu aplaudă decît la anumite gesturi, ca o clică. Cu o majoritate ca asta, de elită intelectuală, cum nu s'a mai văzut în parlament, nu putem discuta. Să discutăm atunci cu autorul moral sau mai bine material al majorităţei, căci în alegeri s'a întrebuinţat mai mult puterea materială a guvernului.

*

Dar d. Marghiloman e mai bine pregătit? Nu, căci nu poate discuta fără pregătire şi totdeauna spune că pe chestia asta trebue să i se adreseze interpelare.

O voce.—D-lui Marghiloman îi trebue antrenare. (ilaritate).

D. Badareu.—Aşa dar, o majoritate de clacă şi un guvern neputincios.

Impotriva acestui guvern primit pe încercatele, noi începem lupta în faţa opiniei publice.

Judecînd după început timpul de încercare va fi foarte scurt.

Majoritatea şi guvernul îşi exprimă singure neputinţa prin tot soiul de boceie. Mai toţi membrii majorităţei spun acum că au fost porumbeii d-lui Carp. Ei nici nu ştiu ce semnificaţie are cuvîntul porumbel, şi cred că acesta e o pasere care trebue să vină în jurul grăunţelor de porumb.

Până acum spuneau că n'au ieşit la lumină din cauza vulturului. Eu cred că n'au eşit din cauză că încă nu se acoperise pămîntul cu grăunţe.

D. Carp se plîngea că toată viaţa partidele i-au stat în cale. Vedeţi un şef de guvern, care se plînge de opoziţie şi declară că nu poate guverna decît cînd n'are adversari. Cum însă liberalii nu sînt hotăriţi să înceteze opoziţia faţă de d. Carp, sîntem îndreptăţiţi să credem că d. Carp nu va putea guverna.

D. Arion însă spunea că partidul liberal a trăit din ideile d-lui Carp. Atunci ideile d-lui Carp au guvernat ţara Cine are dreptate, d. Carp sau d. Arion.

Au venit cu un program. Ce au pus în program? Chestii mărunte ca ieftenirea peştelui sărat. Dar asta cere ţara, un program care să acopere neputinţa guvernului, sau un program care să satisfacă ceinţele sufleteşti ale ţării?

Atitudinea de a ridica din spete cînd e vorba de noi, e retorică goală. Cu asemenea retorică nu vor ajunge la nici un rezultat, căci programul nostru e un program serios şi nu ne vom lăsa doboriţi cît timp va exista o opinie publică în ţară.

Ca să ne ducem la liberali, ar trebui ca acest partid să renunţe la ideile sale revoluţionare: Ca să ne ducem la conservatori, ar trebui ca acest partid să se democratizeze. Noi sîntem expresia unei noi nevoi, care se simte în ţară, de a exista un partid mai conservator de cît cel liberal, dar mai puţin anchilozat de cît cel al d-lui Carp.

Dar ideile de reformă din partidul conservator trebue să fie aduse la îndeplinire de oameni noi. Atita timp cît dintre nuanţele conservatoare cu noi va fi talentul şi personalitatea superioară a d-lui Tache Ionescu, noi nu putem renunţa la luptă, căci nu se poate ca împrejurările să nu aducă la putere pe d. Tache Ionescu.

Lupta noastră trebue să ţintească a scurta zilele guvernului şi a nu lăsa ca d. Tache Ionescu să ajungă la putere, la vechime, ca d. Carp, ci la merit în plinătatea forţelor sale intelectuale. (Aplauze).

Litere-Ştiinţe-Arte

Contra Marxismului. — Cunoscutul publicist vienez, d rul Paul Weisengrün originar din România, publică în „Oesterreichischer Rundschau" un nou atac în contra Marxismului. Zicem—un nou atac, pentru că d-rul Weisengrün a scris încă numeroase studii şi articole în aceeaşi direcţiune:

„Toate spiritele luminate ale Europei, chiar în rîndurile socialiştilor—scrie d-sa—recunosc astăzi că frumoasele teorii ale lui Marx aparţin trecutului; frazele sacramentale ale „legei desvoltării interesante capitalizmului" şi altele sunt, e drept, şi astăzi în uz, dar ele nu mai răspund nici unei realităţi. Asistăm la căderea Marxismului. Se înţelege că nu mai este vorba de a agita masele contra unei burghezii reacţionare, dar că spiritele liberale din toate teberele trebue să se unească şi să se pună pe lucru pentru a combate rămăşiţele feodalităţii economice.

Marxismul practic se întemeia pe corelaţiunea—care era proclamată ca o dogmă—între desvoltarea industrială şi creşterea marei societăţi democratice. Era însă un *à priori* neexact, Interpretarea materialistă a istoriei n'a rezistat faptelor.

Viaţa de toate zilele o dezminte. Lupta pentru predominarea economică nu este ea singură în joc. Sunt alte motive puternice în acţiune. Actualmente are loc chiar un fel de reînoire şi de reintinerire a capitalizmului".

*

A apărut No. 3 anul XI din „Sănătatea şi Viaţa fericită" cu un sumar extrem de bogat şi variat, cu ilustraţiuni numeroase.

*

Elevii liceului din Bîrlad au adresat d lui C. B. Penel o scrisoare de mulţumire pentru instrucţiunile artistice ce le-a dat organizînd reprezentaţia din seara de 26 Martie.

*

Societatea regală de geografie din Londra a decernat doctorului Jean Charcot, cu ocazia celor două exploraţiuni polare pe cari le-a făcut, cea mai înnaltă răsplată pe care o posedă: marea medalie de aur.

*

Sentimentele de cari sunt însufleţiţi Francezii faţă de Germani au eşit la iveală într'o nouă împrejurare: *Le Journal* a luat iniţiativa unui mare circuit aerian, pentru care a şi hotărît un premiu de 200 000 lei afară de cei 215.000 adunaţi de la alte jurnale şi autorităţi. Itinerariul acestui circuit european avea etape la Paris, Berlin, Bruxelles, Londra, Paris.

Ca urmare ideia de a fi încorporat Germania în itinerariul acestei încercări sportive, a fost viu criticată de unele personalităţii şi de unele ziare franceze. In faţa campaniei pornite, *Le Journal* a fost silit să schimbe itinerarul, făcînda-l să treacă numai prin Belgia. Cu această ocazie ziarul a adăogat „Voiam să facem o operă de concordie între naţiuni; nu voiam să facem o operă de discordie între Francezi".—Presa germană şi mai ales cea pangermanistă a interpretat aceasta ca o pornire de şovinism meschin şi ca o înştiinţare severă care va face pe Germani să privească cu neîncredere ori ce va veni din Franţa, chiar în sfera terenului sportiv.

Apropierea micei planete Eros de pămînt a permis astronomilor să întreprindă noui calcule asupra depărtării Soarelui de planeta terestră. După Artur Hinks această depărtare este de 149.228.000 kilometri.

*

Congresul internaţional de filosofie la Bolonia s'a închis. Viitorul congres va avea loc la Londra în 1915.

*

La Berlin va avea loc la 23 Aprilie al 7-lea congres de societăţii razelor Röntgen din Germania. Sunt vre'o 70 de comunicări ştiinţifice anunţate de specialişti.

*

In curînd tînărul Alexandru D. Ionescu va scoate la iveală un volum de nuvele, purtînd titul „Vis şi realitate" în care se zugrăveşte cu mult spirit şi duioşie frumoasă şi zbuciumata viaţă de student.

*

STRUNĂ ZILEI

STEAUA IUBIRII...

Astronomii au constatat că mică planeta Eros se apropie de Pămînt..

O Eros, care 'nsemni iubire
Primeşte un sfat şi un cuvînt:
E numai ură 'n omenire
Să nu te apropii de pămînt!

INFORMATII

❑ *Inspectoratele agricole Iaşi, Vaslui şi Fălciu, vor fi unificate.*

Inspectorii Teodoru—Vaslui şi T. Vasiliu—Huşi, vor fi lasaţi în disponibilitate, urmînd ca tustrele inspectoratele să fie conduse de d. maior Văleanu, inspector la Iaşi.

❑ *A. S. R. Principele Ferdinand va fi avansat, pe ziua de 7 Aprilie, la gradul de general comandant al tuturor corpurilor de armată, grad ce corespunde cu gradul de mareşal din armatele străine. Pe uniformă vor fi trei trese inguste.*

❑ Domnul Al. Gh. Doinaru s'a retras, cu începere de astă-zi, din redacţia ziarului nostru

Regretăm plecarea din redacţie a d-lui Al. Gh. Doinaru, care a fost un bun colaborator şi un bun coleg.

❑ D-nii Al. Lupaşcu, D. Becheanu, Caton Teodorian, G Constantinescu-Dragomireanu, Al. Suiceanu şi G. Racoviţă, inspectori agricoli, au fost puşi în disponibilitate.

❑ Domnul loct-colonel Popovici, inspector pe lîngă poliţia din Iaşi, nepre zintat la post, a fost numit sub-inspector al companiilor de sergenţi din Bucureşti.

❑ Pe ziua de 1 Iulie au fost transferaţi următorii institutori din Iaşi: d. Gr. Roiu, de la şcoala No. 5, la şcoala No. 9; I. D. Dimitriu de la şcoala No. 9, la şcoala No. 5; I. V. Petrescu la şcoala No. 7.

❑ Numita Minodrina V. Mihnea, domiciliată strada Ipsilante 48, soţia unui manipulant de la tramvai, în urma unei scene de gelozii avută cu barbatul ei, a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate mare de spirt denaturat.

Nenorocita, a cărei stare lasă de dorit, se află internată la spital.

❑ „Societatea generală a morilor din Romînia", este numele unei noui întreprinderi ce-a fost înregistrată la Londra.

Capitalul societăţei este 80.000 lire (două milioane lei).

Intreprinderea a luat asupra-i exploatarea moarei „Raiul" din Iaşi. Directori au fost numiţi domnii baron Keith şi E. H. Goldsmann.

❑ D. H. Tiktin, directorul seminarului filologic romîn din Berlin a petrecut două zile în oraşul nostru venind din Galaţi.

Din Iaşi d-sa s'a reîntors la Berlin.

❑ Ieri a avut loc în localul corporaţiunii constructorilor solemnitatea distribuţiunii de haine la un număr de copii nevoiaşi de ai meseriaşilor aparţinînd acelei corporaţiuni. S'a dat îmbrăcăminte şi încălţăminte la 15 copii, rămînînd a se mai îmbrăca alţi 10 copii din suma ce a mai ramas disponibilă din venitul balului dat în acest scop.

Solemnitatea a avut loc în prezenţa d-lui G. D. Şerban, reprezentat al Camerei de Meserii. Au luat cuvîntul d. Ioan Cupa, preşedintele corporaţiei, care a arătat silinţele ce şi-a dat comitetul pentru a duce la bun sfîrşit iniţiativa îmbrăcării copiilor.

D. V. Grădinariu, comisarul guvernului pe lîngă corporaţie, aduce elogii d-lui Şerban, îndrumătorul meseriaşilor şi organizatorul lor.

A mai luat cuvîntul şi d. G. D. Şerban care a făcut un istoric al evoluţiunei ce a urmat, la noi, spiritul de organizare şi de înfrăţire în sinul clasei meseriaşilor şi arătînd avantagiile ce prezintă acest spirit nou, izvorît, treptat-treptat, din noile legi relative la meserii. D sa încurajează pe meseriaşi a urma şi de acum înainte pe aceiaşi cale, a nu se lăsa influenţaţi şi slăbiţi de neînţelegeri pe chestiuni personale şi felicită comitetul corporaţiei pentru bunul exemplu ce a dat, de a uşura nevoile ce există în sinul clasei lucrătoare.

In cursul zilei, corporaţia a fost inspectată de d. I. C. Fleaşcă, preşedintele Camerei de Meserii.

❑ Gh. Bogdan a vorbit la Senat!

A vorbit, însă, tot sub batistă, precum a fost ales, de oare-ce reporterii de ziare, nu l'au înţeles şi a fost nevoit să scrie el singur ziarelor, ce-a vorbit.

❑ In actualul congres al Camerilor de Comerţ ce va avea loc la Ploeşti la 21 Mai se va discuta şi chestia impozitului progresiv pe venit.

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d-nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De ziua mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

❑ De la 1 Fevruarie s'a declarat vacant postul de secretar-inspector al Camerii de meserii, circumscripţia Iaşi. Nici pînă astăzi însă nici unuia din solicitatori—şi sunt numeroşi, slavă domnului—nu i s'a încredinţat acest post.

❑ Domnul dr. B. Stenner, uoul medic comunal al disp. II din Iaşi, a depus astă-zi legiuitul jurămînt.

❑ D. V. Ionescu şeful poliţiei Ungheni a fost transferat în direcţia poliţiei şi siguranţei generale şi numit comisar special cl. I

❑ Ministerul de Interne a făcut cunoscut Prefecturei, că atît gendarmii rurali cît şi notarii au puterea de a dresa procese verbale referitoare la infracţiunile la legea repausului Duminical.

DIVERSE

— S'a respins cererea arendaşului Nini Taller de pe moşia Forăşti de a introduce muncitori străini pe moşia sa, de oare ce pe acea moşie sunt destule braţe pentru munca cîmpului.

FURNISORUL CURŢII REGALE

„LIPS"

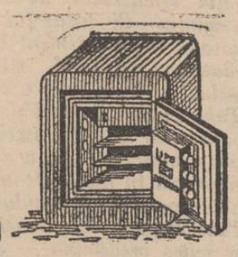

— CASE DE BANI IN OŢEL —
Fabricaţiune holandeză, garantată contra focului, spargerei şi căderei
DEPOSIT:
— 5 STRADA SMÎRDAN, 5 —
CASA ŢĂRANU
(Vis-à vis de Palatul Camerei de Comerţ)
Reprezentant General:
CAROL HAIMOVICI, Bucureşti
— TELEFON 25 | 71 —
Marca Fabricei

Procesul civil al trusturilor

— Considerentele de casare şi decizia Curţii de Casaţie, s. II —

Avînd în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că procurorul tribunalului Fălciu, în virtutea art. 2 din legea pentru mărginirea dreptului de a ţine în arendă moşii, a cerut acelui tribunal să anuleze contractul de arendare al moşiilor Barboşi, Hoceni, Guşeţei din judeţul Fălciu, intervenit între proprietatara Maria Moruzi şi Leon Fischer, aceasta însă ca fiind persoană interpusă a tatălui său Froim Fischer, contract transcris la No. 1202 din 1908, chemînd în instanţă ca părţi, pe proprietara Maria Moruzi, pe Froim Fischer, adevăratul arendaş, şi pe Leon Fischer, persoană interpusă; că tribunalul Fălciu, prin sentinţa, No. 213 din 1910, admiţînd cererea procurorului, a anulat susmenţionatul contract. In contra acestei sentinţe făcînd apel atît Leon Fischer cît şi Froim Fischer, curtea de Apel, mai întâiu, prin jurnalul No. 1617 din 1910, scoate din proces pe Froim Fischer, apoi prin decizia No. 107 din 1910, respinge ca neîntemeiată cererea procurorului pentru anularea sus menţionatului contract de arendare;

Considerînd că, după dispoziţiunile art. 1 şi 2 din legea pentru mărginirea dreptului de a ţine în arendă moşii, nimeni nu poate lua în arendă mai multe moşii a căror întindere împreună ar trece peste 4000 hectare cultivabile, iar nulitatea unor asemenea contracte de arendare, este de ordine publică, şi justiţia este datoare s'o constate din oficiu;

Considerînd că, în speţă, deşi prin chiar contractul de arendare se arată că s'a luat în arendă trei moşii, iar nu trei trupuri de moşie, şi din adresa administraţiei financiare se vede că aceste trei moşii au o întindere mai mare de 4000 hectare cultivabile, Curtea de Apel nu examinează cîtuşi de puţin această chestiune, ceea ce era datoare să facă din oficiu, conform sus citatului text de lege, întru cît chestiunea aceasta era evidentă şi de natură a schimba soluţiunea procesului, căci de rezolvarea ei depindea anularea contractului de arendare, în eazul cum s'a găsit de Curte că Leon Fischer nu era persoană interpusă;

Că, dar, Curtea de apel respingînd cererea procurorului, fără să cerceteze chestiunea, care era datoare din oficiu a o cerceta, a violat dispoziţiunile art. 1 şi 2 din legea pentru mărginirea dreptului de a ţine în arendă moşii şi de aceea motivul II de casare este întemeiat.

Asupra motivului III de casare: exces de putere şi violarea art. I şi V din legea trustului arendăşesc.

Considerînd că, este neîntemeiată obiecţiunea intimaţilor cum că ar fi inadmisibil recursul făcut în contra jurnalului No. 1617 din 1910, de oarece nu numai acest jurnal a fost atacat cu recurs, dar şi decizia No. 107 din 1910, prin care s'a rezolvat fondul procesului, ambele recursuri fiind în termen, astfel că, în orice caz, recursul făcut în contra susmenţionatului jurnal este admisibil;

Considerînd că procurorul tribunalului a cerut anularea contractului de arendare, atît faţă de Leon Fischer cît şi faţă de Froim Fischer, pretinzînd că acesta este adevăratul arendaş, iar Leon Fischer nu este decît o persoană interpusă, astfel că ambii aceştia figurau în instanţă ca părţi principali; că, în asemenea situaţiune, Curtea de apel nu putea să judece acţiunea decît astfel cum a fost introdusă de procuror faţă de ambii părţi, întrucît procurorul pretindea că adevăratul arendaş este Froim Fischer, şi cerea să fie menţinut în cauză şi acesta;

Că, dar, Curtea de apel numai prin exces de putere a putut să scoată din proces pe Froim Fischer pentru simplul motiv că contractul de arendare este încheiat numai între Leon Fischer şi Maria Moruzi, fără să cerceteze afacerea în fond şi faţă de Froim Fischer, după cum cerea procurorul şi după cum Curtea de apel era datoare să facă; că, de aceea, şi motivul III de casare este întemeiat;

Că, astfel fiind, atît decizia No. 107 din 1910, cît şi jurnalul No. 1617 din 1910 urmează să fie casate, fără a mai fi necesar să se cerceteze şi celelalte motive de casare.

Pentru aceste motive, casează şi trimite afacerea spre a fi judecată din nou la Curtea de Apel din Bueureşti.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAŢII

❑ *Domnul profesor dr. Riegler, epitrop al casei Sf. Spiridon, a fost la Bucureşti şi s'a plîns d-lui Carp de suprimarea împrumutului de 450 mii lei, cu care trebuia să se achite datoriile curente.*

— Nu vă dau nici un ban, a răspuns primul ministru. Să închideţi spitalul.

Soluţia aceasta întrece pe acea pe care d. Carp a dat-o chestiei evreeşti!

❑ *Domnul Al. Beldiman, ministrul ţării la Berlin, a intervenit la ministerul de externe, arătînd că presa berlineză se ocupă necontenit de plagiatul Cuza şi cerînd deslușiri, pentru a putea da un comunicat.*

Ministrul de externe, prin acel al instrucţiei, va supune cazul consiliului profesoral al facultăţei juridice din Iaşi.

❑ *Catedre în loc de ouă roşii.*

Domnii doctori Leon Andrieş-Şeptelici şi Teodorescu au votat cu guvernul. Lucru foarte banal. Cine n'a votat cu guvernul?

Dar cei doi citaţi urmează a fi distinşi. D-lui dr. I. Şeptelici urma să-i se dee pavilioanele de izolare—dar a trebuit să i se revie.

Acum i se va da o catedră—acea de bacteriologie—care urmează să fie înfiinţată.

D-lui Teodorescu i se va da catedra de farmacologie—care iarăşi urmează să fie creiată.

Două voturi—două catedre, ambele de Paşti, în loc de ouă roşii.

❑ *Domnul Tuduri a telegrafiat ieri de la Bucureşti ca noul consiliu comunal să fie convocat pentru astă-zi, ora 10 jum. dim., spre a se constitui.*

Cu toate că trăsurile Primăriei au fost trimise să culeagă consilieri, n'au putut fi adunaţi de cît opt.

Constituirea a fost amînată pentru mîne, ora zece dimineaţă.

❑ *Grecinişţii sunt furioşi pe d. P. Sion, care nu vrea să se ţie de angajamentul ce l'a luat, de a demisiona de la epitropie, spre a face loc d-lui C. Ivaşcu*

Grecinişţii acuză pe d. Sion, că evită să se întîlnească, fie cu d. Marghiloman, fie cu d. Carp, căci l'ar sili să se ţie de făgăduială.

Grecinişţii sunt hotărţii să ceară revocarea d-lui Sion.

❑ In Cameră s'a depus un proiect de lege pentru înfiinţarea a două catedre noi la Facultatea noastră de medicină. Gh. Bogdan se va umfla, de sigur, de succesul ce a avut prin intervenţia lui. Proectul, însă, a fost depus chiar în ziua a doua după marele său discurs, în cît de sigur, nu este datorit intervenţiei lui.

In proiect nu este cuprinsă, însă, catedra de boale nervoase, tot atîta de necesară şi pentru care de atîţia ani se agită studenţii în medicină. Cauza? Partidul nu are candidatul său pentru această catedră.

Asanare!

❑ Inspectorul financiar Petrescu, care face anchetă financiară la Spiridonie, a terminat cercetarea scriptelor pe anii 1907—1908.

Acum a plecat în inspectarea gestiunilor celorlalte spitale pendinte de Spiridonie.

❑ *Pe timpul campaniei electorale prefectul judeţului Roman, d. Toni Arion, venise în comuna Porceşti, unde strînse oamenii la Primărie, pentru a da citire programului guvernului.*

Unul din auditor, învăţătorul Ursu, cerînd prefectului explicaţii asupra programului, fu legat şi arestat.

Legarea şi arestarea avură de rezultat. că Ursu fu dat judecăţii pentru ultragiarea prefectului în exerciţiul funcţiei.

Afacerea a fost judecată de judecătorul ambulunt Şerbănescu, de la Bahna, care a condamnat pe Ursu la o sută lei amendă.

Mergem oribil cu magistratura.

❑ *Joi, 7 Aprilie, M. S. Regele va împlini 72 ani de viaţă. Va fi şi aniversarea alegerei Suveranului ca principe al Romîniei.*

Se va oficia un Te-Deum la Mitropolia din Iaşi.

❑ Şer en H. P. 69.

Acceleratul, care a sosit astăzi dimineaţă în Iaşi, a fost puţin banal. Din el s'a coborît, aşteptat de un număr imens de aşteptanţi, très şerul Démétre, omul situaţiei.

Il aştepta mulţime de glod. Toţi gata să-şi primească decretele—dar... nici şerul nu poate da de unde nu-i.

Urmat de mulţime, care era extrem de flămîndă, şerul păşi majestuos — că doar n'a fost degeaba „reprezintantul" Regelui—păşi spre eşire.

Acolo îl aştepta trăsura primăriei, aceiaşi în care Stamatiu face serenade; îl aştepta şi un automobil de H. P. 69.

Ca să fie dus mai repede spre domiciliu, şerul se urcă en auto şi pe cînd intelectualii inghiţau fumul de benzină, şerul o urcă repede la deal, lăsînd plebea să înjure...

❑ *Domnul A. A. Badareu care a sosit astăzi în Iaşi, va pleca mîine dimineaţă la Paris, unde va sta 15 zile.*

❑ *Domnul Take Ionescu a plecat astăzi la Monte-Carlo.*

❑ La Bărlad a fost descoperită o bandă de falşificatori de monede. Ei se numesc Nicu Răşcanu, Al. Mihai şi V. G. Şorţu.

Ei falşificau monede de 50 bani şi au fost descoperiţi de cărciumarul Vasile Neagu,

Răşcanu şi Mihai, au fost condemnaţi la cîte cinci ani închisoare, iar Şorţu care schimba monedele false, la doi ani.

Afacerea ie în apel.

❑ Domnul spiţer Konya, de la Koloszvar, la celebritatea căruia colaborează şerul Grecianu, graţie cărei colaborări, ungurul a ajuns ofiţerul stării civile în Iaşi, domnul spiţer Konya a trimis într'o zi să-l cheme pe medicul primar al oraşului.

Fireşte că medicul primar n'a avut vreme să vie. De atunci colaboratul a prins ciudă pe d. Flor şi-l lucrează la colaborator.

Lucrătură pe toată linia.

❑ *Domnul Carp a emis ideiea ca statul să rascumpere moşiile şi pădurile sf. Spiridon şi în schimb să servească Spiridoniei o recentă perpetuă.*

Ministrul Lahovary ie de aceeaşi părere, dar ar dori, în interesul Spiridoniei, ca preţul de cumpărătură să fie revezuit la fie care cinci ani şi dacă preţul moşiilor va spori şi renta perpetuă să fie sporită.

❑ Aflăm cu părere de rău despre moartea doamnei Elena Toma, mama avocatului C. Toma.

Luăm vie parte la durerea fiului greu încercat.

❑ Astăzi a încetat din viaţă bătrînul Ioseph Saint-Pierre, fost profesor de limbi străine, în etate de 80 ani.

❑ **„Tesătura-Iaşi".**—In adunarea ţinută, a ratificat cooptarea făcută de către consiliul de administraţiune în persoana d lui Aristide Blank ca membru în consiliul de administraţie

A ales apoi censori: d-nii Lascar Antoniu, C. Botez, N. Berceanu, Ioan Fotino şi Gh. Lascar.

Supleanţi: d-nii Al. Dendrino, G. Iconomu, Alfon Herovanu, Jacques, Marco-Polo şi Al. P. Stoica.

Vice-preşedinte: general C. N. Constantinescu.

Scrutatori: domnii Al. P. Stoica, Jacques, Marco-Polo.

Secretar: d. Ioan Fotino.

❑ Şer Démètre s'a întors astă-zi cu numai două decrete: unul pentru numirea importantului Virgil Holban în importantul post de secretar inspector al camerei de Meserii; celalalt, prin care d. Ionescu, fost secretar al Camerei de comerţ din Iaşi, se numeşte ataşat comercial la Smyrna.

❑ Camera de punere sub acuzare nu va funcţiona până în ziua de 18 Aprilie.

❑ Mersul epidemiilor în cursul lunei Martie: 20 cazuri scarlatină, 24 difterie, 11 tusă, 4 cori, 2 febră tifoidă, (Spitalul militar, 31 oreillon).

❑ Simbătă s'au constatat în oraş 3 cazuri de febră tifoidă.

❑ Mîine seară se întruneşte consiliul de higienă al orasului.

❑ Deputaţii şi senatorii guvernamentali se plîng de modul cum sunt trataţi de funcţionarii superiori de la minister.

Aceşti funcţionari au ordine să nu satisfacă cererile şi de aceea parlamentarii sunt trataţi foarte brusc de funcţionari.

Privitor la aceşti funcţionari, se povesteşte o scenă foarte nostimă, petrecută între primarul de Vaslui, d. G. Volenti, şi secretarul genernl de la finanţe, d. Vivescu.

Domnul Volenti a venit de patru ori la minister şi de patru ori a fost silit să se prezinte d-lui Vivescu, de oare ce acesta se prefăcea că nu-l cunoaşte.

Cînd scena s'a repetat şi pentru a cincea oară, d. Volenti, întrebat de d. Vivescu cum se numeşte, a răspuns: Popescu de la Vilcea.

Apoi a ieşit trîntind uşa.

D. Vivescu, în urmă, a rîs.

❑ Domnişoara Lucia Leon, internă la secţia d rului Manicatide, a demisionat. In loc a fost numit studentul Răutu.

❑ Domnul I. Kirilă, fost şef de secţie al Creditului agricol din Iaşi, a fost înaintat la cl. I şi mutat la administraţia financiară din Roman.

❑ Inspectorul financiar Cristu G. Simionescu, inspectează administraţia financiară locală.

❑ Salariile tuturor funcţionarilor vor fi achitate înainte de Paşti, potrivit unui ordin sosit astă-zi.

Ultima oră

Bucureşti 4 Aprilie

Boala lui cc. Petrache

Bucureşti.—D. P. P. Carp, preşedintele consiliului de miniştri, a fost azi la minister.

Cu privire la boala lui cc. Petrache circulă numeroase versiuni.

Prin cercurile guvernamentale se afirmă, că miniştrii au înzistat pe lîngă d. Carp, de a nu lua parte la desbaterile Mesagiului, pentru a nu provoca prin declaraţiile ce va face nişte complicaţiuni externe.

Aceasta ar fi adevărata cauză pentru care d. Carp, n'a părăsit casa, preferind a trece drept bolnav.

Ciuma bubonică la Odessa

Bucureşti.—Direcţia serviciului sanitar a fost oficial înconoştiinţată despre constatarea ciumei bubonice la Odesa.

Direcţia a luat măsurile ce comportă această ştire gravă.

INTOXICARE

Bucureşti.—D-na Ana G. Frunzescu, mama d-lui avocat Frunzescu, îmbolnăvindu-se grav, s'a constatat că s'a intoxicat cu sulfat de cupru.

D-na Frunzescu avea obiceiul să ia purgative cu sulfat de cupru. In urma unui aseminea purgativ, s'a intoxicat.

Organizarea armatei

Bucureşti.—Teritoriile corpurilor de armată se fixează după cum urmează:

Corpul I remîne neschimbat. Corpul II remîne neschimbat, însă cu adăugarea că parte din judeţul Ilfov şi oraşul Bucureşti vor contribui la recrutarea unităţilor corpului 5.

Corpul III. Divizia 5-a cu judeţele: Prahova, Buzeu, R. Sarat, contribuind şi cu o parte din judeţul Buzeu la recrutarea corpului 5.

Divizia 5-a cuprinde judeţele Tutova Putna, Tecuci şi Covurlui.

Corpul IV. Divizia 7, cuprinde judeţele Bacău, Roman, Neamţ şi Suceava.

Divizia 8, cuprinde judeţele Vaslui, Fălciu, Iaşi, Botoşani şi Dorohoi.

Corpul V, cuprinde divizia a 9 cu judeţele Constanţa şi Tulcea.

Divizia 10, cu Ialomiţa şi Brăila.

Demisia Consiliului Comunal din Piatra-N.

Bucureşti.—In urma unor neînţelegeri, consiliul comunal din Piatra-N. şi-a înaintat demisia care a fost primită.

S'a instituit o comisie interimară, compusă din d-nii Oscar State, preşedinte; Em. Vîrgolici, vice-preşedinte şi Gh. Văsescu, V. Şoarec şi Luca Misir, membri.

Noile alegeri vor avea loc la sfîrşitul lunei.

Viitorul primar nu este încă fixat; rămîne să se aleagă între d-nii Văsescu şi Şoarec.

Drepturile politice în Dobrogia

Bucureşti.—Guvernul a fixat ziua de 15 Mai, ca ultimul termin pînă cînd Dobrogenii pot cere recunoaşterea drepturilor lor politice.

Alegeri parţiale

Bucureşti.—Liberalii din Ploeşti, întruniţi eri, au fixat candidatura d-lui Teodorini, la alegerea parţială de la colegiul al II-lea.

La Argeş, şi-a pus candidatura ca independent, d. Mihailescu, carpist. Aceasta pentru că guvernul vrea să susţie candidatura d-lui Budişteanu.

E probabil că din partea opoziţiei va candida d. Comăneanu, şeful partidului conservator-democrat din Argeş.

Banchet

Bucureşti. — D. dr. Rosen, ministrul germaniei la Bucureşti, a promis să asiste mîine la banchetul, ce se dă în onoarea profesorului Ghierte.

Vor lua cuvîntul la banchet, d-nii C. Arion, Disescu, Pangrati şi Antonescu.

Intrunirea conservator democrată

Bucureşti.—In speranţa de a paraliza succesul marei întruniri conservator-democrate, guvernul a recurs la un truc, suspendînd legea repauzului duminical.

Suspendarea aceasta însă era să dea loc la tulburări, căci funcţionarii comerciali au manifestat sgomotos în piaţa sf. Anton, numai cu greu liniştea s'a restabilit.

Un discurs a d-lui Malinof

Sofia.—D. Malinof a rostit într'o adunare politică publică un discurs în care a explicat motivele dimisiei cabinetului prezidat de el, spunînd că s'a retras în urma atacurilor îndreptate contra lui.

Conferinţa asupra vînzărei decoraţiilor franceze

Paris.—Ministrul şi subsecretarul de stat la justiţie, au conferit azi după amiază cu parchetul despre scandalul iminent privitor la vînzarea decoraţiunilor. Această conferinţă a fost urmată de arestarea unui avocat Valensi, care a fost găsită cu mai multe decrete de „palmele academice", pe care el încerca să le vînză, şi care zice el, i ar fi fost înmînate de o personalitate politică.

Un manifest asupra revoluţiei portugheze

Lisabona.—Consiliul partidului republican a publicat un manifest către ţară, spunînd că în curînd poporul va fi chemat să-şi exercite dreptul de vot. Acest manifest expune istoria revoluţiei portugheze şi a guvernului monarhic constituţional ne mai înainte.

Plecarea preşedintelui Fallières spre Tunisia

Paris.—Preşedintele Fallières însoţit de d-nii Delcasée, Panis şi Chaumet a plecat aseară spre Toulon de unde se va îmbarca cu destinaţia Tunisia.

Inaugurarea Institului de drept internaţional

Madrid. — Sub preşedinţia de onoare a ministerului de externe, însoţit de ambasadorii Franciei, Angliei, Germaniei şi a Ministrului apostolic a avut loc aseară înaugurarea şedinţelor de drept internaţional.

Campania nemulţumiţilor

Bucureşti.—Aseară nemulţumiţii guvernamentali, constituiţi în ligă conservatoare, s'au întrunit în Casele Eracli Sterian.

S'au hotărît a se face o vie propagandă de protestare în culori, în vederea alegerilor parţiale.

Azi se ţine o nouă întrunire în culoare de negru.

Intristaţii: Ana Constantiniu, Gh. Toma, Al. şi Maria Toma Stoian cu copii. Const. şi Amalia Toma cu copii, Elena Brăescu, familiile Constantiniu, Dragoş, Preda au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor fiică, soţie, mamă, mătuşă etc.

✝

ELENA TOMA

Incetată din viaţă în ziua de 3 Aprilie şi vă roagă a asista la ceremonia înmormîntărei care va avea loc Marţi 5 April orele 4 p. m. la cimitirul Eternitate.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctei Str. Cuza Vodă No. 6.

Aceasta în loc de ori-ce invitaţie.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

Magazinul de mode „Hélène"

Iaşi—Str. Lăpuşneanu 39

Asortat complect cu pălării de sezon şi furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Preţuri modeste. Comenzi şi renovări se efectuează prompt.

De vânzare

1 Trăsură — Ribex, Bucureşti 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iaşi, str. Anastasie Panu 8.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESOU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

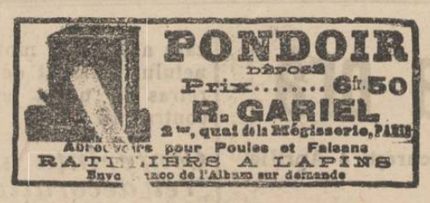

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurăriler aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţiler de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

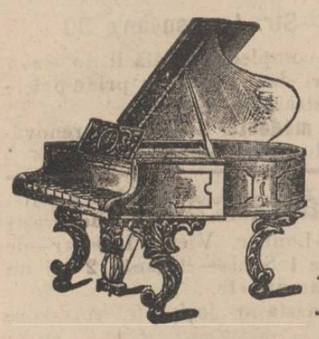

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiécare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează ?

D-şoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţinne cu motoare electrice executată ded. Iohan Kruyzan ki, Lăcătuş şi Electrician. Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1273—Mercuri 6 Aprilie 1911

Viitorul partidului conservator-democrat

S'ar părea că prin venirea d-lui Carp la putere, partidul conservator-democrat nu mai are nici o rațiune de a exista, de oare-ce el nu poate veni la guvern, căci se pretinde că după guvernul conservator va urma numai de cît un guvern liberal și apoi, iar unul conservator și așa mai departe.

Aceasta e teoria cunoscută a celor 2 partide.

Noi credem, că fața cu lățirea și adîncirea vieței politice, în țara noastră, ca pretutindeni, era celor 2 partide clasice s'a închis și că, și la noi ca și aiurea, corpul politic se va preface în mai multe partide.

In afară de partidul conservator-democrat se vede de pe acum desemnîndu-se partidul naționalist, apoi cel socialist, care îmbele aceste reprezintă alte interese de cît partidele istorice ale conservatorilor și liberalilor.

Partidul conservator-democrat ar putea să dispară numai în cazul cînd el n'ar reprezinta un ideal nou, un program nou, într'un cuvînt, o închegare nouă de viață politică.

El însă, tocmai înfăptuește această închegare, căci de liberali se desparte prin cumpenirea mersului seu mult mai cuminte și mai reținut de cît progresul țintit de liberali. Nu voim să apasăm asupra acestui punct de cît asupra colegiului unic, față de sufragiul universal patronat de liberali.

Ori-ce mers sănătos în viața politică trebue să fie evolutiv și să nu procedeze prin salturi.

De la cele 3 colegii de azi, într'o țară în care știința de carte nu este răspîndită, nu se poate sări deodată la sufragiul universal.

De conservatorii puri—impurificați de junimiști — se desparte partidul conservator-democrat prin concepția sa fundamentală politică. Și conservatorii puri, fac pe democrații, ba chiar prin oare-cari măsuri, ca scutirea de impozite, tind către democrație; dar ei sînt de părere că *poporul, plebea, canalia,* nu trebue să se amestece unde nu-i ferbe oala. Să primească binefacerile și să tacă din gură; să nu tindă a avea cuvîntul în modul cum aceste bine-faceri trebuesc realizate. Cum a spus-o foarte bine d. Badareu, conservatorii vor să facă medicină veterinară cu boalele corpului social; iar noi conservatorii-democrați, vroim să facem medicină umană.

Cu alte cuvinte, animalul, cu care sînt asemănate masele, nu este întrebat să spună de ce sufere. Omul însă, da.

Această concepție este radical deosebită de concepția conservatoare și îndreptățește deci, alături cu deosebirea lui de liberali, existența unui partid conservator-democrat.

Ce rol va avea acest partid în viitor este ușor de prevăzut. Viața politică viitoare nu se va mai baza pe jocul alternativ al celor 2 partide, ci pe coalițiuni dintre partide, în scopuri anumite, adică pentru a face să treacă sau să se respingă anumite reforme, plănuite pentru corpul social.

Precum în Anglia partidele liberal și conservator nu mai pot merge fără irlandeji și socialiști; precum în Franța, Germania, Austria și Italia guvernele se mențin numai prin coaliții momentane ale partidelor, așa și la noi în țară, de la o vreme se va guverna tot pe bază de coalițiuni și deci partidul conservator-democrat, care s'a arătat chiar de la început, ca un partid puternic și bine organizat va deveni un element necesar în viață politică a țării noastre.

Să nu se uite cineva la triumful momentan al partidului conservator pur—impurificat de junimiști—căci se știe că acest triumf a fost cîștigat numai cu violentarea cea mai revoltătoare a conștiinții publice. Corpul electoral însă, aidovedit chiar acum, prin micile majorități încuviințate celor de la guvern, că tinde tot mai mult către maturitate și în curînd va veni timpul cînd țara se va rosti cu o putere neînvinsă, asupra intereselor ei.

Inceputul s'a făcut. In curînd soarele va străluci în toată puterea lui și atunci partidul conservator-democrat își va avea rolul seu deplin, în viața poporului romîn.

Partidul conservator-democrat va putea dispărea numai într'un caz: atunci cînd conservatorii puri, lepădîndu-se de principiul lor aristocratic de guvernare, se vor contopi ei însiși cu partidul conservator-democrat.

Porumbei-Gogomani-Mameluci

In interesantul discurs pe care l'a pronunțat fruntașul nostru d. Al. A. Badareu la intrunirea de duminică a partidului conservator-democrat din București, veni vorba despre „porumbii“ d-lui P. P. Carp. Și fruntașul nostru avu fericita imagine a „porumbeilor-gogomani“, cu cari a caracterizat cum nu se poate mai bine pe partizanii flămînzi și nesățioși ai primului ministru.

Intelectualii *de altădată—fenomen foarte curios—s'au transformat dintr'o dată în mameluci parlamentari de cea mai pură speță. Evoluția este aproape unică și merită să fie relevată, cu atît mai mult, cu cît marchează o trăsătură psichologică interesantă.*

Odinioară, sînt aproape 30 de ani de atunci, d. Carp forma cu gruparea devotaților săi din Junimea, o mică insulă în oceanul politic al țării. Pe atunci idealurile grupării erau foarte modeste. Intelectualii junimiști nu aveau preterția de a fi partid, și întocmai ca niște porumbei se învîrteau și se oploșau sub aripa călduță a purtătorului de monoclu. Liniște completă stăpînea gruparea intelectualilor. Și în gînguritul armonios al porumbeilor, numai d. Carp făcea — dar prea arare — notă discordantă cu cloncănitul său de curcan îngîmfat.

Veniră însă și vremi mai turburi. „Oceanul“ se agită, valuri spumoase se ridicau transformîndu-se în talazuri. Viața publică a țării reclama, oare cari prefaceri, partidul conservator se frămînta de grija zilelor turburi ce se anunțau. Porumbeii se puseră în mișcare. Dar ce pot face niște porumbei? Truda lor fu zadarnică. Planurile lor de mărire și de putere fură dejucate, iar d. Carp rămase tot izolat pe insulița sa. In disperarea sa șeful își transformă pe partizanii sei din „porumbei“ în „gogomani“. Și astfel intelectualii deveniră tocmai ceea ce se credea mai imposibil.

Stătură multă vreme „gogomani“. D. Carp își iubea gogomanii, li dorea binele, mărirea, puterea: dar ce putea face d-sa? La urma urmei ce era d-sa altceva, decît șeful „gogomanilor“? Și-și trecură vre-o 15 ani.

Dar iată, că deodată, „gogomanii“ începură să facă larmă. Pe orizontul politicei romînești se ivi o stea—monoclul șefului—care creștea—luînd forma vizibilă a unui decret regal. „Gogomanii“ făcură pui, se înmulțiră, se amestecară, se pisară și din corcirea aceasta turbulentă se zămisliră „mameluci“, cari aplaudă astăzi scandalos în parlamentul romîn, cînd pe banca ministerială se fac zîmbre de emfază; urlă și injură, cînd pe aceiași bancă privirile cad și frunțile se încrețesc.

Cine ar fi crezut vreodată, că din intelectuali sadea vor naște mameluci sadea prin „triajul“ corcirii porumbeilor și gogomanilor? Dar ce nu se poate în țara noastră.

Ași pune rămășag, că se va întîmpla și curînda cădere a guvernului.

Dar aceasta ar fi parcă în ordinea normală a lucrurilor, și'ar constitui o evoluție politică dorită de toți.

Noua administrație comunală

Cu d. Grecianu primar, d. Leon Cosmovici prim ajutor și d. I. Stamatiu, ajutor de primar—s'a constituit astă-zi, administrația comunală a Iașului.

Ea a fost salutată cu un imens hohot de rîs, căci astfel cum a compus-o d. Grecianu,—ea este cea mai ridicolă—va fi cea mai incapabilă administrație pe care Iașul a avut-o vre-o dată.

Domnul Grecianu nu numai că a voit să fie primar, fiind-că n'a avut pe cine pune din grecinești, dar a voit să aibă și colaboratori personali și consilieri pur grecinești.

Inteligența d-lui Grecianu fiind una de toate zilele — el nu va putea fi de cît un primar rău. Un barbat ca d-sa, cu veleități de om de stat, șef de partid, atotputernic, de și fără trecere—va considera primariatul ca o nedemnitate, iar administrația Iașului o va lasa toată d-lor Cosmovici și Stamatiu.

Ambii sunt personagii marcante de acelea, cărora li se leagă tinichele de coada surtucului și fug copii după ei—ca să rîdă.

Domnul Cosmovici profesor la facultatea de științi, este un readus în politică. Fost bufon în o Cameră liberală, rămas celebru prin discursurile sale ilariante, d. Cosmovici, profitînd de era politicei cu uși și ferestri deschise, a intrat la d. Grecianu, care l'a pus candidat la senatorie.

Respins de alegători, d. Cosmovici a primit să fie ajutor de primar și n'au să poată drege două-zeci cuminți, ce are să strice acest Cosmovici, cu planurile sale de edilitate și cu ideile sale și cu intelectul seu—căci dacă ar fi fost să descopere d, Cosmovici praful de pușcă—n-ar fi fost războaie între popoare—ferească Dumnezeu.

Celalalt, Stamatiu, a primit să se primble în trăsura primăriei — de consolație. In iarmarocul pe care d. Grecianu l'a deschis în Iași, d. Stamatiu ar fi voit să fie prefect de poliție, ca să poată sta de vorbă, oficial, cu consulii și să stee, de zece Mai, drept lîngă sf. Altar.

S'a găsit o inimă caritabilă, care să se milueasca de siguranța Iașului și astfel n'a fost făcut prefect d. Stamatiu.

Lecuit de prefectura, d. Stamatiu a fost cuprins de vechiul of ce-l are pentru Melpomena: a cerut directoratul teatrului, fără pic de jenă, că în acea calitate el, care se iscălește cu buchi chirilice, ca să nu-i poată imita iscălitura cu ușurință, va fi mai mare peste delegații Academiei Romîne, ministerului de instrucție, facultății de litere.

Mai la urmă ca să-i dee o fișă de satisfacție, d. Greceanu mare om de stat, l'a împerechiat pe d. Stamatiu cu d. Cosmovici și a dat drumul la ambii casă dea foc Iașului.

Dar ambii acești barbați sunt prietini personali ai d-lui Greceanu, precum restul consilierilor, în afară de trei, sunt tot ai d-lui Grecianu.

A ajuns Iașul să aibă o primărie pur grecinistă. Vai de capul ei primărie și vai de capul lui Iași!

Drept bun venit, noi salutăm noua administrație precum merită, cu mare dispreț și cu mare ilaritate.

Gînsacul Senatului

Cetitorii știu povestea gîștilor din Capitol, cari cînd cu navala Galilor începînd au gîgăi, a dat de veste garnizoanei și au scăpat cetatea eternă de năvala lor. Inchinate zeului *Jupiter Capitolinus*, de 2500 de ani, ele slujise în istorie ca pildă și haz.

Cum gînsacul e partea bărbătească a gîștelor, îndată ne vom lămuri despre ce *Pater conscriptus* din Senatul României e vorba. Seria oratorilor caraghioși ai guvernului nu era isprăvită, și după găște gălăgioase, care au gîgăit în Senat, ca Lăzărescu, Paladi și Rahtivan, a venit și rîndul *gînsacului*, care a ținut o ședință întreagă cu *fisîitul* lui. Bufon curat, el a slujit ca materie de rîs colegilor săi din majoritate și din minoritate, și cum senatorii sunt slabi în toate, rîsul nu puțin le-a priit. Bufonul chiar în mina lui suparată, provoacă rîsul; și gînsacul Senatului a avut în Senat această ținută.

Gînsacul bufon despre care e vorba e d. *Găvănescul*, senatorele de Iași și caraghiozul doctrinar în materie de constituție. Declarîndu-se pe față contra suveranității naționale, care ne-ar duce la guverne socialiste, gînsacul a zis: „Trebue să se asculte voința națiunei? O națiune poate voi într'un moment dat să ne ducă în prapastie; trebue s'o lăsăm?“

Pusă astfel chestiunea gînsacul Senatului recunoaște că M. S. Regele de fapt n'a ascultat de voința națiunii, chemînd pe d. Carp la putere, și că pentru a evita un guvern socialist, M. Sa și alegerile generale mai apoi, au dovedit că cu scop au ocolit voința națiunii. Pentru prima oară se aud în parlament asemenea declarațiuni, și dacă gînsacul Senatului ar fi o persoană politică cu ceva suprafață, declarațiunile sale ar fi foarte grave, căci ar arata că Corona cu voință și precugetare calcă suveranitatea națională.

Odată pus pe această cale, de fisiit al gînsacului, oratorul hazliu a povestit complotul imaginar, urzit de liberali cu democrații, că se voia răsturnarea dinastiei, și proclamarea d lui Ionel Brătianu ca președinte de Republică și d. Take Ionescu, șef de guvern. Mulți clowni sînt prin circuri, dar nici Harison, nici Coco, nici chiar August cel prost nu au putut dilata fețele spectatorilor, cum le-a dilatat de milă gînsacul de la Iași. Făcuse senatorii o față lungă de un cot și niște ochi holbase așa de mari, că dacă gînsacul ar fi avut un pic de prezență momentului s'ar fi scoborît de la tribună.

Dar așa d-sa e profesor universitar, și e profesor de pedagogie și de filosofie, și treptele formale nu-i indicase sfîrsitul grotescului său discurs. Ca profesor de prostologie gînsacul Senatului a debitat povestea pînă la sfîrșit, spre marea și adînca milă a Senatorilor. Și fie care își zicea: ce pacoste pe d. Carp să aibă parte de așa apărători! D. Carp care a făcut platformă de intelectualii țării, ce-i are cu sine, azi se vede aparat și încunjurat de Lăzărești, Rahtivani și Găvănești.

Dar gînsacul Senatului are deja o biografie politică și socia'ă. Și el e o invenție a d-lui Take Ionescu, în ministerul său de la 1891, urmîndu-l împreună cu d. Vlădescu inspector al învățămîntului secundar. Inspectantul său s'a încheiat cu acte dresate de poliția de București, iar la Iași a rămas celebru cu scrisorile sale psihologice, fapt care i-a dat porecla de *rățoiu*, azi devenit *gînsac*.

In 1905 d. Badareu, l'a inventat Senator al Universității de Iași, crezîndu-l că e stofă într'insul. Cînd l'a auzit vorbind la Senat a rămas urluit.

Gînsacul-rățoi de la Iași a închis cu succes seria strașnicilor apărători ai d lui Carp. Nu numai că și fac de rîs șeful lor, dar se pun să apere așa de stîngaciu dinastia. Sărmana dinastie, a ajuns joc de operetă, curat vorba ceia „dinastia mea s'a dus“!

OAMENI ȘI LUCRURI

SPUMA...

In sudul Franței s'au desfășurat din nou lupte dintre acele memorabile pe care ne am obicinuit să le vedem petrecîndu-se în acea parte.

E vorba — încă odată — despre acea mare populațiune interesată în întreprinderile vaste ale plantațiunilor de vii și expuse unei primejdioase concurențe, care atinge de-adreptul problema esențială a traiului lor.

A fost și de astă dată una din acele uriașe mișcări populare cari rămîn istorice nu numai prin proporția lor, dar și prin violența lor, prin spontanietatea lor. De astădată tragedia ar avea numai un titlu de operetă: „Șampania și mizeria!“

Caracteristic e, în această privință, că toate mișcările populare au, în definitiv aceeași formă și aceeași dezordine.

Acum patru ani, în timpul dezastroaselor mișcări țărănești de la noi, s'au putut urmări de aproape anumite trăsături ale violenței populare. In primul loc—e vorba de a strica, de a distruge. Nu pentru a trage vre-un folos imediat, —ci ca mijloc suprem de a atrage luarea aminte, ca mijloc eroic de a sili pe toată lumea să se gîndească la urmările posibile.

Cine nu-și aduce aminte de epizoadele din răscoale, cînd s'a vorbit de vase de vin, — în 1907? varsate în pivniți, ori pe șesuri?

Era nu numai risipa materială propriu zisă, dar și elementul de senzație, era particularitatea și originalitatea faptei care trebuia să se distingă prin enormitatea ei, prin monstruozitatea ei.

Jaful, raptul, abuzul simplu ar fi fost de înțeles. Dar predomina în primul loc ideea de a vatama, de a durea, de a revolta pe alții,— ca un ecou al revoltei mulțimelor.

Iată ce s'a petrecut acum și în Franța. Cu diferența că de astă dată n'au fost masse inconștiente de țărani întîrtați, ci orășeni, mici întreprinzători și cultivatori, amărîți prin concurența — nedreaptă după părerea lor—ce li se face în privința vinurilor destinate la fabricarea șampaniei.

Plantațiuni au fost devastate; acoperișuri și case incendiate; pivniți au fost înnecate; vase desfundate,—iar mai presus de toate au fost sfărîmate nenumărate sticle de șampanie. Numai în localitatea *Ay*—una dintre cele mai reputate pentru atari fabricațiuni—au fost nimicite peste cinci milioane de sticle de șampanie.

Milioane de sticle! Cît noroc pierdut pentru lume! Societatea modernă nu cunoaște mai delicioasă băutură de cît șampania. Ea a devenit un simbol al oarelor de veselie și de plăcere; ea este nelipsită, ori unde e vorba de a se da curs expanziunilor și în ea se găsește acea misterioasă putere care dezleagă și graiul și dispozițiile, dîndu-le spontaneitate și ușurință și infiripare. Ea este o creatoare de încîntări reale, de mulțumiri adînci. Ca atare răspunde unei mari trebuinți sociale, căci fără dînsa ar fi lipsită omenirea de o bună parte a fericirii însăși,— de acea parte a vieței, care aparține visului, iluziei, himerei.

Căci toate acestea fierb în spuma ei, a miraculoasei șampanii, fierb în nopțile albe, cînd ea naște uitările și mîngăierile, prefăcînd însăși existența omenească în spumă ușoară, ușoară ca un fulg, ușoară de suportat.

Rodion

PROCESUL RASELOR

Iarăși studiul d lui Finot.—Ce e rasa latină.—Ceva abracadabrant.—Un banchet latin.—Unde e vorba și de Romîni. O familie ciudată.—Chimia imponderabilă.—Iluzia purității raselor.

Urmărim în cele de mai departe, dezvoltarea pe care o dă directorul marei „La Revue“ din Paris, ideei sale, despre „Romanul Raselor“. După ce consideră ca pe o minciună teoria ariană, își pune întrebarea:

Dar ce e cu rasa latină?

Căci — scrie d. Finot — dacă noi trăim pe un fond de adevăruri recunoscute și stabilite prin sforțări secundare, ne hrănim de asemenea cu minciuni, inconștiente ori mărturisite.

In domeniul acesta minciunile sunt de o rară nerușinare. De exemplu ce e mai abacadabrant decît concepția despre rasa latină în care intră cu același titlu și drept: Francezii, Italienii, Spaniolii, Portughezii, Romînii, Argentinii, Brazilienii și mai multe alte popoare ale Americei centrale?

Nu de mult m'am găsit invitat la un banchet unde reprezentanții mai multor popoare aparținînd... rasei latine, serbătoreau triumfurile republicei portugheze. Examinînd capetele simpaticilor și eminenților mei conmeseni, ai fost izbit de diferența tipurilor lor, fasonate de varietatea mediilor încunjurătoare. Se putea vedea acolo prezența aproape a tuturor specimenilor omenești, între cari și acele de provenienței negroidă. Și ironia termenului: „Popoare de rasă latină“ mi s'a părut atunci evidentă, iar totul mi se părea un falș convențional.

Firește, aceasta n'a împiedicat pe numeroși oratori să proclame, la desert, unitatea sîngelui ca bază a unității marei familii latine.

Cu toate aceste îndărătul acelor diverginte fiziologice se simția o asemănare, de altfel profundă. O inrudire de aspirațiuni ideale plutia în aer. Ele apropiau pe cei de față mai mult de cît i-ar fi apropiat o identitate a unghiului nazal ori al indiciului cefalic.

*

Ce importă legăturile nașterei lor? N'au făcut ei oare cu toții pelerinagiul la Atena, la Roma, la Paris? S'au închinat la aceiași zei și nemuritorii le-au dat oarecari trăsături spirituale comune. Ei au fost mișcați de aceleași ritmuri

ale formelor şi de aceleaşi graţii ale gîndirii seculare grece ori latine.

De acolo s'a scoborît în fundul sufletelor lor o lumină a unor viziuni asemănătoare şi adesori şi un fond comun de prejudecaţi ori de minciuni. Ei au priceput în acelaş mod unele mistere şi au pierdut din vedere aceleaşi adevăruri. Au gustat în mod frăţesc bunătăţile şi amărăciunile vieţei.

Comunitatea latină nu va fi un cuvînt gol, cît timp va fi întemeiată pe aceeaşi cultură, izvor de unde decurg gîndirile noastre, — acei creatori ingenioşi şi invizibili ai vieţei noastre.

E vreme să ne lepădăm de concepţiile noastre grosiere şi copilăroase. Nu indicele cefalic formează sufletele noastre, ci sufletele noastre, fasonează indicele cefalice.

Nu craniometria operează apropierile între popoare ori crează înrudirea lor, — ci chipul lor analog de a suferi, ori de a se bucura de viaţă.

E vorba aici de calităţi abstracte şi prin aceasta reale şi trainice. Căci ideia este oricînd mai tare de cît materia.

Concretul este numai fiul abstractului, cum materia este fiica gîndirei".

Publicistul francez întră apoi în consideraţiuni filosofice, pornind de la problema chimică a imponderabililor, adică a acelor elemente fizice, fiziologice cari nu se pot măsura, pentru că nu avem noţiuni precise spre a stabili mărimea şi valoarea lor.

„Ce devine puritatea raselor — întreabă d. Finot — sub influenţa panmixiei adecă a amestecului general al popoarelor ori sub influenţa încrucişirii părinţilor ieşiţi din naţiuni diferite?

Chimia imponderabilelor, pe cale de a fi creată, va avea între altele, o influenţă calmantă asupra nebuniilor antropologice. Mai mult aceste din urmă se vor irosi, ca nişte vise rele la lumina zilei. Pretinşii savanţi se vor vedea atunci, la rîndul lor, că rasele sunt numai nişte fantome.

Numai indivizi constitue realităţi, fie care din noi are personalitatea sa fiziologică şi chimică. Ştim noi oare ce modificaţiunni a produs cea mai mică otrăvire, cea mai uşoară boală în compoziţia sîngelui nostru?

„Curăţenia raselor! Colectivitatea trupurilor fiziologice! Numele voastre sunt numai nişte iluziuni!"

Există ceva mai tare de cît unitatea închipuită a sîngelui, — care leagă popoarele. Este unitatea culturei lor, înrudirea graiului lor, apropierea mentalităţilor şi sufletelor lor.

Vom urmări pe d. Finot, până la concluziile ce scoate din cele desvoltate în studiul menţionat. **A.**

DIN BÎRLAD

Producţiunea elevilor liceului «CODREANU»

Săptămîna trecută elevii liceului din Bîrlad au dat o serbare în folosul măririi bibliotecei liceului. Ca *lever de rideau* s'a reprezentat o scenetă nostimă „*Vine..*," scrisă de elevul Gr. Gr. Patrici. Scena aceasta reprezintă o sală de clas a liceului lor; discuţiuni între elevii cl. VIII-a (elevi şi artişti) de la chestiunea clasicismului şi realismului... se aprind... se ceartă şi eşind intonează „Godeamus" din „Heidelberg-ul de altă dată"; rămîn în scenă 2 elevi, unul de la „clasic" şi unul de la „real". Cel de la reală face spirite pe socoteala celui de la clasică. La urmă vin cu fuga ceilalţi elevi, cu cuvîntul: Vine... Vine... (adică vine profesorul).

Aici cade cortina; lumea a rîs cu haz.

După scenetă, dansuri naţionale, executate minunat de elevi. Apoi vine piesa „*Avarul*" de Molière, jucată de elevii actori. Rolul Harpagon a fost jucat de elevul Gr. Gr. Patriciu, cu o interpretare inteligentă; cu tot rolul greu al avarului, Patriciu n'a obosit publicul... Rolul Cléante interpretat conştiincios de elevul Hanganu Ioan. Elisa, fata lui Harpagon, a fost jucată de elevul C. Diaconescu cu o îndeminare de... femee. Valeriu, interpretat cu vigoare de elevul G. Bartolomei. Mariana, jucată de elevul I. Vasilescu, o adevărată ingenuitate. Frosina, peţitoarea, a fost jucată strălucit de elevul C. Tănase, vorbă, gest, atitudini, toate bine studiate, un talent mare este în elevul acesta, publicul i a făcut ovaţii. Celelalte roluri secundare toate bine reuşite: Anselm (Em. Hurmuzachi), Jupîn Jacq (N. Arghir), Jupîn Simon (V. Buşilă), La Flèche (D. Tănăsescu), Comisarul (Ursulescu). Aveai iluzia că eşti înaintea unei trupe bune de teatru, nu în faţa unor elevi-diletanţi.

După Avarul, exerciţii de gimnastică la bare duble fixe; statui romane tablouri, vivante etc... La sfîrşit corul elevilor a cîntat cu măreţie „Marşul final".

Reţeta seală a fost 1250 lei, Lojile, stalurile, pline de elita Bîrladului.

Sufletul acestei reprezentaţii a fost elevul din cl. VIII-a, Gh. Popescu-Docan, care a fost admirabil în rolul *lui de elev* în sceneta „Vine..."

După reprezentaţie directorul liceului d. Gheţu, întovărăsit de maiştrii de muzică şi de gimnastică precum şi elevii cari au jucat, s'au dus cu toţii la o agapă, unde s'au ţinut cîte-va cuvîntări.

Palota

Restabilirea drepturilor Naţiunii

Din ultimul discurs al d-lui Take Ionescu, rostit la Dacia

Învinşi noi? Pentru ce am fi noi învinşi? Că nu suntem la guvern? Dar dacă ar fi greu să fim la guvern, ca să facem ce fac dînşii, să începem cu un buget care dacă n'o fi recoltă bună,— v'o spun cu siguranţă,—ne va da cel dintăi deficit după unsprezece ani de excedente, cari au fost gloria financiară a ţării acesteea, mai bine nu. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Nu d-lor, învinşi nu. Am putea însă —s'o spunem verde—am putea să fim amăriţi. Şi ştiţi unde ar fi amărăciunea?

Dacă aşi avea sentimentul că am plecat pe un drum falş, că ne-am închipuit că există o opiniune publică, pe care se poate pune pîrghia cu care să se ridice neamul acesta, şi am văzut azi că punctul pe care ne rezemăm n'ar fi de cît o nălucă, tot n'am fi învinşi, dar am fi nişte amăriţi, fiindcă am plînge pe iluziunile noastre pierdute. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Nu am însă sentimentul că nu există o opiniune publică în ţara aceasta. A fost însă pusă la o aşa încercare, încît de sigur, d-lor, că n'a putut să-şi dea măsura ei. (Aplauze).

Ei d-lor, daţi-mi voie să fac o comparaţiune. Cunoaşteţi cu toţii instrumentul acela cu care se măsoară forţa musculară: dai cu pumnul şi se ridică o măsură, o greutate, care îţi arată cîte chilograme reprezintă pumnul tău. (Risete).

Ei d-lor, a dat cu pumnul opiniunea publică a Romîniei, însă maşina era falşificată, şi cu tot pumnul ei n'a reuşit să-şi arate adevărata ei forţă. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Şi este o adevărată impietate ca mizerabilii cari au falşificat, şi ştiu că au falşificat, să vie acum şi cu rîsul lor despreţuitor să vorbească despre inexistenţa acestei opiniuni publice.

Din aceste alegeri am avut un învăţămînt, şi am tras şi un folos.

Care este învăţămîntul?

Invăţămîntul este că opera aceasta care este opera unică a vieţii mele, şi căreia mă voi consacra pînă la sfîrşit. (Aplauze, ovaţiuni, urale), opera de a aşeza ţara aceasta pe temelia voinţei naţiunei, de a crea această voinţă dacă nu există, de a o întări dacă este slabă de a o îmbrăţişa dacă se înconvoaie, şi de a pieri cu dînsa, dacă nu o poţi scapa cere dela noi jertfe şi mai mari. (Aplauze ovaţiuni).

Invăţămîntul este că pentru această operă trebue muncă şi mai mare de de cît acea pe care am făcut-o pînă acum. Acesta este tot învăţămîntul, nu este altul; această muncă o vom face cu tovarăşii noştri de luptă şi o repet, cu cît este sarcina mai grea, cu cît este sarcina mai înaltă, cu atît merită mai mult munca noastră. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni entusiaste, urale).

Din aceste alegeri însă am tras şi un folos. Care este folosul? S'a rupt masca după ipocrizia junimismului. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

Aşa de mult s'au lăudat oamenii aceştia pe ei singuri, aşa de mult au vorbit de intelectualitatea lor, de scîrba lor despre relele moravuri, de superioritatea lor intelectuală şi morală, încît o mulţime de naivi i-au crezut; încît — pot să zic — chiar vrăjmaşii lor politici ziceau: Ei, de! în inteligenţă junimiştii sunt superiori.

A căzut masca şi s'a văzut cea mai hidoasă figură, de cei mai ordinari politicieni, de oameni, cari, dacă se fac că dispreţuesc popularitatea, este pentru că nu pot să ajungă la dînsa, cari, dacă pretind că nu vor partizani, este fiindcă nu reuşesc să-i capete, cari, dacă spun că ei nu vor face ticăloşiile altora, este că nu avusese ocaziunea şi la cea dintăi ocaziune au depăşit marginile. (Aplauze furtunoase, îndelung repetate).

Dinaintea dv., care aţi suferit cum aţi suferit de ticăloşia electorală, dinaintea dv., care, fie care a auzit o ameninţare, pentru el, pentru prieteni, sau pentru neamuri, dinaintea dv. eu n'am să fac dovada urgiei electorale care s'a petrecut. (Aplauze prelungite şi îndelungate repetate).

Dar superioritatea intelectuală! Ei, d. Iancu Lahovary a spus azi noapte că partidul nostru este ca un turneu Sarah Bernard, în care eu sunt Sarah Bernard şi ceilalţi sunt nulităţi. Ei bine, la Senat Sarah Bernard n'a jucat, (aplauze frenetice, ilaritate), au jucat nulităţile; de ce au fost striviţi la Senat marii intelectuali junimişti de către nulităţile noastre? (Aplauze furtunoase, ovaţiuni entuziaste).

Cum, d lor? Cum? Lungul la vorbă şi cam încurcatul la vorbă, fostul meu prieten politic, Iancu Lahovary, să spună el în Senat că este nulitate Dissescu, că este nulitate Xenopol, că este nulitate Badareu, Badareu pe care il auzirăţi adineaori ce fel de nulitate este? Că este nulitate Toma Ionescu, că este nulitate Emandi? (Aplauze prelungite şi îndelung repetate). Că toţi aceştia sunt nulităţi? Dar atunci, cine a dus partidul conservator în cele două precedente ministere, în care d. Carp, Marghiloman, Filipescu, Maiorescu, erau vrăşmaşii noştrii şi vreau să ne asaneze cu sila? Nu cumva că l-o fi dus d. Iorgu Cantacuzino? (Aplauze frenetice, mare ilaritate). Ei bine domnilor, l'o fi dus—cum zicea d. Maiorescu odată — l'o fi dus cu greutatea sacilor, de! dar cu marea intelectualitate nu cumva că l'o fi dus lancu Lahovary? (Aplauze furtunoase îndelung repetate).

Eu îl întreb un lucru şi să mă erte: In guvernul nostru noi îi făcusem în politica gznerală un loc mai mare de cît acela pe care îl are astă-zi; se vede că ne-am înşelat, că nu-l merită, din moment ce-l primeşte pe cel mai mic de astăzi şi se declară satisfăcut. (Aplause sgomotoase).

Cum se face că acest partid al elitei intelectuale s'a înfăţişat cu seria de caraghioşi cu care s'a înfăţişat majoritatea din Senat ca să răspundă oratorilor noştri? (Aplauze entuziaste nesfîrşite).

Cum se face d-lor, că unul singur de la ei a vorbit ca un om şi acela ne-a dat dreptate pe toate punctele? (Aplauze furtunoase, ovaţiuni).

Nu d-lor, eu o spusesem altă dată şi o menţin: chiar superioritate intelectuală, dacă ar fi, nu-ţi dă dreptul să guvernezi, îţi dă dreptul doar să te adresezi ţărei, ca ea să-ţi dea mandat să guvernezi. (Aplauze furtunoase).

Dar cînd n'ai nici superioritate intelectuală, cînd te-ai pus la probă şi ai căzut aşa cum al căzut, cînd nu superioritate morală, nu egalitate morală, dar nici măcar inferioritate morală n'ai, ci eşti în profundă imoralitate şi cînd nici ţara nu te vrea, atunci să mă sperii eu de venirea ta la putere?

Am fost delicat la Cameră cînd am spus: au venit din noroc, şi d. Marghiloman s'a făcut că nu mă pricepe, ori, în superioritatea sa intelectuală nu m'o fi priceput? (Mare ilaritate, aplauze furtunoase).

D-lor, au venit rău şi după ce au venit rău, s'au renăscut în pacat.

Alegerile cari le au făcut, vînătoarea după oameni, ticăloşia electorală, este păcatul original; dacă a trebuit să se scoboare Fiul lui Dumnezeu pe pămînt ca să şteargă păcatul original al omenirei, ce o să se scoboare din ceruri ca să şteargă păcatul original al guvernului Carp?

Nu este, d-lor, credeţi-mă, de cît un singur mijloc prin care să se spele acest păcat: este să i trîntim de la guvern. (Aplauze frenetice, ovaţiuni sgomotoase şi entuziaste).

De aceia, d-lor, credeţi-mă, cui vă întreabă ce face partidul conservator-democrat, spuneţi-le: Acest partid n'are astăzi de cît un singur obiectiv, să trîntească de la guvern pe aceşti oameni, cari au venit pe căi nepermise la putere, şi care e instalat prin violentarea conştiinţei naţionale. (Aplauze prelungite, îndelung repetate).

Ii vom da jos sau nu? Cred, d lor, că nu are nimeni nici o îndoială în acenstă privinţă. Ii vom da repede? Aceasta atîrnă, d lor, şi de noi, dar şi de d voastră. (Aplauze furtunoase, îndelung repetate).

Noi, credeţi-mă, noi suntem hotărîţi să facem tot ceea ce este posibil, să uzăm forţele noastre până la strivire, să-i dăm jos. (Aplauze prelungite îndelung repetate).

D voastră faceţi-vă apostolii acestei idei şi din această întrunire, care este cea dintăiu după bătălie şi pe care nu pot s'o încheiu înainte de a vă mulţumi, şi d-voastră şi acelora din judeţe, pentru bărbăţia pe care a-ţi arătat o în luptă, din această întrunire, fie care să iasă apostol al unei idei simple şi lesne de înţeles: nu se poate restabili conştiinţa ţărei ultragiate, de cît prin pedepsirea vinovaţilor. (Aplauze prelungite).

In contra fără de legii, care s'a comis, nu este de cît un singur leac: să restabilim naţiunea în drepturile ei, ca să poată alege ea pe mandatarii ei, iar nu să i impună guvernul. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni entuziaste, urale).

STRUNA ZILEI

UN PERICOL

Cioclii din Paris sunt nemulţumiţi, împart manifeste şi ameninţă cu greva.

Un ziar.

Spirite nemulţumite
Cioclii cei voioşi? Mai ştii!
Vor pe semne să profite
De la morţi şi de la... vii.

Litere-Ştiinţe-Arte

Note biografice ne trimite d. A. B. din Giurgiu. Nu e greu de deslegat „cimilatura" şi de ghicit cui se adresează versurile ce publicăm cu titlul de document:

I	III
Infocat	Profesor
Democrat,	Inovator
Ateist	Economie
Şi marxist,	Nebunie,
Comunard,	Anexe,
Simulard;	Complexe,
Scriitor	Jidani
Incolor	Pehlivaui,
Ciomăgist	Candidat,
Şi cuzist.	Deputat.
II	**IV**
Ştiinţă	Vai! Socor,
Necredinţă	Ce topor!
Inovaţie,	Broşură
Poporaţie,	Calcavură
Academie	Paralèle,
Şiretenie	Ghelemele,
Premiat,	Gălăgie
Plagiat	Tălhărie,
Colossal	Evident
...Cahal!	Faliment!

*

In aditura Bruckmann din München va apare la 28 Aprile un volum aşteptat cu o vie nerăbdare: autobrografia lui Richard Wagner, intitulată „Viaţa mea".

In cel mai nou număr din „Berliner Tageblatt" se află reprodus un capitol din acea scriere şi anume cel relativ la prima şedere a lui Wagner la Paris, în 1840 cu care ocaziune a cunoscut şi pe Laube şi pe Heinrich Heine.

Lucrarea va apărea în două volume şi va caprinde Amintirile lui Wagner de la 1813 pînă la 1864. Marele compozitor purta notiţe zilnice şi însemnări complete biografice de la 1835 şi de acele notiţe s'a servit în alcătuirea autografiei.

*

Numărul romanelor cu intrigă misterioasă creşte incontinuu. Unul din cele mai recente: *La Maison des hommes vivants*, de Claude Farrère prezintă un deosebit interes prin aceia că aventura rămîne mult timp misterioasă, ceia ce e o probă de îndeminare narativă, şi rămîne interesantă chiar după ce autorul a explicat-o, ceia ce e o probă de talent literar.

Un tînăr ofiţer purtător al unui mesagiu, se rătăceşte noaptea într'un pustiu munţos. E găzduit de trei bătrîni foarte ciudaţi. Aceştia au „taina". Taina aceasta e grozavă. Prin „passe" magnetice, ei pompează fluidul vital al celorlalţi oameni pentru a să întări el însuşi. Tînărul ofiţer găseşte la ei pe metresa lui, pe care au prins-o. El se oferă s'o înlocuiască şi a doua zi el pleacă din casa celor trei, sub înfăţişarea unui bătrîn ruinat şi descărnat.

*

Compatriotul nostru de Max, e foarte viu aplaudat pentru succesul pe care îl are în rolul lui „Chicot" din piesa: „La Dame de Monsoreau" piesă care a dat la Teatrul Sarah Bernhardt un venit de 17.227 lei în două seri numai.

*

In timp ce „Neue Freie Presse" publica senzaţionalul interview al d-lui Müntz cu Regina Romîniei, ziarul parizian „Comoedia" vorbia de „d-na Elena Văcărescu foastă doamnă de onoare a Carmen Sylvei, în vremea cînd nefericita regină era pe tronul României".

INFORMAŢII

❑ In „Conservatorul" a apărut următoarea notiţă cu privire la ştirile presei streine despre căsătoria apropiată a A. S. R. Prinţesa Elisabeta cu un arhiduce austriac:

Suntem informaţi din izvor sigur, că ştirea dată de unele ziare despre căsătoria proiectată între o prinţesă a Casei noastre Regale şi un arhiduce austriac este lipsită de ori-ce temeiu.

❑ Comisiunile pentru cercetarea cărţilor didactice de religie, caligrafie şi muzică şi au depus referatele lor.

Consiliul permanent a decis ca discuţia contradictorie să se facă pentru cărţile de religie în ziua de 19, pentru cele de caligrafie în ziua de 22 şi pentru muzică în ziua de 27.

❑ **Vamale.**— Direcţiunea generală a vămilor a trimis birourilor vamale următoarea circulară:

Pentru uniformizarea taxărei, vi se atrage atenţiunea că după art. 540—542 conform notei modificătoare a tarifei din 26 Mai 1906, se vor taxa numai flacoanele pentru conservarea vinurilor, a berei şi a apelor minerale inclusiv flacoanele pentru limonade gazoase, ori cu alte flacoane şi sub ori ce formă s'ar prezenta, se vor impune, după fel la art 543—546.

Cărţile format mic zise de joc, pentru copii, se vor impune la art 431 cu lei 400 la kgm. aceasta bine înţeles numai cînd ele se prezintă în aşa fel că nu pot servi de cît ca joc copilăresc, contrar se vor aplica dispoziţiunile art. 447 din tarif.

● D. conductor clasa III-a Mihail I. Dumitrescu din serviciul de poduri şi şosele al judeţului Bacău, a fost transferat în interes de serviciu în aceiaşi calitate în judeţul Vaslui.

❑ Justiţia a început să se pronunţe asupra modului, cum s'au făcut alegerile la Roman. Din hotărîrile judecătoreşti reesă două lucruri, cari caracterizează mentalitatea regimului junimist şi anume: a făcut ca administraţia nu numai să se amestece, dar să şi iasă din minţi, pentru a asigura succesul guvernului şi, apoi, să caute să înjosească şi magistratura, puind-o să apere faptele lor criminale.

Iată două cazuri, care demonstrează acest lucru. Prefectul Arion arestează pe învăţătorul Ursu şi-l trimite Parchetului, încheind proces-verbal că a fost ultragiat „pe cînd îşi făcea serviciul de Prefect, citind şi explicînd alegătorilor adunaţi de administraţie, la Primăria comunei Porceşti, *Programul guvernului*.

Judecătorul ocolului Bahna condamnă pe învăţător la 100 lei amendă.

De ce această milă? Or, a fost ultragiat un Prefect care îşi făcea datoria şi atunci autorul trebuia aspru pedepsit, or prefectul nu exercita atunci de cît rolul unui elector de rînd şi bine a făcut învăţătorul care i-a explicat rolul său.

Hotărîrea judecătorului, căruia i s-a făgăduit avansarea şi mutarea la oraş, are totuşi o importanţă colosală. Justiţia stabileşte că sub regimul asanărei moravurilor, prima îndatorire a unui prefect este să fie factorul principal în alegeri.

Al doilea caz e următorul:

S'a terminat instrucţia ororilor întrebuinţate de opoziţie asupra administraţiei, în ziua de 6 Februarie.

Procurorul dă rechizitor introductiv prin care — lucru ciudat — pune pe şeful poliţiei şi întreaga poliţie în stare de inculpare pentru atentat la viaţa individuală şi abuz de putere; se ia interogatorul inculpaţilor şi nu se mai ştie ce s'a făcut. Un lucru se ştie: procurorul pleacă la Iaşi, de acolo la Bucureşti şi acum probabil se aşteaptă rechizitorul definitiv de la Bucureşti, sub un guvern de asanare e posibil ca după un rechizitor de urmărire să urmeze un altul de neurmărire. Vom vedea.

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De ziua mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

❑ Eri s'a făcut repartizarea pe secţiuni, a membrilor corpului didactic pentru conferinţele generale ale institutorilor.

Una din secţiuni va fi prezidată de d. revizor şcolar Grigore Roiu—iar celelalte de d nii profesori Cezar Săzlăoanu, Sachelarescu şi I. Dimitriu.

In caz cînd revizorul Roiu va lispsi, va fi suplinit în preşidenţie de d. I. Petrescu.

Fie-care secţiune va fi alcătuită din cîte 60 institutori.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	8.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40

Brînzeturi noi sub preţul pieţei

Pentru sărbătorile paştilor se primesc comenzi, pentru încondeiate (pocostite).

Delicioasă brînză de munte	1.80
Unt pentru cafea, ciaiu	5.20
Ouă zilnic proaspete	6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul	0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.

Se găsesc caise uscate, povidlă. mere ranete, etc. cu preţuri reduse,

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Revandicarea moșiilor Spiridoniei — din Basarabia.*

Casa sf. Spiridon are mai multe proprietăți rurale în Basarabia, moștenite de pe timpul cînd Basarabia ținea de Moldova.

Aceste moșii sunt în număr de cinci: Petrosul, Slobozia Bălților, Șepteliciì, Chirca-Luțenii și Visternicenii, cari aduc Spiridoniei un venit anual de 394000 lei, urmînd ca acest venit, începînd din 1912, cînd vor intra în vigoare noile contracte, venitul acesta să crească cu aproape 40 la sută.

De multă vreme se urmărește în Basarabia, secularizarea moșiilor. A fost un moment foarte grav, cînd, legiferîndu-se în Rusia confiscarea moșiilor străinilor, urma să se confisce și moșiile Basarabiei. Intervenția Regelui nostru pe lîngă Țar fusese însă de mare folos, căci s'a renunțat la confiscare. Acum autoritatea regională a Basarabiei, avînd pentru aceasta învoirea guvernului, a întentat acțiune pentru revandicarea moșiilor.

Acțiunea se bazează pe faptul, că moșiile au fost lasate pentru a se creia spitale în Basarabia, clauze ce n'au fost satisfăcute de epitropie.

In cercuri juridice superioare se crede că acțiunea reginei basarabene nu este serioasă și că acțiunea ei va fi respinsă. Acțiunea se va judeca de tribunalul Kișinău și apoi de Curtea de Apel din Odessa.

❑ **Inființarea unei a patra secție la Casație.**

Intr'un consiliu de miniștri s'a hotărît inființarea unei a patra secție la Curtea de Casație și consiliul superior al magistraturii, consultat, a dat aviz favorabil inființării.

Noua secție va fi ceea ce, în legislația franceză, este chambre de requête, **adică secția la care vin toate recursurile, care face triajul, cercetează recursurile și respinge pe acelea cari sunt introduse tardiv sau cari sunt însoțite de motive nefondate.**

Noua secție va avea un președinte și cinci consilieri și ar urma să fie creată de la 1 Septembre 1911.

❑ *O avansare în armată, făcută pe ziua de 1 Aprilie, a trecut neobservată, de și ea este foarte importantă: avansarea d lui general Pavlo la gradul de general de divizie în retragere.*

Avansarea s'a făcut după dorința personală a M. S. Regelui, care a ținut astfel să dee satisfacție unui strălucit militar, care la sfîrșitul carierei sale militare active, căzuse victima unui banditism politic pur junimist.

❑ *Te-Deum amînat.*

Din cauză că ziua de 7 Aprilie, aniversarea nașterii M. S. Regelui, cade, anul acesta, în săptămîna patimelor, serviciul divin ce urma a fi oficiat în acea zi la Mitropolie, a fost amînat pentru Duminecă, 10 Aprilie.

❑ *La cercul militar din Iași a fost ieri recepție în onoarea d-lui general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, avansat general de divizie.*

Domnul general Musteață, în fruntea tuturor ofițerilor, a felicitat pe d. Lambrino, care a fost avansat la cel mai înalt grad de general.

Domnul general Lambrino a răspuns mulțumind și felicitînd, la rîndul său, pe toți ofițerii garnizoanei, cari au fost avansați pe ziua de 1 Aprilie.

❑ **In magistratură.**—*M. S. Regele a semnat ieri seara decretul pentru numirea d-lui Iulian, actual consilier la Curtea de Casație, președinte al aceleași Curți, secția II, în locul d-lui Cuculi, trecut la pensie; apoi decretul prin care d. Cezar Vărgolici, jude de ședință la trib. Prahova, se înaintează președinte al tribunalului Roman.*

❑ *Consiliul superior al magistraturii, întrunit Sîmbătă, a dat aviz favorabil cererii făcute de ministrul justiției, ca foștii magistrați, trecuți în posturi administrative, să poată reîntra în magistratură.*

Dispoziția a fost luată spre a permite d-lui Filostrat, prefect de Suceava, să reîntre în magistratură.

❑ Cu expresul de astăzi la orele 1 și 25 m. a părăsit Iașul domnul Brunner, consul general al Rusiei, mutat în aceeași calitate la Kopenhaga.

❑ *Am anunțat ieri, că consiliul comunal de Piatra N. a fost demisionat, instituindu-se și comisia interimară.*

Demisia este o consecință a neînțelegerilor dintre domnii D. Corbu și Leon Bogdan și va produce o însemnată sciziune în partidul carpist din Neamț.

Domnul Corbu, care este și senator, urma să fie ales primar, să demisioneze din Parlament, iar apoi să fie sacrificat la Primărie.

Bănuind lucrul, d. Corbu a vroit ca primar să fie ales d. Semaca, un aderent al seu. Votarea pentru ocuparea locului de primar, s'a făcut în trei ședințe consecutive, fără rezultat.

D. Bogdan a reușit, în cele din urmă, să cumpere pe un aderent a lui Corbu, care în loc să voteze pentru Semaca, a votat pe Corbu.

A urmat demisia. Primar este desemnat să fie d. G. Vășescu.

❑ **Constituirea consiliului comunal.** Azi, la ora 10 dimineața, membrii consiliului comunal au procedat la constituirea și alegerea administrației comunale.

Au fost de față, d-nii Dim. Greceanu, Gh. Botez, Dr. Cosmovici, Stamatiu, Brandia, Enea, Lohan, general Pascu, Dimachi, Martinescu, Carol Konia, Tuffli, Gh. Buțureanu, Erbiceanu, Ștefăniu și Mavrodi.

Inainte de a se procede la alegerea primarului, d. Greceanu, luînd cuvîntul, spune că actualul consiliu ia în mînă interesele comuuei în împrejurări grele.

Ne găsim în fața unei situațiuni financiare destrăbălate. Cînd am primit pe seamă averea comunei, am găsit o economie de 100,000 lei, însă față cu o datorie flotantă de peste 400,000 lei, cei mai mulți dintre antreprenori nefiind plătiți.

Toate acaretele comunale se găsesc într'o stare deplorabilă și în special Teatrul național e aproape ruinat.

Pentru a le repara, se cere o sumă de peste 200,000 lei. Străzile se găsesc în starea cea mai rea, și pentru îndreptare ar trebui o sumă de 700,000 lei.

Cauza acestor rele, e că diferitele societăți contractante cu comuna, nu și-au îndeplinit obligațiile lor.

Pentru a găsi mijloacele necesare, nu putem încheia un nou împrumut, căci abia putem plăti anuitățile pentru cele vechi. Și iarăși nu putem crea noi impozite, căci Iașul, oraș sărac, e destul de impovorat.

Totuși să nu disperăm. Vom căuta prin economie și muncă, să facem totul pentru a aduce comuna la o situație mai bună.

D. Greceanu comunică știrea, că guvernul a reîntrodus în budgetul statului subvențiunea ce se acordă în trecut pentru întreținerea șoselelor, urcînd această subvențiune la 50,000 lei, în loc de 25,000. De notat, că în anul trecut această subvențiunea a fost suprimată.

D. Greceanu termină, mulțumind comisiei interimare și în special d-lui Gh. Botez, pentru munca depusă.

După o scurtă consfătuire, se procede la alegerea primarului și se alege pe d. Dim. Grecianu, cu 17 voturi.

D. Gh. Botez, fostul președinte al comisiei interimare și candidat la primariat, a votat deschis, arătînd buletinul d-lui Grecianu.

D. Grecianu, mulțumește pentru cinstea ce i s'a dat și spune că va lupta pentru interesele generale, indiferent de partide politice, căci aci reprezintă interesele generale cetățenești.

Se procede apoi la alegerea primului ajutor de primar; d. dr. Cosmovici este declarat ales cu 17 voturi.

D-sa rostește un lung discurs, vorbește despre trecutul d-sale, și de ideile sale.

Spune că va căuta în primul rînd să îndrepte tinerimea romînă, care azi aleargă după slujbe, spre comerciul și industria romînă, făcînd pe cetățeni să cumpere marfă de la romîni.

Promite să fie sever, să inspecteze pe toată linia și să se ocupe și de salubritatea orașului.

Se procede la alegerea celui de al doilea ajutor de primar și se proclamă ales pe d. Stamatiu, cu 17 voturi din 18 votanți.

D. Stamatiu mulțumește și promite a pune tot devotamentul în interesul Comunei.

D. Grecianu dă apoi d-lui Carol Konya delegația stărei civile, și se aprobă de consiliu.

In numele consilierilor, d. Mavrodi, roagă pe acei, cari poate aveau dreptul a se alege primar, să nu se simtă jigniți și promite a da d-lui Grecianu tot concursul pentru a reuși în opera comunală și a se face din Iași, un oraș salubru.

După ce mai vorbește d. Ștefăniu, se rîdică ședința, rămînînd ca alegerea diferitelor comisiuni să se facă într'o altă ședință.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ Optzeci candidați la șase spre zece locuri.

Epitropia casei sf. Spiridon hotărîse să înființeze 16 locuri de interni la spitalul sf. Spiridon din Iași.

Cum însă, la aceste 16 locuri s'au prezintat 80 candidați, cu măcar două scrisori de recomandație fie-care epitropii sunt hotărîți să renunțe la crearea acelor locuri.

❑ In darea de seamă publicată eri, asupra seratei muzicale de la cercul didactic, s'a omis, printr'o regretabilă săritură la zaț, numele distinsului maistru Enrico Mezzetti, care a dat concurs foarte prețios la acea serată, fiind foarte aplaudat.

❑ Neputînd caza pe transfugi prin decrete de la București, șerul Démètre a cerut din nou să-i să facă liste de funcționarii Eforiei și Primăriei, ca să vadă cari din ei sunt liberali spre a-i înlocui cu transfugii, de răul cărora șerul nu mai poate trăi.

Pînă a nu controla listele cerute, ordine au fost date să nu se facă nici un avans, pentru serbători, funcționarilor primăriei și epitropiei.

❑ Gelebrul Negruzzi este primul prefect al județului Iași, care n'a rostit o vorbă cu prilejul constituirei consiliului comunal, la care a prezidat ca reprezintant al ministrului de interne.

Domnul Negruzzi a tăcut pentru un motiv bine cuvîntat: nu există, asemenea cinematografelor vorbitoare—și fantoșe vorbitoare.

❑ Domnul G. Botez, care are veleități de a fi primar al Iașului, a votat astă zi, la consituirea consilului, pentru d. Grecianu — după ce mai întăi aratase d-lui Grecianu buletinul pe care era scris numele șerului.

Intrebat dacă a renunțat la primariat d. Botez a dat răspuns negativ, declarînd următoarele;

— Grecianu va fi numit primar numai până după sărbările jubiliare ale Universității. Eu n'ași putea fi primar în timpul acelor sărbări, de oare-ce n'am casă încăpătoare, ca să pot primi lumea și Grecianu are.

Deci dar: cine are casă mare, poate s'ajungă primar al Iașului!

❑ Domnul Vlăduți, șef de muzică la Iași a fost avansat cl. I.

◑ **Universitare.**—Ministerul face cunoscut că aprobă d-lui dr. P. Anghel, suplinitorul catedrei de patologie externă de la facultatea de medicină, să ție examene în sesiunea Iunie.

— Astă zi a sosit la Universitate aprobarea ministerului pentru ridicarea d-lui Bălăceanu la rangul de profesor al catedrei de medicină operatorie.

— Ministerul lucrărilor publice a admis ca și absolvenților universității să li se acorde reducerea de 50 la sută pe căile ferate, ca și studenților, pentru călătoriile pe care aceștia le fac în vacanță.

Ultima oră

București 5 Aprilie

Concediul d-lui Filipescu

București. — In Monitorul de azi a apărut decretul prin care se acordă d-lui N. Filipescu, Ministru de răsboiu, un concediu de 15 zile.

D. P. Carp va ține interimatul.

Reluarea relațiilor cu Grecia

București.— Monitorul Oficial de azi publică decretul de numirea d lui Alex. Florescu ca Ministru al Țerei la Athena.

Prin aceasta reluarea relațiilor cu Grecia a devenit un fapt indeplinit.

LOTERIA

București.—Azi s'a făcut tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

3000 lei *No. 22173.*

2000 lei No. 2778, 36084, 37290 40490, 28968.

1000 lei No. 3824, 13585, 50814 34764, 54824, 42141, 41867, 37225 39000 7743, 59033, 47781, 23547, 49334, 1904

500 lei No. 16406, 34 960, 5274, 27769 4020, 51579, 33417, 36361, 24969 23446, 13861, 16923, 58478, 13332 58265 50610, 3213, 45153, 17742, 19035, 13234 38694, 47108, 19536.

Sinuciderea unui pictor celebru

Petersburg.—Celebru pictor peisagist Kryshitzky s'a sinucis.

Ciuma în Indiile engleze

București.—La serviciul sanitar a sosit știrea, că în Indiile engleze Ciuma bîntue cu furie.

S'au constatat pînă acuma 104 cazuri, dintre cari 91 mortale.

Numirea ministrului pentru România

Atena. — Ministrul afacerilor străine pleacă azi la Corfu, însoțit fiind de d. Carusos numit ministru al Greciei la București.

După prestarea jurămîntului d. Carusos va pleca la București spre a prezinta scrisorile sale de rechemare și a relațiunilor diplomatice între Grecia și România.

Alegeri parțiale

București.—In vederea alegerilor parțiale, se menține cartelul între liberali și conservatorii democrați.

La alegerile parțiale din Capitală, candidații opoziției vor fi numai din rîndurile conservatorilor democrați.

CONCENTRARI

București. — Ministrul de răsboiu a luat cuvenitele dispoziții, în vederea concentrărei calarașilor cu schimbul., concentrări ce vor avea loc la reședințele regimentelor sau escadroanelor.

Concentrarea a fost fixată pentru 65 zile de la 14 Aprilie până la 18 Iunie, pentru recruții roșiori și calarași cu schimbul, din contingentele 1909, 1910 și 1911, cari în au făcut nici o concentrare de vară.

Pentru 20 zile **contingeetul 1910, cari au cai și au făcut o concentrare anul trecut.**

Pe 10 zile **soldații din contingentul de la 1909 cari au cai.**

CIUMA LA ODESA

București.—Știri sosite la Direcția serviciului sanitar, arată că nici un caz nou de ciumă nu s'a mai constatat la Odesa.

Mișcare în magistratură

București.—D. Emilian Constantinescu, șef de cabinet la ministerul de justiție, a fost înaintat director la același minister.

D. V. Apostolescu, portărel, a fost înaintat cap de portărei la Dîmboviță.

D. Mircea Dimitriu, licențiat în drept, a fost numit portărel la Dîmboviță, în locul d-lui Manolescu, revocat.

Vacanță

București.—Ministerul de instrucție a luat vacanță, cu începere de azi.

Lupta sîngeroasă între insurgenți și armată

New-York.—O telegramă din Chilmalina, spune că insurgenții au avut în lupta dată lîngă Santa Clara, 40 morți și peste 100 rîniți. Trupele guvernului, au avut 4 morți.

O proclamație

Mexic.—Față cu situația gravă, guvernul a învitat printr'o proclamație pe voluntari să servească, 6 luni de zile în armată.

Măsuri de prevenire contra holerei

- Transportul bolnavilor pe căile ferate -

București.—Față cu faptul, că dese ori se transportă bolnavi pe căile ferate și că se poate întîmpla ca pericolul să fie mare, față cu flagelul holerei ce amenință țara, direcția serviciului sanitar, a luat dispoziția, ca nici un bolnav să nu fie primit a călători pe căile ferate, fără a fi însoțit de un certificat medical, prin care să se dovedească că nu sufere de o boală contagioasă.

S'au mai luat o sumă de măsuri în ceia ce privește transportarea bolnavilor bănuiți.

Ei vor fi însoțiți de agenți speciali sanitari, pînă la destinație, iar vagoanele vor fi desinfectate.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½% p. a.

Recompensă bună aceluia, care va aduce brațara aur formă lanț perdută Luni piața Unirii—Golia—Mîrzescu—Ștefan cel Mare, la Administrația ziarului.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalații de Apă și Canal.

Executări prompt și conștiincios

Devise și proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Banca Agricolă

SUCURSALA IAȘI

Cumpără și vinde efecte publice. Vinde ceckuri asupra străinătății: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primește deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Incepîndu-se dărămarea circului Henry amatorii au ocaziune de a cumpara eften lemnărie construcție.

BANCA IAȘILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAȘI (lîngă Banca Națională)

Face ori-ce operațiuni de bancă:

Scontează polițe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice și polițe.

Deschide conturi curente.

Primește în depozit efecte publice și numerar în condițiuni foarte avantajoase.

Cumpără și vinde efecte publice și ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane și titluri eșite la sorț.

Emite cecuri și scrisori de credit și supra tuturor localităților din țară a străinătate.

Incasări de polițe în condițiunile cele mai avantajoase.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No 34.

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

De închiriet de la Sfîntul Gheorghe a. c. două case cu 6 și 7 camere pentru stăpîni, canal, apă, lumină electrică, atenanse, grajdiuri și șură în str. Toma-Cozma.—A se adresa la d-na Vășescu str. Toma-Cozma 9

De inchiriat în strada Mîrzescu 17 un local compus din 3 odăi, foarte potrivit pentru un biurou.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p.m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

EM. SOCOR

AVOCAT

S'a mutat

Str. Mitropoliei 12

CASA DE ECONOMIE A FUNCTIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două și trei semnături etc.

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual și franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacția acestui ziar.

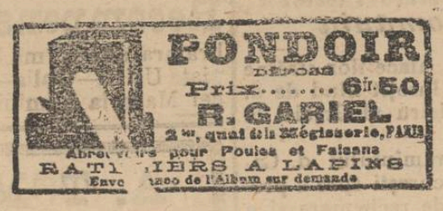

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi renta în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES 1m. de haut. 0f30c.

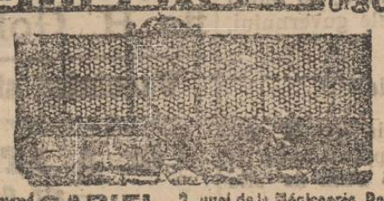

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BORDURES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 3f

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

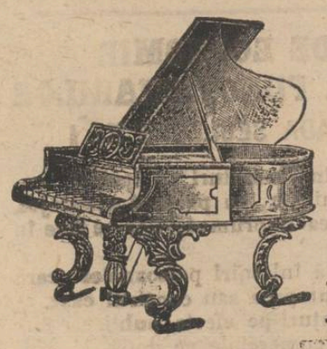

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program incepe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?

D-şoară catol. unică fică, 400 000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMÂNĂ

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigul la totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	Lei	3,00
1/4	Un sfert	Lei	6,00
1/2	Una jumătate	Lei	12,00
1	Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mirzescu—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Kruyzan ki, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1274 Joi 7 Aprilie 1911

PRETORIENII

S'au revoltat pretorienii!

Garda de corp a primului ministru, nemulțumită de tratamentele ce i se dau, s'a răsvrătit. Nemulțumiții au început, la București, intruniri de protestare și au hotărît o acțiune energică contra guvernului, în vederea alegerilor parțiale.

Simptomul nu este local, nici întâmplător; în curînd în toată țara se va vedea, că un guvern sprijinit pe mercenari, va fi mereu hărțuit de pretențiunile acestora; căci la o prădăciune toți făptașii pretind parte dreaptă din pradă și trebue să li se dea.

In fruntea nemulțumiților stă unul din autorii mascaradei nocturne din anul trecut, doctorul Sterian, care se crede în drept să se întrebe de ce, la răsplata finală să fie chemat Mendonide și nu el.

Pretenția este dreaptă, căci guvernul a venit la putere de pe urma acelei mascarade, în cît fie care piatră asvârlită în geamuri, a bine meritat de la patrie și nu trebue uitată.

Morala junimistă, însă, zice: totul înainte de alegeri; în cît, astă zi, guvernul îngrijește numai de ceilalți pretorieni, cei din dealul Mitropoliei, cărora li s'a dat vacanța parlamentară foarte curînd, însoțită de diurna pe vacanță.

Asta ne arată, că guvernul a fost atît de ostenit în scurta sa activitate parlamentară, în cît n'a mai vrut să voteze de cît budgetele și a răsuflat ușurat, fără să mai dorească a mai cerca rezistența majorităților, cari s'au arătat cu mult inferioare oricărei așteptări; cît despre legile de eftenire a traiului, nu era de cît o fanfaronadă boerească, căci leaderii guvernului au repetat mereu, că d. Carp nu'și calcă cuvîntul, în cît votarea acestor legi n'a fost de cît cavalerism boeresc și respectarea făgăduelilor ce a făcut țărei sale de servi.

Dacă mai aveau de lucrat, puteau foarte bine să țină ședințele în cursul săptămînei acesteia. Deci prelungirea sesiunei n'a fost de cît pretext pena plăti devotamentul gloatei, care a pus cu zel bilă albă la urnă albă.

De sigur Cesarul își ptătește bine garda, căci astă-zi are mai multă nevoe de voturile acestora, de cît de pietrele celor dintăi.

Mercenarii, însă, cer și dînșii plată. Avea dreptate, deci, fruntașul nostru A. A. Badareu, să spună majorității din Senat, că „pretorienii incomodi" despre care a vorbit o dată, sunt tocmai cei ce s'au tocmit mercenari la guvern. Revolta lor nu este fără de asemănare ca alte mișcări la fel, de pe timpul dominațiunei atotputernice a împăraților Romei. In epoca de decădere a imperiului roman, împărați erau aleși de pretorieni și dați jos tot prin revolta pretorienilor. In acea epocă au fost rîdicați la tron toți acei, cari au putut să cumpere legiunile și cari pentru a se menține apoi, au trebuit să dea drumul la toate desfrînările și corupțiunile. Istoria s'a repetat complect la noi, căci și la noi Cesarul mîndru a dat întăi plebei „panem et circenses", iar apoi a dat drumul ambițioșilor, așteptînd să poată da drumul nebunilor.

Rezultatul unui asemenea desfrîu a fost pentru veche Roma căder a celui mai puternic imperiu, de oare ce stăpînirea lui nu avea legătură cu țara. Conrupta dominație romană a fost definitiv înlăturată și cu toate că amatorii de zeflemele pot găsi că acei, cari au înlocuit „nobila" națiune romană au fost Barbarii și că tot în numele unor barbari', takiștii cereau suprimarea corupției actuale, le vom aminti că Barbarii de atunci au lăsat Europei în parte națiunile germană, engleză și franceză, cari au dat lumei viața sănătoasă și cinstită care ne stăpînește astă-zi.

Pentru primul ministru al nostru, de sigur, că istoria—ca și tot ce n'a făcut el—n'are nici o valoare; dar pentru acei cari știu că decadența începe în clipa cînd se naște răsvrătirea, este semn că regimul se apropie de ultimul lui ceas.

Efemeră viață și trist sfîrșit pentru acel care de 49 ani cîntă că viață curată în țară va veni numai în clipa cînd va avea el guvernul!

Si visezi o viață întreagă asanarea moravurilor politice și să fii zugrumat de pretorieni, iată o soartă pe care și d. Matei Cantacuzino va recunoaște că n'a meritat'o d. Carp. Unde este vechea gardă junimistă? Unde sunt legiunile de apostoli ai asanărei? Junimiști cari nu sunteți încă orbiți de ambiția de a distruge takismul, priviți spectacolul guvernărei carpiste și veți zice șefului de guvern întocmai ca acel împarat roman: „Vore, redă'mi legiunile".

G.

Un sfat părintesc

Domnul P. P. Carp este omul soluțiilor drastice. Cea mai drastică este aceea pe care a dat-o eforilor sf. Spiridon din Iași.

— Spuneți că aveți de plătit datorii flotante în sumă de 450,000 lei și cereți ca să puteți contracta un împrumut de 450.000 lei. Nu vă acord dreptul de rigoare. Vă sfătuesc să nu plătiți datoriile și să dați faliment.

Zis și terminat. Replică nu este admisă, dat fiind că d. Carp are primul și ultimul cuvînt. Dar soluția sa drastică este absolut neserioasă, nici nu trebue discutată—și ne întrebăm de ce a dat-o?

Domnul Carp a dat acea soluție imposibilă, fiind-că n'avea una rațională. Casa sf. Spiridon este datoare cu bani și trebue să i achite, Ca să-și achite datoriile și să nu se expune, pe degeaba la daune și procente, trebue să facă un împrumut.

Domnul Carp nu admite împrumutul, nu admite ca epitropia să plătească procente. Foarte bine, foarte frumos. Dar atunci, ca om de finanțe ce este, ar fi trebuit să dee epitropiilor modalitatea să plătească datoriile fără să facă împrumut.

Acea modalitate n'a dat-o. N'a găsit-o în *Fliegende Blätter*. **Deci dar, casa sf. Spiridon din Iași, de și instituția dispune de un capital de peste 40 milioane, trebue să se declare în stare de incetare de plăți.**

Dar casa n'are avere nevăzută ca s'o poată ascunde de creditori. Ea nu se poate împaca, nici face concordat. Dacă se va potrivi soluției d-lui Carp i se vor scoate moșiile în vînzare.

Faptul nu va supara pe d. Carp, dar cu falimentul Spiridoniei va da faliment și soluția d-lui Carp—și asta iarăși nu va supara pe primul ministru, de oare ce, el, este recidivist în materie de soluții, drastice.

Dar nu este serios ca unui ministru de finanțe să recurgă la soluții zeflemiete, cînd în joc sunt interesele unei instituțiuni de bine-facere de importanța Spiridoniei.

Nu-i vorbă, d. Carp a găsit soluție și pentru spitalele Spiridoniei: să le închidă

Dacă se vor închide, moștenitorii legatarilor vor cere moșiile îndărăpt și d. Carp va găsi soluție: dați-le îndărăpt ca să scăpăm de bucluc.

Are o comoară întreagă de soluții drastice. E un adevărat boscar, în această privință, d. Carp. De unde nu vrai și cînd nu vrai, boscarul de la Țibănești scoate o soluție, sau mai multe.

Démètre „primus inter pares"

Domnii Stamatiu, Spiridon Irimescu, Anton Rohr și ceilalți idilici edili ai Iașului, l-au ales primar pe d. Grecianu. Prilej pentru *Evenimentul* de a-i trage un zavrac sentimental șerului, să nu-l spele apa de la Timișești, cînd o fi să curgă și ea odată pe stradele necăjitului tîrg.

Ce spune *Evenimentul*, despre noul primar? Spune că este un bărbat cu osebire amabil, care știe primi lumea cu zîmbete în jurul ucigașei sale guri, că este în fine, un grațios amfitrion, care recepționează oaspeții cu gentileța sa cunoscută.

„Serbările jubiliare ale Universității, explică ziarul, vor aduce în Iași toată familia regală și mulțime de oaspeți străini. Iașul se va putea mîndri, căci primus inter pares, îi va reprezinta demn și *frumos*".

Din cîte au fost, pănă în prezent, serbările jubiliare ale Universității, ele au ajuns a fi și universitare — comunale, căci întru cît familia regală și profesorii străini, nu vor fi primiți de profesorii noștri universitari, ci numai de primar, care „va reprezinta, demn și *frumos*", pe cetățenii Iașului, cari și ei vor avea amestec în jubileul Universității—numai Universitatea nu,—este evident că serbările acelea vor fi comunale, nu universitare.

Și poate de aceea s'a recurs la un laborator de la facultatea de științi ca să dee Iașului un ajutor de primar, pentru ca macar cu atît să contribue universitatea la serbările comunale ale cincantenarului existenței Universității din Iași!

Dar dacă toată situația aceasta, astfel cum o descrie gazeta primarului, pare monstră, apoi este delicios de citit că șerul Démètre a ajuns „primus interpares" ai cetățenilor Iașului, adică cel mai mare peste cetățeni, cari sunt egalii sei.

Noi îl știam pe Démètre primus inter pares: mai mare peste Brudea, peste Ciureni, peste Stamatiu. Dar mai mare peste toți ieșenii, peste N. Gane, C. Climescu. A. D. Xenopol, C. Stere — o Iașule, leagăn al culturei, tu trebue să fii autorul unei crime oribile, dacă natura te-a pedepsit să-l ai pe șerul Démètre ca primus al tău.

Nu zicem că șerul n'ar fi persoana indicată să facă pe gazda amabilă față de streinii, cari, dacă nu vor avea ce face, au să vină să asiste la serbările ce vor avea loc în ospelul comunal de Iași, cu prilejul jubileului universitar—după cum, la inaugurarea lucrărilor de apă, Universitatea, ca revanșă, are să dee ea serbări.

La capitolul: gazdă amabilă — șerul este primus. Toți ceilalți oameni din Iași, n'au darul de a fi gentili ca șerul. Și că este așa, ne-o spune chiar *Evenimentul*. Toată lumea, familia regală, apoi corifeii științei, cari vor veni să vadă mormintele și gropile situate în chiar stradele Iașului, toți vor fi primiți numai de d. Grecianu, care știe primi demn și frumos.

Nu zeu. Așa jubileu de Universitate —nici dușmanii să n'aibă parte de el.

TREI DISCURSURI

Domnul Grecianu vorbește rar în public. Dar în momentul istoric, în care a fost ales primar al Iașului, de acei pe cari d-sa și i-a ales de consilieri, în momentul istoric al unei asemeni autoalegeri—d. Grecianu a înțeles că este nevoe s'o rupă cu obiceiul—și a vorbit.

Primarul, în momentul alegerii sale, are datoria esențială, să mulțumească pentru cinste și să anunțe programul de lucru, de reforme, de lucrări, al noului administrații.

Chiar dacă s'ar fi gîndit la lucrul acesta, numai cîte cinci minute pe zi, noul primar ar fi putut anunța programul. Căci se știa cu luni în urmă, că d. Grecianu va fi primul magistrat al Iașului.

Domnul Grecianu, însă, a fost mai practic. Nu s'a gândit, nu s'a pregătit, n'are program comunal—dar a ținut un discurs pe care, cu o lună de zile înaintea d-sale, la constituirea consiliului comunal din Trg-Frumos, îl ținea primarul de acolo, d. Nunțius Tessaro.

Ce spusese acesta? Vorbise de rău de consiliul comunal trecut, de halul în care a lasat finanțele, de budgetul încărcat de datorii, de strade impracticabile.

La fel d. Grecianu: a trecutului critică, făcută în stilul și limbagiul reporterului de fapte diverse și nimic despre viitor, despre planurile de edilitate ale noului consiliu, ci numai vorbe rele la adresa predecesorilor, despre cari a putut spune ce a voit, întru cît nimeni din ei nu era față.

Dar dacă 'i șeade bine primarului de la Trg. Frumos să peroreze cum a perorat, șeade foarte rău primarului Iașului să plagieze pe micul său coleg și e foarte dureros pentru bunul renume al Iașului, ca un primar, la prima roșeață a activitățăți sale, să fi vorbit cum a vorbit noul primar al Iașului.

„Discursul" inaugural al d-lui Grecianu, dovedește doar un lucru: că în privința „ideilor" de edilitate, a venit cu o biată traistă goală, și din traista goală nici cel de sus nu poate scoate nimic.

*

Discursului d-lui Tessaro al Iașului i-a urmat discursul Geblescului Moldovei.

Domnul „doctor" Leon Cosmovici, a vorbit despre Industrie și Comerț. Ar fi putut vorbi și despre potcovitul cailor — căci ie neîntrecut în aiurări, acest prieten al d-lui Cuza.

Vorbind despre industrie și comerț, și-a luat angajamentul, ca, în calitatea lui de prim ajutor de primar, să îndrumeze pe Romîni spre meserii, să-i distragă de la slujbe și să facă și alte bazaconii la fel.

Apropos de comerț, d. Cosmovici a ținut să explice de ce a părăsit pe liberali, s'a jurat că va muri conservator, și a asigurat că anul trecut, datorită numai unei întîmplări—fără a preciza care—„orașul n'a fost decimat de holeră".

La urmă s'a declarat a fi Luegerul Iașului, și a promis că va sfătui pe romîni să cumpere marfă numai de la Romîni, rămînînd ca evreii să cumpere numai de la evrei.

*

Cortina n'a căzut asupra acestui fulminant intermezzo. A fost ales și d. Stamatiu—a vorbit și d sa.

Scurt. Fără industrie, fără comerț. „Voi *pune*, a declarat „oratorul", toate sforțările pentru a fi la înălțimea *demnității mele*.

Dar—a adăugat ilustrul—această sarcină (demnitatea a devenit sarcină) îmi va fi ușoară, avînd concursul dv. și sfatul înțelept al d-lui Greceanu".

După ce va avea și concursul celorlalți și sfatul înțelept al boerului celui mare, înaltul demnitar, devenit cu sarcina, ușoară, va *pune* abia toate sforțările ca să etc.

*

Iată trei discursuri. Mizilul n'ar putea da mai răle. Le-a dat Iașul. Au să părăduiască dușmanii de rușinea noastră.

OAMENI ȘI LUCRURI

A VROI!...

Acum cîteva zile trecu neobservată în unele ziare franceze, o știre stranie în felul ei.

Un sindicat al zidarilor franceji a luat hotărîrea ca membrii lui să nu mai lucreze la construirea de închisori.

In ce formă anume urmează să se execute această deciziune? Oare—lucrătorii nu vor da urmare invitațiunii, ori angajamentului de a lucra la atari întreprinderi, de cîte ori va fi vorba de o închisoare? Nu vor concura micii antreprenori la licitațiuni publice, cînd va fi vorba de temnițe de ale statului? Sau trebue să înțelegem numai că e vorba de o manifestare semnificativă, care tinde să exprime dorința clasei muncitoare de a nu se abuza de condamnări la închisoare? Nu cunoaștem detaliile acelei originale demonstrațiuni și n'am putea lămuri lucrurile. Inregistrăm doară manifestarea ca atare și ne mulțumim a vedea în ea unul din fenomenele cele mai surprinzătoare ale voinței mulțimelor, o formă nouă a conștienței dobîndite despre puterea lor în stat.

In anii din urmă s'a vorbit mult despre greve. Cu atît mai vîrtos, că ele au atins ramuri de activitate esențială. E de ajuns să amintim greva căilor ferate și greva poștelor din Franța. Dar în cazul zidarilor nu poate fi vorba de o grevă propriu zisă. Cel mult de o manifestație de protestare, — o grevă a voințelor, în înțelesul că ar dori să se impună și să facă a se ținea seama de dînsele într'o direcțiune morală anumită.

Lumea fără închisori.. Ce paradis!—ar spune unii, ce iad! — ar răspunde alții. Și ar avea cu toții dreptate. Nu însă de aceasta e vorba, ci de elementul într'adevăr etic al unei atari rezistențe. Cu mii de ani în urmă sclavii cărau pe umeri pietrele grele pentru zidirea piramidelor egiptene. Faraonii atotputernici,—vreun Psametik ori vre un Keops—făceau doară sporturi estetice ridicînd acele uriașe, eterne piramide, pentru cari asudau miile de robi, — gemînd sub povoare, dar fără a se încumeta să spună un cuvînt de protestare.

Cu timpul munca a luat alte forme. Astăzi nu zidește nimeni piramide cu sclavi, ci cu salariați cari au voința liberă. Ei se pot supune, ori opune, — după împrejurări. Și dacă li s'ar părea că nu e vrednic de omenia lor ca să construiască temnițe pentru semenii lor, — nimeni n'ar putea să-i silească a le zidi.

E drept că e o simplă ciudățenie. Dar cine ar tăgădui simburele de generozitate ascuns într'o asemenea rezistență? Nu răspunde ea oare unui instinct de bunătate—chiar dacă are aparența unui gest de... anarhie? E, în tot cazul, începutul unei conștiinți sociale surprinzătoare și într'aceasta stă, poate, elementul revoluționar al întîmplării.

Intr'un studiu asupra puterei născinde a Sindicalizmului, Max Nordau arată cum toate schimbările sociale mari încep prin prăbușirea simbolurilor celor mai sfinte, a formulelor, a axiomelor, a riturilor, a conceptelor asociate unor anumite cuvinte convenționale, de cari nu vor să mai țină seamă „năvălitorii".

„Ei nu înțeleg; ei rîd de toate aceste. La Roma trag de barba senatorilor așezați pe jilțurile lor curule; străbat în templul lui Apollo, la Delfi; sfărîmă altarele, răstoarnă statuele zeilor și le jefuesc în Ierusalim—intră cu îndrăzneală în incinta cea mai sacră, unde nici un muritor afară de marele preot nu poate intra; galopează, călări, în biserica Sfintei Sofia; ca un val cotropitor ei năvălesc în palatul Tuileriilor și se așează, desculți, cu cascheta pe cap, pe tronul aurit al Regelui Filip Toate valorile vechi pierd însemnătatea lor, iar noii stăpîni aduc cu dînșii alte valori, proprii ale lor"...

Negreșit. Alt-fel n'ar avea loc o răsturnare a lucrurilor, — o revoluțiune. O stare de lucruri nu poate fi schimbată fără o deplină intervertire a ordinei, fără o parodie a tot ce a fost. Spiritul popular e ingenios și inventiv în această privință. Dovadă — deciziunea sindicatului francez de a nu mai clădi închisori...

Rodion

Asupra însemnătății învățămîntului științific

Această chestiune, împreună cu acea a Desemnului și a Lucrului manual, este cea mai însemnată din școala modernă. Am putea zice că St.-naturale, Desemnul și Lucrul manual, sunt singurele obiecte pe care se reazămă educația în aceste școale. Aceste obiecte sunt cari predomină în școalele din Anglia și mai cu seamă în cele din America și care au făcut din popoarele acestor țări, popoarele cele mai tari din lume în toate privințele.

Această importanță a acestor obiecte se explică prin faptul, că dintre toate obiectele de învățămînt acestea sunt care se adresează simțurilor, singurile mijloace prin care, după părerea celor mai mari pedagogi, se poate cîștiga o educație temeinică.

Căci, ceea ce importă în educație nu este obiectul în sine, ci metoda care urmăm în cîștigarea cunoștințelor. Școalele primare de pe continentul nostru tocmai de acest rău sufăr, că nu cuprind în programele lor materii cari să poată sta mai cu folos la dispoziția simțurilor copilului și prin urmare a spiritului lui, pentru ca acestea să și poată însuși adevărata educație, educația complectă în înțelesul înalt al cuvîntului.

Materiile prea abstracte pentru copii ca și cele cari sunt mai presus de puterile lor sufletești, a căror studiu se bazează mai mult pe memorie și pe cuvinte nu sunt folositoare din punct de vedere al educației, ba chiar vătămătoare întru cît falșifică mintea și o abate de la desvoltarea ei naturală. Aceasta e și pricina pentru care școala primară oficială produce atîtea fructe săci, atîția dezechilibriști, atîția sofiști, etc. pentru că materia din programe nu se poate adapta la o metodă rațională, pentru că pentru studiul lor învățătorul trebue să se mulțumească numai cu vorbe și nu cu fapte după cum ar trebui, dacă materiile de învățămînt ar fi bine alese. Căci nicăiri ca în educație nu se poate aplica mai bine proverbul: ce sameni aceea culegi.

Dar n'am intenții să desvolt aice însămnătatea educativă a unor obiecte de învățămînt față de a altora. Vreau să aduc numai cîteva fapte.

De altmintrelea, biografiile oamenilor celebri, a savanților, a inventatorilor, a descoperitorilor, a filosofilor, dovedesc cu prisosință această teză, susținută de cei mai buni pedagogi vechi și moderni. Așa, bunăoară, învățatul francez,

Félix le Dantec, declară în scrierea sa *L'Athéisme*, că educaţia i-a făcut-o tatăl său, pentru că a întrebuinţat metoda cea adevărată şi nu profesorii săi, cari, de multe ori nu ştiu ce metodă să întrebuinţeze, sau predau unele obiecte care n'au nici o valoare educativă.

„Ceea ce a fost esenţial în educaţia mea, zice el, n'au fost lucrurile cari mi s'au predat, (am învăţat şi sfîntă), dar disciplina intelectuală la care am fost supus, (adică metoda, vrea să zică el). Sunt în particular foarte recunoscător unuia din profesorii mei de matimatică care poseda în gradul cel mai mult spiritul ştiinţific, pe care ştia să-l comunice şi elevilor să-i el m'a învăţat să nu întrebuinţez în raţionament nici un cuvînt de prisos sau al cărui înţeles nu-l ştiam bine. Şi cred că această disciplină a predominat toată viaţa mea cerebrală. Am avut apoi fericirea de a nu fi urmat clasa de filosofie; aş fi învaţat probabil atunci tocmai contrarul de ceea ce am învaţat la profesorul de matematici".

Columbian Magazine a publicat un interview asupra chipului cum şi-a făcut educaţia *Edison*, marele inventator al fonografului, unul din inventatorii telefonului a lămpii incondescente, etc. „M'au silit zice faimosul America, să pătrund până în inima subiectelor pe care le-am studiat. N'am ajuns la concluziunile mele prin studiul tradiţiilor ci prin studiul *faptelor*. Nu înţeleg cum nişte teorii ori nişte sentimente ar putea să servească de baza unei convingeri în nişte subiecte aşa de importante Ştiinţa dovedeşte teoriile sale ori le aruncă.

N'am văzut nici odată cea mai mică probă ştiinţifică a teoriilor religioase despre cer sau despre iad, despre viaţa viitoare sau despre un Dumnezeu personal. Sunt convins că am dreptate, nu mă împiedică nimic de a crede aceasta dar nu urmează de aici că am absolută dreptate. Lucrez după o anumită normă cari s'ar putea numi, poate mecanică. Un om care ar urma altă metodă, ar putea să nu fie de acord cu mine, ar putea să fie foarte cinstit şi să aibă dreptate, dar n'aş putea să primesc ca finală o teorie care nu poate fi dovedită. Probe! Iată ce am căutat tot deauna, ceia ce spiritul meu cere înainte de a putea primi o teorie ca un fapt.

Toate problemele, care ne obsedează vor fi într'o zi dezlegate prin cercetări ştiinţifice"...

Pe calea experienţelor şi a cercetărilor proprii a trebuit să urmeze toţi savanţii, un Newton, un Pasteur, etc. pentru ca să poată ajunge la încheerele la cari ei au ajuns. Ori ce altă cale este nenaturală şi este urmată numai în scopul de a deturna natura omenească de la destinaţia ei adevărată.

Cum peste cîteva zile vor avea loc în conferinţele generale ale membrilor corpului didactic primar, discuţiuni asupra insemnătăţii ştiinţelor naturale, aceste cîte va note — de şi într'o măsură cu totul neînsemnată, pot contribui la complectarea subiectului.

C. V. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Dintr'un timp războinic.—Acel modest profesor particular, a cărui dispariţie s'a anunţat prin vre-o două rînduri de gazetă,—bătrînul Saint-Pierre, era o figură a Iaşului intelectual, o modestă figură cunoscută numai în cercuri restrînse.

O singură dată a preocupat publicitatea într'un mod mai temeinic. Era pe vremea faimoasei campanii care pornise din cercuri literare iaşane în chestiunea „artei pentru artă" şi a „artei cu tendinţi". Prin anii 1892, 1893 această pretinsă problemă arzătoare preocupă şi pasionă cercurile publicistice şi constituia o actualitate supremă —unica actualitate, peste care nu se putea trece.

Atît de pătimaşe şi de multe erau atunci discuţiunile în jurul acelor chestiuni încît însuşi modestul Saint Pierre părăsi eterna rezervă pe care o pastra, cu toată cultura de care era înzestrat şi luă cuvîntul printr'o broşură cuprinzătoare.

Cu oare care rezerve în privinţa stilului, broşura era interesantă şi instructivă. Cîtva timp ea a fost obiectul discuţiunii, dar în zgomotul stîrnit de nenumăratele articole şi polemici,—era firesc să dispară repede cuvîntul unui discret.

Broşura, la fel cu lucrările multor altora în aceeaşi chestiune, a dispărut. Dar ar fi o nedreptate credem ca macar acum, după moartea bătrînului modest să nu-i consacrăm un cuvînt de amintire.

*

Reformele universitare sunt la ordinea zilei în Italia. Chestiunea autonomiei dă loc la discuţiuni contradictorii. Savantul Guido Baccelli şi alţi cîţiva profesori se pronunţase în senzul afirmativ sprijiniţi de un număr de studenţi partizani ai libertăţii desăvîrşite de a gîndi.

Acum problema a reintrat în discuţiune. Mai cu seamă se cere distincţiunea necesară între autonomia administrativă, necesară în primul rînd universităţilor cari dispun de venituri proprii, fondaţiuni etc.—şi între autonomia privitoare la partea ştiinţifică, la programe, care e mai completă.

*

Originele Camorei, faimoasa asociaţie criminală napolitană, se urcă la anul 1417, cînd apăru în Spania prima societate de rău-făcători organizată, cu statute în regulă.

De aci a trecut în Italia, unde-şi continuă isprăvile sale sub aceste statute pline de o fraseologie din cele mai nobile. E curioasă această apariţie, în sec. XV, a atîtor bande organizate, atît în Italia, Spania cît şi în Franţa, toate aceste bande avînd argot-urile lor. De aci interesul lor... literar.

*

Statuia lui Coquelin-ainé lucrată de Antonin Mercié, a fost inaugurată la 7 Aprilie st. n. la „casa de retragere" a artiştilor dramatici de la Pont aux-Dames, a cărei fondator fu marele şi regrrtatul artist.

*

Intr'un Sanatoriu la Nizza a murit *Anne Judic* celebra ex-divă de operetă în vrîstă de 61 de ani. După ce a fost mulţi ani o stea a operetei, contribuind la celebritatea unor opere ca M lle Nitouche, Frumoasa Helena, Perichole şi altele, a intrat în teatru acum vr'o 15 ani. Era un adevarat temperament de artistă. Cu toate aceste se ocupa cu dragoste şi de creşterea animalelor, iar în 1906 a obţinut de la guvernul francez un premiu în această direcţiune. Avea şi o specialitate... ştiinţifică: procura tuturor institutelor medicale franceze şoarecii albi pentru experienţa fiziologică.

Genul Annei Judic, în artă, a făcut şcoală.

*

STRUNA ZILEI

CAUZA ŞI EFECT

«Teatrul naţional e ruinat» a zis d. Grecianu, între altele, primind demnitatea de primar.
Ziarele.

Tot teatrul,—scena, zidul
Voi l'aţi ruinat—partidul!—
Afişînd o lună 'n şir
Piesele lui... Dragomir.

Marele scandal din Senat

După „Monitorul Oficial"

«Monitorul Oficial» înregistrează cuvintele «prinţului» Calimaki

Am vorbit la timp despre nemai pomenitul scandal provocat de descreeratul Calimaki în Senatul ţării.

Epoca a negat că satrapul Botoşanilor ar fi spus că opoziţia e o bandă de nemernici. Ei bine, dovada oficială a ignominiei nebunului ne este dată de „Monitorul oficial" care a înregistrat insulta lui Calimaki.

Pentru edificarea opiniei publice, reproducem darea de seamă a ruşinoasei şedinţe, cu toată scîrba ce un asemenea fapt poate inspira.

*

D. N. Xenopol: D-lor, vă repet că noi nu suntem în contra şedinţei de seară; vă rugăm însă, să nu se ia în discuţiune diseară proiectul de lege pentru ieftenirea traiului, căci d. Orleanu, care a exprimat dorinţa de a vorbi asupra acelui proiect de lege, nu este în Bucureşti, neştiind că acel proiect are să fie pus la ordinea zilei diseară.

Voci: N'are de ait să vină la Senat, noi nu suntem la ordinile d-sale. (Sgomot).

D. N. Xenopol: Atunci noi vom vorbi cîte două ore la fiecare articol şi nu veţi putea lucra. (Sgomot).

D. General Al. Tell: Noi vom asculta; dar nu sbieraţi aşa.

D. P. Brătăşanu: Intrebuinţaţi cuvinte mai parlamentare.

O voce: La cazarmă.

D. N. Negulici: Nu se vorbeşte aşa cu un general.

D. P. Brătăşanu: Ce general? fost general! Aşa general sunt şi eu! (Sgomot, protestări).

D. Al. Callimachi: Aceasta nu e o opoziţiune, e o bandă de nemernici. (Mare sgomot)

Dl. Al. Gussi: D-le preşedinte, d. Calimachi a tratat în Senat opoziţiunea de o bandă de nemernici; cerem să fie chemat la ordine. (Mare sgomot).

Dl. Al. Callimachi: Dacă chemarea mea la ordine vă satisface eu sunt mulţumit. (Sgomot).

Dl. D. Protopopescu: Protestăm cu cea din urmă energie în contra insultelor d-lui Calimachi.

Voci: Nu a zis cuvintele ce le spuneţi d-voastră.

Dl. D. Protopopescu: Dl. Calimachi este la spatele meu şi am auzit foarte bine cuvintele d-sale.

Alte voci: Le-am auzit cu toţii. (Zgomot).

Dl. M. Fherekyde: Cer cuvîntul în chestiune de regulament, d-le preşedinte.

Dl. preşedinte, G. Gr. Cantacuzino: d-l Pherekyde are cuvîntul în chestiune de regulament.

D. M. Pherekyde: D-le preşedinte, d voastră cînd a-ţi fost ales preşedinte al Senatului, a-ţi exprimat dorinţa, pe care am împărtăşit-o cu toţi, ca desbaterile noastre să se urmeze cu ordine şi cu acele cuvinte, cari se datoresc între oameni cari se stimează reciproc.

S'a întîmplat în momentul acesta un fapt regretabil şi care cere reparaţiune.

Un vice-preşedinte al Senatului a zis că opoziţiunea este o bandă de nemernici.

Mai multe voci: Nu a zis aceste cuvinte. (Zgomot).

Dl. M. Pherekyde: Poate nu le-aţi auzit; eu însă le am auzit.

Este de dorit, d le preşedinte, ca acele cuvinte să fie retrase; nu se cuvenea să fie spuse. Şi cred că dacă i-au scăpat aceste cuvinte d-lui vice-preşedinte Calimachi, d-sa se va simţi singur dator să aducă reparaţiune Senatului, reţrăgînd acele cuvinte nenorocite.

D. Al. Calimachi: Nu retrag nimic.

D. M. Pherechyde: Dacă nu se vor retrage cuvintele acestea, atunci cer ca d-voastră, d-le preşedinte, să ne daţi o satisfacţie; nu primesc eu, care am îmbătrînit în serviciul Statului, care am fost adesea onorat să fiu admis în consiliile Coroanei, să fiu tratat ca făcînd parte dintr'o bandă de nemernici. (Aplauze puternice pe băncile minorităţei).

Şi dacă fac această înlesnire d-lui vice-preşedinte, să cred că i-au scăpat cuvintele acelea că a trecut peste gîndul d sale cînd le a pronunţat, este că nu vreau să cer mai mult de cît să şi retragă acele cuvinte, şi cred că este dator s'o facă.

Dacă nu, cer ca d voastră, d-le preşedinte, să ne daţi satisfacţia cuvenită.

D. Al. Calimachi: Prin atitudinea d-voastră necuviincioasă v'aţi atras riposta mea. (Zgomot).

Voci pe băncile minorităţei: Atunci ne retragem cu toţii.

D. Preşedinte, G. Gr. Cantacuzino: D. Dimitriu are cuvîntul.

D. Toma Stelian: Nu d sa este în drept să răspundă; nu-l vom lăsa să vorbească, d-le preşedinte, pînă ce nu se vor retrage acele cuvinte. (Zgomot).

D. Ion N. Lahovari, ministrul domeniilor; D-le preşedinte, suspendaţi şedinţa pentru un moment, vă rog, căci văd că spiritele sunt foarte agitate.

D. Preşedinte, G. Gr. Cantacuzino: Suspend şedinţa pentru 10 minute.

Şedinţa se suspendă la orele 2 50 p. m.

La redeschidere.

D. Preşedinte, G. Gr. Cantacuzino: D. senator Calimachi are cuvîntul.

D. Al. Calimachi: In urma stăruinţei d-lui preşedinte al Senatului şi pentru a nu crea dificultăţi, retrag cuvîntul, fraza care am pronunţat-o la adresa minorităţei, adică..

D N. Economu: Atîta e destul; nu mai pronunţaţi nimic alt-ceva.

D. P. Brătăşanu: Este regretabil că se întîmplă în maturul Corp certuri violente. Fie-care dintre noi, majoritate şi minoritate, avem idealurile noastre.

In viaţa mea întreagă am dovedit că nu pentru vanităţi şi nu pentru interese personale am făcut politică şi am muncit în partidul conservator.

Nici odată n'am atacat pe cine-va personal, chiar dacă ar fi avut pete în trecutul său. N'am făcut de cît să combat, ceea ce trebue susţinut.

Am dorit în totdeauna ca în discuţiunile noastre să se proceadă cu regulă şi să se asculte toate opiniile, căci destule legi s'au fabricat cu iuţeală şi multe greşeli s'au făcut.

Dacă se lăsau discuţiunile mai largi, multe rele se puteau evita pentru ţară.

De ce să nu fim lăsaţi a spune de la tribuna aceasta toate suferinţele, presiunile şi ingerinţele, pe cari le-am îndurat?

Abia ieşiţi din luptele electorale, se cuvine ca acum, cînd v'aţi văzut bine instalaţi, cînd guvernul este bine aşezat şi aveţi numărul cît vă trebue — chiar mai mult de cît vă trebue — să fiţi mai calmi spre a nu se provoca scandalul.

De aceia fac apel la toţi să procedăm astfel ca să ţinem sus prestigiul maturului Carp.

D. preşedinte, G. Gr. Cantacuzino: Acum intrăm în ordinea zilei.

D. C. G. Disescu: Cer cuvîntul în chestiuue de regulament.

D. preşedinte G. Gr. Cantacuzino: Aveţi cuvîntul.

D. C. G. Dissescu: d-le preşedinte şi d-lor Senatori, art. 31 din regulament, dispune că ori-ce imputare defăimătoare este oprită în discuţiune. Discuţiunile noastre sunt de două feluri: unele cu caracter general şi altele cu caracter personal.

Constat acum că nimeni din opoziţiune, în cuvîntările lor, n'a făcut imputări defăimătoare.

Cred dar, că pentru a fi în spiritul art. 31, majoritatea, care vrea să se apere de tirania minorităţei, cum zicea d. vice-preşedinte Callimachi, în discursul său de mulţumire, să evite de acum înainte de a face imputări defăimătoare acelora cari se găsesc în mijlocul dumnevoastră.

Sunt încredinţat că dacă discuţiunea se va face numai pe chestiuni de un caracter general şi se vor lăsa la o parte imputările defăimătoare, sub diferite forme, nu vom mai ajunge la acest rezultat deplorabil.

De aceia dorinţa mea este ca să se respecte art. 31 din regulamentul Senatului.

D. preşedinte G. Gr. Cantacuzino: Discuţiunea asupra acestui incident este închisă. Trecem la ordinea zilei.

TEATRUL NAŢIONAL

D-na Alice P. I. Sturdza

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De ziua mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

INFORMAŢII

❑ Domnul L. Cosmovici va fi delegat în consiliul de igienă al oraşului, din partea consiliului comunal.

❑ Noul consiliu comunal al Iaşului se va întruni în zilele de 8 şi 9 Aprilie, spre a discuta şi vota bugetul şi a se constitui în comisiuni.

❑ Ca să se vadă de cîtă trecere se bucură greciniştii la centru, vom relata cazul, că un grecinist, recomandat în biata slujbă de şef al biroului de servi din Iaşi, a fost respins la minister.

❑ Vrîsta lui cc. Naiman.

Cunoscutul N. Paraschivescu s'a dat în braţele şerului Démètre, spre a fi numit într'un post de şef perceptor.

După ce cc. Naiman a votat cu chee în alegeri, s'a scris la Bucureşti pentru numirea lui cc. Naiman, dar s'a primit răspuns că preopinientele ar fi... prea bătrîn.

Acum cc. Naiman umblă să-şi secată o mitrică, cu martori, că n'are de cît 60 de ani. De fapt a trecut de 80, dar se vinde ca un golănaş de cei tineri.

❑ Domnul H. Golimaş. notarul comunei Cucuteni, a demisionat din funcţie pe ziua de 15 Aprilie.

❑ Cînd urcai, în ultimul timp, dealul stradei Carol, calul de la trăsură se oprea el singur în faţa porţei casei Rohr, reşedinţa şerului Démètre. Căci ori ce cal de trăsură era dus, de muşterii, macar de două ori pe zi la casa celebră.

Acum s'a întîmplat ceva extra-ordinar. Poarta casei stă închisă zi şi noapte şerul nu este acasă, mai ales cînd este acasă.

L'au intoxicat Hociungeştii!

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează polite.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi polite.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de polite în condiţiunile cele mai avantajoase.

❑ Consiliul de administraţie al Băncei „Moldova" a ţinut ieri şedinţă, sub preşidenţia d-lui M. Blanc, faţă mai fiind domnii: N. Gane, vice-preşedinte; M. Wachtel, Zsöpkes şi Dinnermann.

S'a hotărît mărirea capitalului Băncii cu un milion.

❑ Mărfurile firmelor falite Dresner şi Schnürer fiul se vor vinde, prin licitaţie, în ziua de 19 April.

❑ De oarece delegatul creditorilor firmei falite Rosenfeld s'a retras de la termenul fixat pentru votarea concordatului, sindicul a hotărît scoaterea în vînzare, la 20 April, a mărfurilor firmei falite.

❑ *La debitul de desfacerea produselor din Fermele şi viile d-lui Badareu şi dr. Manolescu, s'au pus în vînzare de sf. Sărbători, diferite vinuri albe şi roşii, calităţi superioare, cu preţuri scăzute.*

Comenzile de vinuri de la 10 litr. în sus se trimit la domiciliu.

De asemenea debitul de brînzeturi e aprovizionat cu tot felul de produse, din fermele proprii şi anume: brînză, caşeaval, eaş şi urdă proaspătă, unt de masă, smîntînă de Brăila, gervais, şfaiţer grăsime de porc, paseri tăiate etc. Toate se vînd cu preţuri reduse.

❑ Domnul dr. Ioan Brukner, docent de istologie la facultatea de medicină din Bucureşti, a fost confirmat agregat şi de consiliul permanent al instrucţiunei.

❑ Iată cum au fost repartiraţi inspectorii agricoli în urma reducerilor făcute: d. maior Văleanu, a rămas la Iaşi; d. Teodoru a rămas la Vaslui, delegat şi la Huşi; d. Zarifopol, de la Neamţ, la Buzeu; d. Cozadini, de la Roma, la Tutova; d. T. Vasiliu, de la Fălciu la Botoşani, cu delegaţie la Suceava.

❑ Intăia, a doua şi a treia zi de paşti (Duminică 10, Luni 11 şi Marţi 12 April) vor avea loc la Circul Sidoli, matineuri şi reprezentaţii serale, date de teatrul cinematografic Pathé-Frères.

Primul program nou va fi reprezentat Duminică, I a zi de Paşti, matineu şi seara şi la matineul de Luni. Al doilea program nou va începe Luni seara (a doua zi de Paşti).

Aceste programe noue în toată întregimea lor şi special întocmite pentru aceste zile de sărbători cuprind cele mai alese sujete istorice, comice, ştiinţifice etc. Enumerăm unele din aceste scene şi vederi: „Din timpurile trecute", reconstituiri comico-istorice,—Noul cuirasat Regina,—O conspiraţie sub domnia lui Henric III, regele Franţei, reconstituire,—Brunco Bill cowboiul (pastorul nord-american), scene din viaţa pieilor roşii,—Doi colegi de şcoală, scene comice,—O victimă a lui Tîmpilă, scene comlee,—Flota germană în manevre,—Magnetul, proprietăţile sale, diferite experienţe (studiu ştiinţific),—Meropé, tragedie clasică (elină),—Mărinimia lui Lincoln, o reconstituire din istoria Statelor Unite,—Marozia, pagini din istoria Italiei, cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul principal,—Trupa Asti, jongleri-acrobatici, scene artistice sportive, multe comedii excelente, vederi după natură etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile şi sporturile săptămînei din lumea întreagă.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ultime INFORMAȚII

—

❑ *Domnul P. P. Carp este ferm decis să se retragă din politică și să părăsească țara.*

S'a convins, după cum a declarat unor intimi, că «țara romînească este o țară de idioți».

Domnul Carp este preocupat actualminte de chestii familiare. Își face testamentul în care va prevedea că dacă nici unul din copii sei nu va voi să rămîie în țară, să se vîndă casa din București, calea Dorobanților, în care locuește primul ministru.

Idealul d-lui Carp este ca să poată trece, la toamnă proiectul seu de reorganizare administrativă, în care sunt cuprinse și celebrele gubernii.

Domnul Carp va prezinta proiectul M. S. Regelui, de la care va pretinde să-și ie angajamentul că nu va permite, ca liberalii să abroge legea.

Dacă Suveranul, după ce va fi consultat pe șeful partidului liberal, va declara că nu-și poate lua angajamentul ce-l pretinde șeful guvernului conservator, d. Carp se va retrage din politică înainte de deschidorea corpurilor legiuitoare, în Noembre.

Dacă d. Brătianu, va conveni să respecteze legea, d. Carp se va retrage imediat după promulgarea legei.

Garantăm exactitatea informațiilor noastre

❑ *Seziunea corpurilor legiuitoare va fi prelungită până la 25 Aprilie inclusiv, adică la cinci zile.*

❑ *Domnul N. Filipescu și-a exprimat nemulțumirea contra banchetului pe care d. Marghiloman ar fi voit ca să-i fie oferit de majoritățile parlamentare.*

Banchetul nu va mai avea loc sub forma aceasta. Domnul Marghiloman se va mulțumi cu un banchet mai restrîns,

❑ Domnul dr. Leon Cosmovici, prim ajutor de primar, a fost pus să dee nota anti-carpistă în „discursul" ce l'a ținut eri la constituirea consiliului comunal.

In adevăr, pe cînd d. Carp s'a pronunțat pentru tranșarea chestiei evreești în chip favorabil evreilor și pentru primirea evreilor în slujbe publice, d. Cosmovici a anunțat că la comună, se va face politică naționalistă și că administrația va sfătui pe Romîni să nu cumpere nimic de la comercianții evrei,

Domnul Cosmovici a declarat astfel război primului ministru.

Lupta va fi interesantă.

❑ *O panică enormă a domnit astăzi dimineață în piața halei. Panica a produs-o d. Stamdtiu, care prezintîndu-se ca ajutor de primar, a vîrît pe oameni în sperieți cu „reformele" ce le-a anunțat.*

Să ferească D-zeu de reformele fostului vichil de la Olteneşti.

❑ *Domnul I. D. Stamatiu, care se crede barbat dedat muzelor, a găsit, în fine, mijlocul să se vîre în teatru: va fi numit delegat al comunei, în comitetul teatral, în locul d-lui P. Fîntînariu.*

Ar urma ca ministrul instrucției să numească delegat pe Spiridon Irimescu, căci în materie de tragedii Irimescu ie tare ca și Stamatiu.

❑ *Un nou caz de scarlatină a fost constatat astă-zi în Iași.*

❑ *Administrația comunală a hotărît astă-zi să permită a se da drumul apei, după ce mai întăi se va face analiza bacteriologică.*

In ce privește diferendul ivit de la contract, se va lua avizul unei comisiuni de trei jurisconsulți, ca să se pronunțe dacă societatea a satisfăcut clauza privitoare la presiune.

❑ *Printre avocații din Iași se agită ideea convocărei unui mare congres al ordinului la Iași, pentru a da ființă unei federațiuni a tuturor barourilor din țară.*

In acest congres, se va stabili o periodicitate anuală a lucrărilor, care vor cuprinde trei ramuri de activitate: una pentru legislație, alta pentru doctrină și jurisprudență și a treia pentru chestiuni de ordine profesională.

Se crede că ideia va fi primită de tot baroul din Iași și în acest caz o mișcare de mare însemnătate juridică și socială va pleca de acolo de unde au plecat atîtea lucruri mari și generoase.

❑ *Domnul P. Sion a declarat ieri că și a înaintat demisia din postul de efor al Spiridoniei.*

❑ *Domnnl P. P. Carp a sfătuit pe epitropii casei sf. Spiridon să declare casa în stare de faliment și să înceteze plățile. Creștinesc sfat!*

❑ **In cercurile profesorale universitare se crede că se va renunța și anul acesta, la serbările jubiliare ale Universității din Iași.**

Motivele sunt multiple: abținerea partidelor de opoziție, întîmplările de la alegerea din urmă, starea sanitară a orașului și starea mizerabilă a stradelor.

❑ *Un senator guvernamental povestea ieri despre mizeriile ce le face d. Carp deputaților și senatorilor, cari prelind să se dea satisfacție acelora, cari au votat cu guvernul.*

Lucrurile au ajuns așa departe, că d. Marghiloman s'a văzut nevoit să-l roage pe d. Filipescu, ca să intervie la d. Carp și să-l facă să înțeleagă, că sunt cereri, cari trebuesc satisfăcute.

Domnul Filipescu a intervenit la șef și acesta i-a răspuns:

— N'avți fi crezut, Nicule, că și tu ești gugumon. Ce avem noi nevoe de partizani? Pe noi ne-a adus la putere Regele și tot el ne va lua puterea.

N'avem nevoe să facem nimărui nici un fel de serviciu.

❑ **De la consiliul de higienă.**— Consiliul de higienă al orașului, s'a întrunit aseară, sub președinția d-lui dr. Flor, medic primar al orașului.

Față cu faptul îndeplinit al aducerei apei de la Timișești, consiliul a hotărît închiderea băilor Sarata, Diana și alte două băi populare din strada Pantelimon, pînă vor face instalațiunile cuvenite pentru alimentarea lor cu apă de Timișești.

D. dr. Flor a comunicat, că direcția generală a serviciului sanitar, a admis vederile acestui consiliu, dispunînd ca probele de apă bănuită, precum și analizele bacteorologice necesare pentru stabilirea diagnosticei boalelor contagioase, să se facă la laboratoriul de higienă, ce funcționează pe lîngă facultatea de medicină din localitate.

Consiliul s'a ocupat apoi cu măsurile pentru asanarea orașului, opinînd că se mărească numărul hidrantelor, așa că spălarea stradelor să se facă cu mai multă ușurință.

In viitoarea ședință, consiliul se va ocupa cu îmbunătățirile ce trebuesc aduse serviciului pentru curățirea gunoaielor.

❑ Prefectul prim-procuror.

In ziarul local *Mișcarea* a apărut o informație privitoare la niște arestați în poliție, cărora, în urma unor stăruinți, li s'ar fi dat drumul.

Prefectul a telefonat astă-zi ziarului că a reclamat parchetului și a citat pe reporter să se prezinte la parchet la orele două jum., spre a da lămuriri.

Vrea să zică: prefectul face citații telefonice, în numele parchetului.

Mai rău să-l vedem!

❑ Domnul Bogdan, ca să-și asigure votul profesorului A. Popovici, îi promisese acestuia că v'a isbuti să se înscrie în budgetul ministerului o sumă de 60,000 lei pentru înființarea unei grădini botanice în Iași.

Budgetul a fost votat, dar suma pentru grădina botanică, a fost, ca să zicem așa, sărită la zaț.

❑ Administrația comunală a dispus, ca lefurile funcționarilor pe luna curentă să fie achitate înainte de Paști.

❑ *Patru seri de operă în Iași.*

Ansamblul de operă italiană, care se află actualminte la București, va da patru reprezentații în Iași: 26 Aprilie, **Puritani**, *27 Aprilie,* **Aida**; *28 Aprilie,* **Madame Buterfly**; *29 Aprilie,* **Traviata**.

Orchestra proprie a ansamblului. Locația este deschisă la „Thalia".

❑ Alocația de hrană, în bani, din care se vor cumpăra alimentele trebuitoare pentru hrana trupei, au fost fixate astfel pe periodul de 1 Aprilie—30 Septembrie—la corpul IV de armată:

Pentru Iași, Roman și Șipote 40 bani; pentru Bîrlad, Botoșani, Fălticeni 39 bani; pentru Bacău, Dorohoi, Vaslui 38 bani; iar pentru Huși și Piatra Neamț 37 bani.

❑ Mișcarea în magistratură urmează să apară la 20 Aprilie.

❑ In căzărmile din Iași, vor avea loc mîine serbări militare cu prilejul aniversării nașterei M. S. Regelui.

❑ Ofițerii și soldații regimentului de cavalerie din Iași au ascultat astăzi citirea ordinului de zi, făcută de d. maior Cătuneanu, asistat de colonel prin cari d. colonel Musteață este înaintat general al brigăzii locale și d. loct.-colonel Călinescu, colonel, comandant al reg. 7 roșiori.

Date fiind simpatiile de cari se bucură ambii avansați, militari de mare valoare, citirea decretelor a fost urmată da urale entusiaste.

In urmă s'au servit gustări.

❑ Domnul locot. colonel Braboveanu comandantul regimentelor de excortă, a inspectat ieri și astăzi regimentul local.

❑ Domnul căpitan Balmez, din batalionul IV vînători, va fi numit comandantul jandarmilor pedeștri, în locul d-lui căpitan Roiu, care urmează a fi trecut la regiment.

❑ S'a renunțat la numirea d-lui I. Petrovici, ca director al teatrului din Iași, de oare ce ministrul Arion a declarat, că, ori cît de mari stăruinți s'ar pune, nu va înlocui pe d. Sadoveanu.

In schimb s'a hotărît schimbarea secretarului prin d. Vasiliu, funcționar la Credit, care face junimizm de 20 ani.

❑ Domnul Stamatiu a întrodus astăzi o inovație la biroul seu de la comună.

Mai drept, pe biroul seu, pe care a așezat o bucată de marmură pe care stau gravate, în aur, inițialele: I. D. S.

S'ar crede că inițialele înseamnă: jos domnul Stroja. De fapt însă, cuprind numele I. D. Stamatiu.

Domnul Stamatiu, ca bun comerciant ce este, a ținut să și pună firma la birou.

In afară de aceasta, d. Stamatiu și-a făcut și cărți de vizite franțuzești, de cari se va servi la serbările jubiliare ale Universității, pentru a se recomanda profesorilor străini.

Cărțile acelea au tipărite pe ele următoarele: „Jean de Stamatiu, secours (ajutor) de mer de Jassy".

❑ **Exportul lemnului de stejar.** — Pentru punerea în aplicare a dispozițiunilor cuprinse în art. II al legei pentru modificarea a cîtor va articole din tariful vamal, dispoziațiuni privitoare la exportul de stejar, direcția generală a vămilor a dat birourilor vamale din țară următoarele instrucțiuni:

a) Toată lemnăria de stejar, ce se va exporta cu începere din ziua de 3 April 1911, data punerei în aplicare a legii de mai sus va fi impusă la taxe de export în conformitate, cu prevederile articolului 3 al noului tarif.

Dacă exportatorii nu vor face dovada prin acte autentice sau admise de Codul de comerț, că au avut angajamente cu străinătatea, anterioare datei de 1 (14) Martie 1911.

Data exportului se va considera aceia a depunerii declarațiunii de export; fiind însă că legea dă exploatatorilor de păduri o lună de zile pentru prezintarea actelor lor, la minister, veți amîna încasarea taxelor pînă la 4 Mai 1911;

b) Actele prin cari exportatorii vor face dovada angajamentelor de exportare, vor trebui prezentate Ministerului de Finanțe, Direcțiunea generală a Vămilor, neaparat în termen de 30 zile de la promulgarea legei, adică pînă în ziua de 3 Mai 1911 inclusiv. Actele prezentate după data de 3 Mai nu vor fi luate în considerațiune. Ministerul de finanțe se va pronunța dacă actele sînt în regulă și dacă prin urmare pot fi ținute în seamă.

c). Proprietarii de păduri cari își exploatează singuri pădurea, vor plăti noile taxe dacă nu au, cum cere legea, cotracte de export valabil încheiate înainte de 1 Martie 1911.

Exploatatorii de păduri însă cari au contracte de exploatare, fără a fi ei înșiși proprietari, vor fi considerați ca avînd contractele lor și pentru export, chiar dacă în contract nu va figura o anume specificare.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoștința onor. clientele că prețurile produselor s'a cobortt la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub prețul pieței		

Pentru sărbătorile paștilor se primesc comenzi, pentru încondeiate (pocostite).

Delicioasă brînză de munte	1.80
Unt pentru cafea, ciaiu	5.20
Ouă zilnic proaspete	6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul	0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.

Se găsesc caise uscate, povidlă. mere ranete, etc. cu prețuri reduse,

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu prețurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poștală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administrația.**

Ultima oră

București 6 Aprilie

LOTERIA

București.—Azi s'a făcut tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn. Au cîștigat:

3000 lei No. 38101.

2000 lei No. 58045, 41047. 7641.

1000 lei No. 26954, 38259, 11062 15094, 55274, 10034, 21119, 37539 25202 43141, 23605.

500 lei No. 1570, 48339, 9527, 29722 2614, 26747, 36952, 59183, 11, 380, 59170 57334, 44840, 7298, 16054, 33942, 6117 19081, 45560, 19067, 2587, 11303, 34955 44930, 12914.

D. Carp la Țibănesti

București.—Unele ziare guvernamentale au anunțat, că d. P. P. Carp va pleca la Constanța.

Știrea ie neexactă.

Primul ministru va petrece serbătorile la Țibănești.

Vînzarea moșiilor de mînă moartă

București. — Primul proect de lege, pe care guvernul îl va pune în discuție, va fi acel al d-lui Lahovari, cu privire la vînzarea moșiilor de mănă moartă.

Se crede că acest proect va fi prezintat Camerei, în primele zile ale redeschiderei parlamentare.

Accident de aviațiune

Versailles. — Căpitanul Tarrou, șeful laboratorului de aeronautică din Chalais-Meudon—a căzut dintr'un aeroplan de la o înălțime de 200 metri, murind imediat.

Scufundarea vaporului Sant-Fernando

Madrid.—Vaporul Sant Fernando din Huelva s'a scufundat lîngă Porto — în Portugalia. Din 20 marinari aflați pe bord, numai trei au scăpat.

Boicotajul Anti-Grecesc

Constantinopol.—Boicotajul anti-grecesc, s'a agravat. mai ales la Smirna, unde viile au fost distruse. Poliția a expulzat pe cinci turburători. Mai mulți Valii, au sosit la Constantinopole pentru a raporta și cere instrucțiuni.

Grave turburări la Fez

Paris.—Agenția Havas, află din Fez, cu data de 12 Aprilie, că Benimfrii și alte triburi au atacat orașul; dar au fost respinși cu perderi. Trupele Maghzenului au avut doi morți.

Un proect de lege

Londra.—(Camera Comunelor). Ministru Churchill a depus un proect de lege pentru supravegherea mai eficace a criminalilor străini și pentru impedicarea făptuirei crimelor, de către străini.

In chestia conflictului de la granița Mexicului

Waschington.— Guvernul Mexican, a dat președintelui Taft, asigurarea că evenimentele de la Aguaprieta, nu se vor mai repeta. Se va urma pe viitor la graniță, o politică de strictă rezervă.

Magazinul de mode „Hélène"

Iași—Str. Lăpușneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon și furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Prețuri modeste. Comenzi și renovări se efectuează prompt.

De vânzare 1 Trăsură— Ribex, București 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iași, str. Anastasie Panu 8.

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c un apartament de 5 odăi, bucătărie. pivniță, camară etc. în str. Sft. Andrei No. 3, precum și 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½ % p. a.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

CASA DE ECONOMIE A FUNCȚIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două și trei semnături etc.

Viițe altoite

Peste 300,000 viițe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalații de Apă și Canal.

Executări prompt și conștiincios

Devise și proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Banca Agricolă

SUCURSALA IAȘI

Cumpără și vinde efecte publice.

Vinde ceckuri asupra străinătății: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primește deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Tipografia H. Goldner
înființată în 1856.
Iași, strada Gh. Mârzescu
Cea mai mare și mai modernă instalație din țara Moldova
Casă de Încredere
Execută orice lucrări atingătoare de arta tipografică.
Promptitudine și acuratețe
Prețuri foarte modeste.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue za la mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m de haut. Le mètre Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere fundată în 1892 —

NOTE MUZICALE

Asortiment complect după programa Conservatorului

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori si Violoncele pentru concert

REPREZENTANŢA ŞI DEPOZITUL RENUMITELOR

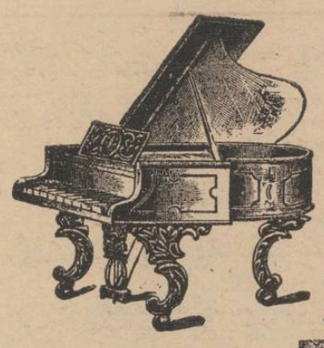

Piane STEINWEG şi pianine ROSENKRANZ

precum şi din alte fabrici incepind cu

LEI 700

Vinzare şi în rate lunare în condiţiuni convenabile

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

INCHIRIERI de PIANE — Expediţiuni în provincie

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine candidează?

D-şoară catol. unică fică, 400.000 avere.—Creştină 31 ani (cu mic defect de figură)—D-şoară 21 ani bine făcută 150.000 avere etc. etc. Candidaţi cari nu sunt impiedicaţi de la o căsătorie imediată bine voiască a scrie la

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix Of50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus de vînzare.

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mironescu. — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krayzan Ki, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1275 Vineri 8 Aprilie 1911

BIBLIOTECA ARHIVELOR NAȚIONALE

Retragerea d-lui Carp

Am spus-o îndată după schimbarea regimului liberal: d. Carp a putut obține guvernul, dar nu va putea guverna.

Evenimentele vin la timp să ne dee dreptate. Bătrînul șef al junimiștilor e ferm hotărît a părăsi puterea, și cu aceasta a se retrage și din viața politică. Sunt acum patru săptămîni, cînd tot într'unul din articolele de fond, vorbeam de decisiunea d-lui Carp de a se retrage din șefia organizației sale politice.

Afirmațiunile noastre n'au fost cîtuși de puțin desmințite, de și erau însoțite de oare cari detalii, cari nu conveneau de loc unora din pretendenții la succesiunea conducerei organizației junimiste.

Astăzi, din nou se vorbește de retragerea d-lui Carp; este o simplă chestie de timp și de program.

Nimeni nu poate tăgădui importanța extra ordinară ce are această știre pentru organizația politică, care se pretinde că reprezintă azi partidul conservator.

Ea a fost chemată la putere numai pentru că a avut deșef pe d. Carp, și nu poate sta un singur moment la putere, fără d. Carp.

Nimeni, dar absolut nimeni, n'a contribuit sau influențat la Palat, pentru încredințarea guvernului d lui Carp, de cît numai bătrînul șef al junimiștilor. Era o răsplată, sau mai bine zis un ultim act de atențiune, pe care un bătrîn monarh, voia să 'l aibă față de un bătrîn fost consilier al Tronului, pe cari și împrejurările și vrîsta, se zicea că trebue să-l cheme pentru ultima dată în fruntea treburilor publice.

Și cu toate acestea, cu cîtă dificultate sufletească s'a putut realiza această explicabilă voință a șefului statului, din pricina sentimentului cu totul opus al țărei, care n'a admis și nu va admite nici odată, schimbări și încredințări de guvernare pe considerațiuni de vrîstă sau vechime.

Un membru al cabinetului domnului Carp,—d. Delavrancea ni se pare—spunea mai zilele trecute, „fac parte din tr'un guvern, care nu știe unde merge și cum merge“, iar altui coleg al său din minister, care pleda pentru necesitatea satisfacerei partizanilor, de care se angajase guvernul, pentru a fi sprijinit în alegeri, însuși domnul Carp, îi zicea: „Nu cunosc și nu am de cît un singur angajament, și anume cu Regele: cu El m'am angajat cînd să viu la putere—și tot cu El sunt angajat cînd să plec de la putere“!

Cuvintele acestea sunt caracteristice și ele explică pînă la un punct, hotărîrea d-lui Carp de a părăsi la toamna guvernul.

Ar fi de sigur și o mai mare ușurare sufletească pentru Coroană, care știe pe prețul cîtor sacrificii a înlesnit d-lui Carp satisfacerea vanității ei de a mai fi fost prim-ministru al țărei și după vrîsta de 70 de ani. Căci încolo cine poate lua în serios, sau poate acorda ori cît de mic credit acestui guvern, născut prin nedreptate, și menținut prin ticăloșie; cine poate pune preț pe nulitățile parlamentare, care înconjoară și sprijină guvernul, creiate de nevoe politiciani și cari cel mult doar ar fi putut ajunge vr'odată consilieri comunali sau județeni, în localitățile lor; și cine, în fine, își poate închipui, că poate trăi azi în țara noastră o organizație compusă dintr'un conglomerat de individualități, fără nici o legătură cu straturile națiunii, singura care hrănește și dă putere de viață partidelor politice.

De aceia, d. Carp nu poate guverna—și e silit—și trebue să abandoneze puterea, căci numai cu un decret regal nu se poate conduce o țară; pentru aceasta se cere ceva mai mult: se cere acea forță morală și intelectuală, care impune respect și dragoste țărei și care a lipsit din primul moment guvernului d-lui Carp.

De aceea am văzut cît de sarbădă și urîtă a fost întreaga guvernare junimistă, în cursul acestor 3 luni de cînd deține puterea — și cum, în afară de fraudele electorale, cari i-au asigurat majoritățile parlamentare — prin nici un fapt altul n'a putut să-și capete, nici de formă încrederea țării.

Desiluzie și amărăciune complectă și sus și jos, de la Rege și pînă la cel mai neînsemnat cetățean.

Așa se explică pentru ce Suveranul, la fiece ocazie nu se poate opri de a nu vorbi sfetnicilor săi de imperioasa necesitate a colaborărei, cu acele mult prețioase elemente conservatoare, rămase în afară de guvern și fără de care nu se poate închipui guvernare conservatoare trainică și rodnică în această țară.

Se poate pune oare în legătură svonul nedesmințit, de retragerea d-lui Carp, cu dorința și credința și a Palatului și a țării, de a vedea la guvern, partidul conservator reintregit și condus de cel mai meritos, de cel mai strălucit fruntaș al său?

Nu vom fi noi aceia, cari vom spune-o cei dintăi. Avem în față mai mult de cît cîteva simptome prețioase, avem fapte, cari toate prevestesc ceva bun pentru partidul conservator, atît de greu încercat.

Ar fi și timpul. Și cel dintăi, care ar urma să se bucure de lucrul acesta, ar fi tocmai șeful Statului.

Căci însuși Tronul s'ar resimți adînc, dacă la sfîrșitul domniei Sale de aproape jumatate de veac, Regele nostru, ar lăsa partidul conservator în starea de frămîntare, în care se sbate azi și la care, pe drept sau pe nedrept, I s'ar putea amarnic reproșa că a contribuit în bună parte.

Vespasiau I. Pella

Sfinxul Guvernului

E d. Nicolaè Filipescu, ministrul de războiu, care potrivit unei vechi tactice a d-sale, găsește de cuviință astă-zi... să tacă.

D. Filipescu este prea bine cunoscut în politică. D-sa are două metode de luptă, atunci cînd interesele sale sau ale partidului cer să ia o parte activă: sau tace, sau vorbește prea tare. Tăcerea d-lui Filipescu prevestește fortuna ce o va dezlănțui cînd va începe să vorbească. Din liniștea superficială nu întrevezi turburările adînci ce mișcă sufletul acestui om, care pîndește la cotitură, gata să dea atacul din urmă, deciziv la momentul oportun. Impresia ce ți face este aceia a unei ape liniștite, a cărei suprafață lină împiedecă să bănuești grozăvia valurilor turburi ce se formează și tind a se ridica de la fund.

D. Filipescu astăzi.... tace. Dar cum lumea îl cunoaște foarte bine, fiecare își dă seama că sub liniștea sa aparentă se ascunde o profundă tulburare, care va izbucni mai curînd sau mai tîrziu, în valurile furioase ale nemulțumirii politice, și ale unei adînci disensiuni în partidul de la cîrmă.

Așa îi e dat d-lui P. Carp, ca să nu aibă liniște în partidul său, mai ales cînd e la guvern. Și exploziile acestea sînt foarte fireștî. D. Carp n'a căutat niciodată să-și formeze partid; d-sa s'a mulțumit să primească tot ce s'a putut strînge în jurul său, fără să dea, prin contact cu partidul, cheagul indispensabil unei trainice tovărășii politice.

D. Filipescu ori cît ar fi în partidul d-lui Carp de 10 ani, oricît ar fi îndurat alături de șeful său, mizeria unei îndelungate opoziții, nu poate accepta situația ce creează primul ministru partidului seu, și mai ales vederile curioase, anti-conservatoare ale acestuia. In guvernul d-lui Carp, d Filipescu nu poate fi decît un revoltat.

Cu tăcerea sa de astă-zi, tăcere de altfel foarte elocventă, d. Filipescu este sfinxul partidului conservator și al guvernului d-lui Carp. Către d-sa se îndreaptă acum privirile întrebătoare și îngrijate ale tuturor „porumbeilor“, și toți se întreabă: ce are de gînd să facă Nicu. Căci toți văd că Nicu *vrea să facă* ceva.

Curioși ca toți oamenii politici așteptăm și noi.

O erată delicioasă

Notre șer Démètre a fost ales primar de acei, pe cari el i-a făcut consilieri comunali și a fost delicios biografiat de ziarul său. Toate se petrec dar, în familie.

Dar acel, care a făcut în ziar portretul noului primar, face astă-zi o rectificare. Și ce a fost portretul nu plătește două parale față cu ce este rectificarea.

Rectificarea constată, în primul rînd, că articolul „Noul primar al Iașului“, trebue citit alt-fel de cît cum a fost scris. Cum acela, care credea, că limba englezească ie așa de afurisită, că englezul scrie gutaperca și citește pergament—și articolul „Noul primar“ are ceva la fel.

„In articolul nostru de ieri: „Noul primar al Iașului“, rectifică ziarul șerului, rugăm pe cititori să citească fraza de la urmă în chipul următor“.

Ca să te roage să citești fraza într'un anume chip, asta dovedește că ea a fost scrisă într'o limbă, în care nu se citește cum se scrie, nu se scrie ca să fie citit, ci se scrie pentru a fi citit într'un anume chip.

Iată, după *Evenimentul*, chipul cum cititorul este rugat să citească fraza: „Chiar dușmanii nu i pot tăgădui ceea *ce are* și ceea ce este, fiind-că din chipul de a-i reprezinta (pe dușmani N. R.), cinstit și frumos, pe toți (pe toți dușmanii N. R.), se vor mîndri (tot dușmanii), fără să roșească și cei *cari-l* tăgăduesc. Aceasta-i răsplata cea mai frumoasă“.

O fi. Dar rectificarea ie mai frumoasă încă. Din ea aflăm, că șerul Démètre are așa dușmani excelenți, că nu știm la ce ar mai avea nevoe de prieteni.

Dușmanii știu ce are și ce este. De unde? Din chipul cum i-a reprezintat, demn și frumos—pe toți. Pe toți dușmanii i-a reprezintat—și va face la fel și ca primar, căci va fi frumosul dușmanilor sei.

Și nu vor reuși dușmanii. Nici-odată! Și această lipsă de roșeață în obrazul dușmanilor sei, este resplata cea mai frumoasă, pentru reprezintantul dușmanilor șerului—cari știu ce are și ce este șerul.

Nu rămîne nimic de adăugit la chipul cum trebuește citită ultima frază. Nici nu cerem o rectificare la rectificare, precum n'am cerut nici rectificarea.

Dar o lămurire am fi în drept să pretindem. Ultimele cuvinte din chipul cum cititorul este rugat să citească“ —sună ast fel: „și cei *cari-l* tăgăduesc“.

Acest *cari-l*—trebue citit cum ie scris, sau alt-fel?

Probabil că alt-fel. Căci citit precum ie zețuit, ar putea fi substantiv de la car: un car, dou care; ar putea fi verb: a cara, carare.

Dar te trezești, că ie altă-ceva. De aceia rugăm ca să fim rugați a citi la murirea.

Exces de naivitate

Ziarul local *Mișcarea*, în penultimul număr, a publicat o informațiune, afirmînd că, grație intervenției unui șef de puternic al zilei posomorîte, prefectul poliției ar fi dispus eliberarea din arestul polițienesc a unor indivizi, bănuiți a fi pungași.

Notița a fost supărăcioasă pentru prefect, după cum, dacă ea s'ar dovedi a fi adevărată, ar fi foarte gravă pentru acel, care a dispus eliberarea unor bănuiți de furturi, dacă, firește, nu s'ar fi dovedit nevinovăția celor bănuiți.

Avea prefectul dreptul să ceară numele autorului informației? Evident că da. Avea prefectul dreptul — ba chiar datoria—să se adreseze parchetului cu plîngere contra autorului, sau contra girantelui ziarului, sau contra amîndurora? Iarăși, evident că da.

Așa a și făcut. A uzat, deci, de procedura legală, cuprinsă în legea presei, și a dat jalbă la parchet contra autorului, pe care i l'a indicat redacția, sau pe care el îl bănuia de autor.

Dar dacă prefectul, om ca toți oamenii, are dreptul să useze de toate procedurile legale, el n'are nici un drept să pretindă ca, fiind el reclamant, parchetul să uzeze de căi extra-legale și el, prefectul, într'o afacere personală a lui, să joace și rol de reclamant și rol de parchet.

Reclamația prefectului a fost introdusă ieri și tot pentru ieri a fost citat și autorul adevărat, sau acel bănuit de prefect. Dacă ar fi fost citat cu procedură regulată, cu chemare în regulă, am fi zis, că urgența aceea extra ordinară, de a cita pe un reclamat, în materie de delict de presă, trei ceasuri după introducerea jalbei, în aceeași zi, este o urgență amabilă, de care nu se pot bucura de cît cei aleși,—și de,.. prefectul de poliție este și el om ales, în acest oraș al tragediilor zeflemiste.

Dar citarea nu s'a făcut în regulă. Nu s'a trimis nici un fel de citație—ci, polițiști de-ai prefectului au fost trimiși în toate părțile să caute și s'aducă pe reporterul *Mișcării*.

Pe baza cărui text de lege? Dacă reporterul confratelui local, ar fi fost citat odată, extra urgent, sau cum ie obiceiul, și n'ar fi venit, s'ar fi putut lansa în contra-i mandat de aducere și atunci un singur polițist, nu mai mulți, ar fi trebuit să execute mandatul.

Dar fiind-că nu se trimisese încă nici citație, n'ar fi avut rost mandatul de aducere, căci ne închipuim că la parchetul de Iași se știe, că faptul contra căruia a reclamat prefectul este delict de presă, nu crimă.

Ziaristul, astfel cum a fost chemat, a răspuns, că n'are vreme să vie și bine a făcut. Așa că toată inimoasa urgență pe care prefectul a pus'o,—și ca prefect și ca prim procuror,—au rămas fără de efect, după cum fără de efect momentan ar putea rămînea și citarea ziaristului, după lege—căci ziaristul ar putea spune: „n'am nimic de spus acum. Voi spune totul, la jurați.“

Contra modului cum s'a procedat, am putea protesta cu succes. Am putea protesta și contra excesului de zel al parchetului, care, în așteptarea apariției mișcării în magistratură, prea le face de oaie, în „însușirile“ reclamațiilor celor „mari“. Am putea protesta și contra prefectului, care ține să-și dee satisfacție în mod prea... naiv.

Dar nu protestăm în contra nimănui. Am înregistrat excesele de naivitâți ce au fost operate de ambele părți, de prefect și de parchet.

Și acum punem punct.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd dobitoacele vorbesc

In diferitele orașe germane continnă a se prezenta publicului, rînd pe rînd, marea senzație a cînelui vorbitor.

S'a relatat mai de mult în ziar despre acel fenomen care s'a ivit la Hamburg, pe neașteptate. Un cîne — „Don“ este numele celebrului animal—a învățat să rostească un număr de cuvinte, să le rostească în înțeles propriu zis,—cu glas aproape omenesc, întru cît cuvintele pot fi, pricepute de cei dimprejur.

După impresiile pe care le-a telegrafiat un ziarist din auditoriu urmează că „graiul“ cînelui Don e priceput destul de lămurit de asistenții cari se află în apropierea miraculosului animal; iar pentru cei aflători la oare-care depărtare voacea e mai puțin distinctă și ar putea cu greu să afirme că au înțeles într'adevăr ceea ce a „spus“ animalul.

De alt fel vocabularul lui e redus la 5—6 cuvinte, referitoare la viața gastronomică: „Mi-e foame, vreau cozonac. Tăcere“! Cam atitea ar fi, în traducere, cuvintele pe care le spune în ori-ce moment cînele „Don“, de cîte ori e provocat de proprietara lui, — căci e o domnișoară din Hamburg, fericita stăpînă și instructoare a lui Don.

Ba, în vremea din urmă a mai învățat un cuvînt și nu dintre cele ușoare de rostit.

A învățat să spună cuvîntul „Haberland„, — numele logodnicului tinerei hamburgheze, ca un omagiu frumoasei sale stăpîne și profesoare.

Fenomenul, ori-cum, e extra ordinar. Naturaliștii au stabilit că animalele sunt capabile de anumite „gîndiri“, de anumite noțiuni, între cari și unele de aritmetică. Fiind-că e vorba de cîni—a căror inteligență n'o tăgăduește nimeni —putem cita observația lui Timofiefa supra unui cîne care știa să numere pînă la 26, adică să dea *dovezi* că știe să numere, căci nu e vorba de o numărătoare fizică, rostită. Experiențele lui Zéliony au arătat că un cîne poate „distinge“ între un triunghiu, un patrat, și un pentagon. Dar toate aceste indică numai urme de inteligență în rasa animală,— manifestări de care omul—unicul „homo sapiens“ în scara zoologică—nu are a se teme.

Nu tot așa e cazul cu animale'e vorbitoare,—de felul cînelui Don, care face acum ocolul orașelor germane și provoacă o profundă senzație, perfect explicabilă, indiferent de *numărul* cuvintelor ce poate grăi. Asemenea apariții pun omenirea pe gînduri. Să nu fie dar omul singurul viețuitor care cugetă și vorbește? Să fie el oare amenințat, în viitor, de rivalitatea unor animale cari pînă acum vorbiau numai în versurile fabuliștilor, așa cum vorbesc florile în prosopopeele poeților?

Ne va fi dat oare să vedem, ca mîni, cînii în turneu vorbind, cîntînd,—emoționînd prin eloquență, improvizînd?

Intocmai cum Jupiter a revoltat cerul cînd i-a răpit scînteea creatoare, tot ast-fel oare viețuitoarele mute vor răpi pămîntului taina cea mai.. omenească: graiul?

Ce primejdie reală pentru noi—și ce tovărășie umilitoare în această comunitate de manifestări, cu voi, animale în veci necuvîntătoare! Dar și ce dușmani crunți ați avea în noi, dacă într'adevăr natura v'ar înzestra cu darul suprem pe care-l cerem și-l păzim noi oamenii, numai pentru noi singuri!

Rodion

Istoric — fără voie

Cazul lui Anatole France.—Intre editor și scriitor.—După trei decenii.—In așteptarea sentinței.—Un filosof despre Istorie.—Din „Grădina lui Epicur“.

Ne-am ocupat în alt rînd despre mult interesantul proces actualminte în curs înaintea tribunalului parizian. Editorul Alphonse Lemerre ține neaparat să tipărearcă *acum* o lucrare istorică în două volume, scrisă de Anatole France — cel mai mare literat al Franței contemporane — acum 29 de ani.

Imprejurările se cunosc.

Pe atunci France era încă în căutarea situațiunii și a norocului, ca orice debutant. Editorul Lemerre i-a „comandat“ o istorie a Franței, în două volume, plătind lucrarea cu 3000 de lei.

Scrierea n'a fost tipărită. Acum însă editorul Lemerre a pus-o sub presă, în contra voinței autorului care, de atunci încoace și-a schimbat în chip fundamental părerile sale privitoare la diferite mari probleme istorice și sociale.

Apariția lucrării în atari condițiuni ar fi o încercare de scandal și ar putea fi considerată doară ca o întreprindere de senzație.

Un ziar arata dăunăzi că editorul ar fi acordat lui Anatole France „favoarea“ ca să-și preschimbe lucrarea în sensul vederilor lui de acum, dar că autorul „Jeannei d'Arc“ nu mai vrea să audă măcar de o scriere istorică. Cel mult — să dea banii înapoi. E o sumă care se oferă astăzi academicianului — pentru cîteva coloane de gazetă ori de revistă.

In legătură cu aceasta credem interesant a reproduce un pasagiu în care Anatole France face — în „Grădina lui Epicur“ — filosofia „Istoriei„:

„...Există o istorie imparțială? Și ce este istoria? Reprezentarea în scris a evenimentelor trecute. Dar ce este un eveniment? Este el un fapt oarecare? Nu! el este un fapt notabil. Or, cum știe istoricul dacă un fapt este notabil sau nu? El judecă în ideia sa, în sfîrșit, ca un artist. Căci faptele nu se împart după propria lor natură în fapte istorice și în fapte neistorice. Un fapt este ceva complex. Istoricul va prezenta el faptele în complexitatea lor? Aceasta e cu neputință. El le va reprezenta aproape despuiate de particularitățile cari le constituesc, adică ciuntite, mutilate, cu totul altfel de cum au fost. Cît despre legăturile faptelor între dînsele, să nu mai vorbim. Dacă un fapt zis istoric este adus, ceea ce e posibil, ceea ce e probabil, de unul sau mai multe fapte neistorice, și prin urmare necunoscute, cum vor putea istoricii să însemne legătura acestor fapte și înlănțuirea lor? Și-mi închipuesc, cînd spun toate acestea, că istoricul are sub ochii săi mărturii sigure, în vreme ce, de fapt, el se înșală și nu acordă încredere de cît cutărei sau cutării mărturii ceea ce e o simplă chestiune de sentiment. Istoria e dar nu o știință, ci o artă. Nu reușești s'o scrii de cît prin ajutorul imaginației.

*

Cu acea grațioasă notă de scepticism care răsună în toate cărțile lui dinaintea „Afacerei“ — Anatole France privește oamenii și lucrurile. El seamănă neîncrederea în sufletele cetitorilor, pentru că nu se lasă amăgit de nici o aparență, ci scrutează înălțimile și adîncimile.

Ce este „Ințelepciunea“? se întreabă cugetătorul — și răspunde, în aceeași carte, următoarele:

„Cunosc o fetiță de nouă ani, mai înțeleaptă de cît toți înțelepții. Iată ce îmi spunea ea:

„Prin cărți se văd lucruri ce nu se pot vedea în realitate, pentru că sunt prea îndepărtate, sau pentru că au fost în trecut. Dar prin cărți lucrurile acestea chiar se văd rău și cu tristeță. Și copiii nu trebue să citească prin cărți. Sunt attea alte lucruri bune de văzut și pe care ei nu le au văzut încă: lacuri, munți, rîuri, orașe și sate, marea și vapoarele, cerul și stelele!“

Sînt cu totul de părerea ei. N'avem de cît un ceas de trăit, la ce bun să ne încărcăm cu atîtea lucruri? La ce bun să învăţăm atîtea lucruri? La ce bun să învăţăm atîtea, cînd ştim că nu vom şti niciodată nimic? Trăim prea mult din cărţi şi nu destul în natură, şi semănăm cu acel neghiob de care ne povesteşte Pliniu, că studia cu patimă un orator grec, în vreme ce sub ochii lui, Vezuviul îneca cinci oraşe sub cenuşă".

Fără îndoială: *aşa* nu scriu istoricii — acei istorici pe care editorii vor să-i lanseze cu cărţi mai mult sau mai puţin didactice.

E mai interesant Anatole France ca istoric şi cugetător. Bună oară încă în acea pagină din „Grădina lui Epicur" asupra „Jucătorilor":

„Jucătorii joacă, după cum îndrăgostiţii iubesc, după cum beţivii beau, cu patimă, sub imperiul unei forţe irezistibile. Sunt fiinţe menite jocului, după cum sînt fiinţe menite amorului. Cine şi-a închipuit oare povestea celor doi marinari stăpîniţi de furia jocului? Ei făcură naufragiu şi după întîmplările cele mai grozave, nu scăpară de moarte de cît sărind în spinarea unei balene De îndată ce şezură jos, unul din ei scoase din buzunar nişte zaruri şi un carnet şi începură să joace. Iată o poveste mai adevărată de cît adevărul. Ori ce jucător e unul din aceşti mateloţi.

Fără îndoială, jocul este o putere care mişcă teribil toate fibrele oamenilor îndrăzneţi. Căci nu este o voluptate mediocră, aceia de a te măsura cu soarta. Plăcerea de a gusta într'o secundă luni şi ani întregi, a viaţă întreagă de teamă şi de speranţă, nu este puţin îmbătătoare.

Ce este jocul, dacă nu arta de a produce într'o clipă schimbările pe cari destinul nu le produce în general de cît în ceasuri lungi, în ani întregi, arta de a îngrămădi într'o secundă emoţiunile împrăştiate în existenţa înceată a altor oameni, taina de a trăi o viaţă în puţine minunte? Jocul este o luptă piept la piept cu destinul. El este lupta lui Iacob cu îngerul, pactul doctorului Faust cu dracul.

Se joacă pentru bani — pentru bani adică pentru posibilitatea imediată, infinită. Carta pe care stă s'o întoarcă, bila care se rostogoleşte va da poate jucătorului parcuri şi grădini, cîmpii şi păduri stufoase, castele înălţînd spre ceruri turnuleţele lor ascuţite.

Da, bila aceasta care aleargă conţine întrînsa hectare de pămînt rodnic şi a coperişuri de olane, ale căror coşuri sculptate se oglindesc în rîu; ea păstrează comorile artei, minuni de gust, giuvaeruri nestimate, trupurile cele mai frumoase şi sufletele chiar, toate decoraţiunile, toate onorurile, toată graţia şi toată puterea lumei. Ce spun eu? Ea păstrează mai mult de cît atît: ea păstrează visul acestor stăpîniri. Şi vreţi să nu se mai joace? Dar dacă jocul n'ar da de cît speranţe nesfîrşite, dacă el n'ar arata de cît zîmbetul ochilor lui verzi, oamenii l-ar iubi cu mai puţină turburare. El are însă unghii de diamant el este teribil, el dă, cînd îi place, mizeria şi ruşinea: de aceia îl adorăm.

Farmecul primejdiei este în fundul tuturor pasiunilor mari. Nu există voluptate fără ameţeală. Plăcerea amestecată cu teamă îmbată. Şi ce este mai teribil de cît jocul? El dă şi el ia; raţiunile lui nu sunt şi ale noastre. El este mut, orb şi surd. El poate ori ce. El este un zeu.

El este un zeu. El îşi are pioşii şi sfinţii săi, care-l iubesc pentru el însuşi şi nu pentru cele ce făgăduieşte, şi care îl adoară, cînd îi loveşte. Dacă îi despoae cu cruzime, ei zăresc că vina e numai a lor, şi nu şi a lui.

„Am jucat rău" îşi spun ei...

Ei se acuză, dar nu se revoltă".

*

Prea mult observator, prea fin psiholog, prea profund vizionar, — Anatole France n'ar mai putea să „refacă" Manualul său vechiu de „istorie"—pentru că are într'adevăr lucruri mai bune de scris.

Dar dacă-l condamnă tribunalul să devină istoric fără voia lui? **A.**

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează poliţe.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi poliţe.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de poliţe în condiţiunile cele mai avantajoase.

TEATRUL NAŢIONAL

Petre I. Sturdza

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De ziua mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

D. Carp popular

Un ţigan ce face, ce drege, nimereşte în podul unui om, la slănină. Ia slănina în spate şi pleacă îndărăt, că doar nu venise el numai să se închine la slănină.

Ce face el însă?

Işi aduce aminte că la suit în pod, din gura podului şi pînă la slănină a numărat şapte paşi.

La întoarcere numără iar paşii şi găseşte tot şapte.

Nu! zice el acuma: la dus şapte, la întors tot şapte! Ce mai pod îngust pentru aşa slănină mare!

Ş'apoi ce se mai gîndeşte ţiganul?

Il găseşte mila:

Să vede că-i om sărac, ăst cu podul, n'are de unde să şi facă un pod mai mare! Dar eu, dacă i-am luat slănina hai barîm să-i mai lungesc podul cu vr'un pas, hai să fie opt!

Şi cînd zice opt, cade cu opt jos în tindă.

Şi cînd cade, se 'nţelege, vine omul, vin toţi ai casei, îl felicitează cum se face la aşa împrejurare.

Zice că ţiganul a spus omului că a coborît slănina de probă, ca să vază omul dacă e sau nu destul de afumată.

Un cazac care nimerise şi el în pod la slănină, s'a întîmplat să se rupă cu el o scîndură şi a căzut în casă cu slănina în spate; dar el n'a vorbit nimic de slănină, ci a întrebat numai:

— Mă rog, pe unde-i drumul la spital? la spitalul militar, pe cît se pare.

Negreşit că cei de casă i-au arătat ei drumul!

Ţiganul, cînd l'a prins rominul în grădină la ceapă, ştiţi ce-a răspuns?

— Ce cauţi aici, mă?

— Vîntul m'a adus.

— Dar mîna pe ceapă de ce-ai pus?

— Ca să nu má ia vîntul.

— Dar în traistă de ce-ai pus?

— De... de asta mă mir şi eu.

Şi sunt încă multe şi prea multe anecdote care se aseamănă cu acestea.

Şi anume în ce se aseamănă?

Intăiu că toate cuprind nişte întîmplări, nişte accidente. Accidente şi pentru omul cu slănina ori cu ceapa, fiind că regulat şi normal era, ca slănina şi ceapa să stea la locurile lor şi să nu fie atinsă de cît de cei în drept; accidente şi pentru ţigani şi pentru cazac, pentru că nici unul n'avea nici un drept să se atingă nici de ceapă nici de slănină, de oare ce nu erau ale lor şi n'aveau nici un drept la ele.

Al doilea punct de asemănare este că toate trele aceste accidente, ca orice accidente, au trebuit să înceteze cît se poate mai repede, lăsînd ca lucrurile să-şi urmeze calea lor normală: slănina s'o ia acela a cui era, ceapa de asemenea; iar cine n'avea nimica să se ducă la nimica lui.

Şi gîndindu-te la asemănarea dintre acestea şi atîtea alte anecdote, chiar fără să vrei îţi vine să zici: Doamne, ce popular este d. Carp!!

Şi în adevăr, ca om politic, domnul Carp e foarte popular, pentru că mai toate anecdotele se potrivesc cu activitatea d-sale politică. E în opoziţie, face fapte care se potrivesc cu cele din anecdote, e la guvern, de asemenea; ba şi cînd vrea să vină la guvern şi cînd cade.

Foarte popular!

Se înţelege că ţiganii sunt şi mai populari, dar ţiganii sunt şi mai mulţi. Nu trebue să uităm că d. Carp e singur. Atîta glorie pentru un singur om! Dacă nici aceasta nu e popularitate, atunci nu suntem drepţi.

Şi cum zic, toată activitatea lui d. Carp e cuprinsă în anecdote. De pildă venirea d-sale la guvern e un accident, şi pentru d lui şi pentru ţară. Pentru ţară, fiindcă ţara trebuia să fie guvernată de aceia pe care îi indicase ea în alegerile parţiale; pentru că ţara singură are dreptul a-şi indica guvernul. Pentru el — adică pentru d. Carp, tot e accident pentru că n'avea nici un drept să burzuluiască ţara, s'o frămînte şi s'o stoarcă de pomană.

Şi al doilea punct de asemănare urmează celui dintîi: accidentul, adică guvernul d-lui Carp ca orice accident trebue să înceteze şi lucrurile să-şi reia cît mai repede cursul lor normal.

Ce mai rămîne deci din anecdote să se aplice lui d. Carp?

Să fie felicitat cum a fost ţiganul cu ceapa? Ori cel cu slănina? Ori să i-se arate drumul, cum s'a arătat cazacului?

Apoi de cînd a venit d. Carp la putere, şi mai vîrtos de la alegeri şi pînă acuma, ce primeşte d. Carp? Nu felicitări?!...

D. Carp e popular.

Th. D. Speranţia

„Ordinea"

Litere-Ştiinţe-Arte

Ce nu fac scriitorii.—După părerea d-lui Em. Gîrleanu—cu ocazia deplorabilei situaţii în care se găseşte poetul D. Anghel, pe urma incendiului care l'a ruinat—scriitorii sunt socialmente declasaţi, pentru motivul că nu fac... politică.

Nu fac măcar uz de carta lor de alegător—şi lumea care deţine puterea îi tratează în consecinţă:

„Genialul *Eminescu* a zăbovit în slujbe modeste şi-a căzut pradă boalei muncind ca simplu ziarist. *Caragiale*, cel mai mare scriitor al nostru, a trecut prin mari greutăţi, pînă ce, desgustat, a luat drumul Germaniei. *Coşbuc*, e simplu referendar, şef de biurou la Casa şcoalelor.

Toţi ceilalţi scriitori de astăzi n'au nimic, tráesc din ce cîştigă cu foiletoanele, din ce le rămîne, dacă le rămîne ceva pe urma editării operelor lor. Vorbesc de scriitorii tineri, care din aceşti din urmă zece ani au statornicit cea mai frumoasă mişcare literară din cîte am avut. Şi mă întreb; Eminescu n'ar fi putut ajunge chiar la cele mai înalte demnităţi, cînd din politica pe care o făcea dînsul şi azi se împărtăşesc atîţia? Caragiale n'ar fi putut reprezenta ţara într'un parlament, în care au intrat de multe ori şi oameni cu mult inferiori mijlociei?

Care să fie pricina că scriitorii au rămas cu totul la o parte? Singura pricină e că scriitorii, toţi scriitorii aceştia, au rămas în afară de politica militantă, politica de ură personală, în care scriitorul n'are ce căuta; că politica aceasta, încetul cu încetul, a cuprins totul, că 'n afară de d nsa dacă trăeşti, eşti ca un paralitic în scaunul lui de chinuri.

Nu cunosc scriitor care mai înainte de a se fi înscris într'un partid politic, să fi putut ajunge ceva. Şi atunci, cel dintăi post care i s'a dat, n'a fostcorespunzător cu îndeletnicirile lui, ci a fost un post politic care îl oprea de la menirea lui".

*

O publicaţiune engleză a făcut o anchetă politico-socială în urma căreia trage încheierea că primul efect al acordării dreptului de vot la femei va fi de a pune ţeara pentru 20 de ani sub stăpînirca clericalizmului. Preoţii şi pastorii vor dispune de un mare număr de voturi şi... voinţi.

In unele localităţi ancheta a constatat că locuitoarele ascultă orbeşte de oamenii bisericei. E vorba în special de văduve şi celibatare.

Chiar în unele cartiere ale Londrei starea de lucruri ar fi aceasta, începînd cu mentalitatea femeilor lucrătoare.

*

R. Pichon stabileşte în „Revue des Deux Mondes" că scriitorul latin, Virgiliu a avut cea mai mare influenţă literară asupra lui Victor Hugo.

*

S'a pomenit dănnăzi despre o corespondenţă între Guy de Maupassant şi scriitoarea rusă Maria Baskirtschef, pe care marele romancier n'o bănuia că ar fi corespondenta lui anonimă.

In una din scrisori Maupassant spunea:

„N'am în mine poezie nici de o lescaie. Toate mi se par indiferente şi îmi petrec două treimi din timpul meu plictisindu-mă grozav. Cea din urmă treime o întrebuinţez pentru a scrie rînduri pe cari le vînd apoi cît se poate mai scump şi în acelaşi timp mă simt nemîngîiat că sunt silit să fac acest trafic scîrbos..."

In altă scrisoare:

„O, doamna mea, dacă m'ai cunoaşte mai de aproape, ai şti că nu pot avea vre-o pretenţiune, fie despre vre-o misiune morală, fie de natură artistică. In fond, mi-e tot pe atîta de indiferentă una ca şi alta. Toate cîte se întîmplă mă lasă rece; nu îmi pasă nici de bărbaţi, nici de femei, nici de lucruri. Aceasta e adevărata mea spovedanie—şi adaog un lucru pe care nu-l vei crede —că nu ţin mai mult la mine însu-mi de cît la ceilalţi oameni. Pentru mine, totul se alcătueşte din plictiseală, din farsă şi din mizerie".

*

Dintr'un studiu asupra evoluţiunii presei engleze menţionăm aci cîte-va date.

Ziarul *Times* (30 bani numărul) are un tiragiu de 55.000; Daily Espress (5 bani) tirage 700.000; Daily Telegraph (10 bani) are 350.000; Daily News (5 bani) 300.000: Morning Leader (5 b.) tiraj 350 000; Standard (10 b.) 120.000, Daily Chronicle (5 b.) 500.000, Morning Post (10 b.) 100.000; Daily Mail (5 b) 1.200.000; Daily Mirror, un cotidian popular cu 16 pagini, 5 bani cu fotogravuri, trage 900.000; Ewening News, ediţie de seară a lui Daily Mail, peste 250.000 exemplare.

Toate aceste apar în Londra.

*

STRUNA ZILEI

OTRAVA SIGURA

«Tribuna» din Arad a publicat ştirea că d. A. C. Cuza a încercat să se otrăvească cu cianură de potasiu.

Adevărul.

Nu-l omoară corosivul,
Nici teribila cianură,
Ci Socor—nemilostivul—
Cu amarnica-i broşură.

INFORMATII

❑ Intre invitaţii la ceaiul parlamentar dat de d. Gr. Cantacuzino, au fost invitaţi dintre deputaţii Huşului numai d. Pivniceru şi Michiu. Faptul acesta se comentează ca o delicată atenţie dată celor 2 vechi conservatori Cantacuzinişti, în lupta surdă ce e pe cale de a se încinge între junimişti şi Cantacuzinişti, luptă care se desfăşură şi la Fălciu.

❑ D. Petre Famas a fost numit şef al gării Huşi, în locul d-lui Străinu mutat în altă parte.

❑ In vederea noului tren accelerat de zi, care va circula între Iaşi-Bucureşti cu începe de la 1 Maiu st. n. (18 April st. v.), se va înfiinţa un nou tren pe linia Crasna-Huşi, avînd a pleca din Huşi la 6 p. m. ca să aibă legătură cu trenul Bucureşti-Iaşi, ce va fi în Crasna la oarele 9 sara şi în Iaşi la 10 jum.

Cu acel tren se va ajunge din Huşi la Iaşi în 3 oare jum.

❑ D. Al. G. Florescu, noul ministru al Romîniei la Atena şi d. Carusso, ministrul Greciei la Bucureşti, vor prezenta în aceiaşi zi, scrisorile de acreditare probabil în ziua de 30 Aprilie.

Ministrul Greciei la Bucureşti va pleca la 24 Aprilie din Atena.

❑ **Cumpărarea şi vînzarea obiectelor sfinte.**— Administraţiunea Casei bisericii, fiind informată în mod pozitiv că unii colportori cutreeră ţara cu căruţele încărcate cu vase sfinte şi odăjdii bisericeşti, pe care le vînd — cu preţuri exorbitante — înşelînd cu modul acesta buna credinţă a epitropilor bisericeşti sau a populaţiei rurale a trimes protoereilor o circulară cu privire la această chestiune.

„In vederea acestor fapte incorecte — spune circulara — au intervenit pe lîngă d. ministru de interne şi pe lîngă d. ministru al industriei şi comerţului ca să ia de urgenţă energice şi severe măsuri spre a opri cu desăvîrşire comerţul ambulant de vase sfinte şi odăjdii bisericeşti; iar pe de altă parte au pus în vedere tutulor preoţilor parohi că ori de cîte ori voesc a cumpara astfel de obiecte să ceară numitei autorizaţiunea Prea Cucerniciei Voastre întru cît nu le vom recunoaşte nici ca act justificativ dacă nu va avea autorizaţiunea Prea Cucerniciei Voastre.

Pentru că Prea Cucernicia Voastră sunteţi mai în măsură a cunoaşte calităţile şi preţurile unor astfel de obiecte avem onoarea a vă ruga să sfătuiţi pe Cucernicii preoţi cînd vor cere autorizaţiunea să cumpere asemenea obiecte numai de la case de încredere unde lucrurile se vînd pe adevărata lor valoare şi unde vor găsi vase sfinte şi odăjdii bisericeşti în stilul curat şi ritualul nostru.

Luînd aceste dispoziţiuni avem credinţa că seculei ce se face cu cele sfinte iar pe de altă parte va înceta abuzul ce se face în biserica noastră prin întrebuinţarea de vase cari sunt contrarii ritualului nostru apropiindu-se mai mult de cel catolic".

Odată cu această circulară, Casa Bisericei a înaintat protoereilor mai multe exemplare din orginale ce s'a dat preoţilor parohi cu rugămintea de a dispune imediata lor distribuire celor în drept.

❑ *La debitul de desfacerea produselor din Fermele şi viile d-lui Badarau şi dr. Manolescu, s'au pus în vînzare de sf. Sărbători, diferite vinuri albe şi roşii, calităţi superioare, cu preţuri scăzute.*

Comenzile de vinuri de la 10 litr. în sus se trimit la domiciliu.

De asemenea debitul de brînzeturi e aprovizionat cu tot felul de produse, din fermele proprii şi anume: brînză, caşcaval, caş şi urdă proaspătă, unt de masă, smîntînă de Brăila, gervais, şfaiţer grăsime de porc, paseri tăiate etc. Toate se vînd cu preţuri reduse.

❑ Intăia, a doua şi a treia zi de paşti (Duminică 10, Luni 11 şi Marţi 12 April) vor avea loc la Circul Sidoli, matineuri şi reprezentaţii serale, date de teatrul cinematografic Pathé-Frères.

Primul program nou va fi reprezentat Duminică, I-a zi de Paşti, matineu şi seara şi la matineul de Luni. Al doilea program nou va începe Luni seara (a doua zi de Paşti).

Aceste programe noue în toată întregimea lor şi special întocmite pentru aceste zile de sărbători cuprind cele mai alese subjete istorice, comice, ştiinţifice etc. Enumerăm unele din aceste scene şi vederi: „Din timpurile trecute", reconstituiri comico-istorice,—Noul cuirasat Regina,—O conspiraţie sub domnia lui Henric III, regele Franţei, reconstituire,—Brunco Bill cowboiul (pastorul nord-american), scene din viaţa pieilor roşii,—Doi colegi de şcoală, scene comice,—O victimă a lui Timpilă, scene comice,—Flota germană în manevre,—Magnetul, proprietăţile sale, diferite experienţe (studiu ştiinţific),—Meropé, tragedie clasică (elină),—Mărinimia lui Lincoln, o reconstituire din istoria Statelor Unite,—Marozia, pagini din istoria Italiei, cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul principal,—Trupa Asti, jongleri-acrobatici, scene artistice sportive, multe comedii excelente, vederi după natură etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile şi sporturile săptămînei din lumea întreagă.

In numărul acesta din Pathé Journal, sunt cuprinse ştiri foarte interesante, precum: Deschiderea parlamentului romîn, instantanee cinematografice,—Procesul Comorra (Viterbo) Italia: Acuzaţii duşi în lanţuri,—Carnavalul în Brazilia, reconstituirea triburilor sălbatice, —Alergări de cai la Paris,—Incendiul unui vapor pe Tamisa (Anglia),—Moda pariziană,—Impăratul şi Impărăteasa Germaniei la Veneţia etc. etc.

❑ Dreptul de vînătoare pe următoarele păduri ale statului, din judeţul Iaşi, a fost arendat ast-fel: Aroneanu d-lui G. Haralamb, 83 lei anual; Buciumi d-lui H. Ifould, 110 lei anual; Tomeşti aceluiaşi, acelaşi preţ; Minjeşti, d-lui Haralamb, 53 lei anual.

❑ Din localul primăriei Avereşti, judeţul Roman, s'au furat registrele cu certificatele de identitate şi vînzări de vite.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Ultime INFORMAŢII

❑ *Domnul Matei Cantacuzino a rămas viu afectat de modul cum au fost nesocotite instituţiile culturale ale Iaşului, cu prilejul întocmirei noului budget.*

Opinia *a insistat, la timp, asupra acelei nesocotinţi, arătînd că, pe cînd Bucureştiul a fost îmbogăţit, Iaşului i s'au luat încă din catedre şi laboratorii.*

In privinţa nesecotinţei, d. Cantacuzino va adresa o interpelare ministrului instrucţiunei.

❑ *Astă-zi a sosit decretul, prin care d. C. I. Ivaşcu, se numeşte epitrop al casei sf. Spiridon, în locul d-lui P. Sion, demisionat.*

Asupra demisiei d-lui Sion, aflăm următoarele: primind, dătună-zi, pe unul din eforii Spiridoniei, d. Carp l'a întrebat:

— Cum te împaci la eforie cu Ivaşcu?

— Ivaşcu nu este epitrop, răspunse eforul.

Cum? Sion n'a demisionat? Să te duci imediat la Marghiloman şi să-i spui în numele meu, să facă imediat decretul pentru numirea lui Ivaşcu şi decretul pentru revocarea lui Sion.

Aflînd despre dorinţa d-lui Carp, d. Marghiloman a scris d-lui Sion, învitîndu-l să se ţie de angajament şi să demisioneze.

Domnul Sion s'a executat şi ast-fel a putut fi numit d. Ivaşcu.

❑ *Institutorii şi institutoarele de limba romînă, din şcoalele particulare, sunt ţinuţi să iee parte la conferinţele generale ale membrilor corpului didactic primar.*

Vor fi pedepsiţi acei, cari vor contraveni acestei dispoziţiuni ministeriale.

❑ *O deputăţie de studenţi s'a prezintat astăzi primarului şi l'a rugat să admită ca statuia lui Cuza-Vodă să fie aşezată în piaţa Unirii.*

Primarul a răspuns că administraţia comunală ţine la dispoziţia statuei şi piaţa Unirii şi piaţa Nouă.

Va trebui, deci, după părerea primarului, să se facă un plebiscit pentru a se afla dorinţa majorităţii cetăţenilor.

❑ *Apele Jijiei sunt în continuă creştere, Satele Bosia, Ţuţora şi Podul Jijiei, au început a fi inundate.*

Digurile vechi au început a fi rîdicaie pentru a evita inundarea totală a satelor.

❑ Te Deum-ul pentru aniversarea naşterei M. S. Regelui, va avea loc după săvîrşirea serbărei Invierei.

❑ Pentru prefectul poliţiei.

In redacţia noastră s'a prezintat astă-zi femeea Sura Berla Ioil şi fiul ei, Iosef Ioil, domiciliaţi strada Apelor 11, reclamînd, că au fost grav maltrataţi, precum dovedeşte şi certificatul medical ce-l au, în localul comisiei disp. V, de către banditul Pantazopol, ofiţer de poliţie.

Cerem prefectului să cerceteze cazul şi să astîmpere zelul, mereu în creştere, al „celebrului" seu subaltern.

❑ Din ale transfugilor.

Cetăţeanul Petrăchescu, care, în timpul perioadei electorale fusese supranumit de grecenişti „amicul nostru", s'a prezintat ieri la Eforie, cu ciomagul rădicat în sus, cerînd slujbă.

Dacă nu i se va da, a hotărît „amicul", epitropia va zbura în aer.

Curat anarhie.

Un alt transfug, Ianculescu, s'a luat la bataie, în localul clubului grecinist, cu un alt grecinist.

Pentru acest fapt, „amicul" Ianculescu a fost sters din statele podarilor în care figura ca „intelectual necăjit."

❑ Prin noul budget comunal, se creiază un post de inginer inspector, cu dreptul de a controla toate serviciile tehnice. Se zice că acest post se va încredinţa d-lui inginer Bălănescu.

Personalul serviciului apelor va fi menţinut pe timp de şase luni de zile.

❑ Domnul A. D. Holban a declarat azi, că lucrările pentru aşezarea monumentului lui Vodă Cuza în piaţa Nouă, vor începe îndată după sărbători.

❑ Domnul locotenent-colon. Renescu umblă să-i se dee satisfacţie. Cere afacerea căişorilor de la Slănic, care afacere a şi trecut-o altora, ca să iee satisfacţia... în bani.

❑ Preşedinţii secţiilor conferinţelor didactice.

Conferinţele corpului didactic primar din judeţul Iaşi, vor începe la 14 Aprilie şi se vor ţinea în localul şcoalei „Gh. Asachi".

Secţiile vor fi astfel presidate: secţia I-a d. Gr. Roiu, suplimentar I. Petrescu; s. II, d. D. Sakelerescu; s. III, d. I. Dimitriu; secţia IV, d. Cezar Tăsloanu.

❑ Prin noul budget al eforiei sf. Spiridon se înfiinţează încă un loc de medic secundar la spitalul central şi se sporeşte leafa ajutorului contabil cu 120 lei anal.

Adăugirea şi sporirea s'a făcut la Cameră.

❑ Domnul Cirillo a fost numit copist la secretariatul primăriei din Iaşi.

❑ **Reducerile pe căile ferate pentru conferinţele generale.**—Ministerul cultelor şi al instrucţiei publice a trimis revizorilor şcolari o circulară prin care le face cunoscut condiţiunile în care direcţiunea generală a C. F. R. a luat dispoziţiuni ca învăţătorii şi institutorii precum şi conducătoarele grădinelor de copii, care vor lua parte la conferinţele generale, să bineficieze de 50 la sută reducere din taxele tarifare.

Biletele se vor elibera de la staţiunea cea mai apropiată de reşedinţa membrilor corpului didactic, pînă la Capitala judeţului unde se întrunesc în conferinţe. Reducerea se va acorda atît la ducere cît şi la întoarcerea acasă.

Pentru constatarea calităţii institutorilor şi învăţătorilor—de ambele sexe—şi a conducătoarelor grădinelor de copii la casele de bilete, ministerul invită pe revizori să elibereze certificate individuale prevăzute cu ştampila revizoratului şi cu semnătura lor.

❑ Universitatea eşană a fost învitată să iee parte la Congresul internaţional de tuberculoză, ce se va ţinea la Roma, între 25—30 Septembrie viitor. Consiliul facultăţii de medicină va delega doi membri, cari să-o reprezinte.

❑ Consiliul facultăţii de litere a hotărît să nu dee nici o soluţie cererei d-lui prof. Sinigaglia, de a i se admite a ţinea un curs gratuit de limba şi literatura Italiană, la universitate, pînă ce nu va produce dovezile că a ţinut un astfel de curs la o universitate italiană, precum spune în cererea sa.

❑ **Din Huşi.**—Dl. Gh. Teleman, prefectul de Fălciu e hotărît să demisioneze, pentru a face loc fiului său căpitan Anibal Teleman, deputatul col. I de Cameră. Motivele ar fi că afacerile prefecturii îl absorb destul de mult şi vrîsta d-sale nu-i îngădue a da judeţului atît cît trebuinţa cere.

Pe lîngă acestea ar mai fi şi alte motive de ordin politic, găsind la centru nu puţină resistenţă din partea guvernului, în cele ce s'a cerut şi se cer pentru judeţ. Aşa, în ceia ce priveşte aducerea unui regiment, după ce i s'a făgăduit de ministrul de răsboi, acum s'a înfiinţat un regiment la Mizil şi la Huşi abia trimete un batalion de pontonieri.

Cît despre motivele de ordin local acele nu se pun în samă, de oarece abia sînt la începutul administrării judeţului, au de ales consiliul judeţan şi pare că deputaţii sînt departe de a fi de acord în ceia ce priveşte înlocuirile slujbaşilor.

Cităm 2 serii de fapte.

Se pun stăruinţe pentru numirea d-lui Moisiu în Tribunalul local. Dl. Gr. Vereceanu face caz de această numire, cerînd ca în justiţie d sa să aibă cuvîntul întăiu, fiind avocat.

Alta.

Dl. Gh Berea cere să se plaseze imediat în magistratură pe d. Pierre Gădeiu doctor în drept de la Bruxelles. Numirea nu numai că întîrzie, dar nu se va face. De ce?

S'a cerut reîntegrarea d-nei Elena P. Gădeiu în postul de ajutoare de maestră la şcoala profesională, reîntegrare făgăduită. S'au făcut alte numiri şi aceasta întîrzie şi toţi se întreabă de ce?

Cu înaintarea d lui Alex. Mandrea ca preşedinte de Tribunal la Fălciu, nu sînt toţi de acord şi pare a fi bătuţi în preferinţă de aleşii Bărladului, care ţin să treacă pe d. Dimitriu de la Tutova la Fălciu.

❑ **Linia ferată Crasna-Huşi** încă n'a început nici o lucrare de terasament, de şi până la Cristeşti sînt lucrările de inginerie gata, şi fondurile prevăzute în vechiul împrumut liberal, acordat în urma vizitei ce au făcut Fălciului foştii miniştri Brăteanu, Morţun şi Haret. Incetineala şi zăbava aceasta se comentează în tot felul, în defavorul celor de azi de la putere.

Cît despre secţiunea de la Creteşti la Huşi par iarăşi a se întoarce lucrurile, cerîndu-se de la locali a se utiliza gara actuală şi a nu se lovi în partea de sus a oraşului. Se pun mari stăruinţi a se părăsi aşezarea gării la dric şi facerea unui viaduct, care să lege centrul oraşului cu dricul, viaduct care ar costa peste o sută mii lei.

Dar aici se ciocnesc interesele parlamentarilor. Unii din ei, cum e d. Pavel Michiu, senator, ţine ca linia ferată să tae tocmai dealul Avereştilor, unde să fie o gară, ceia ce ar apropia moşia sa foarte mult de acest punct; alţii cer tunelul la Epureni, să deservească regiunea dinspre nord. O altă parte — elita Huşilor—cere ca gara să fie tot în locul actual, căci aici şi au făcut case cei mai de samă cetăţeni: Berea, Mitachi Ghiorghiu, Casian şi alţii şi aşezîndu se gara la dric, li se scade valoarea imobilelor, centrul mişcării, mutîndu-se.

Iată dar că în jurul noei linii ferate largi Crasna-Huşi se ciocnesc o sumă de interese.

❑ Iată cantităţile de lemne, în metri cubi, de care vor avea nevoe şcoalele şi alte instituţii din Iaşi, pendinte de ministerul instrucţiei—în cursul anului şcolar 1911—1912:

Şcoala normală de învăţătoare 600;
Şcoala normală de învăţători 1.300;
Liceul internat, 700;
Liceul naţional 350;
Gimnaziul „Ştefan-cel-Mare" 170;
Gimnaziul „Alexandru-cel Bun", 120;
Seminarul „Veniamin 1.000;
Şcoala secondară de fete 160;
Şcoala profesională de fete, 250;
Facultatea de medicină, 300;
Biblioteca, 50;
Arhiva, 50;
Conservatorul de muzică, 160;
Şcoala de arte frumoase, 150;
Laboratorul de botanică, 20;
Seminarul pedagogic 120;
Şcoala de comerţ 180;
Şcoala de cîntări bisericeşti 15;
Şcoala de gospodărie „Principesa Maria", 100;
Laboratorul de chimie medical 100;
Laboratorul de higienă 50;
Institutut de anatomie 60;
Universitate, 30;

❑ **Budgetul comunal.**—Intrunirea consiliului comunal a fost amînată după sărbători. Aceasta din cauză, că lucrările pregătitoare pentru discuţia budgetului nu sînt încă terminate.

❑ După cum suntem informaţi noul budget comunal se va solda cu un deficit de 55,000 lei.

❑ D-şoarele studente Ioan şi Radu şi studenţii Radu, Al. Gheorghiu şi Paul, au fost numiţi asistenţi la băile Slănic.

❑ In urma notiţei ce am publicat-o ieri, I. D. Stamatiu, secours de merde Iassy, a rîdicat firma ce o pusese pe biroul său.

Domnul Stamatiu, a rămas merde Iassy, fără firmă.

❑ Comuna Ţiganaşi, jud. Iaşi, a fost declarată bîntuită de scarlatină.

❑ O telegramă a cărei redactare durează cît o facere.

Şerul Démètre, excelentele primar al Iaşului, a combinat astăzi o telegramă de felicitare către M. S. Regele, cu prilejul aniversării naşterei Suveranului.

Şerul scria şi rupea, rupea şi scria, pînă a dat D-zeu şi a reuşit în combinaţie.

Astfel redactarea telegramei a durat cît durează o facere.

❑ *Patru seri de operă în Iaşi.*

Ansamblul de operă italiană, care se află actualminte la Bucureşti, va da patru reprezentaţii în Iaşi: 26 Aprilie, **Puritani**, *27 Aprilie,* **Aida**; *28 Aprilie,* **Madame Buterfly**; *29 Aprilie,* **Traviata**.

Orchestra proprie a ansamblului. Locatia este deschisă la „Thalia".

❑ **Judiciare.**—In pîrâul Stavnicu, judeţul Vaslui, se scaldau mai mulţi băieţi între cari Gh. T. Popovici şi Vasile C. Dăscăleanu.

Dăscăleanu, care ştia înnota, îl convinse pe Popovici să i dee lecţii de înnot. Ambii intrară în adîncui apei, ţinîndu-se Popovici de mîna lui Dăscăleanu. La un moment dat, Popovici, strigă că se îneacă. Atunci Dăscăleanu, perzînd prezenţa de spirit, desfăcu mîna sa de a prietinului său lăsîndu-l să se înece, pe cînd el Dăscăleanu, reuşi să vie la mal.

Dat judecăţii pentru omor prin imprudenţă, Dăscăleanu fu condemnat la 10 zile închisoare.

Afacerea se va judeca, în apel, la s. I-a, în ziua de 22 Aprilie.

— In aceeaşi zi, la aceeaşi secţie, se va judeca apelul bandei de falşificatori de monezi, condemnaţi de trib. Tutova.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40

Brînzeturi noi sub preţul pieţei

Pentru sărbătorile paştilor se primesc comenzi, pentru încondeiate (pocostite).

Delicioasă brînză de munte	1.80
Unt pentru cafea, ciaiu	5.20
Ouă zilnic proaspete	6.50 0/0
Gervais romînesc pachetul	0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.

Se găsesc caise uscate, povidlă. mere ranete, etc. cu preţuri reduse,

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Telegrame

Firul telefonic cu Bucureştii fiind deranjat, n'am putut convorbi astă-zi cu corespondentul nostru.

Data redeschiderei Camerei

Madrid. — Consiliul de miniştri au stabilit redeschiderea Camerilor în ziua 8 Mai.

O excursiune

Sofia.—Studenţii universităţii din Sofia în număr de 330 au plecat azi spre Atena într'o excursiune cu prilejul serbătorilor paştelui.

Recensămîntul Parisului

Paris.— Recensămîntul Parisului în cursul lunei Martie trecut, a dat un total de 2.846.986 locuitori, în loc de 2.722.34 în Martie 906.

O dorinţă a Sultanului Hafid

Paris.—Guvernul francez a fost înştiinţat aseară de către consulul Franţei la Fez, că Sultanul cere ca mehala din Sania să meargă sub comanda unui Katiz, la Casablanca, Elmran, cu contigentele date de Dukala şi Denimeskiu. Guvernul francez, a prescris, generalului Moinier, să dea tot concursul spre realizarea repede a dorinţei Sultanului Hafid.

Discuţia reducerei armamentului

Londra. — In camera comunelor domnul Money, liberal a interpretat pe primul ministru despre declaraţia oficială a delegatului german la congresul Uniunei interparlamentare din Bruxelles care a spus că ori ce propunere serioasă de micşorare a armamentului, va fi salutată cu bucurie de către cercurile geramane competinte.

Un nou partid politic

Constantinopole.—De cîte va zile circulă svonuri, după care mai bine de 30 membri ai partidului parlamentar tînăr turc, ar fi hotărît să iasă din acest partid şi să înfiinţeze un altul sub denumirea de partid „Uniune şi progres".

O proclamaţie

Constantinopole.— In urma hotărîrei consiliului de miniştri şeful expediţiei în Albania, va publica o proclamaţie, prin care va oferi Malissoresilor fugiţi în Muntenegru un termen de trei zile spre a se reîntoarce. Acest termen fiind isprăvit, legea va fi aplicată cu o mai mare severitate.

O importantă declaraţie a lui Rifaat Paşa

Constantinopole.—In cameră se discută bugetul ministerului de externe, domnul Rifaat Paşa, declară că poarta are raporturi amicale cu toate marele puteri şi doreşte relaţiuni sincere cu statele vecine, ceea ce depinde de sentimentele lor.

Poarta păstrează o politică paşnică, adică vrea să respecte drepturile legitime ale alfora şi aşteaptă ca o politică la fel să fie arătată faţă de Turcia. Despre chestia Cretantă, Turcia doreşte ca drepturile sale de suveranitate să fie păzite, şi că legăturile care unesc Creta cu Turcia să fie menţinute. Poarta doreşte menţinerea indepedenţei persane şi invită guvernul din Teheran să trimită delegaţi la Constantinopole în scop de a hotărî chestia teritoriilor contestale.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Se caută Elevi la învăţătură la Tipografia H. Goldner.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

ANUNCIU

In ziua de *18 Aprilie 1911*, se vor face vînzările mărfurilor falimentului *Şulem Solomon*, compuse din ghete, pantofi, gulere, manşete etc, evaluate la suma de 17.236 lei 50 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ghidale I. Ioseph*, compuse din barchet, cituri, satin, etc. evaluate la suma de 6533 lei 45 bani.

In ziua de *19 Aprilie 1911* ora 2 p. m. se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Schnürer & fiu*, compuse din mouseline, barchet, ştofe de lînă, şifon, etc. evaluate la suma de 107.031 lei 88 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ch. Isr. Dresner*, la ora 3 p. m. compuse din ştofe de lînă, atlas, matasă, satin etc. evaluate la suma de 134.978 lei 45 bani.

In ziua de *20 Aprilie* se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Ch. D. Rosenfeld*, compuse din postavuri, alpaga, ştofe pentru paltoane, etc. evaluate la suma de 28688 lei 10 bani.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

CASA DE ECONOMIE A FUNCTIONARILOR

STRADA SEULESCU No. I

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalaţii de Apă şi Canal.

Executări prompt şi conştiincios

Devise şi proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Banca Agricolă

SUCURSALA IAŞI

Cumpără şi vinde efecte publice.

Vinde ceckuri asupra străinătăţei: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primeşte deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

EM. SOCOR

AVOCAT

S'a mutat

Str. Mitropoliei 12

Se caută o dactilografă cunoscînd prefect limba Germană eventual şi franceza; a se adresa sub T. I. 137 la redacţia acestui ziar.

De vînzare 1 Trăsură— Ribex, Bucureşti 1 Cupea—Lonner, Viena 1 Docar—de 4 persoane 1 Sanie—elegantă, 2 cai, un cotigar, hamuri etc.

G. C. Anastasiu Iaşi, str. Anastasie Panu 8.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi trescţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decomb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str.. Lăpuşneanu No 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES la dacă 0f30c

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Magazinul comerţului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore si ori-ce accesorii

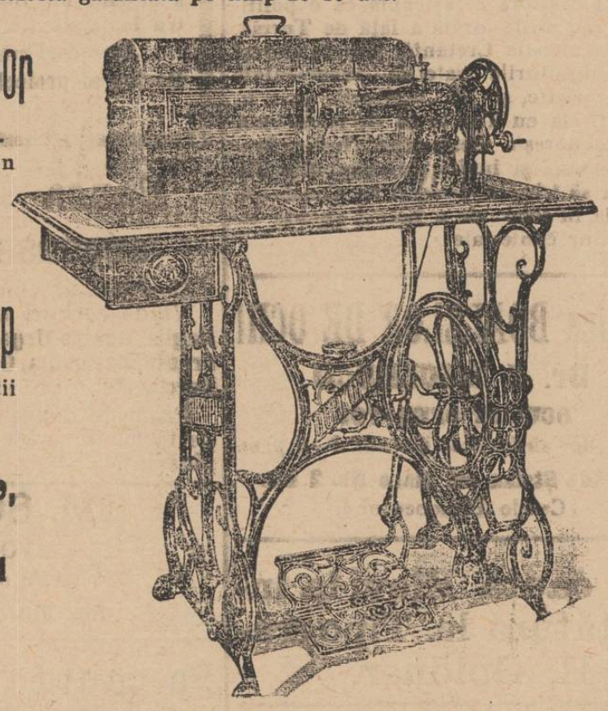

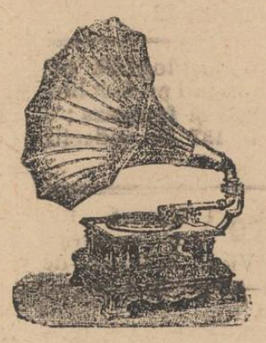

Gramophoane şi plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-u 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA şi PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus de vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mironescu — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krayzanoski, Lăcătuş şi Electrician Iaşi Str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mârzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1276 Sîmbătă 9 Aprilie 1911

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

ȚARA IN PICIOARE

D. P. P. Carp știind și văzînd că guvernul său, pe care are cinstea să-l prezideze, nu e al țării, ci al Măriei Sale, voește a face ca țara să fie a guvernului, pentru ca așa, unind viața țării cu a sa, și prin sine cu a Măriei Sale să permanentizeze acordul provizor încheiat între Țară și Tron prin alegerea parlamentului.

Măsura întâia a acestei tendințe de a da țara după guvern, s'a văzut prin teroarea deslănțuită în perioada electorală, cînd s'a crezut că vin Hunii și Vandalii, așa de turbată a fost administrația de la un capăt la altul al țării. Prin silnicii și violențe țara s'a dat în mică și infimă majoritate după guvern, asigurîndu-i mașina parlamentului cu chiu cu vai. Din această primă încercare guvernul s'a crezut și se crede emancipat de țară, căci o dată silind'o să-și dea votul, nu-i mai trebuește.

Acum a început operația chirurgicală a legilor. Fabrica de legi a început să funcționeze, și fumul discursurilor parlamentare a arătat, ce cărbune prost și de rea calitate conține majoritatea guvernamentală, că s'a dus legenda intelectualismului junimist!

Din legile ce le-au votat se desprinde morala învinsului și a învingătorului. Cînd cuceritorul cucerește o provincie, cea întâiu grijă a sa e să se pună bine cu populația băștinașă și îi iartă dările. Turcii la noi cît de avani au fost au ertat de foarte multe ori dările țării, și au lăsat să fie în țară belșug și pace. Dar astă bunătate a biruitorului nu acopere și nu surpă rălele morale, ce le-a produs, ca pierderea neatîrnării, robirea sufletului țării și altele.

Tocmai așa s'a purtat și guvernul d-lui Carp cu țara, cu cetățenii. Din mila guvernului se iartă dările. Pînă la 6 Ha., sătenii nu vor plăti nimic din foncieră către stat, ci numai zecimile către comună, județ și camera de comerț. Guvernul a făcut cel mai mare caz din această lege de ertare a dărilor fonciare, fără a se uita la nedreptatea ce se face cu țaranul. Și care e nedreptatea? Palmașul, care n'are pămînt, dar plătește căile de comunicație 4 lei pe an și cu zecimile 8 lei, va vedea cu jind, cum altul avînd 6 Ha. de pămînt de pe care poate scoate la o mie de lei pe an, în anii buni, nu plătește statului altă dare de cît ca dînsul, un golan și sărman, și atunci va surpa din sufletul său cel mai temeinic simț al dreptății sociale în impunerea dărilor.

Cît despre celelalte măsuri pentru a face traiul mai ușor și mai eftin, fie-care vede că de și budgetar s'a făcut un gol de 16 milioane, acel gol nu se simte. Milioanele budgetului duse la paralîcul articulelor de zi s'au eterat în pungile negustorilor și consumatorii nu înțeleg nimic. Deci își zice țara: lipsă de tact și prevedere pentru stat, căci cu măsura aceasta s'au produs 2 rele: s'a scumpit traiul și s'a golit budgetul.

Și atunci țara aceasta, păcălită întâiu cu votul, păcălită a doua oară cu legile guvernului stă și se întreabă cu mirare: la ce bun a venit guvernul d-lui Carp? Și la ce bun să mai guverneze?

Chiriile se scumpesc,
Pîinea se scumpește,
Peștele proaspăt e mai scump,
Sarea e tot așa de scumpă la băcănie,
Zaharul e tot atît de scump la chilogram.

Traiul s'a scumpit; lefurile le-a lăsat cum erau la unii, le-au redus la alții, și, la foarte puțini, le-a mai suit cu ceva.

Ei bine; nici un guvern n'a fost mai uzat din luna întâia a puterii ca guvernul d-lui Carp; uzat moralminte, uzat legalminte.

Astă-zi în April, guvernul d-lui Carp din Ianuarie și-a împlinit misiunea. Adică, la drept vorbind, n'a avut de la început nici o misiune. Născut din mila Măriei Sale, ca să nu moară boerii de moarte politică, cu tot oxigenul regal dat în foale, boerii n'au putut să-și ducă traiul lor nebîntuit de boala boerească.

Țara aceasta bîntuită de boala boerismului guvernului d-lui Carp, are alte idealuri, și d. Carp nu le poate pricepe, căci nu e bun doftor politicesc.

Țara aceasta e chemată de democrația romînă la o nouă viață; ea e însetată de cuvîntul cel drept și cumpănit; și nu se poate ca, trezită din toropeala, în care o vîrîse teroarea guvernului d-lui Carp, țara să nu se redreseze, și să-și ia drumul său liber spre democrație.

***

Hermină mîncată de molii

Din discursul rostit de d. Stelian la Senat, discurs pe care Monitorul *îl publică acum în extenso, aflăm că d. procuror general de Iași, în raportul ce l'a făcut privitor la cazul fostului președinte al tribunalului Roman, există și o tirradă —fostul ministru o numește, pentru împrejurare „mărecță", relativă la rolul judecătorului în societate și la hermina de pe roba sa.*

Asemenea lui Cezar, asemenea femeei după concepția lui Napoleon, judecătorul, după idealul procurorului general de Iași, nici măcar bănuit nu trebuie să fie. Nici macar pentru o neregularitate de formă, glăsuește raportul magistratului din Iași, care ar putea să sdruncine încrederea populației de la țară în magistratul însărcinat cu presidarea alegerilor.

Procurorul general de la Iași ar fi putut alege ață mai puțin albă pentru confecționarea raportului seu. Căci, ca să-l scoată vinovat pe magistratul Rugină, care făcuse, cu mîna grefierului, o banală greșală de formă în materie electorală, presară o mare cantitate de camforă pe hermina robei meglstratului, care a fost grav atinsă prin faptul acelei greșeli de forme, care, nici una nici alta, zdruncinase încrederea populației de la țară în magistratură.

Avea, însă, hermină și roba fostului magistrat Ciulei. O mîncase moliile de devenise pleșuvă. Procurorul general de acum, pe atunci consilier la Curtea de Apel, judecase starea herminei d-lui Ciulei.

Nu era cazul unei simple greșeli de formă, menită dînsa să „zdruncine încrederea în justiție"—ci un lung șir de fapte fără seamăn de grave. Curtea, în competința căreia erau pe atunci afacerile disciplinare, aplicase d-lui Ciulei pedeapsa suspensiunei pe timp de 6 luni.

Domnul Stelian vine, însă, și afirmă că acel care stîruise, ca nici macar acea pedeapsă minimală să nu fie aplicată fostului prețedinte al tribunalului Botoșani, era domnul Hinna, devenit acum rigurosul blănar al herminei magistratului.

Dar noi ne dăm foarte ușor seamă, cum devine cazul, cu tirada la adresa herminei și cu străjerii, care stau de gardă în preajma zeței Dreptății,—ca să n'o atingă vîntul, ca să n'o zdruncine un suflu de bănuială.

Stă în raport direct cu mișcările în magistratură și cu șansele ce le are cine-va de a rămînea cu hermina la Iași, sau de a fi trecut, în fine!—la înalta Curte de Casație.

Al Moldovei Geblescu

— Un „articol" comercial—industrial—fenomenal al d-rului Cosmovici, care declară că el este primarul Iașului —

Domnul doctor Moșcovici are o lacramație pe care o publică, sub proprie semnătură, în coloanele ziarului grecenist: comitetele ziarelor *Mișcarea* și *Opinia* și-a bătut joc de ideia d-sale, cu perversitate și cu lipsă de demnitate—cu ambele la un loc.

Domnul doctor Moșcovici se plînge că a *înaintat* o idee frumoasă—și ziarele cată s'o dee îndărăpt. După domnul doctor, populația Iașului se compune din trei feluri de oameni: 1) romîni; 2) evrei; 3) străini.

Din aceste trei feluri de oameni, doctorul declară că n'a pronunțat nici odată cuvîntul evreu (evreu ie un cuvînt). „Nu urmează de acolo (de unde de acolo ?), continuă eminentul, să nu îndemn pe Romîni să se apuce de meserie (la singular), de industrie, de comerț".

In toată lumea, industria se face, numai domnul Osmovici crede că de industrie s'apucă cine-va, cum s'a apucat el de biata primărie de Iași.

Dar apucarea avu urmare, căci minunatul ține să se explice: *„și un primar*, care are *însărcinarea* a se îngriji de starea și nevoile cetățenilor *săi*, cred că are datoria să sfătuiască și să îndemne pe *toți* la *o* înfrățire și să nu considere îndeletniciri ca meseria (meseria a ajuns îndeletnicire), comerțul, (altă îndeletnicire) *ca ceva* înjositor".

Din expozeul de pînă acum, vedem, primo, că domnul Cosmovici este un primar, care are însărcinarea să îngrijească de starea cetățenilor săi, cu alte cuvinte că el este un primar și noi suntem ai lui, de cari el — un primar— trebue să se îngrijească — ducă-se pe pustii asemenea pedeapsă.

Dar n'are numai însărcinarea: are și datoria să ne sfătuiască pe toți, 70 sau 80.000, cîți vom fi fiind, să ne lăsăm de toate și să ne „apucăm" de meserie (de una singură,) apoi de comerț și de industrie—iar el, bunul nostru părinte, să rămîie, singur singurel, un primar peste 80.000 de cibotari, croitori, industriași. Dar ea întreabă-ne pe noi, tăticule dragă, te lăsăm noi singur, — să fii mata un primar, cu însărcinarea și datoria să îngrijești de starea noastră și noi să ne apucăm de meserie?

Nu! Meseria nu este *ca* ceva înjositor, ci: „din contra, zice tatăl nostru în continuare—„să fim mîndri a da mîna cu comercianți romîni și ar fi o stare înfloritoare, cînd am putea cumpăra marfă de la Romîni".

Iată un entuziast îndemn spre comerț. Unul zice: „eu m'ași face comerciant, dar sunt romîn și mă tem că n'are să cumpere nimeni de la mine". Altul zice: „nebun sunt să mă fac comerciant! Dar cine dă mîna cu comercianții"?

Lovitura o parează preopinentele care a spus: „ar fi o mîndrie să putem da mîna cu un comerciant romîn și ar fi o stare înfloritoare, dacă am putea cumpăra mărturi de la Romîni".

Dar n'ajunge atît. Reclamantul are și un adaos, veritabil surogat, la cele de mai sus: „Adaog. Cetățeni, începeți a vă îndruma copiii *în* spre *meserie* (spre una singură,) comerț. Incetați de a *număra* slujbe, căci rezultă din asemenea *concepție* (din care concepție ?) numeroase dușmănii"...

*

Ilustră urbie a Mizilului și tu pitorescule Urlați—nu luați în nume de rău Iașului că v'a redus faima la paliditate. Voi aveți, însă, o mîngâiere; Iașului, nu-i mai rămîne nici una: voi puteți ajunge mai rău de cît ați fost, solul vostru ie fertil pentru speța Condeescu; Iașul însă, a început ilariantul cu sfîrșitul: unul ie Cosmovici, unul și singur.

Alt exemplar nu-i — să dai cu toate tunurile, cu toate șrapnelele.

Budgetul Statului

Actualul prețedinte al consiliului a combătut o viață întreagă politica și partidele budgetare. Venit la guvern în împrejurări cunoscute, d. P. P. Carp, nu s'a sfiit un singnr moment să facă ceea ce încă nimeni n'a făcut la noi: — o politică exclusiv budgetară.

Intregul program al d-lui Carp, pus în proecte de lege, a trebuit să fie votat mai întîiu de Adunarea deputaților, căci era în legătură cu budgetul.

E dar lesne de înțeles că, cu o asemenea politică, budgetul d-lui Carp este punctul central al guvernărei sale. Sporurile reale ale budgetului, promulgat ieri față cu budgetul precedent, este de 26 milioane și jumătate.

Pentru acoperirea acestei uriașe sumi, d. Carp a trecut la venituri fondul de rezervă al Căilor Ferate și a redus subvenția, pe care era dator Statul s'o dea casei pensiunilor funcționarilor publici.

Cu așa mijloace d. Carp abia a reușit să și echilibreze budgetul. Dacă s'ar întîmpla însă un an agricol mediocru, sau o jenă financiară provenită din ori ce altă cauză din afară, budgetul umflat al d-lui Carp va fi o nenorocire pentru țară.

Nu mai vorbim, de budgetul viitor. Fondul de rezervă al căilor ferate, cheltuit anul acesta nu va mai putea fi trecut la venituri; casa pensiunilor nesubvenționată azi, își va dubla trebuințele mîine cînd va fi cu neputință să se mai echilibreze budgetul.

D. Carp, care a tunat și a fulgerat o viață întreagă contra partidelor budgetare, isprăvește azi prin cel mai caracteristic budgetarism.

OAMENI ȘI LUCRURI

ASANARE

Nu e vorba de politică. E prea compromis cuvîntul în politică. Ci e vorba de salubritatea publică, de higienă.

Foarte adeseori cetim cîte o informațiune în gazetele locale prin care se anunță cam acestea:

„Astă seară se întrunește consiliul de higienă al comunei, pentru a discuta măsurile de asanare a orașului, față de apropierea căldurilor „ori față de știrile privitoare la epidemiile din Rusia."

Cu dreptate—și cu haz—observă dăunăzi reporterul ziarului că această chestiune a asanării se discută de vr'un... secol.

Lipsa de salubritate e azi refrenul cel mai de actualitate în orașul nostru; lipsa de salubritate a fost cauza pentru care s'au „amînat" serbările jubiliare din Octombrie, după cum va fi și de astă dată—după toate probabilitățile—rațiunea pentru care festivitățile *nu* vor avea loc nici în luna Mai.

Dar consiliul de higienă veghează.

Necontenit propune măsuri și indică precauțiuni. Măsuri pentru înlăturarea relelor, precauțiuni pentru prevenirea lor. Arhivele consiliului de higienă sunt foarte bogate. Nenumărate deciziuni zac în umbra ei; mormane de hîrtie cu cele mai interesante apostiluri, cu cele mai elocvente raporturi, cu cele mai cuminți rezoluțiuni dorm în pacea bogatei arhive a zisului consiliu.

Mai e nevoie să spunem că au rămas neexecutate?

Acum se așteptă aprobarea de la Centru; acum era lipsa de mijloace; astăzi se opuneau considerațiuni electorale—mici dificultăți de altă natură. Iar orașul a rămas așa cum era cu un secol în urmă: orașul insalubrității.

Citeam acum cîtva timp darea de seamă despre una din cele mai originale hotărîri a consiliului de higienă: acea relativă la înzestrarea vagoanelor tramvaiului electric cu protectoare de sticlă pentru a se ocroti personalul de serviciu în contra intemperiilor.

Generoasă și lăudabilă inițiativă, — dar care aduce aminte de cunoscutul proverb despre baba care se piaptănă cînd țeara piere...

Primejdia holerei nu e mai puțin serioasă ca în cursul verei trecute. Căci numai sosirea toamnei ne-a liniștit și —poate—ne-a cruțat de flagel. Cartierele mărginașe zac și acum într'o infecțiune alarmantă, iar centrul e și dînsul într'un hal—cum îl vedem cu toții. In jurul mult doritei ape de Timișești edilitatea ne promite... comisiuni de jurisconsulți, pentru a exercita nu știm ce... presiuni. Nimeni nu știe cînd vom avea străzile spălate și casele alimentate de apa ideală.

Și oare față cu toate aceste mizerii se cuvine să avem grija celor cîteva zeci de amploiați ai tramvaiului,—cari n'au decît să-și impună ei singuri condițiunile, dacă vîntul ori ploaia îi supără?

Cine apără pe vezetiii de pe caprele trăsurilor? Pe hamalii din porturi? Pe țăranii cîmpiilor arse de soare și zbicite de vînturi?

Altele cată să fie preocupările consiliilor de higienă, credem noi—și cu deosebire într'un oraș nenorocit ca al nostru, pururi bîntuit de molime, mereu expus la pericole dinspre partea Prutului... O asanare temeinică și radicală — iată ce se cere! Vom avea-o oare și cînd?

Rodion

Impresii din Apus

CÎTEVE SCOLI DIN BRUXELLES

XI

Inainte de a părăsi Bruxelles-ul să-i cercetăm puțin instituțiile de cultură elementară.

Cursul primar durează 6 ani. Nu se lucrează cu copiii decît 25 ore pe săptămînă. Religia e obligatorie în școlile Statului. Dar sunt multe școli particulare, în care religia e lasată pe sama familiei. In școlile oficiale învățătura unei limbi străine și științele naturale sunt facultative. In locul lor e obligatoriu agricultura și desemnul combinat cu formele geometrice și cu lucrări în carton.

Sunt unele școli care au în aceiași clădire și liceu și cele 6 clase primare. In acest caz cursul primar prepară elevii în vederea cursului secundar sau mijlociu — cum se spune la dînșii. In clasa I-a nici într'o parte nu se fac calcule decît numai pînă la 20. Așa se explică cum elevii lor — și apoi oamenii mari — socotesc perfect; — tocmai contrarul celor ce se petrec la noi.

Noi amețim pe bieții copilași de 7 ani cu socotelile pînă la 100 în primul an. Anul al doilea deși vedem că-i cu neputință să fie stăpîni pe cele ce se spune numai, că au învățat, îi zorim cu calcule mai grele, cu operații complicate pînă la 1000. Răul trece din clasă în clasă.

Învățătorul blastemă soarta și mai ales ora de aritmetică; copiii sufăr dispoziția — cu toata consecințele — a *Domnului* sau a *Doamnei* și țara întreagă e fericită că în cursul primar al ei se face mai multă materie în 4 ani de cît se face în țările Apusului în 6 și 7 ani. Iar dacă absolvenții pe la concursuri cu greu reușesc și dacă cei rămași cu școala primară ajung să nu poată ști repede cît fac 17 și cu 35 — aceasta nu mai este afacerea diriguitorilor superiori...

Revenind în Belgia găsim în St. Gilles — o suburbie a Bruxelles-ului — o *școală mijlocie* în care sunt 6 clase primare și 6 clase liceale — cele dintâi preparatoarele celorlalte. In clasa I-a văzurăm o invenție a unei institutoare: o placă de lemn bătută în cuie magnetice una cu lemnul. Peste acestea se pot aplica roțile de fier colorat cu care să se nituiască numerile și să se formeze desemnuri și combinări de figuri geometrice. E un lucru foarte practic și care aduce foloase mari. Nu costă decît 60—70 de lei. Și țara, care ar adopta programul și aparatele de învățămînt din alte părți, unde progresele sunt vădite, ar progresa și ea mai repede și cetățenii săi, de bună samă ar fi mai fericiți cu timpul. Iar a face încercări proprii și a nu recunoaște meritul altora, stăruind cu încăpățînare a trece pe acolo pe unde alții fără rezultat bun au trecut, noi credem că e semn de înapoere și nici de cum de progres, de civilizație... Și e curioasă anomalia ce se petrece! Luăm foarte multe de la străini — dar nu ceea ce ne-ar trebui și ne ar prii.

Aspectul claselor din St. Gilles e bun și călduros chiar, întru cît tablourile sunt multe și bine executate; pereții căptușiți cu tabele pînă la jumătate; băncile comode, catedra populată cu cărți și alte lucruri, dînd semne de o viață mai intimă și mai plăcută.

Pe tabele sunt scrise cu tot felul de cridă colorată, sentințe morale, forme de conjugări, hărți, nume și tot ceea ce are nevoe de a fi privit mai mult pentru a se întipări în memorie.

Tot în St. Gilles — de altfel cuartierul școlilor celor mai bune din Bruxelles — se putea vedea o școală primară superioară cu ateliere mari de lemnărie și ferărie. Erau expuse multe lucrări executate de elevi, pînă și bufeturi de sofragerie și ornamente de fier destul de complicate după desemnurile făcute de copii. Apoi sculpturi, mulazuri în gips, desemne după natură și din imaginație; ornamente industriale ca modeluri, desemne, pentru stofe de lînă sau stîmburi.

Școala avea 250 elevi cu 9 profesori plătiți cu 300 lei pe lună.

Instalațiile erau multe și chiar luxoase. Electricitatea e pusă în serviciul tuturor mașinelor. Mobilierul frumos și comod. In antrete tablouri și opere de ale marilor maiștri în vederea educației estetice. Instalație de băi și dușuri pentru elevi.

*

In altă suburbie—*Moelenberg St. Jean* este o școală mijlocie a Statului cu plată — 12 lei pe trimestru — pentru fete. Cursurile durează 6 ani, începînd de la cl. I primară și sfîrșind cu o secție comercială. Aci predomină educația estetică, desemn, modelaj și gospodărie e o școală *sui generis*.

In privința curățeniei—ceea ce izbește privirile mai întâi—se poate spune atît atît: că lucrurile par neatinse, nouă, strălucitoare și vesele; pereții curați, dușamelele ca oglinda; iar praful e gonit cu înverșunare și din cel mai neînsemnat colț.

E prea adevărat că străinătatea se bucură de 2 calități mari, pe care altora nu li e cu putință să le cîștige: buna voință și graba autorităților de a da cu prisos tot ce trebue pentru întreținerea curățeniei.

Inaintea acestor calităţi însă e simţul de mai bine înăscut în conducătorii şcolii. Simţul estetic şi higienic stăpîneşte pe oameniii din Apus şi aceasta explică pe calităţile cele dintăi.

In această şcoală clasele nu mai au înfăţişarea camerei goale de la noi, în care băncile scrijilate şi greoae ocupă tot spaţiul; în care catedra apare ca ceva aspru şi rece; şi în care sobele stau ca nişte namile de care cîteodată nu te poţi apropia, iar cîteodată îngheţi privindu-le numai.

Băncile lustruite de o formă cochetă; catedra mică, nebagată aproape în samă e înlocuită printr'un birou elegant; o bibliotecă cu cărţi de un gust deosebit, pe care se văd nişte statuete şi vase cu flori... In pereţi portrete, opere de ale marilor maiştri, colecţii cu cărţi postale artistice. In unele clase şi cîte o etajeră într'un colţ este un piedestal în altul, pe care elevele pun diferite nimicuri de gust, după cum le dictează fantazia lor.

Preţurile de pe banda de la mijlocul păretelui — frize — sunt făcute de eleve cu desemnul şi culorile alese de ele sub îndrumarea maistrelor. Geamurile de asemenea au picturi executate tot de eleve. Modelele sunt în raport cu ornamentele de pe bandă. La clasele inferioare sunt drame întregi din viaţa păpuşelor.

In sala de desemn este istoria picturei aratată prin tablouri mici, — opere de ale maiştrilor ce au marcat diferitele şcoli.

Secţia comercială, care se face în ultimul an de şcoală, are în loc de bănci, mici birouri la care fetele lucrează cu multă plăcere.

In subsol sunt instalate spălătoria, bucătăria şi sofrageria în care elevele fac practică. Totul e aşezat cu multă orînduială, cu mult gust şi cu adevărată pricepere.

Conducerea şcolii se face de eleve sub supravegherea maistrelor.

Relaţiile dintre personalul didactic şi eleve sunt cele mai amicale făcînd impresia unei familii ce trăeşte numai în armonie şi dragoste.

Plecînd dintr'o asemenea instituţie fără voe, cazi pe gînduri şi te întrebi: de unde atîta putere de muncă, atîta conştiinţă şi atîta încredere în progres? De la studiile extra-ordinare ale corpului didactic? — Nu. — De la starea materială bună ce li s'ar da învăţătorilor din acele părţi? Nici atît. — De la poziţia socială de care s'ar bucura ei? — Aceasta şi mai puţin. — Atunci care e pricina acestui devotament sincer şi luminat, pus în serviciul generaţiilor ce vor veni?

De bună samă că este adevărata cultură a sufletului — cultura culturei, — ce nu are aface mult cu studiile înalte şi cu titlurile pompoase şi care face pe adevăratul om să'şi pue munca şi fericirea lui în serviciul celorlaţi.

Maria C. Buţureanu

In sufletul elevilor tăi

Nu e nici o carieră, care să aibă o chemare mai idealistă ca cea a dascălului. Chemat a dirigui sufletele, a cultiva minţi, a înzestra inimi cu frumoase însuşiri, tu profesor public zilnic sporeşti capitalul moral şi intelectual al elevilor tăi, dînd dela tine tot ce ai mai bun ca minte, mai nobil ca inimă, mai întăritor ca voinţă. Fondul pasional al sufletului tău îl pui jos; partea de interes material în viaţă o pui jos: urile şi vrajbele; întrecerile şi rîvnirile le pui jos, la pragul de din afară al şcoalei; şi odată intrat între elevii tăi, n'ai altă rîvnă de cît a le împărtăşi partea bună a sufletului tău. Ii fi tu necăjit, îi fi tu strîmtorat îi avea tu supărările tale, lovirile tale, ce e chemată lumea de elevi să ţi le ştie, să ţi le cunoască, să le sufere! Tu eşti faţă de ei omul pururi egal cu tine, căci din pasiunea ta n'ai a pune în valoare faţă de elevii tăi de cît pasiunea intelectuală, năzuinţa spre luminarea minţii şi a sufletului lor.

Suit tînăr pe catedră, cu anii ce trec, ajungi a încărunţi pe aceiaşi catedră, avînd înainte-ţi din an în an veşnic tineret şcolar. Numai tu dascal te schimbi cu vrîsta, auditorul din faţă ţi-e pururi tînăr. Trebue dar să îmbătrîneşti şi tu? Nu. De la catedră să sufle totdeauna înspre bănci, acea vigoare a minţii, acea dragoste de muncă, pe care anii n'o slăbesc, experienţa n'o surpă, şi bătrîn la faţă trebue să fii pentru elevii tăi sămănătorul întinerit în sămănarea săminţii de lumină. Dacă elanul tinereţii se duce cu anii, catedra îţi dă acea vigoare şi autoritate a vrîstei, care ajută mai mult ca tinereţa cu elanul ei în răspîndirea luminii la tineret. Din desamăgirile vieţei tale să strecori atîta în sufletele levilor tăi, cît crezi că nu pot stînjeni elanul tinereţii lor, din avîntul şi iluziile tinereţii lor să stîmperi atîta, cît crezi că le-ar strica ceva prin necunoaşterea realităţii.

Se vede dar, că profesorul are o chemare mai mare de cît aceia de a împărtăşi idei.

El nu e pentru elev o carte de enciclopedie a ştiinţii. Ideiile, cunoştinţile, elevii le pot căpăta şi din carte, dar cartea le dă rece, fără simţ, ca şi slova cărţii. Profesorul să fie el cartea vie a cunoştinţelor pentru elevi; fiecăreia cunoştinţi să-i dea viaţa cerută, că aşa să poată prinde de la profesor căldura ideii. Pentru aceasta sufletul profesorului să vibreze el singur la orice idee, să fie el pătruns de adevărul ei, de bunul ei, de puterea ei educativă. Profesorul care posedă ideile ca un erudit, nu ca un savant, dar e rece în împărtăşirea lor, nu va mişca sufletul elevilor săi, şi cum tu profesor ai a forma suflete, prin sufletul tău eşti chemat a dirigui sufletele elevilor tăi.

Această valoare sufletească dată ideilor tale, împărtăşite elevilor, fac ca tu să trăeşti în sufletul lor şi după ce dispari de pe catedră. Omul cu organul lui dispare, se duce, se retrage; ideile semănate rămîn, încolţesc, dau rod, şi ca şi undele luminoase împrăştie în timp şi în spaţiu mai departe de cît cercul îngust al persoanei tale.

Dacă la încheerea apostolatului tău, ţi-ai făcut bilanţul că ai fost sămănător de idei—forţe, că ai rupt din sufletul tău părţi întregi, dacă nu am putea zice, că l'ai dat elevilor tăi, poţi zice ca şi sluga cea credincioasă din Evanghelie, că ai slujit bine chemărei tale. A rămînea numai în memoria a lor tăi e una, a vieţui veşnic în sufletul lor e totul. Şi aceasta e chemarea ta profesor: să trăeşti în sufletul elevilor tăi.

Iaşi 30 Martie 1911.

Gh. Ghibănescu

Călătoria la Italia

Pentru persoanele care doresc să viziteze expoziţiile de la Roma şi Turin (Aprilie-Octombrie), dăm aci informaţiuni lămurite şi precize calculate absolut după tariful oficial:

I *De la Iaşi la Roma şi înapoi.* — Acela care voeşte să viziteze numai Expoziţia de la Roma (expoziţie arheologică, istorică, etnografică, artistică), va proceda ast-fel: va lua la gara Iaşi un bilet de ducere şi întoarcere (bilet de băi) pînă la Predal: costul clasa 2 a lei 28.60 lei; la Predeal va lua un bilet pînă la Budapesta, plătind 20 coroane, adică 20 lei (=49 lei, 60 bani), la Budapesta alt bilet pînă la Fiume, 20 coroane, sau 21 lei (=70 lei, 60 b.) la Fiume, un bilet de vapor pentru Ancona (plecare Luni şi Vineri la 8.15 seara, sau Mercuri la 7.30 dim.) care costă 10 lei, 65 bani (=81 lei, 25 bani). Ajuns la Ancona se va transporta la gara drumului de fier, unde va cumpăra la casă „o carte de identitate" (pe italieneşte: *una téssera per l'esposizione*): costul lei 10.50 (=91 lei, 75 bani). Impreună cu această *tèssera*, care dă drept la reducere pe căile ferate italiene, la întrarea la expoziţie, la hoteluri, etc, se eliberează, tot de casa biletelor, un „carnet cu 8 cupoane" (*libretto con otto scontrini*), preţul 30 bani (=92 lei, 05 bani.) Primul cupon este cu destinaţia obligatorie la Roma sau la Turin; celelalte şapte, servesc a dobîndi bilete de drum, ori unde voeşte călătorul, pe preţul tarifului diferenţial C. Călătorul e liber de a nu se servi de cît de un cupon pentru întoarcere. Biletul Ancona-Roma (295 kil.) costă, pe baza tarifului diferenţial C. lei 13.80 (105 lei 85 bani). La întoarcere va plăti iarăşi 13 lei, 80 bani pînă la Ancona (119 lei, 65 bani,) 10 lei 65 pînă la Fiume (130 lei, 30 bani,) şi 42 lei de la Fiume la Predeal. In total *lei 172, lei 30 bani de la Iaşi la Roma şi înapoi.*

II. *Iaşi-Roma-Turin şi înapoi.*— Acela care voeşte să viziteze ambele expoziţii (acea de la Turin, expoziţia progresului contimporane, deci cea mai interesantă) se va duce mai întăi până la Roma, conform itinerarului de mai sus (= lei 105.85) După ce a rămas la Roma cît i-a plăcut, va lua, în schimbul unui cupon din carnet, un bilet pentru Turin 667 Kil. cu lei 23.35 (=129 lei, 20 b.) Odată ce va fi isprăvit vizita expoziţiei de la Turin, va lua drumul spre casă, cumpărînd un bilet Torino-Veneţia, Kil 415, lei 17.75 (=146 lei, 95 bani). Ajuns la Veneţia se va îmbarca pe vaporul Veneţia Fiume care pleecă în fie care zi, afară de Duminică, plătind lei 10.65 (= 157 lei, 60 bani). De la Fiume la Predal 42 lei. In total *lei 199.60* de la Iaşi *la Roma Turin şi înapoi*, trecînd prin Veneţia, Milano, Geneva, Pisa sau Florenţa, şi cu dreptul de a se opri în aceste oraşe de la 2 la 4 zile, căci biletele au o validitate de o zi pe fiecare 100 de kilometri. Să se observe însă că întraga călătorie cu asemenea bilete, nu poate dura mai mult de 45 zile, căci validitate lor aşa a fost hotărîtă.

Ori ce altă combinaţie ar costa mai scump; şi reducerea de 50 la sută pe căile ferate romîne, ne-aplicîndu-se aiurea, nu numai că nu prezintă nici un avantaj, dar este subordonată luărei cupoanelor internaţionale, care costă mai mult de cît biletele ordinare. Valoarea *leului* corespunde cu valoarea *lirei* italiene; e bine însă că călătorul să-şi procure la plecare monedă de aur de preferinţă *napoleoni.*

Se caută Elevi la învăţătură la Tipografia H. Goldner.

Litere-Ştiinţe-Arte

Epopeea unei viori.—In ultimul număr al „Nouei Reviste Romîne" s'a publicat următoarea notiţă:

„Vioara compozitorului Ciprian Porumbescu a fost răscumparată de sora lui, Marioara Porumbescu, măritată Raţiu, pentru fiul ei Ciprian de 14 ani, care promite a călca pe urmele unchiului său.

Această vioară a fost în posesia d-lui dr. Gr. Crăiniceanu, care cu o rară bună-voinţă s'a despărţit de acest odor".

Ştirea e luată din „Drapelul", din Lugoj, unde se publică şi o relaţiune asupra unei mărturisiri făcută de d-rul Crăiniceanu, cunoscutul oculist din Capitală, cu privire la preţiosul instrument:

„...De multe ori în amurg, cînd nu-i vine încă omului nici a aprinde lampa nici mai ales ca oculist a ceti la o lumină îndestulătoare, luam vioara şi repetam bucăţi studiate în conservator, dar mai ales de cele compuse pe însăşi această vioară de fostul ei stăpîn şi mare geniu muzical.

Adîncindu-mă tot mai mult în aceste compoziţiuni, mă adînceam tot odată şi în întunericul serii, satisfăcut ori extaziat, o luam din mînă, fie că o aşezam frumos în cutia ei, fie că o aruncam pe patul moale ca pe un copil alintat ce îl mai trînteşti cîteodată pe pat din şagă; mai totdeauna vioara cădea pe moale, fără a i se cauza cea mai mică lesiune; dar soarta a vrut să se afle pe pat un obiect tare, peste care în întuneric a căzut vioara, lovindu-i-se gîtul, care de altfel şi mai înainte de acest accident nu mai era tocmai solid fixat de cele două funduri ale vioarei, iar după cădere s'a slăbit de tot şi n'am mai putut cînta pe vioară.

„Am consultat pe un amic, student atunci la politehnica din Drezda, azi primul specialist în branşa lemnului de aci, d. E. A. Lessel, unde ar crede că mi s'ar putea repara mai bine vioara şi, după sfatul d-sale, am trimis-o la Dresda, unde i s'a făcut o reparaţiune conştiincioasă peste tot, dar mai ales la gît şi la cue, cari nu funcţionau bine. Cheltuiala cu reparaţia şi poşta a fost de aproape 100 lei.

„In veci regretatut Ciprian încrustase uşor acest nume al său pe fundul vioarei în mijlocul semicercului de care e lipit gîtul, dar după reparaţie, acea uşoară scrijelare a dispărut şi poate nu mai cu lupa s'ar mai descoperi urmele ei. Există însă cu siguranţă, căci fundul de rezonanţă este cel original, o crăpătură piezişă dealungul acelui fund precum şi eticheta de pe interiorul fundului, ce arată originea şi timpul ei adică: *„Cremona 1626"*.

„Arcuşul, destul de masiv, este de asemenea cel purtat de vînjoasa mînă a marelui nostru compozitor.

„Fireşte, că din coardele de acum un sfert de veac, praf şi pulbere s'au ales; surdina, colofoniu etc. pe aceiaşi urmă, căci pentru ele acel timp e veac iar pentru noi ca nişte zile...

„Mărturisesc, că în timpul din urmă n'am mai cîntat mult pe Cremoneza lui Ciprian, dar junele Ciprian va reface ceea ce întrelăsasem eu—costodele fidel al acestui tezaur—va face să iasă la iveală acel sunet dulce, de salon, dar nu aşa de ţipător cum îl au cele mai multe viori de Cremona; va face să răsune înaintea unui auditor cît mai mare cum răsuna odinioară pe malurile mărilor Italiei, de încîntă visătorii din diferite zone ale lumii..."

*

Pe scena teatrului Regal din Kopenhaga se reprezintă cu succes o dramă în 4 acte: „St. Helena" de Sophus Michaelis. E o lucrare psihologică foarte fină, în care se încadrează episodele mişcătoare din ultimele zile ale lui Napoleon exilat.

*

In editura Félix Jouven din Paris a apărut: „Napoléon, Byron et leurs contemporains". E o traducere a luerării Lordului Bronghton, poetul intim al poetului Byron.

Autorul a cunoscut multe personalităţi şi evenimente politice asupra cărora ne dă interesante observaţii.

*

Ziarele germane au dat acum publicităţii o scrisoare necunoscută pînă astăzi a fostului Arhiduce al Austriei,—celebrul Iohann Orth a cărui „moarte" a fost proclamată dăunăzi în mod oficial.

Scrisoarea e adresată din Germania unui amic din Austria Arhiducele renunţase de curînd la inalta-i situaţie în Stat. Şi în acele rînduri—din Ianuarie 1890—spune intre altele:

„Pierderea sumei de 20,000 de coroane la de K. însamnă, în împrejurările de acum, o pierdere grea pentru mine. „Schimbările" de care-mi vorbeşti le-am prevăzut de mult. Nu mai era chip de suportat şi acum mă bucur de perspectivile ce am de a munci şi a cîştiga, căci am devenit un *om liber* şi m'am lepădat de o existenţă care mă nemulţumia.

Din nefericire bătălia mult aşteptată nu va avea loc. Dacă da, atunci sper să ne revedem, chiar dacă ar fi ca mareşalul de altă dată să figureze ca simplu soldat. Căci viaţa mea aparţine Impăratului meu şi patriei mele. Dacă sunt silit a trăi peste hotare, pricina nu e că i-am întors spatele ţării mele, ci că mi s'a interzis întrarea în ţeară de cînd am încetat de a fi un prinţ parazit şi am devenit un cetăţean harnic.

*

STRUNĂ ZILEI

CE NU SE POATE

S'a hotărît închiderea tuturor stabilimentelor de băi populare, pînă se vor spala cu apă de Timişeşti.

Ziarele.

Populare!... Cum să iasă
Bietele mulţimi curate,
Dacă băile, chiar ele,
Sunt atît de... nespalate!

INFORMATII

❑ **Din Huşi.**—Cu noul mers al trenurilor, ce se va pune în aplicare de la 18 April a. c., se va înfiinţa un nou tren pe linia Crasna—Huşi, a cărui economie va fi aceasta:

Crasna 9·25 sara—Huşi 11·25 de la Iaşi.

Huşi 6·45 sara—Crasna 8·34—spre Iaşi.

❑ In urma intervenţiei A. S. R. Principesei către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, se vor face colecte, şi anul acesta, de Paşti, prin biserici, pentru fondul destinat azilului de tuberculoşi.

❑ In judeţul Iaşi s'a înfiinţat o nouă parohie, cu numele *Focuri*, care cuprinde 400 familii ortodoxe şi 300 etorodoxe.

Postul de paroh este vacant.

❑ Administraţia comunală a luat dispoziţia să desfiinţeze arcurile de triumf făcute din lemn de brad, şi în loc să se facă arcuri din sîrmă cu becuri electrice.

● **MERSUL TRENURILOR.**—Pe ziua de 18 April (1 Maiu st. n), se va pune în lucrare un nou mers al trenurilor în Romînia.

De data aceasta se vor produce mai multe schimbări în mersul trenurilor prin crearea de trenuri nouă exprese, accelerate şi prin schimbări de orar.

Dăm cetitorilor schimbările ce vor privi Iaşii.

A). **Linia—Iaşi—Vaslui—Bucureşti.** 1) *Trenul accelerat No. 1* va pleca din Iaşi la 8.45 sara (nu la 90.5), şi va sosi în Bucureşti la 8.25 (nu 7.55); deci i se lungeşte drumul cu 50 de minute.

Din Bucureşti se va pleca sara la 9 ore (nu 9.15) şi va sosi în Iaşi dim. la 8.50 (nu 8.20), lungîndu se drumul cu 35 de minute.

De ce şi pentru ce s-a lungit această distanţă, nu ştim, nici va folosi mişcărei călătorilor.

2). **Trenul expres Bucureşti-Iaşi.**—No. 19 va circula acum pentru întăia oară pe această linie.

El va pleca din Iaşi la 2.55 amiază, şi va sosi în Bucureşti la 11.30 noaptea, după un mers de 8 oare şi 25 minute. El se va opri numai în următoarele staţii: Bîrnova (2 m.), Grajduri (4 m.), Buhăeşti (2 m.), Vaslui (7 m.). Crasna (2 m.), Bîrlad (6 m.), Tecuciu (10 m.), Mărăşeşti (5 m.), Focşani (2 m.), Rîmnicul Sarat (2 m.), Buzeu (8 m.), Ploeşti (7 m.), în total 59 minute.

Din Bucureşti se va publica la aceiaşi oră (2.55 p. m.), şi va sosi în Iasi la 11.35, cu oprire pe distanţa Mărăceşti-Iaşi numai la Tecuci 12 m., Bărlad 8 m., Crasna 4 m. Vaslui 9 m., Buhăeşti 2 m., Bărnova 2 m.

Iuţala acestui tren va fi de 75 km. pe oră între Bucureşti-Grajduri şi Ciurea-Iaşi, 30 km. pe oră între Grajduri-Bîrnova şi 65 km. pe oră între Bîrnova-Ciurea.

3). *Iaşi — Vaslui — Bucureşti* tren de persoane No. 122, va pleca dim. la 8.15 (nu 8.35) şi va sosi în Bucureşti la 10.35 (nu 10.20).

Din Bucureşti se va pleca la 6.55 şi va sosi în Iaşi, sara la 9.20 (nu 9 fix), lungindu-i-se drumul încă cu 35 de minute, faţă cu actualul tren de persoane. De ce?

4). *Iaşi—Vaslui—Tecuci*, tren de persoane No. 118 va pleca ameaza la 1.40 şi va fi în Vaslui la 3.53, Crasna 4,31, Bîrlad 5.34, Tecuci 7.19; — şi trenul No. 117 va sosi în Iaşi la 2.15 p. m. (nu 1.55) plecînd din Tecuci la 8.47 (nu 8.15) dimineaţă.

B). **Linia Iaşi—Paşcani.**—1). *Trenul de persoane No. 144*, va pleca dim. la 6 05 şi va sosi la Paşcani la 8.22.

2) *Trenul accelerat No. 34*, va pleca la 10.15 dim. avînd legătură cu expresul Berlin la Paşcani — spre Bucureşti, unde va sosi sara la 7.50 (nu 7.20).

3). *Trenul accelerat No. 36* va pleca la 1.15 p. m. avînd legătură în Paşcani cu expresul Berlin care va pleca din Bucureşti dim. la 8.35 (nu 9.10).

4). *Trenul accelerat No. 33* de la Paşcani—Iaşi, soseşte în Iaşi la 2.45 p. m.

5). *Trenul accelerat No. 35* de la Paşcani—Iaşi soseşte sara la 5.50 (nu 6.05).

C). **Linia Iaşi—Dorohoi.**—1). *Trenul de persoane No. 208* va pleca din gara Iaşi, dimineaţa la 9.05 şi va sosi în Dorohoi la 1.40 p. m.; şi se va pleca din Dorohoi la 4.05 p. m., ajungînd la Iaşi sara la 8.25.

2). *Trenul de persoane No. 210* va pleca din Iaşi ameaza la 5.40 şi va ajunge la Dorohoi noaptea la 10.15; — din Dorohoi va pleca dim. 6.20 şi va fi în Iaşi la 10.30.

D). **Linia Iaşi—Ungheni.** — *Trenurile mixte No. 301, 303*, vor circula ca şi acum piecînd din gara Iaşi dim. la 6.25 şi 12.05. Ar fi de dorit ca pe această linie să se înlesnească înfiinţarea unui tren accelerat direct Iaşi—Chişinău, mai ales că anul viitor se va serbători centenarul alipirii Basarabiei la Imperiul rusesc. Prin acest tren se vor stabili mai strînse raporturi între Iaşi şi Chişineu, putîndu-se duce şi veni în aceiaşi zi.

❑ *La debitul de desfacerea produselor din Fermele şi viile d-lui Badarau şi dr. Manolescu, s'au pus în vînzare de sf. Sărbători, diferite vinuri albe şi roşii, calităţi superioare, cu preţuri scăzute.*

Comenzile de vinuri de la 10 litr. în sus se trimit la domiciliu.

De asemenea debitul de brînzeturi e aprovizionat cu tot felul de produse, din fermele proprii şi anume: lapte zilnic proaspăt, brînză de oi, caşcaval, caş şi urdă proaspătă, unt de masă, unt pentru cozonaci, smîntînă centrifugată, brînză de Brăila, gervais, brînză de vacă, ouă zilnic proaspete 6 la sută, ouă încondeiate 10 la sută, şfaiţer, grăsime de porc, paseri tăiate etc. Toate se vînd cu preţuri reduse.

❑ Sumarul numărului de Paşti din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: La ce folosesc discuţiile la mesajul Tronului.—Armata nouă în concepţia socialiştilor francezi.

Critica literară: Ramiro Ortiz. Antonio Foguzzaro. IV. (Confer. de l. ital. la Universit.).

Literatură: Mihail Cruceanu. Copilul blond.—Charles Baudelaire. Imn Frumuseţei (trad. de Const. Beldie.—Moartea săracilor (trad. J. Botez).—Ioan Dragu. Un dar de Paşti.—Ştefan Petică. Poeme.—Emil Isac. Două femei. —N. Stănescu. Cel mai bun prieten..—Const. Paul. Sonet: Sărutul.—Edgar Poe. O ţară a visului (trad. de Const. Beldie).

Cronica Ştiinţifică: E. C. Decuseară. O nouă concepţie despre lume.

Insemnări: Cum ne cunosc Francezii.—Incheierea unei activităţi.—Juda, primul naţionalist semit...—Teatrul Japonez.—Papa şi rochia-pantalon.

Revista Revistelor: Vieaţa Nouă.—La Revue des Deux-Mondes.—La Plume politique et littéraire.—La Revue Hebdomadaire.—Les Annales.

Memento.

❑ Domnul Bădulescu, şeful vămei Galaţi, a fost mutat în aceiaşi calitate la Iaşi, în locul d-lui N. S. Pavel, care trece ajutor de şef la vama Bucureşti-antrepozite; d. Paul Lucasievici, de la Giurgiu, a fost mutat ajutor de şef la vama Iaşi.

❑ In cursul verei se va pune piatra fundamentală a noului palat al ministerului de interne.

Acel palat va fi construit în str. Academiei, unde e acum grădina „Ambasadori".

Noul palat va cuprinde încăperi şi pentru direcţia sanitară, direcţia închisorilor, consiliul permanent administrativ şi inspectoratul jandarmeriei rurale.

In present se întocmesc planurile preliminare pentru construirea acelui palat.

❑ Interimatul ministerului de domenii, de la 9—18 Aprilie, va fi ţinut de d. Al. Marghiloman.

❑ Domnul M. Levandovski a fost numit comisar şef al poliţiei Ungheni.

❑ Au fost graţiaţi de pedepsele de cite un an ce mai au de făcut, următorii deţinuţi în penitenciarul Iaşi: M. Roşu, Vasile Filip, I. Pintilie.

Reduceri de pedepsi: D. Negruţi, fost diriginte of. poştal Burdujeni, trei luni din doi ani; D. N. Tomiţă, fost casier la gara Iaşi, 18 luni; Eugen Dron, fost elev în liceul Iaşi, 4 luni; I. Berenghi, fost învăţător Răducăneni, 3 luni, I. Cernovodeanu, fost avocat, şase luni din trei ani.

❑ In personalul administraţiei financiare Iaşi, s'a făcut astăzi următoarea mişcare: d. Iordănescu, impiegat definitiv cl. I, a fost avansat sub şef de secţie şi mutat la Fălticeni; d. Giossanu, impiegat definitiv cl. II, a fost mutat în aceeaşi calitate la Ilfov; d. Testiban a fost numit impiegat definitiv cl. II la Iaşi; d. Georgescu, avansat impiegat auxiliar definitiv.

❑ Ministerul de interne face cunoscut, că numai librăria Naţională din Bucureşti, are dreptul să vîndă cărţi bisericeşti şi icoane.

Librăria este identică cu acea, care a editat portretul d lui Marghiloman, în mărime naturală, cu preţ mai ieftin ca braga.

Desfiinţarea monopolului cărţilor didactice

— Considerentele în baza cărora acel monopol a fost desfiinţat. —

Avînd în vedere că, după experienţa făcută, monopolul înfiinţat pentru abecedar şi cărţile de citire n'a dat rezultatele aşteptate, întru cît aceste cărţi prezintă multe lipsuri, atît ca fond literar şi stiinţific, cît şi ca formă şi execuţie de tehnică tipografică;

Avînd în vedere că, prin monopolizarea de minister a acestor manuale, se ucide emulaţia şi libera concurenţă factori puternici cari realizează progresul literaturii didactice;

Avînd în vedere că, din experienţa făcută de la 1902 şi pînă în prezent, însuşi autorul acestui sistem nu s'a convins de eficacitatea lui, întrucît nici chiar prin regulamentul promulgat la 17.Decembre 1910, nu l'a întins şi asupra celorlalte manuale de curs primar;

Avînd în vedere că, pentru manualele de gramatică, aritmetică, geografie şi modele de caligrafie, cercetarea lor nu s'a făcut de comisiuni instituite a nume, ci de persoane delegate anume;

Avînd în vedere că, acest sistem nu prezintă destulă garanţie şi că cercetările făcute în chip sporadic şi de persoane diferite nu realizează corelaţiunea între materiile de învăţămînt, care este o condiţiune imperios cerută de pedagogie şi didactică pentru formarea unui tot armonic în educaţiunea şi instrucţiunea individului;

Avînd în vedere avizul comisiunii compusă din d nii: secretar-general, inspectori generali şi directorii ministerului:

Pentru aceste motive,
Ministerul decide:

Art. I. A se publica concurs pe ziua de 1 Iunie 1911, pentru toate manualele de învăţămînt primar, în condiţiunile următoare:

1) *Abecedar.* El va fi alcătuit din două volume, ambele conţinînd pînă la 10 coale de imprimat format, format 8°. Primul volum va cuprinde exerciţii pentru învăţarea literelor mici şi mari, de scris şi de tipar, cuvinte şi scurte propoziţii, iar al doilea volum va cuprinde exerciţii de lectură şi subiecte de religie şi intuiţie.

2) *Cărţi de citire.*—Pentru clasele II, III, IV urbane şi diviziile rurale. Subiectele din cărţile de cetire se vor succeda în ordinea indicată de program şi vor alterna între ele ca să se formeze pe cît posibil cercuri concentrice.

3) *Gramatica.* Subiectele de gramatică pură, de ortografie şi punctuaţie vor fi tratate pe baza bucăţilor de cetire din manualele de cetire aprobate. Pentru clasa II urbană şi divizi II rurală, materialul de gramatică teoretică, fiind în cantitate foarte mică, se va trece în cartea de cetire respectivă;

4) *Aritmetica şi geometria.* Pentru clasele II, III şi IV urbane şi diviziile II şi III rurale, subiectele vor fi tratate pe baza exemplelor, din cari să se scoată regulele şi definiţiunile;

5) *Geografia.* Planurile şi hărţile vor fi simple, clare şi estetic executate, iar formatul manualelor va fi cît mai apropiat de al celorlalte cărţi;

6) *Caietele model de caligrafie* vor avea formatul obişnuit astăzi şi scrierea va fi *oblică.*

Ultime INFORMAŢII

❑ *Am arătat la timp, cum nemulţumirile în sînul clubului grecinist cresc mereu. Trebue să adăogăm: pe zi ce merge furtuna se apropie.*

In timpul cruciadei electorale, cei cari conduc destinele partidului, n'aveau de cît o preocupare: să mărească rîndurile mercenarilor. Pentru aceasta s'a oferit tot ce s'a cerut, s'a împărţit tot ce s'a putut împărţi. Şi cînd a venit rîndul partisanilor vechi, situaţia a devenit imposibilă; locurile şi demnităţile rămase nu mai ajungeau; recompensarea transfugilor absorbise totul.

Am dat exemple. Iată un altul. Unul din cei mai devotaţi amici politici ai d-lui Grecianu e avocatul Mihail, fost ajutor de primar, indicat şi sub actuala administraţie la aceiaşi demnitate. Cum însă toată primăria era promisă la de trei ori atîţia cît încăpeau în ea, şi cum cei mai mulţi din solicitatori făceau zgomot şi ameninţau cu scandal, d. Mihail a fost convins să cedeze, promiţîndu-i-se o largă compensaţie. Timpul a trecut, greutăţile externe au intrat în altă fază, figura de orangutan a ilustrului Stamatiu s'a calmat, iar d. Mihail, ca mulţi alţii, a fost dat uitării.

In concepţia junimistă aceasta face parte din sistemul asanării de moravuri. Primejdioasă asanare—care duce la desastru sigur.

❑ Numirea d-lui C. Ivaşcu în postul de epitrop al Spiridoniei s'a făcut în ziua de 15 Aprilie.

❑ *Intreg oraşul va fi alimentat cu apă cu începere de Luni, 11 Aprilie.*

❑ *Parchetul de Roman a dat rechizitor definitiv de neurmărirea contra tuturor poliţiştilor şi bătăuşilor, autorii cunoscutelor orori petrecute la Roman în seara de 6 Februarie.*

Primul rechizitor trimitea în judecată pe toţi autorii, iar prin rechizitorul definitiv, făcut de alt procuror, *toţi au fost scoşi din cauză.*

In faţa unei asemenea procedări, părţile civile au intentat acţiune, direct înaintea tribunalului, contra tuturor autorilor celebrelor orori de la Roman.

❑ Banchetul în onoarea şerului Demètre va avea loc Marţi seara, în localul berării Bragadiru, unde au loc şi alte skating ringuri.

120 persoane vor lua parte.

❑ Domnul Grecianu, însoţit de consilierul comunal Pompei, profesor de mecanică la facultatea de ştiinţi, au inspectat astăzi hala şi piaţa.

Tot astăzi a depus jurămînt de consilier d. Pompei, înaintea prefectului de judeţ, de oare ce fusese dus din oraş în ziua constituirei consiliului comunal.

❑ Direcţiunile tramvaiului şi a lucrărilor pentru aducţia apei, au fost învitate să repareze, până în 15 zile, toate părţile acelor strade, cari au fost stricate sau deteriorate, fie din cauza lucrărilor tramvaiului, fie din cauza celor de canalizare.

Dacă nu se vor face acele reparaturi, societăţile vor fi amendate cu cîte o sută lei pentru fiecare zi de întîrziere.

❑ Intre d-rul Cosmovici şi d. I. D. Stamatiu a isbucnit o concurenţă de la zeiţa Thalia. Ambii voiesc să fie delegaţii consiliului comunal în comitetul teatral şi se crede că acel care se va fuduli în loja primăriei, va fi d. Cosmovici.

❑ Prin viitorul budget al comunei Iaşi, leafa perceptorului şef va fi scăzută cu 100 lei; posturile magazionerului serviciului stradelor şi supraveghetorului—vor fi desfiintate.

❑ Următorilor preuţi li s'a acordat rangul de duhovnic: Gr. Munteanu, din parohia Goeşti, jud. Iaşi; Gh. Ghiorghiu, parohia Girov, jud. Neamţ; A. Tăslăoanu, Birleşti, jud. Iaşi; C. Dărîngă, parohia Drăguşani, jud. Botoşani şi Aristotel Popescu, pentru Horidiştea, jud. Dorohoi.

❑ Duminică 10 Aprilie, trupa d-lui *Al. B. Leonescu*, cu concursul d-rei **Francesca Rozan**, va da pe scena ycealei Cultura din localitate o interesantă reprezentaţie cu piesa „Copiii nimănui" a d-lui Emil Neculau, în scop de bine facere.

Lume multă şi-a dat întâlnire la această reprezentaţie.

❑ **Concurs pentru manuale didactice.** — Prin desfiinţarea monopolului cărţilor didactice, s'a introdus un concurs pentru premiarea şi aprobarea manualelor didactice.

Iată dispoziţiunile generale pe cari ministerul le va face cunoscut prin circulări:

1) Manualele pentru toate cărţile şi caietele model, prezentate la concurs, vor fi scrise lizibil şi legate ori broşate bine. Ele vor fi înaintate ministerului numai în manuscrise, purtînd fiecare un „moto" şi avînd la început un plan al lucrării. Numele autorului va fi închis într'un plic şi lipit pe faţa interioară a primei scoarţe;

2) *Condiţiunile tiparului.*—Abecedarul va avea în volumul I exerciţiile de mînă, scrise cu litere caligrafice, cursive, aplecate (scrierea oblică), iar cele de tipar cu litere, cari vor merge descrescînd de la corp 36 antiqua pînă la corp 12 aldine. In volumul II literile vor fi de diferite forme şi mărimi, în nici un caz însă, nu vor fi mai mici decît corp 12 antiqua.

Cărţile de cetire, gramatică, aritmetică şi geografie vor fi deasemenea tipărite cu litere variate, fără de literile numite „petit", cari se vor întrebuinţa numai pentru tabla de materii.

3) Hîrtia întrebuinţată pentru tipăritul abecedarelor, cărţilor de cetire, gramatică şi aritmetică şi de va fi posibil şi geografie, va fi de culoare gălbuie (chamois). Pentru caietele model de caligrafie hîrtia va fi fără lustru şi potrivit de groasă.

4). Autorii, ale căror lucrări s'au aprobat şi cari le vor depune la minister cu petiţie în regulă cîte 3 exemplare din fiecare lucrare, spre a se vedea dacă ele sunt conform condiţiunilor publicate aci.

5), Preţul vînzării va fi tipărit pe copertă şi va fi calculat aslfel: până la maximum 13 bani coala, inclusiv legatul şi cartonatul, pentru abecedar şi aritmetică; până la 11 bani coala, pentru cărţile de cetire format 8°; până la 15 bani coala, format 8°, pentru geografie; pentru caligrafie, 10 bani exemplarul.

6). Odată cu depunerea manuscriselor, autorii vor depune şi recipisele de plata taxelor următoare: 50 lei de abecedar sau 25 lei de fiecare volum de abecedar; 40 lei pentru cetirea de clasa II urbană şi divizia II rurală; 45 lei pentru citirea de clasa III urbană şi pentru fiecare din diviziile rurale corespunzătoare acestei clase, dacă pentru divizii se depun manuscrise separate; 50 lei pentru cetirea de cl. IV urbană şi divizia III rurală, dacă pentru această divizie se depun manuscrise separate; 40 lei pentru gramatică de fiecare clasă şi divizie; 30 lei pentru geografia jud.;

50 lei pentru geografia Romîniei şi geografia generală de fie care clasă şi divizie; şi 20 lei pentru caligrafie de fie care clasă şi divizie.

Taxele prevăzute mai sus se vor depune pe seama ministerului la administraţiile financiare.

Autorilor cari nu vor depune odată cu manuscrisele şi recipisele de plata a taxei respective, li se va refuza primirea manuscrilor.

Termenul pentru d punerea la minister a manuscriselor, pentru toate cărţile supuse concursului va fi pînă în seara de 30 Maiu 1911, iar cercetarea se va face în cursul lunei Iunie.

Aprobarea tuturor manualelor se dă pentru 2 ani ministerul însă în baza noului regulament special, ce se va alcătui, va putea publica un nou concurs pentru noile lucrări ce se vor mai prezenta.

7) Dispoziţiunile anterioare decziunii de faţă rămîn suspendate pînă la publicarea noului regulament.

❑ S'a dat, în fine, satisfacţie şi boierului junimist I. Stavăr. Din cîte avea să fie d. Stavăr: prefect la Neamţ, prim ajutor de primar la Iaşi deputat—i s'a potrivit ceva foarte potrivit: i s'au dat jocurile de căişori la băile Slănic.

Pentru un sportman ca d. Stavăr, jocul cu caii ie ceva de toate zilele, dar trebue să se mulţumească şi cu atîta

❑ Primul procuror şi judecătorul de instrucţie Buşilă au fost ieri în comuna Aroneanu, unde de mai multă vreme, se operează mai multe furturi de cai şi de boi.

Primarul comunei Aroneanu, Ion Al. Cojocariu, învinuit de coautor al furturilor, a fost arestat.

❑ Domnul N. Volnicu a fost confirmat de casa bisericelor, epitrop al bisericei sf. Voevozi din Cepleniţa, jud. Iaşi.

❑ Am vorbit ieri despre munca eroică ce a depus-o şerul Démètre în redactarea unei telegrame de felicitare către M. S. Regele.

Ziarul Şerului anunţă că Regele a fost hiritisit de şer, dar lucru nemai auzit, nu publică textul telegramei:

Şerul ie în corespondenţă telegrafică secretă cu Regele!

❑ Iutaia, a doua şi a treia zi de paşti (Duminică 10, Luni 11 şi Marţi 12 April) vor avea loc la Circul Sidoli, matineuri şi reprezentaţii serale, date de teatrul cinematografic Pathé-Frères.

Primul program nou va fi reprezentat Duminică, I a zi de Paşti, matineu şi seara şi la matineul de Luni. Al doilea program nou va începe Luni seara (a doua zi de Paşti).

Aceste programe noue în toată întregimea lor şi special întocmite pentru aceste zile de sărbători cuprind cele mai alese sujete istorice, comice, ştiinţifice etc. Enumarăm unele din aceste scene şi vederi: „Din timpurile trecute", reconstituiri comico-istorice,—Noul cuirasat Regina,—O conspiraţie sub domnia lui Henric III, regele Franţei, reconstituire,—Brunco Bill cowboiul (pastorul roşii,—Doi colegi de şcoală, scene comice,—O victimă a lui Tîmpilă, scene comice,—Flota germană în manevre,—Magnetul, proprietăţile sale, diferite experienţe (studiu ştiinţific),—Meropé, tragedie clasică (elină),—Mărinimia lui Lincoln, o reconstituire din istoria Statelor Unite,—Marozia, pagini din istoria Italiei, cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul principal,—Trupa Asti, jongleri-acrobatici, scene artistice sportive, multe comedii excelente, vederi după natură etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile şi sporturile săptămînei din lumea întreagă.

In numărul acesta din Pathé Journal, sunt cuprinse ştiri foarte interesante, precum: Deschiderea parlamentului romîn, instantanee cinematografice,—Procesul Comorra (Viterbo) Italia: Acuzaţii duşi în lanţuri,—Carnavalul în Brazilia, reconstituirea triburilor sălbatice. —Alergări de cai la Paris,—Incendiul unui vapor pe Tamisa (Anglia),—Moda pariziană,—Impăratul şi Impărăteasa Germaniei la Veneţia etc. etc.

❑ *Patru seri de operă în Iaşi.*

Ansamblul de operă italiană, care se află actualminte la Bucureşti, va da patru reprezentaţii în Iaşi: 26 Aprilie, **Puritani**, *27 Aprilie.* **Aida**; *28 Aprilie,* **Madamo Buterfly**; *29 Aprilie,* **Traviata**.

Orchestra proprie a ansamblului. Locatia este deschisă la „Thalia".

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultima oră

Bucureşti 8 Aprilie

Mişcare în poliţie

Bucureşti.—In poliţiile din ţară, s'a făcut mişcarea următoare:

Botoşani: D. Ioan Vameş, poliţaiu cl. I a fost mutat în aceiaşi calitate la Dorohoiu.

D. Th. Ienăşescu, sub-comisar cl. II a fost avansat de clasa I a. D. Th. Burlacu, sub comisar cl. II a, avansat cl. I.

D. Ursoiu a fost numit sub-comisar cl. III a.

Dorohoiu: D. Matasaru, poliţaiu de clasa I a fost mutat în aceiaşi calitate la Piatra-N.

Bîrlad: D. Leon Tuduri a fost numit poliţaiu de clasa I.

D. Ştefan Crăciunescu, comisar clasa III a.

Fălticeni: D, Alexandru Leon a fost numit comisar cl. III-a.

Focşani: D. Ion Petrescu a fost numit director de cl. I-a. D. Dimitriu comisar cl. 3 a.

Iaşi: D-nii Gh. Popp, Th. Brătianu şi Albert Popovici, au fost numiţi subcomisari.

Tecuci: D. Avram Ghişa a fost numit sub-comisar cl. 3-a.

Deplasări de trupe

Marsilia. — Pacheboturile „Spania, Aquitania şi Mulonia" au fost pregătite la Marsilia, Bone Philippevile şi Alger spre a îmbarca vre o 2700 oameni cu destinaţiunea Casablanca.

Incendiu

Bucureşti.—O ştire din Budapesta, anunţă că un incendiu a distrus localitatea Aorosoff.

Focul a distrus 100 case şi un mare număr de locuitori au rămas fără adăpost.

Incendiul din gara Slobozia

Bucureşti.—Un incendiu a distrus un depozit de traverse, în gara Slobozia. Pagubele sunt însemnate.

Răscoala din Fez

Paris.—Agenţia Havas, află din Tanger că corespondentul ei din Rabat telegrafiază că circulă zvonul că oraşul Fez ar fi fost prădat în urma răscoalelor interne.

Dezastrul din com. Boboc

Bucureşti.—O telegramă din Buzeu, anunţă, că eri, un incendiu îngrozitor a distrus un mare număr de case şi depozite de cereale, în comuna Boboc.

Focul a isbucnit în împrejurările următoare:

Femeea lui Gh. Constantin pusese nişte cărbuni pe prispă, care au fost împrăştiaţi prin imprudenţa unui copil.

Aceşti cărbuni au dat foc la un depozit de paie ce se afla în apropiere şi focul, alimentat de un vînt puternic, s'a întins cu repeziciune, cuprinzînd casele din vecinătate.

Au fost distruse casele locuitorilor: Radu Vasile, Toma Vasile, Gh. Şerban, Oprea Şerban, Gh. Castravete, Andrei Castravete, Dumitru Castravete, Costachi Castravete şi Ioan Şerban, pe lîngă numeroase hambare de cereale.

Nu a fost cu putinţă nici o salvare. Jalea e mare.

Numirea prinţului Ferdinand

Bucureşti.—In Monitorul Oficial de azi a apărut decretul, prin care A. S. R. Principele Ferdinand, se numeşte generalisimul armatei romîne.

In chestia Căilor Ferate

Paris.—Ministrul lucrărilor publice a scris preşedinţilor consiliilor de administraţie ale căilor ferate, cerîndu le să răspundă prin acte dorinţei exprimată de Cameră în şedinţa din 14 Aprilie.

Suprimarea Episcopiei din Meja

Lisabona. — Oficialul publică un decret suprimînd episcopia din Meja şi ordonînd intentarea unui proces contra Episcopului, Vesconcellos acuzat de a fi falşificator.

O somaţie a rebelilor din Texis

New York.—Din Elpaso Texis, se anunţă că rebelii au somat oraşul Juares să se predea.

Starea sănătăţei Papei

Paris.—Sănătatea Papei, s'a îmbunătăţit. Suveranul pontifice a primit astă-zi pe Episcopii de Tivoli şi Allenga.

Doctorul Racowski la Sofia

Sofia.—Doctorul Racowski a sosit eri aci.

Serbare

Budapesta.—Regimentul 6 infanterie, care poartă numele regelui României a serbat eri aniversarea naşterei regelui Carol.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10000 lei No. 13077.

2000 lei No. 2486, 21647, 42349, 2427 33931.

1000 lei No. 53521, 9950, 9735, 33362 16335, 6513, 8609, 44667, 11757, 57517 45439, 39956, 33252.

500 lei No. 22154, 6099, 18332, 6926 8528, 49, 16305, 45625, 50750, 11138 59535, 57417, 7260, 29034, 48715, 7260 29034, 48715, 46550, 49226, 5355, 9874 6498, 39081, 6273, 7827, 14505, 46355 19857, 34132, 35449, 23647, 42610 41521.

TEATRUL NAŢIONAL

Petre I. Sturdza

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d-nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De zina mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

Magazinul de mode „Hélène"

Iaşi—Str. Lăpuşneanu 39

Asortat complect cu pălării de sezon şi furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Preţuri modeste. Comenzi şi renovări se efectuează prompt.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c un apartament de 5 odăi, bucătărie. pivniţă, camară etc. în str. Sft. Andrei No. 3, precum şi 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Banca Agricolă

SUCURSALA IAŞI

Cumpără şi vinde efecte publice.

Vinde ceckuri asupra străinătăţei: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primeşte deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No 34.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iasi Str. Lăpușneanu 25 — Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari ad resistat la tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BORNES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se vă repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile și sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua și al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA și PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 = Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Magazinul comerțului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară, Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

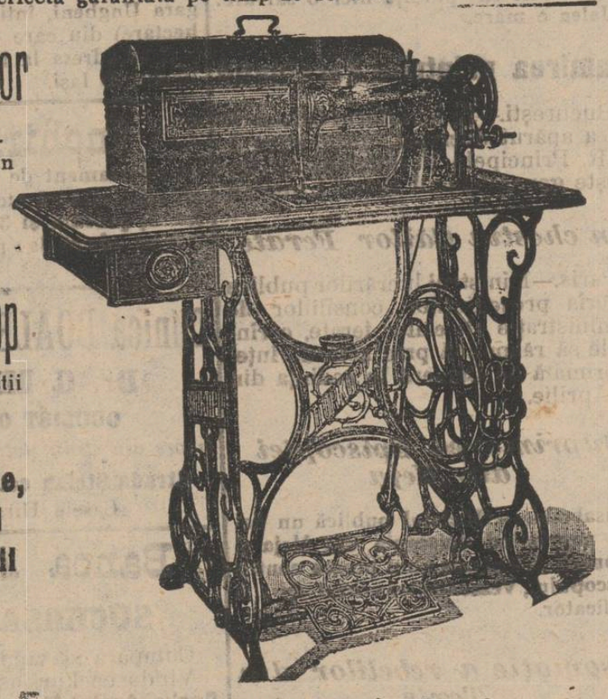

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Cărucioare si ori-ce accesorii

Gramophoane și plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VIND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași No. 17 Str. da C. L. Arnăsescu — Instalațiune cu motoare electrice executată ded. Ioban Krzyzanoski, Lăcătuș și Electrician. Iași Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1277 Duminică 10 Aprilie 1911

DISOLVAREA

Vorbim de dizolvarea Parlamentului. D. Take Ionescu, declarînd Dumineca trecută la Dacia, lupta de răsturnare împotriva guvernului, a formulat ideia disolvărei parlamentului, prin următoarele cuvinte de la sfîrșitul discursului seu:

«In contra fărădelegei care s'a comis, nu este de cît un lucru: să se restabilească națiunea în drepturile ei pentru ca să'și poată alege singură mandatarii».

Punem în legătură această idee cu chestiunea retragerii d-lui Carp, de la șefia guvernului și a organizației sale politice.

Noi am numit acest parlament la deschiderea sa: «parlament pentru budget«. Constituit la sfîrșitul anului financiar 1910—rostul seu n'a fost și nu poate fi altul de cît acela de a îndeplini formalitatea constituțională, de a da țărei noul budget. Odată misiunea lui sfîrșită se poate considera ca sfîrșită și existența lui. Cele cîte-va zile ce ar mai avea de trăit, pînă la sfîrșitul lunei sau pînă în primele zile ale lunei Mai sunt numai justificarea diurnelor de vacanță pe cari nobilii aleși ai națiunei s'au grăbit să le încaseze în vederea sărbătorilor. Parlamentul se va închide în Mai, pentru a fi dizolvat în toamnă, cu sau fără luptă de răsturnare împotriva regimului. Acesta este adevărul și noi credem în toată puterea lui.

Un bătrîn și distins barbat politic spunea după primele desbateri parlamentare: «n'am apucat în viața mea un guvern, mai lipsit de credit moral și niște majorități parlamentare mai lipsite de ori-ce valoare».

Așa este;—dacă clasezi județ cu județ pe toți acești reprezentanți ai națiunei, cari sprijină azi guvernul, afară de cîte-va rari excepțiuni—toți sunt recrutați dintre cei mai de rînd, dintre cei mai comuni cetățeni.

Parcă a fost o luptă de întrecere de a se făuri un parlament din oamenii cei mai nuli, cei mai abjecți.

Intr'o situație politică normală, indivizii aceștia, ar fi avut un rol absolut șters în viața noastră politică; ar fi făcut parte din gloatele numeroase, pentru care o demnitate electivă ori cît de mică, de pildă consilieri comunali, județeni, ar fi fost mare lucru sau o funcțiune ori cît de slab retribuită, ar fi însemnat pentru ei o prea frumoasă recompensă de servicii electorale.

Și iată acum pe foștii pretendenți la slujbele polițienești sau cel mult la avocățurile comunelor și ale statului rîdicați în 24 de ore la înaltele demnități de mandatari ai țărei, cu pretenția de a făuri legi, cînd o întreagă viață n'a visat de cît cum să roadă un biet ciolan.

Un asemenea parlament, spre rușinea țărei, nu poate să trăiască mai departe, chiar dacă am admite imposibilul că guvernul care l'a creiat ar mai putea trăi și el pînă după toamnă.

Dar, cînd e fapt cert că ministerul se va reface la toamnă pe deantregul—cu atît mai mult, se va reface parlamentul care nu reprezintă nici voința țărei, nici quintesența valorilor partidului conservator, chemate a sprijini și colabora alături cu *guvernul* la opera de progres a țărei.

Șeful nostru a analizat și sintetizat admirabil situația politică a țărei, în discursul său de acum cîte-va zile.

Inainte de a pleca, să se recreeze pentru cîte-va zile. D. Take Ionescu a ținut să facă cunoscut cetățenilor capitalei și țărei, că împotriva guvernului trebue începută și dusă luptă de răsturnare; luptă care va avea de rezultat pe lîngă înfrîngerea guvernului și dizolvarea parlamentului.

Noi credem că nu va fi nevoie de nici o luptă. Că d. Carp, însuși s'a convins că nu poate merge mai departe, nici cu formațiunea sa ministerială și nici cu parlamentări ce i-a trimes prefecții săi, și că e mai bine și pentru țară, și pentru partidul conservator să-și lichideze situația fără războiu cu țara și cu partidul conservator.

Și lichidarea se va face cu siguranță la toamnă.

Guvern nou—și Camere noui—iată ce cere țara și va avea pînă cel mult la deschiderea celei alte sesiuni parlamentare; guvern tare, sprijinit pe partid politic puternic și Parlament de cetățeni de seamă, adevărați mandatari sau aleși ai națiunii.

Intreaga conștiință publică a țărei o vede, o simte și o voește aceasta;—și va fi! Cel dintîiu și cel mai prețios colaborator al realizărei acestei drepte și legitime dorinți a țărei, va fi însăși Șeful Statului.

El va acorda dizolvarea ca una din condițiunile esențiale ale posibilității închegărei unui guvern conservator durabil, stimat de națiune și în măsură de a putea continua opera de progres a țărei, întreruptă dureros prin încercarea urîtă și nedreaptă de la Decembrie și care a dat rezultate atît de triste și păgubitoare pentru țară.

Vespasian I. Pella

UN BANCHET

De la începutul lunei Martie se vorbește despre un banchet, pe care clubul conservator din Iași îl va oferi d-lui Dim. Grecianu. In Martie avea să se sărbătorească biruința pe care d. Greceanu o repurtase, la Iași, în alegeri. Iar acum, fiind-că banchetul va avea loc în seara de 12 Aprilie, tărziu după succesul electoral al d-lui Grecianu, s'a găsit altă formulă: banchetul se dă în onoarea primarului Iașului.

Poate că și faptul că s'a ales primar—este considerat succes electoral. Dar atunci n'am înțelege de ce n'ar fi sărbătoriți și excelenții colaboratori ai serbătoritului, domnii Cosmovici și celălalt, cari ei, prin alegerile lor, au repurtat adevărate succese electorale.

La dreptul vorbind—de ce se dă banchet d lui Grecianu? Că-i se dă ar putea fi o chestie pur internă de partid, în care nimeni n'ar avea dreptul să se amestece fără a nu da dovadă de indiscreție.

Dar banchetul urmărește scopuri politice. Domnul Grecianu revendică pentru el succesul guvernului la Iași. In această calitate el personal este sărbătorit, el singur și nici unul altul din cei aleși, nici unul altul din acei, cari și ei au lucrat în alegeri.

Domnul Grecianu are și dovezi oficiale despre recunoașterea sa ca unic biruitor: nici o numire, cît de mică, nu se admite la centru fără de avizul d-lui Grecianu; și fiind-că d sa este stăpînul absolut, a fost destul de cuminte să profite de situație și să combine lucrurile astfel ca: majoritatea absolută a aleșilor în Parlament, din Iași, să fie grecenești; primăria toată grecinistă; epitropia cu un singur efor junimist; poliția toată junimistă; apoi în toate slujbele, mari, mici, mărunțele—au fost puși, cu avizul prealabil al d-lui Greceanu—numai grecinești.

Domnul Grecianu și-a dat, însă seamă de o vădită anomalie în această stare de lucruri grecinistă: el a isbutit în alegeri, fără de el s'ar fi dovedit două lucruri: că „junimismul" n'are trecere în Iași și că există și oameni indispensabili; el, Grecianu, are situație în Iași, el ie începutul și sfîrșitul și tot el—nu este și șeful partidului conservator din Iași.

Ce colosală anomalie!

La d. Grecianu chestia statului în fruntea bucatelor ie boală veche. Ea datează din 1906, de la moartea lui Vlădoianu, cînd d. Grecianu stăruise pentru alegerea sa ca președinte al clubului conservator—doleanță care întrunise vre-o zece voturi din patru sute.

Banchetul de Marți urmărește același lucru. Il urmărește cu atîta febrilă nerăbdare, că se dă a treia zi de Paști, în plină vacanță, cînd și politica se odihnește.

Banchetul urmărește sărbătorirea numai a d-lui Grecianu; tuasturile se vor adresa numai lui—va fi sărbătorit succesul datorit numai domnului Grecianu.

Și acest om să nu fie președintele partidului al cărui salvator este? Seu sărbătorirea de către întregul club, să nu fie o indicație că clubul îl vrea președinte?

Chiar locul unde va avea loc banchetul are semnificația lui: la Bragadiru unde a stat leagănul grecenismului, unde s'a complotat, ani întregi, sub nelipsita președinție a d-lui A. D. Holban, contra preponderenței junimiste, pentru șefia d-lui Grecianu.

Domnul Matei Cantacuzino a înțeles perfect rostul banchetului și a declarat că ori ce s'ar întîmpla, d-sa nu va lua parte la banchet.

Dacă va avea imitatori, dacă și alți junimiști vor înțelege rostul banchetului—nu prea credem.

Pumnul țării și mașina Neamțului

Lume multă adunată în medean.—De cu sară se așezase acolo două mașini, din care una să cîntărească greutatea, alta care să arăte puterea. Era în ziua de Sfîntul Gheorghe, cînd fiecare om își cîntărește greutatea și-și măsură puterea.

La cea dintăiu te suiai pe o față de spijă, balanța arăta cu acul numărul chilogramelor. Parecă văd că la suirea Crișmăriței din fața medeanului, toți se uitau cu mirare spre acul balanței să vază ce număr, și cînd acul trecu de 110 kg. un hohot de rîs izbucni din piepturile tuturor celor din jur.

La cea de a doua sta lume mai puțină. Trebuia ca fie-care mușteriu să lovească cu pumnul într'un mîner, care supt izbitura puternică ridica în lăuntru o greutate pînă la o anumită înălțime. Pe cadranul din față se arăta socoteala în cifre a puterii mușchilor.

Pe cînd cei de la mașina dintăia dovedeau cu greutatea cărnurilor și a ciolanelor, dincoace se prea putea ca unul prizărit cu boiul lui să-și dispute cu succes întâietatea cu cei grași.

In capul liniei, ce arăta tăria brațului, stăpînul mașinei avusese grija să pună chipul Regelui țării, ca și cum ar fi dat a înțelege că cel mai tare pumn e acel ce ridică greutatea pînă la Vodă.

Al dracului Neamț o fi și acela, care a făcut năzbătia aceasta de mașină! Auzi, măi, că cine e mai puternic dă cu pumnul pînă la Vodă! De ce adică pînă la Vodă? Se vede că la Nemți Vodă e ținta pumnilor tuturor celor ce cearcă puterea mușchilor, bine înțeles numai la mașină.

Și erau acolo în medean oameni de toate tepele, și mai mari și mai mici, și săteni și tîrgoveți, și boeri și boerinași. Iată că vine unul înalt, uscățiv și cu o steclă la ochiul drept; se înfoale și dă cu pumnul în mîner; greutatea sare că mai—mai să ridice pe Vodă de la locul lui. Mă! uite uscățivul dracului ce tare e! La vedere nici n'ai avea ce da pe dînsul, și el s'a ridicat cu pumnul pănă la Vodă. Așa grăiau ei în de ei cei din ceata de săteni ce stăteau la o parte.

Măi Toadere, nu încerci și tu cu pumnul tău să ajungi la Vodă? Dacă cuconașul cel cu stecla la ochiu a ajuns pănă acolo, dar mi-te tu coș-cogemite gligan, ce ești înalt cît un munte și tare cît tot satul, ian cearcă.

Se sumecă Toader al nostru, și icnește cînd lovește mănerul. Care nu fu mirarea tuturor cînd văzură că greutatea nu s'a fost ridicat nici pînă la jumătatea mașinei.

Toader se făcu roș de mînie; și nu se putù stăpîni de a nu zice celor ce rîdeau cu lacrimi, ce rîdeți mă? Ce-ați văzut? Nu cumva îți crede că uscătura cea de boer e mai vînjos ca mine! Nu; mașina Neamțului e rea, căci n'arată drept.

Mașina Neamțului!

Pilda e cu ochi și cu sprincene.

Țara noastră e ca o mașină, care e chemată să arăte greutatea și tăria cetățenilor. Sus în capul mașinei țării stă Vodă, pus acolo din voința țării. Pe balanța mașinei se cîntăresc și unii și alții, arătîndu-și *greutatea* după stare și pricepere, după ochi și sprincene, după neam și hatîr. Cît însă privește *tăria*, mănerul mașinei e așa întocmit că cel mai prizărit boer la boiul lui, cei mai răsuflați la trup și la duh, ori cît de slab ar izbi în mașină, ea răspunde drept la Vodă, iar dacă vine țara în largul ei să cerce tăria sa la mănerul mașinei, fie izbitura cît de tare, greutatea abia se sue cu ceva deasupra liniei de jos, neputîndu-se rîdica nici pînă la picioarele lui Vodă.

Mașina țării nu funcționează bine, căci n'arată adevărata tărie a celor mulți și slabi. Mecanismul ei e făurit după alte noime și cînd vom putea deschide mașina în dosul ei să-i vedem mecanismul, atunci vom vedea cu ceresort este pusă în mișcare, resort care nu răspunde adevăratelor nevoi ale țării.

Pînă atunci mașina Neamțului merge ca vai de capul ei, după indicația celui ce stă sus în vîrf, și fie cît de mare tăria pumnilor țării, ea nu va putea rîdica greutatea de cît pînă acolo, pînă unde îi va îngădui cel de sus.

Pumnul țării.. mașina Neamțului! dacă mașina va dăinui prea multă vreme așa cum este, tare ni-e teamă să nu clocotească din nou flacările lui 1907, căci o țară nu poate merge prea mult cu o mașină veche, ruginită și hodorogită.

***

RAZE ȘI UMBRE

In timp ce noaptea senină e plină de sunetul clopotelor, de pietate și de poezie creștină și mai cu samă de dulceața primăverei întîrziate, — în bolțile reci ale bisericelor, mulțimea își pleacă genunchii și-și înalță inimele în fața imaginei celui ce a pătimit pentru neamul omenesc.

De ce? De ce întunericul bolților, cînd sclipirea stelelor e așa de frumoasă? De ce refugiul acesta în spațiul strîmt al zidurilor reci, cînd codrii au înmugurit, cînd firea a înviat, cînd aerul slobod e așa de cald, așa de dulce?

Nu e în această nepotrivire aceiași profundă eroare, care otrăvește cuvîntul de dragoste al Mîntuitorului?

De aproape două sute de veacuri Fiul omului a vorbit omenirei nimite; și vorbele sale au străbătut secolii, cum o rază de lumină străbate întunericul. Și omenirea e aceiași ca și odinioară,—iar cuvîntul bun a rămas pavăza celor răi.

Căci dacă opera lui Crist e operă de blîndeță, de resemnare și de dragoste, în esența sa e însă operă de răzvrătire e poarta care se deschide asupra unui viitor mai bun și mai drept, — e cea dintăi lovitură puternică dată nedreptății și tiraniei.

Și tirania există încă, iar din învățătura lui Crist s'a păstrat îndemnul la suferință și la resemnare pentru cei mici și umiliți, și minciuna carităței pentru cei mari și puternici.

Astfel e lesne de înțeles pentru ce o asemenea concepție nu se simte apasată de îngustimea bolților sfinte, și pentru ce natura veselă—însuflătoare de puteri nouă și de gînduri de răzvrătire, — o primejdușește și o înlătură, așa cum lumina soarelui alungă întunericul nopței.

Simțimintele acestea, sunt de sigur simțimintele multora. Nimeni însă nu le a spus cu mai multă frumusețe și amploare, de cît acel mare poet al frumoasei Italii, care pănă acum cîtva timp în urmă, a strălucit ca un soare în epoca sarbădă în care trăim.

Carducci e un răzvrătit, și pentru mulți un suflet plin de impietate. Dar ce omenesc și ce frumos, și ce drept răsună în urechi cîntecul său blăstămător.

„Nu pe Dumnezeu, am venit să-l caut în mijlocul vostru, coloane de marmură și falnice ogive. Ci cu fiorul nerăbdărei aștept s'aud zgomotul pașilor cunoscuți care trebue să răsune în bolțile sumbre cu un ecou măreț.

Pe Lydia, o caut. Iat-o! Ea se întoarce și mișcarea sa, îmi descopere, într'o rază de lumină, părul moale cu reflexe vii; și sub vălul negru, iubirea și obrazul palid mă salută, o clipă.

Adumbrindu-se în lumina indecisă a unei biserici gotice, Alighieri, și el, venise cînd-va să caute imaginea Dumnezeirei în opalina albeață a unui obraz de femee.

Acolo, sub vălul alb strălucea fruntea candidă a Fecioarei, pe cînd în mijlocul nourilor de tămîie, litaniile se suiau cucernic către ceruri... Orga trimetea în spațiul sumbru, cîntecul mugitor și suspinele sale; ca și cum din sepulturile albe ar fi răspuns sufletele celor dispăruți.

Dar de pe miticele înălțimi ale muntelui Fiesole, prin geamurile pline de imagini sfinte, Apolon privea. Pe altar făcliile păleau și Dante, în mijlocul imnurilor îngerești, vedea pe fecioara toscană înălțîndu-se, transfigurată, în timp ce sub picioarele sale auzea mugind adîncimele arzătoare ale infernului.

Eu nu văd însă, nici figurile îngerești încununate de lumină, nici demonii; eu nu văd de cît o slabă lumină, care oscilează în aerul umed și recele amurg îmi umple sufletul de dezgust.

Adio, divinitate semită! Moartea nu încetează de a prezida la toate misterele tale. Templele tale, o rege inaccesibil spiritelor, proscriu lumina soarelui.

Martir crucificat, tu crucifici la rîndul tău omenirea, tu umpli văzduhul de tristeță. Și totuși cerul strălucește și cîmpiile sînt vesele și ochii Lydiei scînteiază de iubire."

E Herovanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Eritis sicut Deus. . .

„Veți fi după chipul lui Dumnezeu"—scrie evanghelistul în numele Creștinismului, care a inspirat adepților săi dorința înaltă de a semănă cu însuși simbolul desăvîrșirii,—cu D zeu.

„Fiți desăvîrșiți, cum a fost Părintele vostru Ceresc".

Așa a răsunat cuvîntul mai tîrziu, cînd noua religiune a cucerit țări și popoare. A fost ca un omagiu întemeietorului unei mari credinți. Așa s'a deschis capitolul „Imitațiunii".

Dar în ce consistă, de fapt, icoana ideală, către care se cuvine să tindă credinciosul, dornic de a se înălța pe scara morală, așa cum cere povața evanghelică?

Mentalitatea omului modern,—modificată și făurită, rînd pe rînd, sub puterea atîtor înrîuriri,—unde ar găsi criteriul dreptei judecăți și al idealului -

Veacurile au trecut, cu umbra și lumina lor, peste leagănurile vechilor credinți, ale căror reflexe strălucesc în luminile altarelor din temple. Dar cît de mult oare seamănă ceea ce este acum—cu ceea ce s'a propăvăduit altă dată?

Insăși temeliile religiunilor cît sunt de departe de formele cultului de acuma și de urmările lui!

In chip foarte spiritual marele cugetător Anatole France, într'una din nuvelele sale, ne arată pe Ponțiu Pilat, guvernatorul Iudeei romanizate, ținînd un „jurnal", unde înscrie zi cu zi toate faptele mai însemnate petrecute în proconsulatul său, în Syria și în Palestina. Se găsesc notate acolo tot felul de întîmplări cari ni se par absolut indiferente plimbări militare, vizite de Romani influenți, de ambasade și altele la fel. Dar despre apariția lui Isus și despre istoria pătimirii lui pînă la răstignire pe cruce—nici un cuvînt. Ponțiu Pilat socoate faptul acesta de prea mică importanță ca să l mai noteze și cînd mai tîrziu va fi întrebat la Roma în această privință, n'o să-și aducă măcar aminte de așa ceva...

A, dac' ar fi știut Pilat ce deplorabilă celebritate o să și cîștige, odată cu marea ridicare a creștinizmului în univers!

Dar lucrul ne arată în același timp cît de mult s'au îndepărtat *toate* faptele, formele și învățăturile—de începuturile lor, de intențiunile lor.

Să căutăm oare în Renan, sau în Tolstoi adevărul acelor începuturi și intențiuni? Să fie oare Nietzsche expresiunea dreptății, cînd cere a se înzestrà tot ce este element creștin cu un element

supra creştin, —aşa cum noţiunea de om avea trebuinţă, în gîndul filosofului, de —supra-om ?

... Acum cîteva zile s'a publicat convorbirea unui publicist vienez cu Regina Elisabeta,—care se arată de-adreptul tolstoiană, de oare-ce declară şi autoriză a se tipări următoarele :

„Să fim oneşti către noi înşi ne. Ce ar face oare creştinii de astăzi dacă Isus ar veni din nou între dînşii ? Mă tem că n'ar strigà măcar : „Hosianna" ! ci l'ar osîndi numai de cît ca pe un socialist primejdios şi, cel puţin, l'ar închide într'o casă de nebuni. Tolstoi a încercat să trăiască strict după învăţătura creştină—ceeace a şi reuşit să facă—dar moralmente a fost ca şi răstignit, de oare-ce a vrut să gonească fariseii din templu, privindu-i ca nişte vipere—pe îndată ce a băgat de seamă cu cîtă răutate şi birfeală ei înconjoară legea creştină.

Insuşi creştinizmul a rămas curat atîta vreme cît a fost obijduit. In ceasul cînd ajunse la putere şi la onoruri,—a încetat cu desăvîrşire de a mai fi creştinism.

Dacă s'ar reîntoarce astăzi Christ pe pămînt, ar rămînea uimit văzînd cine se porecleşte creştin".

Şi într'un alt pasagiu :

„Dacă creştinismul ar mai fi aşa cum fu învăţătura din gura lui Christ, ar fi altă religiune, nu aceea pe care o denumim ast-fel. Dacă comparăm fapta şi gîndirea noastră cu Predica de pe Munte, atunci se cuvine să amuţim şi să ne înroşim".

Curagioase cuvinte cari, poate, cîndva, nu se vor iertà nici Reginei, cum nu s'au iertat unor muritori iluştri ca Renan şi Tolstoi.

Dar, încă odată, unde se găseşte *acea* imagine pe care să caute a o imità drept credinciosul pentru a înfăptui idealul evanghelistului ? A idealului cuprins în formula sacră :

— Eritis sicut Deus!

Rodion

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

Cîte-va din şarlătăniile plagiatului

D. Cuza continuă „răspunsul" la acuzaţiunea de plagiator ce i-am adus, acuzaţiune întemeiată pe un lux de dovezi. Continuarea e ca şi începutul, şi sfîrşitul va fi ca şi continuarea *stupid* şi *vicean*.

Plagiatorul — trebue să remarc din nou — nu se apără, căci cum s'ar putea apăra ? Plagiatorul înjură. De astă dată nu mă înjură numai pe mine şi nu se mulţumeşte să blăstame pe... „Cahal". Plagiatorul Cuza — în numărul de la 8 Aprilie al „Neamului Romînesc" insultă presa în general, şi mai ales presa din străinătate, pentru că aceasta ocupîndu-se de plagiatul său neruşinat, insultă... **ţara romînească** ! ?...

Aţi observat bine. Ţara romînească este *solidară* cu plagiatorul Cuza, iar plagiatorul Cuza reprezintă... ţara romînească ; el, care n'a întrunit de cît **400** de voturi în ultimile alegeri. E piramidal !

Căci nu se poate da alt înţeles următoarelor tirade.. patriotice pline de o vicleană deşărtăciune :

„Vedeţi : un popor care produce a„semenea oameni, „*plagiatori*", aiurea „pedepsiţi, acolo premiaţi de Acade„mia Romînă ! O ţară, care tolerează „asemenea profesori universitari ! Ro„mînia — sălbatecă — şi incultă ! Ce „mirare că acolo cu toţii sunt *anti„semiţi ?*"

E lesne de înţeles, că *nu* presa din străinătate a spus lucrurile acestea. Plagiatorul le *inventează* pentru a implica şi interesa oarecum într'o scîrboasă afacere personală ţara şi poporul romînesc.

Şi apoi, vorbind despre neputinţa de a se apara în contra atacurilor presei străine — ce bine e zis : *neputinţa* — plagiatorul adaogă :

„Evident că e cu neputinţă, şi că, „*oricîtă dreptate am*, eu rămîn batjo„corit pe nedrept, şi cu mine şi *ţara*".

Sărmanul d. Cuza ! A ajuns să cerşască mila publică ! Dar ce are face *ţara* în toată chestia aceasta ? Intrucît soarta ţării e legată de a d-lui Cuza, de a unui plagiator de teapa lui ? Fiindcă d. Cuza „a rămas batjocorit", apoi batjocorită e şi ţara ? Să nu te strici de rîs ?

Dar ce vreţi. Logica d-lui Cuza e straşnică, atît de straşnică, încît numai d-sa putea să scrie cele ce urmează, vorbind despre mascarada cîtorva studenţi din Cernăuţi la redacţia unui ziar de acolo, consistînd într'o aşa zisă manifestaţie ostilă, pentru aprecierile făcute asupra plagiatului d-lui Cuza :

„Căci fiind vorba tocmai de valoa„rea ştiinţifică a unui profesor univer„sitar într'o chestie specială oare cine „putea mai bine să se pronunţe de „cît domnii studenţi cari-l cunosc şi „*au competinţa să judece? Ei dovr sînt „publicul inteligent,* **în măsură să în„veţe pe alţii** *şi cari, fireşte, că trebue „să fie geloşi de prestigiul profesorilor „lor, ai Uneversităţii*".

Şi acum iată logica d-lui Cuza : în primul articol-răspuns d-sa îl trimitea la primblare pe d. Rădulescu-Motru spunînd că **nu-i competent, că n'are dreptul să fie gelos de prestigiul colegilor lui şi al universităţii** ; studenţii însă, şi notaţi bine, studenţii din Cernăuţi, **sînt competenţi, ei trebue să fie geloşi de prestigiul Universităţii din Iaşi !..** Ce mare demagog şi plagiatorul meu !

Şi d. Cuza crede, că lumea inteligentă şi cinstită se extaziază în faţa şarlataniilor sale, şi-i dă aprobare. Atît de naiv mai că nu-mi vine să-l cred. D-sa face apel la acest soi de logică, pentru că... pentru că nu poate avea alta. Cînd cineva e dovedit de plagiator, cum ar mai putea suci argumentele ca să se spele de această ruşine ?

Şi atunci înjură, se dă tumba, scoate panglici, se agaţă de *Cahal*, de „jidanii în presă", declară de necompetent pe cine vorbeşte cinstit, înalţă la cerurl pe nişte huligaui gata pe scandale ; numai despre *chestia în sine*, nu vorbeşte, numai despre *plagiat* nu scoate un cuvînt de oarece :

„evident că e cu neputinţă, şi că *ori „cîtă* dreptate am, eu rămîn batjoco„rit pe nedrept, şi cu mine şi *ţara*".

Şi atunci rămîne calea judecăţii, care deşi cea mai nepotrivită pentru asemene chestii, d. Cuza totuşi a ales-o. Dar cînd cauza plagiatorului este nedreaptă natural că dînsul trebue să recurgă la meşteşugiri.

In primul articol-răspuns plagiatorul întrevedea posibilitatea achitării mele şi adauga : „dar ciţi criminali dovediţi nu sînt achitaţi de juraţi". Iar acum, după ce şi-a făcut damblaua insultînd instanţa chemată să-l *apere* de plagiatul comis, d. Cuza rcia sistemul ameninţărilor de altă dată :

„Acesta e unul din motivele cele „mai puternice pentru care *se impune* „ca justiţia să fie cu totul severă în „asemene cazuri, căci numai în mo„dul acesta se va pune capăt odată „acestui *banditism* al presei indaice, „care tinde să ne *înjosească pe toţi*".

Banditism, ...să ne înjosească pe toţi... Dar de care *banditism* e vorba ? Şi de ce *înjosire a tuturor* ?

Este oare un act de *banditism*, cînd prinzînd pe pungaş cu mîna în buzunarul altuia, îl denunţi celor în drept, ca să-l judece după legile stabilite ? Şi poate fi vorba de *înjosirea tuturor*, pentru simplul motiv că tîlharul prins şi denunţat socoate, că *ţara e solidară cu el* ?

Dar oare nu e *mai banditesc* lucru, şi nu e o *înjosire mai mare* să atragi în cursa solidarităţii cu tine, tîlhar dovedit, o întreagă lume de oameni cinstiţi pe seama cărora nu s'a spus nimic ? Nu este oare mai banditesc actul pe care l'ai făcut, cocoţîndu-te sus cu preţul aproprierii muncii străine. si a escrocării Academii, Universităţii şi opiniei publice?

Eu nu mă preocup de ce va zice Curtea cu juraţi. Ea se va pronunţa, cînd va fi chemată să se pronunţe, şi sper, că în urma discuţiunii ce voi face se va pronunţa în cunoştinţă de cauză. Eu mă preocup de ce va zice Universitatea şi Academia Romînă.

Aici e aici.

Em. Socor.

STRUNA ZILEI

BĂTRÎNEŢE GRĂBITĂ

«De paşti s'au pus în vînzare cozonaci, babe.»
Anunciuri.

Pentru unele—*se ştie*—
Prea ar fi o grea osîndă,
Dac'ar aştepta să vie
Paştele, ca să se... vîndă.

PACE!

In rezumatul pe care l'am făcut aci despre studiul d-lui Jean Finot — „Romanul raselor" — s'a putut recunoaşte tendinţa autorului. Este acea a unui sol al păcii, a unui apostol curagios care pune idealul de înfrăţire mai presus de concepţii înguste şi de prejudecăţi.

Pace !

Cînd oare, dacă nu în aceste zile de înfrăţire obştească, se cuvine să slăvim ideea de pace în univers ?

Cînd oare o găsim mai deplin simbolizată, decît acum, în concertul de armonie între firea întreagă şi între om ?

„Pace !" rosteşte glasul clopotelor, cînd urcă în aier.

„Pace" — imploră natura reîntinerită şi îmbelşugată, — plină de miresme, plină de flori, plină de frumuseţe, de ritmuri şi de exaltări.

„Pace" a fost chemarea rostită de acel către care în aceste zile de serbători se vor îndrepta milioane de gînduri şi rugăciuni.

„Pace" — e făgăduinţa pe care mereu o fac şi reînnoesc atotputernicii zilei către noroadele mari, sărace şi încrezătoare, — dornice de o viaţă mai omenească.

Pentru a invedera mai cu tărie dreptatea cu care propovădueşte acea ideală eră de pace, — d. Finot pune o axiomă :

„Toate popoarele sunt veri, — înainte de a deveni fraţi".

...Cine oare crede că fraţii se pot urî, se pot încăiera în lupte, se pot obijdui reciproc ?

De aci încheierea va veni de la sine.

Dar să urmărim cugetarea publicistului francez.

*

„Inrudirea este un fenomen fatal îndeplinit în împrejurările istorice atît de cunoscute.

„De mai multe secole nu mai sunt nici rase pure, nici popoare formate de unităţi etnice clar definite.

Ce este Germania din punctul de vedere antropologic ? Polonezii, Obotriţii, Wenzii şi atîtea alte popoare sau populaţii slave au contribuit fără îndoială la formarea ei. Şi Nietzsche care, de altfel, era de origină poloneză, ne va spune că adevăraţii Germani au emigrat în străinătate şi că Germania de azi e numai o staţiune înaintată a... lumei slave.

Poporul disparat ne va spune el — e făcut dintr'un amestec fără seamăn de rase, Germanii sunt pentru ei însuşi mai nedefiniţi, mai nelămuriţi, mai contrazicători, mai necunoscuţi, decît cum sunt popoarele celelalte fiecare pentru sine.

„Italienii îmi vor ierta şi ei îndoielile mele sincere asupra originilor lor romane. E de ajuns doară de a reaminti compoziţiunea sîngelui lor, ca să înţelegem că sîngele roman n'a putut întra decît în foarte mică, în extrem de mică doză în acel sînge. Autohtonii ţării aparţineau Sicanilor şi Liburnilor, popoare africane prin excelenţă.

Ei suferise invaziunile Pelasgilor cu nenumăratele lor subdiviziuni. Ce erau Ombrienii cari au populat Italia centrală ? În tot cazul nu erau latini, judecînd după limba şi gramatica lor, aşa de deosebite de ale Romanilor. Şi Etruscii care se împrăştiară prin toată peninsula ? Pentru unii erau Slavi, pentru alţii Celţi. Mulţi autropologi le atribuie chiar origini semitice. Vin apoi Longobarzii, Byzantinii, Galii, Egiptenii, Grecii, Sarrasinii, Bretonii, Germanii".

D. Finot crede că nici măcar populaţia mică din jurul istoricelor Şaptecoline nu era latină.

„...Să mai poftească cineva să ne vorbească de Italienii moderni ca de descedenţi ai Romanilor. Şi tocmai pentru că au ieşit din atîtea rase, Italienii formează un popor foarte mare şi infinit de comprehensiv. Prezentul lor e mare, iar viitorul lor se prezintă sub culori încă mai luminoase.

„De altfel trecutul antropologic al tuturor naţiunilor arată acelaşi fenomen de amestec general al originilor şi al sîngelui. Fie că e vorba de Anglia, de Grecia, de Rusia şi de Franţa, toate ţările se află în aceleaşi condiţiuni. Marea Britanie s'ar fi putut sustrage regulei generale mulţumită situaţiunii sale priviligiate. Insă antropologia istorică descopere şi acolo tipuri mongoloide şi africane : sarmato-germane şi iberiane fără a vorbi de Francezi, de Germani şi de atîtea alte amestecuri mai moderne.

„Evreii cari se laudă cu puritatea sîngelui lor, nu pot s'o facă decît închizînd ochii în faţa evidenţii istorice. Erau puţin numeroşi cînd au sosit în Palestina şi acolo se încrucişară cu Arabii, Filistenii, Hittitii şi cîte alte populaţii de origini necunoscute. Ei, la rîndul lor, au dat sîngele lor multor naţiuni şi primiră în schimb sîngele acestora.

„Intocmai ca şi indivizii, popoarele nu sunt mari prin începuturile lor. Numele ori numărul străbunilor lor, mai mult sau mai puţin îndoelnici, n'au nici-o însemnătate. Important este tezaurul lor intelectual şi moral, virtuţile altruiste ale sufletelor lor, scînteierea gîndirii lor în largul lumii".

*

Dacă aşa stau lucrurile, concluziunea se va impune de la sine şi vom arăta în ce mod o scoate autorul studiului citat, — ferventul apostol al păcii şi al înfrăţirii.

As.

❑ *Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.*

ANDRÉ THEURIET

Feciorul Văduvei

Casa, în care locuia văduva Iacobé, era aşezată într'un colţ format de două strade, care se întindeau formînd un unghiu drept, spre grădina rotundă a staţiei drumului de fer. Era o clădire nouă şi strîmptă, ce-şi înălţa singuratică, pereţii de lespezi tari, şi acoperemîntul de olane roşietice, între grădinile mlăştinoase din preajmă. Văduva Iacobé nu locuia aici de cît din Iulie 1870— după ce se declarase războiul şi fiul său cel mai mic Aristide Iacobé plecase spre Verdun cu infanteria din Meusa.

Işi alesese această casă, fiind că avea bunul de a se găsi în apropiere de calea ferată.

Buna femee socotea că prin acest chip ea ar fi mai aproape de fiul ei, şi, cînd acesta se va reîntoarce nu va avea de făcut de cît doi paşi până să ajungă în braţele ei. Aristide era copilul cel mai iubit al ei, celălalt fecior al său, mai mare, locuia la Paris unde se însurase, dar nu după placul ei... De atunci ei au început a se tot înstrăina, şi ea îşi puse toată dragostea în fiul cel mai mic.

Ş'aşa, i se rupse inima de cînd drăguţul ei plecase la batalion cu obrajii umezi de sărutări, cu traista plină cu de ale mîncării ! Biata femee, primise de la început scrisori mîngîitoare, care-i soseau regulat. Dar mai tîrziu, de cînd ţinutul fusese năvălit de armatele germane, iar oraşul fusese ocupat de două regimente de bavarezi, comunicaţia fusese întreruptă şi scrisorile soseau tot mai rar, aduse cînd şi cînd de vre un însărcinat, care i le aducea pe ascunsele. Cea din urmă o primise la 30 August şi fusese scrisă d'intr'un sat, din apropierea Sedanului. De atunci nimic ; tăcere nesfîrşită. Oare fusese omorît Aristide al ei, sau era luat captiv după căderea Sedanului ?! Doamna Iacobè nu putuse afla nimic adevărat. Singurul fapt sigur era că nici o ştire nu mai avusese de la 30 August. Insă nici un act de moarte nu fusese trimis şi văduva nu putea şi nici nu vroia să creadă că Aristide murise.

Ea îşi închipuia că, de bună seamă el se găsea arestat în Germania prin vre-o închisoare, de unde îi era peste putinţă să scrie însă că se va reîntoarce, îndată ce acest spăimîntător război se va sfîrşit... Şi-l tot aştepta.

*

După ce trecură lunile lungi ale ernei veni în sfîrşit vestea capitulărei Parisului, a semnărilor preliminare de încheerea păcii şi atunci în inima văduvei prinse a bate cu mai multă tărie, tainica şi înviorătoarea nădejde. Prizonierii aveau să fie înapoiaţi. Erau pe drum chiar. Unii din copiii ţării se şi întorsese. Îi vedea coborînd pe la gara, prăpădiţi, suferinzi, cu veşmintele bucăţi, dar purtînd în lumina ochilor duşi în fundul capului, seninul bucuriei că-şi revăd pămîntul ţării în care s'au născut.

D-na Iacobe nu lipsea de la gară, la sosirea nici unuia din trenurile, care veneau din Germania ; ea se uită cercetător la toţi cei ce coborau din tren, întrebînd într'una pe cei ce erau dintr'acolo. Dar nimeni nu i putea spune ceva despre Aristide. Nu-l mai văzuseră din ziua în care capitulase Sedanul.

— Dar, nu'ţi perde nădejdea,—adăugau unii soldaţi tineri,—nu-i încă totul perdut ; poate că Aristide să fi rămas să-şi facă pedeapsa în vre-o temniţă prusacă, pentru vre-o nebunie făcută. Şi d-na Iacobé iarăşi scria autorităţilor germane, agăţîndu-se zilnic cu îndărătnicie, de-o nouă speranţă. In fie-care seară, pregătea cîte ceva de mîncare, rece, în sufrageria casei celei nouă ; aşternea faţa de masă, şi pe ea o farfurie şi o sticlă cu vin vechi ; apoi, se punea pe-aşteptatele, tresărind la şuerul ascuţit al locomotivelor, şi ascultînd cu inima strînsă cum ciocneau în fereşti picăturile repezilor ploi de Martie...

*

Intr'o seară, pe o vreme foarte întunecată şi ploioasă, ultimul tren ce sosea din Strasburg sosi în gară. El nu pleca în aceeaşi zi mai departe, şi toţi călătorii din el coborîră pe peron. Din cel din urmă compartiment de clasa a treia, coborî anevoie un soldat tînăr avînd uniformă de infanterie. Abia 'şi tîra piciorul ; părea sdrobit de oboseală, şi sub lumina tremurătoare a felinarilor gărei, i se puteau vedea obrajii galbeni şi slabi, barba lungă şi umerii îngreuiaţi.

Cum nu şi putea urma drumul mai departe, de cît a doua zi, se îngrijea să-şi găsească un han, şi i se spusese de unul ce nu era departe de rotunda grădină a staţiei.

El părăsi cel din urmă gara. Călătorii, care o pornise spre oraş, se perduseră prin întuneric, şi el rătăcia singur căutînd un han. Picioarele care-l dureau, leofăiau prin mocirlă, se împedicau de obstacole nevăzute, şi la fie care poticneală se auzea zingănitul lancei albe, sunînd de şipul deşert aninat lîngă traista lui. La o vreme, începu să zărească prin întuneric o căsuţă gălbuie şi singuratică, la geamul căreia era încă lumină; socotind că acolo e hanul de care i se vorbise, se apropie de uşă, băjbăi prin întuneric pînă nimeri sîrma clopotului şi trase repede cu putere.

Tot aşa de repede se deschise şi geamul la care se zărise lumina şi o femee îşi scoase capul pe geam zicînd cu glas mişcat de emoţie :

— Dragul mamei ai venit ,în sfîrşit !

Apoi se auziră paşi grăbiţi prin sală, uşa se deschise şi soldatul se trezi, înaintea unei femei cu părul cenuşiu, care rădicînd lampa se uita la dînsul ca prostită şoptind abia :

— Doamne Dumnezeule ! nu-i el...

*

Iartă mă Doamnă,—răspunse soldatul care înţelesese dispreţul din cuvinte şi era foarte mişcat de ele,—văd că am greşit... Mi se spusese că voiu găsi un han pe aproape, şi am greşit uşa... Aşi fi putut vedea îndată, că casa d-voastră, nui ceea ce căutam eu, dar sunt aşa de obosit, că parcă-s tehui.

D na Iacobe rămăsese ca moartă de contra-lovitura desamăgirei sale. Cu toate acestea, la vederea acestui soldat tînăr rătăcit, care era de aceeaşi vîrstă cu Aristide, se simţi înduioşată de milă şi începu să plîngă.

— Poftim, intră, nu-i nimic, zise ea nu vreau să mi se poată zice că am lăsat în drum, un suflet de creştin, pe o vreme ca asta... Cine ştie dacă în ceasul acesta, nu rătăceşte şi bietul meu copil tot aşa, căutîndu-şi un adăpost, prin vre-un tîrg neştiut ?

Il lăsă să intre, îi luă traista, îi dădu plîngînd hrana rece pe care o pregătea obişnuit pentru Aristide, şi pe cînd îi dădea îi vorbea într'una despre dispărutul ei fecior. Cînd isprăvise de mîncat văzu că el cade de somn şi îl duse în chiar odaia fiului ei. A doua zi dimineaţă după ce soldatul se îmbrăcase şi se pregătea să plece, îi dădu iar o gustare belşugată, şi luă iar vorba de Aristide.

— Nenorocitul de el,—oftă dînsa, cît trebue să sufere el acolo prin străini ! După cîte îmi spui d-ta e o viaţă de lipsuri nesfîrşite... şi el era aşa de răsfăţat şi îngrijit acasă !..,

Cînd a plecat i-am împletit cu mîna mea un baider de lînă albastră, ca să-i apere ceafa şi urechile de ger, căci el tare mai sufere de nevralgii... Numai de i-ar veni în gînd să şi-l puie pe gerurile aceste !..,

Soldatul încetă să mai mînînce ; bucata i se oprise în gît. Işi adusese aminte de odată, că pe cînd fusese înconjuraţi, în cîmpii Sedamului, unde santinelele nemţeşti îi păzeau ca pe o turmă, alăturea de el era un tînăr soldat, ale cărui semnalimente se potriveau cu ale lui Aristid, şi care purta întocmai un baiader albastru la gît. Cu toate necazurile cei din trupă îşi găseau de glumit şi'l rîdeau de găteala aceasta şi poreclise pe soldat, „albăstrelul". Intr'o seară „albăstrelul" încercase să evadeze. Abia făcuse vre-o 20 de paşi cînd glontele unei santinele îl trînti la pămînt... Chipiul se dusese de-a rostogolul şi se vedea acum faţa galbenă a soldatului mort împrejmuita de baiaderul de lînă albastră....

...Soldatul se ridică, mulţumi văduvei. O săruta îndemnînd-o ca să spereze, căci au mai rămas încă mulţi francezi prin temniţile prusace... De bună seamă că se va reîntoarce şi Aristide !...

Işi luă apoi traista şi o porni la drum. După ce se depărtase puţin, îşi suflă nasul şi şterse umezeala lacrimilor. Ştia bine că „Albăstrelul" n'avea să se mai întoarcă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Spinozismul—o religiune a viitorului ? — Inaintea unui public de scriitori şi academiciani, d-rul Iakob Fromer a ţinut la Berlin o conferinţă despre Spinoza, în a cărui filosofie a arătat că descopere toate elementele care predestinează Spinozismul a deveni o religiune a viitorului.

Ignorînd pe toţi predecesorii lui, Spinoza şi-a exprimat toate ideile sale fundamentale lămurit şi precis în *Etica* sa, în acea celebră scriere pe care fie care o pomeneşte, dar nimeni n'o cunoaşte şi care dintru întăiu, repugnă fiecăruia prin forma ei matematic éxactă şi prin ocolirea completă a ori cării ornamentări stilistice.

Dar sub această răceală trăeşte cea mai adîncă şi mai bogată lume de cugetări ; forma geometrică e numai o dovadă despre logica severă care domneşte în acea scriere ştiinţifice şi despre siguranţa acelei clădiri.

Cel mai important act filosofic al lui Spinoza a fost deslegarea *problemei unităţii*. Pînă la apariţia lui, filosofii se împărţeau în idealişti—care puneau la îndoială existenţa materiei—şi în materialişti, cari negau fiinţa spiritului. In al treilea rînd erau teiştii. Ei credeau că pot contopi spiritul şi materia în unica noţiune : Dumnezeu. Dar prin acest „D-zeu"—nu s'a dobîndit o unitate ci o trinitate. De abia prin concepţia lui Spinoza asupra *substanţei*, identică cu Dumnezeu şi cu Natura, deci cu materia şi cu spiritul, toate noţiunile fură reunite în una singură.

Această uriaşă totalitate a filosofiei spinoziste mulţumeşte în fiece om cult cerinţa unei religiuni în înţelesul mai

înalt al cuvîntului. In această religiune nu există nici rugăciune, nici milă; nici pedeapsă nici răsplată, totul se îndeplineşte în mod necesar şi după lege. Şi în toate aceste îi rămîne omului putinţa de a se desăvîrşi prin puterea sa proprie şi să se apropie tot mai mult de fericire,—să se apropie adică tot mai mult de convingerea că nu suntem numai jucăria unor simple întîmplări şi a unur puternice capricii o culte,—ci că noi şi soarta noastră suntem produsul necesar izvorît din raţiune şi din cauză,—din cauză şi efect."

....Apostolii nouei religiuni s'au ivit. Credincioşii nu vor lipsi nici ei. Pe ruina căror religiuni se va întemeia, crezul cel nou? In dauna căror „interese" mai cu seamă?... Aceasta rămîne de văzut.

*

„L'Echo Médical" este titlul unei publicaţiuni ştiinţifico-beletristice editată de laboratoriul „L'Atome" din localitate. Publicaţiunea, elegantă şi interesantă, se serveşte gratuit corpului medical din ţeară.

*

Aflăm că în numărul de Martie al „Vieţei Româneşti"—pe cale de a apărea, se publică şi o nuvelă a d-lui G. Galaction, interesantul scriitor, atît de mult gustat în paginele „Vieţei Sociale".

*

Un simplu croitor de la ţeară, Reinhold Wittstock, dintr'o familie săracă de cizmari şi croitori, apare astăzi ca un puternic scriitor în versuri şi proză. Noul talent, cu totul surprinzător, este recomandat în coloanele celui mai mare ziar berlinez unde se reproduc bucăţi poetice şi nuvelistice din producţiunile lui.

*

„Viaţa Romînească" No. 2 pe 1911, anul VI, cuprinde un foarte bogat sumar cu bucăţi literare semnate de I. Al. Brătescu Voineşti, A. Toma, Dr. D. Tatuşescu, N. N. Beldiceanu, Mihai Codreanu, Al. Ciura, I. Petrovici, Spiridon Popescu, M. Sadoveanu, Ion Minulescu, V. Savel, M. Sanielevici, Francis Lebrun, G. Topîrceanu, O. Sina et Comp., Recenzii asupra tuturor noutăţilor literare, Revista Revistelor, Mişcarea intelectuală în străinătate, Bibliografie.

Preţul 2 lei.

INFORMAŢII

❑ *Cu prilejul serbătorilor Paştelui, adresăm cordiale felicitări cititorilor şi abonaţilor* Opiniei.

❑ Societatea absolvenţilor şcoalelor superioare de Comerţ din Craiova, a organizat o serată dansantă în folosul măririi fondului pentru statuia lui Cuza-Vodă.

Suma de 400 lei, rezultată din acea serată, a fost remisă astă zi d-lui A. D. Xenopol, însoţită de următoarea scrisoare:

Prin Banca Naţională Romînă Sucursala Craiova, v'am remis suma de lei 400 (patru sute), din rezultatul unei serate dansante dată la 4 Martie a. c. de societatea noastră, în folosul statuei Domnitorului Cuza-Vodă din Iaşi, sumă pe care vă rugăm să bine voiţi a o adăoga fondului respectiv.

Nădăjduim că statuia celui ce a fost întemeietorul scumpii noastre patrii nu va întârzia de a fi aşezată pe piaţa Unirei, şi că acest mic omagiu de recunoştinţă adus nemuritorului domnitor v'a arăta în curînd tuturor că atunci cînd trebuie să se preaslăvească memoria unui mare fiu al ţărei noastre, nu trebuie să fie patimi.

Primiţi vă rog, asigurarea înaltei stime şi admiraţiuni ce vă păstrăm.

Preşedinte, **H. Dobricescu**

❑ *Manevrele regale la care vor lua parte corpurile III şi IV armată, şi care se vor face între Iaşi şi Botoşani, vor începe la 24 Septembrie şi vor dura cinci zile.*

❑ *Greciniştii au dus campanie pe tema naţionalizării teatrului din Iaşi. Nu era de ajuns de naţional teatrul şi se agitau să-i dee un surplus de naţionalism.*

Eri, la votarea budgetului comunei, aceeaşi greciniişti au redus de la 20.000 lei la 14.000 lei subvenţie pe care comuna, de un lung şir de ani, o serveşte teatrului.

Poate că, după mentalitatea junimistă, reducerea budgetară este un mijloc de naţionalizare, precum corupţia, după mentalitatea lor este un mijloc de asanarea moravurilor.

❑ *Ministrul de război a luat decizia ca ofiţerii în rezervă să fie împărţiţi în trei serii, aşa că fie-cărei serii să-i vie rîndul de concentrare la trei ani.*

Vor fi concentraţi numai locotenenţii şi sub-locotenenţii, nu şi gradele de la căpitan în sus.

❑ *Epitropia sf. Spiridon a hotărît definitiv să arendeze băile Slănic. In acest scop va publica licitaţie publică, pentru începutul lunei viitoare.*

❑ *Numărul viitor al ziarului va apare Mercuri, 13 Aprilie.*

❑ *Direcţiunea manevrelor o va avea A. S. R. Principele Ferdinand.*

❑ *Domnul Stamatiu s'a semi-lecuit de mania teatrului şi s'a îmbolnăvit de mania confiscatului pîinei.*

In Evenimentul *se publică zilnic buletine despre starea confiscărilor de pîini, ce le operează maniacul.*

Acei cari au reuşit să-l semi-astîmpere de mania scenei, să cerce a-l astîmpăra şi de beteşugul cel nou—ca să împedice o grevă a brutarilor.

❑ *Mulţime de „intelectuali", în frunte cu distinsul căpitan Scriban şi cu I. Campătă au invadat ieri în localul primăriei şi adresîndu-se primarului i-au strigat:*

— Dacă nu ne daţi slujbe, daţi-ne, macar, babe.

Primarul, şeful intelectualilor, a trimis să se schimbă trei hîrtii de cîte o sută, în ruble de cîte 5 lei şi băncuţe de 50 bani şi a distribuit fie-căruia după apreciarea meritelor sale electorale.

Intelectualii sunt hotărîţi să convoace pe cetăţeni la o întrunire publică de protestare contra faptului, că au fost traşi pe sfoară.

Intrunirea v'a urma să aibă loc în ziua de 17 Aprilie.

❑ Vodă da şi Hîncu ba!

Scrisorile nenumărate primite de d. A. D. Xenopol, din toate părţile ţării, sunt pentru aşezarea monumentului lui Cuza-Vodă în piaţa Unirii.

Subscripţiile toate cîte s'au făcut, precum s'a putut vedea din scrisorile reproduse în ziar sunt, asemeni pentru piaţa Unirii.

La întrunirile publice din Iaşi sentimentul general a fost pentru aceiaşi piaţă. E curios că, faţă cu această unanimitate a voinţei obşteşti, domnii Ghica-Deleni şi A. D. Holban să nu vree!

Vorba ceea: Vodă da şi Hîncu ba.

Vom vedea, însă, cine va învinge.

❑ Domnul A. D. Xenopol pleacă astă-zi la Sinaia.

❑ **Consiliul comunal.** — Consiliul comunal s'a întrunit eri, la orele 4 p. m. sub preşedinţia d-lui D. Grecianu.

S'a votat, aproape fără nici o discuţiune, budgetul comunal, care are la venituri suma de 3,222,789 lei şi 80 bani şi la cheltueli 3,320,901 lei şi 95 bani şi se închee cu un escedent de 1887 lei şi 85 bani.

*

Faţă cu budgetul anului trecut, nu s'au întrodus de cît puţine modificări, astfel:

La venituri s'a întrodus o sumă de 300,000 lei, evaluată că va produce taxa pe apă şi 50,000 lei subvenţiunea, pe care o acordă Statul pentru întreţinerea drumurilor naţionale.

La cheltueli s'a întrodus suma de 19,860 lei şi 80 bani anuitatea pentru împrumuturi, 66,320 lei şi 65 bani, ca acomp pentru datoria către d-nii antreprenori Petigrew şi Christea, 99,590 lei plata pentru întreţinerea serviciului apei; 10,000 lei, ca eventuală dobîndă pentru lucrări de întreţinerea reţelei şi 18,000 lei plata unui inginer inspector.

Paragraful extraordinar e de 58,000 de lei.

*

Intreacăt d. Grecianu a dat cîte va lămuriri.

In ceia ce priveşte sporirea de salariu la funcţionari, d-sa a spus că n'a avut vreme să se ocupe de această chestiune, aşa că prin budget s'au menţinut vechile sumi, rămînînd ca la anul viitor, să se aducă îmbunătăţirile cerute.

Cu privire la angajarea unui inginer-inspector, d. Grecianu, spune, că acest post se impune pentru a se aduce o ordine şi a se supraveghia lucrările personalului technic.

Dacă vom găsi o personalitate capabilă,—zice d. Grecianu, — voi căuta s'o reţin pentru comună, dacă nu, vom merge cu organizaţiunea actuală.

Asupra sumei de 20,000 lei, întrodus ca dobîndă pentru canalizare, d. Grecianu spune, cá neputîndu-se avea suma disponibilă pentru facerea de canaluri, a prevăzut o dobîndă, care se va da antreprenorului, care va executa noile reţele, în aşteptarea ca să i se achite plata cuvenită din budgetele anilor viitori.

Ca economie pentru anul acesta s'a suprimat şoferul de la automobilul comunal, rămînînd ca la nevoe serviciul să se facă de şoferul judeţului şi s'au suprimat 6000 lei din subvenţia pe care comuna o acordă teatrului naţional.

*

D. *Dimachi* cere ca repararea şcoalelor să se facă de comună şi să nu se mai lase aceasta în sarcina directorilor şi în special a directoarelor.

D. Grecianu poate a lua act.

D. *Konya* cere a se acorda o subvenţie de 600 lei societăţii *Salvarea*.

Se admite.

După ce se mai alege pe d-nii Enea şi Erbiceanu, în comisiunea de licitaţii, şedinţa se ridică la orele 5 p. m.

D. Grecianu urează consilierilor petrecere bună de serbători.

❑ Cofetarul Danneur reclamă că i s'a furat un portofoltu în care avea 500 lei.

❑ Individul I. Schmidt, din Iaşi, găsit fără acte în regulă, a fost izgonit ieri prin punctul Burdujeni.

❑ **Pentru zidirea unei biserici la Ungheni.**—Din partea C. S. protoereul judeţului Iaşi, primim următoarele:

Domnule Director,

In satul Ungheni, de care e legată o părticică mică din viaţa Iaşilor, de mulţi ani e lipsă de biserică. Un comitet pus sub preşidenţia I. P. S. Mitropolit se ocupă şi munceşte stăruitor pentru a împodobi acest punct de frontieră, destul de însemnat, cu o frumoasă biserică.

Mijloacele, însă, adunate pînă acum sunt insuficiente şi de aceia apelez la Domnia Voastră a veni în ajutorul comitetului, publicînd în jurnalul D. V. un apel şi deschizînd o subscripţie publică pentru desevîrşirea unei fapte aşa de măreţe. Alătur aci şi lista de subscripţie No. 9, lansată de comitet spre a o avea la dispoziţie pentru acei a căror inimă se va pleca la cuvîntul Domniei-Voastre.

Mulţumindu-vă pentru acest ajutor însemnat, Vă rog a primi asigurarea respectului meu.

Protoiereu al Judeţului Iaşi

Econom Ioan P. Ţincoca

❑ Alegerile comunale la Piatra N. au fost fixate pentru zileie de 15 şi 17 Mai, iar alegerile de delegaţi la 8 Mai.

❑ Domnul F. Lidaier a încetat din viaţă, în mod subit, astă zi dimineaţă, la locuinţa sa, din str. Veche 22.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a acordat d-lui dr. Flor, medic primar al oraşului o diurnă de 100 lei pe lună, ca cheltueli de deplasare.

❑ D. Grecianu, — a declarat eri la Primărie, că apa de Timişeşti va fi pusă la dispoziţia generală, de îndată ce va admite-o ultima analisă bacteriologică.

❑ Administruţia comunală va reînoi contractul cu d. dr. Zosin, în ceea ce priveşte conducerea serviciului de hidroterapie, la băile comunale.

❑ Birourile administraţiei comunale vor fi deschise numai dimineaţa în zilele de 13—18 Aprilie.

❑ Domnul Popescu-Muşata a fost numit director al şcoalei de comerţ superioare din Iaşi, în locul d-lui V. Cocuz.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar acordase trei sute de lei pentru înmormîntarea regretatului medic comunal Al. Rudescu, mort în imprejurările ştiute.

Ca să-şi acopere această cheltuială direcţia a oprit salarul pe luna Martie. Decedatul a funcţionat pînă la 10 a lunei, iar pînă la finele lunei d. dr. Tudor a suplinit serviciul în mod gratuit, ca să se bucure familia defunctului de salariul întreg.

Direcţia însă, a vrut să-şi scoată cheltuelile.

❑ Administraţia comunală a contractat pentru strămutarea Şcoalei de ţesătorie în casele Alexandrescu din strada Eternităţii.

❑ In budgetele pe anul curent, toate corporaţiile locale au înscris subvenţiuni pentru şcoala de adulţi a societăţii „Vulturul", în vedere că vor fi instruiţi cîte un număr de meseriaşi din fiecare breaslă.

❑ In legătură cu informaţia de eri, privitoare la repararea stradelor pe linia tramvaiului, notăm că în contractul dintre comuna Iaşi şi direcţia tramvaiului se prevede o amendă de 1 franc pe metru şi pe fiecare zi, — în caz de întîrzierea reparaţiilor necesare!

❑ D. locot. colonel C. Petala va pleca în ziua de 20 Aprilie la Botoşani, la batalionul său, care pe ziua de 1 Mai, va fi mutat la Sinaia.

❑ Procesul *Facla* Cuza se va judeca la 13 Maiu înaintea Curţii cu juri de Iltov.

❑ Văduvei regretatului profesor dr. Russ, i s'a recunoscut o pensie lunară de 375 lei.

❑ In „Ordinea" de astă-zi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Politica universitară — Jubileul şi alegerile—Entuziasmul răcit—O dată fixă şi mobilă — Pentru serbări şi contra lor — Obstacole care persistă — Statuia ameninţătoare — O interpelare amuzantă — Celebrităţi anonime — Profesoratul şi Parlamentul—Cariera unui şef — De la literatură la politică—Transformări sufleteşti — Psihologia unui om politic — Amintiri de demult".

❑ Mîne seară, Duminică 10 Aprilie prima zi de Paşti—va avea loc în sala şcoalei Cultura din localitate o foarte frumoasă reprezentaţie teatrală dată de d-ra **Francesca Rozan**, cu trupa d-lui *Al. B. Leonescu*.

Se va juca „Copiii nimănui" piesă de d. Emil Nicolau.

Spectacolul va începe cu *Ca 'n Biblie*, piesă într'un act, în care d-ra Rozan are o puternică creaţiune.

Lume multă şi a dat întâlnire la această reprezentaţie.

❑ *Patru seri de operă în Iaşi.*

Ansamblul de operă italiană, care se află actualminte la Bucureşti, va da patru reprezentaţii în Iaşi: 26 Aprilie, **Puritani**, *27 Aprilie,* **Aida**; *28 Aprilie,* **Madame Buterfly**; *29 Aprilie,* **Traviata**.

Orchestra proprie a ansamblului. Locatia este deschisă la „Thalia".

❑ Intăia, a doua şi a treia zi de paşti (Duminică 10, Luni 11 şi Marţi 12 April) vor avea loc la Circul Sidoli, matineuri şi reprezentaţii serale, date de teatrul cinematografic Pathé-Frères.

Primul program nou va fi reprezentat Duminică, I-a zi de Paşti, matineu şi seara şi la matineul de Luni. Al doilea program nou va începe Luni seara (a doua zi de Paşti).

Aceste programe noue în toată întregimea lor şi special întocmite pentru aceste zile de sărbători cuprind cele mai alese sujete istorice, comice, ştiinţifice etc. Enumarăm unele din aceste scene şi vederi: „Din timpurile trecute", reconstituiri comico-istorice,—Noul cuirasat Regina,—O conspiraţie sub domnia lui Henric III, regele Franţei, reconstituire,—Brunco Bill cowboiul (pastorul nord-american), scene din viaţa pieilor roşii,—Doi colegi de şcoală, scene comice,—O victimă a lui Tîmpilă, scene comice,—Flota germană în manevre,—Magnetul, proprietăţile sale, diferite experienţe (studiu ştiinţific),—Meropé, tragedie clasică (elină),—Mărinimia lui Lincoln, o reconstituire din istoria Statelor Unite,—Marozia, pagini din istoria Italiei, cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul principal,—Trupa Asti, jongleri-acrobatici, scene artistice sportive, multe comedii excelente, vederi după natură etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile şi sporturile săptămînei din lumea întreagă.

In numărul acesta din Pathé Journal, sunt cuprinse ştiri foarte interesante, precum: Deschiderea parlamentului romîn, instantanee cinematografice,—Procesul Comorra (Viterbo) Italia: Acuzaţii duşi în lanţuri,—Carnavalul în Brazilia, reconstituirea triburilor sălbatice.—Alergări de cai la Paris,—Incendiul unui vapor pe Tamisa (Anglia),—Moda pariziană,—Impăratul şi Impărăteasa Germaniei la Veneţia etc. etc.

❑ In zilele de 14, 15, 16 şi 17 Aprilie vor avea loc, în sala Teatrului Naţional din Iaşi, 4 reprezentaţiuni date de d. Petre Sturza-Doria artist societar al teatrului Naţional din Bucureşti, cu concursul d-nei Alice Sturza şi a unui minunat ansamblu.

Se vor reprezinta marele succese bucureştene: **Un faliment, Alleluia, Instinctul, Necinstiţii, Sacrificiul şi De zina mamei.**

Vor fi patru reprezentaţii din cele mai alese ale repertoriului modern.

❑ *La debitul de desfacerea produselor din Fermele şi viile d-lui Badareu şi dr. Manolescu, s'au pus în vînzare de sf. Sărbători, diferite vinuri albe şi roşii, calităţi superioare, cu preţuri scăzute.*

Comenzile de vinuri de la 10 litr. în sus se trimit la domiciliu.

De asemenea debitul de brînzeturi e aprovizionat cu tot felul de produse, din fermele proprii şi anume: lapte zilnic proaspăt, brînză de oi, caşcaval, caş şi urdă proaspătă, unt de masă, unt pentru cozonaci, smîntînă centrifugată, brînză de Brăila, gervais, brînză de vacă, ouă zilnic proaspete 6 la sută, ouă încondeiate 10 la sută, şfaiţer, grăsime de porc, paseri tăiate etc. Toate se vînd cu preţuri reduse.

Ultima oră

Bucureşti 9 Aprilie

D. Carp şi situaţia

Bucureşti.—Se afirmă că îndată după redeschiderea parlamentului, d. P. P. Carp va răspunde la atacurile d-lor Take Ionescu şi Ionel Brătianu.

Se aşteaptă aceste declaraţiuni mai ales din partea majorităţei, în sînul căreia domneşte părerea, că însuşi Coroana s'ar fi exprimat că în imprejurările de faţă d. Carp nu va putea face operă serioasă de guvernămînt.

Scrisoarea d-lui Fleva

Bucureşti.—In urma discursului d-lui Ferechide a apărut azi în *Adevărul* un răspuns al d-lui Fleva sub formă de scrisoare.

Comercianţii şi declaraţiile d-lui Carp

Bucureşti.— Comercianţii de băuturi spirtoase şi membrii cercului comercial, au hotărît să facă toate demersurile, pentru ca d Carp, să se pronunţe în chestia monopolului, înainte de alegerile parţiale.

Comercianţii nu vor accepta declaraţiile unui alt ministru.

Asociaţiunea amorului liber

Bucureşti.—Unele ziare publică amănunte sensaţionale, cu privire la o mare asociaţiune de femei, care au adoptat deviza amorului liber şi fac o vie propagandă în acest scop.

Sediul principal al ligei se află la Milano

Ea numără în sînul său pe o romîncă, d-na Emilia Raicoviceanu, care a dispărut de cîţiva ani din Bucureşti.

Un mare număr de doamne, din cea mai bună societate bucureşteană, au primit manifeste din Milano, prin care sunt invitate a imita pe barbaţii necredincioşi şi a se devota amorului liber. Li se cere a achita o taxă de înscriere, şi li se va înlesni întîlnirea cu iubiţii.

Faţă cu aceasta, poliţia noastră a intervenit la cea din Milano, care a interogat pe d-na Raicoviceanu.

Aceasta a declarat, că în adevăr există o atare asociaţiune, şi că dînsa este delegată pentru România, unde are multe cunoştinţi.

A adăugat însă, că asociaţiunea consideră scopul ca foarte moral, pentru că vrea să cultive iubirea, şi numai iubirea.

Graţieri militare

Bucureşti. — In Monitorul Oficial de azi, a apărut decretul, cuprinzînd un mare număr de graţieri de militari.

Intre cei graţiaţi nu se află, nici unul dintre cei implicaţi în ultimele răscoale.

Decorări

Bucureşti.—Cu prilejul serbătorilor d. Nicu Filipescu, Ministru de război a primit Ordinul Carol I, şi gradul de comandor.

D. Titu Maiorescu, Ministru de externe a fost numit mare ofiţer al Ordinului Carol I.

Intristaţii: Safta Arsenie, soţie; V. Arsenie cu soţia Elena şi copiii Ion, Zenobia şi Constanţa; Neculai Arsenie cu copii; Const. Arsenie cu copiii; Smaranda Arsenie cu copiii; Tuduriţa Arsenie cu copiii şi Petru Arsenie au durerea a aduce la cunoştinţa prietinilor perderea prea iubitului lor soţ, tată, socru, frate, unchiu şi bunic

†

V. ARSENIE

în etate de 72 ani

decedat Vineri 8 Aprilie a. c.

rugînd a lua parte la înmormîntarea rămăşiţilor pămînteşti care va avea loc în ziua de 10 April a. c., ora 4 p. m., la cimitirul Eternitatea.

Corpul defunctului se află depus în capela cimitirului.

Aceasta în loc de ori ce invitaţie.

ANUNCIU

In ziua de *18 Aprilie 1911*, se vor face vînzările mărfurilor falimentulu, *Şulem Solomon*, compuse din ghetei pantofi, gulere, manşete etc, evaluate la suma de 17.236 lei 50 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ghidale I. Ioseph*, compuse din barchet, cituri, satin, etc. evaluate la suma de 6533 lei 45 bani.

In ziua de *19 Aprilie 1911* ora 2 p. m. se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Schnürer & fiu*, compuse din mouseline, barchet, ştofe de lînă, şifon, etc. evaluate la suma de 107.031 lei 88 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ch. Isr. Dresner*, la ora 3 p. m. compuse din ştofe de lînă, atlas, matasă, satin etc. evaluate la suma de 134.978 lei 45 bani.

In ziua de *20 Aprilie* se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Ch. D. Rosenfeld*, compuse din postavuri, alpaga, ştofe pentru paltoane, etc. evaluate la suma de 28688 lei 10 bani.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

De vânzare

MOŞIA PETREŞTI din judeţul Iaşi pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iaşi.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primèsc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupră vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurăriler aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţiler de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor pe caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str.. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat la toţi celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

GRILLAGES 1 m de haut, le mètre 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Reservat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANĂ

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Ia câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Magazinul comerţului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

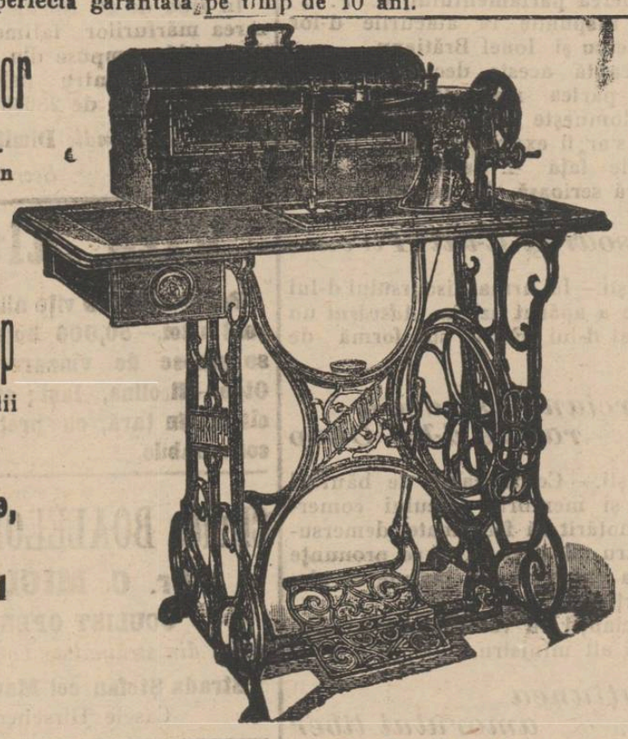

Gramophoane şi plăci. Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

N. L. Grossmann

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia E. Goldner, Iaşi No. 17 Strada C. I. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krayzan oski, Lăcătuş şi Electrician. Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1278 Joi 14 Aprilie 1911

De vorbă cu d. Petre Missir

D. Petre Missir trece în partidul d-lui Carp de doctrinarul partidului. Lunga sa carieră de ziarist al partidului, situația sa socială de profesor Universitar și avocat, i-a căștigat în ochii partidului acel ascedent, care l'a căpătat prin o muncă îndelungată și prin o rezistență politică specifică grupării, în care a trăit politicește.

D. Petre Missir s'a bucurat în partidul său de toate preferințele; a candidat în numele partidului în ori ce județ a fost pus, nu că doar ar fi avînd acel contingent electoral, ci pentru că e candidat central și țara trebue să-l aleagă. L'a ales Universitatea de Iași, cu toată atitudinea ostilă ce purtase Universității noastre, fiindu-i profesor; a candidat la Roman, la Bacău, desprinzîndu-se prin aceasta a fi reprezentantul numai al armenilor, ci al unui partid întreg.

Altă preferință; d. Carp a practicat mai totdeauna o atingere cu partidul liberal, nu de la putere egală la putere egală, ci ca milogitor de scaune în parlament. Alex. Lahovari l'a botezat din această cauză, că face opoziție miluită, și dacă d. P. Carp a colaborat cu Lascar Catargi la 1891—1895, și-a dat imediat coate cu d. Sturdza și d. Ionel Brătianu de la 1895—1907, așa că cei 4 ani de viață politică în guvernul conservator nu-i ștersese atingerile cu partidul liberal de la 1881—1891, și de la 1895—1907. Două-zeci și doi de ani de miluire liberală cîntăresc mai mult ca patru ani de guvernare conservatoare.

Ei bine, reprezentantul cel mai autorizat al acestei miluiri politice a fost d. Petre Missir. D. D. A. Sturdza a utilizat personalitatea d-lui Missir în cele mai delicate chestii politice, unde nuanța de partid era mai indicată, d-sa cu desinvoltura junimistă a trecut peste toate acestea și l'a slujit pe d. Sturdza mai abitir ca un liberal.

Iată de ce vorbele d-lui Missir capătă acea importanță specifică, în situațiile actuale politice, întru cît d-sa și ca doctrinar și ca practician a fost inima junimismului politic. In partea literară d. P. Missir a reprezentat foarte puțin junimismul de la Iași; și-a rezervat de la început partea politică a grupării. D-sa ca sintetizator știe a ocazionaliza generalul, cum și a generaliza ocazionalul. Aceasta este o mare abilitate politică și în zisele d-lui Missir se oglindește sufletul partidului.

D. Petre Missir a făcut în Senat pleduaria politicii d-lui Carp de la 1881 și pentru a explica bine pe d. Carp s'a vîrît în pielea d-lui Carp, căci după vorba cea plastică a Romînului, ca să judeci bine pe cineva trebue să te pui în pielea lui.

Care a fost și este pielea politică a d-lui Carp? Cetiți pe d. Missir și o veți vedea. Cum s'a vîrît acum d. Petre Missir în pielea politică a d-lui Carp, asta e altă chestie; faptul e, că oratorul junimist a făcut apologia unei politice personale a d lui Carp, *neconservatoare*, nu pe placul majorității și al dinastiei, nici pe a tradiției conservatoare, și cînd a văzut că a disecat o oră sufletul d lui Carp, a întors șirul vorbii pentru a drege efectul, că azi d. Gh. Gr. Cantacuzino și d. Petre Carp s'au unit pentru binele țării.

„D-lor, dar vor fi unii îngrijorați de faptul că relev deosebiri de altă dată, ce existau între *gruparea* junimistă și modul de a fi al partidului conservator, și poate veți avea teamă că relevînd acestea fac un rău partidului; nu vă fie teamă, căci deasupra deosebirilor din trecut, am pus împreună fondul nostru comun sufletesc, am pus tot ceia ce am avut fie-care din noi mai bun, pentru a împreuna inima și gîndul nostru pentru binele țării. Nu vă fie teamă, căci această unire este garantată de o virtute cetățenească, de acea abnegație patriotică, în virtutea căreia au dat mîna Gh. Gr. Cantacuzino și Petre Carp" (aplauze prelungite).

Aceste sînt suptilități retorice.

Dar fondul cuvîntării d-lui Missir a fost de a justifica cartelurile miluite ale d-lui Carp. Și aici d. Missir e cinic, căci în loc de a scoate ochii cartelatului, scoate ochii regimului electoral al nostru. Viața noastră politică n'are rădăcini în țară, căci țara nu e pregătită politicește. In starea actuală nu poți cultiva numărul, căci el nu există, nu e conștient de rolul lui. Un om politic, cel mult își poate cultiva și selecționa un cerc de prieteni, oameni aleși, cărora trebue dat prilej de a trăi politicește. Neavînd numărul ei ar trebui să se asfixieze și atunci, între cuvîntul de a trăi, de a te manifesta și între mijloacele prin care poți ajunge la acest drept de traiu politic, mila guvernului de a te alege e calea cea mai bună, singura posibilă, singura necesară.

De cît, pe cînd d. Missir desvolta ast-fel teoria junimismului miluit, un fior rece trecuse prin majoritatea zăpăcită de atîta cinism, din partea oratorului. In o țară de ticăloși, în o țară fără suflet politic, unde aspirațiunile sînt zero, unde conștiința nu există, este permis unei mîni de politiciani să facă toate sporturile politice, numai ca să poată trăi.

Mi se pare că, nici o dată oratorul Missir n'a fost în pielea lui, ca în aceste momente; căci era justificarea întregii sale mentalități, și nu se potrivește de loc cu cele spuse de d. Carp, că d-sa a fost împedicat de liberali de a face binele țării, căci totdeauna i s'au pus în cale.

Unul—d. Missir afirmă—că în cartelurile miluite totdeauna liberalii au ales pe d. Carp și ai lui, ca să nu se asfixieze politicește, în o țară de oameni ticăloși; d. Carp la rîndul lui acuză pe liberali că i-au stat în cale și l'au împiedecat de a înfăptui binele.

In sfîrșit—după d. Missir—*d.* Carp a găsit calea pentru a face binele țării; a lasat jos toată partea rea a sufletului — fără s'o desființeze — și folosindu-se de virtutea cetățenească și abnegația patriotică a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, s'a unit cu d-sa pentru .. a lua puterea.

Cînd omul făptuește nelegiuirea și milogeala politică, și trece asupra rationalizăriii faptei mai merge, calea-valea; cînd vii însă în parlamentul țării să rîdici la axiomă politică, murdăria faptelor tale și în loc de a găsi explicarea în slăbiciunea duhului tău, o arunci în spetele țării, și a corpului electoral, pe cari îi faci ticăloși, asta însamnă a peirde ori-ce simț de rușine, și rolul d-lui Missir n'a fost din cele mai ușoare, dar d-sa s'a achitat cu acea conștiinciositate demnă de cel mai de seamă reprezentant la junimizmului nostru politic.

***

Banchetul secret

Ca să se menție legenda, că din Iași pornesc toate ideile mari, grecineștii au făcut să se pornească încă o idee mare: dînd un banchet, nu știm în anume ce scop, în onoarea d-lui D. Grecianu, și l'au făcut secret—banchetul, nu pe d. Grecianu.

Secret a fost și scopul serbătorirei d-lui Grecianu. De obicei banchetele au loc un scop bine hotărît, cel de la Iași, de ieri seara, a avut felurite scopuri, cari se bănuiau de public, dar nici un scop definit.

Se spunea: banchetul se dă pentru sărbătorirea succesului electoral al d-lui Grecianu; pentru alegerea sa ca primar; pentru fericita sa întoarcere din Italia, dar nimeni nu poate preciza pentru care anume, din cele trei scopuri, se dă banchetul.

Scopul adevărat urma, deci, să-l tălmăcească banchetul, dar ce folos că el a fost secret.

A fost secret în înțelesul, că presa n'a fost invitată, că, deci, s'a hotărît ca discursurile și tuasturile, cari, cu siguranță, s'au rostit la șampanie, să nu fie date publicității.

Pentru prima oră se întîmplă ca un banchet pur politic, dat de clubul unui partid politic, sa aibă caracter pur misterios.

Firește, există și banchete politice cu caracter intim. Dar acele nu sunt date de clubul întreg, nici nu sunt anunțate, cum a fost acel de la Iași, cu două luni înainte de a avea loc.

Dar era fatal ca banchetul oferit unui barbat de stat de talentul d-lui Grecianu, să degenereze în ridicol, chiar sub punctul de vedere al formei sale.

N'a înțeles nimeni de ce a meritat să fie sărbătorit d. Grecianu, doar dacă sărbătorirea s'a făcut de acei cărora barbatul de stat de la Iași, le-a dat slujbe.

Dacă banchetul a avut acest scop, dacă a fost o serbare a recunoștinței stomacului—foarte bine s'a făcut că i s-a dat banchetului caracterul misterios ce l'a avut.

Dar am putea paria că, de și presa n'a fost invitată la banchet, ziarele carpiste vor publica dări de seamă—căci acele dări de seamă nu vor înregistra cine n'a luat parte la banchet, nici nu vor sublinia nuanța discursurilor ce-au fost rostite—ceea ce presa cealaltă ar fi făcut.

De aceea s'a recurs la sistemul serbărei secrete a d-lui Grecianu.

Paștele Popeștilor

Dacă a înviat pentru cineva mai cu folos Hristos, fiul lui D-zeu și mîntuitorul lumii, apoi a înviat pentru Popeștii partidului! Și precum zice biserica cînd hiritisește pe drept credincioși: „bucuria ce a simțit'o Maria Magdalena la vederea pietrei răsturnate de pe mormînt și la auzul vorbei îngerului păzitor, că Hristos nu este acolo, ci a înviat, să fie și prin casele d-v și la mulți ani", la nimenea n'a fost mai în plin de cît la Popeștii regimului.

De data asta și au pus jos ateismul. Nici Homer, nici Heriod, nici Lucrețiu nici Horatiu, n'au avut trecere, și ca moștenitori ai credinței strămoșești au pus să pocotlească ouă, să facă Cozonaci și Paști și să ducă prinos la biserică pentru a da laudă lui D zeu, de binefacerile sale.

Curierii la toți au adus bilete de vizite, telegrame C. V. T., cărți poștale ilustrate, la ei au adus plicuri galbene în opt cu decrete ministeriale.

«Domnule Profesor,

«Vi se face cunoscut că pe ziua de 1 April «sînteți numit, ca director al școalei Comerci«ale. Veți bine voi a lua pe samă arhiva și averea școalei și să înaintați de urgență ministerului cele cuvenite.

«Pășind în noua d-v însărcinare, ministerul «nu se îndoește un singur moment de zelul ce «veți pune întru îndeplinirea misiunei d-v.

p. Ministru, indiscifrabil.

Curierul a fost mulțumit cu o băncuță și plicul s'a deschis cu atîta religiositate, că s'a adus foarfecile cele mai tăioase ca nu cumva să se știrbească ceva din hărtia ministerială.

La înviere Popeștii au făcut cerc în jurul oficialilor; erau radioși și nu lumina cea vie a serbării, nu mulțimea luminărilor, nimic din toate acestea; ce strălucire pot da cele din afară, cînd sufletul e întunecat și negru! din contra ce adîncă mulțumire simțești și ce radiare de lumină, de viață, de voioșie nu dai, cînd ți-e sufletul plin de toate binefacerile zilei!

La ciocnit ouăle acasă după ce s'a luat anaforă — da n'au uitat să ia și nafură — n'a putut rezista nici un ou, nici chiar de pichere. Au zis cu atîta putere Hristos a înviat și a ciocnit cu așa tărie în ouă, că s'au spart ori cum le ar fi ciocnit, și cu vîrful la dos și cu dosul la vîrf.

Primul pahar a fost închinat pentru chêrul Démètre, căci cei patru au învățat de la teologul lor că pănă la D zeu te mănîncă sfinții, și dacă ministrul și cu secretarul său au iscălit decretele, ei n'au făcut de cît pentru că li s'a cerut de șerul de la Iași.

Ba după obiceul creștinesc s'a rînduit ca să se trimeată drept atenție creștinească cîte un cozonac și cîte o pască cu cîte 6 ouă, din cei mai crescuți cozonaci, din cele mai gustoase păști, din cele mai iscusit pocite ouă, șer-ului Démètre pentru a-i arăta toată gratitudinea Popeștilor pentru înalta atențiune ce a știut să acorde devotaților săi prieteni.

„Ziua învierei să ne bucurăm, Popescule, Paștele, Domnului, Paștele; că din moarte la... direcție și de pe pămînt la putere, Hristos D-zeu ne-a chemat pe noi, cei ce strigăm, Trăească șeer-ul Démètre".

PRINCIPIUL d-lui CARP

— Ca și Spiridonia—Primăria Iași să inceteze plățile —

Primarul Iașilor s'a adresat d-lui P. P. Carp, ministrul finanțelor, cu rugămintea de a veni în ajutorul comunei cu fonduri luate din fondul general comunal.

Domnul Carp a prescris primarului de Iași aceeași eroică rețetă, pe care a prescris o și eforilor Sf. Spiridon:

— Dacă n'aveți bani, să dați faliment. Numai cu modul acesta țara va putea lua cunoștință de cum au fost administrate, sub liberali, instituțiile publice.

Domnul Carp n'a revenit asupra principiului său și se poate spune, că atît instituția Spiridoniei, cît și comuna Iași, se află în stare de jenă financiară, nu chiar de faliment, cum ar fi dorit'o d. Carp.

Spiridonia se află în jenă financiară: ea nu este în stare să-și achite datoriile curente: plata clădirei „Maternității", a instalației caloriferelor, datoriile către diferiți furnisori.

Iar în ce privește comuna Iași, ea s'a văzut constrînsă să recurgă la o calcare flagrantă a legei contabilității, obligîndu-se să plătească procente de șase la sută la capitalul ce datorește, pentru canalizarea orașului, în timp ce contabilitatea oprește plata de procente.

Se înțelege că și eforia va fi nevoită să facă același lucru și ast fel jena ambelor instituțiuni devine publică.

Procentele ce vor plăti cele două instituțiuni, vor greva și mai mult două budgete in suferință, iar capitalul datorit va rămînea același, așa că la anul jena celor două instituțiuni, va trebui, fatal, să degenereze în încetare de plăți.

Ministrul finanțelor ar fi putut foarte ușor să evite starea aceasta, dar nu numai că n'a voit, dar și-a pus în cap să facă două lovituri politice și ține, pentru acest sfîrșit, să provoace falimente imposibile.

Ministrul pretinde că ultima administrație comunală a liberalilor și eforii Spiridoniei, numiți de liberali, ar fi făcut administrații destrăbalate, nesocotite. Și a găsit și sancțiunea: și comuna și eforia să dee faliment.

Faliment poate da cine va, care, în adevăr, a păgubit totul, sau acela care, cu rea credință, își înstrăinează sau îndoșește averea și fură pe creditorii săi.

Dar să dai faliment cînd ai, cînd toată averea ta, de mii de ori mai mare ca pasivul, este la ochii tuturor—principiul acesta este o invenție specială a d-lui Carp și este prea din cale afară naiv pentru un om de stat.

Să se declare în stare de faliment Spiridonia datoare în cont curent cu 450.000 lei, dar cu venituri de peste trei milioane anual. Sau Primăria Iași, să se declare falită, fiind că cere o subvenție de la stat, cu prilejul lucrărilor de apă, cari au trecut de 14 milioane!

Principiul falimentului, acest principiu al negețitorului fără scrupule, d. Carp îl are special pentru Iași, ca amintire pentru faptul accidental, că leagănul actualului prim-ministru a stat în Iași.

Căci numai instituțiile publice din a doua Capitală, d. Carp ar dori să le vază date pe mîna sindicului de falimente și numai asupra veniturilor lor ar dori să audă curgînd popririle și sechestrele.

Cazarma jandarmilor pedeștri din București, automobile pentru inspectorii poliției din Capitală, palate de milioane pentru Senat și ministerul de interne, tot sacul de milioane, produse din excedent, golit asupra Bucureștiului, toate acestea sunt cadouri și atenții, făcute de d. Carp, orașului pe care, evident, dorește să-l vadă prosperînd, nu dînd faliment.

Dar noi știm astă-zi cît de minuscule apar instituțiunile noastre din Iași, absolut toate, față, spre pildă, de grandioasa instituție a jandarmeriei celor pedeștri din București.

Nouă ni s'a luat. S'a luat din nevoie și s'a umplut paharul altora. Iar ca soluție și ca sfat părintesc, ni se trimite, din București, o bucată de ceară roșie, ca să ne pecetluim intrările în instituțiile publice.

Asta ie politica d-lui Carp. Fiind-că ea a dat faliment de multe ori, îi vine foarte ușor să învețe și pe alții să dee faliment.

Aceasta ie banala psihologie a muflujilor.

In Extremul-Orient

Un Ferrer japonez. — „Izgonirea lui Christ".—Un budhist socialist.—In lumea artei.—Teatrul japonez și chinez. Progrese lente.—Arta japonă în Romînia.

De curînd s'a vorbit în ziare despre un „anarhist" japonez executat ca primejdios agitator: scriitorul Kotoku.

Era un literat și un moralist, autorul multor producțiuni literare, între cari și o lucrare postumă, terminată în celula în care și-a așteptat moartea—și întitulată „Izgonirea lui Christ". Lucrarea s'a publicat sub pseudonimul Shusin — care însamnă „apă limpede" în limba japoneză — și se pare că această operă n'a contribuit puțin la grăbirea sfîrșitului lui, sub influența misionarilor diverselor confesiuni, așa de numeroși în Japonia.

Intocmai ca în afacerea Ferrer, urile clericale i-au fost fatale lui Kotoku, un discipol al reformatorului Nakae Chomin.

Ultima operă a scriitorului sacrificat se inspiră din concluziunile cărții profesorului Dreus asupra „Mitului lui Christ". Autorul, care n'a scris un pamflet, ci o carte de știință, conchide la neexistența istorică a lui Christ și apelează la compatrioții săi ca să nu părăsească religiunea lui Buddha ori a lui Confucius pentru o doctrină exotică, întemeiată pe un simplu myt.

*

Nu numai filosofia japoneză, dar și arta japoneză e la ordinea zilei. A fost, nu de mult, de actualitate și la noi cu ocazia vizitei d-nei Hanako.

Drama japoneză modernă înfățișată nouă prin cele mai de seamă producții ale ei *„In cenușăre"* și *„Otake"*, a apărut tuturor ca o, neîntrerupă cercare nereușită de emancipare de sub stăpînirea vechilor tradiții ale poporului japonez, observă cu dreptate o publicațiune literară din Capitală.

De altfel, întreaga manifestare a acestui popor harnic, pe tărîmul social și politic, pare mai mult rezultatul unei evoluțiuni pripite, împlinită în senzul nivelării cu civilizațiunea europeană. Și tocmai ușurința asimilării a tot ce e producție străină, va aduce în curînd ruina totală a tradițiilor sale.

S'ar părea de la prima cercetare că obișnuința imitației a silit geniul inventiv al poporului japonez, și că, de această scădere morală, se resimte și producția dramatică a țării. In realitate însă, frigurile imitației n'au găsit pînă acum teren propice în marea masă a poporului, care a rămas refractară civilizațiunii. Cîtă vreme va rezista, nu știm. Fapt e, că geniul popular creiază mereu legende, în spiritul cărora însă, autorii japonezi moderni se pare că nu mai vor scri.

In schimb, dramaturgii „continentului civilizat", uzînd prea mult subiectele luate din viața europeană, caută inspirațiuni tocmai în miturile poporului japonez — tratîndu-le, bine înțeles, după toate regulile artei dramatice moderne. Și astfel, spre a ne face o idee asupra moravurilor acestui enigmatic popor, nu vom mai asculta trupele nipone interpretînd drama pur japoneză, ci ne vom orienta după scrierile lui Robert d'Humières sau Lengyel, autorul dramei *„Taifun"*.

Drama chineză a rămas pînă azi, așa cum a fost dintru început concepută. Ea prezintă o oare care analogie cu producția clasicilor greci și romani: un zeu apare la începutul piesei pe scenă și povestește antecedentele; apoi, întîmplările se succed ca în drama clasică.

Inainte vreme, Japonezii ca și Chinezii, de și acopereau cu aur pe actori, îi disprețuiau ca pe niște ființe coborîte pe ultima treaptă socială. Și, într'adevăr, atribuțiile actorilor se reduceau de multe ori la ale unui „clown" modern. Se îmbrăcau în costumele teatrale ceie mai extravagante spre a provoca rîsul spectatorilor și a le deschide pungile, astfel că se pierdea cu totul simțul demnității.

La această extravaganță în costumare îi împingea mai ales faptul că moravurile țării nu permiteau de loc abordarea scenii, așa că actorii erau nevoiți să joace și rolurile femeiești (ca și în Franța, pînă la 1545). In china, obiceiul a rămas neschimbat; in Japonia însă, moravurile s'au mai îndulcit în timpul din urmă și azi femeile își pot desfășura talentul pe scenă alături de bărbați.

Trupele franceze care de la o vreme își fac mereu apariția pe scenele din

Tokio — interpretînd pe dramaturgii francezi — au imprimat artei dramatice japoneze pecetea europenismului. Numai astfel se explică ciudatul amestec de apucături cunoscute prea bine nouă şi de gesturi care tradează depărtarea de noi a poporului japonez. Tot astfel se axplică şi factura pieselor japoneze: un amestec de naivitate şi seriozitate, o succesie bruscă de la scena bufă la cea intens dramatică şi o întrebuinţare pe scara întinsă a trucurilor scenice, cu care noi de mult ne-am obişnuit.

Dar dacă drama japoneză se află într'un stadiu nedecis şi tinde spre perfecţionare, localurile unde piesele sunt reprezentate, au rămas în starea primitivă. Scenele nu sunt fixe, ci se învîrtesc în jurul unei axe, aşa încît unei rotiri necomplecte, corespunde o schimbare de tablou. Artiştii intră în scenă prin sală şi sunt obiectul unei deosebite atenţii din partea publicului, curios să-i vază jucînd.

De altfel artiştii japonezi simţind nevoia unei mai bune prezentări în faţa publicului, au construit de curînd un teatru cu scenă stabilă şi cu intrări separate pentru public şi artişti.

*

Ceea ce s'ar fi cuvenit însă, ar fi ca să interprindă turnee europene *după ce* îşi vor fi organizat şi modernizat teatrele în ţara lor.

In condiţiunile artistice de astă-zi „stelele" japoneze nu prea trezesc entuziasmul european. E pacat de decepţiile pricinuite pe seama unui popor atît de brav şi atît de înzestrat în aptitudini înalte. **A.**

OAMENI ŞI LUCRURI

DE LA VIS LA VIAŢĂ

Aduc oare zilele de repaos, zilele marilor serbători vr'o schimbare reală în lume? Fără îndoială. Era destul să observăm unele din cartierele populare ale oraşului, cu deosebire acele care duc înspre marile grădini din împrejurimi. Toate gemeau de lume în aceste frumoase zile de sărbătoare; valuri de oameni dispăreau în mări de praf,—înfruntau depărtările şi căldura şi oboseala, ca şi cum i-ar impinge o adîncă trebuinţă—un cult adevărat—ca să respire aierul liber, primăvăratec şi să împărtăşească exaltările de intensitate mare, aşa cum le dă numai prezenţa marilor mulţimi. Vagoanele pline, trăsurile încărcate şi grămezile de pepeştri întreprinzători,—de preste tot se vedeau îndreptîndu se către aceleaşi puncte atrăgătoare şi îmbălsămate; de preste tot figuri voioase, obraji colorati şi butoniere înflorite—numai în cinstea primăverei pe care o aduc, plină de viaţă şi de expanziune, sărbătorile paştilor.

Sufleteşte—omul nu mai e acelaşi. Şi, fără îndoială, întocmirea bună a zilelor de mare sărbătoare stă într'aceea că *sileşte* pe cei mai mulţi la odihnă, la răgaz şi, prin aceasta, la o cheltuială a energiei în manifestări de voioşie, la o reînnoire a vigoarei şi a dorului de a lucra,—la acel uşor delir, care dă sociabilităţii o formă şi o intensitate necunoscută. Toate aceste izvoresc *nu* din sporul de simţire, ci din economisirea forţelor lucrătoare.

Cît de mare e această cîtime de putere şi de energie, înţelegi mai lămurit *nu* cînd te afli în mijlocul ei, contribuind şi luînd parte la dînsa,—ci din potrivă, în oarele tîrzii, cînd totul e adormit, cînd trecătorii sunt rari, cînd domneşte tăcerea pretutindeni, cînd viaţa e ca dispărută.

Sunt clipele de contemplări, de meditări, de singurătate şi de vis. Singurele clipe cînd te poţi uita la cer şi să te întovărăşeşti cu acea adorare mută, în care natura slăveşte propria ei veşnicie, în lipsa micimilor ce alcătuiesc luptele noastre sterpe:

...Et l'âme qui contemple et soi-même s'oublie
Dans la splendide paix du silence divin,
Sans regrets, ni désirs, sachant que tout est vain,
En un rêve éternel s'abîme ensevelie.

E o tăcere eloquentă, pentru că plutesc în aer, cu o evlavioasă discreţie, ecourile spiritualizate şi idealizate ale existenţei pămînteşti. E misticul concert al tuturor ecourilor îmbinate într'un ritm ciudat şi bogat. E toată gama sunetelor: şi tunurile care au bubuit ca un simbol ironic al naşterei unui mare sol al păcii, şi clopotele cari şi-au tremurat atît de mult în aer plînsetele lor, şi chemările tainice ale iubirilor,—toate se regăsesc în atmosfera subţiată a serilor tîrzii şi instelate.

Sunt de toate,—dar lipseşte viaţa,—viaţa omenească propriu zisă şi poate că *aceasta* dă frumuseţea particulară, neasemănată oarelor tîrzii ale nopţilor scînteietoare de primăvară?

...Iată acum şi dimineaţa,—apropiindu-se în haina purpurie a sorilor de zi. Din ce în ce aerul e mai plin de vuete şi de sunete. Neamul cocoşilor stăpîneşte văzduhul prin glasurile semeţe şi stridente. Latratul cînilor, ciripitul vrăbiilor umplu aerul de atîtea coruri variate.

E o nervozitate febrilă peste tot, cu atît mai mare, cu cît s'apropie mai mult ceasul răsăritului de soare. Numai Craiu-Nou, din ce în ce mai palid, pare a se teme de sosirea soarelui binefăcător,—căci îl va şterge de pe faţa cerului. Incolo—e un spasm de nerăbdare şi de expansiune, un imn discret către Soare, o trezire obştească şi o chemare neîncetată, ca un preludiu măreţ.

E oare lumea mai puţin frumoasă acum? Din potrivă.

...Să uităm dară visul,—căci vin ceasurile de trudă, ceasurile de adevărată viaţă, pline de răspundere şi de greutăţi. **Rodion**

Asupra disciplinei şcolare

— Două concepţii în această privinţă —

I

Cuvîntul disciplină are mai multe înţelesuri. Cînd e vorba însă de şcoală el nu poate să însemne alta de cît mijloacele, măsurile, cari trebue să asigure condiţiunile neaparate pentru ca activitatea învăţătorului să decurgă în mod normal. Căci, negreşit, pentru ca acesta să poată lucra cu folos în şcoală, este necesar ca şcolarii să fie supuşi la nişte reguli de purtare şi de activitate, cari să le asigure progresul. Prescripţiunile regulamentului pe cari copiii sunt ţinuţi să le observe la şcoală nu rezultă prin urmare din natura lucrului sau dintr'uu principiu pedagogic, ci din ne voia de a reuni în acelaşi local şi sub un singur învăţător, un număr mare de copii. E de prisos să stăruim asupra nevoei pentru învăţător de a-şi asigura linişte şi ordinea pe timpul prelegerilor sale, într'o clasă cu mulţi copii şi în care materiile de învăţămînt nu corespund unei trebuinţi a naturii copiilor. Cu drept cuvînt, dar în starea obicinuită de lucruri, atîta valorează şcoala cît valorează şi disciplina care se observă în ea.

Noi considerăm disciplina numai ca mijloc de a constrînge pe şcolari să primească numai decît cunoştinţele pe care vrem noi să li le dăm şi pentru ajungerea acestui scop nu alegem mijloacele. Noi nu cunoaştem de cît două alternative: pedepse ori recompense. Copilul trebue să se supue la orice tortură intelectuală ori ademenit de perspectiva recompenselor materiale sau morale, ori de frica pedepselor.

Pedagogii moderni însă, nu se mulţumesc numai cu rezultate momentane. Ei avînd altă concepţie despre educaţie, au şi alta despre disciplină. Ei consideră disciplina ca pe un obiect de studiu, ca să zicem aşa, care trebue ca şi acesta să contribue la educaţia copilului, adică să-l facă să-şi însuşească şi prin disciplină calităţi de ale caracterului moral: spirit de observaţie, de disciplină, de solidaritate, simţ de datorie, de dreptate, răbdare, stăruinţă, etc. De aceia ei dispreţuind şi combătînd mijloacele ordinare de disciplină, pe care ei le numesc artificiale, caută s'o obţie ca pe orice cunoştinţă ştiinţifică, pe calea observaţiei, a experienţei, a practicei.

Scopul disciplinei, prin urmare, după pedagogii moderni, nu este numai de a asigura liniştea pentru un moment, pentru a uşura munca învăţătorului preocupat numai de a satisface cerinţele progresului.

După aceştia disciplina are un scop mult mai înalt care constă în a face pe copii să cîştige deprinderea de a se conduce singur în viaţă; fără ajutorul nimărui şi de a lucra fără a aştepta vre o răsplată ci numai din simţ de datorie.

Pentru ca cineva să ajungă a se bucura de aseminea calităţi în viaţă, el trebue să fie supus încă de mic unui sistem raţional de disciplină şi de educaţie. De aceea, după cum în ştiinţă nu este de cît o metodă pentru ca cineva să-şi cîştige cunoştinţele, tot aşa pentru a-şi cîştiga spiritul de disciplină, nu este decît o singură metodă, acea a experienţii. Copilul să fie pus în poziţie de a se purta bine, corect nu din frica de pedepse, ci din propriul său îndemn, din neputinţa recunoscută de el însuşi de a se purta alt-fel.

In cît vedem cum concepţia despre disciplină şi disciplinare a evoluat după concepţia despre educaţie şi instrucţie. Dacă se pune ca scop al instrucţiei cîştigarea de cunoştinţi cît mai multe, atunci disciplina se ia în sens brutal, constrîngerea nemiloasă a copiilor la linişte cu ori ce preţ. O concepţie mai înalta capătă disciplina, îndată ce însăşi instrucţia a căpatat concepţia unui scop mai înalt.

In această de pe urmă concepţie, şcoala ia cu totul alt aspect. Invăţătorul n'are nevoe să atîrne pe toţi păreţii şcoalei regulamente de ordine şi disciplină. Lui nu-i pasă dacă copilul face oarecari abateri de la ordinea stabilită. El n'are să pedepsească singur, copilul are să se pedepsească prin el însuşi sau de către colegii săi. Din contra, toate abaterile de la regulamentele noastre, pentru învăţătorul şcoalei moderne sunt ocazii de a cunoaşte mai bine sufletul copilului şi natura lui.

De aceea numai cunoscînd scopul ce urmăreşte şcoala în America de pildă şi pănă la un punct şi cea din Anglia, ne putem da seama despre felul de disciplină pe care îl preconizază învăţătorii de acolo, fel pe care noi nu-l admitem şi nici nu ne reuşeşte pentru că suntem siliţi să lucrăm în împrejurări cu totul deosebite de cum lucrează ei. Numai aşa ne putem da seamă de *self-government-ul* şcoalelor din America, care tind să se introducă şi în Anglia în toate şcoalele şi care este introdus în unele din *şcoalele nouă* de pe continentul nostru.

In şcoalele nouă din Franţa şi Elveţia şi în *Landerziehungoheim-ele* d-rului Lietz din Germania, învăţătorii se servesc de o disciplină care nouă ni se pare ciudată, în vremea lor li se pare foarte naturală, faţă de împrejurările în care sunt puşi ei să lucreze. In aceste şcoli disciplina se face ori de către copii,—şcoala considerîndu-se ca o mică societate, în care legile sunt făcute de către dînşii,—ori învăţătorul face apel la simţul lor de datorie, de demnitate, de dreptate, la simţul lor, de responsabilitate.

Reuşita este deplină. In Statele-Unite copiii moştenesc atîta simţ de demnitate, de responsabilitate, etc. în cît Self-government-ul reuşeşte foarte bine de cînd el este introdus în şcoalele de acolo.

După cum părinţii lor se supun cu cea mai mare uşurinţă la legile Republicei, tot aşa copiii aceştia se supun la regulele pe cari înşişi şi le dau, pentru că nimic nu este mai uşor de cît a te supune la legile pe cari tu însuţi ţi le-ai dat. Intr'un stat, absolutist, poporul nu se supune legilor ţării pentru că ele sunt făcute numai de o mică parte în folosul acesteia şi în dauna mulţimei care n'a avut nici un cuvînt.

De mult unii pedagogi s'au ridicat potriva fe'ului de educaţie, prin constrîngere. Ei au cerut totdeauna mai multă libertate pentru copil, mai multă spontaneitate din partea lor şi mai puţină încăpăţinare din partea învăţătorilor de a-l forma după chipul lor de a vedea. Pedagogii moderni nu fac alta de cît să afirme ideile celor vechi cu autoritatea pe care ie-o dă ştiinţa biologiei asupra funcţiunilor activităţii fiziologice şi psihologice a fiinţelor. Filosofi ca Spencer,—care cere ca copilul să fie lăsat să se desvolte pe cît e posibil prin el însuşi,—ca Tolstoi, care reclamă pentru copii libertatea absolută, recunoscîndu-i puterea de a-şi face singur educaţia cu ajutorul inteligent al educatorului, susţin emanciparea copilului de sub jugul disciplinei autoritare.

In alt număr vom da un rezumat după Guyau (Education et Hérédité) al felului de disciplină cum îl înţelege Tolstoi, şi pe care l'a practicat la şcoala sa, dirijată de dînsul la Iasnaia-Poliana.

C. V. Buţureanu
Institutor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un detronat.—Academicianul Emile Faguet, essaystul fără pereche, polygraful înzestrat cu o uriaşă putere de producţiune este astăzi un detronat. A început să nu mai fie luat în serios—tocmai din cauza abundenţei cu care, neobosit, se multiplica zi cu zi pentru a scrie *de omni re scibili.*

Nu de mult şi-a dat părerea în chestia „rochiei-pantalon. Ca şi cum era în joc o problemă de mare interes literar! Acum se pare că volumul cel mai nou „Les prejugés nécesaires" nemulţumeşte pe toată lumea. D. Gaston Picard directorul revistei „L'heure qui sonne" scrie:

„Am tot dispreţul posibil pentru acest vulgar mizgilitor de hîrtie, devenit un Ponson du Terrail al criticei. Dacă ar exista o justiţie literară, ar merita să fie executat în public pentru crimă în dauna literaturii. Şi aşa cere să se confisce nu averea lui, ci cărţile lui, căci sunt un pericol pentru generaţiile viitoare. Mă înfior gîndind, că într'o zi, poate se va explica gîndirea unui Platon ori Nietzsche prin comentariile unui critic impotent şi nerod ca al lui Faguet..."

Conferenţiarul de literatură din Bruxelles Henri Guibeaux, de la Universitatea nouă, într'o polemică cu Brandes scrie şi el despre „lamentabilul Faguet".

Să fie decepţia atît de unanimă?

*

Asupra chestiunii „Amorului" liber, de actualitate la noi în ţeară, în urma iniţiativei unei doamne, Raicoviceanu, vom publica mîni un articol al colaboratoarei noastre d-na Maria C. Buţureanu.

*

Parlamentnl german a primit petiţiune semnate de 10336 barbaţi şi femei prin care se cere ca să se permită fetelor să frequenteze şi şcolile secundare de băeţi. Intre semnatari figurează 3139 membri ai corpului didactic.

*

La Frankfurt a. M. s'a format un comitet pentru ridicarea unui monument lui Heinrich Heine. S'au adunat în scurt timp 18000 mărci. Municipalitatea a acordat un loc foarte bun pentru aşezarea monumentului.

*

In ziua de 21 April stil nou, indeplinindu-se 2664 zile de la „naşterea oficială a oraşului Roma" s'a deschis expoziţia în mod oficial, pentru marele public.

Expoziţia nu e încă complect terminată, dar vederea ei este extrem de pitorească şi interesantă.

*

STRUNA ZILEI

BOALA CIUDATA

Aşteptăm să vedem cum o să iasă epitropii din această încurcătură cu nesubvenţionarea Slănicului şi cu împrumutul...
Diverse ziare.

C'o să iasă greu—mai treacă!
Dar ciurea este şicul:
Ca ieşirea grea s'o facă
Nu spitalul, ci... Slănicul.

INFORMATII

❑ Ministerul de interne a adresat următoarea circulară prefecturilor din ţară:

D. preşedinte al camerei de comerţ şi industrie din Iaşi ne aduce la cunoştinţă că unele autorităţi comunale ar abuza de puterea lor, fixînd preţul mărfurilor sau confiscîndu-le.

Practicarea comerţului fiind absolut liberă, iar autorităţile comunale nefiind îndrituite prin nici un text de lege să ia asemenea măsuri, vă rugăm să cerceteţi dacă aceste abuzuri se petrec în judeţul d-voastră şi în cazul afirmativ, să luaţi măsurile necesare ca asemenea stare de lucruri să înceteze.

Rezultatul cercetărilor d-voastră cum şi măsurile pe care le veţi fi luat, le veţi raporta şi ministerului.

Suntem perfect de acord, ca asemenea stare de lucruri să înceteze. De aceea cerem ca „autoritatea comunală" I. Stamatiu, să înceteze cu confiscările şi să se apuce de vîndut lemne—specialitate în care este specialist.

❑ Domnul Alexandru Lambrino, licenţiat al facultăţii juridice din Iaşi, a fost numit avocat al C. F.

❑ Mitropolitul Moldovei a ordonat o anchetă contra unor călugări din monastirea Neamţ bănuiţi a fi autorii incendierei a zece stoguri de fîn ce aparţineau monăstirei.

❑ Domnul dr. Vlad Ghidionescu a fost autorizat de ministrul instrucţiei să ţie o conferinţă de pedagogie cu prilejul conferinţelor corpului didactic primar din Iaşi.

Prelegerea d-lui Ghidionescu va avea loc Vineri, 15 c. ora 10 jum. dimineaţa, în aula Universităţii.

❑ Domnul institutor I. Dimitriu va ţinea discursul ocazional la Mitropolie cu prilejul serviciului divin pentru conferinţele corpului didactic primar.

❑ Domnii G. Pop şi T. Brătianu, numiţi sub comisari, au fost repartizaţi primul la disp. I, al doilea la despărţirea III.

❑ Un preot catolic, Misionar din India, trecînd ocazional prin Iaşi, va ţinea Duminică 17 Aprilie un discurs în limba franceză, în Biserica catolică din localitate, în timpul liturghiei, dela oarele 10 dimineaţa.

❑ **Linia ferată Crasna—Huşi.**—Sîntem în Aprilie şi nici un semn că se vor începe lucrările în vara aceasta. Va trece şi campania de lucru a anului 1911 şi nu se vor începe lucrările de prefacerea liniei de cale îngustă, în cale normală.

Creditul de un milion lei, ce se prevăzuse pentru lucrările de terasament din Crasna la Creţeşti s'au cheltuit pentru alte celea, ca cumpărări de şini pentru liniile actuale. Apoi nevoind a se face lucrările în regie, ci în licitaţie, nu s'a făcut pînă acum nici un demers.

Altă cauză a încetinelei lucrărilor este că dacă s'au făcut studiile de transformarea liniei din Crasna în Creţeşti, nu s'a fixat încă nimene asupra secţiunii Creţeşti—Huşi. Şi pînă la fixarea definitivă nu voesc să se înceapă nici o lucrare.

Sînt trei păreri: Una cere să se meargă cu linia pînă sub Dobrina şi de acolo prin tunel de un chilometru să iasă în linia actuală ca să se poată folosi actuala gară. In sprijinul acestei păreri sunt toţi proprietarii de case din partea de sus a oraşului Huşi, care s'au deprins cu şuerul maşinei de tren şi nu voesc a rămînea ca un loc de primblare în partea cea mai curată şi frumoasă a tîrgului.

Nimene însă nu e de această părere, căci tunelul ar costa prea scump, terenul e nisipos şi cine nu ştie că tăetura făcută la Dobrina ce buclucuri n'a provocat şi ce cheltueli mari de întreţinere! Cel puţin din minister nu e nimeni de această părere. Iar în ziua cînd pentru interesele a 2—3 inşi, proprietari de case, direcţia C. F. R. s'ar hotărî la acest proect, ar ridica din tot oraşul şi judeţul proteste unanime.

Altă părere este ca să se ducă linia cu 3 chilometri mai sus pe Lohan pînă la întretuerea şoselei Huşi—Iaşi în vale la crîşma lui Căciulă. Aici prin tunel se va eşi în dreptul Epurenilor d-lui C. Emandi şi va duce gara la Dric. Pentru acest de al 2-lea plan s'au oprit cei din direcţia C. F. R. dar ridică obiecţiuni serioase atît din partea judeţului cît şi a oraşului. Tunelul ce se va face sub Lohan spre Epureni va scurgi linia, şi apoi nu va descri de cît Epurenii d-lui Emandi şi satele din jur: Duda, Rovaci, Pătineşti.

Gara la Dric va deschide noi artere de viaţă oraşului, căci prin viaductul ce va lega dealul Dricului de dealul Tîrgului va înlesni ca din gară să fii în inima tîrgului în 5 minute, pe jos. La acest plan al direcţei generale, a c. f. r. judeţenii de Nord, cer să se facă o variantă, care de alt fel o'primise şi d. V. G. Morţun fostul ministru de lucrări publice. Din gara Cristeşti linia se apuce pe sub coasta dealului Tătărănilor, Stroeştilor, Tăbăläeştilor şi în deal deasupra Avereştilor şi să facă Gară; de acolo prin lucrări de poduri şi altele, fără tunel să tae dealul Podolenilor, Păbueştilor, Epurenilor şi să se scoboare la Dric.

Ocolul ce se va face de aproape 10 km. va fi pe depl'n răsplătit prin serviciile ce va aduce partea de sus a judeţului. Toată valea Crasnei din fund; Tătărăni, Tăbăläeşti, Grozeşti, Boteşti, Avereşti, Dolheşti. Crăsniţa apoi satele din reversul de răsărit începînd cu Bohotin, Mosna, Cozmeşti, Podoleni, Păhueşti, Novaci, Duda, Epureni, vor fi deservite în tot cursul anului. Va ridica valoarea moşilor şi se vor înlesni transacţiile comerciale, căci această linie de penetraţie în judeţul Fălciu va arunca binefacerile asupra a 3—4 văi paralele.

Ne facem ecoul acestor cereri economice şi cerem şi noi ca prin noua linie ferată Crasna Huşi să se facă o linie de penetraţiune economică deserovîndu-se nu numai oraşul Huşi ci şi judeţul Fălciu în partea sa de Nord, pînă ce vom avea putinţa să ducem linia ferată în jos din Huşi la Fălciu şi de acolo să se lege cu linia Bereşti-Galaţa, ca şi valea Prutului, să-şi aibă calea ei ferată economică şi strategică la nevoe.

❑ In strada Zugravilor a fost declarat un caz de scarlatină.

❑ Circulaţia în vagoanele tramvaiului a fost foarte animată în primele două zile de paşti.

In ziua întîia s'au încasat 2160 franci în ziua a doua 2540 franci.

❑ In seara de Vineri 15 Aprilie a. c. se dă la Circul Sidoli o reprezentaţie Cinematografică, cu un program foarte amusant, în folosul societăţei „Salvarea" din Iaşi.

Cine doreşte aşi reţinea bilete de intrare este rugat a se adresa la farmacia Werner pînă în ziua reprezentaţiei unde sunt depuse biletele spre vînzare iar în seara reprezentaţiei la casa circului.

❑ Un furt prin spargere a fost operat ieri la vila D-nei Eugenia căpitan Mihail, care se află dusă în străinătate.

Hoţii au furat mai multe lucruri casnice şi au dispărut.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub preţul pieţei		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.00 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

PONDOIR
pliant
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 27

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni deasigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!
pentru domnii cari se bărbieresc singuri
OBŢINUT PRIN
CREMA de RAS
OLLO Sé întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **un contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**
E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**
CREMA OLLO
Singurul depozitar general pentru România
PARFUMERIA FRANCEZA
FOASTA
ROBERT
—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă se ve lua 2 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

Magazinul comerţului in rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Depozit de Maşini de Cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE
Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore si ori-ce accesorii

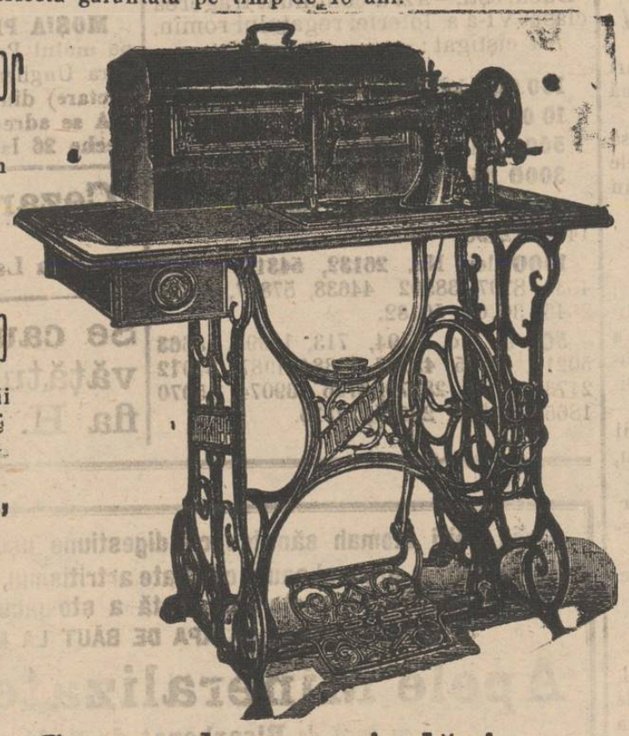

Gramophoane şi plăci.
Instrumente muzicale
TOATE SE VIND IN RATE CONVENABILE LA
Magazinul comerciului in rate
S. L. Grossmann

4 ani de succes 4
CIRCUL SIDOLI
In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt
Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

POTS-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi
„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 6-a Loteriei IXa
sau pus în vânzare,
Tragerea dela
5 Aprilie 3 Mai 1911
Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 le
Iar câştigur la totale represintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Gardner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu— Instalaţiune cu motoare electrice executată ded. Iohan Krzyzanoski, Lăcătuş şi Electrician. Iaşi Str. Păcurari No. 17

Conferințele generale ale institutorilor și învățătorilor

Programul lucrărilor

Mîine, 14 Aprilie, încep conferințele generale ale institutorilor și învățătorilor cari se vor ținea în Iași, în localul școalei „Gh. Asachi" în patru secții. Conferințele vor dura până Duminică, 17 Aprilie, inclusiv.

*

In prima zi de conferință institutorii și învățătorii, adunați în localul de conferinți vor merge în corpore la Mitropolie, unde vor participa la un serviciu religios. La orele 11 dim. institutorii și învățătorii se vor întruni sub prețidencția revizorului școlar, care le va anunța și programul de lucrări.

După amiază, între oarele 3 și 5, se vor face comunicări privitoare la predarea cursului de desen, pentru clasa I și noțiuni pentru complectarea cursului de desemn în clasa II primară.

Vineri 15 Aprilie de la 8 la 12 a. m. se vor face trei lecții de desen, cu elevii clasei II a. Subiectul dat este combinarea unui desen decorativ dintr'o poveste cunoscută.

După amiază lecții practice asupra lucrului manual.

Sîmbătă 16 Aprilie: dimineața se vor ține două conferințe de psihologie și pedagogie, cu privire la educația voinței și mijlocele prin care se pot obține ordinea și disciplina în clasă.

După amiază două lecții practice privitoare la intuiție, cu elevii claselor I și II-a.

In urmă se vor face critica lecțiilor.

Duminică 17 Aprilie: Dimineața se va face o lecție practică de științe naturale cu elevii clasei a IV a.

Cu această lecție, conferințele vor fi terminate.

*

Conducătoarele de grădini de copii vor lua de asemeni parte la conferințele generale împreună cu corpul didactic primar.

In prima zi conducătoarele de grădini de copii vor face lecții practice de narațiune. Vor face o povestire pe baza unui tablou, și lecție de cînt sau joc froebelian.

Vineri 15 Aprilie, lecții practice de vorbire ori intuiție, și lecții de desemn.

După amiază se va face critica lecțiilor de dimineață.

Sîmbătă 16 Aprilie ultima zi de conferințe, conducătoarele de grădini de copii vor lua parte la conferințele de psihologie și pedagogie, iar după amiază vor lua parte la expoziția de lucru manual ce se va organiza cu prilejul conferințelor generale.

*

Institutorii, învățătorii și conducătoarele grădinelor de copii, cari nu vor lua parte la conferințele generale, și nu vor putea motiva lipsa de la conferințele generale vor primi pedepse disciplinare.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Dacă se va face odată și o statistică a oamenilor inteligenți din Iași, primul la rînd va fi trecut d. Stroja, prefectul d-lui Grecianu.*

Domnul Stroja are o inteligență, care se manifestă prin scris. Ultima dovadă a inteligenței sale, manifestată tot prin scris, constă în următoarele: acuzat de ziarul liberal local, că ar fi dispus eliberarea unor arestați, pentru cari s'au interesat protejați de-ai prefectului, acesta, într'o scrisoare adresată comitetului de redacție al ziarului „Mișcarea", declară că se supune unei anchete, pe care s'o facă comitetul de redacție, care va avea dreptul să ia interogatorul prefectului, să-l confrunteze cu sub-alternii sei, să facă în fine tot ce este îngăduit unei anchete să facă.

Comitetul de redacție al confratelui local, s'a milostivit de starea de inteligență a prefectului, și i-a refuzat propunerea.

Dar prefectul a ramas cel mai inteligent bărbat al Iașului.

❑ *In ultimele zile au fost în oraș 1 caz nou și 2 cazuri mortale de scarlatină; 1 caz de difterie și 3 cazuri de febră tifoidă.*

❑ *D. Haliță, inspector al învățămîntului secundar, se va retrage zilele aceste din acest post.*

Cu acest prilej se va face schimbarea următoare:

D. Meisnèr, actual secretar general al ministerului de culte, va fi numit inspector al învățămîntului pentru Moldova, în locul d-lui C. Proja, care trece la București, în locul d-lui Haliță; d. Litzica, va fi numit secretar general al ministerului de culte.

❑ *Atît partea inferioară, cît și partea superioară a orașului, sunt aprovizionate, începînd de astăzi, cu apa de la Timișești.*

❑ *Mîne Joi 14 Aprilie, ora zece a. m. va avea loc deschiderea conferințelor generale ale institutorilor și învățătorilor, în amfiteatrul liceului „Național".*

❑ *Rectorul Universității a convocat pentru astă zi Mercuri, comitetul instituit pentru organizarea sărbărilor jubiliare ale Universității.*

Au mai fost invitați: P. S. Mitropolitul; primarul, prefectul județului și medicul primar al județului.

Acesta de pe urmă, va putea spune, dacă față de starea sanitară a orașului și față de stradele orașului nu ie o copilărie dacă nu-i îndrăzneală, să te gîndești la sărbări jubiliare...

❑ **Cina cea de taină.**—In sala berăriei Bragadiru a avut loc ieri seara banchetul oferit d-lui D. A. Grecianu de către acei, pe cari prea șerul Démètre îi-a făcut deputați, senatori și slujbași.

Din ordinul prefectului de poliție presa n'a fost invitată la banchet. Și ca să nu străbată în public cine a fost la banchet, nici discursurile ce s'au ținut, toate geamurile au fost astupate cu hîrtie, găurile de la uși au fost astupate cu vată, poliția a fost postată la toate intrările, chiar și în bucătării ca nu cum-va indiscreții să afle ce se va pune la cale înăuntru.

Totuși s'a aflat că fie-care și-a plătit taclmul cu 12 lei și că șerul sărbătorit avea la stînge pe rectorul Bogdan și la dreapta pe d. G. Dimachi, consiliier comunal, membru în comisia de licitație.

Primul tuast l'a ridicat d. I. Petrovici, venit curînd în partid, pe promisiunea că-i se va da direcția teatrului.

Au vorbit apoi domnii: G. A. Scorțescu, care a băut în sănătatea d-lui Grecianu, „conducătorul partidului conservator"; d. Pompeiu pentru d. Grecianu, „care reprezintă eleganța în partid"; d. Cosmovici pentru d. Grecianu, „fala partidului conservator."

Apoi, tot pentru d. Grecianu, au tuastat domnii: general Skeletti, Găvănescul, prefect Negruți, C. Meissner, dr. Riegler, C. M. D. Miclescu, Tuduri, N. Paraschivescu și Grecianu.

Moldova de Nord a fost represintată prin domnii: C. Stoianovici (Dorohoi), Melik (Botoșani) Tessaro (Trg. Frumos).

*

Banchetul, care, astfel cum a fost întocmit, a avut aspectul unei cine de taină, a avut și o parte politică foarte interesantă. Această latură interesantă a constat în absența unor fruntași ai partidului.

Au lipsit domnii: M. B. Cantacuzino, A. D. Holban, V. Sculi, I. Rallet, Anton Naum, P. Sion, Gh. Botez și I. Tufescu.

Ceilalți junimiști, cari au luat parte la banchet, au consimțit a recunoaște politica grecenistă și pe d. Grecianu ca o fală și „eleganță" a partidului.

❑ Aflăm că d. St. D. Popescu, profesor de matematică la școala normală „Vasile Lupu", de pedagogie la școala Comercială superioară, maestru de conferințe la seminarul Pedagogic și agregat la Universitate de geografie, va fi permutat cu oarele de matematică de la școala Normală la catedra de geografie de la Liceul Internat, ramasă vacantă prin scoaterea la pensie a d-lui Gh. Velea.

Cu aceasta va deveni vacantă catedra de matematică la școala normală, unde actualminte sînt ore pentru 2 catedre libere.

❑ Prefectul poliției se teme.

Inteligentul domn Stroja a intervenit oficial la Constanța, ca să trimeată la Iași, în zi de Paști, pe comisarul Păun din acel oraș.

Comisarul a venit și prefectul l'a somat să facă ca tînărul Păun, reporter la *Mișcarea*, să rectifice o informație publicată contra prefectului.

Se vede că inteligentul prefect se teme.

❑ **Crime.**—In urma unei certe intervenite între Vasile Deliu și C. V. Prutea, amhii din Ungheni, primul a înjunghiat cu un cuțit pe cel d'al doilea, care a căzut mort.

— Petru Gartinolof, lucrător din Bulgaria, avînd o vechie ură contra lui Petre Fuber și găsindu-l în cîrciuma lui M. Horga din Bivolari, l'a ucis trăgînd asupra lui Fuber un foc de revolver.

— O a treia crimă s'a întîmplat în cîrciuma din Vlădeni, unde numitul P. Gardianu a împușcat pe S. Pruteanu, care a încetat din viață.

❑ Parchetul general convoacă pe membrii baroului de avocați din Iași, pentru Duminică 17 Aprilie, ora 2 p. m., în sala de ședință a trib. Iași s. II, pentru a proceda la alegerea a doi membri în consiliul de disciplină, în locul decedatului N. Neculaide și al d-lui George Liteanu, mutat la București.

❑ D. Arion, ministru de culte, a rugat pe d. Teodorini, directorul conservatorului de muzică din localitate, de a rămînea la postul seu.

Ministrul a adăogat că nu vede nici un motiv pentru a face o schimbare în direcția conservatorului din Iași.

Locul de director al Conservatorului a fost promis de d. Grecianu la trei prietini politici.

❑ *Domnul Mitilineu, prim secretar al legațiunei romîne din Paris, va fi numit ministru plenipotențiar la Wasington, post creat prin noul budget.*

❑ Noul tren expres Iași-București nici n'a apucat să se pună în aplicare și a și început să ridice proteste asupra economiei lui. Intăi nici un Ieșan nu înțelege pentru ce s'a lungit itinerarul trenurilor accelerate și de persoane cu cîte o oră aproape. Pe cînd toată lumea cere să se scurteze drumul de la Iași—București, Direcția Centrală a găsit de cuviință să le lungească. Sara cu trenul 2 pleci la 8 30 în loc de 9.05 deci cu 35 minute mai de vreme și vei ajunge în București la 8 20 în loc de 7·55. Un ceas de trăgănare pe drum absolut pe de geaba.

Tot așa și cu trenul de persoane. Credem că rațiunea inginerilor C. F. R. de a sosi în Iași cît mai tîrziu, va trebui să înceteze. Cele 2 oare ce se pierd pe drum cu încetineala celor 2 trenuri exprese care te va pune în Iași la 11.30 adică în 8 oare 35 minute.

● **Accident mortal.**—Băietanul Ianuș Chihaia, de 19 ani, în serviciul moarei Andronic din comuna Șipote, județul Iași, a căzut victima unui accident.

Fiind prins de roata motorului, nenorocitul a fost zdrobit, murind pe loc.

❑ Mîne seară Joi, un program cu totul nou se desfășoară pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala teatrului-circ Sidoli.

Compus din toate genurile de sujete, noul program cumpinde între altele: Căderea Troei, scene istorice de mare spectacol. Una din cele mai mari reconstituiri din Istoria antică.—Iată părțile principale ale acestei grandioase reconstituiri: Bătrînul Homer cîntă elinilor faptele eroilor (prolog)—Regele Menelaus și frumoasa Helena—Răpirea Helenei—Asediul Troei—Celebra stratagemă: Calul de lemn—Cucerirea Troei—Incendiarea orașului și moartea lui Paris.

Atragem toată atenția asupra acestei reconstituiri, cea mai splendidă din cîte ne-a arătat pînă astăzi Cinematograful.

Noul program cuprinde apoi: Detectivul Gallow contra bandei „Trei Stele" mari scene dramatice.—Cinematograful în Africa, interesante vederi după natură.—Soția ta te 'nșală, scene comice de moravuri pariziane.—Cînele și pisica scene comice.—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile și sporturile săptămînei etc. etc.

Poi mîne Vineri 15 April, 9 ore seara, mare reprezentație în beneficiul societății „Salvarea" din orașul nostru.

❑ Din cauza unei modificări intervenite în turneul Sturza, reprezentațiile acestuia în Iași, fixate să înceapă mîine au fost contramandate.

❑ Domnul Enrico Mezzetti, apreciatul profesor al Conservatorului de muzică din Iași, a terminat și a pus în studiu o *Cantată*, compusă pentru jubileul Conservatorului de muzică din Iași, pentru coruri, solo și orchestră.

Corurile Conservatorului, Mitropoliei, d-na Baisan și d-na Mezzetti — vor da concursul lor prețios la executarea nouei opere a d-lui Mezetti.

Ultima oră

București 12 Aprilie

Proectul d-lui Lahovari

București. — Proectul d-lui Lahovari cu privire la vînzarea moșiilor de mînă moartă, întîmpină mari împotriviri.

Se afirmă, că proectul amenință să pericliteze proprietățile pe care unele din așăzămintele de binefacere le au în strănatate..

Liga nemulțumiților

București.—Luni a avut loc în culoarea de negru o nouă întrunire a nemulțumiților guvernamentali. Intrunirea a fost prezidată de avocatul Dimitrescu.

Au luat cuvîntul între alții d nii Mircea Demetriade, Christea Simionescu, Al. Castriș și d-rul Sterian.

Toți au atacat cu vehemență guvernul și a hotărît să-l combată cu vehemență în alegerile parțiale.

Simbătă va avea loc o nouă întrunire.

Disparitia a 3 telefoniste

București.—Produce sensație faptul, că de cîte-va zile trei telefoniste, d-rele Dora și Silvia Christoforianu și Ana Cocăneanu, au dispărut din Capitală, în chip misterios.

Se crede că ele au fost ademenite și expediate la un varieteu din Sofia.

Se fac cercetări.

Turburări antisemite

Lemberg.—Se telegrafiază că la Korow lîngă Unnov, s'au întîmplat turburări antesemite; trupe au fost trimise la fața locului, la Korow 29 instigători au fost arestați.

Grav accident de automobil

București.—Din Cîmpina se anunță un grav accident de automobil, întîmplat în împrejurările următoare:

D. Otto Rieber, din București, împreună cu 3 doamne, veneau în automobil de la Cîmpina. In comuna Capul Cîmpului, din împrejurări încă necunoscute, automobilul se răsturnă, iar cele patru persoane căzură, rănindu-se grav.

Situația guvernului

București. — „Adevărul", în numărul său de azi, publică următoarele:

„Cercurile guvernamentale sunt din ce în ce mai îngrijorate. In chiar sînul cabinetului, indicații venite din partea Curții, au produs o vădită indispoziațiune".

Continuînd „Adevărul", reproduce unele reflexiuni, pe care le-ar fi făcut Suveranul asupra situațiunei, pe care a creat-o guvernul Carp.

Inchiderea Parlamentului

București —D. P. P. Carp, stăruie pe lîngă colegii săi din minister, ca parlamentul să fie închis la 20 Aprilie.

Miniștrii însă n'au căzut încă de acord.

Vizita studenților bulgari la Atena

Sofia.—Deși cercurile oficiale bulgare declară categoric că vizita studenților bulgari la Atena nu are nici un caracter politic, Ziarul „Utro" a publicat o convorbire cu d. Venizelor, care a declarat că Grecia și Bulgaria sunt două popoare legate de interese comune economice și politice și ca o înțălegere e că o alianță între aceste două state e indispensabilă.

Greva lucrătorilor de la Regia din Klausenberg

Cluj.—(Klasenberg). Fabrica de tutun a fost închisă, greviștii în număr de 4150 au hotărît a nu reincepe lucru până cê nu vor fi satisfăcuți.

O proclamație a generalului Monuer

Casablanca —Generalnl francez Monuer a adresat triburilor, o proclamație în care declară că Franța nu vrea să ocupe noi teritorii dar numai să ajute harca să salveze coloniile străine amenințate, și să restabilească ordine sub autoritatea sultanului.

In afacerea fraudelor de la Ministerul de Externe

Paris.—Judele de instrucție a hotărît punerea în libertate în mod provizoriu a lui Chedannes, fostul architect al ministerului de externe. Se crede că Chedannes se va bucura de o ordonanță de neurmărire.

Președintele Fallières vizitează orașul sfînt Kairouan

Tunis.—Președintele Fallières a vizitat orașul sfînt Kairouau, asistînd la slujba religioasă, după cari s'a reîntors la Sousse.

LOTERIA

București.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

100.000 lei No. *5443.*
10 000 lei No. 13087.
5000 lei No. 55691.
3000 lei No. 1026.
2000 lei No. 51613, 25112, 60000 1404, 12496.
1000 lei No. 26132, 54317, 45080 4538, 8797, 38502 44638, 57827, 59894 2046, 30364, 56182.
500 lei No. 4194, 713, 13998, 18663 50219, 44415, 43267, 14384, 19877 34012 21738, 2973, 28379, 3726, 39074, 15070 18652, 44366, 29825, 22116.

Important

Aduc la cunoștința stim. mele clientelé precum și onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ștofe «*La Port Artur*» în strada Ștefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ștofe engleze și franceze* și le vom vinde cu prețuri excepțional de eften.

L. ROTHENBERG
Proprietarul magazinului de ștofe «la Port-Artur»

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalații de Apă și Canal.

Executări prompt și conștiincios

Devise și proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Magazinul de mode „Hélène"

Iași—Str. Lăpușneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon și furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Prețuri modeste. Comenzi și renovări se efectuează prompt.

De inchiriat de la 23 Aprilie a. c un apartament de 5 odăi, bucătărie. pivniță, camară etc. în str. Sfț. Andrei No. 3, precum și 3 odăi jos.

A se adresa la proprietara str. Muzelor 14.

Banca Agricolă

SUCURSALA IAȘI

Cumpără și vinde efecte publice. Vinde ceckuri asupra străinătății: **Anglia, Austro-Ungaria, Bolgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primește deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Viițe altoite

Peste 300,000 viițe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3–6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.
Casele Hirschensohn.

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No 34.

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

Dacă voiți stomah sănătos cu digestiune ușoară;
Dacă voiți a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINȚAȚI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă și Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași
Aprobate de Direcția Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou și la toate restaurantele și debitele de băuturi din oraș.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observați bine pe plomba de inchidere și pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1279 Vineri 15 Aprilie 1911

Dorinţa d-lui P. P. Carp

D. Carp dorește—spun ziarele și presa oficioasă nu dezminte—ca parlamentul să se închidă la 10 Aprilie. Iată o știre, în aparență ca ori-care alta, fără a arata ceva deosebit. Din cine știe ce motive primul-ministru dorește să termine mai repede lucrările parlamentului. Poate e prea obosit; de ce n'am crede-o, cînd știm cu cîtă trudă au eșit din urnă camerile conservatoare. Poate d. Carp vrea să aibă liniștea necesară pentru pregătirea unei opere mari, de longue haleine, a unor reforme adînci, menite să schimbe moravurile țării;—mai știi. Sau poate—și de ce n'ar fi așa—e un gust fistichiu al d-lui Carp, ca opera de regenerare întreprinsă de parlamentarii d-lui Marghiloman să se termine „cu o oră mai înainte". La vrîsta sa, primul ministru are drept să aibă și asemene gusturi.

Ori cîte supoziții am face însă, o bănuială, care are cel puțin aparența de a fi întemeiată, prinde temei în mintea tuturora. Cînd întreg guvernul, cu d. Marghiloman în frunte, plus mai toți fruntașii partidului, sînt de părere, ca seziunea să dureze pînă la 8 Mai și d. Carp se opune, apoi nu poate fi vorba numai de un gust al d-sale, după cum nu poate fi vorba nici de mari și profunde reforme, cari nu ar fi întru nimic periclitate, dacă meditațiunea premierului ar începe cu 20 de zile mai tîrziu.

Este dar altceva la mijloc. Este o chestiune cu mult mai serioasă de cît un gust al d-lui Carp, care-l face să dispună închiderea parlamentului înainte de vreme și în contra dorinței tuturor partizanilor săi. Și aceasta este o chestiune internă de partid.

Oricît ar privi cu un singur ochi, d. Carp și-a putut da seama, mai bine de cît colegii săi din cabinet, că guvernul nu este în stare să reziste nici atacurilor opoziției, nici contactului cu dînsa. Căci oricît de pătimași și scurți la vedere sînt unii din improvizații parlamentari ai d-lui Marghiloman, sînt însă și de aceia, și sînt mulți, cari-și dau seama, că scuturăturile din parlament ale minorității conservator democrate sînt atît de puternice, în cît îi face să se clatine în credințe și în principii și pe ei și pe guvern.

D. Carp cu monoclul său perspicace a văzut lucrul acesta; d. Marghiloman, ocupat prea mult cu sportul hypic de la Băneasa, n'a fost în stare să priceapă. De aici divergența de opinii pe tema închiderii parlamentului.

Are dreptate d. Carp? Și da, și ba. Da; cînd socotește, că e nimerit să scurteze viața actualei seziuni, ferind majoritatea și chiar o parte a guvernului de o atingere *contagioasă* cu opoziția conservator-democrată, și de o răfuială definitivă, *acum*, cînd partidul conservator este zdruncinat prin hărțuială electorală și discredit politic.

Ba; dacă d. Carp crede, că amînînd pentru toamnă „răfuiala" și „contactul", va fi în stare să-și lecuiască partidul, să-și alipească mai puternic partizanii, să ascundă sub oboroc lumina, care se face mai puternică, mai orbitoare, pe măsură ce d. Marghiloman devine mai pătimaș, mai îngust, mai fanatic.

Boala de care sufere profund partidul conservator nu e de eri de alaltăeri; e o boală veche, care l-a făcut neputincios în atîtea rînduri. Panaceul d-lui Carp nu-i va ajuta partidului conservator cu nimic, după cum cu nimic n'a ajutat pînă acum rezistența pasivă — sabotajul am putea zice — care a caracterizat toată acțiunea politică a d-lui Carp față de partidul conservator pînă în ultimul timp.

Atitudinea de astă-zi a primului-ministru nu poate avea alt rezultat, de cît pe acela de a întîrzia opera de însănătoșire a partidului conservator; operă, care se va face acum saŭ mai tîrziu, cu voia sau fără voia d-sale. Doar „omul e sub vremi și nu vremile sub om". Și dacă „vremile"—trebuințele politice ale partidului și ale țării — impun săvîrșirea acestei opere, d. Carp nu poate nimic împotrivă, ea se va face.

De cît — și aici e o chestiune de tact, de care nu prea dă dovadă d. Carp—opunîndu-se unei soluțiuni firești și imperios cerută de situațiunea politică, primul-ministru pierde un atù foarte puternic asupra dreptului ce ar putea să aibă, cînd ea s'ar înfăptui. Unul ar fi Petre Carp, care dorește și lucrează la realizarea unei opere atît de mari; și altul este Petre Carp, pe care „vremea" și „soluția" îl găsesc zbătîndu-se ca să împiedice mersul normal al lucrurilor.

Aceasta este prea evident, ca să mai fie nevoie de lămuriri.

Epilog sau Preludiu?

La finele lunii vom avea iară-și alegeri; alegeri parțiale în cîteva județe, în cari s'au produs vacanțe parlamentare prin optările unor parlamentari de-ai guvernului.

Și lucru curios. Lumea nu se întreabă cine va ieși. *O asemenea întrebare încă n'am auzit de la nimeni, și nici în presă nu s'a discutat chestiunea aceasta. Se vede, că sînt mulți aceia, cari nu mai dau unor alegeri efectuate sub regimul Carp, importanța ce li s'ar cuveni. Totuși lumea nu e nepăsătoare față de alegerile parțiale ce bat la ușă. Altă întrebare însă își pune ori-cine:*

Aceste alegeri sînt ele epilogul *alegerilor generale sau* preludiul *lor? Cu alte cuvinte, vom avea curînd sau nu, alegeri generale?*

Iată ce se întreabă lumea; iată ce ne întrebăm cu toții. Pare curioasă întrebarea aceasta, nu-i așa. Și cu toate astea e firească.

Guvernul d-lui Carp chiar dela început, dar mai ales de la alegerile generale încoace, a făcut să se acrediteze svonul trăiniciei sale. Răfuiala ce i-a tras-o în parlament opoziția: neputința de-a rezista atacurilor ei; marile și profundele nemulțumiri ce a provocat în toată țara și chiar în sînul partidului conservator, dau impresia sigură a căderii sale apropiate.

Și de aceia întrebarea ce e pe buza tuturor: dacă vom avea curînd alegeri generale, este pe deplin justificată. Și cînd impresia generală este, că guvernul conservator, așa cum este format și mai ales așa cum înțelege să se comporte, nu poate dăinui; apoi este natural să te întrebi, dacă nu cumva alegerile parțiale ce vin sînt preludiul unor noui alegeri generale, cari să dea și țării și partidului conservator liniștea, atît de necesară, pentru împlinirea marii lui misiuni.

Consacrarea grecinismului

Sub formă de banchet dat d-lui Grecianu, s'a făcut, alaltăieri seara, la Bragadiru, înmormîntarea junimismului și, implicit, consacrarea grecinismului.

Toți acei, cari au tuastat, cu excepția tuastului d-lui Meissner, n'au vorbit de cît despre d. Grecianu, subliniind că triumful de la Iași se datorește numai d-sale.

Domnul Meissner a fost singurul, care a amintit, în tuastul seu, despre existența și a d-lui Matei Cantacuzino, despre faptul, că partidul mai are încă un om la Iași, nu numai pe d. Grecianu.

Incolo toți au idolatrizat pe d. Grecianu — și de și erau chemați să facă astfel caractere ca domnii Găvănescul, Pompei, Scorțescu, Petrovici și ceilalți—trebue subliniat, ca lature pur imorală, că un vechiu junimist ca generalul Skeletti să nu fi găsit o vorbă bună pentru junimizm; că un statornic prietin al d-lui Carp, cum este profesorul Riegler, să fi mers cu tămîerea d-lui Grecianu, până a compara pe bietul Grecianu de la Iași și victoriile sale, cu victoriile și felul de a conduce luptele, al lui Napoleon cel Mare.

Grecenismul a aratat junimizmului, că el nu înseamnă nimic fără de d. Grecianu, că, de și leagănul junimei a stat în Iași, junimizmul n'a putut face nimic până n'a venit Napoleon al patrulea de l'a scapat.

Atunci la ce mai servește junimizmul? La nimic. Dacă au spus-o d-rul Riegler și generalul Skeletti, care, de atîta amar de vreme se țin de d. Carp, cum era să n'o spună de al de Petrovici și Pompei, cari așteaptă satisfacții, Naiman Paraschivescu sau Ștefăniu?

De la plecarea din Iași a d-lui P. Missir, direcția partidului junimist fu încredințată d-lui Matei Cantacuzino, care, dacă nu este un dătător de slujbe, un făcător de deputați, un chimist politic, care știe face aur din glod — este, însă, o figură.

Cu d. Matei Cantacuzino nu se poate face politică, dar se pot face reverii politice. Și tocmai fiind-că, în politică, mai mult visează, d. Cantacuzino fusese desemnat șef de d. Carp și fiindcă era persoană indicată, dovedește faptul, că, până a nu se face mesaiianța junimisto-grecenistă, d. Cantacuzino o ducea foarte bine cu partenarii sei politici.

Părăsind șefia partidului junimist local, d. Cantacuzino, nu s'a ales nimeni în locul seu. Jilțul prezidențial al clubului conservator din Iași, este vacant încă și astă zi.

Nimeni n'a avut curajul să ceară împlinirea unei vacanțe, dar s'au găsit vre-o zece grecinești și doi junimiști, cari, la un banchet cu ușile închise și cu geamurile astupate, banchet de la care d. Cantacuzino a lipsit ostentativ, să indice pe d. Grecianu ca șef al partidului și să ignoreze pe d. Cantacuzino, care, în discursul seu de la Senat, vorbise despre alegeri violente și corupțiuni.

Că junimizmul a fost înmormîntat la Iași — nici capul nu ne doare. Dar ne miară că a putut fi consacrat ceva care n'are ființă nici ca idee, nici ca țintă, nici ca ideal: grecinismul.

Foot-bal politic

— Perloaie, perle și perluțe, extrase din tuasturile rîdicate în onoarea șerului. —

Intrarea triumfală a d lui Spiridon Irimescu, mare proprietar, în citadela intelectuală a grecinizmului, l'a făcut pe șerul Démètre cu noroc mare la banchete.

De cînd a cucerit Iașul,—vorba este a d-lui Mavrodi,—șerul Démètre a avut parte de banchete la: 1) Quirinal; 2) la regina-mumă Margarita; 3) la castelul Cotroceni; 4) în vagon restaurant și 5) la Bragadiru.

N'a citit nimeni, nici nu va citi, inimoasele tuaste ce au fost schimbate între Regele Italiei și șerul—fiindcă acele tuaste în interesul vital al păcii europene, au a rămînea piese secrete.

Altfel cu tuasturile de la Iași. Ele au devenit publice, de și au fost zise în ședință secretă.

Și face că au fost publicate, fiindcă nu în toate zilele se rostesc discursuri așa de serioase și de elegante, ca acelea de Marți seara.

Extragem cîte va perle și nu ne îndoim că ele vor fi citite cu simpatie.

*

Capora!, mareșal, alesul inimelor.—Domnul G. A. Scorțescu: „de aceea a rămas un veșinic adevăr cuvintele lui Napoleon, care zicea că, pe cîmpul de luptă, ori ce caporal posedă în bagajul seu, aninat pe spete, bățul de mareșal,

.. Să trăiască Dimitrie Grecianu, șeful ales al inimelor noastre".

Asta înseamănă că șerul s'a pornit în luptă electorală ca simplu brigadier și s'a ales ca și Regele, cu bățul de mareșal.

Bățul d-lui Scorțescu se cheamă însă baston, iar bagajul ie curat raniță.

Sfărșitul este, însă mai frumos: d. Grecianu a ajuns barbatul partidului, căci numai de soț sau de soție se poate spune alesul inimei cui-va.

*

Împrăștiere de simpatii cu grație.—Domnul Ion Petrovici: „la acest succes a contribuit, nu cu puțin, și persoana d-lui Grecianu, cu energia sa, cu distincția sa, cu simpatia ce o răspîndește împrejur. Omul a dat grație ideei".

*

Urbanitate—eleganță. — Domnul D. Pompeiu: „arată nu numai cumpătare și măsură, dar o urbanitate, și zice chiar o eleganță, cum rar se vede".

Cumpătare cu măsură, merge; dar urbanitate cu eleganță—nu prea. De aceea d. Pompeiu a zis: „și zice o eleganță».

Dacă a zis—nu știm.

*

Ce va păți șerul la 90 ani.—Domnul dr. Moscovici: „și pășesc cu încredere în spre iubitul nostru Grecianu, și-i urez vlață îndelungată și la vrîsta de 90 ani să i iasă încă înainte copiii cetățenilor, să-i aducă aminte de mărețele opere ce a săvîrșit în 1911".

Opera cea mai măreață făptuită în 1911, va fi fost, de sigur, alegerea d-lui Moscovici ca prim ajutor de primar.

*

Răzbunătorul faimei Iașului.—Domnul Melik: „Iașii sărbătoresc în d. Grecianu pe răzbunătorul faimei sale întunecate".

Onoare Iașului!

*

Cuceritorul Iașului și unitatea de votare.—Domnul Mavrod: „Dimitrie Grecianu, în cucerirea Iașului, aduce nota sa personală și proprie..."

A trebuit să vină d. Mavrodi de la Brăila să ne aducă nouă noutatea veselă că șerul, alesul inimelor, a cucerit Iașul. Altmintreli, în Iași trăind, n'am fi știut că am fost cuceriți.

Dar cum a cucerit Iașul? Domnul Mavrodi ne-a spus-o: cu nota sa proprie și personală. Din aceste două adjective potrivite se compune aparatul cu care șerul cucerește orașe.

*

Domnul Carp înalt cît turnul Eiffel.—Domnul G. Tuduri: „Domnul Petre Carp este omul care-și are o aureolă (nu două) în țara aceasta și care va duce lupta triumfală, crescînd pînă la finele vieții".

OAMENI ȘI LUCRURI

Osînde și reabilitări

In timp ce într'unul din marile orașe ale Americei se interzice delicata poiemă dramatică a lui Edmond Rostand „La Samaritaine", pentru că ar fi „scoborînd pe Isus la nivelul unei simple creaturi omenești"; în timp ce în Japonia se execută—ca anarhist și nu ca scriitor anti-religios — nefericitul Kosoku, autorul unei cărți filosofice „Nimicirea lui Crist",—epoca paștilor a readus încă odată în literatura și în actualitatea europeană oare-cari teme de natură religioasă.

Intre acele despre cari s'a vorbit mai mult a fost și o piesă a lui Achille Richard „*Judas*" despre care s'a afirmat că ar fi ofensătoare pentru drept credincioși.

In această privință autorul, înainte de reprezentațiune, a declarat următoarele unui ziarist:

„Nimic mai neadevărat. Am luat inspirația mea din scrierea unui evanghelist, — Sfîntul Luca. Izbit de versetul unde se găsește această admirabilă și sintetică expresiune: „Atunci Satan pătrunse în Iuda"—m'am silit să simbolizez această teribilă imagine. Am urmărit pătrunderea virusului într'un suflet—și iată toată piesa mea.

Drama zugrăvește conflictul între materie și între spirit, între Iuda și Isus, iar între dînșii stă acel suflet regenerat: Maria din Magdala. Lucrarea mea este o operă de artă, dar și o operă de creștin".

Interesant este că de astă dată un scrîitor nu se lasă ademenit numai de figura abundent exploatată în literatură a lui Christ, ci se oprește înaintea celeilalte figuri istorice, foarte complexă în felul ei,—figura lui Iuda.

Pînă acum ea a inspirat mai mult pe pictori, pentru cari e ușor de a discerne nuanța ei psihologică și a brodi pe seama ei compoziții interesante. Nu tot așa în literatură, unde se cere o altă documentare. Iată cum rezumă publicațiune literară concepția scriitorului în piesa menționată:

„La teatrul Antoine, din Paris, se joacă zilele aceste o piesă nouă a tînărului Achille intitulată „Iudas". Piesa are o originalitate: rolul lui Iuda, e redat alt-fel de cît cel tradițional. După tradițiune, Iuda este trădătorul și concusionarul. După Achille Richard, Iuda este un apostol al naționalismului semit. Intriga piesei se desfășură ast-fel: Preoții semiți Nissim încep să aibă frică de Christos și de propaganda creștină. El cîștigă de partea lor pe apostolul Iuda, nu pentru bani, ci făcîndu-l pe Iuda să înțeleagă că Messia nu corespunde așteptărilor, pe cari și le punea poporul în el. Poporul voia un Messia naționalist, pe cînd Christos era un Messia cosmopolit. In loc de a vorbi poporului de drepturile sale naționale și negreșit, împreună cu acestea de cele pămîntești, Christ vorbea de viața viitoare și sfătuia să se dea Cesarului ce este al Cesarului.

Preoții Nissim cîștigă de partea lor pe naționalistul Iuda,—și ast-fel Christ este răstignit. Arginții cari s'au plătit lui Iuda nu au fost plata trădării, ci simple despăgubiri de deplasare... Preoții naționaliști nu puteau lăsa pe Iuda să cheltuiască din propria lui pungă.

Critica dramatică se arată în genere bine voitoare față de ipotesa lui Achille Richard".

Ni se pare, din potrivă, că piesa a căzut. Aceasta vom afla-o mai bine din dările de seamă ce ne vor aduce în curînd revistele pariziane.

Credem că a căzut, între altele, și pentru motivul că aduce o concepțiune nouă și temerară, încercînd să reabiliteze, sub o formă oare-care, o figură pe care atîtea veacuri și atîtea lucrări de literatură și de artă au înfierat-o, pe baza unor anumite legende.

Incercarea de reabilitare ar consista în concepția unui Iuda sincer fanatic, a unui Iuda „naționalist", după cum se exprimă și revista menționată mai sus.

Dar e o temă asupra căreia criticii vor mai reveni fără îndoială.

Rodion

Pedagogia Modernă

Metoda de cercetare exprimentală a luat astă-zi o desvoltare imensă. Aplicată mai întâi în domeniul fizicei și al chimiei, s'a întins apoi în domeniul biologiei și fiziologiei, iar de aci fără nici o dificultate s'a aplicat în psihologie și medicină. In sfîrșit, în timpurile noastre — de vre-o cîțiva ani — metoda exprimentală s'a aplicat și în pedagogie. Astfel s'a născut pe de o parte *pedologia*, care se ocupă cu studiul copilului din punct de vedere al desvollărei lui trupești și sufletești, iar pe de altă parte *pedagogia exprimentală*, care caută să rezolve problemele de instrucție și educație de baza legilor biologice și prin ajutorul experimentului, a statisticei și a observațiilor sistematice. Și una și alta au la bază experimentul, dar pe cînd pedologia interesează din punct de vedere teoretic, pedagogia exprimentală caută să rezolve chestiuni în legătură cu practica și aplicate direct la învățămînt și educație.

Acesta e curentul cel mai nou, dar nu e încă generalizat. Există însă și alte curente, care au reprezentanții lor autorizați. Așa de pildă în Franța avem 4 curente deosebite. Studiul comparativ a curentelor pedagogice din Franța este în lucrarea savantă a compatriotului nostru Wl. Ghidionescu lucrare apărută de curînd în limba germană și intitulată: Moderne pädagogische Strömungen in Frankreich 1910.

Iată în rezumat, care sunt acele curente, după lucrarea d-lui Ghidionescu:

1) Curentul clasicismului latin scos cu totul de sub influența bisericei. Acest curent e reprentat prin filosoful și pedagogul Alfred Touilée.

2) Curent clasic-clerical influențat în întregime de biserica catolică și reprezentat prin Ferdinant Brunetière.

3) Un curent modern alcătuit pe baza tradițiunii galice.

Acest curent e positivist și anti-clerical; el e reprezentat prin Ferdinand Buisson.

3) Un curent care are la bază psichologia. Acest curent pur științific și degajat de ori-ce concepție politico-socială a priori, vrea să stabilească o bază explimentală a pedagogiei. Această direcție e reprezentată prin psichologul Alfred Binet, care e întemeietorul pedagogiei exprimentale în Franța. Acest curent e cel mai nou și cel mai apreciat. El a luat o desvoltare mare în America de nord și în toate țările din Europa și tinde a se generaliza schimbînd fața pedagogiei învechite, la care am rămas și noi pînă astă-zi.

Dacă am căuta să schițăm, în ordine cronologică, seria lucrărilor ce alcătuesc astăzi fundamentul celui mai nou curent pedagogic, ar trebui să începem cu studiul psichiatrului și pedagogului rus Sikorsky, care la 1879 a publicat o lucrare experimentală asupra oboselii la copii. Au urmat apoi la 1891 lucrări în aceiași direcție, datorite lui Leo Burgerstein din Wiena, iar la 1896 lucrarea lui Lay: „Fürer durch den Rechtschreibunterricht". Tot la 1896 apar lucrările lui Binet. Acest autor deosebește diferite tipuri intelectuale la copii, după felul descrierii unui obiect oarecare. La 1898 apare o altă lucrare a lui Lay: „Rechenünterricht der Unterstufe„. Cu ocazia acestor studii au-

torul stabileşte deosebirea între didactica experimentală şi psichologia experimentală. Alte cercetări ulterioare se ocupă cu raportul între desvoltarea fizică şi intelectuală, măsura gradului de inteligenţă etc.

Pentru conducerea şi executarea acestor lucrări s'au întemeiat laboratoare speciale de pedagogie experimentală dintre care cităm următoarele:

Cei întâi laborator s'a întemeiat la Chicago în America de nord, la anul 1899 sub conducerea lui Cristopher, care laborator a trecut astăzi sub conducerea lui Mac Millan. La 1900 se întemeiază alt laborator la Anvers, sub conducerea d-rului Schuyten. La 1901 la Petersburg sub conducerea d-rului Netschajeff. La 1902 la Budapesta, condus de dr. Rauschburg. La 1905 dr. Pizzoli întemeiază un laborator pedagogic la Milano, fiind sprijinit de ministerul de instrucţie italian. Tot la 1905 Binet pune bazele unui laborator pedagogic la Paris.

Locul de onoare însă, îl ocupă oraşul Bruxelles, unde administraţia şcolară superioară a înfiinţat un astfel de laborator pe lîngă o şcoală normală. Aci normaliştii, conduşi do Jonckheere, se deprind cu metoda de cercetare experimentală. La 1906 se înfiinţează la Universitatea din Geneva un „Seminaire de psychologie pedagogique" sub conducerea d-rului Claparède. In acelaş an întemeiază dr. Brahn în Leipzlg, Ssöhr la Wiena, laboratoare identice.

Cercetările acestea au început să pasioneze şi pe profesorii de psichologie experimentală de la Universităţi, cum se observă în Franţa (Binet), în America (Hall 1881), în Germania (Brahn, Neumann, Stern) şi chiar la noi prof. Rădulescu-Motru.

E de observat că vecinii noştri bulgali ne-au luat înainte pe acest teren. Pe cînd uniia din dascălii noştri (rara avis) se mărginesc a descrie curente pedagogice moderne, bulgarii colaborează cu lucrări în reviste speciale străine. Astfel în revista lui Neumann „Zeitschrift für experimentalle Pädagogik", văd printre colaboratori vre-o 5 bulgari (institutori, profesori, inspectori şcolari).

Dacă ţinem seamă de faptul că spiritul ştiinţific e bine desvoltat la noi, putem spera că pedagogia experimentală aplicată, ne-ar aduce roade mult folositoare pentru viitorul copiilor noştri, pentru viitorul ţării. Nu rămîne de cît formarea unui curent mai puternic în favoarea pedagogiei experimentale. care — se'nţelege — trebue să plece de sus în jos, de la Universităţi.

Cu ocazia conferinţelor corpului didactic primar am dat aceste indicaţii, sperînd că vor interesa.

Dr. C. N. Ionescu
Prof. Iaşi

Caraghiosîcul de la Bragadiru

Două evenimente **mondiale**, pe orizonul Iaşilor, s'au petrecut la Sfintele Paşti: *Pelerinagiul de la Perjoaia şi banchetul de la Bragadiru.*

Ca să mai vorbim de Perjoaia e de prisos: toţi ieşenii au idee de bilciul improvizat al mahalalelor, care îşi dau rendez-vous în celebra localitate. Doamne, Doamne: ce mai veselie, ce mai chiote, ce mai zgomot; ce de culori de toate nuanţele; ce de suflete de toate treptele!

E acolo sărbătoarea vulgului.

Geloşi de celebritatea Perjoaei, puternicii zilei, — tot aşa o adunătură de transfugi şi caractere,—s'au suit la cucurigul terasei Bragadiru, făcînd socoteala că cu cît vor rîdica mai multe trepte de scări în sus, cu atît vor părea mai mari... celor de jos; şi au sărbătorit aici pe acel ce reprezintă quintezenţa deşertăciunei şi vanităţei omeneşti, pe cel mai caraghios şi insuficient om politic al Iaşilor: aţi înţeles că e vorba de banchetul „cherului Démètre"!

E aici sărbătoarea asanărilor de moravuri.

Ar trebui o pană maestră, să prindă fisionomia sălei, — atît de înjosită de astă-dată, pentru aşa numitele banchete politice.

S'ar da prea mare importanţă caraghioslîcului, zis banchet.

Vom enunţa numai seriile de intelectuali şi caractere.

1) In primul loc sunt în vază caracterele din colegiul al 4-lea, quintezenţa fluctuabilităţei, — era să zicem al intelectualităţei universitare ieşene: cam acelaş lucru este!

2) In al doilea rînd vine seria răsuflaţilor, mastodonţilor, sinucişilor şi nevropaţilor,—le facem poate o nedreptate că-i punem în urmă, trebuiau a fi în frunte... dar dacă colegiul al 4-lea... e mai numeros, la praznic!

3) In al treilea rînd strălucesc transfugii.

4) Abia în al patrulea loc, cam la colţurile meselor, izolaţi, striviţi şi ploaţi, întîlneşti *„cîţi-va oameni"*, cari au reprezentat cu adevărat „ceva" în mijlocul buchetului asanărilor de moravuri,—sunt cîţi-va junimişti, perseverenţi în rătăcitele lor idei şi tradiţii!

In mijlocul tuturora, străluceşte insuficienţa personificată: *„şerul"*.

. . . . . .

Mă rog, ce rost a avut acest caraghioslîc?! Ce s'a urmărit, cu acest simulacru de Perjoaia,—care remîne tot superior ca însufleţire şi înscenare?!

— *S'o spunem curat, s'a urmărit de Démètre şi Tuduri i săi, consacrarea definitivă a Şefiei d-lui Grecianu.*

Ei au calculat după Aritmetica militărească:

1). Cînd lipseşte Colonelul, mai mare rămîne Maiorul.

2). Cînd lipseşte Maiorul, tare şi mare rămîne Căpitanul.

3). Cînd lipsesc toţi oficerii, Paşă şi chiar Vodă, rămîne sergentul major!

In care categorie intră Cherul Démètre?

— Judecaţi şi Dumnevoastră: Generalul Bădăreu lipseşte; colonelul Mathei suferă de indisposiţie... „assanatoare"; unde o fi gradul d lui Greceanu? Pare că e acela de Tambur major, în capul unei adunături de alai, a la Perjoaia!...

Să trecem la seria tuasturilor.

Cu o voce răguşită (de ce?..), ca din fundul unui mormînt (a ţi înţeles acum), se înalţă „Sinucisul". *„Ridic paharul în sănătatea* **generalului** (!!!), *care ne-a condus la victorie"!*

...Ce mai general, ce mai victorie şi mai ales... ce mai cîntăreţ al victoriei! Tot nu vi s'a luminat înaintea ochilor, ce s'a urmărit? Auziţi: *Greceanu general, care a condus la victorie.* Noi 'l găsim în rubrica: tamburilor majori, cari conduc alaiuri şi caraghioslîcuri de bîlci, à la Perjoaia, pe cînd un spirit vaiajor prin alte lumi, îl găseşte *„general"*. La aşa sac, aşa petic, — sau pe limba şerilor: *„tel maître, tel fusil"*.

Atunci, din colţul cel rătăcit, cu vocea lui simpatică, cu inima deschisă... dar şi amărîtă, cu figura impunătoare şi respectabilă, se ridică secretarul general de la Ministerul de Instrucţie, zicînd:

„Regret şi trebue să regretăm cu toţii lipsa de aici a şefului nostru, al tuturora, d-l Mathei Cantacuzino"!

Până aici una caldă, una rece.

De unde d. Greceanu se credea aproape de Rai, avînd impresia că a apucat pe Dumnezeu de picior, (prin ajutorul spiritului voiajor, Sinucisul,— care 'l asigurase că a aranjat el pe lumea cea-l'alta cu Dumnezeu ca Démètre să fie general şi şef)... de odată, din acele regiuni Eteriane, de şi cu figura blîndă dar cu gest brutal de energic, este tras spre pămînt, la trista realitate, de nemilosul „maître Maissner", zicîndu i: *şeful nostru, al tuturor, lipseşte!*

Spun psihologii că în acel moment lui Démètre i s'a luat un văl după ochi, că a scuturat puţin capul,—scînteetorul lui... cap),—şi s'a lăsat să cadă în scaunul său de tambur major, la auzirea numelui colonelului său!

Se credea că tentativa fiind dejucată, totul se va sfârşi aci.

Dar renegaţii, — căci aceştia sunt cei mai teribili,—nu vor să ştie, o pornesc pe tuasturi. la întrecere, care de care a lăuda mai mult eminentele calităţi de... *general, fruntaş între fruntaşi, strălucit orator, eminent om politic, arbitru eleganţei, etc. etc.*

Se băteau Turcii la gurile eloquente ale caracterelor din colegiul al 4-a: Cosmovici (zis şi Caţavencu), Pompei, Riegler, Petrovici, etc.

Cam al 12-lea la rînd, intervine din nou o voce răsleaţă, a tînărului... junimist Mavrodin,—care s'a agăţat de hainele celor, ce sburau în aer, readucîndu-i din nou pe pămînt, la trista realitate.

Cu o ironie nu tocmai acoperită, zice: **„Ridic paharul în sănătatea marelui elector**, *care iubeşte pe om, ca om, „cu calităţile şi defectele lui, chiar cu spiritul lui de transfug"... etc.*

Se ridică imediat, cherul Démètre, şi caută a răspunde la ironie, zicînd:

— *„N'am fost şi nu aspir la titlul de elector"*.

— *„Na ţi o bună, că ţi-am frînto"*: ba nu, zău, Cherule, dar nu te credeam atît de redus. Ţi-ai îndepărtat singur scîndura de sub picioare, pe care clădiseşi atîta glorie, s'au dus castelele de Spania, dacă te lepezi pînă şi de titlul de „elector"!

Atunci, mă rog de ce acest banchet?

... Ca Intelectual?

— S'o lăsăm încurcată, — ai atît bun simţ, să abandoni lesne pretenţia.

... Ca cultură?

— Mi închipuesc că roşeşti singur, căci afară de sporturi şi alte flecării puerile şi... femenine,—cu nimic serios nu te-ai exhibat în viaţă.

... Ca tradiţie?

— Ţi s'a spus în Senat că ai fost porumbel tachist, apoi cantacuzinist şi acum... *Marghilomanist.*

... Ce mai rămîne?

— Singura scăpare ţi era calitatea de „elector". Ai aruncat-o. Eu te felicit, eşti măcar cinstit: Ştiai că realmente n'o ai, cînd Iaşul a avut fii ca Mîrzescu şi Badareu.

Dar atunci,—şi aici dăm veşnic de pînza Penelopei: *în baza a ce ai primit să fii sărbătorit şi mai ales.. ai dorit să fii consacrat de şef?*

Ţi-o mărturisesc sincer cherule, mi eşti simpatic, dar numai: la tenys, la călărie, la vînat şi la flirtat!... Atît. Lasă lucrurile serioase pe seama altora, că te faci din ce în ce mai caraghios: *„ma parole d'honner mon cher"*!

Ghimpe.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cei cari răspund.—După aproape un an de celebritate piesa scriitorului german Karl Schönherr—„Credinţă şi patrie"—fu „descoperită" de către Pater Liebe, un preot cu pretenţii literare, drept un plagiat. Anume, un plagiat făcut după două romane, ale unei domnişoare scriitoare E von Handel Mazzetti întitulate; „Iesse und Maria" şi „Die arme Margaret".

Schönherr e un scriitor renumit. Piesa lui însă nu prea convine cercurilor clericale şi din rîndurile lor s'a ridicat migăiosul scrutător, care l'a învinuit de hoţie literară.

Dar Schönherr nu e de teapa d-lui A. C. Cuza şi de aceea a catadicsit să se apere, înarmîndu-se cu contra-probe. A făcut apel la ziare răspîndite şi independente, a răspuns categoric şi s'a explicat, a reuşit chiar să arăte că acuzatorul a *forţat* textele, numai şi numai ca să-l poată învinui de plagiat.

N'a cerut măcar ca toată Germania să se solidarizeze cu dînsul, să-i sară în ajutor, să l salveze pentru mîntuirea patriei, n'a chemat nici studenţimea la asalt, ba n'a făcut măcar personalităţi cu... neamurile acuzatorului şi nici la luminile juraţilor n'a recurs. Ci numai la opinia publică, pe calea presei.

De aceea cazul devine instructiv pentru noi şi în altă parte a ziarului se vorbeşte despre dînsul cu aplicare la cazul Cuza.

*

Apropos de d. Cuza, vom „plagia" o glumă reuşită.

De cînd cu broşura lui Socor, economistul vine rar la cinematograf, unde epigramistul Giordano i-a vîndut dăunăzi o lojă cu... două coloane.

*

In „Revue Neurologique" cu data de 30 Martie a apărut o comunicare făcută de d. dr. P. Zosin la societatea de Neurologie din Paris: „Un cas de syndrome radiculaire cervico dorsal".

*

„La Samaritaine" a lui Edmond Rostand, a fost interzisă de-a fi jucată în Nouvelle Orleans (Statele-Unite), sub cuvînt că piesa ar avea scopul odios de a coborî pe Isus la condiţia unei simple creaturi omeneşti.

*

A apărut „Viaţa Socială" No. 4 cu următorul sumar:

Jean Jaurès: In noaptea paştilor. Tudor Arghezi: Pia. G. Galaction: „Mi-e dragă Nonora". I, Minulescu: Litanii. N. Davidescu: Nebunia lui Dugrès. V. Zaborowski: Mie însumi. V. Demetrius Ochii cadavrului. Mircea Dem. Rădulescu: Interior.

Revista-revistelor, Recenzii, Viaţa literară, etc. Desenuri de d ra Eugénie Peuşanu, Lotti Savil şi de Iser.

Preţul 1 leu.

*

La Stuttgart a apărut o nouă scriere a lui Eduard Bernstein: „Socializm şi democraţie în marea revoluţiune engleză". E o lucrare perfect documentată şi instructivă într'un grad înalt.

*

Zilele trecute s'au împlinit cinci zeci de ani de cînd Tanhauser a fost fluerat la opera mare din Paris. Cu această ocazie ziarul „La Dépêche" reproduce părerile criticilor muzicali de pe vremuri.

Toţi se întreceau, care de care, să nu vadă în această capodoperă revoluţionară de cît „o larmă grosolană şi discordantă" o „pleşcăială plicticoasă a celor şapte note ale gamei" sau o „experienţă decisivă care va împedica pe Academia de muzică să se mai dedea pe viitor la asemenoa aventuri"...

*

Jules Lemaître a ţinut la Universitatea Ana'elor, o conferinţă întitulată: „En Marge de l'Odysée" în care a desvoltat ideia că toate poemele, toate romanele, chiar cele mai moderne, le găsim în Odisea.

STRUNA ZILEI

UN LUÇEAFĂR

Primăria a suprimat 6000 lei din subvenţia ce dă teatrului pentru încălzit şi luminat.

Ştire.

...Se va da d-lui Iancu Stamatiu delegaţia în comitetul teatral.

Altă ştire.

Teatrului—subvenţiune
Nu-i trebuie de fel, cum ştiu:
Căci şi căldură şi lumină
I-o dà destulă... Stamatiu.

REPREZENTAŢII DE OPERA LA IAŞI

Cu o vie nerăbdare sunt aşteptate cele 4 reprezentaţii de operă pe care le va da la teatrul naţional din Iaşi, la 26, 27, 28 şi 29 Aprilie a. c. *întreaga* trupă de operă italiană care a făcut stagiune de 2 luni la teatrul Liric din Bucureşti unde îşi continuă încă reprezentaţiile cu un succes desevîrşit. Din cei 10 solişti cităm pe celebra divă de la „Scala" din Milano *Dora Domar*, aşa de mult apreciată în toată lumea artistică, pe baritonul *Modesti*, tenorii *Perico* şi *Santarelli*, basul *Vecchioni*, toţi patru artişti celebri şi cu reputaţie bine stabilită; 30 corişti şi coriste; *orchestră proprie*, cu 2 şefi de orchestră, aceiaşi orchestră care a luat parte şi la reprezentaţiile de la „Teatrul Liric" din Bucureşti.

Se va reprezenta **„Puritani"** cu *Dora Domar*, Santarelli, Modesti, Vecchioni, **Aida** cu Perico şi Mauceri, **M-me Butterfly** cu dora Domar, operă japoneză de Puccini ce se reprezintă pentru prima oară oară în Iaşi; **Traviata** cu celebra *Dora Domar.*

Informaţiuni şi bilete de intrare la agenţia teatrală „Thalia" a d lui Th. Maximovici.

INFORMAŢII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*Cîtă deosebire între publiciştii serioşi şi d. A. C. Cuza!*

Un caz semnificativ în privinţa aceasta este acela al dramaturgului german d-r Karl Schönherr, *care a fost nu de mult acuzat de plagiat de către publicistul* P. P. Liebe. *Acesta a susţinut prin publicitate, că piesa „Glaube und Heimat" (credinţă şi patrie) ar fi plagiată în unile părţi ale ei, după romanul „Arme Margaret" (sărmana Margareta) a scriitoarei* Enrica von Handel-Mazetti, *şi în acest scop detectivul* Liebe *uzează de sistemul paralelor.*

Dacă reuşeşte sau nu, e altă chestie. După cît se pare, fragmentele din piesa lui Schönherr *puse pe două coloane cu cele ale romanului scriitoarei* Mazetti *nu sunt* esenţiale *operii plagiatorului.*

Interesantă însă e atitudinea scriitorului acuzat. Ce face el? Invoacă fantoma Cahalului? *Denunţă* Jidanii în presă? *Insultă pe detectivul* Liebe?

Nimic din toate acestea. Intr'o ţară ca Germania un asemenea sistem de apărare ar fi dovada patentă a plagiatului, şi în acelaş timp condamnarea sigură şi definitivă a plagiatorului. — Ce moravuri d-le Cuza!

Acuzatul Schönherr se apără. *El* discută *paralelele lui* Liebe *şi vrea să dovedească reaua credinţă a acuzatorului său.* (*Vezi* Berliner Tageblatt *din 20 Aprilie 1911*).

Cu alte cuvinte acuzatul scriitor german are o atitudine perfect opusă aceleia a d-lui Cuza. El se adresează opiniei publice disculpîndu-se. *Şi dacă dreptatea va fi de partea lui, onoarea îi va fi salvată, iar acuzatorul de rea credinţă va geme sub dispreţul enorm al publicului; iar dacă nu va avea dreptate, va fi înfierat pentru totdeauna.*

Înţelegeţi bine, că teama de această din urmă *eventualitate l-a făcut pe plagiatorul Cuza să nu urmeze calea dreaptă, cinstită, ce se impunea. A fi discutat lucrarea d-lui Socor, ar fi însemnat din partea d-lui Cuza să şi dea el singur sentinţa condamnatoare.*

Căile cinstite nu sunt pentru oricine; nu sunt mai ales pentru aceia, cari se simt cu „musca pe... poporaţie".

Nu-i aşa d-le Cuza?

❑ **De la banchet.**—Domnul A. D. Holban, care a lipsit de la banchetul oferit d-lui Grecianu „din motive de sănătate" (d. Holban este actualminte perfect sănătos), a adresat o scrisoare preşedintelui banchetului—şi textul merită a fi relevat.

Inchipuiţi-vă o scrisoare adresată cu prilejul sărbătorirei unui om sau unui eveniment, scrisoare aproape foarte lungă, în care autorul nu aminteşte o vorbă, nu face macar o aluzie la săbătorit sau la eveniment?

Domnul Holban a reuşit să adreseze asemenea scrisoare sărbătoritului Grecianu, dar o vorbă nu spune despre d. Grecianu, o hiritiseală, cît de palidă, nu-i adresează, ci spune că boala îl împiedică să fie faţă la banchet, de şi este sănătos, văzut pe stradă de toată lumea.

Dar scrisoarea d lui Holban este de aproape o coloană de ziar — şi, deci, trebue să spună ceva, de altcine-va, cu prilejul sărbătorirei d-lui Grecianu, dacă pe el îl ignorează brutal, de şi ziarul grecinist spune, că scrisoarea, care nu aminteşte de persoana festivitalului—a fost „subliniată cu îndelungate aplauze de întreaga asistenţă".

De sigur, d. Holban vorbeşte de cine-va în scrisoarea sa scrisă cu prilejul banchetului oferit d-lui Grecianu: vorbeşte despre d. Stere, pe care îl înjură potrivit obiceiului, făcîndu-l „rău-făcător, care trebueşte hărţuit ca o fiară".

Dar dacă d. Holban a reuşit să compună o scrisoare pentru banchetul dat în onoarea d-lui Grecianu, fără să amintească de acesta, apoi injuriile la adresa d-lui Stere, cu prilejul banchetului grecinist, nu sunt adresate d-lui Stere, ci d-lui Matei Cantacuzino.

Domnul Holban spune, în adevăr, că datoria partidului conservator este să părtinească pe falsii prietini veniţi din Basarabia, pe cînd d. Cantacuzino, la Senat, spusese că „ie dureros că la Iaşi guvernul se opusese la alegerea în Parlament a unui om, de valoarea d-lui Stere.

Prin urmare: d. Holban consideră pe d. Grecianu ca d cantitate de prisos şi nu aminteşte de persoana sa; înjură pe gratis pe d. Stere,—ca să priceapă d. Cantacuzino.

Ştie perfect ce face, dar se plînge că boala l'a împedicat să fie faţă la banchet.

*

Domnul Holban l'a înjurat pe d. Mateiu Cantacuzino; ceilalţi, cari au rîdicat tuasturi, n'au amintit un cuvînt despre fostul şef al junimiştilor ieşeni. Singur d. C. Meissner, a făcut notă a parte spunînd: „partidul nostru din Iaşi mai are încă un om, de care poate fi mîndru: d. Cantacuzino. Şi dacă el lipseşte astăzi dintre noi, aceasta *nu este un cuvînt, ca să nu ne gîndim la el cu toată dragostea"*.

Domnul Meissner a ramas singurul cu gînd şi cu dragoste pentru d. Cantacuzino!

❑ D. General Perticari a fost numit guvernor militar al A. S. R. Principelui Carol.

La toamnă A. S. Regală va pleca la Berlin spre a fi înrolat într'un regiment prusian. Prinţul va fi însoţit tot timpul cît va sta în Germania de d. general Perticari.

❑ *După toate probabilităţile, guvernul va fi silit să renunţe la proiectul vînzărei în loturi a proprietăţilor de mînă moartă.*

D. G. Gr. Cantacuzino face o opoziţie crîncenă acestui proect.

Preşedintele Senatului ar fi declarat că dacă proectul va fi adus în discuţie, îl va combate cu energie, iar dacă guvernul şi majoritatea vor trece peste opunerea sa, îşi va da demisia din preşedinţie.

❑ Inspectoratul şcolar primar a adresat direcţiunilor tuturor şcoalelor particulare adrese pentru participarea membrilor corpului didactic la conferinţele institutorilor.

Se menţine prin aceasta dispoziţia luată pentru prima dată în anul trecut sub d. Haret.

❑ Serviciul sanitar a adresat tuturor medicilor din localitate o circulară punîndu-le în vedere dispoziţiile obligatorii a bolilor contagioase şi răspunderile în caz de nedeclarare, atît pentru medici, cît şi pentru familii.

❑ După o nouă dispoziţie a ministerului de interne garanţiile cerute pentru eliberarea paşapoartelor la străini vor fi scrise pe timbru de 2 lei alăturîndu-se şi o copie de 50 bani.

Pînă acuma se cerea numai un simplu exemplar pe timbru de un leu.

❑ In seara de Vineri 15 Aprilie a. c. se dă la Circul Sidoli o reprezentaţie, Cinematografică, cu un program foarte amusant, în folosul societăţei „Salvarea" din Iaşi.

Cine doreşte aşi reţinea bilete de intrare este rugat a se adresa la farmacia Werner pînă în ziua reprezentaţiei unde sunt depuse biletele spre vînzare iar în seara reprezentaţiei la casa circului.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.30
	oca	0.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de oi		1.60
Lapte de oi gras, de toamnă		1.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.40
Brînzeturi noi sub preţul pieţei		
Delicioasă brînză de munte		1.80
Unt pentru cafea, ciaiu		5.20
Ouă zilnic proaspete		6.00 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Se găsesc caise uscate, povidlă, mere ranete, etc. cu preţuri reduse.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Conferinţele didactice

— ZIUA I-a —

Astăzi au început conferinţele corpului didactic primar din oraşul şi judeţul Iaşi.

Dimineaţă, la orele opt jumătate, s'a oficiat un serviciu divin, la Mitropolie, de către P. S. S. Nicodem Munteanu, vicar.

Prelatul a felicitat apoi pe asistenţi, iar în numele lor a răspuns institutorul I. D. Dimitriu, care a rostit următoarea cuvîntare:

Inalt Prea Sfinte Părinte,

Isus a pătimit, au fost îngropat şi el a înviat.

Da! Isus a pătimit de bună voe şi pentru pacatele altora, pe cînd noi pătimim de nevoe şi pentru pacatele noastre.

Da! Isus a fost îngropat într'un mormînt în piatră săpat; pe cînd noi ne îngropăm în trupul nostru, din care facem mormîntul sufletului nostru.

Da! Isus a înviat şi după înviere trupul şi-a spiritualizat, pe cînd noi după înviere sufletul ni l'am materializat.

Să ne deprindem să suferim de bună voe, nu numai pentru pacatele noastre, dar şi pentru pacatele altora.

Să nu ne mai facem din trupul nostru mormîntul sufletului nostru.

Să căutăm să înviem spiritualizîndune trupul, iar nu materializîndu ne sufletul.

Numai astfel vom ajunge să fim cu adevărat după chipul şi asemănarea lui D-zeu; iar la sfîrşitul zilelor noastre să zicem cu drept cuvînt:

„O! Doamne'n lume cît am stat,
„Pe Tine Te-am reprezentat".

Cu acest gînd, membrii corpului didactic primar din oraşul şi judeţul Iaşi întruniţi anual în Conferinţă generală, s'au adunat în această catedrală şi s'au asociat la rugăciunile ce aţi binevoit a înălţa către Cel Atotputernic, ca să ne dea ajutor şi spor la lucrările, care urmează să fie începute şi care sunt concepute pentru binele ţării şi al neamului nostru romînesc; de aceea zicem din toate sufletele noastre: Să trăiască ţara şi neamul romînesc, ca să trăiţi I. P. S. Voastră şi să trăim şi noi acum şi la mulţi ani!

Amin.

*

Membrii corpului didactic s'au întrunit apoi în aula liceului Naţional.

Aci a vorbit d. Matasariu, inspector al învăţămîntului primar, despre importanţa conferinţelor generale ale corpului didactic.

D-sa a arătat, cum de la 1894 aceste conferinţe au căpătat o importanţă mai mare, căci dădeau ocazia, în special învăţătorilor, de a fi în curent cu noile metode pedagogice.

Dar chiar azi, cu toate greutăţile ce le are cineva pentru a deveni învăţător, totuşi conferinţele sunt de folos, căci dau putinţa membrilor corpului didactic de a face comunicări importante şi a avea un schimb de idei în materia didactică şi în special de a se cunoaşte şi de a se aprecia.

Tot în aceste conferinţe, are a se analisa şi chestia activităţei extraşcolare constatîndu-se că unii au dat acestei activităţi o întindere prea mare, neglijînd şi lăsînd şcoala pe planul al doilea.

Continuînd d. Matasariu regretă lipsa de reviste speciale didactice. Dar dacă ele n'au putut trăi pănă acuma, din cauza stărei precare în care se găseau învăţătorii, e de sperat că azi vor lua un nou avînt, căci guvernul actual a venit în ajutorul corpului didactic mărind salarul învăţătorului şi unificînd cel al institutorului.

D. Matasariu face apel la membrii corpului didactic, de a se interesa şi a propaga ideia înfiinţărei de şcoli de corecţiune, idee care emană de la d. Meisner şi care respunde la o adevarată nevoie socială.

După ce se ocupă şi de importanţa desemnului, chestie de program ce se va discuta în aceste conferinţe, d. Matasariu roagă pe toţi a urmări cu atenţiune lucrările.

D-sa comunică apoi, că şi institutorii particulari sunt invitaţi la aceste conferinţe şi roagă pe toţi a-i primi cu simpatie.

Membrii corpului didactic se împrăştie pentru a se întruni din nou, la orele 2 p. m. în localul şcoalei Asachi.

Aci membrii corpului didactic sunt împărţiţi în patru serii, fiind prezidaţi ast-fel:

Seria I de d. Roiu, a 2 a de d. Ion Dimitriu, a 3-a de d. I. Apostoliu şi a 4-a de d. I. C. Tăzlăuanu.

Fie-care secţie în parte, se ocupă de chestia de program: predarea desemnului, după programa nouă.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAŢII

❑ *In vedere că opoziţia unită a hotărît să nu iee parte la serbările jubilare ale Universităţii, comitetul de organizare întrunit ieri, după ce a ascultat pe rectorul şi pe primarul Grecianu, cari ambii au declarat că stradele Iaşului, sunt stricate, a hotărît amînarea serbărilor, pentru a doua oară, pentru sfîrşitul lunei Iunie, sau sfîrşitul lunei Septembre, după manevre.*

Domnul Bogdan va avea prilej să se mai prezinte încă odată Regelui, pentru a-l rugă să fixeze data care va conveni mai bine Suveranului.

❑ *La ministerul de instrucţiune, se lucrează la un proect de lege, după care şcoalele primare particulare să treacă sub administraţia acestui minister.*

❑ *Insistăm şi în altă parte a ziarului asupra tuastului, pe care d. C. Meissner, secretar general al ministerului de instrucţie l'a rădicat la banchetul grecinist.*

Cînd d. Meissner s'a rădicat să tuasteze, a izbucnit urale foarte entusiaste întru cît dînsul este considerat ca foarte devotat d-lui Cantacuzino şi, deci, prezenţa sa la banchet şi tuastul seu, urmau să fie interpretate ca o desavuare adusă absenţei d-lui Cantacuzino.

Domnul Meissner a înţeles manifestaţia şi a zis:

— Iartă-i, Doamne, că nu ştiu ce fac.

Apoi a zis tuastul în care a subliniat meritele d-lui Cantacuzino. Nici un aplaus n'a mai salutat, la sfîrşit, pe d. Meissner.

❑ *Domnul G. Cristofor, epitrop al Spiridonici, îşi clădeşte nişte case în strada Goliei. Am dori să ne dee d. Cristofor numărul autorizaţiei de clădire şi să ne arăte taxa ce a plătit-o pentru acea clădire, ca să ştim, dacă a plătit taxă pentru clădire cum s'ar fi căzut să plătească, sau pentru atenansă, ceea ce ar fi cu atît mai grav, cu cît, cînd a scos autorizaţia de clădire, d. Cristofor se afla membru în comisia interimară.*

❑ *Cel mai galantom proprietar din Iaşi, este, incontestabil, d. Grecianu şi i dă mîna—fiind-că n'are proprietăţi.*

Dar ie galantom mare cu proprietăţile comunei. Astfel a închiriat cu o sută lei pe an *un loc, în poarta caselor foaste Paşcanu şi cu* trei sute lei *anual, locul viran din Piaţa Unirii, care face măcar o mie pe an.*

❑ *Au mai lipsit de la banchetul grecinist şi următorii junimişti: domnii G. Stroici, D. Zarifopol şi Miclescu-Şerb şti.*

❑ *Domnul Grecianu ar fi voit să fie serbat ca barbat de stat, nu ca elector.*

Dar n'a reuşit. A căutat chiar să întrerupă pe d. Mavrodi, care a zis vorbei elector pe nume, dar d. Mavrodi nu s'a lasat, ci a vorbit despre eleganţa cu care d. Grecianu „solicită încrederea cetăţeanului".

Domnul Mavrodi a vorbit cu dispreţ şi despre transfugi, de şi ei erau bine reprezentaţi la banchet, rîdicînd chiar tuasturi.

❑ *Se crede că familia princiară va petrece primile zile ale lunei Mai la domeniul princiar Poeni, lîngă Iaşi.*

❑ Domnul I. D. Stamatiu a cumpărat un sfert de loz, care a ieşit ieri cu un cîştig de 25.000 lei.

Norocul d-lui Stamatiu nu s'a oprit deci numai la alegerea sa ca ajutor de primar.

❑ Un junimist din Iaşi a scris unui prietin al seu despre banchetul oferit d-lui Grecianu.

Reproducem textual impresiile junimistului: „banchet prost, mîncare foarte proastă, tuasturi şi mai proaste".

❑ Domnul N. Cananău, distinsul nostru amic, care se află la Paris, va reveni Duminecă în localitate.

❑ Doi inspectori de la „Allgemeine Electricitätsgesellschaft" din Berlin Braumeister Albers şi Stresau au sosit în localitate pentru a studia la faţa locului lucrările de dedublare a liniilor tramvaiului şi chestiunea reparărei stradelor pe parcursul vagoanelor.

❑ O a patra crimă, la interval de două zile, s'a făptuit ieri în judeţul Iaşi. De astă dată locul crimei a fost satul Golăeşti: individul Vasile Nedeliu mai de mult în ceartă cu flăcăul Costică Ioan, de la o fată, l a înjunghiat pe acesta cu un cuţit, omorîndu l.

❑ In sanatoriul Sf. Maria a încetat din viaţă astă-noapte, răpus de o meningită, avocatul Virgil Stăuceanu din Vaslui.

❑ De la direcţia generală a telefoanelor a sosit un ordin circular, care impune funcţionarelor de la telefoane să se îmbrace modest, cu şorţuri, şi să poarte coafuri modeste.

La Iaşi ordinul acesta a produs mare mirare, întru cît domnişoarele de la telefon, fără a aştepta ordinul direcţiei, se îmbrăcau şi se pieptănau în raportul modest al modestelor salarii ce primesc.

Ordinul a fost inspirat directorului general în urma unei inspecţii făcută la Bucureşti, cînd directorul a rămas epatat de eleganţa telefonistelor.

De cît, Bucureştii au excedente de diverse naturi!

❑ La ofiţeratul stării civile din Iaşi s'a celebrat ieri căsătoria d-rei Marta Stroici, fiica d-nei şi d-lui George Stroici, cu d. Dimitrie Gusti, profesor universitar.

Căsătoria religioasă are loc astăzi, după care tînăra pereche, căreia îi facem urări de fericire, va pleca în străinatate.

❑ Acei cari au trecere la prefectul poliţiei, la barbatul inteligent, care propune să fie anchetat de persoane străine de administraţie, acei nobili aleşi au găsit un mijloc nou de a simţi că sunt la putere.

Mijlocul cel nou priveşte pe străinii, stabiliţi în oraş, şi cari, avînd paşpoarte străine, trebue să treacă şi pe la serviciul de siguranţă ca să şi scoată, în baza paşpoartelor, bilete de liberă pe trecere.

Cu eliberarea acestor bilete se fac traficuri ruşinoase şi noi sfătuim pe prefectul poliţiei să procure prietenilor săi alte mijloace de existenţă luxoasă.

Atît—şi atît ajunge.

❑ Astă seară Joi, un program cu totul nou se desfăşoară pe pînza cinematografului Pathé Frères din sala teatrului-circ Sidoli.

Compus din toate genurile de sujete, noul program cumprinde între altele: Căderea Troei, scene istorice de mare spectacol. Una din cele mai mari reconstituiri din Istoria antică.—Iată părţile principale ale acestei grandioase reconstituiri: Bătrînul Homer cîntă elinilor faptele eroilor (prolog)—Regele Menelaus şi frumoasa Helena—Răpirea Helenei—Asediul Troei—Celebra stratagemă: Calul de lemn—Cucerirea Troei—Incendiarea oraşului şi moartea lui Paris.

Atragem toată atenţia asupra acestei reconstituiri, cea mai splendidă din cîte ne-a arătat pînă astăzi Cinematograful.

Noul program cuprinde apoi: Detectivul Gallow contra bandei „Trei Stele" mari scene dramatice.—Cinematograful în Africa, interesante vederi după natură.—Soţia ta te înşală, scene comice de moravuri pariziane.—Cîinele şi pisica scene comice.—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu ştirile şi sporturile săptămînei etc. etc.

Mîne Vineri 15 April, la 9 ore seara, mare reprezentaţie în beneficiul societăţei „Salvarea" din oraşul nostru.

Ultima oră

Bucureşti 14 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10 000 lei No. 56125.

3000 lei No. 26325.

2000 lei No. 15768, 36022, 40109.

1000 lei No. 46492, 21011, 7570, 15704 33577, 40342, 16229.

500 lei No. 8809, 11437, 37408, 35358 962, 49183, 36354, 41397, 14663, 34630 59114, 46000, 52459, 20755, 22689. 28185 26775, 14235, 42913, 27283, 22089, 3116 877.

Mersul ciumei şi holerei

Bucureşti.—Asupra mersului ciumei bubonice se anunţă următoarele:

La Djedah s'au constatat 2 cazuri noui de ciumă.

La Mascotte s'au constatat 13 cazuri de holeră, dintre care 12 moriale.

In Egipet, de la 13 Aprilie au fost 103 cazuri de ciumă.

Moartea lui Vanicu

Bucureşti.—Vanicu, fost consilier comunal în Capitală şi casier al societăţii „Tinerimea romînă", a în etat din viaţă astă-noapte.

Cearta între guvernamentalii din Galaţi

Bucureşti.—Intre guvernamentalii din Galaţi, cearta e pe cuţite.

Pentru a curma în parte neînţelegerea, d. Marghiloman, convenise, a nu se mai alege un prim ajutor şi un al doilea ajutor de primar, ci ambii să se numească pur şi simplu „ajutori de primar", unul avînd să se ocupe de serviciile interioare şi celălalt de cele exterioare.

La constituire însă, membrii consiliului comunal aleseră pe d. Th. Bădăreu, ca prim ajutor de primar.

De aci ceartă şi mai mare. O delegaţie a conservatorilor din Galaţi, a sosit în Capitală, pentru a cere d-lui Marghiloman disolvarea consiliului comunal.

Din camera otomană

Constantinopole. — Camera continuă discuţiunea budgetului externelor. Ministrul de externe declară că guvernul proectează construcţia mai multor linii de drum de fer, între care şi calea ferată a Adriaticei, dacă aceasta este folositoare şi altor state de ex. Serbiei, poarta nu poate de cît să fie mulţumită de aceasta; dar calea ferată a Adriaticei rămîne totdeauna o chestiune a Turciei şi trebue în ori ce caz să se termine într'un port Turcesc.

In ce priveşte pe Muntenegru, ministru relevează ştirile porţei după care se probează că Malisorii cu toate declaraţiile contrarii ale Muntenegrului, găsesc sprijin la Muntenegreni—Dacă situaţia de faţă continuă poarta va cere cont Muntenegrului—cu privire la afacerea Mainon, declară că furtul de documente de la ministerul de externe nu este aprobat: cercetarea urmează—ancheta a dovedit, că documente de la alte departamente au întrat în mîni străini, în fine Camera votează cu 122 voturi contra 45, încredere în marele vizir şi în ministrul de externe.

Măsuri contra holerei

Bucureşti.— Ştiri din Constantinopol anunţă, că guvernul turcesc, a dispus ca începînd de la 20 Aprilie, toate provenienţele între Noca şi Confudah, să fie supuse la carantină.

Drama din Brezoiu

Bucureşti.—In comuna Brezoiu, tînărul Ghergheoff a împuşcat pe fata Ana Derbi, şi apoi s'a sinucis.

Motivul acestei drame este refuzul părinţilor de a-i da în căsătorie pe aleasa inimei sale.

Sinucidere

Bucureşti.—Pe ziua de azi se semnalează o nouă sinucidere în staţia B. M.

Sinucisul este un tînăr Wilhelm Berer originar din Galaţi.

Asupra lui, s'a găsit un bileţel, cu cuprinsul următor:

„Dragă Jannetto, eartă mă."

Inundaţii la Buenos-Ayres

Bucureşti. — Ştiri din Buenos-Ayres, arată mari inundaţii.

Mii de locuitori au rămas fără adăpost.

Impacarea cu Grecia

Bucureşti.—Ziarul „Lloydul Otoman" din Constantinopol, ocupîndu-se de împăcarea între România şi Grecia, spune că guvernul Carp a sacrificat interesele romînilor din Macedonia, în favoarea celor greceşti.

Nou incendiu la Brăila

Brăila.—Astă noapte, un nou incendiu a isbucnit, în strada Regală, la prăvălia Rubinştein.

Pagubele sunt însemnate.

Noul ministru al Bulgariei pentru Austro-Ungaria

Sofia. — Guvernul a agreat numirea Contelui Tarnovski ca ministru al austroungariei în locul baronului Giskra.

Destituirea şefului teritorului Lubinfu

Karbin.—Din ordinul guvernatorului general din Mukden, şeful teritorului Lubinfu, a fost scos din postul seu de oarece percepuse contrar tratatelor impozite vamale de la comercianţii ruşi.

Preliminările abdicărei preşedintelui Diaz

Berlin.—Se comunică din New-Jork că preşedintele Diaz va pleca în Europa la 16 Mai. Ziarul N. Fr. Presse vede în aceasta, preliminările abdicărei lui Diaz şi deplinul succes al insurgenţilor.

Prăbuşirea unei mine de cărbuni

Heerleu.—Intr'o mină de cărbuni a Statului doi lucrători au fost ucişi din cauza unei prăbuşiri. Sunt 16 rîniţi, 3 lucrători lipsesc.

Elena Stăuceanu, Virgil, Aurora şi Lucreţia; familiile Isăcescu, Ţaicu, Balasan, Păun, Columb, au durerea a anunţa perderea prea iubitului lor soţ, tată, ginere, cumnat, moş şi nepot

†

VIRGIL STĂUCEANU

In etate de 33 ani

încetat din viaţă în seara zilei de 13 April 1911 în Iaşi.

Inmormîntarea va avea loc Vineri 15 April la ora 4 p. m. la cimitirul Eternitate unde se află depus corpul.

Aceasta drept orice încunoştiinţare.

Iaşi, str. Bucşinescu 15

ANUNCIU

In ziua de *18 Aprilie 1911*, se vor face vînzările mărfurilor falimentului, *Şulem Solomon*, compuse din ghetei pantofi, gulere, manşete etc, evaluate la suma de 17.236 lei 50 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ghidale I. Ioseph*, compuse din barchet, cituri, satin, etc. evaluate la suma de 6533 lei 45 bani.

In ziua de *19 Aprilie 1911* ora 2 p. m. se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Schnürer & fiu*, compuse din mouseline, barchet, ştofe de lînă, şifon, etc. evaluate la suma de 107.031 lei 88 bani, precum şi mărfurile falimentului *Ch. Iar. Dresner*, la ora 3 p. m. compuse din ştofe de lînă, atlas, matasă, satin etc. evaluate la suma de 134.978 lei 45 bani.

In ziua de *20 Aprilie*, se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Ch. D. Rosenfeld*, compuse din postavuri, alpaga, ştofe pentru paltoane, etc. evaluate la suma de 28688 lei 10 bani.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Important

Aduc la cunoştinţa stim. mele clientelé precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe «*La Port Artur*» în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eftin.

L. ROTHENBERG

Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalaţii de Apă şi Canal.

Executări prompt şi conştiincios

Devise şi proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

CASA DE ECONOMIE A FUNCŢIONARILOR

STRADA SEULESCU No. 1

Acordă împrumuturi pe ipoteci, gajuri, cesiuni, etc., cu procent avantajos.

Restituirea împrumuturilor se face în rate.

Se acordă înlesniri persoanelor care voesc a cumpara sau construi case.

Imprumuturi pe efecte publice. Imprumuturi comerciale pe două şi trei semnături etc.

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butaşi cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iaşi; atît din Algeria cît şi din ţară, cu preţurile cele mai convenabile.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut şi mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Magazinul comertului in rate

—Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

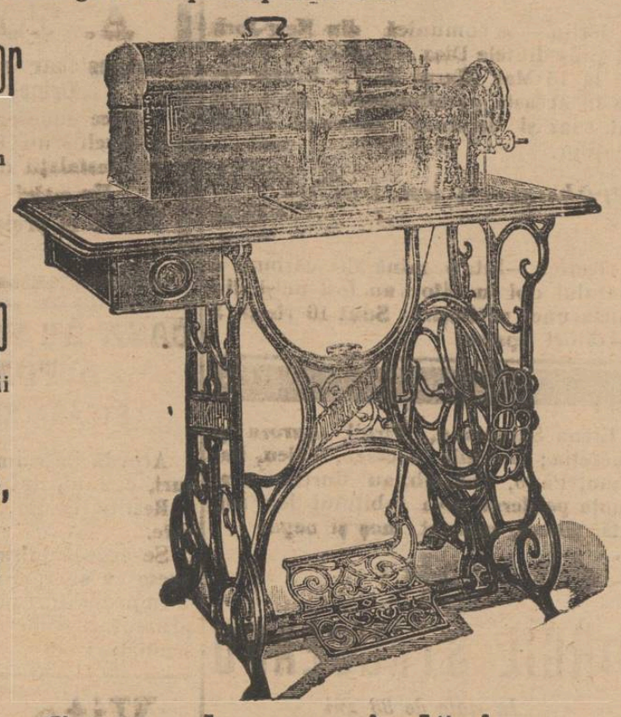

Gramophoane şi plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Johan Krzyżoski, Lăcătuş şi Electrician! Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1280 Sîmbătă 16 Aprilie 1911

La calendele grecești

Iată cînd vor avea loc serbările Jubileului de 50 de ani ale Universității de Iași. Și aceasta, pentru că «eminentul» rector, senatorul prin fraudă și corupție al colegiului universitar de Iași, dorește ca ele să se facă anul acesta.

Dar de ce ține d. Bogdan ca numai de cît aceste serbări jubilare să aibă loc și cît mai curînd? Nu e greu de răspuns. Vanitosul rector este un nemulțumit. Vă pare curios? Cu toate acestea așa e. D. George Bogdan, rectorul Universității din Iași, senatorul Universității de Iași, «mentorul» Universității de Iasi, profesor la Universitatea de Iași etc., etc... al Universității de Iași; prezidentul Asociației... și al Societății... și al Comitetului pentru rîdicarea bustului lui... și al etc., etc... posesorul unei frumoase averi mobiliare și imobiliare, acaparatorul unei situații sociale obținută prin trudă zilnică de a ajunge mai mare; d. George Bogdan, medicul legist al parchetului de Iași, autorul atîtor și atîtor autopsii și expertize medicale «onorate», purtătorul celebrii serviete, cu care urcă fălnic treptele palatului de justiție, prezidentul proaspăt, al celui mai proaspăt banchet intelectual de la Bragadiru; d. George Bogdan este... *o victimă a soartei.*

Da, da. Să nu vă pară curios. «Eminentul» rector și etc... este o victimă a soartei. D-sa nu e ministru, iar pe pieptul său mîndru nu strălucesc toate decorațiile lumii civilizate. Și cum amîndouă deodată nu se poate; «eminența sa» s'ar mulțumi cu decorațiile, spre a-și decora mai bine decorativa sa persoană.

Ați înțeles acum, din ce isvor intelectual pur și din ce sentimentalitate idealistă a țîșnit ideia magnifică a serbărilor semicentenarului Universității de Iași? Și apoi, dacă Universitatea de la Lipsca și-a permis luxul unui jubileu de 500 de ani, de ce Universitatea de Iași, cu un „mentor“ ca d. Bogdan și un profesor ca d. A. C. Cuza, nu și-ar serba jubileul de 50 de ani? Un zero mai puțin și atît. Ce mare lucru!

Iar cînd profesorii, somitățile din străinătate ar fi să vină la noi, spre a participa la serbări, și ar întreba ce a produs, ce are Universitatea noastră, s'ar găsi desigur cine să le spună: Universitatea noastră a produs un senator, ca d. George Bogdan, un rector ca d. George Bogdan; Universitatea noastră are un profesor ca d. George Bogdan, colaborator și coleg al defunctului Brouardel „de la Paris“; Universitatea noastră, mai are un savant profesor de economie politică, care pune în cofa... poporației pe toate somitățile internaționale; Universitatea noastră are multe, foarte multe «caractere», produse indigene și specifice, cum n'are, fără îndoială, nici Universitatea-moft de la Lipsca.

Și cu toate acestea serbările jubilare ale semicentenarului Universității de Iași nu vor avea loc. Comisiunea organizatoare a acestor serbări le-a amînat *deocamdată*. Ele vor fi amînate *pour toujours*. Se va vedea că avem dreptate.

Ar fi în adevăr prea scandalos, ca din ambiția unui vanitos, să ne facem de rîs o țară întreagă. Ce am putea noi spune despre Universitatea noastră; ce-am putea arăta noi străinilor, cari ar veni din focarele civilizației cu universități seculare, ale căror elevi sînt astă-zi purtătorii și creatorii culturii moderne? Cu ce ne-am putea și noi mîndri sub raportul activității universitare?

Natural, că am făcut oare-cari progrese și pe terenul acesta și că Universitatea noastră a produs cîțiva oameni de o valoare necontestată, că are cîțiva profesori, cari prin activitatea lor științifică și culturală pot sta alături de colegii lor din străinătate; dar aceasta este oare suficient pentru a justifica pompoasele serbări jubilare ale Universității ce proectează „mentorul“ ei? Și mai ales *vechimea* Universității noastre - cincizeci de ani—este atît de respectabilă, în cît să impue o solemnitate *jubilară* de felul aceleia ce visează decorativul ei rector, cu invitațiunea guvernelor și Universităților străine?

Nu, noi nu ne putem face de rîs. Comisiunea «organizatoare» se va transforma în comisiunea de «dezorganizare», căci curînd-curînd va opina pentru amînarea *sine die* a serbărilor semicentenarului,. d-lui George Bogdan.

Amin.

IN CHESTIA APEI

— Declarațiile hazardate ale d-lui D. A Grecianu. —

D. Dimitrie A. Grecianu în discursul rostit la banchetul din seara de 12 c, revendică în întregime, *numai pentru d-sa rezolvirea alimentărei orașului Iași cu apă de Timișești.*

Mă surprinde această împăunare a d-lui Grecianu și mă grăbesc să-l aduc la realitate, amintindu-i data cînd toți deputații Iașului—în afară de d-sa, care făcînd pè supăratul călătorea prin Egipet—ne-am presentat d-lui Gh. Cantacuzino, ministrul de interne, însoțiți fiind de d. Al. A. Badareu, ministrul justiției, și Gh. Lascar, primarul Iașului, cerîndu-i cu insistență să acorde suma necesară fără de care alimentarea orașului Iași nu poate fi adusă la îndeplinire.

Mai reamintesc d-lui Dimitre Grecianu că numai atitudinei energice din partea ministrului de finanțe de pe atunci, d. Take Ionescu, a stăruinților puse de fostul ministru de justiție Al. A. Badareu, a hotărîrei lui Gh. Lascar, de a demisiona din primăria orașului Iași și a interpelărilor pe cale de a fi anunțate în Cameră de deputații Iașului, ministrul de interne d. Gh. Cantacuzino a convenit în cele din urmă să satisfacă cererea noastră acordînd suma necesară de 300,000 lei.

In acest punct și cel mai principal, în chestia apei, d. Dimitrie A. Grecianu de și deputat al Iașului, totuși nu a conlucrat cu noi, lipsind chiar în acel timp din țară.

Să-mi fie permis dar ca pe baza datelor ce nu se pot desminți și a faptelor cunoscute de toată lumea, să consider acest fapt ca opera numai a noastră și să-l revendic în întregime din discursul d-lui Dimitrie Grecianu.

Este adevărat că singurul act la care a participat d. Grecianu în chestia apei a fost numai cînd a conlucrat *cu d. Badareu și cu noi toți cei-lalți reprezentanți ai Iașului pentru* confirmarea licitației, *care nu putea fi refuzată dată fiind seriositatea ei.*

Acest din urmă fapt este singura operă a d-lui Dimitrie A. Grecianu, în privința lucrării de alimentare cu apă a orașului Iași, care însă, nici în această privință nu o poate revendica „în întregime“ de oarece d-sa nu a făcut altă ceva de cît să colaboreze la confirmarea licitației.

Este o chestie de demnitate pentru toți acei cari au lucrat în această direcție și prin urmare cunosc adevărul tot așa de bine, și poate dacă nu mai bine chiar, de cît d. Grecianu, să-l restabilească atunci cînd este alterat, fie în scopuri politice, fie din interese personale.

Din acest punct de vedere, am ținut să fac rectificarea cuvenită la discursul d-lui Dimitrie D. Grecianu, în chestia apei.

Lascar Antoniu

Batista presidează

Omul cel mai umflat de vanitate, Gh Bogdan, are ocazie să se mai umfle odată, mai van ca oricînd, căci a fost pus să presideze banchetul cel mai van.

Pe scara măririlor, la care îl chemă meritele sale excepționale, poate să constate, că de oare-ce la Universitate „caracterele“ sale nu'l pot alege mai mult de cît rector, numai calea politică îi mai poate da ocazia să se rîdice—cine știe? — pînă la trepte unde au ajuns și alții, tot atît de umflați ca el.

A pornit deci, hotărît, pe calea politică și în această cucerire a început cu bucătăria, ca și în alte cuceriri: a aranjat meniul politic al marelui banchet.

Nu este nimic de zis asupra gusturilor cuiva: ca om privat poate începe pe unde îi este predilecțiunea.

Situațiunea sa, însă, la presidența acelei mese, nu se datora meritelor sale private, care n'au mai eșit la iveală pînă acum, ci faptului că împrejurări neprevăzute l'au rîdicat din nenorocire rector al Universității. A fost pus în calitate de rector, să presideze acea luminoasă manifestație a inteligenței Iașului, pentru acela care s'a ridicat de-asupra tuturor acestor inteligențe.

Un om mai puțin umflat de vanitate, ar fi înțeles, că a prezida o manifestație a cărei singur scop era sărbătorirea succeselor electorale, este sub demnitatea unui rector de Universitate și dacă alte caractere universitare au sărbătorit în numele Universității, pe acela pe care l'a ferit Dumnezeu de a avea ceva comun cu înaltele studii, însemnează că au fost cu toții împinși la acest zel, de caracterul ce s'a dat banchetului prin presidența rectorului.

S'a dat, deci, acestui banchet, un pronunțat caracter de participare a Universității la succesele electorale ale d-lui Grecianu.

Nu este greu de văzut, că aceasta se datorește numai lipsei complecte de discernămînt a celuia, care a consimțit să scoboare Universitatea la rolul de masala electorală, numai pentru a mai număra o demnitate, la celelalte atît de întîmplătoare ce i-au fost date.

Aleșii fraudei electorale, toți Melicii și Krupenskii, pot să se mîndrească că universitatea consacră cu bucurie succesele lor politice. Opinia publică va zice poate că Bogdan era singur chemat să presideze această manifestație, căci banchetul fraudei electorale nu putea fi mai bine reprezentat, de cît prin acest ales al fraudei. Universitatea va ști însă la timp să trimeată la Bragadiru pe acest personaj, care este destul de decorativ pentru a fi un maître d'hôtel pentru d. Grecianu, dar numai după ce va fi desbrăcat de haina demnității universitare, pe care a pătat'o cu sosul banchetului lui Krupenski.

„Le discours du șer“

Nu de geaba d. Scorțescu a scos din raniță șerului „bățul“ de mareșal și nu degeaba l'a asemuit doctorul Riegler cu —pasă-mi-te—Napoleon cel Mare. Căci șerul ie mare, ie tare, ie *veinqueur* (cu ei, cum scrie *Evenimentul*) și mai ie ceva, mai presus de toate: orator.

Citiți, vă rog, dacă aveți un sfert de ceas de prăpădit, discursul ce l'a rostit șerul cu prilejul sărbătorirei sale ca *veingueur*. Discurs de Napoleon, de adevărat om de stat, de cuceritor al Iașului!

Dar să ți pui ori ce număr de ochelari, să dai drumul tuturor becurilor electrice, să dai premiul Nobel—o idee nu vei găsi în acel discurs; proastă, dar idee să fie!

„Să nu credeți, domnilor, că situația omului politic este de invidiat“ — iată ideea de la care a pornit șerul, începînd discursul seu, la banchetul oferit în onoarea sa.

După ce a dovedit de ce „situația unui om politic nu este de invidiat“, s'a făcut portretist și a retușat astfel fotografia d-lui Carp:

„Domnul Carp se poate compara cu sămănătorul care 'și aruncă *sămînța* într'un pămînt *chiar incult*, căci știe că nu toate grăunțele vor pieri și că dacă unele rodesc, se pot aduna din ele spice, cu cari să se pregătească recoltele viitoare.“

Oribil frăzoi și trivial — să nu-l citească fetele! Sămănătorul poate arunca sămînța, dar să-și o arunce pe a lui, într'un pămînt „incult“ — cine știe la ce monstru poate da naștere asemenea combinație!

După ce sămănătorul își aruncă sămînța în pămîntul „incult“, adică în pămîntul neștiutor de carte, el știe, pozitiv, un lucru: „că nu toate grăunțele vor pieri și că dacă unele rodesc, cu spicele lor se pot pregăti recoltele viitoare.“

Taman așa și d. Carp. El își aruncă sămînța într'un pămînt incult și pregătește recoltele viitoare, fiind-că cele prezente îs ca vai de ele!

Asta în ce privește pe d. Carp. Discursul a tratat apoi despre d. Nicu Filipescu, „cel mai bun prietin al meu“.

Domnul Filipescu, a povestit șerul, a plecat odată din casa părintească, a rătăcit pe drumuri, până l'a întrebat cine-va: „ia spune, mititelule, al cui tată ești?“ Și după ce a spus al cui este, l'a dus acasă.

Perfect așa. Căci iată ce-a zis șerul despre d. Filipescu: „cînd“ cel mai bun prietin al meu, N. Filipescu, a crezut *necesar* să ne părăsească, eu am rămas în partid, fiind convins că, cu timpul, se va reîntoarce în *casa părintească*.“

Napoleon cel Mare al d-rului Riegler, afirmă, deci, că d. Filipescu s'a întors în partidul conservator, nu că el — șerul—a trecut la d. Carp, unde se dusese d. Filipescu înaintea lui.

Geografic interesant a fost șerul, cînd a vorbit despre „insulele cari au sufragiul universal *direct* și *secret*“.

„Nu știți, domnilor, că sunt unele insule africane, cari au sufragiul universal, direct și secret, pe cînd Anglia nu-l are nici astă-zi?“

De unde avea să știe cc. N. Paraschivescu, că sunt insule, cari „au“ sufragiul universal direct și secret?

Domnul șer Démètre a terminat pronunțîndu-se contra insulelor cari „au“ sufragiul universal și pronunțîndu-se pentru Anglia „unde bancnotele joacă un rol „covîrșitor“.

Discursul șerului va fi trecut în antologia oficială și va fi declamat la o viitoare producție a elevilor de la conservator.

Fie, că face!

Maxima unui om de stat

Toată lumea crede, că Regele este în afară de partidele noastre politice. Chiar de curînd, cu prilejul alegerilor generale, Suveranul autorizase pe șeful partidului liberal să declare, că n'are nici un amestec în luptele de partide și că țara este liberă să se pronunțe pentru cine va voi.

Domnul Grecianu, în discursul său de la banchetul său, a răsturnat tot ce credea lumea, tot ce a spus Regele, dînd drumul următoarei maxime:

„Este adevărat că, pentru moment, autoritatea partidelor noastre politice este *micșurată* și nu'ie simțită ca o *necesitate absolută*, „din cauză“ că avem pe tronul țării un suveran înțelept.

Mai tîrziu, d-lor, se poate să se urce pe tron un Suveran mai puțin experimentat și *atunci partidele vor dobîndi adevărata lor menire*, care i va fi necesar pentru a se putea opune curentelor primejdioase“.

Vrea să zică: partidele politice nu înseamnă nimic, deci nici țara nu înseamnă nimic. Și nu vor însemna nimic, nici partidele, nici țara, pînă nu va veni un alt Rege, cu mai puțină experiență.

Partidele și țara, după maxima dinastică a barbatului de stat de la Iași, sunt niște turme fără voință, fără menire, pe care Regele, despre care d. Grecianu a aflat, prin Regele Italiei, că este un Suveran înțelept, le duce cum vrea el, căci aceasta ie menirea lor.

Iar cînd va veni alt Rege, atunci se va schimba rolul: partidele își vor capata adevărata lor menire și vor conduce ele pe Rege, ca să-l ferească de curente primejdioase.

Noul rege va avea rolul invers al Regelui de astă-zi: pe cînd actualul Rege este singurul conducător al partidelor politice, viitorul Rege va fi condus el de partidele politice.

Iată o maximă solidă a unui barbat de stat cu adevărat solid.

SĂRBĂTORI MĂHNITE

de **CARAGIALE**

Paștile cădeau în vară. Cine s'ar fi așteptat la așa schimbare de vreme? Viscol din vîrfuri pînă în fundul văilor depărtate.. In miezul vîrtejului, pierdusem drumul urcînd pe culmi înalte și acum, coboram orbește fără să știu unde. Calul era istovit de puteri; iar eu simțeam cum mă pătrunde încet-încet frigul, pînă în măduva oaselor. Mă învăluia din toate părțile întunericul nopții... Rătăceam într'un pustiu negru, fără nădejde să mai dau de vreun adăpost... Cînd mă socoteam în peire, iată sclipind în față mi o luminiță... Către ea!... tot către ea; căci — nu e numai o părere!... Și, zdrobit, iată-mă în fața unei porți mari... Mi-a fulgerat prin minte: de-acu, dacă n'am avut noroc să fi dat de gazdă bună și primitoare, am să deger flămînd aci, lîngă gard, în sfînta noapte a Invierei, departe de săracul meu culcuș, de la care am plecat ca un nesocotit... Ajută-mi Doamne!... Mi-am luat inima în dinți și am bătut hotărît în poartă. O ușă s'a deschis, prin care s'a arătat lumină mare; și un glas bun și frumos de femee a strigat:

— Cine e?

— Om bun, am răspuns eu; drumeț rătăcit.

— Așteaptă o țîr, mi-a răspuns dulcele glas.

Și totodată am auzit sunînd limpede, de departe, clopotele de Inviere. Mi-am scos căciula și mi-am făcut cruce, pe cînd gazda îmi deschidea poarta.

— Hristos a înviat, gazdă bună!

— Adevărat a înviat, om bun! mi-a răspuns femeea... Poftește!

A! ce chibzuită așezare de oameni cuprinși! ce frumoasă casă, caldă și luminoasă! și bogată, cum spune înțeleptul din vechime, „nimica de prisos și toate cele de trebuință...“ și ce prietenoasă întîmpinare! Iar stăpîna — ce mîndrețe de femee! Ce înfățișare deosebită: cinste din creștet pînă în călcîie; liniște și armonie în mișcări!... și prestigiul acela al nobilității, cu atît mai strălucitor, cu cît vrea să se învăluie în severă modestie!

— Iartă-mă, gazdă bună, am zis eu, că îndrăznesc să întreb: a dumitale-i casa asta?

— A mea, domnule, din moși strămoși, de nu se mai ține minte cînd,..

— Să trăești, s'o stăpînești! că, drept să ți spun, frumoasă casă ai.

— Frumoasă... e frumoasă, nu zic, și tocmai de aia o iubesc, domnule, și nu vreau să mă despart de ea!.. In zidurile ei sunt atîtea și atîtea aduceri aminte de lupte grele și amare necazuri... Ei! domnule, casa are poveste veche și nu prea veselă... Temeliile ei sunt clădite din pămîntul de-aici plămădit cu sudori, cu lacrimi, cu sînge de-a lor mei... Cum să nu țin eu la casa mea!

Și zicînd asta, s'a uitat împrejur cu ochii umezi de dragoste. Apoi mi-a făcut semn să șez în capul mesei; și m'a ospătat... Bogdaproste!

Sta tristă în fața mea. Vedeam bine că asupra acestei ființe, așa de prestigioase apasă ascunsă cine știe ce amărîciune... Amîndoi tăceam.

Am îndrăznit să rup tăcerea și să întreb:

— Ascultă-mă, rogu-te, gazdă bună: eu văz că dumneata ești mîhnită de ceva... Ce ai?

— Ce să am domnule? Am și eu un foc la inimă; dar, dumneata, cum ai să-l înțelegi? Și, dacă ți l'ași spune, ce ajutor îmi poți da?

De unde știi? Spune-mi numai de ce-ți tînjește sufletul: măcar o cît de mică mîngîiere ce ar strica? Gazda mea și-a pus cotul stîng pe masă, și-a rezemat tîmpla de palmă și, dusă departe pe gîndurile nevoilor ei, mi-a spus liniștit și măsurat următoarele:

— Uite, om bun care-i pricina mîhnirei mele... Ascultă...

Eu, cum ți-am spus, stăpînesc din străvechi locul meu și casa mea, asta care o vezi. Dar n'am fost nici odată liniștită; am avut și am încă niște potrivnici puternici, cari îmi tot tăgăduesc dreptul meu și mereu mă prigonesc fără milă. De amar de vreme, cîte odată am luptat, cîte odată am suferit mai de multe ori am răbdat: cît?.. știu numai eu și numai Dumnezeu știe. Numai El! Numai nădejdea în sfînta lui dreptate, care odată, ș'odată, va să vie să îndrepte nedreptățile oamenilor, — numai ea m'a ținut și m'a întărit; că, altminteri, mă

prăpădeam de mult, şi pe risipa bătrînelor mele temelii, şi-ar fi înălţat protivnicii trufaşele lor palaturi.

Şi eu, Dumnezeu mi-e martor, nici o clipă n'am dorit a încălca dreptul cuiva, numai atîta am vrut, să fiu lăsată în casa mea a munci, a-mi lumina mintea şi a-mi rîdica sufletul, ca să arăt ce ajutor a şi putea aduce la fapta mare a binelui şi a mai-binelui, pe care a poruncit o Dumnezeu omenirii...

S'a oprit şi a oftat adînc... Vorbise aşa de cuminte, că n'am avut ce să zic; i-am aratat numai din ochi că aştept urmarea...

— Răbdarea-mi îndelungă, a urmat gazda şi neclintita-mi nădejde în Dumnezeu au obosit par'că pînă la urmă pornirea protivnicilor mei... Or fi ei mai puternici ca mine, dar pe semne au înţeles şi ei, că tot nu sunt atît de tari ca să mă poată nimici. Şi aşa, am simţit bine că şi ei au început să se pătrundă că trebue să mi dea pace: să cinstească dreptul meu, cum şi eu voiu să cinstesc pe al lor, şi de acolo să trăim cu toţii, spre folosul tuturor, în bună înţelegere, în prietenie adevărată, în desăvîrşită omenie...

— Ei! atunci ce piedică ar mai fi pentru liniştea dumitale?

— Ei, domnule, dacă ai şti dumneata ce mi s'a întîmplat n'ai face aşa întrebare... Tocmai cînd credeam că soarta rea începe să mă ierte dintr'o parte, mă loveşte şi mai adinc pe de alta... cînd să zic Doamne-ajută, mă pomenesc, în casa asta, cu zavistie şi cu vrajbă între copiii mei. Acum nu mai am vreme şi gînd să fac pace cu potrivnicii: trebue să mă sbat cum să-mi împac copii duşmăniţi între ei, că parcă ar vrea acum unii dintre dînşii să-mi risipească sărmana casă strămoşească!...

Zicind acestea, s'a ridicat drept în picioare, şi-a înălţat fruntea senină, umbrită de mihnire către icoane, şi-a făcut cruce, şi apoi, acoperindu-şi ochii cu amîndouă mîinile, a început să plîngă tăcut.

In tăcerea aceea, am auzit iar glasul limpede al clopotelor.

— A! biată nobilă mamă! N'am gîndit. Ce sărbători mihnite!... Ce sărbători mihnite!.. Ce să-i zic eu, un drumeţ străin? Cum o pot eu mîngîia?... Nu, nu vreau să mai rămînd în aşa tristă casă!

Adînc pătruns de respectul durerei, am sărutat mîna mihnitei mame, şi atît i-am putut zice:

— Nădejde!

— Ei! dragă domnule, mi-a răspuns ea, ştergîndu-şi cu colţul măramei, ochii adînci şi cuminţi; aia, nădejdea, aia n'am să mi-o pierd eu nici odată!

— Mai rămîi sănătoasă gazdă bună.

— Umblă sănătos, om bun, sub paza Domnului!...

Fără să mai mă uit înapoi, pe cînd clopotele sună toate Invierea, plec, şi mă duc... încotro vrea calul să mă ducă.

OAMENI ŞI LUCRURI

ÎNTAIUL PAHAR

Un moment—am stat la îndoială, nedumerit. Era oare realitatea? Era înfăptuirea idealului secular, în care nimeni aproape nu mai cuteza să creadă?

Proaspătă şi răcoritoare, apa nou venită prin gura de alamă, — părea că vrea să stirnească nerăbdarea cea mai vie,—părea atît de plină de făgăduinţi, atît de dătătoare de saţ, atît de abundentă, cum nu poate fi nici o altă băutură. Şi nu era de cît apă, simplă apă, cum este acea nesfîrşită cîtime pe care natura o dărueşte tuturor muritorilor, apă cum găsesc toate vieţuitoarele pămînteşti ca să-şi aline setea, — apă, la fel trebuincioasă şi la fel de ieftenă ca şi aierul. Şi totuşi, în colţul acesta de lume unde ne găseam, *ea* ne lipsea! In zadar o căutam în adîncurile pămîntului; în zadar imploram cerul de asupra noastră, ţărîna de desubtul nostru. Pînă cînd minunea se putu îndeplini, — minunea ca să ne vină din creeri munţilor de departe, ca să scăpăm, odată pentru totdeauna, de această veşnică obsesiune şi de veşnica lipsă!

Acum o văzurăm cu ochii şi o vom vedea necontenit. Peste puţin timp vom fi aşa de obişnuiţi cu dînsa, în cît ni se va părea lucru firesc, vom avea iluzia că am avut-o de cînd lumea şi că din toate timpurile ea izvora, tot aşa de îmbelşugată, tot aşa de limpede, tot aşa de sănătoasă. Toate împrejurările tecnice ale vieţei noastre sunt produsul unei încete şi anevoioase străduinţi. Dar cine-şi mai dă seama de aceasta, în momentul cînd trage foloasele din ele şi cînd se simte bine în tovărăşia lor.

De aceea e bine să surprindem frumuseţea momentului şi să fixăm psihologia lui; e interesant să urmărim aspectul pitoresc al oraşului reînnoit, reîmprospătat— prin sosirea acestei mari şi mînoase artere în care curge însăşi viaţa viitoare a Iaşului,—apa!

Atari scene originale şi pitoreşti se puteau vedea eri în unele cartiere mărginaşe ale oraşului,—în unele din acele curţi vaste şi sărăcăcioase, ocupate de numeroşi locatari, strîmtoraţi în încăperile lor, înnăbuşiţi de lipsa de spaţiu, dornici poate în mod instinctiv de o stare de curăţenie fizică şi higienică pe care nici n'au avut norocul s'o cunoască vre-odată.

In jurul gurilor curgătoare — zeci de femei şi copii, fie-care cu cofa lui, cu cana, ori cu paharul lui, în care curgea, săltăreaţă şi înspumată, apa cea nouă, apa cea minunată. Şi buzele sorbeau cu lăcomie şi privirile ce scăldau cu deliciu,—o beţie încă necunoscută încă,—beţia de apă!

N'am simţit o oare noi înşi-ne această beţie punînd m'na şi lipind buzele de întăiul păhar de apă, pentru a sorbi din ea toată răcoarea şi frăgezimea munţilor îndepărtaţi?

Rodion

REPREZENAŢII DE OPERA LA IAŞI

Cu o vie nerăbdare sunt aşteptate cele 4 reprezentaţii de operă pe care le va da la teatrul naţional din Iaşi, la 26, 27, 28 şi 29 Aprilie a. c. *întreaga* trupă de operă italiană care a făcut stagiune de 2 luni la teatrul Liric din Bucureşti unde îşi continuă încă reprezentaţiile cu un succes desevîrşit. Din cei 10 solişti cităm pe celebra divă de la „Scala" din Milano *Dora Domar*, aşa de mult apreciată în toată lumea artistică, pe baritonul *Modesti*, tenorii *Perico* şi *Santarelli*, basul *Vecchioni*, toţi patru artişti celebri şi cu reputaţie bine stabilită; 30 corişti şi coriste; *orchestră proprie*, cu 2 şefi de orchestră, aceiaşi orchestră care a luat parte şi la reprezentaţiile de la „Teatrul Liric" din Bucureşti.

Se va reprezenta **„Puritani"** cu *Dora Domar*, Santarelli, Modesti, Vecchioni, **Aida** cu Perico şi Mauceri, **M-me Butterfly** cu dora Domar, operă japoneză de Puccini ce se reprezintă pentru prima oară oară în Iaşi; **Traviata** cu celebra *Dora Domar*.

Informaţiuni şi bilete de intrare la agenţia teatrală „Thalia" a d lui Th. Maximovici.

DIN HUŞI

Eram în săptămîna patimilor, anul mîntuirei D. şi M. N. I. Hs. 1911, Vinerea mare. De un an de zile, ca creştin provoslavnic şi ca unul ce-mi făcusem educaţia în şcoala bisericească, aşteptam această zi frumoasă şi măreaţă, pentru biserica creştină. Postisem întreg postul aproape şi în Vinerea mare ca să nu cum-va să mă înfrupt, căci mama făcea cozonac şi pască, m'am sfătuit cu prietenul meu bun, şi m'am dus la vînat sălbătăciuni, cu condiţie, ca seara să ne întoarcem de vreme în oraş şi să ne ducem la biserică spre a lua parte la serviciul divin, al înmormîntărei D. şi M. N. Is. Hs. Toată ziua am umblat hoinărind, prin pădure după sitari, şi nu ştiu nenorocoşi am fost, sau că păserile sau retras spre munte sau ca să nu facem stricăciuni a multor vieţuitoare tocmai în săptămîna patimilor şi tocmai în Vinerea mare, eăci s'a împuşcat numai vre-o 5 sitari. Plini de oboseală, reîntorşi în oraş pare că ne-am uşurat şi împuternicit la gîndul de a ne duce la biserică, să asistăm la serviciu. Cum în oraşul nostru este reşedinţă de Episcopie, cu Episcop ales, cler pe sprinceană şi cor bisericesc şi ca unii ce aveam şi noi puţină cultură a muzicei bisericeşti ne-am hotărît să ne ducem la Episcopie. Semnalul începerei serviciului ni-l dau clopotele, care avînd un sunet armonios, seara fiind liniştită, pare că ne înalţă sufletul la momentul măreţ al restignirei lui Hs., al învierei D. şi M. N. Is. Hs., şi prin urmare al triumfului creştinismului contra păgînizmului, al triumfului umanitarismului şi altruismului contra egoismului etc.

După obiceiu cu luminărica în mînă mă urcam de acasă pe strada Ştefan cel Mare şi mă îndreptam spre sf. biserică-Episcopia; ajungînd şi întrînd în biserică am găsit că serviciul divin se începuse.

Am stat puţin, am ascultat; dar mare îmi fu mirarea şi mult mi s'a amărît sufletul; cînd în loc că la această sfîntă biserică, unde servia în persoană Prea Sfinţitul Episcop Canon Arămescu Donici, să fie o regulă exemplară şi o armonie în serviciul divin, am văzut o neregulă ne mai pomenită şi o dezarmonie, mai rău de cît la havra jidovească.

Prea sfinţitul Canon, care a îmbătrînit în rasa călugărească, şi care ar fi trebuit să-şi tocească toţi nervii şi să se verseze în slujba bisericească; nu numai ca n'are tact şi să se stăpînească în exerciţiul slujbei pentru demnitatea sa personală şi mai cu seamă pentru respectul sfîntului locaş unde se află; dar Prea Sfinţia Sa, nici nu ştie serviciul divin şi nici măcar rugăciunile cele mai elementare, care se cer unui creştin simplu. Bruschează pe toată lumea, batjocoreşte mai rău de cît ţiganii pe preoţii slujitori; dar culmea au întrecut toate, căci în cursul cîntărei au oprit corul Sfîntei Episcopii, condus de d. maistru Gh. Harnagea şi i a impus să nu mai cînte.

Preotul Harnagea, vicarul Episcopiei şi cel mai bătrîn preot din oraş, văzînd harababura în care au adus serviciul divin Preasfinţitul Canon, pentru a evita ori-ce încurcătură, a luat o înainte şi ne mai ţinînd seamă de nici un gest a Preasfîntului au scos serviciul divin la liman.

Toată lumea care asista la serviciu a blamat purtarea Episcopului ignorant şi necumpănit şi ar trebui ca să se ia o măsură disciplinară de sf. Sinod, contra acestor nedemni servitori ai altarului, care prin purtarea şi neştiinţa lor aduc jignire credinţei noastre strămoşeşti.

Ca unul ce în tot timpul şi în toate împrejurările am lucrat pentru rîdicarea prestigiului clerului şi întărirea credinţei în norod, fiind eu cît de păcătos, m'am simţit adînc mîhnit de fapta Prea sfinţiei Sale, şi mîhnirea mi-a fost cu atît mai adîncă, cu cît mi-a fost profesor şi acuma trebue să-i aduc în public acuzaţiuni de natură profesională. Iată de ce clerul nostru în eparhia Huşului n'are autoritate morală, iată de ce tinerii candidaţi la preoţie, vrednici şi învaţaţi, încunjură eparhia Huşului.

Răzăşu

Litere-Ştiinţe-Arte

Ibsen... n'a plagiat.—Nimeni nu va fi surprins de această afirmare, dar poate va fi mirat cînd va ceti cu cită bună-voinţă genialul dramaturg s'a aparat—da, s'a aparat, d-le Cuza!—în contra învinuirii ce i-a adus, în 1880, Jules Lemaitre de a fi plagiat oarecare *idei* din scrierile d-nei Sand şi ale lui Dumas fiul.

Criticul Georg Brandes — jidanul Brandes, ar scrie d. Cuza—i a scris în această privinţă şi a primit următorul răspuns de la Ibsen:

„Afirm pe onoarea şi pe conştiinţa mea, că nici odată în toată viaţa mea, nici în tinereţe, nici mai tîrziu, n'am cetit o singură carte de Georges Sand. Odată am început a citi „Consuelo", în traducere, dar am lepadat cartea numai de cît, de oarece mi s'a părut o producţiune de diletant şi nu de poet. Dar nu cetisem de cît puţine pagini. Poate m'am înşelat...

Lui Alexandre Dumas nu-i datoresc absolut nimic, în ce priveşte forma dramatică. Afară doar că am învăţat din dramele lui ca să mă păzesc de a-numite greşeli grosolane, pe care nu arareori le comitea.

Vă mulţumesc din inimă că v'aţi ostenit, aducîndu-mi la cunoştinţă aceste născociri franţuzeşti..."

*

La 26 Aprilie s. n. s'au împlinit 200 de ani de la naşterea filosofului David Hume, ilustrul predecesor al lui Kant şi unul din marii maeştri ai filosofiei germane.

*

„Cartea iubirii" se întitulează un nou volum de nuvele ale lui August Strindberg, apărut şi în traducere germană în editura Georg Müller din München.

*

La „Théâtre du Parc" din Bruxelles s'a reluat poemul dramatic al lui Heinrich Heine, „Ratclife". Cu această ocaziune d-na Chandler a ţinut o interesantă şi substanţială conferenţă asupra celebrului poet.

*

„The English Review", marea publicaţiune londoneză va publica în numărul seu de la 1 Mai splendidul essai al lui Maurice Maeterlinck asupra Morţei.

*

Academia cehă a premiat zilele aceste o carte de 602 pagini—amestec de roman şi de istorie locală contemporană—în care sub titlul „Copiii spiritului pur", o scriitoare, d-na Teréza Novakova arată ravagiile „Liberei cugetări"—lipsa de credinţă religioasă—într'o regiune stearpă a zonei forestiere foarte sărace de pe la frontiera cehomovară.

*

In anul trecut tiatrele din Paris au încasat în total suma de 57 milioane, adecă în 6 milioane mai mult ca încasările din anul 1909. Opera Mare a avut peste 3 milioane, Teatrul Francez şi Opera Comică, peste 2 milioane fiecare. Odeonul 970.000, Teatrul Porte-Saint-Martin, graţiei seriei făcută cu Chantecler, a avut 2.700.000 lei, în total.

*

Noua piesă a scriitorului german Lothar Schmidt „Fiat justitia" a fost oprită de cenzură. In cursul anului a mai fost cenzurată o piesă a aceluiaşi autor: „Numai un vis".

*

D-ra Martha Ebers din Hamburg, proprietara fericită a celebrului „cîne-vorbitor" a primit nenumărate oferte pentru turnee în toată lumea.

*

In institutul arheologic din Londra se poate vedea de un timp încoace o reliquie foarte preţioasă şi anume craniul lui Oliver Cromwell. Se credea pînă acum că biblioteca universitară din Oxford posedă craniul celebrului om politic englez,—cînd colo, un modest preot de ţeară, Wilkinson, oferi „adevăratul" craniu, pe care familia lui l'ar fi ţinînd în păstrare de peste o sută de ani.

Se ştie că din ordinul lui Carol II, scheletul lui Cromwell ca şi al ginerelui său Ireton a fost desgropat, şi expus ruşinei publice—spînzurătoarei—în ziua morţii lui Carol I.

De aci legendele diverse asupra soartei ce a putut să aibă craniul marelui englez, care va fi acum obiectul unei inieresante dispute.

*

STRUNA ZILEI

LES DESSOUS...

Direcţia poştelor din Bucureşti s'a alarmat de faptul că telifonistele se îmbracă aşa de elegant şi de scump.

Ziarele

Că-s îmbrăcate şi gătite
De ce direcţiei nu-i place?
Ea bănueşte, pasă-mi-te
Că sunt adese 'n schimb, silite
Sărmanele, să se... dezbrace.

INFORMAŢII

❑ Partidul conservator-democrat din Bucureşti va ţine o mare întrunire publică în sala Dacia, Duminică, 17 c, în vederea alegerilor parţiale.

❑ Privitor la noua amînare a sărbărilor jubiliare ale Universităţii din Iaşi, confratele ordinea scrie:

Cînd s'a rîdicat la Senat chestia alegerei de la Universitatea din Iaşi, guvernul a procedat în chip trivial: a pus pe Emil Lăzărescu să răspundă oratorilor de opoziţie. In zadar fruntaşul nostru d. Al. A. Badareu a atras atenţia Maturului Corp, că dacă validează alegerea scandaloasă a d rului Bogdan, bagă zîzania în corpul profesoral al Universităţii ieşene, tocmai în ajunul jubiliar. Toată demonstraţia fostului ministru al justiţiei a fost zadarnică; Emil Lăzărescu a... convins Senatul şi d-rul Bogdan a fost validat, fără a se apăra macar de gravele învinuiri ce i se aduceau.

Ei bine, împrejurările au răzbunat pe d. A. D. Xenopol şi pe toţi acei profesori ieşani, cari ţin la prestigiul celei mai înalte instituţiuni culturale a Iaşului. Eri s'a întrunit consiliul profesoral al Universităţii din Iaşi şi a hotărît cu majoritate de voturi ca serbările jubiliare să fie amînate... *sine die*.

❑ **Tot de la banchet.**—A apărut, in extenso, discursul rostit de sărbătoritul Grecianu la al său auto-banchet.

Cea mai mare parte din acel discurs urmează a fi comentat la rubrica veselă a ziarului.

De relevat rămîn trei pasagii din discurs: 1) pasagiul în care şerul se plînge că primeşte lovituri „de uude aşteaptă mai puţin"; 2) că n'a putut satisface pe prietini după meritele lor; 3) tirada contra sufragiului universal, răspuns la loviturile primite de la d. Cantacuzino.

— Delicios explică *Evenimentul* absenţa de la banchet a celor ştiuţi. Au lipsit domnii Holban şi Naum, „cari nu iesă serile din casă". Dar de ce n'a scris d. Naum, care se afla în Iaşi, că aderă la banchet?

Domnul V. Sculi se află la Sinaia. Dar de ce n'a aderat? Domnul P. Sion se află la Constantinopole. De ce n'a aderat? Domnul G. Botez se afla bolnav — aşa de bolnav că se afla în stradă cu d. Tufescu, absenţa căruia ziarul n'o mai motivează.

❑ **Conferinţe didactice.**—In Huşi s'au deschis eri conferinţele generale ale corpului didactic primar urban şi rural.

La oarele 9 a. m. s'a oficiat un tedeum la Episcopie, după care corpul învăţătoresc a făcut o vizită în corpore P. S. S. Episcopului Canon Avrămescu-Donici. Aici Episcopul le-a ţinut o mică cuvîntare, stăruind asupra raporturilor bune de stabilit între preotul sătesc şi învăţător, cum şi asupra educaţiei religioase.

Apoi şedinţa s'a deschis în localul şcoalei No. 1 de fete, unde revizorul local, d. Th. Dimitriu, a rostit o mică cuvîntare asupra rostului conferinţelor didactice.

La urmă s'a hotărît a se trimite o telegramă d-lui C. C. Arion, ministru de Instrucţie, pentru îmbunătăţirea soartei învăţătorilor, ridicîndu-le salarul de la 90 lei la 110 lei.

După amează s'a discutat metoda desemnului şi azi se vor face lecţii practice asupra desemnului de ornamentaţie.

❑ Comitetul provizor al Corporaţiei Metalurgice, instituit de minister, neprezentîndu-se pentru a-şi lua în primire atribuţiile, Camera de meserii a decis a se mai face o ultimă convocare membrilor zisului comitet, după care se va convoca o adunare generală.

❑ Mîne seară are loc banchetul oferit de Loja B'nei Brith din localitate, d-lui dr. Niemirower, preşedintele acelei Loji, în vederea strămutării sale în Capitală.

❑ In astă-seara Vineri 15 April a. c. se dă la Circul Sidoli o reprezentaţie, Cinematografică, cu un program foarte amusant, în folosul societăţei „Salvarea" din Iaşi.

Cine doreşte aşi reţinea bilete de intrare este rugat a se adresa la farmacia Werner pînă în ziua reprezentaţiei unde sunt depuse biletele spre vînzare iar în seara reprezentaţiei la casa circului.

❑ In „Ordinea" de astăzi 15 Aprilie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă despre: „Aspecte politice Iaşul în istoria politică.—Cu prilejul unor banchete—Intre tradiţie şi putere— Cei ce stau în umbră—Inceputurile Junimei— Sfîrşiturile ei—Şefii literari în Ministere — Gruparea socialistă şi radicală — Democraţia şi naţionalizmul—Boala plagiatului—De la poporanizm la liberalizm—Peripeţiile unei şefii—Revistă şi politică—O tăcere eloquentă".

❑ Duminică 17 April se va oficia în Huşi căsătoria religioasă a d nei Elena Gociu, născută Pivniceriu, cu d. George Andriescu, mare proprietar.

❑ Ni se scrie din Huşi că d. Iancu Pivniceriu senator, se va căsători în curînd cu d-ra Laura Hociung, maestră titulară de desen la şcoala profesională de fete din Tărgu-Jiu.

❑ Luni 11 April s'a făcut logodna drăguţei d-re Magdalena Teodoru, din Huşi, cu d. Triandaf învăţător la Frenciugi, Vaslui.

Felicitările noastre.

❑ Din Răducăneni ni se scrie că s'a sfinţit clopotul de la clopotniţa cimitirului, ridicată prin dărnicia răposatei d-nei Ana general Catargi, fosta proprietară a moşiei Răducănenilor. In Răducăneni sînt mai mulţi catolici şi numai vre-o 50 familii de ortodoxi. *Bazga* din apropiere are frumoasa biserică în piatră, rîdicată de bătrînul D. Goian. Clopotul de la cimitir a fost turnat la şcoala de arte şi meserii din Iaşi, şi cu ocazia înălţării sale în clopotniţă s'a oficiat un frumos serviciu bisericesc de parohul comunei pr. D. Ciocărlan econom, decorat acum în urmă cu „răsplata muncii pentru biserică" clasa II. Au asistat toţi fruntaşii cetăţeni ortodoxşi din localitate.

❑ Fata Antoanetta Rotbart, de 16 ani, fiind sedusă de moşul ei, August Cremjer, a cercat să se sinucidă aruncîndu-se în Bahlui, cu gînd de-a se îneca.

Desperata a fost scoasă de trecători, iar seducătorul se află arestat.

❑ Roata unui vagon trecînd peste piciorul lucrătorului C. Russu, piciorul a fost retezat.

❑ Spărgîndu-se conducta în dreptul casei Rabinovici, 31 str. sf. Lazăr, apa a inundat pivniţa, care este ameninţată să se nărue.

❑ Sfatul sătesc Drăgăneşti, comuna Andrieşeni, a fost disolvat.

❑ A apărut „Viaţa Socială" No. 4 cu următorul sumar:

Jean Jaurès: In noaptea paştilor. Tudor Arghezi: Pia. G. Galaction: „Mi-e dragă Nonora". I, Minulescu: Litanii. N. Davidescu: Nebunia lui Dugrès. V. Zaborowski: Mie însumi. V. Demetrius Ochii cadavrului. Mircea Dem. Rădulescu: Interior.

Revista-revistelor, Recenzii, Viaţa literară, etc. Desenuri de d ra Eugénie Peuşanu, Lotti Savil şi de Iser.

Preţul 1 leu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.35
Caş proaspăt şi urdă dulce		1.40
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.40	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.20
Delicioasă brînză de munte		1.60
Unt pentru cafea, ciaiu		5.00
Ouă zilnic proaspete		6.00 b/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	

Caşcaval svaiţer etc.

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Zilnic spanaghel proaspăt 1.40

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Foarte mulți guvernamentali — și din cei cu greutate — protestează contra prea marei cinste pe care d. Grecianu a arătat-o, la banchet, transfugilor,*

Astfel pe cînd transfugii au fost așezați în fruntea mesei, luptători vechi ca d. dr. Leon și alții, s'au trezit așezați în fund.

❑ *Eforia sf. Spiridon va însărcina pe domnii avocați M. Cantacuzino și P. Sion, să studieze chestia revendicărei, de către regiunea din Basarabia, a moșiilor sf. Spiridon din acea parte a Rusiei.*

Revendicarea nu poate fi serioasă întru cît, după legile rusești, prescripția are loc după zece ani.

❑ *Domnul G. Cristofor s'a prezintat astă-zi la redacție cu dovezi, că a plăti taxele cuvenite unei clădiri, ci nu acelea ce se percep la clădiri cu atenanse.*

Informația contrarie ce ni s'a dat nouă din cercuri guvernamentale, era, deci, dacă nu o calomnie, în tot cazul o sîcîială.

Pentru d. Cristofor nu este nimic nou, că este sîcîit de ai săi.

❑ *Domnul C. I. Isășcu, numit efor al Spiridoniei, a depus astă-zi legiuitul jurămînt.*

❑ *Șerul Grecianu a declarat că i'a părăsit pe d. Take Ionescu, de îndată ce acesta s'a stabilit, în politică, pe contul său propriu.*

Domnul Grecianu n'a putut părăsi pe șeful nostru, fiind-că nimeni nu l'a rugat pe d. Grecianu să fie cu șeful nostru.

Dar ceea ce merită a fi relevat, este ura ce o nutrește șerul pentru acei, cari fac politică pe cont propriu.

❑ Domnul N. Paraschivescu, excelentul transfug, s'a făcut junimist pe chestie de zărafie: se face junimist, dacă junimiștii îl fac perceptor.

Dar cum c.c. Naiman, atins de puțin marasm senil, a uitat proverbul „ce-i în mînă, nu-i minciună", primo s'a făcut junimist, iar acum așteaptă numirea.

In așteptare s'a pus și în cheltueli. A plătit un galbăn intrare la banchetul șerului și a ținut un discurs — i s'ar fi dat doi galbeni să nu-l ție.

Astăzi a sosit un plic de la minister pentru cc. Naiman. L'a chemat șerul la primărie și i l'a dat. Cc. Naiman credea că e numirea — șerul știa că nu-i, fiind-că el, șerul, a scris, față de cc. Naiman, să l numească, iar cînd a plecat cc. Naiman, a scris o altă scrisoare — de revocare.

Plicul de astă-zi conținea știrea repetată, că petiționarul e prea bătrîn spre a fi numit perceptor.

Cc. Naiman a protestat spunînd:

— El, P. Carp, are 75 ani și nu e prea bătrîn să fie ministru; iar eu, cinci ani mai tînăr, sunt prea bătrîn spre a putea fi perceptor.

Să știi, cc. Mitică, a amenințat transfugul, că mă voi întoarce la liberali

❑ După trecere exact trei săptămîni, d. Corneliu Șumuleanu se ocupă de informația noastă, că ministrul instrucției a pus încheiere defavorabilă pe procesul verbal al consiliului permanant, privitor la rîdicarea d-lui Șumuleanu la rangul de profesor.

Domnul Șumuleanu nu discută acea informație, nici n'o desminte — ceea ce dovedește că ea este perfect exactă, căci de n'ar fi fost perfect exactă, d. Șumuleanu, potrivit obiceiului, ne-ar fi trimis desmințirea prin portărei.

Domnul Șumuleanu se dedă, însă, la o polemică cu d. profesor dr. Riegler, pe care îl face de două parale și caută să-l scoată ignorant și savant între ghelimele, pe acest adevărat savant, căruia nici adversarii politici nu-i pot nega meritul de savant.

Un lucru este sigur: d. Șumuleanu n'a fost rădicat profesor.

❑ Decesul unui deținut.

Argintarul Martin Rubensaft se afla deținut preventiv, sub inculparea de falșificări de monezi de nikel în sumă de cinci lei.

Deținutul a făcut ieri cerere să fie eliberat provizor, spre a se putea duce acasă, să și caute de sănătate.

Tot ieri s'a prezintat la tribunal președintele tribunalului de vacanță și un procuror, spre a-și da seamă de starea deținutului. N'apucase să între judecătorii în odaia în care se afla deținutul și acesta încetă din viață.

❑ Consiliul de higienă a dispus închiderea tuturor fabricelor de alimente și băuturi, care, pînă într'o lună de zile, nu vor avea gata instalațiile cu apă de Timișești.

❑ La ultima ședință a comitetului teatral s'a discutat propunerea de a se scoate la pensie, din oficiu, pe d-na Atena Georgescu și d. C. B. Penel.

S'a admis însă, în cele din urmă avizul d-lui M. Sadoveanu de a se amîna propunerea. Ambii artiști menționați vor rămînea societari de clasa I, ca și pînă acum.

❑ Domnul Movileanu, frizer-grecinist, a fost numit intendent al băiei comunale.

Domnul Movileanu este unul din intelectualii d-lui Grecianu.

❑ Membrii corpului didactic primar, întruniți în conferință și-au dat întîlnire pentru Duminecă, la Zimbru, la o agapă colegială.

❑ La București a încetat din viață doamna Stătescu, mama defunctul Eugeniu Stătescu.

❑ **Conferințele generale.**—Azi a avut loc a doua ședință, a membrilor corpului didactic primar. S'a continuat în cele patru secțiuni discuția, cu privire la predarea desemnului după noua metodă.

Un vehement incident a avut loc în secția a II a între d-nii Sachelarescu și d. Dimitriu, prezidentul secției, cu privire la critica făcută de d. Dimitriu lecției de desemn.

Incidentul, la care a intervenit și d. Praja inspector, a fost curînd aplanat.

După amează membrii corpului didactic au asistat la conferința, pe care d. dr. Ghidionescu, a ținut-o în aula universității.

❑ Azi dimineață s'a întrunit consiliul de administrație al Băncei Naționale din localitate.

Consiliul a revizuit creditele împrăștiate și a acordat Băncei Iașilor un credit de un jumătate milion, în cont-curent.

❑ Domnul V. Agapi, institutor la școala normală, a fost transferat la școala C. Negri, în locul d-lui I. Carare ieșit la pensie.

❑ Comisiunea numită de minister se întrunește mîne la administrația financiară, pentru a se pronunța asupra cererei văduvei d-rului Rudescu de a i se acorda pensia întreagă, întru cît repretatul medic a sucombat ca victimă a datoriei.

❑ Budgetul comunal va fi de abia Luni trimis ministerului de interne spre aprobare.

❑ La 25 Aprilie, ora zece dimineața, se va ținea licitație pentru aprovizionarea trupelor cu batiste.

Se va prezenta un concurent invincibil în materie de batiste: magnificul rector al Universității din Iași.

❑ Domnul A. A. Badareu, care se află la Paris, va reintra Luni în țară

❑ D. dr. Floru medicul primar al orașului, a adresat medicilor comunali circulara următoare, privitoare la febra tifoidă:

Domnule Doctor,

Consiliul de higienă și salubritate publică a orașului Iași, în ședința de la 5 Aprilie a. c., a luat în deliberare faptul că, în cîte-va zile consecutive, s'au declarat mai multe cazuri suspecte de febră tifoidă, din care, din fericire, nu au fost confirmate de cît două.

Căutînd soluțiunea cea mai raționată pentru pre întimpinarea ivirei și întinderei eventuale a unei epidemii, a găsit că numai serodiagnosticurile și examenul bacteorologic pot da nota exactă a măsurilor de profilaxie impuse în asemenea împrejurări.

In consecință, face un apel călduros și recomandă tuturor domnilor medici din localitate, ca ori de cîte ori vor găsi, sau vor avea de îngrijit, vr'un bolnav afectat de ori ce maladie cu caracter infectocontagios, în special febra tifoidă, disenteria epidemică și ori-ce maladie cu caracterul arătat, și mai cu seamă, cazurile dubioase, adică acolo unde clinica nu poate încă confirma, să bine voiască a se adresa direct laboratorului de higienă de pe lîngă facultatea de medicină din Iași (strada Alexandri, director d. profesor doctor Mezincescu) unde se vor face serodiagnosticurile și examenele bacteriologice a fecalelor, etc. Evitîndu-se ast-fel prin un diagnostic științificește pus la timp consecințele dezastroase ce ar putea avea loc.

Consiliul de higienă eonvins de conștiința profesională a tuturor domnilor medici din orașul Iași își exprimă deplina sa încredere în recomandațiunea și apelul de față.

❑ Eri a avut loc căsătoria d-rei Ecaterina Cantacuzino Theodosieff cu d. dr. A. Țaicu, cunoscutul medic, care s'a operat singura nesteziindu-se cu stovaină.

Felicităm tînăra pereche.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

❑ *Despre banchetul de la Iași, scrie* **Secolul:**

A treia zi de Paști s'a dat la Iași un banchet politic în onoarea d-lui Dim. Gecianu.

Faptul în sine n'ar avea absolut nici o importanță politică, de oare ce nici organizația guvernamentală din Iași și nici personalitatea d-lui Dim. Grecianu, ori cît de decorativă ar fi ea, nu sunt așa de interesante ca să merite o atențiune generală, care ar trece peste hotarele politicei locale.

Ceea ce dă „însă" importanță deosebită acestui banchet este lista celor absenți:

D-nii Matei Cantacuzino, A. Naum, cel mai vechiu amic personal al d-lui P. P. Carp, P. Sion.

Toți aceștia sunt junimiști vechi, cari nici un moment și nici în timpurile de restriște n'au șovăit să urmeze cu credință și cu devotament pe d. P. P. Carp. Absența acestora suscită cu drept cuvînt cele mai întinse comentarii și este de natură de a contribui la înăsprirea antagonismului tradițional dintre junimiști și conservatori.

Și de sigur că îndrăzneala unora de a proclama în cursul banchetului pe d. Dim. Greceanu ca șef nu numai al conservatorilor ieșeni, dar și al hibridelor organizații conservatoare din Moldova,—va determina un curent de protestare între junimiști. Căci nici Stroicii, nici Goilavii, nici Bogdanii și nici familia Lupu Costache și Juvara nu se vor supune nici un moment șefiei d-lui Grecianu.

Ceea ce se produce acum în Moldova, nu este de cît o reacțiune firească în contra vechilor conservatori de la cari junimiștii au suferit aproape 40 ani cele mai mari umilinți. Și această reacțiune se va accentua în curînd și la centru, intru cît simptomele s'au și arătăt.

Sub acest raport banchetul de la Iași poate fi socotit ca preludiul izbucnirei antagonismului dintre junimiști și conservatori.

❑ Astă seară Vineri are loc la teatrului-circ Sidoli, o mare reprezentație în beneficiul societății „Salvarea" din orașul nostru.

Splenditul și interesantul program cuprinde între altele:

Căderea Troei, scene istorice de mare spectacol. Una din cele mai mari reconstituiri din Istoria antică.—Iată părțile principale ale acestei grandioase reconstituiri: Bătrînul Homer cîntă elinilor faptele eroilor (prolog)—Regele Menelaus și frumoasa Helena—Răpirea Helenei—Asediul Troei—Celebra stratagemă: Calul de lemn—Cucerirea Troei—Incendiarea orașului și moartea lui Paris.

Atragem toată atenția asupra acestei reconstituiri, cea mai splendidă din cîte ne-a arătat pînă astăzi Cinematograful.

Noul program cuprinde apoi: Detectivul Gallow contra bandei „Trei Stele" mari scene dramatice.—Cinematograful în Africa, interesante vederi după natură.—Soția ta te înșală, scene comice de moravuri pariziane.—Cîinele și pisica scene comice.—Cel mai nou număr din Pathé Journal cu știrile și sporturile săptămînei etc. etc.

Mîne Sîmbătă, matinee la 3 ore ziua și mîne seară Sîmbătă, program nou.

Ultima oră

București 15 Aprilie

BANCHET

București.—In sala otelului Bulevard a avut loc aseară banchetul oferit de sindicatul ziariștilor, în onoarea fraților Bacabalșa.

Au tuastat d-nii I. Procopiu, Dimitrescu și A. Dorna.

Incendiul din Piatra-N.

Piatra-N.—Astă noapte un violent incendiu a isbucnit în strada Lăpușneanu la imobilul în care se găsea instalată fabrica de transparente a d-lui Zaharia Haras.

Au ars acest imobil și cele trei case din vecinătate.

Pagubile sunt mari.

Moartea inginerului Iancu Cantacuzino

București.—A încetat din viață, d. inginer Iancu Cantacuzin, șeful conservatorilor din R.-Vălcea.

Arestările din Focșani

București.—Se anunță din Focșani că în urma unei anchete orînduite de parchet, au fost arestat comerciantul Schächter, șeful unei case de comision și reprezentantul firmei Ramp și Meyer,—împreună cu d-nii Iancu și Simon Samovici.

D. Gottfried Ramp, a fost pus sub supraveghierea polițienească. Este vorba de niște mari nereguli.

Mișcare în corpul telegrafo-poștal

București.—In „Monitorul Oficial" de azi, a apărut o nouă mișcare în personalul telegrafo poștal din întreagă țară.

Transportul bagagelor

București.—Direcția generală a c. f. r. a luat dispoziția, ca începînd de la 1 Mai să nu se mai primească la trenurile exprese bagaje cu volum mai mare.

Nu se vor admite de cît geamandane, care nu vor avea aspect de conținut comercial, și pentru a cărora transportare, va trebui să se prezinte biletul de călătorie a posesorului.

Aseminea nu se va mai admite la aceste trenuri expediarea de bagaje cu plata ulterioară.

La trenurile accelerate nu se vor mai accepta expediarea ca bagaje, de lucruri de volum mare.

LOTERIA

București.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

5000 lei No. 5146, 7747.

3000 lei No. 45753.

2000 lei No. 55151, 26613, 8048, 55192, 34493.

1000 lei No. 52653, 51655, 57066, 39331, 13987, 49049, 19260, 35775, 40885, 46746, 25594, 6598, 39820.

500 lei No. 38314, 28014, 9148, 19963, 17560, 3333, 3833, 49534, 2737, 22512, 55021, 4582, 26010, 25543, 24044, 24388, 9135, 55020, 11833, 19161, 59376.

Un comunicat al Angliei către guvernul persan

Teheran.—Agenția Reuter spune că Anglia a făcut nu de mult guvernului persan o comunicare relativă la construcția unei linii ferate în Persia meridională.

Se crede că Anglia cere să se prefere traseul mergînd de la Khormudh pe golful persic, spre un oraș din provincia Luristan, situată în zona britanică. Se zice că guvernul persan ar fi răspunzînd Angliei, refuzînd — fără arătare de motive, socotind că aceste negocieri nu ar avea șanse de realizare.

Măsuri în vederea serbătoririi zilei de 1 Mai

Paris.—Consiliul a hotărît să se interzică manifestațiuni pe străzi în ziua de 1 Mai.

Cinci cazuri suspecte de holeră

Petersburg. — In cursul săptămînei mari, au avut loc la Petersburg două cazuri suspecte de holeră, iar eri alte trei cazuri. S'au luat toate măsurile de pază

Amînarea vizitei Regelui Serbiei

Viena. — „Fremdenblatt" vorbind de amînarea vizitei regelui Serbiei la Budapesta, spune că pregătirile erau gata pentru primirea Suveranului Sîrb, cînd consiliiul medicilor au determinat pe împarat în vederea sănătății sale, să și scutească oboselele recepției „Fremdenblatt", declară că este o regretabilă incovenienţă, interpretarea cum că amînarea vizitei ar fi datorită numai unor motive politice.

Un proect de reformă a Camerei Lorzilor

Londra.—Lordul Curzou, anunță că lordul Langdowne va supune la 8 Mai un proect de reformă a camerei lorzilor pe baza propunerei Unioniștilor.

Amînarea plecărei Regelui Petru

Belgrad. — Guvernul a publicat un comunicat anunțînd că însărcinatul de afaceri al Austro-Ungariei a comunicat, ministrului de externe, că din cauza sănătății împaratului Francisc-Iosef, primirea regelui Petru este amînată — exprimînd însă speranța că vizita va putea avea loc încă în cursul toamnei viitoare. Primind comunicatul d-l Milanovici în numele regelui Serbiei și al guvernului sîrb, a exprimat via sa părere de rău pentru amînarea vizitei care precum se aștepta va avea bune rezultate cu privire la relațiunile reciproce dintre cele două state. Mulți politiciani exprimă părerea că amînarea vizitei va avea consecințe favorabile pentru că ea va aduce o potolire chiar și în cercurile cele mai șoviniste.

Se caută Elevi la învățătură la Tipografia H. Goldner.

ANUNCIU

In ziua de *18 Aprilie 1911*, se vor face vînzările mărfurilor falimentului, *Șulem Solomon*, compuse din ghetei pantofi, gulere, manșete etc, evaluate la suma de 17.236 lei 50 bani, precum și mărfurile falimentului *Ghidale I. Ioseph*, compuse din barchet, cituri, satin, etc. evaluate la suma de 6533 lei 45 bani.

In ziua de *19 Aprilie 1911* ora 2 p. m. se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Schnürer & fiu*, compuse din mouseline, barchet, ștofe de lînă, șifon, etc. evaluate la suma de 107.031 lei 88 bani, precum și mărfurile falimentului *Ch. Isr. Dresner*, la ora 3 p. m. compuse din ștofe de lînă, atlas, matasă, satin etc. evaluate la suma de 134.978 lei 45 bani.

In ziua de *20 Aprilie*, se va face vînzarea mărfurilor falimentului *Ch. D. Rosenfeld*, compuse din postavuri, alpaga, ștofe pentru paltoane, etc. evaluate la suma de 28688 lei 10 bani.

Judecător Sindic **Dimitrescu**

Secretar C. Boian

Magazinul de mode „Hélène"

Iași—Str. Lăpușneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon și furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Prețuri modeste. Comenzi și renovări se efectuează prompt.

Important

Aduc la cunoștința stim. mele clientelé precum și onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ștofe «*La Port Artur*» în strada Ștefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ștofe engleze și franceze* și le vom vinde cu prețuri excepțional de eften.

L. ROTHENBERG

Proprietarul magazinului de ștofe «la Port-Artur»

Banca Agricolă

SUCURSALA IAȘI

Cumpără și vinde efecte publice. Vinde ceckuri asupra străinătății: **Anglia, Austro-Ungaria, Belgia, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Rusia, Turcia etc.**

Primește deposite spre fructificare pe termene scurte sau lungi cu 4% pînă la 5%.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

Primește cereale spre vînzare în comision pentru Galați, Brăila și Constanța acordînd și avansuri.

Se însărcinează cu încasare de polițe și trate asupra întregei țări și străinătate, sub condițiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** și alte valori.

Primește spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5% pe an.

Precum și sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½% p. a.

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

Vaccinări și Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

Viţe altoite

Peste 300,000 viţe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 136 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str.. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

1620 NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

GRILLAGES 1 m. de haut, le rétail Of30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

Magazinul comertului in rate

—Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore si ori-ce accesorii

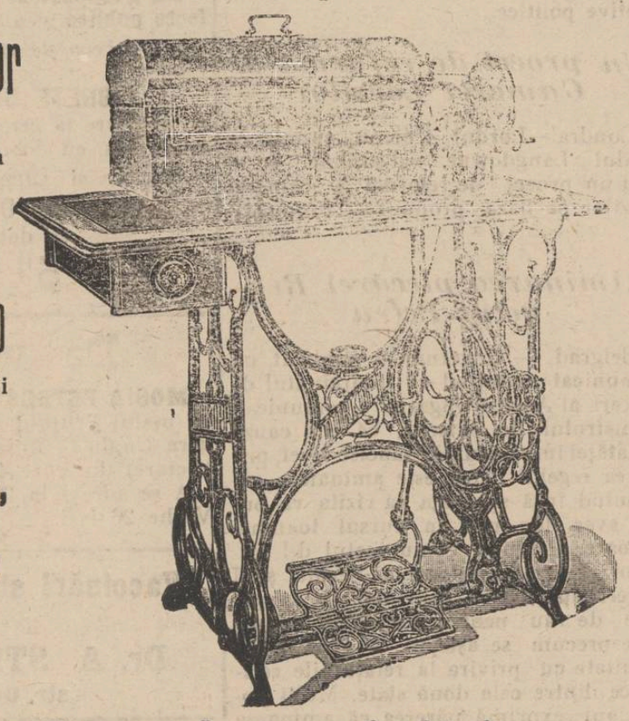

Gramophoane şi plăci. Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sunt pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de. Iohan Krzyzanoski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1281 Duminecă 17 Aprilie 1911

Conferințele didactice

Avem zilele acestea întreg corpul didactic primar urban și rural din țară, adunat în conferințe generale didactice prin capitalele județelor. Cu o regularitate matematică la aceiași oră, în toate orașele se vor discuta de guri deosebite aceleași chestii, pentru a se adeveri vorba unui ministru, că vrea să întroducă în școală atîta regularitate și uniformitate, că el stînd cu ceasul în mînă rostogolit pe canapeaua din biroul său să știe pertinamente la anumit ceas ce se discută și ce se explică de pe catedră la toate școalele publice din țară.

Ca un corolar la această uniformizare a activității scolare, potrivit programelor oficiale, avem că și în conferințele generale se discută aceiași chestie orînduită de minister, și de corpul său de inspectori, nu izvorită din propriile experiențe școlare ale corpului dăscălesc în masa lui campactă.

Cu sistemul de orînduiri de sus în jos, de la centru la periferie, nu numai că va stînjeni școala, ci și conferințele didactice vor stînjeni, cum e în realitate. Ele ating prea puțină lume; sînt în ele prea mulți *spectatori* și prea puțini *actori*.

Și cu toate acestea, trebue să recunoaștem, că s'a îndepărtat foarte mult din formele de paradă de altă dată. In starea mai veche a conferințelor didactice ele erau obligatorii *numai* pentru învățători. De la 1900 ele s'au unificat, stabilind armonizarea corpului didactic primar urban și rural. Astă-zi s'a alipit și corpul didactic primar particular, de a căror pregătire pedagogică și control a bine-voit ministerul abia acum în urmă a se interesa.

La conferințe se țineau discursuri de ori ce doctor, inginer, literat, numai muncă școlară propriu zisă nu se făcea. Și apoi țineau cîte 2 săptămîni, și azi s'au redus la 4 zile cu program oficial, dîndu-li-se caracterul unui congres didactic pe județe.

Astă-zi conferințele cu caracter extrașcolar sînt o raritate și numai puține centre sînt onorate sau încurcate cu asemenea disertații, cum am avut ieri noi în Iași, cu disertația lungă și anostă a d-lui Ghidionescu, scrisă ca conferință încă din Februarie, publicată în revista d-lui Motru în Martie. scoasă în broșură în Aprilie și recitită cu vervă la 15 April în Iași și azi 16 April în București. Și ce ni se spune în asemenea disertații pedagogice? Trufandale pedagogice culese din cărți sau din văzute, nu însă din experiența proprie.

Se face mare caz în jurul unei pedagogii experimerimentale, pare că pedagogia în practica ei e altceva de cît o lungă și anevoiasă experiență. Născută din experiență, crescută și desvoltată prin experiență, pedagogia ajunge a îmbrăca unele formule stratificate, cari împedecă mai apoi ori ce progres, tocmai de colaboratorii săi. E atît de adevărat, că profesiunea omoară avîntul, idealul, că nu ne miră că în ramura pedagogiei găsim cei mai mulți pedanți, de oare-ce aici se hrănesc practicienii cu ideia că, cu formele prinde și fondul.

Și la noi în țară am avut nenorocul de a începe de o dată cu pedanții pedagogiei, ceia ce a făcut să se compromită pedagogia în practica ei. Dar dacă sistematizatorii și doctrinarii pot cădea în pedantism, credem și nu ne înșelăm, că corpul didactic în imensa lui masă e scutit de pedantism, fie că nu poate, fie că nu-l ajută mediul.

La nici o cunoștință nu te desbraci așa de degrabă de moda ei, ca la pedagogie, și tocmai acest corp învățătoresc de aproape 8000 de inși, și tineri și bătrîni, și barbați și femei, și de la sate și de la orașe, și cu dor de muncă și cu tembelismul neamului, el să vină și să-și spună părerea lui la îndelungata sa practică, că așa prin scurte observări, prin reglementare de experiență să se creeze acel sistem românesc, izvorît din plaiurile noastre, din duhul copiilor noștri, nu din capriciile și doctrinile oricărui Neamț sau Franțuz, care și-a studiat mediul țării lui, tîrgului lui și a iscodit o școală, o metodă, o regulă.

Fi-vom noi așa de lipsiți de simțul de observare? Fi-vom noi puțini la duh, că n'avem ce croi de la noi! Nu credem. Dar oficialitatea școlară de sus crede încă a dirigui școala cu bagheta pedantismului unei pedagogii uniforme, prin cărți uniforme, prin metode uniforme, *după tipicuri*. Dacă, după tipic, scoți pe popă din biserică, nu poți însă crește un copil după tipic, căci fiecare elev e un tipic, în care să știi să citești, ca din sufletul lui să scoți norma guvernării tale.

Dacă pedagogia e condemnată a mulțumi omul cu sosul mîncării, scăzînd peștele, e puțin utilă, dacă însă pune la bază experiența și de laborator și de clasă, atunci e știința cea mai vie, căci pe lîngă legile sale imutabile ca și firea omului, are atîtea trepte în aplicarea ei, cîți sînt dracii de copii, asupra sufletului cărora tu educator te silești a face operă de guvernare morală și intelectuală.

***

Traficul cu magistratura

Domnul Cuculi, fost președinte al Curții de Casație s. II, și-a regulat drepturile la pensie și s'a retras din înaltul post în ziua de 6 Ianuarie 1911 adică cu trei luni și o săptămînă în urmă.

Vacanța nu este împlinită încă nici astăzi, căci actualul ministru de justiție înțelege să trafice rușinos cu acest loc în magistratură, a traficat în afacerea fostului președinte de la Roman, a traficat făcînd posibilă reintrarea d-lui Filostrat în magistratură, a traficat în timpul alegerilor, prefăcînd pe anume procurori generali în agenți electorali, cari au coborît, cu faptele lor, prestigiul justiției.

Traficul ministrului a constat în următoarele: numirile de președinți la Curtea de Casație le face direct ministrul, în osebire de celelalte numiri, cari se fac cu avizul consiliului superior al magistraturii.

Domnul Cantacuzino a promis locul de președinte la trei din actualii consilieri ai Casației, a profitat de ei, direct și indirect, la judecarea cu tocmeală—făcută înainte asupra pedepsei în procesul fostului președinte de la Roman—iar acum, fiindcă nu poate numi trei președinți într'un singur loc de președinte, stă pe loc cu toată mișcarea în magistratură.

Inaintarea unui consilier la rangul de președinte, urma să provoace acea mișcare în magistratura inamovibilă, la Casație, la Curțile de Apel și la tribunale.

De trei luni durează traficul și Viitorul de astăzi confirmă știrea dată de noi, acum trei săptămini, că consiliul superior al magistraturei s'a supărat pe ministru, și că este hotărît ca răzbunare să nu aprobe nici o numire pînă mai înainte, nu va fi ocupat locul vacant la Casație.

Iată informația *Viitorului*:

Se cunosc motivele politice pentru care actualul ministru de justiție ține vacant un loc, la Curtea de casațiune.

Credem a ști că membrii consiliului superior al magistraturei, pentru a face să înceteze o situație echivocă menită a le micșora prestigiul, vor încheia un proces-verbal, prin care vor declara că nu vor mai aproba nici o numire în magistratură pînă ce locul vacant de la Curtea de casație nu va fi ocupat de un titular.

Membvii Inaltei instituțiuni țin să dea o lecție bine-meritată ministrului politician, care trafică cu posturile din magistratură în scopuri politice.

Să vedem acum, dacă „lecția" de care vorbește ziarul liberal va fi, în adevăr, servită ministrului, sau dacă se vor găsi mijloace de-a „tranșa diferendul".

O revandicare lamentabilă

Cinci ani aproape după rezolvirea fericită a dorinței de a da Iașului apă potabilă, d. Grecianu care se mulțumește acum să fie primarul d-lui Stamatiu, revandică pentru el, în întregime, rezolvirea de care ne ocupăm.

N'a făcut-o cinci ani de zile, n'a spus-o alegătorilor în timpul atîtor campanii electorale, dar a găsit prilejul să facă asemenea îndrăzneață afirmare, la un banchet, care, ca și cum ar fi fost ceva rușinos, a fost servit cu ușile închise, cu geamurile astupate și întrările păzite de dălcăușii lui Stroja.

Dar cum a știut el — șerul bărbat de stat—să rezolve chestiunea, asta a spus'o—și partea aceasta ie tot atît de delicioasă pe cît de lamentabilă este revandicarea.

El a resolvit afacerea: 1) făcînd-o pentru primarul Lascar „o idee fixă"; 2) obținînd sumele necesare de la ministrul de interne, grație creditului de care șerul se bucurase pe lîngă acel ministru; 3) făcînd să aprobe licitația prin aceea, că recomandase de inginer director al lucrărilor pe d. I. Cantacuzino. Dacă lăsăm la o parte distinsa naivitate a ideei fixe, vedem că statul admisese să subvenționeze comuna Iași cu 300,000 lei, timp de 50 ani, adică cu 15 milioane, nu doar de dragul Iașului—dar fiindcă șerul avea credit la ministrul de interne, adică șerului i s'a dat subvenția fiindcă avea credit, sau fiind că, avînd credit, se făcuse girantul sau debitorul solidar cu comuna Iași.

Dacă nu s'ar fi întîmplat ca șerul să fi fost om cu credit la ministerul de interne, pas Iașule dacă ai fi avut astăzi apă de la Timișești.

Iar după ce obținuse bani, grație creditului seu personal, a trebuit să mai garanteze încă odată: că lucrările vor fi bine executate, dacă ele vor fi supraveghiate de inginerul Cantacuzino—și bine a mai ales șerul!

Adevărul este că la trecerea hopului celui mai mare în chestia apei, adică la angajamentul guvernului de a da 300000 lei anual și de a admite ca Primăria Iași să contracteze un împrumut de 13 milioane—d. Grecianu, revendicatorul, fusese dus în Egipet, în călătorie, de supărare că nu fusese numit sfetnic al Tronului.

Dacă guvernul n'ar fi admis împrumutul și n'ar fi dat subvenția de 300000 lei, care servește la acoperirea unei părți a anuităților, nu s'ar mai fi vorbit de aducerea apei, căci ceea ce împiedicase realizarea atîta amar de vreme, era numai lipsa de bani.

Cînd d. Grecianu revenise de la Nil, împrumutul și subvenția fusese votată și nu înțelegem la ce a mai servit creditul său, la ce a mai servit creditul dacă totul era gata.

Tot ce putem presupune, este că d. Grecianu a stăruit ca licitația a treia, sau a patra să fie aprobată, că, fără de creditul său, s'ar mai fi ținut încă o licitație, încă două, la interval de cîte o lună și că, în cazul cel mai rău, lucrările ar fi început cu două luni mai tărziu.

N'ar fi fost nimic. După cum cu nimic, dar absolut cu nimic, d. Grecianu n'a contribuit la tranșarea chestiei, după cum nimic nu-l indrituește să revendice tot meritul pentru el, care cu nimic nu este vinovat în toată chestia.

Să se dovedească contrariul. Dar cu probe—nu la banchete secrete.

Un început fericit

— Succesul de la Fălticeni —

Alaltă-eri, în ziua de 13 Aprile, s'au făcuf la Fălticeni, alegeri pentru consiliul județean.

Urma să se aleagă cinci consilieri.

Și s'au ales, grație popularității și marei autorități morale a guvernului, doui conservatori-democrați, doi liberali și un singur junimist.

Prin urmare: patru opozanți și un guvernamental — adică, partidul conservator a dobîndit exact 25 la sută.

Aceasta în prima alegere parțială de care pătimește, la două luni după ce d. Carp a descălicat la putere.

Peste o săptămînă sunt alegeri complimentare în Ilfov și în cîteva alte localități Cu creditul de care se bucură guvernul în țară, cu armonia desăvîrșită în partid și mai vîrtos, cu ascedentul pe care l'a dobîndit asupra corpului electoral de cînd și a înfăptuit reformele pentru eftinirea traiului este în afară de îndoială că succesul administrației va păstra proporția pe care a atins-o la Fălticeni.

Și treaba, totuși, e anormală. Fiindcă, bine-rău, d. Carp guvernează cu 25 la sută din numărul de glasuri exprimate sub bită în alegerile generale, de ce nu ar continua să deție puterea cu a cincea parte din numărul candidaților ce se vor prezenta la alegerile parțiale!

Cînd a pornit cum a pornit, la regimul junimist e chestie de simetrie să-i dea înainte așa cum a apucat.

De tradiție, de moravurile politice și de rostul constituțional al alegerilor nu e treaba d-lui Carp să ducă grijă.

Cui îi place — bine; cui nu — sănătate. Odată stabilit acordul între Tron și țară, restul e... treaba direcției.

OAMENI ȘI LUCRURI

De omni re scibili...

Latinii, în literatura cărora figurează poetul Lucrețiu, cunoscător adînc al tuturor tainelor firii; un Virgiliu, migăios observator al celor mai complexe manifestări în lumea oamenilor și a celorlalte viețuitoare, — Latinii au fost aceia cari au concretizat în cea mai ironică formulă tendința, ori ambițiunea, de a ști și de a afla toate,—în formula care sună: „de omni re scibili et quibusdem aliis". „Despre ori-ce lucru posibil de știut" și, pe deasupra, „încă despre altele cîteva..." Ironia e vădită și atît de caustică, încît a supraviețuit atîtea secole.

Nici odată, ca în vremea noastră, însă ironia aceasta nu-și găsește o mai largă aplicare. Publicistica în zilele noastre nu se concepe altfel decît în cele mai grele condițiuni: se pretinde publicistului nu numai să fie în curent cu toate întîmplările—ori cel puțin cu cele mai de seamă—dar și să-și poată spune cuvîntul în ori-ce împrejurare, în ori-ce ocaziune,—asupra ori cării teme.

In anumite cercuri intelectuale se practică sportul de a se da fiecăruia cîte un subiect pentru a-l desvolta imediat sub forma unei cuvintări, ori — să-l îmbrace în strofe. E procedeul „goanei" în potriva imaginației ori a inspirației, dar care nu poate da nici odată rezultate îmbucurătoare.

Intru cît-va se aseamănă cu sportul acela trebuința ori datoria publicistului de a găsi în ori-ce moment cîte un subiect pe placul cetitorului.

Căci, e de sine înțeles, nu găsirea subiectului poate constitui vr'o serioasă dificultate.

Cine nu are totdeauna la îndămînă un subiect de actualitate, nu se poate încumeta să figureze în rîndurile publiciștilor, unde ar fi numai un încurcălume pentru sine și pentru alții. Dar partea grea este cealaltă, aceea de a „plăcea". Cuvînt primejdios, cuvînt cu multe înțelesuri! A plăcea cui? A plăcea prin ce anumite însușiri? Căci nu toți cetitorii au aceleași criterii; nu fie ce lucru izbește toate imaginațiile, ori interesează pe toți.

Ceea ce „inspiră" reflecțiile de față este, probabil această întîmplare de mică importanță. Un „abonat" al gazetei, aflător într'o școală superioară, specială dintr'un oraș din Germania, ne trimite un ziar ocazional, tipărit în... 1892, cu ocazia unei importante aniversări a școalei pe care o frequentează acum. E veche de aproape 20 de ani, acea gazetă ocazională. Cu toate aceste abonatul scrie:

— „Sunt sigur că veți găsi „un subiect" interesant, cetind această foaie"...

Dorința unui abonat—și încă a unuia care e la atîta depărtare — e un ordin pentru noi. Dar dacă acea interesantă vechitură ne ar putea inspira, — întru cît ar interesa subiectul pe miile de cetitori cu totul în afară de acele cercuri tecnice, în care se află cetitorul exotic?

... Dar iată că fără de voie, necunoscutule stăpîn, ți-am îndeplinit porunca și am găsit „subiectul" cerut Că nu va plăcea,—asta e altă socoteală!

Rodion

O asociație ciudată...

— „Amorul liber" —

Ziarele anunță mișcarea produsă de o asociație de femei din Milan, care au adoptat deviza amorului liber. Dacă anunciurile ar cuprinde numai atît, n'ar fi nimic. Cei cari ar înțelege terminul dîndu-și bine sămă ce însemnează o mișcare în sensul acesta, ar fi primit știrea cu oarecare senzație. Cei cari habar de grijă nu au de frămîntările pe față sau în ascuns, ce se petrec în timpurile actuale, ar privi lucrul cu dispreț și totul s'ar fi oprit aci.

Dar ceea ce atrage atenția mai mult e faptul că din asociație face parte și o romîncă, d-na Emilia Raicoviceanu. Și atunci, neaparat, interesul crește și cauți să vezi mai de aproape ce se urmărește. Citind rîndurile, imaginația celui entuziast și doritor de mai bine, nu se poate stăpîni să nu făurească fel de fel de supoziții: ce o fi? Ceva neașteptat,. Vre-o energie, care să ne scoată din lîncezeala și mocirla morală în care zacem... ceva deosebit... înălțător... sfînt... pregătirea vreunui drum neted și curat pe care să calce copiii noștri, etc.

Care e durerea însă cînd vezi: „Un mare număr de doamne *din cea mai bună societate* au primit manifeste prin care sunt invitate a imita pe barbații necredincioși și a se devota amorului liber". Culmea este că în schimbul unei taxe de înscriere compatrioata — spre rușinea neamului nostru — se obligă a înlesni întîlnirea cu iubiții; declarînd poliției chiar, că scopul asociației e foarte moral, voind să cultive iubirea și numai iubirea.

In fața acestei impietăți se cuvine, credem, o lămurire.

*

Dacă am cerceta rănile de care sufere omenirea, am vedea că trei mari drame se desfășoară astăzi: *chestia economică*, *chestia educației* și *chestia sexuală*, una mai importantă și mai imperioasă decît alta.

Asupra fiecărei din aceste chestii s'ar putea spune foarte mult. Fără a intra însă în amănunțimi voiu spune numai că într'adevăr căsătoria așa cum se practică acum, a ajuns a fi una din formele cele mai pronunțate a prostituției, și forma cea mai de disprețuit — prostituata de fapt și de formă se dă de foame și în deplină inconștiență. In căsătoriile de astăzi chestiile de interes material și familial primiază. Legătura adevărată a sufletului e pe planul cel de pe urmă. Așa fiind, amorul pare că numai în căsătorii nu-și poate avea locul. Și cum dintre toate pasiunile umane, amorul joacă cel dintăi rol — căci el este regulatorul selecției umane — cei mulți și-l caută în afară de căsătorie.

Pentru aducerea amorului în căsătorie și contra condițiilor grele care se cer la contractarea căsătoriilor, oamenii mari, învățați, moraliști și filosofi, luptă. *Alfred Naguet*, *Paul* și *Victor Margueritte*, *Ellen Key*, *A. Forel* și mulți alți oameni de samă, luptă pentru *eliberarea amorului*, pentru *libertatea amorului* și nici decum pentru amorul liber, așa după cum se crede de cei neștiutori și nepăsători în ceeace privește un viitor mai depărtat.

In căsătoria cerută de vechiul cod al oamenilor îmbîcsiți de prejudecăți nu i cu putință alegerea liberă, bazată numai pe adevărata afinitate care leagă pe barbat și pe femeie prin toate fibrele ființei lor; căci nu numai simțurile trebuesc să iee parte — ceea ce se întîmplă în „întîlnirile cu iubiții" — ci și inteligența și inima: iată condițiile *sine que non* ale unui amor mare, sfînt și adevărat.

V. Hugo însuși, strigă din toată convingerea lui: „*Trebue pus amorul în libertate.*"

Numai cînd femeea nu va mai avea nevoe să fie hrănită de bărbat; numai cînd relațiile economice dintre oameni se vor stabili în alt mod; numai cînd educația se va face cu totul în alt chip decît după calapodul învechit și stupid de astăzi, numai cînd privilegiile de clasă vor cădea; numai atunci se va libera și amorul — devenind legea sfîntă care va uni pe oameni mai puternic decît au făcut toate legile, toate binecuvîntările și toate prevederile celor interesați și duși de intenții meschine.

Inainte însă, de a elibera amorul avem de făcut cu totul altceva; să ne punem noi femeile — spre marea nemulțumire a d-nei Raicoviceanu — pe muncă, muncă serioasă și fără preget; să ne educăm fetele și băeții insuflîndu-le adevăratele sentimente ce trebue să caracterizeze pe oamenii luminați, civilizați, liberi, veredici și conștienți; și apoi libertatea amorului va veni de la sine.

Atîta vreme însă, cît vom putea suferi că o parte din surorile noastre — căci nici odată nu trebue să ne lepădăm de nemurirele noastre — se vor tîrî în întuneric, în destrăbălare; atîta vreme cît o parte din noi femeile, își vor mînji corpul înșelindu-și sufletul; atîta vreme cît ne vom vinde; atîta vreme cît vom pune mai mare preț pe o haină sau o pălărie; însfîrșit atît cît ne vom invidia: cele bătrîne; pe cele tinere cele urîte pe cele frumoase; cele mai puțin dotate cu inteligența și cultură

Candidații partidului conservator-democrat în alegerile parțiale pentru Cameră din Ilfov sunt :

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

pe cele mai luminate — atîta vreme nu vom putea spera în libertatea amorului, și nici nu se va putea face unirea liberă, care prin noile ei condiții va fi mai cimentată de cît toate unirile contractate în afară de ele.

Numai în *Unirea liberă* — liberă de interese materiale și meschine — va dăinui adevărata moralitate. Căsătoria atunci va deveni ceva sacru. Și numai atunci se vor îndeplini vorbele evanghelistului Matei, care zice : „Tot cel ce cată la femee spre a o pofti pe ea, a săvîrșit adulterul cu ea în inima sa".

Acest fel de unire de amor se caută în nordul Europei de către adevărații conducători spirituali ai omenirei.

*

Ceea ce propagă d-na Raicoviceanu este cea mai mare degradare și cea mai rușinoasă faptă la care o femee s'a putut coborî vreodată.

Astă-zi se luptă în toate părțile pentru *unitatea moralei* cu scop de a aduce și pe barbați la o viață sufletească și trupească mai conform naturei ; dar nici cum de a mai coborî pe femee să-l imiteze, așa după cum d-na dorește. *Bjoernson* și *Ibsen* cei doi luceferi ai nordului au arătat destul prin scrierile lor ce trebue să urmărim cu toții, cei care voim a ne numi oameni, cu adevărat.

Neaparat că d-nele mari din București care au primit aceste manifeste, vor striga în gura mare, vor protesta căutînd să dovedească că sunt destule inimi în țară la noi, care să se indigneze de injuria făcută de una din noi, care victimă poate cine știe a căror împrejurări, a căzut așa de jos.

Credem că este datoria sfîntă a ne da părerea cît mai multe dintre noi ; căci se știe, jurnalele astă-zi sunt avid citite mai mult de copii de la 10 ani în sus de cît de oamenii mari. Ca mame ale copiilor noștri, ca surori ale tuturor femeilor din toate categoriile avem datoria de a ne apara singurul bun pe lume, poate : iubirea sfîntă, inima curată și dorința de a vedea pe toți fericiți.

Declarația d-nei Raicoviceanu este o aberație. Iar dacă o asociație a reușit a se înjgheba, aceasta nu trebue să discurajeze pe nimeni prea mult ; căci mai sunt încă și alte societăți care degradează omenirea ; așa este tîrgul cu femeile din Europa, care se vînd de la 100 pînă la 500 lei în celelalte părți ale lumii ; și multe altele încă.

Dar în același timp există și alte asociații care luptă pentru îndreptarea omenirei, pentru purificarea moravurilor pentru adevărata desrobire a sufletului.

Și dacă una din femeile din țara noastră s'a găsit să ne facă numele de rușine peste hotare, nu-i vom arunca disprețul nostru ; ci compătimirea noastră, căci de bună seamă, trebue să aibă nevoe de ea.

Maria C. Butureanu

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INCEPE SĂ RĂSPUNDĂ!?

Deși în primul articol-răspuns publicat în „Neamul Romînesc" de la 25 Martie a. c., d. A. C. Cuza zicea mîndru și ritos, că *nu răspunde* acuzației dovedite de plagiat, ce am rîdicat împotrivă-i; astă zi găsește cu cale, și desigur că nu din propria sa chibzuință, că afacerea plagiatului său e ceva mai serioasă de cît voia s'o arate, că stupidele injurii debitate în foaia scîrboasă a d-lui Iorga nu-l pot scoate din încurcătura în care l-am pus, și că deci, *trebue* să răspundă mai ca lumea spre a salva cel puțin aparența.

Conformîndu-se acestui mod de a vedea, pe care i l-au inspirat proprii săi prieteni, consternați de cele trei *răspunsuri* de pînă acum, — plagiatorul mai *încearcă* să atingă și *chestia în sine*, pe care o disprețuia atît de mult la început.

Vom vedea imediat pentru ce *încearcă* și întru cît răspunsul din urmă al plagiatorului atinge *chestia în sine*. Deocamdată țin să relevez nesiguranța, în care plutește acest „savant" profesor universitar, reaua credință cu care înțelege să se apere, josnicia spiritului său iesuitic.

Cîte-va zile după apariția lucrării mele—8 Februarie 1911—d. Cuza placardează în vitrina „Centrului studențesc" anunțul mare și lat, prin care încunoștiințează *opinia publică creștină*, că „în curînd va răspunde prin *Neamul Romînesc*". Trecu *o lună și jumătate* și d. Cuza nu se ținu de cuvînt. Abia după acest interval, în numărul de la 25 Martie al foii d-lui Iorga, plagiatorul publică : „Un răspuns care întîrziază—dija", și în care spune :

„Ei vezi, dar eu : *nu am răspuns !* **„Și nici nu răspund".**

Iar întrucît privește *chestia în sine*, plagiatorul zicea tot atunci :

„Cum rămîne însă cu lucrul în sine ? „Rămîne : *cum e !* (adică : plagiat grosolan și nerușinat). Oamenii serioși, „cari voiesc să se convingă, să ia volumul pe care l am scris, și să-l „citească cu luare aminte, comparîndu-l cu cele spuse în broșura *Cahalului*, semnată Emanuel Socor. Și „vor vedea. Flecarii,—să facă ce vor.

„Așa dar, pentru *oamenii serioși* ; „*nu am nevoie să răspund* învinuirilor „perfide ale unui pamflet jidovesc ; „pentru *flecari nu scriu*".

Scurt și cuprinzător. „Din această dilemă nu puteți ieși".

Va să zică : în ajunul alegerilor, „d. Cuza *va răspunde* prin N. R.". După ce au trecut alegerile, d. Cuza se răsgîndește și declară că *nu răspunde*, ceia ce, bine înțeles, nu-l împiedecă să mă injure.

Și cum motiva plagiatorul necesitatea tăcerii ? Ne spune el însuși în același „răspuns care întîrziază dija :„

„Și pe cînd se așteptau la cine „știe ce discuție, ca să aibă ce chelă„lăi pe lîngă urne, eu : am dat în „judecata juraților pe calomniator.

„A fost o crudă decepție, o amă „răciune în tot Israelul, că *planul Ca„halului* dăduse greș".

Plagiatorul nu răspundea pentru ca să nu facă pe placul *Cahalului*, care atît aștepta.

Dar iată că deodată d. Cuza se răzgîndește din nou. Intăi : *voi răspunde* ; pe urmă : *nu răspund* ; iar acum, plagiatorul privește și *chestia în sine* și încearcă să răspundă.

Ce înseamnă tribulațiile acestea perfide ? Și pentru cine răspunde plagiatorul ? Pentru *oamenii serioși ?*

„Oamenii serioși, cari voiesc să se „convingă, să ia volumul pe care „l-am scris, și să-l citească cu luare „aminte, comparîndu-l cu cele spuse „în broșura *Cahalului*, semnată Ema„nuel Socor. Și vor vedea".

Pentru *flecari* ?

„Flecarii, — să facă ce vor".

Iar întru cît privește :

„*Opinia publică adevărată*, cea ro„mînească, la stima căreia țin, pe „care noi ne trudim aici s'o formăm „(sic) aceasta mă cunoaște pe mine „și va ști să și dea seama de perfi„diile Iudei cu care sînt urmărit. „Față de dînsa aveam datoria *să tac*". (N. R. No. 35 | 911).

Și atunci : dacă pentru *oamenii serioși* plagiatorul meu **nu răspunde** ; dacă față de *opinia publică adevărată* **are datoria să tacă** ; iar pentru *flecari* **nu scrie**, „ei să facă ce vor", atunci mi-e permis, sper, să-l întreb : *cui răspunzi, cu cine discuți, față de cine te aperi* „iubitul" meu plagiator, acum, cînd încerci să atingi și chestia în sine și să susții originalitatea operei... lui *Everett, Loria, Say, Nitti* etc... ? S'ar putea oare să știu și eu cu cine... votează d. Cuza plagiatorul ?

Bucură-te *Cahal*, că „amărăciunea și cruda decepție" s'a stins. D. Cuza începe să discute și deci *planul* tău a izbutit.

Dar *cum* discută, *cum* se apără, *cum* susține originalitatea *Poporației* ? Aceasta este foarte interesant, deși foarte perfid.

Mai întăi o mică observație. Plagiatorul ocupîndu-se de *chestia în sine nu* se apără dovedind că *Poporația* „sa" *nu e plagiată* din cutare și cutare autori pe cari i-am citat eu—și așa ar trebui să facă — ci numai că opera „sa" este *originală*. In principiu ca și în fapt sistemul acesta de apărare este insuficient. Cînd eu am susținut *cu citate*, că d. Cuza a plagiat pe : *Rümelin, Mohl, Everett, Cossa, Nitti, Loria, Molinari, Say, Rossi* etc... datoria sa era de a dovedi, fie că acești autori *n'au susținut* mai înainte exact ceia ce a susținut d sa la 1899 în „Despre Poporație" ; fie că textele indicate și citate de mine *nu sînt exacte* în autorii pomeniți, că eu cu alte cuvinte le-am falsificat. Aceasta trebuia să facă d. Cuza și nu să susție pur și simplu că opera „sa" este originală. Și încă cum susține aceasta d. Cuza ? *Afirmînd.* Cine vrea—să l creadă, cine nu—să-i fie de bine.

Plagiatorul însă simte slăbiciunea apărării sale și de aceia încearcă să i dea oarecum o tinctură științifică și logică. Să cercetăm deci argumentarea lui.

In primul rînd, d. Cuza ne spune *ce l'a determinat* să se ocupe de chestiunea populației și deci de teoria lui Malthus. *Ni este absolut indiferent lucrul acesta*, deși n'ar fi poate indiferent *scopul* publicării *Poporației*. Să înlăturăm deci argumentul acesta, care n'are ce căuta în chestia plagiatului.

In al doilea rînd, d. Cuza reproduce partea referitoare la lucrarea : „Despre Poporație" cuprinsă în *Memoriul* adresat senatelor Universităților de Iași și de București, în 1900, cînd a cerut catedra de Economie politică. In această parte a *Memoriului*, plagiatorul rezumă lucrarea sa, susținînd că e originală și importantă. Să-i fie de bine. Nu ne interesează ori ce alte auto aprecieri. Să înlăturăm din discuție deci și *Memoriul*, ca fiind o zdreanță netrebuincioasă.

In al treilea rînd, d. Cuza se ocupă despre partea *a doua* a operei „sale", în care e *istoricul* teoriei populației, sau cum spune dînsul : „expunerea diferitelor teorii asupra poporației".

Țin să observ de la început, că plagiatorul *evită de a se ocupa de partea întăia a Poporației* în care se tratează *Statistica și Teoria Poporației*. Asupra *acestei* părți—întăia—eu am insistat și am dovedit cu citate că a plagiat din *Robert von Mohl :* Encyclopädie der Staatswissenschaften, Tübingen 1856 și din *Gustav von Rümelin : Schönberg's* Handbuch der Politischen Oekonomie, Tübingen 1896 vol. I și vol. III fasc. 2. Și doar, plagiatul din această parte a lucrării este *mult mai grav* de cît acela din partea a doua — istoricul teoriei — deși nu atît de grav, ca acela din partea finală. Căci pe cînd în partea a doua, d. Cuza trebuia să *rezume* teoriile *altora* ; în cea dintăi trebuia să facă știință, să-și aducă prinosul concepțiunilor *sale* asupra „Statisticei și Teoriei populației".

Dar d. Cuza nu suflă un cuvînt despre asta și sare de odată la partea a doua. Rămîne deci stabilit, că asupra plagiatului primei părți de 96 pagine din *Poporație*, d. Cuza *n'are ce să răspundă*, și prin tăcerea sa confirmă acuzațiunea mea. Să trecem mai departe.

In partea a doua pagina 97—315, *care ocupă aproape jumătate din volum*, domnul Cuza face istoricul teoriei. Și iată ce ziceam în lucrarea mea despre această parte a *Poporației* :

„In această parte nici d. Cuza nu „pretinde că este în totul original și „nimeni nu-i poate pretinde lucrul „acesta. Nu aici sunt teoriile sale. Ceea „ce însă pretinde d. Cuza și ceea ce „trebue să i se pretindă de către ori „cine, e ca *expunerea* ce o face des„pre teoriile altora să fie *personală* ; „e ca rezumînd părerile economiști„lor să fie *corect, cinstit*, să nu-și însu„șească munca altuia, să nu inducă „pe cetitori în eroare, dînd drept a „*sa, munca altuia*. Pretențiunea aceasta „se poate face, trebue chiar să i se „facă, pentru că alt-fel toată această „înjghebare pe 210 pagine devine i„nutilă și se transformă într'un pla„giat". (O rușine Universitară etc... „pag. 25).

Și lucrul este ușor de înțeles pentru orîcine afară de d. Cuza. A *expune* teoria altuia, înseamnă a o rezuma cu *propriile tale cuvinte* și originalitatea expunerii constă tocmai în *personalizmul*, în *subiectivizmul* ei. Căci cum spuneam în lucrarea mea :

„a *rezuma* înseamnă : *a ceti, a asi„mila, a sintetiza* și *a expune în mod „personal*".

și *nu* a reproduce textele ad-literam, fără guillemete, lăsînd a se înțelege, că în expunerea aceasta ești personal cînd nu ești. D. Cuza putea să ia exemplu de la *Nitti*, pe care l-a plagiat cu multă sîrguință. *Nitti* are și el o monografie a populației — și poate cea mai bună din cîte sînt — dar cît de concis și de personal este *Nitti* în expunerea istorică a chestiei și cît de clar în același timp.

Și cînd lucrurile stau așa, și sînt atît de simple ce spune d- Cuza ?

„*partea istorică*, de expunere a teo„riilor anterioare a trebuit să fie pe „cît mai întinsă, pe cît mai exactă, „reproducînd aceste teorii pe cît cu „putință, *în terminii proprii ai autori„lor*, pentru a li păstra toată precizia „lor".

Dar „pentru a li păstra toată precizia lor" sînt guillemetele d le Cuza. Sau pui cel puțin pe cetitor în cunoștință despre *metoda* aceasta de *investigație* ; dar nu reproduci așa pagine întregi luate cu hapca, cu „termenii proprii ai autorilor" cu tot. E rușine.

Și astfel d. Cuza recunoaște, că această parte de 219 pagine din lucrarea sa este plagiată. Vom cerceta în numărul viitor analizîndu le, celelalte „argumente" ale plagiatorului. Ele sînt și mai nostime, și evidențiază, cum nu se poate mai bine perfidia sa.

Em. Socor

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Litere-Științe-Arte

Memoriile lui Haeckel.—De oarece se publică mereu noțiițe și indriscreții cu privire la memoriile savantului din Iena, el însuși a dat ziarelor cîteva lămuriri zilele aceste. Intre altele anunță :

1) Lucrez la alcătuirea memoriilor de la April 1909, adecă de îndată ce m'am retras de la catedră, la vrîsta de 75 de ani.

2) Intocmirea lor e anevoiasă de oarece sunt de consultat mii de scrisori însemnări, ziare, recenzinni, la care se mai adaogă și foarte multe ilustrații, în mare parte lucrări proprii. Dacă voiu fi ajutat de soartă, voi mai pune cîți-va ani în redactarea ziselor memorii. Dacă nu, am luat măsuri ca materialul ramas să poată fi uzitat de prietenii mei. In acest scop se va găsi depus în Arhiva phyletică, despre al cărei scop am scris acum de curînd.

3) Valoarea istorică memoriilor mele —în care interesul îl formează nu persoana mea, ci tema—constă în faptul că timp de 50 de ani am lucrat la desfășurarea doctrinei evoluționiste și a filosofiei moniste, bazată pe ea.

4) In ce privește notițele din ziare, că în lucrarea menționată e o viguroasă parte de polemică anti bisericească, adevărul este că întrucît eu admit numai rațiunea și știința, e de sine înțeles că vin în conflict perpetuu cu prejudecata religioasă Insă polemica personală în potriva atacurilor al căror obiect am fost și sunt de 48 de ani încoace, e sfîrșită pentru mine odată cu cea din urmă a mea broșură „Sandalion" apărută în 1910 în Frankfurt și menită să spulbere calomniile iezuiților în potriva mea".

*

Poetul D. Anghel a dat la lumină un nou volum de nuvele, fantezii și portrete, intitulat : *„Povestea celor necăjiți"*, apărut în Biblioteca „Lumina". Un volum 30 bani.

*

Marea operă literară a lui Guglielmo Ferrero „Mărirea și decadența Romei" a apărut în traducere germană, la Stuttgard, în șase volume.

*

O cîntăreață de la teatral regal din Wiesbaden, domnișoara Hessloehl, fusese amendată cu 10 mărci pentru că, cu prilejul reprezintărei operei „Tristan și Isolda", ar fi bruscat pe o colegă a ei, care împlinea rolul Isoldei.

Amendata, simțindu-se nedreptățită, a chemat în judecată pe Regele Prusiei, care după legile germane, urmează a fi citat ca reclamat în procesele ce se intentează teatrelor subvenționate din caseta regală.

Senatul judecătoresc german, chemat să se pronunțe în asemenea speță, a găsit fundată acțiunea artistei și în consecință a condemnat pe Regele Prusiei să plătească reclamantri zece mărci, respingînd cererile de daune.

Decizia senatului judecătoresc din Berlin, n'a produs acolo nici o senzație, căci nu pentru prima oară Regele Prusiei a fost condemnat pentru excesul de zel al intendanților teatrelor regale.

*

STRUNA ZILEI

DIAGNOSTIC SIGUR

D-nii Holban, Naum au lipsit pentrucă nu ies din casă, d-nii Ralet, Souly, Sion voiajează ; d. Gh. Botez e bolnav...

«Evenimentul».

Despre acest din urmă, biet,
Garantez ori-cui mi-ar cere,
Că-l reținu de la banchet
O sinceră și-o grea... durere.

INFORMATII

❑ Domnul A. A. Badareu va sosi în Iași, mîine Duminecă, cu expresul de 2.55.

Seara va pleca la Galați.

❑ Luni se redeschide Parlamentul. Se crede că sesiunea va fi prelungită la 20 April, încă cu patru zile.

❑ D. Vivescu, procuror la Curtea de Conturi, care a primit delegația de secretar general al ministerului de finanțe, s'a demis din această însărcinare.

D. O. Kiriacescu, directorul general al regiei Statului, va fi însărcinat cu secretariatul general al acestui minister.

❑ Cîntăreții și paraclisierii din Iași, au fost convocați să se întrunească, în localul școalei profesionale de fete sf. Sava, Luni 18 c., ora 8 seara.

La ordinea zilei comunicări importante. Intrunirea va fi prezidată de părintele econom I. P. Țincoca, protoereul județului Iași.

❑ De la toamnă se vor înființa încă 2 regimente de artilerie, din care unul va avea sediul la Ploești.

❑ **Coloniile școlare.**— Există în Iași o societate a coloniilor școlare, cu statut în regulă și cu un capital de bani și material de peste 12000 lei. In vara anului trecut s'au trimes 85 copii din Iași și Tîrgu-Frumos, la Drăceni, Suceava și rezultatul acestor prime colonii școlare a fost destul de mulțumitor.

După statute fac parte din comitetul societății inspectorii școlari primari, cari pe vremuri erau d-nii Haliță și Sachelărescu, primarele și alți membri aleși de societate. Primăria domnului Gane, prevăzuse 2000 lei în budget prin intervenirea d-lui Fîntănariu, ajutor de primar și profesor. De astă dată s'au produs conflicte în sînul societății. Primăria d-lui Grecianu n'a prevăzut nici un leu în budget pentru colonii, iar noii inspectori școlari, C. V. Praja și Lascar Mătăsariu, s'au văzut majorizați de vechiul comitet și nici n'au dat la ședință.

Zilele trecute s'a fost adunat societatea coloniilor școlare în a 2-a chemare, și cu peste 50 membri prezenți a procedat la lucrări. A votat budgetul anului în curs, a admis ca prin cooptare să figureze în noul comitet d. Sachelarescu și Solomon Haliță, inspector general școlar, pentru București, nu pentru Iași, și deci în lipsa d-lui Praja, care n'a bine voit a lua parte la ședință simțind starea lucrurilor, s'a lucrat majorizîndu-l.

De aici conflict, care e al doilea în serie. Prima întîlnire a fost între d. Haliță și Matasariu la prima întrunire, cînd i s'a făcut observarea că d-sa e pesimist decepționat și n'a crezut nici odată în progresul societății. Acum e cu d. Praja, a cărui autoritate de inspector și-o vede știrbită prin faptul că d. Haliță, de și e inspector școlar pentru secția București, dar a ținut să rămăie în comitetul societății coloniilor la Iași, tocmai ca să contracareze pe d. Praja.

Cum d. Grecianu e primar și are dreptul său de a lucra la societatea coloniilor școlare, ne așteptăm de la d-sa nu numai că va șterge suma din budget, cum a și făcut, dar va stărui ca să pună pe d. C. V. Praja în toate drepturile sale ce decurg din rangul administrativ școlar ce-l are.

❑ **Tarneul C. Nottara.**— Maestrul C. Nottara joacă actualminte la Bîrlad. In înțelegere cu o parte din actorii de la Iași, C. Ionescu, d-na Ionescu, d-na și d. Vlad Cuzinski, Boldescu, au jucrt la Vaslui (Marți 12, Mercuri 13), Huși (Joi 14, Vineri 15), Bîrlad (Sîmbătă 16, Duminică 17), *Viforul și Luceafărul* de B. St. Delavrancea.

❑ Domnul P. Petrescu, inspector financiar, care a inspectat gestiunea spitalului Sf. Spiridon din Iași pe anii 1907 și 1908, a depus raportul seu la ministeru de finanțe.

● In ziua de 25 Aprilie se va ține la ministerul de interne un examen de aptitudine și capacitate pentru obținerea titlului du comandant, ajutor de comandant, ofițer și sergent major de sergenți de oraș.

❑ Astă-noapte necunoscuți au spart prăvălia comerciantului Moise Solomon, din Costuleni, furînd mai multă marfă și 100 lei.

❑ Țiganul Costache a Ancuței, din Lungani, fiind atins de alienație mintală, a luat o secure cu care s'a lovit în cap, rănindu-se grav. Bolnavul a fost transportat la spitalul din Podul Iloaei.

❑ **Accidente.**—Tînărul Răteanu, de 14 ani, fiul d-lui farmacist-chimist Al. Răteanu, se juca eri, în ograda caselor din strada Alexandri, 14, în care locuește, cu o pușcă de salon, ce era încărcată.

Un glonte descărcîndu-se, lovi pe mica Lucreția Colceag, fetița d-lui V. Colceag care locuește în aceiași curte.

A fost, din fericire, mai multă spaimă de cît gravitate, de oare ce starea copilei nu prezintă nici o gravitate.

*

Arsenie Traian, muncitor la lucrările de restaurare ale palatului de justiție, a fost lovit de o șină de fer, care a căzut peste piciorul nenorocitului, strivindu-l.

❑ Noul și bogatul program din astă seară Sîmbătă 16 Aprilie, al cinematografului Pathé Frères, din sala teatrului Circ-Sidoli, cuprinde între altele : „Mănăstirea incendiată", mare piesă de artă, cu o grandioasă și imcomparabilă înscenare ; rolurile sunt împărțite celor mai distinși artiști dramatici ai Comediei franceze.

Catherina, mare roman contimporan, redat însuflețit și grandios înscenat.— Gastein (Austria), interesante scene de călătorie —Trupa Zic-Zac, excentricii artiști acrobați.—De la Umbria spre Adriatica, scene și vederi de geografie însuflețită.—O Galathee modernă, comedie.—Doctorul Reval, mare dramă modernă. — Un meșteșugar perfecționat, scene comice, etc. etc.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua, și mîne Duminică seara reprezentație la 9 ore.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Anunţăm în altă parte a ziarului, că d. Vivescu, secretar general delegat la ministerul de finanţe, s'a demis din acea funcţie, reluîndu-şi postul de procuror la Curtea de compturi.*

Din sorginte junimistă aflăm în acum că d. Vivescu a fost demis din delegaţie, în special după stăruinţele d-lui C. Stroici, prefectul jud. Dorohoi, care a convins pe d. Carp, că d. Vivescu ar fi prea devotat domnului Vintilă Brătianu.

❑ *Aflăm că eforii sf. Spiridon ar fi hotărît să angajeze doi avocaţi din Iaşi, cari să studieze afacerea revandicărei moşiilor din Basarabia. Pentru aceste studii cei doi avocaţi urmează să obţină onorarii fabuloase.*

Vom lua act de desminţirea eforilor— dacă, bine înţeles, ei vor desminţi ştirea noastră.

❑ *Se va publica pentru la toamnă concurs pentru ocuparea mai multor locuri de medic secundar, la spitalul sf. Spiridon din Iaşi.*

Concursul pentru ocuparea locului de medic primar, secţia foastă a d-rului Botez, fixat pentru 25 Aprilie, s'a amînat la 1 Iunie, de oare-ce actuala comisie examinatoare nu convine candidatului dr. P. Arghel, junimist—din cei proaspeţi.

❑ *Domnul P. P. Carp a desemnat pe d. C. Stroici, prefectul judeţului Dorohoi, ca viitor gubernator al judeţelor din Moldova de sus, care gubernator va avea reşedinţa în Iaşi.*

Numai de-ar avea şi legea — căci de gubernatori şi-a luat grijă—d. Carp.

❑ O consfătuire intimă a unor membri din comitetul pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, a avut loc aseară, la locuinţa d-lui Ath. Gheorghiu. Au participat, între alţii, şi d-nii Ghica Deleni şi A. D. Holban.

In principiu s'a hotărît, ca statuia lui Vodă Cuza, să fie predată comunei, rămînînd ca administraţia comunală s'o aşeze unde va crede de cuviinţă.

❑ D. A. C. Cuza supărat nu se ştie din ce motive nu va participa la adunarea naţionaliştilor ce are loc mîine în Capitală.

❑ De la 8—14 Aprilie au fost în Iaşi următoarele cuzuri de boale contagioase: 1 caz de scarlatină, 2 de ditterie, 1 de febră tifoidă, 1 rugeolă, 7 de tusă convulsivă şi 26 de oreillon.

❑ Medicul primar al oraşului a atras atenţiunea administraţiei comunale asupra faptului că o mare parte din gunoaiele oraşului în loc de a fi încărcate la vărsătoarea oraşului, se aruncă în apropierea fabricei de tutun.

Medicul primar cere să se ia măsuri urgente de îndreptare.

❑ **Conferinţele corpului didactic primar.** — Astăzi dimineaţă, de la oarele 8—9, membrii corpului didactic primar, întruniţi în localul şcoalei primare Gheorghe Asachy,—în patru secţiuni,— au discutat, conform programului, despre lucrul manual şi importanţa predării lui în şcolile primare.

După aceea toţi au plecat în corpore la Liceul Naţional, în amfiteatrul căruia d. institutor C. Zaharia, directorul şcoalei primare Carol I, a ţinut o foarte interesantă şi instructivă conferinţă pedagogică, tratînd despre „Disciplină şi ordinea în şcoală".

D. Victor Munteanu, de la şcoala primară Trei Erarchi, vorbeşte apoi membrilor corpului didactic despre „Educaţia voinţei" copiilor din şcoli primare",— conferinţa d-lui Munteanu se termină la ora 12.

La ora 2 membrii corpului didactic se vor întruni din nou la şcoala Gheorghe Asachy, unde se vor ţine două lecţii de exerciţii intuitive, de cîte o jumătate oră fie-care; una cu elevii de clasa I-ia şi cealaltă cu elevii de clasa a doua.

Apoi se va face critica lecţiilor ţinute şi expunerea metodelor pe predare a exerciţiilor intuitive.

Mîine Duminică, e ultima zi a conferinţelor şi se va urma următorul program: De la 8—9 dimineaţa se va ţinea o lecţiune de ştiinţi naturale, elevilor de clasa IV. Apoi se va face critica a celei lecţiuni şi expunerea metodelor de predare a ştiinţilor naturale.

De la orele 10—12 membrii corpului didactic vor vizita expoziţia de lucru manual şi desemn, vizită cu care se încheie conferinţele.

❑ Eri de la 2 jum. până la 4 jum. d. V. Ghidionescu, doctor în filosofie, a desvoltat în aula Universităţii înaintea întregului corp didactic adunat în conferinţe didactice, conferinţa sa tratînd despre „Pedagogia ştiinţifică şi noile reforme şcolare". A asistat la conferinţă şi altă lume şcolară, nu numai cea primară. Conferenţiarul s'a executat în mod mulţumitor de însărcinarea dată de Onor. Minister, cu observarea că disertaţia a fost prea lungă şi a consistat prea mult într'un escurs de pedagogie topografică, de cît de expunere de principii. Publicul ales al sălii a răsplătit cu dese aplause pe conferenţiar, în părţile care îi priveau pe ei.

Învăţătorul I. Berenghi şi banca din Răducăneni

Cetitorii ştiu că între arestaţii cărora li s'a redus o parte din pedeapsă a fost şi I. Berenghi, fostul învăţător la Răducăneni şi condemnat la 2 ani închisoare pentru delapidarea prin fraudă a 2973 lei, bani 74, atît cît s'a găsit deficit în bancă. Mulţi au rămas surprinşi de această clemenţă regală, venită prea de vreme; faptul este că s'a intervenit personal de casierul Curţii Regale, fost normalist şi la care s'a recurs de familia Berenghi pentru a-i uşura pedeapsa.

Avem sub ochi darea de samă anuală a băncii populare „Viitorul" din Răducăneni, unde întreaga gestiune a lui I. Berenghi este expusă membrilor băncii.

Banca „Viitorul" are actualminte 140 membri, iar depunători cu capital spre fructificare 50. Capital vărsat 56470 lei; depuneri spre fructificare 24407 lei; totalul capitalului pasiv al casei e de 92843 lei, din care 50438 lei e dat cu împrumut la membri şi 30000 lei e depus la creditul agricol.

Preşedinte al băncii e d. D. Bealus, un fruntaş şi integru cetăţan al Răducănenilor, mare industriaş; secretar contabil e d. Gh. Filon, învăţătorul din loc.

Extragem din darea de samă pasajele cu referinţă la gestiunea lui Berenghi.

La adunarea generală însă din acest an vom avea a hotărî şi asupra modului cum va trebui acoperit deficitul de lei 2973, 74 b. rămas de pe urma fostului Casier I. Berenghi. Şi pentru ca din faptele trecutului să tragem învăţături pentru viitor, iar votul ce-l veţi da să nu fie pripit şi nici cu părtinire, am găsit cu cale a vă trimite din vreme pe acasă această dare de seamă, ca astfel gîndindu vă bine, mai dinainte, maxima bătrînească: „Măsoară de nouă ori şi croeşte odată" să-şi aibă aplicarea ei largă în hotărîrea ce veţi lua.

Dacă casa centrală ar fi luat măsurile cuvenite, încă din luna Aprilie 1909, cînd i-am trimis întâiul nostru memoriu, cele mai multe fapte săvîrşite în dauna acestei bănci, nu mai aveau loc. Desigur însă că casa centrală nu şi-a închipuit, că faptele să fie aşa de grave. Şi drept este, că şi noi dacă am arătat nereguli mari, nu ni-am închipuit, că aşa repede să se ajungă la faptele constatate.

In luna Octombrie 1909, am făcut o nouă repetare la plîngerea noastră şi abea la 16 D-brie acelaş an, a sosit d-l controlor D. Mîndricel în anchetă, cînd a şi reîntegrat în consiliu pe cei trei membri scoşi pe nedrept. Neregulele ce se prevedeau prin procesul verbal de inspecţie şi chitanţa falşă găsită de consiliu a locuitorului Vas. a Tasiei, ne-a întărit bănuelele ce aveam asupra fostului casier I. Berenghi şi la 13 Ianuar 1910, l'am înlocuit prin locuitorul Vasile Ilie, iar la 15 Ianuarie cînd s'a făcut predarea cassei, s'a găsit numerar suma de lei 3348,45 pe cînd după registre trebuia să fie suma de lei 5492,07, deci a rezultat o lipsă de lei 2143,62, care sumă împreună cu 1150 lei împrumuturi făcute în neregulă şi plus dobînda cuvenită pe 6 luni, a fost acoperită printr'un act de împrumut garantat de 72 locuitori din comună.

Inştiinţînd Casa-Centrală despre cele constatate a sosit din nou d. Controlor Mîndricel, care după îndelungate şi migăloase cercetări asupra întregei gestiuni a băncii noastre, a constatat, că din falşurile şi abuzurile comise, fostul Casier I. Berenghi a delapidat suma de 5117,36 din cari scăzîndu-se suma de 2143,62 acoperită prin împrumutul garantat de locuitori, rămîne descoperită suma de lei 2973.74, cu care fostul casier a şi fost condamnat ca dispăgubiri civile pentru bancă, de judecătorie, şi apoi în apel de tribunal.

D-voastră, domnilor membri prin votul ce-l veţi da, veţi hotărî asupra chipului cum această sumă trebuie acoperită, fie prin fondul de rezervă de odată sau în mai mulţi ani, fie prin obligarea consiliului de Ad-ţie, sub care fostul casier a comis fraudele, să achite suma. Declarăm că ne vom opune cu preţul oricărui sacrificiu. ca suma să fie achitată din beneficiul cuvenit societarilor pentru că membrii din prezent şi îndeosebi membrii viitori, nu sunt vinovaţi întru nimic de greşelele făcute de conducătorii de altă dată.

Dacă prin votul d-voastră veţi hotărî, ca suma să fie amortizată prin fondul de rezervă, aşa vom face, vă rugăm însă a ţinea seamă că mai sunt şi împrumuturi rău făcute, tot din vremea fostului casier, cari vor trebui achitate, tot din fondul de rezervă, ce uu-i de cît de lei 4084.93.

Dacă prin votul d-voastră veţi hotărî ca suma să fie achitată de membrii consiliului, sub care fostul casier a funcţionat, atunci consiliul de azi şi îndeosebi subsemnatul va avea sarcina de a executa hotărîrea d-voastră intervenind către casa centrală—dacă va fi nevoie—pentru urmărirea celor răspunzători prin justiţie.

Am spus, domnilor membri, că din greşalele trecutului, trebuie să tragem învăţături pentru viitor. Un duh rău se lăsase asupra ad-ţiei acestei bănci după anul 1908. Cinstea şi cuvîntul oamenilor de greutate din comună numai preţuia nimic.

Oamenii cei mai fără preţ aveau acum cuvîntul în conducerea băncei şi ei acum vorbeau în numele tutulor, că poporul nu vrea să vadă în conducerea băncei pe Goian, Bialus, Filon, Ignat ş. a. deşi numai lor nu le convenea aceasta, pentru că ştiau bine, că cu ei trebuia să domnească dreptatea, cinstea şi buna regulă.

Să dăm pildă şi pentru cei ce ne vor urma, că în conducerea băncei să pătrundă oamenii cei mai aleşi prin priceperea şi chibzuinţa lor în toate. Altfel, nu numai că putem primejdui avutul băncei, dar le facem chiar lor un mare rău, dîndu-le sarcini după cari să aibă o grea răspundere — faţă de lege şi statut. In deosebi, trebue să ţinem cu orice preţ pe viitor, ca persoana, oricare ar fi ea, care va avea de ţinut comptabilitatea băncii, să aibă cunoştinţele trebuitoare pentru aceasta, dobîndite printr'o practică îndelungată pe lîngă o bancă populară, sau să aibă diploma unei şcoale de comptabili. Altfel putem fi sigur, că rostul băncei, se va încurca pentru că una este, cînd o persoană, chiar fără cunoştinţi de comptabilitate, o ia dela început, cînd capitalul este mic, cum a fost la noi de 187 lei şi să deprinde cu încetul şi alta e greutatea, cînd deodată îi pui în spate o bancă de zece mii de lei.

❑ Comisia medicală compusă din domnii doctori Zosin, Lambrior şi Bogdan, numită să constate starea mintală a lui V. Ghelmegeanu, fost controlor la administraţia financiară, va depune la 26 c. legiuitul jurămînt.

❑ Cursurile anului complimentar, care funcţionează pe lîngă statul major general al armatei, cu începere de la anul, vor fi suspendate, rămînînd ca absolvenţii şcoalei de război, să fie chemaţi direct la stagiul de încercare.

❑ *Luni, 18 Aprilie, va intra în vigoare noul orar al mersului trenurilor. Arătăm mai la vale, pentru ştiinţa cititorilor, Schimbările privitoare la Iaşi:*

Noul expres Iaşi-Bucureşti, care va circula de Luni, are plecarea din Iaşi la 2 55 p. m. şi sosirea în Bucureşti la 11.30 noaptea. El nu va avea de cît vagoane de cl. I şi II, două vagoane restaurant. Preţurile de călătorie sunt aceleaşi ca la trenul accelerat.

Trenul accelerat la Bucureşti, acum cu plecarea din Iaşi la orele 9·5 seara, va pleca la 8·45 şi va sosi la Bucureşti la 8·25 dimineaţa.

Trenul de persoane spre Bucureşti va pleca la 8·15 (nu la 8 35). Trenul Iaşi-Vaslui-Tecuci va pleca la 1·40 d. a.

Trenul de persoane No. 144, va pleca dim. la 6·05 şi va sosi la Paşcani la 8·22.

Trenul accelerat No. 34, va pleca la 10·15 dim. avînd legătură cu expresul Berlin la Paşcani—spre Bucureşti, unde va sosi sara la 7.50 (nu 7·20).

Trenul accelerat No. 36 va pleca la 1·15 p. m. avînd legătură în Paşcani cu epresul Berlin care va pleca din Bucureşti dim. la 8.35 (nu 9.10).

Trenul accelerat No. 33 de la Paşcani—Iaşi, soseşte în Iaşi la 2.45 p m.

5). *Trenul accelerat No. 35* de la Paşcani—Iaşi soseşte sara la 5 50 (nu 6.05).

1). *Trenul de persoane No. 208*, va pleca din gara Iaşi, dimineaţa la 9.05 şi va sosi în Dorohoi la 1.40 p. m., şi va pleca din Dorohoi la 4.05 p. m., ajungînd la Iaşi sara la 8.25.

2), *Trenul de persoane No. 210* va pleca din Iaşi amează la 5.40 şi va ajunge la Dorohoi noaptea la 10.15; — din Dorohoi va pleca dim 6.20 şi va fi în Iaşi la 10.30.

❑ Tribunalul de vacanţă a confirmat astă-zi mandatul de arestare a lui Petru Nedelcoff Gardinoloff, care a asasinat, a doua zi de Paşti, la Bivolari, pe săteanul S. Pruteanu.

❑ Sumarul numărului de mîne din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi: Noul director al teatrelor.— O carte frumoasă de pedagogie militară.—Revista ştiinţifică „V. Adamachi".

Istorie: A. D. Xenopol.—Contribuţii epigrafice la istoria creştinismului Daco-Roman.

Cestiuni actuale: V. G. Cristofor.— Navigaţia aeriană în faţa dreptului internaţional.

Psihologie: Dr. Florea Simionescu. —Despre frică.

Literatură: Vasile Denescu.—Tăetorul de lemne.

Impresii literare: Octav Minar.— Mistral şi Alexandri.

Cărţi noi: Ioan D. Arginteanu.—O carte despre romînii din Turcia. (Victor Lazăr, Die Südrumänen Türkei und der angrenzender Lander).

Insemnări: Comentarii de prisos.— Procesul Democraţiei.—O curioasă concepţie femenină despre femee.—O definiţie ardelenească a cuvîntului „Trocar".—Povestea unui rege fantasmă: Ludovic al II-lea de Bavaria.

Revista revistelor: Vieaţa socială.— Economia naţională.—Revista politică şi literară.—Luceafărul.—La Voce.—La cultura contemporanea.

Renumitele INCALŢAMINTE
DE DAME ŞI BARBAŢI
„SALAMANDRE"
CU UNICUL PREŢ LEI 23.50

Unicul depozit la:
Fraţii Polingher
IAŞI
Strada Ştefan cel Mare

❑ Am arătat că zbirul poliţienesc Pantazopol s'a făcut vinovat de maltratarea unor persoane, în localul s. V, secţie în care sbirul operează cum poftesţe.

Afacerea se ancheteazâ astă-zi de primul procuror.

❑ Pe ziua 10 Mai urmează a fi înaintaţi la gradul de coloneli, următorii: locotenent colonelii Prapurgescu David, comandantul regimentului 3 roşiori şi Lupescu, din statul major general.

La gradul de maiori, căpitanii: Popovici D. şi Nicoleanu Eraclide din statul major şi căpitanul Manu din statul major princiar.

❑ In cercuri militare se dă ca sigură înaintarea d lui colonel Gh. Popovici, comandantul brigăzei 4 roşiori din Roman, la gradul de general, în noua vacanţă ivită prin decesul generalului Papadat.

❑ Procesul falşificărilor de monezi de nikel, în care este implicat numitul I. Wolf, se va judeca la 4 Mai, la secţia a 2-a a tribunalului.

— Procesul dintre d-na Lucie Grecianu cu Paul Musurus Bey, privitor la sechestrul judiciar instituit de tribunalul Neamţ pe averea def. principe Vogoride, se va judeca la 13 Mai, la s. II a Curţii.

— Negutitorul M. Weinştein din Iaşi, strada Ştefan cel Mare, fiind declarat falit de tribunal, a făcut apel, care se va judeca la s. II a Curţii.

Telegrame

Bucureşti 16 Aprilie

Firul telefonic fiind întrerupt între Iaşi Vaslui, n'am putut lua ştiri de la corespondentul nostru din Bucureşti.

Comentarii asupra amînarei vizitei regelui Serbiei la Buda-Pesta

Belgrad.—Unele ziare pretind, că este o legătură între amînarea vizitei regelui Petru şi motivele politice, însă în cercurile politice serioase nu se atribue nici o însemnătate acestor păreri. Svonurile despre o criză ministerială cauzată prin amînarea vizitei, sunt cu totul neîntemeiate.

Numirea unui membru pentru curtea arbitrară din Haga

Roma.—D. Tittoni, ambasadorul Italiei la Paris a fost numit membru al al Curţei arbitrare din Haga.

Concediul Mitropolitului Klycinski

Petersburg.—Ţarul a acordat, un concediu de 3 luni pentru ţară şi străinătate, mitropolitului Klycinschi, care fiind bolnav are nevoe de o cură.

Grave tulburări, atacarea palatului Vice-Regelui

Cantoa. — Agenţia Reuter afiă că în urma arestărei unui pretins revoluţionar, tovarăşii lui au mers înarmaţi în faţa palatului vice-regelui, căruia ia dat foc, trupele au intervenit în contra rebelilor. Se asigură că 300 răsvrăţiţi au fost ucişi.

Rezultatul alegerilor

Cernăuţi.—Alegerile pentru dieta curiei comunităţilor compusă din 10 districte romîneşti, 10 ruteneşti, 6 germane, poloneze şi evreeşti, au dat ca rezultat: 4 candidaţi ai partidului apararea, 5 democraţi, un naţionalist, 10 juni ruteni, un socialist, un naţionalist german, 2 evrei în balotaj.

Vizită Princiară

Sofia.—Principele Roland Bonaparte, a sosit aci şi va fi oaspetele regelui.

O declaraţie a lui Rifaat Paşa

Sofia.—Ziarul „Mir" vorbind despre ultimele declaraţiuni făcute de Rifaat Paşa, asupra raporturilor Turco bulgare — socoteşte că ele sunt foarte favorabile, din punctul de vedere al relaţiunilor viitoare dintre ambele state, el probează că poarta este gata pentru o înţelegere însă socoteşte că aceasta nu poate avea loc îndată şi că trebue procedată de tratative şi de concesii mutuale.

Ziarul adaugă, în totdeauna am bazat speranţele noastre pentru înţălegerea cu vecinii pe interesele comune şi pe concese reciproce declaraţiunea lui Rifaat Paşa trebue să fie privită ca un semn bun pentru înţelegerea viitoare.

A. TOMESCU
Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale
Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalaţii de Apă şi Canal.
Executări prompt şi conştiincios
Devise şi proiecte la cerere
Strada Mitropoliei No. 6

BANCA IAŞILOR
Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000
IAŞI (lîngă Banca Naţională)
Face ori-ce operaţiuni de bancă:
Scontează poliţe.
Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi poliţe.
Deschide conturi curente.
Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.
Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.
Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.
Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.
Incasări de poliţe în condiţiunile cele mai avantajoase.

Clinica BOALELOR DE OCHI
Dr. C. MICLESCU
OCULIST OPERATOR
Întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.
Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.
Casele Hirschensohn.

Important
Aduc la cunoştinţa stim. mele clientelé precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe «*La Port Artur*» în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.
Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eften.
L. ROTHENBERG
Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

Magazinul de mode „Hélène"
Iaşi—Str. Lăpuşneanu 30
Asortat complect cu pălării de sezon şi furnituri de mode de la principalele case din străinătate.
Preţuri modeste. Comenzi şi renovări se efectuează prompt.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

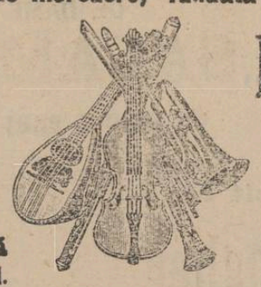

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Viori si Violoncele pentru concert

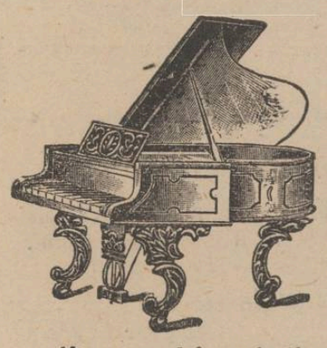

Piane şi pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, KRANZROSEN SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunare fără acont — INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

PATINE CU RULETE

Pentru skating

Calitate superioară

Preţuri reduse

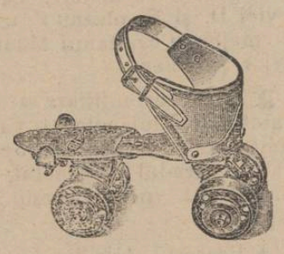

1890

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat la toturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Cărucioare si ori-ce accesorii

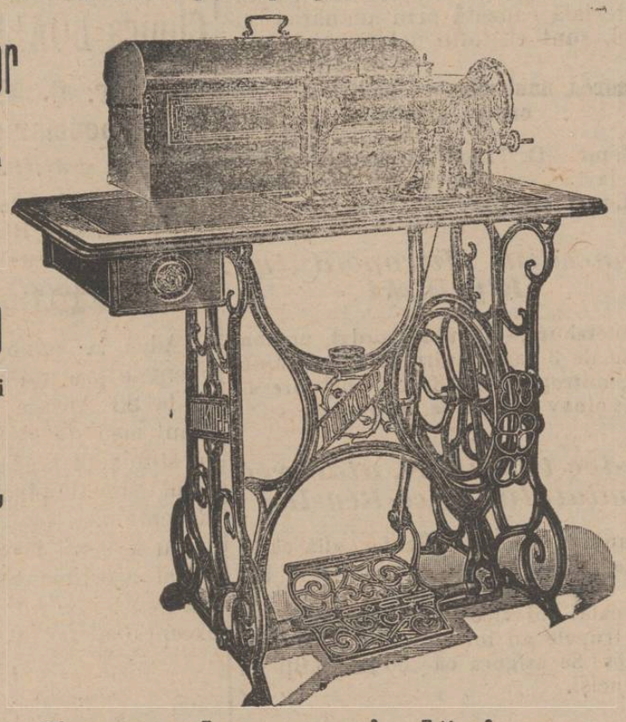

Gramophoane şi plăci. Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de J. Johan Kryzanowski, Lăcatuş şi Electrician! Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1282 - Marți 19 Aprilie 1911

BIBLIOTECA

Parlamentul d-lui Carp

Astă-zi s'a deschis din nou parlamentul, ca să se înceapă iarăşi a funcţiona maşina de fabricat legi. Utilitatea acestei maşini este vădită, întru cît în zile de bună dispoziţie ea poate produce pînă la 30 de legi de o dată, aşa că obosește chiar mîna celui mai disciplinat mameluc guvernamental.

Legile ce le-a propus d. Carp în prima perioadă a sesiunii actuale — lăsînd de o parte budgetul—au fost de un caracter economic *sui generis*. Dus de felul lui de a vedea în raporturile dintre clasele sociale, cum şi dintre ţărănime şi stat, d. Carp a înţăles rolul economic al legilor *ieftinînd* dările, *uşurînd* traiul, *reducînd* taxele vamale.

Că felul de a vedea al d-lui Carp nu e nici cel mai bun, nici cel mai practic s'a văzut de o dată. Prin *ertarea* fonciarului pînă la 6 Ha. s'a făcut o mare nedreptate celor prea nevoeşi, căci departe de a se scuti un minimum de venit, s'a luat ca măsură *întinderea* pămîntului, nu *productivitatea* lui. Prin această lege vor fi săteni, cari nu vor plăti nici o dare fonciară, de şi încasează pînă la 1000 lei venit, alţii numai pînă la 300, alţii şi pentru mai puţin, rămînînd însă *personalul* — căile de comunicaţie—cari vor continua de a izbi şi pe săraci şi pe bogaţi de o potrivă cu 4 lei pe an.

Prin eftinirea traiului şi reducerea taxelor vamale s'a înlesnit nu ţărănimea, ci intermediarii, aşa că s'a redus budgetul Statului, s'au izbit veniturile comunale, dar toate acestea în folosul precupeţilor, nu a ţăranilor, căci totul e mai scump acum ca înainte, nu mai eftin.

O lună de zile numai a trecut şi dovada s'a făcut; ţara azi vede că d. Carp n'are cap de finanţe, nici cît data trecută, cînd a venit cu legea borhotului la ţuică şi cu alambicurile. Reforma sa e trecătoare şi e dăunătoare şi ţării şi budgetului.

Dar partea originală a acestui parlament carpist, e raportul ce s'a stabilit între d. Carp şi aleşii d-lui Marghiloman din parlament. D. Carp nu-şi cunoaşte aleşii săi, şi-i ignorează. Cît a durat parlamentul liberal din Noembrie—28 Decembrie, d. Carp din tactică n'a voit să-l onoreze cu prezenţa sa. Se ştia dînsul că are decretul Măriei Sale în buzunar, şi deci ce-i pasă de parlament? La o retragere cu dată fixă, se punea înainte o venire cu dată fixă. In acest interval d. Carp şi-a trimes aghiotanţii săi şi 40 de zile a fost polemică între cele 2 partide conservatoare, fără ca d. Carp să ia parte la dînsa.

Astă-zi însă, această atitudine nu se mai explică. D-sa a dat ca motiv gutunariul ce l'a căpătat, uitînd că are altă chemare şi răspundere acum ca în Noembrie. Opoziţiile cartelate în Senat au dus discuţia Mesajului pînă în ziua închiderii sesiunei. Primul-ministru n'a venit, ci a delegat pe d. I. Lahovari să vie şi să declare că d. Carp aşteaptă să i se facă o interpelare, pentru a răspunde la cele puse înainte.

Iată sesiunea s'a deschis din nou; ţara aşteaptă să l vază pe d. Carp la treabă şi la locul de cinste. Dacă d-sa s'a deprins a-şi trata prietenii în gogomani, şi a-i deconsid ra, ţara însă are prea mari şi adînci interese pentru a suferi ca d. Carp să se poarte cu zeflemeaua. Ţara vede că d. Carp nu e fericit în soluţiile sale, că nu cunoaşte, nu atît natura nevoilor, ci mecanismul legal al ogoirii acestor nevoi. D-sa a ales pentru sine calea *miluirii*; dar se ştie că şi mila, dată rău, strică de multe ori în loc să dreagă.

Ne aducem aminte cu ce tupeu boeresc d. Carp a sfidat partidele de opoziţie în întrunirea de la Iaşi, că nu vor putea desfiinţa legile sale economice! In adevăr, d. Carp avea dreptate. Legile d-sale se vor desfiinţa singure, aşa sînt de rău cugetate şi de nedrepte!

Dar fi-va în stare parlamentul să ia o atitudine faţă cu legile guvernului, ori cît ar fi ele de rău cugetate şi socotite? De sigur că nu; parlamentul e prea maşinal ca să mai poată cugeta şi apoi, întru cît ar putea eşi acest parlament din cuvîntul guvernului, el fiind expresia guvernului şi alesul lui!

Ce alta ar putea face parlamentul de cît să urmeze jocul cancanurilor politice dintre culise! Şi în parlament avem serii de conservatori: Marghilomanişti, Cantacuzinişti, Filipescani şi nemulţumiţi. Fie-care nuanţă urmărind indicaţiile date vor lucra în consecinţă.

De cît, dacă legile d-lui Carp nu vor stîrni pe parlamentari, ele vor rîdica contră-le pe unii din guvern. E imposibil de admis ca guvernul de azi să facă minunea de a zice *amin* la toate năzbătiile şi năzdrăvăniile d-lui Carp. D-sa, deprins a nu se consulta de cît cu zeiţele Egeei, ca Gr. Buicliu, Ivanovici, Săulesu şi alţii, nu trădează colegilor săi de bancă mai nimic din proectele sale. Şi cel întâiu care se va simţi atins în rostul lui, în prerogativele sale, în simţul său de om, va fi guvernul, nu parlamentul... De aceia se şi svoneşte că în privinţa unor proecte de legi, guvernul nu ar fi de acord, că unele păreri fixe ale d-lui Carp sînt departe de a fi şi ale guvernului şi că dar, în lipsă de unitate de duh, nu mai poate fi nici cea politică.

Un lucru însă reiese din toate acestea: d. Carp simte nevoia de a guverna cu ori-ce preţ; şi aceasta o simte nu pentru el, ci pentru a nu pierde prea degrabă partida de la jocul politic, ce i-a încredinţat Corona. D. Carp ştie că în definitiv partida tot va fi pierdută pentru el, dar vrea să o piardă cu 5 minute mai tîrziu, cu 5 luni, nu chiar aşa la începutul guvernării sale.

Parlamentul, ales cu jandarmii rurali, a înţeles acest gînd al şefului şi pe cît poate îl ajută în gîndul lui. Putea-va însă guvernul să facă lucrul acesta? Cu cît se va sforţa să se arăte ţării ca unitar şi omogen, el nu poate fi şi... va plesni.

***

Negoţul cu magistratura

O gazetă oficioasă, în legături familiare cu ministrul justiţiei, publică un comunicat în chestia procesului-verbal incheiat de consiliul superior al magistraturei, privitor la numirile în magistratură.

E o grădină — comunicatul acela, Să-l pui în cadru şi să-l dai premiu lui domn Mişulică ministrul.

Comunicatul esplică mai înainte de toate, ce rost şi ce rol are consiliul superior:

este un *organ oficial* şi toate hotărîrile trebuesc consemnate în procese verbale.

Afară, fireşte, de hotărîrile luate a priori, fie faţă de ministrul de justiţie, fie la dejun la d. Marghiloman, ca în cazul Rugină.

Comunicatul continuă:

Acest consiliu, (adică organul oficial) a fost de părere ca, mai întîiu să se facă numirea de preşedinte şi apoi acea de consilier, căci pînă a nu se face numirea de preşedinte, nu se poate face repartizarea consilierului nou numit.

Faimoasă argumentare—dar nu ştim la ce nevoe s'a făcut. Dacă nu se face numirea de preşedinte, nu se poate face acea de consilier—spune comunicatul.

Evident că nu. Preşedinte urmînd a fi numit unul din actualii consilieri ai Casaţiei, un loc de consilier va deveni vacant. Prin urmare întru cît vacanţa preşidinţială nu este încă implinită, vacanţa de consilier neexistînd, nu se poate face nici o numire.

Dar staţi că mai este:

După cum se vede, procesul verbal al consiliului se raportă la o chestiune de *administrare interioară*, ce nu poate avea caracterul unui act jignitor pentru ministrul justiţiei.

Foarte minunată invenţie: avizurile de numiri în magistratură sunt chestiuni de administrare interioară, şi, deci, privesc numai consiliul, ministrul ne-avînd nici un amestec în asemenea numiri

Se trafică ruşinos de trei luni de zile pe tema numirilor; s'au compromis magistraţi, s'a compromis demnitatea magistraturei; s'au traficat mii de voturi—şi acum vine ministrul şi declară, că numirile în magistratură nu-l privesc, ele fiind chestie de administraţie interioară a consiliului superior al magistraturii,

Bravo Mişulică!

Şerul se desminte

— Domnul Grecianu zice că a rezolvit chestia apei; d. Grecianu zice că n'a rezolvit o. —

Amicul nostru d. Lascar Antoniu, ca unul din acei foşti deputaţi, care pusese atîta inimă în rezolvirea alimentării Iaşului cu apă, a protestat cu drept cuvînt într'un articol publicat în Opinia, *contra afirmărei făcută de d. Grecianu, că lui i se datoreşte marea lucrare că, fără de el Iaşul n'ar fi avut încă nici astăzi apă potabilă.*

La restabilirea datelor, făcută de distinsul nostru pristin, făcută cum se cădea în chip cu totul obiectiv, se răspunde epileptic în ziarul şerului nostru barbat de stat, dar se desminte că d. Grecianu ar fi revendicat pentru el rezolvirea chestiei, a revendicat-o, însă, ca operă a partidului conservator.

Dacă d. Grecianu crede că a desmintit afirmarea d-lui Lascar Antoniu, se înşeală amar. S'a desmintit singur. Şi dacă îşi va face cinstea să recitească discursul seu, aşa cum l'a publicat, nu numai că va fi unul din cei foarte puţini, cari au citit discursul marelui Napoleon, dar va vedea clar că se desminte.

In coloana III, alineatul de pe urmă din discurs, se zice:

Ideea, însă ar fi ramas fixă şi **neîndeplinită**, *dacă d. G. Lascar n'ar fi găsit „pe“ lîngă* **mine** *sprijinul care a fost necesar de a nu aduce apa de la Prut...*

Sprijinul meu i-a mai fost necesar *ca să poată realiza*, prin creditul de care mă bucuram *pe lîngă ministru*, împrumutul necesar pentru această lucrare *şi în fine*, i am mai fost iarăşi necesar pentru confirmarea licitaţiei, care nu s'a putut face *de cît atunci*, cînd am propus, *ca garanţie, pe inginerul Cantacuzino.*

Domnul Grecianu a declarat deci, din capul locului, că fără de sprijinul seu, ideea ar fi ramas neîndeplinită, că aşa dar s'a îndeplinit graţie sprijinului seu că tot lui i se datoreşte realizarea împrumutului, că tot lui şi aprobarea licitaţiei.

Şi cum lucrarea nu s'ar fi putut face fără bani, nici cu bani, dacă licitaţia n'ar fi fost aprobată—şi cum împrumutul şi aprobarea s'au făcut prin sprijinul şi cu garanţia şi cu creditul d-lui Grecianu—evident că dacă apa curge astăzi în Iaşi, toată vina cade asupra d-lui Grecianu.

Dacă a vorbit astfel—de ce desminte el pe d. Lascar Antoniu? Că doar bunul nostru prieten n'a inventat o vorbă: s'a bazat pe auto-laudele şerului.

Dar ştiţi de ce desminte? Fiindcă, ca om de stat ce este, după ce afirmă că fără de sprijinul său, ideea ar fi ramas **neîndeplinită,** *adaugă:* **„într'un cuvînt** *domnilor aducerea apei la Iaşi este opera noastră, o revendic în întregime pentru partidul conservator?*

După ce adică, spusele că de trei ori a dat sprijinul „seu“ chestiei, salvînd'o de trei ori de nerealizare, bine-voeşte să cesioneze toate meritele sale partidului conservator—fără să specifice căruia.

Şarmant orator!

INFAMUL SOCOR

Sunt acuzări a căror gravitate pretinde sau un răspuns imediat, o cît mai urgentă contra dovadă, sau nici un răspuns, nici o desvinovăţire tărzie, căci ele nu prind, fiind falşe.

Domnul Cuza n'a răspuns imediat acuzărei de plagiat, ce i-a adus o d. Socor. Intr'un tărziu a declarat chiar de ce nu răspunde: nu răspunde lui Socor, fiindcă Socor este jidovit.

Apoi, declarînd că nu răspunde d-lui Socor fiind-că este jidovit, cahalist, anexist la ceia în presă, a început să răspundă dar nu autorului descoperirei plagiatului, nici chestiei în sine, ci jidanilor, Cahalului, ridactărilor, fuilitoniştilor...

La urma urmelor, d. Cuza s'a hotărît să vorbească şi despre d. Socor. Dar despre plagiat tot nu.

Spune despre d. Socor, că este „un tînăr care nu s'a distins până azi.“ Că „n'are nici o scriere de valoare.“ Că „nu cunoaşte materia pe care o tratează.“ Că „nu ştie nemţeşte. Că „s'a căsătorit cu o israelită“. Că „este un resculător al muncitorilor.“ Că „scrie la *Opinia*“.

Cea de pe urmă, că scrie la *Opinia*, ie cea mai gravă şi cea mai regretabilă pentru d. Cuza, care 'şi închipue, că, dacă d. Socor n'ar fi d'intre colaboratorii ziarului nostru — n'ar fi dat la iveală meteahna cu *Poporaţia*.

Prietenul Socor nu va putea răspunde d-lui Cuza, că tot ce acesta a scris despre el sunt lucruri adevărate.

Domnul Socor, care n'a împlinit încă treizeci ani, n'are nici o lucrare de valoare. Dar este un om de valoare, a fost student de valoare, este publicist de valoare. Şi prima sa lucrare de valoare, pe care Academia ar trebui s'o premieze, este... plagiatul d-lui Cuza.

Nu cunoaşte materia pe care o tratează. Cert, d. Cuza nu poate fi expert în materie de economie politică, după cum şiretul, care copiază un text de scriere caligrafică — nu poate fi considerat expert caligraf.

Dar mai este un motiv, extra fenomenal acesta, pentru care d. Cuza nu poate fi acuzat de plagiat: este că d. Socor nu s'a căsătorit în biserică.

Citiţi ultimul număr al *Neamului Românesc*, în care d. Cuza îşi scrie testamentul privitor la „Poporaţie“ — şi veţi vedea că toate acestea le spune despre d. Socor şi că, cu asemenea argumente vrea să lămurească lumea, că el n'a plagiat şi că d. Socor este un infam calomniator în solda Cahalului.

Domnul Cuza a reuşit să ia, pentru plagiat, un premiu de 5000 lei de la Academia Română.

Dar cu modul cum se apără de plagiat — credem că nici d. Iorga, nici d. Abgar Buicliu, nici Tiţa Pavilescu—nu vor îndrăzni să spună, că d. Cuza merită să ia premiul de cinci sute lei, ce l oferă o revistă din Bucureşti aceluia, care va dovedi, că d. Cuza — n'a plagiat.

OAMENI ŞI LUCRURI

AMORUL SCLAV

Prin ziare circulă de cîteva zile tot soiul de ştiri şi de comentarii cu privire la o asociaţie ce s'ar fi întemeiat de curînd în Italia;—şi la care iea parte, pe cît se pare, o doamnă din România. E vorba de asociaţia „Amorului liber“, despre care se zice că ar fi îndemnînd femeile să... răzbune desele abateri pe care le fac bărbaţii,—călcînd peste datoriile lor conjugale. Sau—după alţii—ar fi vorba numai de privilegiul ce-şi arogă acele femei de a practica iubirea în chip abundent, fără rezervă, fără teamă,—iubire după cerinţele inimei ori ale.. nervilor.

Ori cum însă ni se pare cea mai ciudată împărechere de cuvinte: „Amorul liber“. Ciudată, pentru că ceea ce merită numele de „amor“ nu merge alăturea cu noţiunea de „libertate“. Ce trebuinţă are una de alta? In ce împrejurări se întregesc ele una pe alta? Din potrivă! Amorul este o noţiune de înlănţuire şi de subjugare. De a pururea simbolică va rămînea figura Phedrei—din tragedia lui Euripide, —care, Regină, s'ar simţi fericită de a fi serva lui Hippolyte.. Odată cu senzaţia intensă a amorului, piere însăşi trebuinţa sufletească a neatîrnării. E lanţul dulce al senzaţiilor,—dar lanţul nu e mai puţin tare şi nemilos. La ce folos—într'adevăr—să mai fie omul liber, cînd nu mai este în stare să uzeze de această libertate?

„Pentru acel care iubeşte—scrie Nietzsche—toată lumea cealaltă e indiferentă, ştearsă, de prisos şi e gata să consimtă la toate sacrificiile, să tulbure ori-ce orînduire, să pună pe planul dindărăt toate preocupările.

„Nu numai că va trada toate interesele pentru acea pe care o iubeşte, dar une ori va uita şi toată demnitatea sa, va îngădui că iubita lui să aibă şi alţi amanţi, afară de dînsul, va fi mişel şi se va bucura de propria sa mişelie“....

Ce poate fi mai departe de ideia libertăţii ca o asemenea stare de suflet? Unde va începe, în atari împrejurări, libertatea şi unde va sfîrşi sclăvia?

Ceea ce spune Nietzsche despre bărbat—în rîndurile citate mai sus—e tot pe atîta de adevărat, poate mai adevărat încă, atunci cînd în joc este femeea cînd *ea* este elemenlul activ. Cu atît mai mult apoi cînd „amorul“ e reciproc.

Dar cum rămîne cu sentimentul atît de omenesc al răzbunării? Cum stau sexele unul faţă de celălalt, în împrejurări de trădare? Şi întru cît are dreptul „sexul slab“ de a-şi răzbuna practicînd ceea ce prin eufemism s'a numit „amorul liber“?

Vom privi lucrurile ceva mai de aproape, pentru a ne da seamă de oare cari adevăruri simple şi curat omeneşti.

Rodion

Povestea cînd se închee...

Tot „Povestea raselor“. — Cine a fost şi cine este. —Termeni condamnaţi. —Latini născuţi şi făcuţi. — Popoare sub jug. — Zeii izgoniţi. — Războiu războiului. — Un vis.

Vom sfîrşi în acest ultim articol rezumatul studiului d lui Jean Finot, expuse în cîte-va articole anterioare şi intitulat: „Romanul raselor“.

D. Finot crede că spiritele cuminţi vor vedea în curînd în cuvîntul de „rase“ numai sinonimul ţărilor şi patriilor. „Mentalitatea noastră înalţată şi mai bine cultivată, nu va mai stărui asupra diferenţierilor fiziologice pretinse fixe acolo unde sunt numai aspiraţiuni politice, morale, ori intelectuale diferite.

Se vor izgoni din vocabularul nostru termenii de popoare organiceşte superioare sau inferioare altor popoare căci nu sunt de cît popoare mai mult ori mai puţin dedate muncei sau idealului, în anumite condiţiuni.

Se va înţelege de asemeni cît e de comic să ne servim de anumite definiţiuni ca: rasă şi mentalitate ariană.

Aceste sunt simple născociri. Ele amintesc eroarea comună a acelora cari au lansat de bună credinţă această legendă în lume şi a acelora mai numeroşi încă — ce au adoptat-o, fie intelectuali, fie ignoranţi, — cari au adoptat-o numai din cauza lenei de gîndire a spiritelor lor.

Trăim mai cu seamă pe un fond de cuvinte rău înţelese, ori al căror înţeles a deviat. Toată viaţa noastră politică, una din condiţiile esenţiale ale fericirei noastre, se află influenţată de aceşti termeni, avînd un sens falşificat ori numai viţiat. E acea băutură grozavă, pe care Platon încă o denunţa şi pe care o bem pînă la o nebunie care ofensează cerul şi face pe muritori să sufere cumplit“...

*

Adevărul acesta ar trebui să fie cu deosebire scump Franţei. Numai în virtutea spiritelor lor, în virtutea „culorii“ sufletelor lor, Walonii, *Romînii*, Alsacienii sau Germanii, stabiliţi în Franţa ori în Angentina devin cu timpul... Latini.

Trebue să ne adresăm gîndirii popoarelor; să cucerim sufletul lor. „Rusificarea“, „Germanizarea“, „Otomanizarna şi celelalte procedee de distrugere a naţionanităţilor se arată zadarnice şi sterpe.

Bohemia a stat înăbuşită, sub jugul austriac timp de sute de ani. Poporul fusese şters dintre popoarele vii. Dispăruse limba lui, literatura lui. Dar mica scînteie naţională ardea, nestinsă, sub mormanul de cenuşă. Furtuna începînd să bată, cehii s'au trezit într'o bună zi mai cehi, mai anti-germani de cît oricînd. Creta cea mică, eroică şi nenorocită, va fi peste puţin timp a Greciei cu toată îndărătnica turcă şi cu toată orbirea diplomaţilor.

E acelaş lucru cu Polonia şi cu Finlanda, ale căror conştiinţe se agită şi se impun lumei.

Cucerirea brutală a popoarelor şi-a trăit traiul. Trebue să se anexeze sufletele lor, nu fizicul lor. Speranţa care doarme în adîncul unei conştiinţi e mai tare de cît loviturile de ciocan ce se dau corpului. Popoarele trăesc atîta vreme cît nu vroesc sa moară.

Războiul e un meşteşug al vicleniilor. El face să curgă sînge, crează nenorociri temporare şi aparente. Vă amintiţi ce spune Renan despre divinitatea a crudă a lui Iehova? Acest zeu teribil, iubitor de sacrificii omeneşti — de şi omorul e atît de antipatic poporului lui Israel — a fost biruit şi înlăturat de divinitatea dreaptă şi blîndă

Candidaţii partidului conservator-democrat în alegerile parţiale pentru Cameră din Ilfov sunt:

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

al cărei cult s'a împrăştiat în toată lumea.

„Nu armele victorioase făuresc destinele. Numai acţiunea civilizatoare e de seamă. Ea creiază, măreşte şi distruge colectivităţile. Frumuseţea şi blîndeţea unei culturi se insinuiază în fortăreţele sufletelor noastre, închise înaintea soldaţilor cuceritori. Pe ruinele doctrinei raselor moarte se înalţă aceea a popoarelor vii. Ea a stabilit drepturile sacre şi invulnerabile ale naţiunilor de a dispune de soarta lor şi de aceea va fi scumpă omenirii de mîne. Şi emanciparea divină a sufletelor şi a spiritelor, scăpate de minciuna raselor, va înlocui brutalitatea stupidă a războaielor. Popoarele se vor întîlni în frumuseţea şi mărirea gîndirilor; vor rivaliza prin farmecele şi atracţiile civilizaţiunilor, cînd vor fi îngropat credinţa în virtuţile închipuite ale indicelor cefalice, ale capetelor blonde sau brune, ori ale culorilor pielei.

Falşă concepţie despre rasă, împreună cu consecinţele rele ce decurg de aci în relaţiile dintre popoare şi concetăţeni, ar fi trebuit să piară de mult alăturea de alte superstiţiuni, al căror loc e însemnat în cimitirul moral şi intelectual al trecutului".

„Concepţiunea despre rase, ca un fel de entităţi implacabile, în cari se îngrămădeau oamenii, aşa cum se grămădesc vitele pentru transport, — şi-a trăit veacul. Cuvîntul „rasă" va supravieţui încă mult timp, negreşit, pe cînd conţinutul cuvîntului, lipsit de înţeles, va fi pierdut toată semnificaţia sa de altă dată. Totdeauna oamenii au cheltuit mai multe sforţări ca să merite osîndirea sufletelor lor, decît ar fi cheltuit pentru mîntuirea lor. Ei vor pastra de asemenea termenul acesta quasi-ştiinţific, care seamănă ura şi dispreţul unora din semenii noştri, în loc de a-l înlocui printr'un cuvînt care să însemne frăţia generală.

...Sărmană turmă omenească, osîndită a trăi din minciuni, cari o fac să sufere, în loc de se hrăni de adevăruri cari i-ar da fericirea!"

Scriitorul francez se înalţă cu imaginaţia pînă la tabloul cel mai ideal: icoana unei lumi fără prejudecăţi de ori-ce fel, în care toate naţiunile, stăpîne fie-care pe soarta ei, trăesc fără violenţe, fără armate, fără subjugări şi cuceriri.

Cîţi n'au visat şi nu vor visa încă în zadar înfăptuirea unei astfel de lumi!

As.

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INCEPE SĂ RĂSPUNDĂ!?

In numărul trecut al *Opiniei* am arătat, că ocupîndu-se *numai de partea a doua* a „Poporaţiei", d. Cuza *recunoaşte*, că rezumatele sale sînt reproduceri ad-litteram, „în termenii proprii ai autorilor", susţinînd implicit, că nu avea nevoie să facă uz de guillemete. Am arătat, că operînd în felul acesta, toată „partea istorică" a „Poporaţiei" este un plagiat, întrucît resumatele d-lui Cuza nu sînt *personale*, şi că deci apărarea sa din acest punct de vedere n'are nici o seriozitate.

Dar după acest „argument" nostim invocat de d. Cuza, că a făcut expunerea teoriilor ad-litteram fără guillemete, „pentru a le păstra toată precizia lor", d-sa îşi pune o stranie întrebare:

„Dar oare *partea aceasta* a scrierii „mele „Despre Poporaţie" este ea o-„riginală?"

Originală, stranie întrebare. Eu aşi fi fost mulţumit să fie *personală*, căci de originalitate nu poate fi vorba cînd expui teoriile *altuia*. Şi după ce am dovedit, şi d. Cuza însuşi a recunoscut că *nu-i personală*, apoi tot d-sa se mai întreabă: „*dar oare e originală?*". Să rîzi, sau să te revolţi? E prostie sau rea credinţă? Să judece lumea.

Dar d. Cuza dă şi răspunsul. Plagiatorul meu, după ce *recunoaşte* că în această parte *a reprodus ad litteram fără să citeze* pagine întregi din autorii pe cari *i-a rezumat*, zice că este *original* şi că, pentru a se susţine contrarul, ar trebui să se dovedească trei puncte. Să-i dăm cuvîntul:

„Ca să poată susţine cineva, că „*această parte* a operii mele, **fie chiar** „**numai de simplă reproducere**, nu „este originală, ar trebui să arăte precis:

„1) că aceiaşi *concepţie*, care a de-„terminat scrierea mea şi forma ei, „se găseşte la alţii;

„2) că acelaş *scop*, întreit, a însu-„fleţit o lucrare la fel;

3) că *textele, cum sînt rezumate de* „*mine*, au fost rezumate de altcineva, „de care eu m'am servit".

După cele arătate mai sus, discuţiunea acestor puncte „precise" este inutilă. Nu vreau însă ca „iubitul" meu plagiator să spună că-i fac şicane. Să le discutăm deci pe rînd:

„1) că *aceiaşi concepţie*, care a de-„terminat scrierea mea şi forma ei „se găseşte la alţii".

Primul punct al d-lui Cuza nu este nici mai mult nici mai puţin decît o... naivitate, ca să nu zic altfel. Adică cum *concepţie?* Ce fel de concepţie se încape în *reproducerea* unor texte? Toată lumea ştie, că în asemenea materie nu poate fi vorba decît de *munca brută* a scriitorului, a copistului şi *nu* de concepţie. Ar putea să-mi vorbească d. Cuza despre *concepţia* funcţionarului, care trece în registru o hotărîre judecătorească redactată de judecător? Putea fi vorba întrucîtva de „concepţie", dacă d. Cuza ar fi *rezumat*. Dar cînd d-sa a *reprodus*, nu este o naivitate să vorbească despre „concepţie"? Plagiatorul vrea să facă pe... deşteptul. E inutil, nu-i va crede nimeni.

A, poate d. Cuza vrea să vorbească despre *economia* lucrării. Aceasta este cu totul altceva, şi atunci îi răspund: împărţirea expunerii teoriilor asupra populaţiei în: *predecesorii*, *părtinitorii* şi *protivnicii* lui Malthus, aşa cum ai făcut-o d-ta, a făcut-o cu mult înainte şi *Robert von Mohl* în lucrarea sa „Geschichte und Literatur der Staatswissenschaften". De altfel însuşi d. Cuza a recunoscut aceasta în *Poporaţia* sa, cînd spune la pag. 102:

„...urmînd exemplul lui *Robert von* „*Mohl*, vom lua teoria lui Malthus, „ca punctul central al întregii discuţii, „împărţind scriitorii, cari s'au ocupat „de politica poporaţiei în trei grupe „mari: *Predecesorii* lui Malthus; *Păr-„tinitorii* lui Malthus şi *Protivnicii* „lui Malthus".

Şi atunci: dacă pe de o parte asupra reproducerii însăşi a textelor *nu poate fi vorba de originalitate*, iar pe de alta asupra *economiei* acestei părţi a lucrării însuşi plagiatorul recunoaşte că *nu e original*, ce mai rămîne din „precisul" punct 1? Să-l eliminăm deci şi să trecem la al 2-lea:

„2) că acelaş *scop*, întreit, a însu-„fleţit o lucrare la fel;

Care *scop întreit?* Premiul Academiei, catedra şi gloria? Nu, d. Cuza astă-zi invoacă alte scopuri mai prozaice.

Primul scop: „*meritul* pe care-l revendic pentru lucrarea mea, este de a ne pune în curent cu teoriile cele mai însemnate ale ştiinţii". Şi pentru *a revendica acest merit* trebuia să reproduci fără guillemete?

Dar cînd vorbeşti despre *Carey*, de pildă, se poate să nu pomeneşti despre teoria rentei? Ar putea d. Cuza să-mi arate un singur autor care să nu fi făcut aşa? Şi cînd vorbeşti despre *Lassalle*, se poate să nu discuţi teoria salariilor? Şi-apoi ce legătură e între „meritul" pe care-l revendici şi între *originalitatea* acestei părţi a *Poporaţiei?*

Să admit pentru moment, că e în adevăr un merit că expui teoria rentei, cînd vorbeşti despre *Ricardo* şi *Carey*— în treacăt fie zis, ar fi trebuit să vorbeşti şi despre *Thünen*, a cărui foarte interesantă lucrare: der isolierte Staat e consacrată chestiunii rentei şi aduce o contribuţie ştiinţifică preţioasă soluţiunei ei— ; să admit, că este un merit că expui teoria salariilor cînd vorbeşti despre *Lassalle* etc. întreb însă: la ce se reduce acest merit cînd teoriile sînt *reproduse*, adică plagiate în înţelesul despre care am vorbit? Şi mai întreb: acest pretins „merit", de a fi împărtăşit şi altora teoriile acestea—în condiţiunile ştiute—te apără de plagiat?

In ce ţară trăim d-le Cuza de cauţi să ameţeşti lumea cu asemenea parascovenii?

Că d-ta ai vrut să faci „un *studiu introductiv*, în economia politică, din punctul de vedere al *noului* principiu de sistematizare, care este, pentru noi, nu avuţia, ci *poporaţia*"? Despre acest *nou principiu* e vorba în primele 26 de pagine ale *Poporaţiei*, în capitolul „*consideraţiuni generale*" şi nu în *istoricul teoriei*. Cu privire la acest *nou principiu*, care este „poporaţia" te-am pus pe două coloane cu *Rossi* (vezi pag. 109 a lucrării mele) şi el nu are de loc a face cu „rezumatele" din partea a *doua* a lucrării.

Dar *Wagner*, ca să nu citez de cît unul, nu expune şi el teoria rentei odată cu *Carey* şi *Ricardo*; a productivităţii pămîntului odată cu *Rodberthus* şi aşa mai departe, cînd studiază chestiunea populaţiei? Şi nu face şi el un *studiu introductiv* în economia politică în ale sale *Grundlagen* der politischen Oekonomie? Căci iată ce spune dînsul la sfîrşitul acestei lucrări a cărei importanţă n'o vei tăgădui:

„Aici am terminat expunerea teo-„riei economice a populaţiei, întru cît „aceasta întra în scopul pe care ni-l „propusesem. *Am pus bazele* a tot ce „trebuie să urmeze şi mai ales a dis-„cuţiilor celui de a-l doilea capitol „al cărţii IV şi a cărţii V. *Ne rămîne* „*să clădim pe aceste baze*".

Dar la urma urmei ce importanţă are lucrul acesta? *Poporaţia* este un *studiu introductiv* în economia politică, zice d. Cuza. Să zicem că i aşa; ei şi? Dacă acest „studiu introductiv" *este plagiat?* Crede d. Cuza, că întru cît îşi botează opera—*studiu introductiv*, şi întru cît operile din cari fură cu nemiluita, *nu au fost botezate la fel*, ea încetează de a fi un plagiat ordinar"?

Dar ia să vedem al *doilea scop*, care ar dovedi originalitatea „Poporaţiei".

Al *doilea* scop este, că prin reproducerea teoriilor altora, d. Cuza a căutat „să ne familiarizeze cu scrierile unor economişti ca: *Ricardo, Sismondi, Marx etc*"...

D. Cuza vrea cu ori-ce preţ să i fac proces de intenţii? De ce? Treaba d-sale ce a urmărit. Intenţiile sale îl privesc pe d-sa. *Faptul în sine*, rezultatul acelor intenţii ne interesează pe noi. Şi faptul în sine e că a *plagiat* această parte a lucrării.

Inchipuiţi-vă un tîlhar, care prins asupra furtului, ar spune judecătorilor: eu nu trebue să fiu condamnat, pentru că intenţia mea era de a da produsul furtului cutărei instituţii de bine-facere. Eu am avut intenţia de a „familiariza" acea instituţie cu averea furată".

După concepţia d-lui Cuza—vedeţi şi d-sa e capabil de concepţii—acel tîlhar trebue achitat. Iată, eu nu cred că s'ar găsi un judecător, care să dea aprobare şi sancţiune „concepţiei" d-lui Cuza, furtului cu intenţii „generoase":

Şi în sfîrşit al *treilea* scop, e că „reproducerea exactă a diferitelor teorii emise asupra poporaţiei, era *singurul mijloc de a contribui la rezolvirea definitivă a problemei şi la apreciarea, după adevărata ei valoare a teoriei formulate de noi*". Aşa. Care va să zică, dacă d. Cuza făcea *rezumate cinstite*, şi nu „reproduceri exacte" fără guillemete nu avea „mijlocul de a contribui la rezolvirea definitivă..." Am înţeles şi am pus punct *întreitului scop*, care constitue cel de al doilea punct „precis". Să trecem la al *treilea*:

„3) că *textele, cum sînt rezumate de* „*mine*, **au fost rezumate de alt cine-**„**va**, de care eu m'am servit".

Dar ce crezi d-le Cuza, că eu altă grijă n'am de cît să descopăr pe plagiatori? Căci ce înseamnă să-ţi dovedesc, că şi *altul* înaintea d-tale *a rezumat ca şi d-ta*, de cît să dovedesc, că şi *altul a plagiat*, că şi d-ta ai plagiat după el. Se vede că preferi să fii *coada* şi nu „*regele plagiatorilor*"; căci după cîte se pare nu eşti mulţumit că ai plagiat după *izvoare*, ai fi vrut să plagiezi după *plagiatori*. Ei vezi d-le Cuza, ori-cît m'ar tenta opera aceasta, n'o voi face. Şi n'o voi face pentru că ceia ce-mi ceri d-ta este absurd.

Eu am dovedit că ai furat după *izvoare*, Or, dacă ai furat după *izvoare*, ce mai vreai? Dacă d-ta susţii, că ai plagiat *nu* pe autorii înşişi, ci pe un un alt plagiator — dovedeşte.

Sînt foarte curios să văd şi lucrul acesta. Şi dacă vei face aceasta, îţi promit să intervin pe lîngă *Cahal*, cu care sînt în foarte bune relaţiuni, ca şi el să intervie în presa mondială, să nu ţi se mai zică "regele plagiatorilor". *Cahalul* va găsi o poreclă mai potrivită.

Aşa rămîne cu „partea istorică" a scrierii d-lui Cuza. După ce am dovedit că e plagiată, şi că apărarea plagiatorului este neputincioasă s'o trecem în „istorie", şi să aşteptăm apărarea d-lui Cuza cu privire la a treia şi ultima parte a *Poporaţiei*, în care d-sa „rezolvă controverse seculare" şi formulează „legea poporaţiei".

Aici e aici.

Em. Socor

BANCA IAŞILOR

Societ. anonimă, capit. lei 1,000,000

IAŞI (lîngă Banca Naţională)

Face ori-ce operaţiuni de bancă:

Scontează polite.

Imprumută pe gaj de cereale, mărfuri, efecte publice şi polite.

Deschide conturi curente.

Primeşte în depozit efecte publice şi numerar în condiţiuni foarte avantajoase.

Cumpără şi vinde efecte publice şi ori-ce fel de monezi.

Achită cupoane şi titluri eşite la sorţ.

Emite cecuri şi scrisori de credit şi supra tuturor localităţilor din ţară a străinătate.

Incasări de polite în condiţiunile cele mai avantajoase.

Litere-Ştiinţe-Arte

Bălgulală.—In numărul de eri al „Nouei Reviste Romîne" cetim:

„Răsboinica şi spirituala revistă „Facla" oferă un premiu de 500 lei celui ce va dovedi că „Poporaţia" d-lui Cuza nu e plagiată. Nu pentru că am fi convinşi de vinovăţia d-lui Cuza ne bucurăm noi, ci pentru că credem că iniţiativa „Faclei" va răspîndi gustul cititorilor romîni pentru problemele economico-politice... E prilejul ca multă lume—şi poate chiar mulţi din admiratorii marelui nostru economist, să pătrundă în atmosfera teoriilor economice din care „s'a inspirat" şeful şi teoreticianul naţionalist".

De cît, după cum stau lucrurile acuma, ne este teamă că s'a zădărnicit cu desăvîrşire generoasa intenţiune a revistei, care a deschis concursul. A zădărnicit-o însuşi d. Cuza care, încheindu-şi al zecelea articol prin care *nu* răspunde lucrării lui Em. Socor, scrie următoarele:

„Pe lîngă această parte istorică—şi ea *originală*, după cum se poate vedea, dacă avem în vedere nu *textele*, evident reproduse, întru cît e doar o lucrare de reproducere, ci concepţia, metoda, structura şi scopul întregei lucrări,—scrierea mea „Despre Poporaţie" mai cuprinde şi o parte teoretică, prin care am avut intenţia să încerc a contribui cu *ceva* la lămurirea unui adevăr..."

Băgaţi de seamă. O simplă „lucrare de reproducere" al cărei „scop" e... original. Evident,—cînd ai scopul nobil de a pune mîna pe catedră şi pe premii!

Apoi d. Cuza a avut numai *intenţia* să... *încerce*, nu de a face ceva, ci de a contribui „şi el" *cu ceva* la o lămurire..."

E atît de modest economistul, în cît te înduioşează să-l vezi fărîmiţat de nemilosul Socor!

*

Zilele trecute a avut loc în Anglia recensămîntul populaţiei. Au fost invitaţi să-şi redigeze foaia lor şi regele împreună cu regina Angliei. La chestiunea: „Sînteţi proprietarul casei în care locuiţi, sau numai simplu chiriaş"—regele George V şi regina May au răspuns cu seninătate: „Simpli chiriaşi"...

*

Hochia-pantalon nu e poate de origină orientală, ci de origină anglo-saxonă. In 1848, o oarecare Mis. Anne Slowner, a întreprins un turneu de conferenţe mai întăi la New-York, şi apoi în Anglia, îmbrăcată în rochie-pantalon".

Fiind întrebată asupra motivelor ce o fac să poarte acest costum, ea răspunse că e nevoită să-l poarte din pricina extraordinarului obiceiu pe care-l au anglo saxonii, de a scuipa pretutindeni.

*

STRUNA ZILEI

S'a comunicat crîşmarilor că vor fi închise dă-bitele lor, dacă pînă într'o lună nu vor avea instalaţiuni pentru apă de Timişeşti.

Asemenea măsuri, deplin
Aprob să le impună.
Atunci gusta-vom cel puţin
In vinul lor o... apă bună.

INFORMATII

❑ *In numărul de ieri al „Neamului Romînesc" plagiatorul Cuza publică un nou articol de apărare.*

In Opinia de mîine, cititorii noştri vor putea ceti răspunsul d-lui Socor, în care se vor dezveli şireteniile „logice" ale plagiatorului de la Universitate.

❑ *Pentru a înlătura din bilanţurile lor povara pierderilor de la ramura grindina, Societăţile „Dacia-Romînia", „Naţionala" şi „Generala" proectează desfiinţarea acestei secţiuni şi înfiinţarea unei societăţi anonime sub auspiciile lor, care să se ocupe exclusiv cu acest fel de asigurări; aşa este de altminteri şi în străinătate. Sînt societăţi care se ocupă exclusiv cu acest fel de asigurări.*

Campania pentru asigurările de grindină este abia la începutul ei; noua societate nu va lua deci eventual fiinţă, de cît la toamnă şi îşi va începe activitatea la în ceputul anului viitor.

❑ Cu ocazia călătoriei ce va face pe Dunăre, M. S. Regele va vizita Brăila.

◑ **Birouri vamale.**—M. S. Regele a semnat decretul prin care se aprobă regulamentul pentru înfiinţarea pe lîngă biurourile vamale din Bucureşti şi Iaşi, de biurouri de comisiune şi expediţiune particulare, menite să îndeplinească pentru şi în numele comercianţilor şi în general al publicului faţă cu autorităţile vamale, orice formalităţi relative la operaţiunile de vămuire a mărfurilor sosite în colete sau pachete poştale.

❑ Comisia permanentă a Camerei de Comerţ, se 'ntruneşte mîne pentru a studia raportul general al Camerei de Comerţ de 1910, care urmează să fie dat la tipar.

REPREZENAŢII DE OPERA LA IAŞI

Cu o vie nerăbdare sunt aşteptate cele 4 reprezentaţii de operă pe care le va da la teatrul naţional din Iaşi, la 26, 27, 28 şi 29 Aprilie a. c. *întreaga* trupă de operă italiană care a făcut stagiune de 2 luni la teatrul Liric din Bucureşti unde îşi continuă încă reprezentaţiile cu un succes desevîrşit. Din cei 10 solişti cităm pe celebra divă de la „Scala" din Milano *Dora Domar*, aşa de mult apreciată în toată lumea artistică, pe baritonul *Modesti*, tenorii *Perico* şi *Santarelli*, basul *Vecchioni*, toţi patru artişti celebri şi cu reputaţie bine stabilită; 30 corişti şi coriste; *orchestră proprie*, cu 2 şefi de orchestră, aceiaşi orchestră care a luat parte şi la reprezentaţiile de la „Teatrul Liric" din Bucureşti.

Se va reprezenta **„Puritani"** cu *Dora Domar*, Santarelli, Modesti, Vecchioni, **Aida** cu Perico şi Mauceri, **M-me Butterfly** cu dora Domar, operă japoneză de Puccini ce se reprezintă pentru prima oară oară în Iaşi; **Traviata** cu celebra *Dora Domar*.

Informaţiuni şi bilete de intrare la agenţia teatrală „Thalia" a d-lui Th. Maximovici.

❑ **O cameră de compensaţiune.**—*Citim în ziarul Argus:*

Banca Naţională a decis înfiinţarea unei „Camere de compensaţiune" în chiar palatul Băncei.

„Camera de compensaţiune"—„clearang house"—va aduce servicii însemnate pieţei noastre financiare.

Iată care va fi rolul acestei Camere:

Băncile mai importante din Capitală, în sistemul de astă-zi, plătesc una alteia, în numerar, diversele ordine de plată ce au.

Astfel, în tot decursul zilei, se fac, de la o bancă la alta, vărsări de bani care, are două mari dezavantagii: în primul rînd băncile sunt silite a-şi procura numerar în mod forţat prin vînzări de devizie şi în al doilea rînd este pierderea de vreme cu numărătoarea numerarului care se face de la o bancă la alta de atîtea ori pe zi.

Cu sistemul Camerei de compensaţiune, băncile care vor face parte vor aviza biuroul Camerei de ordinile de plată ce au de efectuat, iar la o oră anumită d. e., se vor stabili soldurile care vor fi vărsate de băncile respective.

❑ In „Ordinea" de Duminică „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de „Epoca tăcerilor—O vacanţă prelungită—Oraşul-ţintirim— Linişte la teatru — Eternul boicot—Entuziasmul scăzut—Unul care nu cedează—Serbările şi statuia — Un răspuns echivoc— Oracolul de la primărie—Sfinxul inspirator—Exilul unui nemuritor—Ironia simbolului — Ce nu se poate — Intr'o zi de primăvară — Graiul pietrelor—Intre poezie şi cifre—Cuziştii în dilemă".

❑ Ministerul de comerciu, prin organele sale ajutat de prefecturile de judeţ, a întreprins o vastă anchetă administrativă, pentru a stabili starea civilă, profesiunea şi situaţiunea materială a fie-cărui meseriaş în parte.

Ancheta e în legătură cu proectul guvernului, de a crea case de retragere pentru meseriaşi.

Ancheta urmează să fie gata pînă în 6 săptămîni.

❑ Nu e drept credincios din Huşi care să nu vorbească cu întristare de felul de a-şi înţelege rostul său în biserică al Episcopului Conon P. S. S. Dus de o pornire nemăsurată înfruntă în plină biserică pe preuţi, pe diaconi, pe corişti, încurcă slujba, vociferează, aşa că din liniştea cea adîncă a legii Domnului drept credincioşii se trezesc într'un scandal, ce le umple de mîhnire sufletele. Pînă acolo au mers cu supărarea lor că au hotărît să boicoteze Episcopia pînă ce actualul Episcop îşi va schimba pasul, ori se va paretisi. Tinerii seminarişti se feresc de a fi hirotonisiţi preuţi în Eparhia Huşului, căci ştiu că dau cu nasul de Episcopul Conon şi P. S. S. nu administrează, ci terorizează. Despre cancelaria sa cei de la minister şi de la casa bisericii se tăvălesc cu pănticele la pămînt de felul cum se trimet rapoartele Episcopiei.

Toţi îşi îndreaptă cu drag amintirea spre figura Mândră şi apostolică a lui Silvestru Bălănescu, care a fost o figură demnă şi onorată!

❑ Ni se scrie din Huşi că d. Alex. Ghiga profesor de religie la gimnaziul „Anastasie Panu" şi consilier comunal, va fi în curînd hirotonisit preut pentru biserica sf. Apostol Toma, ce se ridică aşa de falnic în noul cimitir al oraşului prin donaţiunea mare ce-a făcut d. Tomiţa Chisacov, rentier, care a destinat peste 70000 lei cu clădirea acestei biserici. O dată cu tărnosirea acestei biserici se va înfiinţa o nouă parohie pe lîngă cele de astăzi (Episcopia, Sf. Neculai, Sf. Voivozi, Sf. Gheorghe, Inalţarea, sf. Dumitru, Sf. Ioan), şi la această nouă parohie va fi rînduit preut tînărul licenţiat în teologie, d. Alex. Ghiga.

❑ Eri, la orele 4 a avut loc înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale d-nei Henriette Kahane, soţia comerciantului N. Kahane.

Cortegiul a fost urmat de elita israelită

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

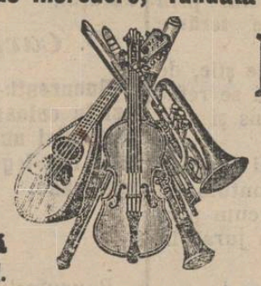

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Viori si Violoncele pentru Concert

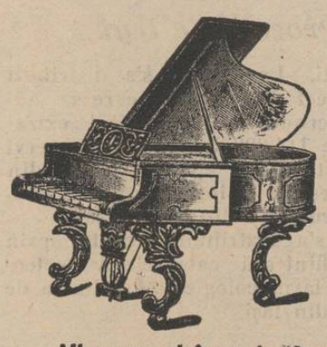

Piane
Pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

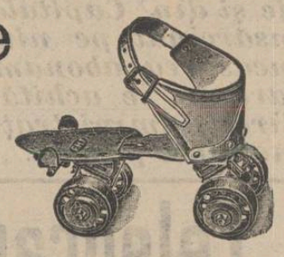

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Preţuri reduse

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 136 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu contine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si ma higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

POASTA

ROBERT

—Iasi Str. Lăpuşneanu 25 — Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădult, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore si ori-ce accesorii

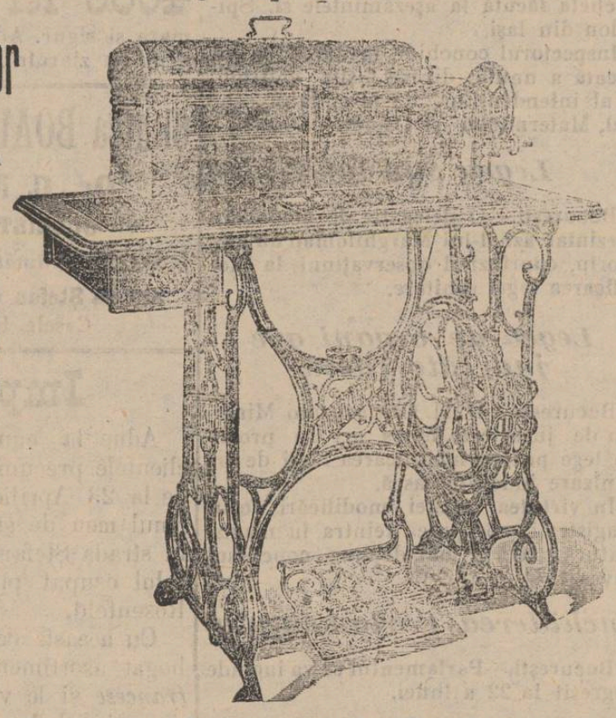

Gramophoane şi plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-ia 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Rue de la Hégissarie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz întreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohan Krzyzanoski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

Ultime INFORMAŢII

❑ Aşezarea statuei lui Cuza Vodă a intrat, de ieri seara, intr'o fază nouă.

Comitetul statuei s'a intrunit ieri acasă la d. Ghica-Deleni, strada Carol, fată fiind domnii: A. D. Holban, Ath. Gheorghiu, Vasile Dimitriu, dr. Socor, ş. a.

S'a incheiat un proces-verbal, care va fi inaintat primarului, şi prin care se spune, că dacă administraţia comunală este de părere ca statuia să fie aşezată in piaţa Unirii, să declare că ia asupra-şi lucrările de fondaţii şi că se obligă ca ele să fie terminate pînă la 15 Iulie.

Dacă, insă, administraţia nu se va obliga la cele de mai sus, sau dacă, obligindu-se, nu va stărui ca lucrările să fie terminate pînă la 15 Iulie, comitetul va fi în drept să ridice statuia pe piaţa nouă, pentru ca aşezarea să fee sfirşit.

In comitet s'a discutat şi chestia ţinutei ce-o are primarul cu privire la statuie şi s'a afirmat, că el ar avea ordine de la centru să facă aşa ca aşezarea statuei să întârzie cît mai mult

De aceea comitetul a dat un ultimatum administraţiei comunale.

❑ *Domnul Al. Marghiloman a telegrafiat ieri unei instituţii publice din Iaşi, ca să grăbească trimiterea unor proiecte la Cameră, de oare-ce sesiunea corpurilor legiuitoare va fi foarte scurtă.*

Se crede că Parlamentul va fi închis Vineri, pentru a nu mai fi redeschis de cît la 15 Noembrie.

❑ *Atragem atenţia eforilor Spiridoniei, că bolnavilor din spitalul central din Iaşi li s'a servit ieri masa cu trei ore peste ceasul reglementar, de oare-ce bucătarul era dus la o serbare.*

❑ *Banca agricolă a protestat d-lui C. L. Negruţi, prefectul judeţului Iaşi, o nouă combie pe suma de 16,000 lei.*

Intrebăm foarte serios, dacă guvernul asanărei moravurilor, se poate lasa a fi reprezentat în Iaşi de un om, care nu face faţă angajamentelor sale materiale şi care are continue daraveri cu portăreii.

❑ *Insemnate furturi de viţe de vie, deja plantate în pămînt, se practică pe o scară foarte întinsă în viile din comunele Tomeşti, Osoi şi Buciumi.*

❑ *Refuzîndu-se inscrierea în budget a sumei necesare pentru construirea liniei ferate Crasna-Huşi, d. general Teleman prefectul jud. Fălciu, a demisionat.*

Ministrul de interne a respins demisia pe care prefectul o va reînoi.

❑ *Vagon cu paturi pentru călătorii în clasa II.*

Direcţiunea vagoanelor cu paturi a hotărît să înfiinţeze şi vagoane pentru cl. II, pe linia Iaşi-Bucureşti şi Bucureşti-Iaşi.

Utila inovaţie va fi pusă în practică cu începere de la 1 Iunie st. n. (19 Mai al nostru).

❑ Un conflict s'a ivit între epitropia sf. Spiridon şi Direcţia generală a serviciului sanitar.

Iată despre ce e vorba.

Şi în anul acesta epitropia a reînoit contractul cu d. Verner, pentru exploaiarea farmaciei din Slănicul Moldovei.

N'a trecut însă mult şi d. Verner s'a trezit cu o adresă, prin care direcţia generală a serviciului sanitar e încunoştinţat, că farmacia din Slănicul-Moldovei a fost dată în arendă unui domn Teodorescu din Bucureşti.

Epitropia a fost surprinsă de acest fapt, care s'a făcut nu numai fără voia ei, dar chiar fără a fi fost măcar consultată.

❑ **De la Iaşi la Bucureşti.**—Pe ziua de astăzi Iaşii sînt legaţi cu Bucureşti prin 2 trenuri exprese de zi şi cu un tren accelerat de seară.

Cu trenul accelarat No. 2, se pleacă din Iaşi seara 8.45 şi se ajunge în Bucureşti dimineaţă la 8.25, lungindu-se cu 50 minute timpul drumului. Iată primul desavantaj al celui mai vechiu tren accelarat, care leagă Iaşii de Bucureşti de 40 de ani de zile. Intîrzierea aceasta n'are nici o explicare, de cît în lipsa de comercialitate a direcţiunei C. F. R.

Cu trenul accelerat Iaşi-Bucureşti prin Paşcani se pleacă din Iaşi dimineaţă la 10.15 şi se ajunge în Bucureşti la 7.50, întîrziind mersul vechiu 30 miminute faţă cu fostul itinerar al c. f. r. Distanţa între Iaşi şi Bucureşti prin Paşcani e de 461 klm. şi opririle trenului sînt 79 minute, din care 12 m. pînă la Paşcani, 19 m. în gara Paşcani şi 48 m. de la Paşcani la Bucureşti. Scăzînd opririle din timpul de 9 ore şi 35 m. cît se face pînă la Bucureştt reiese că cei 461 klm. se fac 8 ore 16 m. Cu mersul vechiu distanţa se făcea în 9 ore 0.5 m. deci s'a întîrziat mersul la Bucureşti în vederea Berlinului, unde expresul ajunge cu 4 ore mai de vreme ca înainte.

Cu noul tren, ce se pune în aplicare astăzi, se pleacă la 2·55 şi se ajunge la Bucureşti la 11.30 noaptea, adică în 8 ore 35 m., de şi distanţa e numai de 408 klm. cu 53 klm. mai mică ca prin Paşcani. Opriri la acest nou tren se fac numai 59 min. (Bărnova 2, Grajduri 4, Buhăeşti 2, Vaslui 7, Crasna 2, Banca 2, Bărlad 6, Tecuci 10, Mărăseşti 5, Focşani 2, R. Sărat 2, Buzeu 8, Ploeşti 7), adică cei 407 klm. se fac în 7 ore 36 m. Itinerarul prevede 75 km. pe oră, ceia ce ar face că de la Iaşi-Bucureşti s'ar face drumul cel mult în 6 ore, şi cu un ceas opririle, ar trebui ca noul tren să ne ducă la Bucureşti în 7 oare *precis*, nici mai mult nici mai puţin, nu în 8 ore 35 m. ca acum. Va trebui ca noul tren să plece din Iaşi la 4 p. m. şi să fie în Bucureşti la 11 noaptea *precis*.

Dacă în formă Iaşii sînt serviţi spre Bucureşti cu 3 trenuri acelerate, la toate aceste trenuri s'a lungit timpul de mers, în loc să se reducă.

❑ Intrebăm pe epitropii sf. Spiridon dacă n'ar fi bine să-l comande din nou pe inspectorul financiar, ca să nu vadă afacerile ce le face, cu furnizările de lemne, ajutorul de primar Stamatiu?

❑ Domnul dr. Riegler, efor al Spiridoniei, va pleca astă-zi la Bucureşti, spre a stărui din nou să se voteze împrumutul de 450.000 lei, necesar pentru achitarea datoriilor curente.

In cazul cel mai favorabil, se va aproba facerea unui împrumut de 200 mii lei.

❑ Domnul Hurmuzescu, actual sub-şef al circomscripţiei VI de mişcare (Iaşi), va fi înaintat sub-şef de divizie pe ziua de 16 Mai.

D. Comărnescu, actual controlor va fi înaintat sub-şef.

❑ **Alegerea de la Barou.**—Eri s'a efectuat alegerea la baroul din Iaşi pentru două locuri în consiliul de disciplină.

Biroul a fost prezidat de d. procuror de curte M. Ghinea-Ionescu, asistat de domnii avocaţi: E Herovanu, P. Pogonat, C. Toma şi C. Simionescu.

Voturi exprimate au fost 29, din care au întrunit domnii: Vespesian Pella, 26 voturi; G. Săndulescu, 25; Henri Suţu, 3; G. G. Mîrzescu 2 voturi şi Cr. Malhasovici, 1 vot.

Biroul a proclamat aleşi pe domnii Vespesian Pella şi G. Săndulescu.

❑ Azi au început cursurile şcoalei de sergenţi din localitate. Aceste cursuri fusese suspendate timp de 3 luni de zile, adică pe tot timpul campaniei electorale.

❑ Administraţia comunală proectează să închee o transacţiune cu comandamentul corpului de armată, pentru ca să-i puie la dispoziţie un număr de furgoane, care să transporte gunoaele din oraş la vărsătoarea din comuna Holboca.

❑ **Universitare.**—Cursurile facultăţilor de drept şi ştiinţi ca şi lucrările de laborator au început astăzi.

— Facultatea de litere n'a putut reîncepe astăzi cursurile din cauza... absenţei studenţilor şi studentelor.

— Dl. A. D. Xenopol va ţine cursuri Lunia, Mercuria şi Vinerea, de la 10—12, pînă la 1 Maiu, cînd va pleca la Bucureşti, spre a lua parte la lucrările Academiei.

— D. A. Philippide va reîncepe cursurile la 19 Aprilie, ora 9 dimineaţă.

— Lucrările seminarului de logică se vor ţinea Joia şi vor începe la 21 Aprilie ora 5 jum.—7.

❑ Sub titlul: *„Pedagogii Tachişti"* ziarul „Evenimentul" publică în No. de Duminică neadevăruri tendenţioase asupra conferinţei ţinută de d. Victor Munteanu, despre *„Educaţia Voinţei"* în amfiteatrul liceului Naţional, Sîmbătă 16 a. c.

Conferinţa d-lui Munteanu, atît din punct de vedere psihologic cît şi pedagogic, a fost susţinută cu un succes strălucit, dovadă entuziasmul *unanim* ce l a provocat în întreaga asistenţă a conferinţei. Rugat de toţi colegii şi colegele d. Munteanu va publica conferinţa în întregime, în numerile viitoare ale „Opiniei" şi va apare şi într'o broşură trimisă gratuit întregului corp didactic primar şi particular din jud. Iaşi.

❑ Un ordin sosit azi, pune în vedere ofiţerilor de rezervă stabiliţi pe teritoriul judeţului nostru, că sunt datori a se prezinta la cancelaria districtului de recrutare Iaşi, pentru a se înscrie şi a-şi da ultima adresă exactă, în vederea ordinelor de concentrare ce urmează a primi.

Ne-avîndu-se adresa exactă şi deci cu neputinţă a li se trimite ordinile direct, ei sunt făcuţi răspunzători.

❑ O nenorocire, care a costat viaţa unui om, s'a întîmplat aseară la orele 6, în staţia Liteni.

Un soldat din reg. 17 Artilerie Bacău, a cărui identitate nu s'a putut încă stabili, vroind să sară jos la intrarea trenului 147 în staţie, s'a împiedecat, căzînd sub roţile vagoanelor, tăindu i ambele picioare.

In stare gravă, nenorocitul a fost transportat cu o maşină specială la Burdujeni, unde a fost internat în spital, şi a sucombat după scurt timp.

❑ D. Traian Patarlageanu, sub-inspector de mişcare din Inspecţia 6 Iaşi, a fost mutat în aceiaşi calitate la Bucureşti.

❑ Noul expres Iaşi—Bucureşti, care pleacă din Iaşi la ora 2.55 p. m. se compune din: 1 vagon bagaje, 1 vagon clasa I, unul de clasa II, 2 vagoane speciale de clasa I şi II.

Serviciul poştal nu se face cu aceste trenuri, cari încep să circule de azi.

❑ S'a zis şi se zice că cea mai detestabilă poliţie din ţară o are Iaşul.

Faptul nu poate mira, întru cît la noi se fac într'una mişcări în serviciile poliţieneşti, numindu-se agenţi electorali şi alţi servitori de ai celor zişi mari.

Dar iată un exemplu proaspăt, care va invedera, odată mai mult, halul poliţiei din Iaşi: în Sîmbăta Paştelor s'au adus la o brutărie din strada Halei, cinci-zeci miei, spre a fi fripţi şi apoi distribuiţi săracilor, de către societatea „Pîinea saracilor".

După trecere de cîteve ore se prezintă la brutărie un hamal de piaţă, zicînd că a fost trimis să ridice mieii. Brutarul se execută şi hamalul plecă cu cei 50 miei.

Mai tîrziu se prezintă la brutărie adevăratul trimis al societăţii, care află, că mieii au fost luaţi. Dîndu-se ştire, se află că, în adevăr, un hamal a venit în piaţa Halii cu mulţime de miei fripţi şi i-a vîndut cu 50 bani kilo.

A putut face vînzarea aceasta în toată liniştea, deşi vînzarea se făcuse cu 50 bani kilo carne friptă, pe cînd carnea crudă se vindea cu 1·20 bani kilo, iar furul n'a fost descoperit nici astăzi, deşi se ştie că este tregher de piaţă şi numărul tregherilor este foarte restrîns.

Brava poliţie!

❑ Mîne e ultima zi în care lucrează comisia de recrutare.

❑ Vagonul restaurant, la noul expres Iaşi Bucureşti, nu va funcţiona de cît peste cîte-va zile, nefiind gata.

❑ Azi la ora 4 se întruneşte consiliul de higienă al oraşului.

Consiliul se va ocupa în special de modul cum se face curăţirea gunoaelor.

❑ D-nii Cugler şi Savul, iuginerii comunei, au fost însărcinaţi cu elibe rarea unui caet de sarcini, pentru întreţinerea asfaltului.

❑ Eri s'a svonit în oraş că s'ar fi constatat un caz de variolă.

Zvonul nu era întemeiat.

❑ De la 1 Maiu a. c. se deschide noul magazin de consum „Albina", care e o cooperativă a funcţionarilor C. F. R., din inspecţia 6 mişcare.

Magazinul începe cu un capital de 15000 lei, şi se va instala în str. Arcu peste drum de oficiul poştal.

❑ Prima societate israelită din Păcurari, şi a serbat aseară a 37-a aniversare a existenţei.

❑ In punctul Costache Radu (Nicolina) a fost găsit lepadat un copil decurînd născut, mort.

❑ Zilele aceste urmează să se deschidă noua clădire a farmciei sf. Spiridon. De şi clădirea are locuinţă pentru farmacistul-prim., acesta va continua să locuiască în oraş, plătindu-i-se de epitropie îndemnizarea de locuinţă.

Şi asupra acestui fapt, atragem atenţie d-lui inspector financiar P. Petrescu.

❑ **Popescu I. Muşata, director.**—Numirea d-lui Popescu-Muşata în postul de director al şcoalei comerciale superioare din Iaşi, a produs o vie nemulţumire, asupra profesorilor şcolii comerciale.

Ca să numească pe d. Popescu-Muşata ca director, d. ministru a comis o îndoltă calcare de lege.

D. Popescu-Muşata are ca specialitate principală limba greacă, pentru care şi ocupă o catedră la Seminarul Veniamin Kostache şi numai ca specialitate secundară—limba romînă.

Pentru a-l putea introduce la direcţia şcoalei, i s'au dat două oare de limbă romînă la cursurile suplimentare de seară, care n'au importanţa cursurilor regulate ale şcoalei, ne fiind de cît o anexă.

D. Popescu-Muşata nu poate fi profesor al şcoalei comerciale pentru motivul că legea cere de la aceşti profesori un examen special de ştiinţi comereiale, titlu pe care d-sa nu-l posedă.

Legalminte, d. Popescu Muşata nu poate fi director de şcoală comercială, întru cît art. 63 din legea asupra învăţămîntului profesional de la 31 Martie 1899 cu modificările introduse prin legea promulgată cu decretul No. 2727 din 9 Iulie 1901, spune în mod categoric:

Directorii şcoalelor comerciale inferioare şi superioare de băeţi *se vor lua dintre profesorii şcoalelor respective, cari posedă titluri speciale de ştiinţi comerciale.*

In asemenea condiţiuni, în ce situaţie va fi noul director faţă de corpul didactic al şcoalei, cu care n'are absolut nici un contact, nici cu elevii şcoalei?

Pentru ce d. ministru a trecut peste profesorii şcoalei, cari mai toţi au cîte patru gradaţii şi titluri speciale — şi dintre cari, în treacăt fie zis, nici unul nu urmărea directoratul — pentru a ajunge la un profesor de limba greacă de la seminar spre a'i încredinţa acest directorat?

❑ Primăria comunei Roman a înscris în budget suma de 14,000 lei, pentru facerea unui plan al oraşului.

Cu executarea lucrărei va fi însărcinat institutul geografic al armatei.

❑ **Judiciare.** — Poliţia din Wiena a predat autorităţilor noastre pe numitul Moritz Iancovici, autorul furtului prin spargere de la magazinul de ferărie Goldenberg.

Iancovici evadase, precum se ştie, de sub paza santinelei şi reuşi să se refugieze la Wiena, unde fu prins şi extradat.

In seziunea trecută a Curţii cu juri, Iancovici fu condamnat, în contumare, la zece ani muncă silnică. Acum procesul va fi judecat din nou la juraţi în ziua de 5 Mai.

— Astăzi urma să se judece la secţia I a a Curţii apelul lui V. Dîmboviceanu, fost şef al depozitului de sare din Burdujeni, condamnat la un an închisoare pentru delapidări.

Lipsind un dosar, afacerea s'a amînat la 6 Mai.

— Falimentul fraudulos al firmei Ioil Hascalovici urma să se judece azi în apel, dar a fost amînat pentru 24 Aprilie.

— La secţia a II-a a Curţii urmează să se judece mîine procesul marelor fraude silvice de la Neamţ, în care este implicat, între alţii vestitul junimist Şoarec.

Judecarea se va amîna, nefiind depus raportul de expertiză.

❑ ***Administraţia ziarului** OPINIA **atrage atenţia abonaţilor sei din provincie şi din Capitală, că n'a însărcinat pe nimeni cu încasarea abonamentelor, care nu se achită de cît direct administraţiei, prin mandate poştale.***

Telegrame

Bucureşti 16 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

3000 lei No. 28351, 57577.

2000 lei No. 21539, 35348.

1000 lei No. 57667, 25091, 25854 49494, 12912, 4447, 42975, 51357.

500 lei No. 11102, 9582, 38961 28200 24827, 11060, 5538, 31897, 33276 37532 48166, 34539, 16930, 25535, 33085 4776 29359, 18270, 35442, 40705, 31015 59016.

CAMERA

Bucureşti. — Şedinţa Camerei întîrzie a se deschide.

Deputaţii discută rostul redeschiderei parlamentului şi sunt de acord, că nu poate fi vorba de cît de plata diurnei, de oare-ce se ştie sigur, că guvernul nu va depune nici un proect de lege mai important.

SENATUL

Bucureşti. — Senatorii lucrează în secţiuni.

Ancheta de la Sf.-Spiridon

Bucureşti.—D. P. Petrescu, inspector financiar, a depus raportul privitor la ancheta făcută la aşezămintele sf. Spiridon din Iaşi.

Inspectorul conchide la darea în judecată a unuia dintre foştii epitropi, şi al intendenţilor, de la spitalul central, Maternităţei şi Ospiciul Socola.

Legea Sanitară

Bucureşti.—O delegaţie de medici au prezintat azi d-lui Marghiloman un memoriu, cuprinzînd observaţiuni la modificarea legei sanitare.

Legea de organizare judecătorească

Bucureşti.—D. M. Cantacuzino Ministru de justiţie a depus azi un proect de lege pentru modificarea legei de organizare judecătorească.

In virtutea acestei modificări foştii magistraţi, vor putea reîntra în magistratură, fără a mai depune concursul cuvenit.

Inchiderea Parlamentului

Bucureşti.—Parlamentul se va închide negreşit la 22 a lunei.

Grave neregului la poştă

Bucureşti.—Epoca *anunţă, că d. colonel Verzea, directorul general al poştelor, a descoperit grave neregului şi abuzuri la serviciul Architecturei.*

D. Verzea a şi plecat pentru a cerceta cheltuelile făcute la localurile noi, în oraşele Constanţa, Iaşi, Botoşani şi Mizil.

In Capitală de asemenea cercetările continuă.

D. Haret la Senat

Bucureşti.—D. Spiru Haret, fost ministru, a luat azi parte la lucrările Senatului.

D. Carp şi Cîrciumarii

Bucureşti.—D. P. P. Carp a declarat azi în culoarele Camerei că nu va depune nici un proect cu privire la modificarea legei monopolului băuturilor spirtoase.

Dîsolvări

Buucureşti.—Consiliile judeţene din Dolj şi Vaslui vor fi disolvate.

Proecte de legi

Bucureşti.—La Cameră s'a distribuit azi un proect de lege prin care se autoriză guvernul, ca din creditul extraordinar de 114,000 lei, destinat a servi pentru instalaţii de apă la şcolite din Iaşi şi Piteşt să se întrebuinţeze o parte şi pentru şcoli din alte oraşe.

Tot azi s'a distribuit proectul prin care se înfiinţează catedrele de bacteorologie şi farmacologie la facultatea de medicină din Iaşi.

In afacerea Hamon

Paris.—Hamon a recunoscut sustragerile pe care le a făcut însă a declarat că a fost victima mediului, de oare ce nu a făcut de cît să urmeze rătăcirile regretabile care existau înainte de el la ministerul de externe dintre care a citat unele cazuri.

China nu voeşte să se cunoască în Europa rezoluţia conferinţei contra Ciumei

Mukden.—Publicarea rezoluţiunei adoptate de conferinţă în contra ciumei, a fost categoric interzisă în China de oarece China nu voeşte ca să se cunoască în Europa, măsurile recomandate de către conferinţă, în caz cînd ele nu ar fi aprobate de către guvern.

Primirea comisarilor naţiunilor representate la expoziţie de către Regele Italiei

Turin. — Azi după amiază regele a primit la palatul regal, pe comisarul naţiunilor reprezentate la expoziţie.

Regele s'a întreţinut cu fiecare informîndu-se de starea lucrărilor şi felicitîndu-i pentru cooperaţiunea lor la splendidul rezultat al expoziţiei.

O groaznică deraere, o sută răniţi

Easton (Pensilvania).—Un tren special cu 250 institutori care mergeau la Washington, să viziteze pe preşedintele Taftt, a deraiat lîngă Easton. Vagoanele au luat foc arzînd aproape toate, jumătate din numărul călătorilor au fost rîniţi. Mai multe persoane lipsesc.

Fuga partizanilor monarhiei din Portugalia

Lisabona. — Areta Aveiro, şi diferite alte persoane, între care: Antonie Demello fratele contelui Aqueda, partizani ai vechiului regim inculpaţi ca uneltitori ai conspiraţiunei contra noului regim au fugit. Diferite documente compromiţătoare au fost confiscate la domiciliul contelui.

4000 lei se caută la o tovărăşie de sezon. Cîştig mare şi sigur. Adresa M. P. la Administraţia ziarului.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Important

Aduc la cunoştinţa stim. mele clientelé precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe «*La Port Artur*» în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eften.

L. ROTHENBERG

Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. STEUERMAN

— str. Golia 13 —

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1283 Mercuri 20 Aprilie 1911

Situația guvernului și a parlamentului

Pe fie-ce zi fapte noui vin să confirme părerile noastre asupra situației guvernului și parlamentului d-lui Carp.

Acum o săptămînă spuneam că rostul Camerei actuale e numai de a da țărei budgetul, de care avea nevoe cu începerea noului an financiar; încolo nu va face nici o operă legislativă de seamă;—iar dacă sesiunea n'a fost închisă înainte de sărbători, explicația o găsim în dorința guvernului de a'și răsplăti majoritățile cu punga statului, pentru zelul ce au depus în votarea budgetului și a cîtor-va legi în legătură cu budgetul.

Dovada de aceasta ne o dă hotărîrea guvernului de a închide Vineri, sesiunea parlamentară, adică după 5 zile de la expirarea ultimei zile a celor 2 săptămîni de diurne încasate pe vacanță.

Ce vor face Camerile în cursul acestor cinci zile?

Ziarele guvernamentale nu ne spun nimic, cu atît mai puțin guvernul. Știm că o singură reformă de căpitenie are în vedere șeful guvernului: *reforma administrativă*; ea constitue un ideal al bătrînețelor d-lui Carp, pe care vrea din tot sufletul să'l poată realiza. Dar o asemenea reformă, care e menită să schimbe aproape în totul organizația administrativă a țărei, nu se poate aduce și vota în cursul acestor 5 zile ale sesiunei parlamentare. Mai întâi ea trebue adusă la cunoștiința țărei cu cîte-va luni înainte, pentru ca toată lumea și în deosebi presa partidelor noastre politice, să o poată examina și discuta. Apoi trebue să se facă apel la toate partidele, ca din acordul tutulor să se poată făuri lucrarea definitivă destinată a deveni lege, cum s'a făcut cu toate reformele mari.

Insă, un asemenea acord nu se va putea cu nici un preț stabili, de oare ce, atît liberalii cît și democrații sînt din principiu protivnici guberniilor d-lui Carp. Și apoi nici nu se poate stabili un acord cu un guvern, pe care opoziția îl consideră în actuala sa formațiune și prin modul cum a venit și s'a menținut la putere ca o sfidare și o jignire a conștiinței publice a țărei.

Prin urmare, nu numai chestia de timp—dar situația șubredă a guvernului și importanța netăgăduită a reformei în chestiune, fac imposibilă trecerea prin parlament a unei asemenea opere, pe care trebue s'o considerăm de definitiv înmormîntată. Atunci, la ce altă lucrare legislativă mai putem să ne așteptăm de la guvernul d-lui Carp? Se vorbea acum o săptămînă de legea pentru a fi revîndute la țărani, toate moșiile, așa zise de mînă moartă. Nu credem că se poate veni și cu o asemenea lege, în aceste 5 zile ale sesiunei.

Fără a avea importanța politică a reformei administrative, de care neam ocupat mai sus, și fără a reclama deci și imperioasa colaborare a celor 2 partide, totuși ea este o reformă de seamă și de un mare interes social — care nu poate trece fără o cercetare și discuțiune mai aprofundată. Și în primul rînd ea cere acordul deplin al tutulor susținătorilor guvernului, pe tru ca să apară ca o operă a tuturor.

Insă, suntem informați, că pînă și în sînul cabinetului părerile sunt împărțite asupra acestei reforme, fără să mai vorbim de alți fruntași cari s'au declarat adversari hotărîți, cum e președintele Senatului.

Prin urmare nici de trecerea unei asemenea reforme nu se poate vorbi deocamdată. Și dacă nu se poate vorbi acum, atunci pe cînd se mai poate spera în realizarea ei? La toamnă? Adică după 15 Noembrie?... Nici guvernul, nici parlamentul seu nu vor trăi pînă atunci. Afirmăm aceasta cu toată credința.

Ori se va retrage de bună voe, pentru a face loc unui guvern de colaborare a tuturor forțelor și valorilor partidelor conservatoare și democratice, ori va fi răsturnat de la putere. Din această dilemă nu va eși.

Și,—fie răsturnat,—fie retras,—noul guvern nu va putea lucra cu parlamentul fraudelor și ticăloșiilor electorale; căci regimul actual va tîrî după el și parlamentul seu — pentru ca țara să-și poată trimite ast-fel, din cea mai liberă a ei consultare pe nuoi aleși chemați a sprijini noul guvern.

Iată dar, pentru ce privim cu atîta indiferență la lucrările acestor cîte-va zile de sesiune parlamentară, de oare-ce nu pot fi lucrări, cari să merite atențiunea noastră, și pentru că ne aflăm în fața unui parlament și a unui guvern, ca și sfîrșit.

Vespasian I. Pella

O INFAMIE

Ziarul d-lui Grecianu brodează un articol pe tema unor invenţiuni: că domnul Badareu ar fi comunicat prietinilor sei, că a avut o convorbire politică, la Paris, cu d. N. Filipescu.

Ziarul adaugă, că o asemenea convorbire n'a putut avea loc, întru cît d. Filipescu refuză să stee de vorbă cu d. Badareu.

Invenția aceasta este exact la înălțimea mentalității ziarului și am oferi un premiu, dacă, fie *Epoca*, fie *Seara*, ar reproduce povestea gazetei d-lui Grecianu.

Dar povestea aceasta constitue și o infamie, fiindcă ea urmărește să stabilească legenda falșă, că d. Badareu ar umbla după împăcarea partidelor și că d. Filipescu nici n'ar voi să știe de așa ceva.

In Cameră s'au făcut declarații și din partea d-lui Carp și din partea d lui Take Ionescu, că o reconciliare este exclusă, întru cît ambii șefi au idei politice și sociale fundamental opuse.

La ce dar folosesc toate invențiile și cancanurile; la ce să recurgi la o invenție infamă—cînd nimeni nu te crede și nimeni nu te ia în serios.

Că d lui Grecianu nu i-ar surîde închegarea partidului conservator—asta le altă chestie. Așa cum stă partidul de la guvern, pe un singur picior,—și acela șchiop, i convine perfect barbatului de stat de la Iași.

Sub un asemenea guvern schilod, d. Grecianu poate trece și drept om de stat, să fie și primar și leader atot puternic și trimis special al Regelui.

Operetele nu presupun eroi serioși și cine nu vrea poate trece ministru și leader în operetă.

Domnul Grecianu este foarte fericit de starea nenorocoasă din partid: pe vremea cînd Tanase împacheta ouăle găinilor de la Florești, în rapoartele prefecturale, cari prevesteau pe 1907 —d. Greceanu, profitînd de o stare anormală, luase loc pe banca ministerială; iar acum, sub un guvern de fantoșe, d. Grecianu, dacă n'a găsit încă loc pe banca ministerială, a găsit însă, foarte multe compensații morale, cari au făcut din el un mare bărbat de stat.

La o situație strict normală, cum s'ar cădea să fie, d. Grecianu s'ar perde cu talentele sale—și le foarte natural să se arate îngrijorat de o eventuală reașezare a lucrurilor.

Și cum d. Badareu a plecat de Paști la Paris—ca în toți anii—și d. N. Filipescu a plecat tot într'acolo — cum mai rar se întîmplă—barbații de stat anormali, au fost cuprinși de spaima unei eventuale întîlniri și au și combătut-o născocind infamii.

Nu s'a întâlnit nimeni cu nimeni. Nu se face nici o împăcare.

Fantoșele să fie pe pace!

„Devotament afectuos"

Domnul Grecianu a reușit să-l pună la umbră pe d. Matei Cantacuzino. Fostul șef al junimiștilor a refuzat să fie față la banchetul care sărbătorea pe un demn reprezintant al alegerilor violente —iar reprezintantul acesta, d. Grecianu, a pus pe ai săi să-l ignoreze pe d. Cantacuzino.

Acum vine ziarul d-lui Grecianu și taxează de „grosolană invenție a *Opiniei*", faptul ignorărei fostului șef junimist. Nu numai că n'a fost ignorat, susține ziarul, dar „aproape toți oratorii, prin discursurile lor, au trimis d-lui Cantacuzino salutările cele mai calde și expresia celui mai afectuos devotament."

Dar tot *Evenimentul*, publicînd toate discursurile ce s'au rostit la banchet, a adus la cunoștința publicului, că, singur și izolat, numai d. C. Meissner a amintit că în partid, mai există încă un om mare, afară de d. Grecianu, și că s'ar cădea să se ție în seamă și ființa acelui om.

Replica a dat o d. G. Scorțescu, care a zis că general combatant ie numai acela, care stă în fruntea trupelor și că în fruntea lor, la Iași, n'a stat de cît d. Grecianu.

După d. Scorțescu n'a mai vorbit nimeni contra d lui Cantacuzino, dar nici nimeni pentru. S'a uitat de existența lui, cum se uită în politică, repede și brutal, pe omul, care, deși cu calități superioare, n'are trecere la Centru, nu promite, nu dă, nu trafică.

Evenimentul ne scoate, însă, vinovați pe noi, ca și cum noi am fi publicat discursurile și, cu rea credință, am fi suprimat din ele „salutările cele mai calde și expresia celui mai afectuos devotament", cu cari *aproape* toți comensenii ar fi salutat... absența senatorului de Iași.

De ce nu explică ziarul absența de la banchet a fruntașului „afectuos", care, slava Domnului, fusese în Iași în seara banchetului, care, contrar d-lor Holban și Naum, obișinuește să iee parte la banchete, dovadă că, pentru banchetul d-lui Filipescu, se deplasase chiar la Brăila?

Adevărul este, că se simțea nevoe, la *Evenimentul*, să-l șfichiuiască pe d. Cantacuzino. Nu pentru prima oră, căci fostul șef junimist este sincer urît în cercurile greciniste—singurul punct în care greciniștii mai sunt încă de comun acord cu d. A. D. Holban.

Il uresc așa de sincer, că-l maltratează cu arme comune: cu oratoria răgușată a d-lui Scorțescu și cu salutările calde ale ziarului grecinist.

Intre greciniști și d. Cantacuzino ie un abiz foarte profund și foarte firesc.

FAPTA TELEFONISTELOR ȘI „MONITORUL"

Trei telefoniste din București, d'intre acelea ale căror cuafuri au băgat în sperieți pe directorul general al poștelor și care urmau cu multă asiduitate cursurile școalei de dans, acele trei telefoniste au renunțat, într'o bună zi, la „multiplul" și la „interurbanul" și au schimbat profesia.

Din funcționare ale statului au devenit dănțuitoare și fiind-că le-a convenit mai bine să dănțuiascu în țară străină, cele trei telefoniste, devenite trei dănțuitoare, s'au angajat la un varieteu din Sofia, unde, grație reclamei ce li se face de ziarele din București, culeg succese enorme și aplauze nebune pe scena varieteului din capitala Bulgariei.

Că ziarele se ocupă de chestie, e natural. Că articolele ce le publică ziarele asupra faptului, fac reclamă celor trei fete — este iarăși natural.

Dar nu-i firesc de loc, ca un ziar de gravitatea *Monitorului oficial* să se ocupe și el de chestie și să anunțe și el pe amatori, că cele trei telefoniste au ajuns dănțuitoare la un varieteu din Sofia

Că cele trei foaste funcționare, au fost destituite pentru părăsire de serviciu,—procedarea aceasta a direcției este strict legală și legal mai este, că destituirile au fost anunțate prin *Monitor*.

Dar nu era nevoe să se publice în „Monitor" și ce au ajuns fetele după ce au părăsit serviciile de telefoniste.

Și cu toate acestea se spune în *Monitor*: „destituim pe numitele fiind-că au părăsit țara și serviciul, *spre a se angaja la un varieteu din Sofia?*

Dar cine nu știe în țara romînească, că Aurelia, Silvia și Dora Cristoforeanu, supărate pe țara lor, au părăsit-o spre a se angaja dănțuitoare și la ce a mai folosit, în această privință, confirmarea oficială a *Monitorului*.

Că doar n'au fost destituite, pentru că au îmbrățișat o carieră nouă, ci pentru că au părăsit serviciul.

Dacă nu s'ar fi angajat la varieteu, dacă ar fi părăsit numai serviciul, tot destituite ar fi fost și nu trebuia *Monitorul* să dee și adresa celor trei fete.

Candidații partidului conservator-democrat in alegerile parțiale pentru Cameră din Iași sunt:

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre cele două sexe

Ce vor să „pedepsească", ce vor să răzbune, la dreptul vorbind, întemeietoarele acelei „Ligi" italo-romîne—sau poate internaționale—poreclită a „Amorului liber"?

Contra cui și pentru ce rațiuni anume vor să-și răzbune?

Se pare că sunt geloase,—e o calitate esențialmente femenină, gelozia!—de avantagiul, ori de privilegiul pe care-l are bărbatul în societate,—de a putea fi.. infidel. Căci nu încape îndoială. Sub imperiul actualului regim, zis regimul dreptului bărbătesc—la loi de l'homme" scrie Paul Hervieu—barbatul e infinit mai mult favorizat din punctul acesta de vedere.

Dar este oare iubirea cu totul identică din partea amînduror sexelor, ca să fie urmările aceleași și să fie aceeași, — gravitatea abaterilor?

Emile Faguet e de părere că tocmai în iubire se aseamănă mai mult femeea și bărbatul.

„La femee, ca și la bărbat, amorul e o trebuință fizică. Se pare că sunt tot atîtea femei dominate de sensualitate cît sunt și bărbați de mulți. Același lucru, în ce privește proporția femeilor și bărbaților care sufăr de... răceală.

„La femee ca și la bărbat amorul e... curiozitate; la ambii—el însamnă dorința de a poseda ori de a fi posedat,—sau amîndouă la olaltă".

Femeea însă prin natura ei ar fi mai înclinată spre monogamie, pe cînd bărbatul—înclină către poligamie. In cursul generațiilor Faguet crede că femeea a căpătat chiar instinctul monogamic.

In contra instinctului acestuia luptă împrejurările sociale, luptă întîmplarea, luptă bărbații. O vorbă celebră, dar cam cinică, afirmă că „C'est la Nature qui fait les duos; les trios, — c'est la Société"..

O literatură vastă desfășoară, zi cu zi, peripețiile luptei, pe care o duce, adeseori fără folos—femeea, pentru a-și salva demnitatea, ori—instinctul monogamic.

E un pasagiu foarte suggestiv în nuvela pe care o publică d. Galaction în ultimul număr al „Vieței sociale" intitulată „Mi e dragă Nonora". Pasagiul în care ni se arată Alexandru Teofil, casierul de bancă, în vagon, mergînd să viziteze familia Nonorei, la țeară. In imaginație,—vede tabloul situațiunii lui ca soț; vede icoana ispitirilor la care va fi supusă femeea lui,—după cum și el, odinioară, ademenise cît mai multe femei posibile. Vor veni și în casa lui obișnuiții fluturi ai saloanelor, obișnuiții paraziți ai menagiilor, obișnuiții „prieteni" ai casei, complicii și în același timp răzbunătorii păcatelor tinereței...

Tocmai din atari observațiuni urmează că „virtutea" e un act pur și simplu *eroic* din partea femeei. Cu atît mai mult cu cît, în genere, știe că virtutea ei nu găsește resplată din partea barbatului, polygam și sfidător prin... vocațiune, prin obișnuință, ci prin imitațiune.

Explică aceasta oare coincidența între tendințele moderne de emancipare femenină, și unele întîmplări ciudate, cum este și acea întemeiare a senzaționalei ligi a „Amorului liber?"

Rodion

Asupra disciplinei școlare

— Disciplina liberală a lui Tolstoi —

II

Tolstoi, în școala sa de la Iasnaia-Poliana, pleacă de la principiul că orice regulă la școală este nelegitimă, că libertatea copilului este inviolabilă, că învățătorul chiar trebue să primească de la elevi indicațiile materiilor ce ei trebue să studieze și a metoadelor ce el trebue să urmeze. Tolstoi crede, că adevărata libertate există înaintea oricărei culturi, că Providența este deajuns a întoarce spre adevăr și bine pe oamenii lasați la ei înșiși. De aici această desordine în școala sa, pe care el însă o descrie într'un chip fermecător.

Invățătorul intră în clasă. Pe podele sunt întinși, ori gramadă, copiii, bătîndu-se și țipînd:

— Mă sdrobiți copii.

— Destul, lasă-mă de păr.

Pietre Mihailovici, strigă la învățător un copil mai din fund, spune-le să mă lase.

— Buna ziua, Pietre Mihailovici, țipă alții, căutîndu-și de treaba lor.

Invățătorul se duce să ia cărți, distribuindu-le celor cari l-au urmat pînă la dulap. Școlarii din vîrful grămezii cer și ei. Din ce în ce căpița se micșurează. Văzînd cărțile în mînile camarazilor lor, cei întîrziați fug la dulap strigînd:

„Și pentru mine. Și pentru mine. Dă-mi cartea de eri. Eu vreau cartea lui Koltzef".

Dacă mai rămîn încă doi, trei cari, în fierbințala luptei, mai sunt pe podele, ceilalți, acum așezați în bănci, cu cărțile în mînă, le strigă:

„Pentru ce întîrziați atîta? Nu se aude nimic... Destul!"

Luptătorii se supun. Gîfîind ei vin să-și ia cărți și să se așeze, nu fără a mișca puțin din picioare în primele momente.

Ardoarea luptei a trecut și ardoarea citirei a început să domnească în clasă. Cu focul, zice Tolstoi, pe care-l punea adinioare pentru a trage de cap pe Mișca, elevul acum citește cartea lui Koltzef; buzele sale sunt întredeschise, micii lui ochi lucesc, fără a vedea nimic alta împrejurul lui de cît cartea. Tot cu atîta greutate acum i-ai smulge cartea din mîni, după cum odinioare nu-l puteai lua de pe dușamele".

Școlarii se așază pe unde le place: pe bancă, pe masă, pe fereastră, pe dușamele, în fotoliul învățătorului, care este invidiat de toți. Indată ce unul are intenții de a se așeza în el, un altul l-a și înțeles și amîndoi se reped la el.

„In timpul lecției, zice Tolstoi, nu i am auzit nici-odată șoptind, nici pișcîndu-se, nici rîzînd, nici tocînd cu degetul, nici pîrîndu-se unul pe altul".

După Tolstoi, orice constrîngere materială este lucru imposibil. Cu cît strigă învățătorul mai tare — aceasta s'a întîmplat — cu atîta fac sgomot mai tare elevii. Strigătele mai mult îi stîrnește. Dacă se reușește a-i opri, a abate atenția lor de altă parte, această mică mare se agită din ce în ce mai puțin pînă se liniștește. Dar cea mai multă vreme, nu trebue de zis nimic.

E numai o părere că zgomotul cîștigă crește din ce în ce, necunoscînd liniște, că nimic nu-l poate opri, de cît constrîngerea, „în timp ce ajunge de a aștepta puțin pentru a vedea această desordine neștiindu-se de la sine și producînd o ordine mai bună și mai stabilă de cît acea pe care vrem noi să o impunem".

Cînd copii sunt obosiți, ei pleacă de la școală fără să zică vre-o vorbă.

Școala s'a desfășurat liber, zice el, numai în virtutea principiilor stabilite, prin învățător și prin elevi. Cu toată autoritatea învățătorului, elevul avea dreptul totdeauna de a nu urma la școală, sau chiar urmînd școală, să nu asculte de învățător.

După Tolstoi, această *„dezordine aparentă"* ori ordine liberă cum o numește el, ne pare așa de înspăimîntătoare, pentru că suntem obicinuiți cu alt sistem, după care am fost crescuți noi înșine. In această privință, ca în multe altele, întrebuințarea violenței nu este fundată de cît pe o interpretare necugetată și lipsită de respect pentru natura umană. Școlarii sunt oameni, ființe supuse ca și noi, toți vreau să învețe, căci pentru aceasta ei se duc la școală și pentru această concluzie că, pentru a învița, ei trebue să se supue la oarecare condiții. Nu numai căci sunt oameni dar

ei constitue o societate de ființe unite într'un singur gînd.

„Și ori unde vrei se adună în numele Meu, Eu sunt între ei". Și cedînd legilor naturei, legilor derivate din natură, ei n'au nici revolte nici murmure; cedînd însă autorității voastre capricioase, ei nu admit de loc legimitatea clopoțelului vostru, a orariului vostru, a regulelor voastre. La Iasnaia-Poliana, în primăvara trecută, (pe la 1861—62) 30—40 de copii, n'au fost de cît două cazuri de contuziuni cu semne aparente; Un băiat a fost trîntit jos și rînit la un picior, dar rana i se tămădui în două săptămîni; un altul a fost fript la obraz și a suferit 15 zile.

Tolstoi conchide că școala n'are a interveni în educație, care rămîne pură afară că școala nu trebue nici să pedepsească, nici să recompenseze că ea n'are acest drept, că cea mai bună poliție a ei sau administrație, constă în a lăsa școlarilor absoluta libertate de a învăța și de a aranja între ei, cum cred ei mai bine.

Am citat ca titlu de curiozitate sistemul de disciplină al lui Tolstoi, de-și noi n'avem nici o încredere în el, cu toate că cei cari au vizitat școala lui mărturisesc că copii făceau progres.

Credem și noi ca și Guyau că „sistemul anarhic al lui Tolstoi poate fi aplicabil, cînd este un Tolstoi care să dirije școala; generalizat însă el ar fi de nesuferit", pentru că societatea nu poate să procure filozofi ca Tolstoi, pentru toate școalele, filosofi, care să știe să formeze oameni liberi prin așa mare libertate.

In alt număr voiu schița sistemul de disciplină prin copii.

C. V. Bițureanu

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INCEPE SĂ BATĂ ÎN RETRAGERE

D. A. C. Cuza ține cu ori-ce preț să rîpească lumii și ultima iluzie ce poate mai avea de d sa. In No. 42 al „Neamului Romînesc" plagiatorul părea că lutră în chestie, și că vrea să răspundă cu argumente spre a dovedi netemeinicia scrierii mele acuzatoare. I-am răspuns, și lumea nepărtinitoare a putut judeca nu numai neseriozitatea „dovezilor" plagiatorului, ci chiar și reaua credință a întocmirii lor logice.

Totuși atitudinea aceasta a domnului Cuza avea cel puțin avantajul de a fi normală. D-sa se trudea, cu argumente stoarse dintr'o imaginație fantezistă, să „risipească" dovezile mele asupra plagiatului său. Ori cît acesta i-a fost imposibil, dar a cercat omul; și nimeni nu-l poate condamna fiind că vrea să se apere.

Dar iată că de odată plagiatorul meu părăsește calea apucată—o fi văzînd și dînsul că drumul drept și cinstit e cam *spinos*—și în numărul următor al aceluiași „Neam", sub titlul: „Despre originalitatea unor „plagiatori": Robert Malthus și List", d. Cuza face o digresie „anexînd-o" la *Jidanii în presă*, în scopul unei diversiuni „salvatoare".

Și iată-l și pe d-sa și pe mine—căci eu nu-l voi slăbi un moment — discutînd originalitatea lui *Malthus* și a lui *List*, care n'are nimic comun cu plagiatul d-lui Cuza.

Dar oare cînd plagiatorul Cuza pune în discuțiune chestiunea originalității celor doi economiști, urmărește numai scopul „diversiunii salvatoare"? Nu, desigur. Dînsul mai are și un *alt* scop. Plagiatorul de la Universitatea de Iași vrea să arăte lumii care ne urmărește, că *deși e plagiator*, stă alături de un *Malthus*, care—grație zgomotului ce s'a făcut în jurul operei sale din motive și interese străine științii, a ajuns o celebritate mondială, fără ca opera însăși, prin valoarea ei teoretică, să fi justificat măcar pe departe această glorie;—că stă alături de un *Friederich List*, un teoretic mediocru, dar un economist *practic* de valoare, și că deși *plagiator de-ar fi*, încă stă pe culmile cele mai înalte ale științii între acești doi corifei ai intelectualității economice.

Și unde mai puneți și deducția ce face d-sa din exemplele celor doi economiști, cari au fost și ei acuzați de plagiat—d. Cuza crede că pe nedrept *amîndoi*; eu susțin că nedreptățit a fost *numai List*—și că deci, așa e lumea: din patimă ori din ignoranță acuză. L'a acuzat pe *Malthus*, l'a acuzat pe *List*, îl acuză pe d. Cuza, va mai acuza pe X, apoi Y și așa mai departe. Plagiatele sunt deci și la 1800 ca și la 1900 și vor fi și la 2000 mici incidente, asupra cărora nu face să insiști—chiar dacă prin ele escrochezi o Academie, obții o catedră Universitară, înșeli o lume întreagă.

Ei bine, nu. Eu, care sînt „un nimeni necunoscut", eu am alte concepții despre cinstea privată și științifică. Eu dau acestui furt sui generis, care se chiamă plagiatul, o importanță mai mare de cît d. Cuza și de aceia voi insista și-l voi controla pe d. Cuza în toate afirmațiunile sale, în toată așa zisa lui apărare.

„E vorba de *originalitate?* Dar, mai „întâi se naște întrebarea: *ce poate fi „în știință original*, într'o materie, de „pildă ca poporația asupra căreia s'a „scris atît". (N. R. No. 43 1911).

Așa își incepe d. Cuza articolul, pe care l voi analiza în cele ce urmează. Parcă-l aud pe politicianul Cuza la întrunirea de la 17 Februarie din sala Sidoli: *„original e numai D-zeu, omul compilează"*.

Dar dacă „se naște întrebarea: ce poate fi în știință original", și dacă „omul compilează" de ce nu a spus-o d. Cuza *atunci cînd trebuia*, nu acum cînd se apară? Ba mai mult, *atunci* știți ce zicea d. Cuza?

„Din enunțarea pe scurt a conți„nutului acestei scrieri—Poporația— „se poate vedea, că ea se prezintă ca „un tot organic, și prin urmare și ca „o *lucrare* **originală**, nu numai *în „formă*, ci și *în fondul ei*". (Introdu„cere la „Despre Poporație" pag. XIV).

La 1899, cînd și-a dat în vileag „marea sa operă", atunci *nu se năștea*, întrebarea: „ce poate fi în știință original"? Această întrebare „se naște" abia *acum*, după ce am dovedit că este un plagiator ordinar. La 1899 *Poporația* plagiatorului:

„tinde să imprime economiei poli„tice *o direcție nouă*, sistematizînd o „după un *nou principiu*". (Introducere pag. XIV).

acum, după ce a fost demascat, se întreabă: „ce poate fi în știință original"? Și tot acum afirmă că *numai D-zeu este original*!

Și notați bine, la 1899 d. Cuza avea pretenția nu numai de a fi făcut o operă originală; ci mai mult, o operă de *revoluționare a științii economice*, căci d-sa avea pretenția de a-i da o *nouă direcție* sistematizînd-o după un principiu *nou*. O asemene pretenție nu o poate avea ori cine, și nu știu să se fi găsit vre-un alt *Smith* sau *Marx*, afară de d. Cuza, care să o afișeze.

Cu toată deosebirea însă dintre cele ce susțin eu și cele susținute de d. Cuza un lucru reesă clar pentru oricine și asupra căruia chiar eu și plagiatorul sîntem de acord: „Despre Poporație" **nu este o operă originală**. Și aceasta rezultă în mod evident din apararea d-lui Cuza, *în contra laudelor deșarte ce și le aducea la 1899 în lucrarea „sa"*. Deosebirea dintre susținerile mele și ale d-lui Cuza începe numai de acolo, de unde se pune întrebarea: care este *cauza* lipsei de originalitate? D. Cuza susține că „Poporația" nu e originală pentru că: *„ce poate fi în știință original, într'o materie ca poporația asupra căreia s'a scris atît"*; iar eu susțin că „Poporația" nu e originală, pentru că e *plagiată*. Constat cu plăcere, că plagiatorul bate în retragere.

Va să zică, în discuțiunea noastră avem un punct cîștigat: „Despre Poporație" **este o operă lipsită de originalitate**.

A, dar plagiatorul meu face o distincție!

„*Originalitatea* unei lucrări științi„fice, asupra unui subiect ca teoria „poporației, tratat în sute de cărți, „nu poate consta în *elementele teoriei* „evident comune la toți, ci în *siste„mul gîndirii*, cu logica și erudiția „lui". (N. R. No. 43 | 911).

Mare pișicher și d. Cuza! Apoi bine la 1900 vorbeai *altfel* d-le Cuza, îți mai amintești? Iată o să ți împrospătătez eu memoria.

Cînd d. N. Basilescu, colegul d-tale de la București a spus, că *Poporația* este *inutilă și lipsită de orice interes științific*, insinuînd chiar că ar fi plagiată: d-ta îi ziceai prin „Cei doi Spenceri etc..." la pag. 15:

„Cine voește să dovedească, nu că „lucrarea mea ar fi plagiată, ci „chiar numai că e *lipsită de origina„litate*, are datoria să arate, în mod „precis, cu citațiunea izvoarelor:

„1) Că s'a găsit cineva mai înainte „de mine, care să considere ca o „*problemă științifică* contrazicerile do„vedite asupra teoriei lui Malthus, și „de care eu m'aș fi servit, s'au inspi„rat.

„2) Că altul, căutînd să-și dea sea„ma despre cauza acestor contrazi„ceri, a aflat-o în *antagonizmul dintre „fondul de idei adevărat și forma gre„șită*.

„3) Că *legea poporației*, așa precum „a fost formulată de mine, fusese „formulată de alții mai înainte.

„4) Că sistematizarea *încheerilor „practice*, scoțîndu-le din diferitele „propoziții în care am desfăcut le„gea poporației, a fost făcută, sau „chiar numai indicată de altcineva, „în loc să fie încheerea logică și în„coronarea întregei noastre concep„țiuni teoretice" (sic).

Și d. Cuza, mîndru ca orice om deșert, adăoga:

„*Aceste dar, sînt punctele precise îm„prejurul cărora s'ar fi putut naște „discuțiunea asupra originalității lu„crării mele*. Și ea se poate naște încă „și în ori ce moment; *căci în asme„ne materie nu există prescripțiune*".

Și ce am făcut eu în lucrarea mea? *Tocmai ceia ce îmi indică d. Cuza*. Adecă, *acceptînd condițiunile puse de d-sa* în „Cei doi Spenceri", *am dovedit exact cu citate exacte din autorii respectivi*:

„1) că *alții înainte de* d. Cuza au afirmat *problema științifică* a contrazicerilor asupra teoriei lui Malthus,

Și în acest scop am citat din: *Nitti*: La population et le Système social; din *Loria*: Problèmes sociaux contemporains și din *Robert von Mohl*: Geschichte und Literatur der Staatswissenschaften. (Vezi Plagiatul d-lui Cuza pag. 13—14 și cap. *O problemă științifică*, pag. 67 și urm.).

Am dovedit:

2) că alții au găsit că antoganismul dintre fondul de idei adevărat și forma greșită a lui Malthus este cauza contrazicerilor.

și în acest scop amcitat iarăși exact, pe: *P. Rossi*: Cours d'Economie politique; *Maurice Block*: Les progres de la Science economique etc...; *G. Cohn*: Sistem der National-ökonomie; *A. H Everett*: Nouvelles idées sur la population; *Luigi Cossa*: Histoire des doctrines économiques; *Francisco S. Nitti*: La population et le système social.

Am dovedit:

3) că *legea populației așa precum fusese formulată de d. Cuza, a fost formulată de alții mai înainte,*

și în acest scop am citat pe *A. H. Everett*: aceiași lucrare; *I. B. Say*: Cours complet d'économie politique practique.

Am dovedit:

4) că *încheierile practice* deduse de d. Cuza din legea populației *au fost deduse și de alții mai înainte,*

și am citat pe: *I. B. Say*, lucrarea pomenită mai sus: *Fr. S. Nitti*, op. citat mai sus; *G. de Molinari*: La viriculture.

In scurt ce am făcut eu? *Am dovedit plagiatul poporației* **după condițiunile puse chiar** de d. Cuza. Și ca să mai treacă de la mine *am mai dovedit tot cu citate și cu paralele plagiatele a* **altor două concepții** din „Poporație" pe lîngă cele 4 puse de plagiatorul meu.

Ce ar fi trebuit să facă d. Cuza, dacă ar fi fost om cinstit? *Trebuia să-și recunoască plagiatul și să facă mea culpa.*

Ei dar vedeți, d. Cuza nu are noțiunea cinstei intelectuale. D-sa vine azi și — *uitînd* cele patru condițiuni puse de d-sa însuși — zice:

„Originalitatea unei lucrări științi„fice, asupra unui subiect ca teoria „poporației, tratat în sute de cărți, „*nu poate consta în elementele teoriei*, „*evident comune la toți*, ci în sistemul „gîndirii cu logica și erudiția lui".

Apoi nu-i viclenie ordinară d-le Cuza?

La 1900 puneai patru condiții —puncte precise — pentru dovedirea plagiatului, știind că, în țara romînească, grație strașnicei culturi economice ce răspîndești ca specialist și profesor, n'o să se găsească nimeni, cari să le poată îndeplini, și deci să facă dovada plagiatului. Ba încă ziceai: „în asemenea materie nu există prescripțiune". Iar acum, cînd cele patru condiții au fost împlinite și încă cu mult lux de dovezi — vei recunoaște și d-ta — vii și spui: a, nu! *acestea sunt numai elementele teoriei*, și ele sînt *„evident comune la toți"* originalitatea mea e în *„sistemul gîndirei*, cu logica și erudiția lui"! (Logica și erudiția lui"! — a cui d-le Cuza? A *sistemului* de sigur, nu-i așa? Căci de la logica și erudiția d-tale, de mult ne-am luat adio!)

De astă dată d. Cuza bate în retragere pentru a doua oară. Căci oricine va observa, că sistemul de aparare al d-lui Cuza este născocit ad-hoc, pentru a scăpa prin tangentă. Dar nu-i va reuși.

Și fiind-că plagiatorul meu pentru a ajunge la această viclenie face digresiunea cu plagiatele lui *Malthus* și *List* mă voi ocupa și eu de chestia aceasta.

Em. Socor

Litere-Științe-Arte

Cît se citește.—Cu ocazia polemicei care s'a ivit zilele trecute în presa germană în jurul așa zisului plagiat literar al lui Karl Schönherr, s'a vorbit de puțin cunoscutele scrieri ale romancierei Enrica von Mazzetti. Despre cele două cărți ale ei, care ar fi „inspirat" unele pasagii din piesa lui Schönherr, un critic observa cu ironie că au atins abia tiragiul de 22.000 și 20.000.

Iată o constatare ironică de care s'ar putea mira lumea noastră cetitoare.

Asemenea cifre de tiragiu, la volume literare vîndute cu un preț ridicat—sunt neconoscute la noi în țeară. Iar dacă s'ar atinge cifre de asemenea mărime, ar fi vorba de mari succese de librărie și de autori absolut renumiți,—iar nu de niște scriitori cari se pomenesc doară într'o împrejurare curioasă, cum e în cazul sus pomenitului plagiat.

O simplă constatare în treacăt a unuia din multele semne cari ne deosebesc încă de alții, pe tărîmul publicisticei în general și al literaturii în special.

*

Sculptorul parizian, prințul Trubețkon a terminat proiectul unei statui a lui Tolstoi ce urmează a fi ridicată la Paris.

*

La Fez, în jurul căruia se dau mereu lupte, în care vedem adesea gata să se hotărească soarta păcei universale, —există o universitate, mai veche chiar de cît Sorbona.

E fundată în secolul XI lea și e compusă dintr'o bibliotecă, o universitate și o moschee ale căror porți stau veșnic deschise. Fukii (profesorii) și eminii (un fel de agregați), dau învățătură la aproape o mie de elevi. Bursierii primesc masa și o robă în fiecare an. Toate acestea din fondurile universității. Viața lăuntrică amintește pe acea din evul mediu, în colegiile pariziane adunate prin jurul Sorbonei. Studenții dorm prin lăuntrul Universității și prin săli.

*

In Anglia, Ministerul de interne a publicat statisticile criminalilor pe 1909. In prefața care precede aceste statistici constatîndu se numărul mereu crescînd al crimelor, se afirmă că aceasta se datorește în bună parte influenței exercitată de presă care descrie crimele prea în amănunt, și—unor reprezentațiuni de teatru imorale.

*

Scriitoarea Enrica von Mazzetti, autoarea romanelor din care se zicca că ar fi plagiat Karl Schönherr părți din piesa sa „Patrie și credință" publică o scrisoare în care ea însăși arată deosebirea de fond și de formă între lucrarea lui Schönherr și romanele ei cu pricina.

«Incidentul s'a închis",—constată cu mîhnire d. Cuza.

*

S'a vîndut în Anglia pentru 750.000 franci celebrul portret al lui Tiziano: „L'uomo dal cappello rosso".

*

STRUNA ZILEI

IN RUSIA...

Senatorul Glitschinki a descoperit nuoi furturi de milioane în serviciul căilor ferate sibiriane.
Telegramă.

Știți, cetitori, ce ași propune?
...Serviciului în chestiune
Să-i fie slovele schimbate:
„Serviciul căilor furate".

INFORMATII

❑ Privitor la discuția ce s'a născut, că A. S. R. Principele Carol va pleca la Berlin pentru complectarea studiilor, ziarul *Conservatorul* publică următoarea desmințire:

„*Știrile răspîndite prin unele ziare despre mergerea Principelui Carol la Berlin în toamna anului curent, pentru a-și complecta educația militară, nu sunt întemeeiate. Exact este numai că Principelui i s'a ataşat generalul Perticari în calitate de guvernor militar, dar despre vre-o călătorie la Berlin nu este vorba*".

❑ *Congresul medicilor, care vor avea loc anul acesta în Iași, se va ținea în ziua de 21 Mai.*

❑ Intre inovațiile introduse de d. Gh. Popovici, directorul școalei de Bele-Arte e că a suprimat clopoțelul. Cum școala n'are sonerie, pedelul nu va suna nici intrarea, nici eșirea din clasă, ci asta o face profesorul, care trebue să stea cu ceasul în mînă, să știe cînd trebue să iasă.

Mai rău ca la gară, unde dacă s'a suprimat clopotul de peron, a rămas ținghilinghi cel mititel și cel care strigă prin restaurant și sălile de așteptare: „poftiți, d-lor, trenul pleacă spre Mărășești—Focșani—București".

❑ Pinacoteca stă închisă pentru public de mai bine de jumătate de an. Noul director al școalei d. Gh. Popovici, departe de a grăbi deschiderea pentru marele public al pinacotecei, pare dispus să lungească starea aceasta de lucruri, pentru cît mai mult timp.

Facem și noi întrebarea ca atîți alții, cari s'au tînguit de acest fapt, că pînă cînd va sta închisă pinacoteca?

❑ Arhivele statului, secția Iași, se mută definitiv în localul vechiu al Goliei, unde a fost spitalul de alienați. Vor rămînea libere sălile de la școala Comercială superioară; iar dacă în localul de la Golia nu vor încăpea toate dosarele, — sunt peste 1000 de rafturi de cîte 4 m. înălțime pline cu dosare, — se vor așeza în marea sală de gimnastică a Externatului de fete, care a rămas neatinsă din focul de an vară.

❑ Direcția liceului Național rămîne pe loc pînă la toamnă. D. Petre Gîrcineanu s'a vindecat de mania directoratului. Cu biblioteca Universității a buclirisit o. Cu politica a încurcat'o. D. V. Popescu a refuzat onoarea, mulțumindu-se cu direcția pentru soție. Se caută un director pentru liceu și d. Greceanu nu găsește în partidul său pe cine să pue.

❑ Aseară, societatea Arhiva n'a ținut ședință, lipsind președintele ei d. T. Burada.

❑ AA. LL. RR. Principii Moștenitori vor pleca la începutul lunei Iunie la Londra spre a asista la serbările încoronărei perechei regale engleze.

AA. Lor Regale se vor întoarce în țară d'abia în luna Septembrie.

❑ **72 (șaptezeci și două)** reprezentații a dat pînă acum la Teatrul Liric din București excelenta trupă de operă italiană care-și va începe la Iași reprezentațiile la 26 Aprilie a. c. cu *Puritani* în care celebra divă de la Scala din Milano **Dora Domar**, *o celebritate mondială*, are o creațiune sublimă. Au fost săli arhipline și succes mare. Trupa vine cu **orchestra ei proprie**, *compusă din 30 elemente*, aceiași orchestră care a cîntat și la cele 72 reprezentații de la București, neangajînd nici un element din Iași pentru complectare, orchestră condusă admirabil de maestrul Giovanelli.

Tenorii *Sontareli*, *Perico*. Baritonii *Modesti*, *Marii*. Bașii *Vecchioni*, *Manceri*, sunt artiști de mare valoare care fac cinste Italiei.

Celebra **Dora Domar** obține în **Puritani și Traviata** un succes colosal. Ie o *Traviată incomparabilă*.

Cum această trupă interpretează **Aida** *n'a fost încă interpretată de nici o trupă străina ce ne-a visitat.*

M-me **Butterfly** de Puccini se reprezintă *pentru prima oară la Iași.*

Un repertoriu ales și o trupă excelentă în frunte cu Dora Domar, care vor procura ieșenilor 4 seri de desfatare artistică menită să închidă stagiunea artistică din anul acesta în chip strălucit.

❑ Ministerul domeniilor a hotărît înființarea în comunele ce se vor indica de prefectura județului Iași, stațiuni de remontă. Pentru executarea acestei hotărîri cere ca prefectura să puie la dispoziție grajduri convenabile.

Personalul medical să procedeze imediat la alegerea epelor de prăsilă și toți armasarii din rasă să se castreze.

Ministerul acordă medicilor veterinari respectivi, pentru vizitarea și conducerea acestor stațiuni, o îndemnizație de 10 lei pentru zilele de serviciu.

Cu controlul general al acestor stațiuni să însărcinează pe d. G. Romano directorul domeniului „Grași".

❑ Femeia V. Danilă, din Holboca, pe cînd scoborî cu căruța valea podului Kirița, caii speriindu-se au resturnat căruța, omorînd pe un copil sugaci ce'l avea în brațe.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul, care a plecat alaltăeri în capitală se va reîntoarce în localitate Vineri 22 Aprtlie.

❑ Sămbătă fiind, hramul mitropoliei, sf. Gheorghe—serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. mitropolitul, asistat de un sobor compus din protopopii eparhiei Moldovei și Sucevei, și starețiî tuturor mănăstirilor atîrnătoare de mitropolia eșană, care vor veni în acest scop la Iași.

Corul ceremonial va acompania slujba Dumnezeească.

❑ D. Colonel Verzea directorul general al Poștelor, care urma să sosească azi în localitate, a anunțat că va fi în Iași la 22 a lunei curente.

❑ ***Administrația ziarului** OPINIA **atrage atenția abonaților sei din provincie și din Capitală, că n'a însărcinat pe nimeni cu încasarea abonamentelor, care nu se achită de cît direct administrației, prin mandate poștale.***

DIVERSE

— Domnul Clemensevici, copist la prefectura poliției, a demisionat fiind numit impiegat la C. F.

— Elena Pricop, din Fălticeni, dispărînd de la domiciliul conjugal, cu o sumă de bani, soțul a cerut autorităților urmărirea ei.

— A fost prins și arestat Th. Ungureanu, soldat care a dezertat din regimentul 17 artilerie.

— Făcîndu-se săpături în mahalaua lipovinească, s'au găsit oseminte omenești.

— C. Brancoveanu, luîndu-se la ceartă cu soacră-sa, i a aplicat mai multe lovituri de cuțit. Femeea, grav rănită, a fost internată în spital.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Ministrul justiţiei va depune un proiect de lege prin care, pe viitor, judecătorii de instrucţie, cari, astă-zi sunt magistraţi stabili, să fie numiţi prin delegaţie ministerială, pe care ministrul o va putea da şi retrage ori cînd.*

Procedeul acesta urmăreşte ca judecătorii instructori să fie la ordinele prefecţilor şi ministerului, că dacă ei nu se vor preta la cererile oficiale, să li se retragă delegaţia.

Actualul ministru are, de sigur, un ideal: falimentul justiţiei.

❑ **Istoricul chestiei apei.**— Domnul Crecianu a pretins că, graţie sprijinului său, s'a realizat partea materială a chestiei alimentării oraşului Iaşi cu apă.

Subvenţia de 300.000 lei, pe timp de 50 ani, pe care statul s'a obligat s'o dee comunei Iaşi, a fost votată de Cameră în şedinţa de la *17 Februarie* 1906, cînd d. Grecianu se află dus din ţară.

Desbaterile parlamentare arată, că raportor al proiectului fusese d. deputat Şt. Negruţi. Comitetul delegaţilor secţiunilor se compunea din: def. Gr. Buţureanu şi domnii: N. Verona, C. Chirilă, G. Filipescu, P. Gorgos şi E. Lahovari.

Cum deci, putuse da sprijinul său d. Grecianu?

❑ Procurorul general a făcut cunoscut domnilor avocaţi Vespasian Pella şi G. Săndulescu, alegerea lor în consiliul de disciplină al baroului local.

❑ **De la consiliul de higienă.**—Aseară s'a întrunit consiliul de higienă al oraşului, sub preşidenţia d-lui dr. Flor. Au luat parte d-nii Cosmovici, Konya şi d-nii d-ri Imervol, Acontz, Tudor, Negel, Misir, Stenner şi d. ing. Savul.

Se dă citire plîngerii chelnerilor cu privire la portul bluzelor albe, impuse de administraţia trecută.

In urma discuţiunei, se admite părerea d-lui dr. Tudor, ca personalul din localurile principale să poarte sacouri negre şi şorţuri albe, cu obligaţia ca la plecare din serviciu, să lase bluza în local. Personalul din localurile de a doua categorie vor purta bluse albe ca şi pînă acuma.

Locuitorii din strada Trantomir au adresat o plîngere administraţiei comunale, prin care roagă să nu se permită ca în acea stradă să se aşeze case de prostituţie.

După discuţie, consiliul menţine votul anterior, prin care casele de prostituţie, urmează a fi instalate în anume străzi.

Cît priveşte însă prostituatele singuratice, ele sunt libere a se aşeza în orice parte a oraşului, dacă au consimţimîntul proprietarului casei.

Consiliul decide a înştiinţa despre aceasta şi poliţia, care sileşte şi pe prostituatele singuratice a se instala în anume străzi.

Serviciul stradelor comunică că strada Carol se infectează din cauza zoilor ce se varsă de la liceul militar.

Se află cu acest prilej că direcţia liceului militar intocmise un deviz pentru canal şi apă, în sumă de 23,500 lei. Lucrarea a fost aprobată de ministerul de războiu. Nu trecu însă mult şi lucrările fură oprite, din cauza unei telegrame, prin care ministerul de războiu vesti, că banii destinaţi pentru acest scop, au fost întrebuinţaţi aiurea.

Consiliul hotărăşte a interveni la ministerul de răsboi, pentru a reînscrie suma destinată pentru instalarea de apă şi canal la liceul militar.

— **Se dă cetire raportului laboratorului de chimie, prin care în urma analizei chimice, se constată că apa de Timişeşti este lipsită de impurităţi.**

Se prelungeşte încă pe un an termenul pînă cînd fabrica de asfalt urmează să se mute din str. Alexandri.

După ce se mai dă cîte-va măsuri cu privire la unele case insalubre, consiliul sezizat de plîngerea unor locuitori, hotăreşte a înştiinţa pe antreprenorul serviciului barometric, a se conforma ordinului de a nu mai vărsa materiile fecale în apropiere de mahalaua Sturza, ci numai pe locul indicat de consiliul de higienă.

Consiliul mai numeşte o comisiune compusă din d-nii: dr. Floru, Konya, Savul şi Cugler, care să alcătuiască un nou caet de sarcini pentru darea în antrepriză a serviciului barometric, ,de oare ce contractul cu actualul antreprenor expiră la 6 Iunie.

Şedinţa se rîdică la orele 7 seara.

❑ Cu începere de ieri trenul care pleacă din Iaşi la orele 1·15, ajunge la Berlin a doua zi la orele 4·50 d. a.; iar trenul care pleca din Berlin la orele 8·25 dimineaţă, pleacă la orele 12·25 d. a. şi ajunge la Iaşi a doua zi la orele 2·45.

Astfel se face distanţa Iaşi—Berlin exect în atîtea ore ca şi Iaşi—Viena de şi distanţa spre Berlin ie mult mai mare.

Din Tărgul-Frumos

In tîrgul nostru există o instituţiune populară, obştea locuitorilor „Unirea", pentru luarea în arendă a moşiei înconjurătoare a Tg.-Frumos; obştea a fost constituită în 1908, cînd s'a şi luat de la Epitropia sf. Spiridon, proprietara moşiei, acea moşie, în arendă, pe un termen de 5 ani, cu începere de la 1910. In consiliul de administraţie al acestei obştii, a intrat ca vice-preşedinte, italianul Giussepe Nuncio Tessaro, din nenorocire actualmente primarul tîrgului nostru; lăcomia acestui individ şi setea lui de a se îmbogăţi în ori-ce chip şi prin ori-ce mijloace, nu mai are margini; pentru edificarea opiniei publice, vom da astă-zi la iveală cîte-va fapte ale acestui necorect italian, ajuns primar în biata noastră ţară românească,

Ori-cine şi-ar închipui că acest domn ar trebui se lucreze pentru propăşirea instituţiunei al cărei vice preşedinte este; ei bine, tocmai contrarul se întîmplă; în loc de a căuta ca această obşte se prindă rădăcini cît mai adînci, şi să fie un isvor de bogăţie pentru populaţiunea rurală a tărgului nostru şi a satelor de prin împrejurimi, dînsul, ajungînd primar al tîrgului, caută prin toate mijloacele ca Epitropia Sf. Spiridon să resilieze contractul cu obştea, şi să exploateze moşia în regie, numindul pe d-sa administrator, dîndu-i astfel putinţa de a'şi realisa încă noi resuse pentru a'şi astîmpăra nemărginita'i lăcomie.

Dar nu numai pe această cale caută se desfiinţeze obştea, ci mai lucrează încă şi pe cale materială; aşa şi-a închipuit că dînsul neplătind datoria sa către obşte, aceasta nu va putea avea suma necesară pentru a achita rata de 1 Aprilie a arenzei moşiei; pentru acest scop a refusat până în present se achite obştei suma de vre-o 1350 lei, ce datoreşte pentru pămîntul ce l'a cultivat d-sa, fapt pentru care, cred că va fi urmărit de către obşte, căci altfel nici-odată acest cinstit primar nu va vroi să şi achite datoria.

Fapte însă mai grave în sarcina acestui italian Tesaro, sunt cele ce am aflat din întîmplare în urma unei vizite ce am făcut în satul Costeşti, din judeţul Suceava, sat, unde Tessaro posedă o moşioară de vre-o 200 fălci şi unde obştea din Tg. Frumos, are şi ea vre-o 14 sau 15 fălci de pămînt.

Tessaro a luat asupra sa îndatorirea să arendeze şi se încaseze arenda pentru aceste 15 fălci aflate pe teritorul Costeştilor. Pentru a'şi face însă cine-va idee de cinstea cu care s'a achitat Tessaro de această îndatorire, vom cita următoarele fapte care le am putut constata singur.

A dat obştei o listă în care arată că a dat o parte din cele 15 fălci, locuitorilor V. G. Prisacariu, V. Ciobotariu şi D. Ciobotariu, toţi din Costeşti; aceştia însă declară că nu au ţinut pămînt de la obşte, şi prin urmare pe nedrept se văd urmăriţi de obşte, neavînd nici o datorie de achitat; deci cine a putut cultiva acest pămînt, altul de cît însuşi corectul vice-preşedinte al obştei, care şi-a închipuit că în modul acesta poate scapa de plata cuvenită pămîntului exploatat de d-sa.

Un alt datornic dat pe listă de Tessaro, este locuitorul Mihai Cîntăbine, din Costeşti, care a avut cîte-va prăjini de pămînt dat ca hrană de Tessaro, în serviciul căruia se afla ca gardian, pămînt care însă tot Tessaro era obligat să-l chite către obşte, iar nicî de loc servitorul seu Mihai Cîntăbine.

Alt datornic, Maria D. Secară, din Costeşti, mi a declarat că a ţinut pămînt de la obşte, însă pentru plată s'a obligat să facă muncă lui Tessaro, care să achite către obşte plata arenzei, munca a făcut'o nu a luat nici un ban, iar Tessaro, a dat'o pe listă pe Maria D. Secară, ca debitoare a obştei.

Fapt mai caracteristic este însă, cu Dumitru Secară, tot din Costeşti, acesta a ţinut o bucată de pămînt de al obştei, pentru care a achitat lui Tessaro, costul de 32 lei; Tessaro a varsat în casa obştei numai o parte din aceşti bani, iar pentru vre-o 12 lei l'a dat în urmărire pe D. Secară. De asemenea tot pe numele lui D. Secară era luată o bucată de pămînt cu iarbă, care însă în realitate era a lui Tessaro, luată cu interpunerea lui Secară şi pentru plata căruia se vede urmărit tot Dumitru Secară, măcar că Tessaro şi-a cosit iarba şi şi-a ridicat'o ducînduşi-o acasă.

Acestea sunt cîte-va din faptele pe care le-am putut culege, şi din care se poate bine vedea spiritul de care este călăuzit acest lacom italian Giussepe Nuncio Tessaro, din nenorocire primar în Tîrgul Frumoş, şi vice-preşedintele, obştei.

Se impune ca, luînd cunoştinţă de toate acestea, casa centrală a băncilor populare şi obştiilor săteşti, să orînduiască o anchetă, care cred că va mai afla şi alte fapte în sarcina lui Giussepe Tessaro, şi eie cuvenitele energice măsuri, pentru ca să nu se dăuneze această folositoare instituţiune romînească.

Un cetăţean.

❑ Noul palat al Camerei de Comerţ din Bucureşti va fi înaugurat în ziua de zece Mai.

❑ Administraţia comunală a casat şi adoua licitaţie, ţinută pentru închirierea a 3 chioşcuri de ziare. Noua licitaţie a fost fixată pentru 27 Aprilie.

● Prefectura jud. Tulcea face cunoscut că supuşii ruşi Ioan Macovskigo, şi Lavinov Kravetz, ce urmau să fie expulzaţi au dispărut de sub paza poliţiei. Se cere urmărirea lor.

❑ Ministerul instrucţiei a dat autorizare d nei Maria Cardaş, din Iaşi, să funcţioneze în învăţămîntul particular ca maastră de lucru de mînă la cursul secundar inferior.

❑ **Judiciare.** — Domnul Stan, fost deputat, dînd judecăţii, pentru ultraj pe d. Tutunariu, poliţaiul oraşului Roman, judecarea procesului a fost transferată la Iaşi pentru suspiciune legală.

Dosarul a fost remis astăzi primului preşedinte al tribunalului şi urmează a fi repartizat şi terminat.

— Apelurile făcute de societatea incomandită Şmilovici, pentru fabricare de ape găzoase şi de arendaşii surselor de la Vichy, pentru contrafacerea tichetelor acestora de pe urmă, este sorocit a se judeca mîine la s. II a Curţii.

Tribunalul s. III recunoscuse contrafacerea, fără să acorde daune. Senfinţa a fost apelată de ambele părţi.

— Astăzi urmau să se vîndă mărfurile falite Dresner şi Schnürer, dar vînzările au fost amînate.

— Creditorii bacanului Hajes s'au întrunit astăzi spre a se pronunţa asupra cererei făcute de Hajes, de a-i se prelungi moratoriul încă cu 6 luni.

— An fost trimişi în judecata Curţii cu juri din Iaşi Al. Caşcaval şi C. Gh. Rădeanu, cari în seara de 16 Februarie 1911, au omorît pe Dimitrie Gh. a Ursoaiei.

— In judecata juraţilor din Neamţ a fost trimisă femeea Catrina I. a Anuţei, care şi-a omorît copilul nou născut.

❑ D. Isidor Cohn, fost anploiat la casa mea de Bancă, părăsind pe ziua de ieri serviciul, făcunoştiinţez prin aceasta că i revoc procura ce i-am fost încredinţat-o.

M. Diamant

Telegrame

Bucureşti 19 Aprilie

Ancheta de la Poştă

Bucureşti. — Ştirea dată de „Epoca" cu privire la nişte fraude descoperite la Poştă, nu se adevereşte.

D. Gavrilescu, subdirectorul poştelor, a declarat, că svonul s'a răspîndit din cauză că nu s'au făcut încă plata la diferiţi antreprenori.

D-sa a adăugat, că neplata se datoreşte faptului, că nu s'au făcut încă recepţia clădirilor noi.

Mişcarea nemulţumiţilor

Bucureşti. — Nemulţumiţii guvernamentali din Bucureşti, s'au adresat celor din Galaţi, invitîndu-i de a duce lupta în comun.

Mersul Holerei

Bucureşti.—Din Petersburg se anunţă că de la 30 Aprilie la 4 Mai au fost acolo 4 cazuri noi de holeră.

Incendiul din jud. Tecuci

Asupra incendiului din satul Partea Noua, din judeţul Tecuci se mai află următoarele:

Au fost distruse toate casele din sat şi pagubile trec de 130 000 lei.

La lucrările de salvare pompierul Alex. Răiescu, a fost grav rănit.

Iarăşi teroarea electorală

Bucureşti —In vederea alegerei parţiale, guvernamentalii din Piteşti au deslănţuit o adevărată teroare în oraş şi o goană în potriva funcţionarilor.

Primarul Marinescu a chemat pe toţi funcţionarii şi le-a cerut demisiile, avertizîndu-i că vor fi daţi afară, dacă la alegerea de la 25 Aprilie nu va eşi candidatul guvernamental.

De notat că această teroare se îndreaptă şi în potriva foştilor guvernamentali M. Mihailescu şi deputatul Pompiliu Vlădescu, care s'au retras din partid.

La Olt prefectul judeţului a înlocuit pe şeful de birou Predescu, un vechiu şi harnic funcţionar, care şi-a căutat numai de slujba lui.

Intendentul Palatului administrativ din Slatina, a fost înlocuit cu... un cafegiu.

Moartea unor aviatori

Bucureşti.—Din Sebastopol se anunţă moartea aviatorilor fraţii Matievici, cari au căzut de pe monoplanul, cu care făceau experienţe.

Tifosul exantematic

Bucureşti.—Tifosul exantematic continuă a bîntui oraşul Galaţi. Eri a fost izolată o femee, la care s'au constatat simptomele boalei.

După cercetările făcute, s'a constatat că boala a fost introdusă din Basarabia.

S'au luat măsuri în consecinţă.

1 Mai la Madrid

Madrid.—O manifestaţie de lucrători a avut loc azi. Manifestanţii au cîntat Marsilieza şi internaţionala, defilînd pe străzi şi strigînd în favoarea libertăţei muncitorilor.

Un mare incendiu

Bangor.—Un incendiu a distrus întreg şantierul de afaceri al acestui oraş şi multe alte case. Pagubele se evaluează la 6 milioane dolari.

Misiunea Austriacă la concursul hipic

Roma.—Misiunea militară Austriacă venită să asiste la concursul hipic internaţional a sosit aci, aducînd un dar al împaratului pentru concursul rezervat ofiţerilor italieni. A asistat de asemenea şi misiunea turcă.

Lupte între arnăuţi şi turci

Salonic.—Muntenegrenii şi arnăuţii au atacat un cordon turcesc lîngă Bazarhova, omorînd 6 oameni. Pe cîmpul de luptă s'au găsit 8 cadavre ale soldaţilor Muntenegreni.

Serbătorirea zilei de 1 Mai; Numeroase meetinguri; Şarjarea manifestanţilor

Paris.—S'au ţinut numeroase meetinguri organizate de Federaţiunea muncei şi Bursa muncei. S'a votat un ordin de zi contra arestărilor arbitrare pentru delicte sindicaliste.

După amează numeroşi sindicalişti au încercat să ajungă pe piaţa Concordiei, dar străzile au fost închise Manifestanţii s'au grupat pe Champ Elysees. Kuirasyerii au sarjat în mai multe rînduri; un ofiţer de poliţie a fost rinit cu o lovitură de cuţit. S'a operat multe arestări.

Fostul Ministru de Interne Petrovici dat judecăţii

Belgrad.—Skupcina a discutat moţiunea naţionaliştilor, tînzînd a se intenta un proces, fostului ministru de interne Petrovici, bătrîn radical, pentru că ar fi pus la cale asasinarea fraţilor Novakovici, în localul prefecturei din Belgrad, la 29 Septembrie 1907.

Fostul ministru declară, că a dat ordine directe numai prefectului, iar nu jandarmilor, şi că nu avea de fel intenţiunea să obţie asasinarea fraţilor Novakovici. Viitoarea şedinţă mîine.

Scandal în camera turcă

Constantinopole.—Deputatul Djalno, întrînd în sala de şedinţe, a fost fluerat de unul anume Sadik, se afirmă că e la mijloc un act de răsbunare privată.

Dr. Rakovsky, face o expunere a situaţiei agrare din România, la un meeting socialist

Sofia.—Vorbind la un meeting socialist ţinut aci, dr. Racovsky a transmis salutări clasei muncitoare romîneşti, a făcut apoi o expunere a chestiunii agrare din romînia şi o comparaţie între drepturile politice în România şi Bulgaria.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

3000 lei No. 17717.

2000 lei No. 26884, 23023, 24567 2790.

1000 lei No. 33772, 13770, 22698 7949, 22099, 13717, 48760, 56041, 46066 27787, 37726, 9310, 33589.

500 lei No. 454, 55257, 59677, 15520 24893, 9002, 16887, 54062, 35447 10787 42728, 51352, 14623, 53320, 9147, 38760 28296, 3911, 25044, 11550, 28501, 34399 66528, 47393, 32610, 27938.

CAMERA

Bucureşti. — La deschiderea şedinţei, d. Morţun, protestează în potriva faptului că până azi nu i s'au dat dosarele cerute privitoare la alegerea din Roman.

Pe de o parte guvernul sfidează pe opoziţie de a interpela în această privinţă, iar pe de alta refuză a înmîna actele cerute.

D. M. Cantacuzino, depune proectul pentru modificarea unor articole din legea de organizarea judecătorească.

D. *Nica* protestează în privinţa unor dispoziţiuni din proect.

La articolul 135, d. Săveanu critică dispoziţia, după care judecătorii de instrucţie pot fi mutaţi, prin decret regal şi după cererea ministerului.

Prin aceasta judecătorii de instrucţie, sunt la discreţia ministrului.

D. M. Cantacuzino, răspunde că judecătorii de instrucţie sunt şi rămîn magistraţi inamovibili, însă delegaţia trebue să i se poată retrage, în anume împrejurări.

Ast-fel se poate întîmpla într'un oraş manifestaţiuni antisemite, iar judecătorul de instrucţie să refuze a lua măsurile cuvenite, sub cuvînt că şi d sa e antisemit. In acest caz ministrul trebue să aibă latitudinea de a-i retrage delegaţia.

Se cere închiderea discuţiei.

D. *Ion Ghica* vorbeşte contra închiderei.

Discuţia se închide şi articolul 135 se votează, astfel cum a fost întocmit de miniştri.

D. P. P. Carp, depune mai multe proiecte de lege pentru anularea şi deschidere de credite.

D. *Vericeanu*, atrage atenţiunea ministrului de culte, asupra faptului, că unii profesori de religie nu pot fi numiţi definitivi, de oare ce nu sunt hirotonisiţi ca preoţi.

D. Ministru Arion, recunoaşte faptul şi spune că d. Haret pregătise în această privinţă o lege care însă s'a oprit la Senat.

D-sa promite să studieze chestia, în favoarea profesorilor.

Se votează proectul prin care comuna Tg. Frumos este autorizată de a face o transacţiune cu comuna Iaşi, pentru alimentarea tîrgului cu apă de Timişeşti.

Senatul

Şedinţa se deschide la ora 3.

Senatulse ocupă cu diferite legi locale.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

PUBLICAŢIUNE

Alimentarea oraşului cu apă de Timişeşti fiind dată în exploatare, se face cunoscut publicului şi în special d-lor proprietari ale imobilelor situate pe stradele pe care sunt aşezate conducte de distribuţiune, că potrivit art. 72 din regulamentul pentru distribuţiunea apei, taxele de consumaţiune pentru abonament cu robinet liber urmează să fie plătite la Percepţia Comunală la începutul fiecărui trimestru, iar pentru abonamentul cu comptor comform art. 19 din regulament la fiecare sfîrşit de trimestru.

Prin urmare d-nii proprietari sunt încunoştiinţaţi că vor avea a plăti la Percepţia Comunală taxele respective pentru apă de la, Aprilie art. conform regulamentului, iar la abonamentele cu comptor, la finele fiecărui trimestru. Citirele indicatorilor iniţiale ale comptorilor se vor face de către un agent delegat de Primărie.

Se atrage atenţiunea publicului asupra observaţiunilor stricte a dispoziţiunelor din art. 25 din regulament şi anume:

Art. 25· Este interzis:

1) Ori cărei persoane de a avea chei asemenea cu acelea de care se serveşte Primăria pentru manevrarea robinetelor şi a aparatelor aşezate pe conducta publică şi pe branşamentele de legătură particulare.

2) Ori cărui abonat fie cu robinet liber, fie cu comptor de a executa ramificaţiuni pe proprietatea sa sau pe a altei persoane.

3) Ori cărui abonat fie cu robinet liber, fie cu comptor de a ceda cu plată sau gratuit apă unei alte proprietăţi.

4) Ori cărei persoane de a desface cişmelele publice, a le demonta sau face ca ele să funcţioneze altmintrelea de cum au fost instalate.

Tot odată d-nii proprietari sunt invitaţi a grăbi lucrările de instalaţiune particulară şi racordările, de oarece în vederea sărbărilor jubiliare ce vor avea loc în curînd, nu se va permite de cît pînă la 10 Mai de a se face racordări cu conductele de sub calea publică, urmînd ca acele care nu se vor executa pînă la această dată, să se efectuieze la o dată ce se va fixa.

Taxele de canal vor fi socotite tot din luna Aprilie, dată de cînd canalele sunt puse în funcţiune.

No. 05962 16 | 29 Aprilie 1911

Gheorghe Constandachi

i giner hotarnic se oferă a face măsurători de moşii, hotărnicii, parcelări la locuitori, diviziuni de moşii, etc.

Adresa *Str. Bărboi No. 8.*

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Viori şi Violoncele pentru Concert

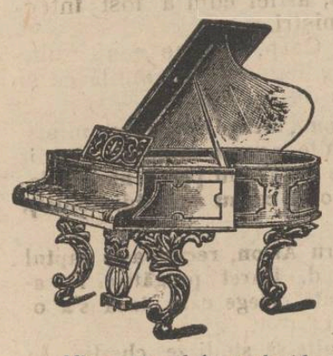

Piane
Pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunară fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

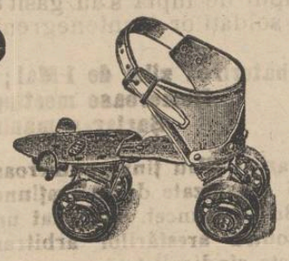

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Preţuri reduse

1830

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

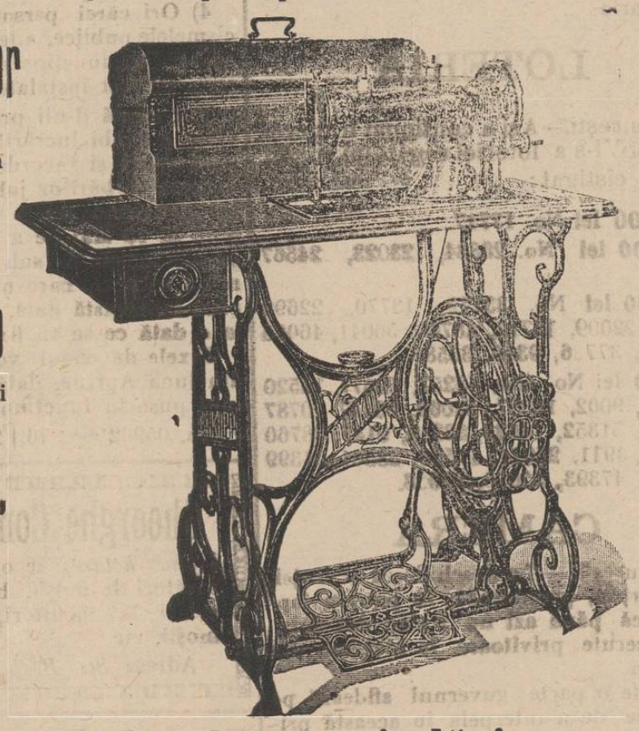

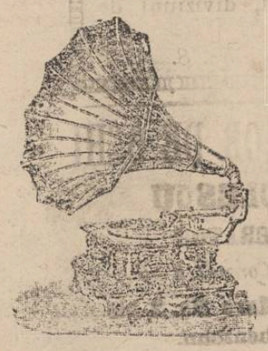

Gramophoane şi plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEF POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50 c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strada Gh. Mîrzescu — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Ichan Kruyzzoski, Inginer şi Electrician! Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IASI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1284 Joi 21 Aprilie 1911

BIBLIOTECA CENTRALA

Tot parlamentul d-lui Carp

Sesiunea din April, ori cît de scurtă va fi ea, de 4 zile, ne silește a stărui asupra parlamentului d-lui Carp, de oare-ce în el se oglindește regimul și tot sporul nostru ca viață politică.

Parlamentul d-lui Carp e pentru țara noastră un pas îndărăt de cel puțin 20 de ani, cum e și o demascare a unei vechi și înrădăcinate amăgiri.

E un pas înapoi de cel puțin 20 de ani, căci parlamentul e întruparea unui regim politic, e rodul unui sistem electoral, e oglindirea vie a vieții politice a societății noastre. Parlamentul d-lui Carp s'a ales prin siluire și terorizare. S'a frustrat voința țării, i s'a falsificat votul și deci eșit fiind din corupție electorală și teroare e lipsit de creditul necesar moral, pentru înfăptuirea legilor.

Ori cum ar fi fost regimurile vechi; ori cît s'ar fi practicat corupția, teroarea și siluirea, de data asta totul a fost la maximum. S'au cumpărat de data asta mai mulți; s'a pus de data asta budgetul țării la dispoziț a a mai mulți alegători; au votat mai mulți morți de data asta; s'au împedicat de la vot mai mulți; s'au călcat legile mai pe față ca totdeauna. Totul a fost dus la culme. Iar cînd alegerile s'au isprăvit, pare că ar fi fost un uragan, un înnec, un potop, un hușum, fie-care s'a pipăit pe dînsul să vadă, să simțască mai este el, mai trăește încă, ori s'a fost isprăvit cu el.

Abia acum a început țara să se refacă din părjolul ei electoral și vede mai limpede uscăciunea celor de la putere. De aceia țara nu se mai preocupă de parlament în sine, de rolul lui, de chemarea lui politică, ci judecă și cumpănește în sine și-și zice, făcut'a oare ca pentru așa parlament să se deslănțuiască așa furtună? Meritat'a țara asta umilire pentru niște aleși fără nici un rost, fără nici o chemare? Și în întrebarea așa pusă stă tot răspunsul: lipsă de credit moral ce țara dă parlamentului d-lui Carp.

Țara a fost silită să aleagă un parlament mort de a doua zi. Și de ce mă rog, ar fi mort? Care să fie pricina mortăciunii sale?

Aici atingem inima junimismului. De zeci de ani de zile s'a dus buhul în țară, că junimismul politic reprezintă chintesența intelectualității țării. Prin faptul că d. Maiorescu a fost un fruntaș al intelectualilor junimiști, s'a zis că toată caracuda junimistă e intelectuală. Și cum țara în largul ei nu prea știe să distingă valorile în Universitate, pe dată ce a văzut că junimiștii și-au acaparat cîți va universitari, strînși în jurul d-lui Maiorescu, s'a lăsat înșelată a crede, că tot ce e junimist e stofă de mîna întâia. Dacă ai fi mers mai departe să diseci blocul intelectualității junimiste, ori-cine îți cita 2—3 nume de oameni mai mult sau mai puțin nzați și cu acestea îți astupa gura.

Ei bine, cît a fost buhul a mers cum a mers. Acum a venit apa și la moara junimismului și a trebuit să facă dovada. Aici a fost aici. In luptele parlamentare junimismul politic a făcut un fiasco complect. Plecînd de la Marghiloman și N. Filipescu pînă la cinovnicul Paicu și dascalul Zăhărescu, toți au fost sub medie, ba unii supt limită. Țara s'a distrat pe sama intelectualilor junimiști, unii din ei Chineji în toată puterea cuvîntului, alții imbecili intelectuali, alții fanfaroni și seci și nici unul mai curățel. Chiar d. Missir s'a pus în contradicție cu șeful, iar d. Marghiloman a înșirat brașoave de cafenea și a pierdut partida.

Parlamentul d-lui Carp nu numai că e un parlament mediocru, compus din mediocrități patente, dar față cu trecerea și cu reclama americană, ce se făcuse în jurul lui, e mai prejos de toate așteptările. In asemenea situaț e arhiridiculă parlamentul nu poate lucra, nu că doar i-ar lipsi mașina de vot, ci pentru că n'are autoritatea morală și intelectuală.

Curat ca în fabula: cățeii junimiști nu pot ținea piept zăvozilor opoziției și dacă ar fi ca ei în de ei să-și cunoască lungul nasului, ar fi caleavalea, dar așa se prezintă și cu tupeu și sînt și seci, cum e mai rău!

Nici odată nu s'a adeverit mai bine vorba grotescă a d-lui Carp ca acum cu gogomanii. Curat *gogomanii* d-lui Carp! De aceia și el dă bir cu fugiții și nu cinstește cu prezența sa parlamentul țării.

Iar cît de guvern, apoi e mai abitir de cît toate!

D. Carp—un zeflemist incorigibil! D. Marghiloman — un alergător la curse și căștigător în sporturi! D. Nicu Filipescu—un amărît și învins! D. Lahovari—un dedal de contraziceri și mai fără miez ca totdeauna! D. Cantacuzino—ceia ce a fost totdeauna, ficiorul babacăi, cu lipsurile fiului mai mare de împărat din povești! D. Delavrancea—un bursier în slujba d-lui Filipescu, desorientat la departamentul lui, ca și în viață; o umplutură necesară! D. Nenițescu—pulpana unui contaș boeresc, care se simte mai la largul lui într'un consiliu de administrație la o bancă, de cît la ministeriul lui. Iar d. Maiorescu — un obosit curat ne-aude, ne-a vede din povești, care va compromite chestia națională, de și e rodul politicei noastre de neam prin tatăl său Ion Maiorescu.

Singurul ministru fericit e d. C. C. Arion, căci s'a pus bine, pe un picior de saturație budgetară a corpului didactic, după regimul de sectarism și de huliganism al d-lui Haret.

Dacă la așa cap a trebuit așa căciulă, apoi și la parlamentul actual a trebuit așa guvern, pentru a se îngropa de istov o legendă, a se prohodi un regim, a se grăbi o schimbare radicală în sistemul nostru politic.

***

Falimentul justiției

Domnul Mișu Cantacuzino, logofătul Dreptății, ține să dovedească un fapt: că dacă cineva n'are nici o pregătire pentru a conduce justiția, cum le cazul fostului procuror al trib Ilfov, ajuns ministru, cînd, dar, nu este în stare să facă nimic serios la resortul său, îi rămîne de făcut un lucru: acțiuni pur personale, cari sunt totdeauna dezastruoase.

Domnul Cantacuzino este ministru de patru luni. In acest interval, dacă ar fi stat binișor, n'am fi avut nimic de zis. Dacă ar fi făcut lucruri utile— le am fi aprobat, sau le-am fi dezaprobat fără succes.

Dar lucruri utile nu este în stare să facă, iar binișor n'a stat de loc.

In patru luni de zile, iată care a fost activitatea dezastroasă a ministrului justiției:

1) a făcut, în preajma alegerilor, peste 200 numiri, permutări și înlocuiri de magistrați;

2) a introdus agentiloni electoral în înalta magistratură, precupețind raporte, cu conținut fals, în schimbul unor înaintări, pe cari, pînă în prezent, cu toată bună-voința nu le-a putut realiza;

3) tot prin precupețiri a strivit cariera unui magistrat inamovibil;

4) a repus la locurile lor pe unii din magistrații înlocuiți înainte de alegeri, după ce acei magistrați și rudele lor, au dovedit că au votat cu guvernul;

5) a depus un proiect de lege, prin care foștii magistrați, ajunși în funcții administrative, ver putea reintra în magistratură, pentru a da existență actualului prefect de Suceava și altora și pentru a pune mîine în magistratura inamovibilă, oameni, cari, astăzi, sunt funcționarii și prietenii guvernului.

6) a depus un proiect de lege, care face din judecătorii de instrucție funcționari politici ai ministrului, care va numi pe acei magistrați cu delegație, putînd s'o retragă oricînd.

Partidele politice, pentru a asigura țării o justiție în afară de influențele de partide, sunt de acord să întindă neatîrnarea și asupra membrilor parchetului și asupra judecătorilor de la tribunale.

Dorința aceasta a fost, în parte, realizată de ministrul trecut, care a introdus stabilitatea pentru amintita speță de magistrați.

Actualul ministru suprimă această inovație și, în ce privește pe judecătorii de instrucție, le dă delegație ministerială, ca și procurorilor generali, și face din instructori funcționari politici, cum sunt procurorii generali.

Judecătorul de instrucție, care, de foarte multe ori, dispune de existența morală a individului, va fi deci, de acum încolo, un instrument în mîna ministrului, a prefecților, a paternicilor și misiților zilei și dacă va invoca imposibilitate sau opunerea conștiinței sale de a face infamii, foarte ușor se va scapa de el: ministrul, care i-a dat delegația i o va retrage pur și simplu.

Mergem, cu toată siguranța, spre falimentul justiției și opera aceasta va fi a junimiștilor, cari, curioasă coincidență, sunt autorii unei legi foarte utile: inamovibilitatea magistraților Curților de Apel.

Cu două zeci ani în urmă, junimiștii stăruiau pentru justiția inamovibilă; douăzeci ani mai tîrziu ei luptă pentru falimentul ei.

Lehuza cu două moașe

In Iași avem doi ajutori de primari, cinci medici de cvartal, un medic primar de oraș, doi veterinari. Iar inspecțiile sanitare, la trunchieri în pieațe, în brutării, la cîntare ect.—nu le face nici unul din cei opt medici, ci le fac ambii ajutori de primari.

Se prea poate să le facă și cei opt medici plus cei doi de la primărie, în total zece. Dar publicul nu cunoaște, ca inspectori sanitari, veterinari, brutari— de cît pe cei doi de la primărie, fiind că ei își publică isprăvile la gazetă, de la care se află, tot cu privire la cei doi că sunt și verificatori de măsuri, inspectori de strade, regulatori ai mersului tramvaiului, plus că rezolvă hîrtiile la primărie, plus că unul ie profesor de zoologie la facultatea de științi și celalalt negutitor de lemne, de coks și de serenade.

Este foarte adevărat, că pînă ieri, se publicau numai buletinele sanitaro-veterinaro cantaridaro—ale d-lui Stamatiu.

Primarul lipsind din oraș, iar d. Stamatiu, fiind dus în inspecții, era natural ca doctorul Cosmovici să stee la primărie, și de bine, de rău, mai ales de rău, să rezolve cele curente.

Dar fie că a fost prins de individie, fie că a voit ca și numele său să devie celebru, d. dr. Cosmovici, lăsînd primăria pe seama vîntului, s'a apucat și el de inspecții, așa că bieții negutitori sunt dublu inspectați: întră Stamatiu, iesă Cosmovici, pentru ca, la un moment dat, să între amîndoi de-odată

Dar fie că face. Căci iată și un buletin asupra d-rului Cosmovici, publicat în *Evenimentul* de ieri:

«*Domnul doctor Cosmovici, inspectînd piața Sf. Spiridon, a confiscat, din magazinul «la doi băieți», o mare cantitate de brînză.*

Doctorul Cosmovici a mai inspectat *și pe* casapii *din piață și a luat următoarele dispoziții: fie-care trunchier să aibă afișat afară prețul kilogramului de carne; carnea să fie acoperită și cîntarele curate».*

Vedem dar, că d. Cosmovici, doctor în științi naturale, a inspectat și alimentele și pe casapi, că ie, așa dar, și veterinar și doctor în medicină, plus că a luat energica dispoziție ca să se acopere carnea și să se curățe cîntarele.

Astea se publică spre știința publicului. Inspectează d. Stamatiu, inspectează d. Cosmovici.

E petrecere mare la Iași. Două moașe la o lehuză—vai de ea lehuză!

Jn contra Popeștilor

Numirea d-lui Popescu I. Mușata, ca director la școala Comercială superioră a stărnit în contra d-sale protestul profesorilor școalei pentru călcare fățișă a reglementului.

Mai aflăm că cu prilejul numirii altei d-ne Popescu ca directoară la o școală de fete se umbla printre colege cu un protest de iscălit contra acestei numiri.

Aceste proteste și mișcări contra Popeștilor d lui Greceanu ne-a adus aminte cît de mare e nerecunoștința intre oameni! Mă rog să nu fie lăsați Popeștii în pace să se bucure de situația lor excepțională în partidul d-lui Greceanu!

A fost o tactică la d. Greceanu de a-și arăta democratismul său politic recrutînd cu vădită voință pe toți Popeștii din Iași. Ba, a atentat și la cîțiva Popovici, ba încă și Pop și Popa, de și nu fac parte din corpul didactic!

M'am uitat în anuarul corpului didactic, lucrare nouă și de mare valoare, mai ales pentru a ilustra că corpul didactic e cel mai democrat prin numele ce poartă cei mai mulți membri. Or fi ei mulți Ionești, Simionești, Vasilești, Georgești, Grigorești; pe toți îi bate Popeștii! De la No. 6400—7000 sînt înregistrați toți Popa și Popeștii și anume:

9 Pop
26 Popa
64 Popovici
494 Popești

593 Total. Popa+Pop+Popovici+Popescu.

Nici Iașii nu sînt scutiți de Popeștii lui. Avem și în Iași 9 Popescu și 6 Popovici. In total 15. Ei bine, fatalitatea a făcut ca în jurul d lui Greceanu să se concentreze 5 Popovici din 6; și 7 Popescu din 9.

Iată de ce ziarul local al d-lui Greceanu, de o bucată de vreme nu era zi lăsată de D-zeu să nu înregistreze cîte o nouă numire a Popeștilor. Nici o altă grupă de membri ai partidului d-lui Greceanu n'ajunsese la conștiința solidarității, ca Popeștii. Ei în club ocupă un anumit loc, fac conciliabule împreună, își discută ei în de ei interesele și au ajuns să facă chiar stat în stat, bisericuță aparte cu fanionul lor.

Și cum în clubul d lui Greceanu au început a se forma nemulțumiri, și a se ridica criticile nemulțumiților, cele întâi protestări s'au ridicat contra acapărării Popeștilor.

La banchetul dat, din ordin Inalt— Popeștii au fost clasați de o parte și au avut și ei organul lor de comunicare. In special Universitatea a devenit grecenistă prin toți Popovicii ei.

Toate celelalte familii de politiciani au ramas în minoritate. Ce-mi reprezintă mie astă zi un A. D. Holban? Un răsuflat! Ce mi ți-e astă-zi unchiul Mateiu?—Un nenulțumit și visător! Ce mi-s atîția corifei junimiști? valori trecute, uzate. Acum circulă Popeștii.

Dl. Greceanu și-a făcut chiar o cabală din Popeștii d-sale. Prietenii reci ai d-sale i-au jucat de cîteva ori festa. Cum d-sa are telefon, numai odată zurrr, la telefon. Alllò! allò!—Cine-i! — Popescu—care Popescu? Popescu I. V.— Pardon; Popescu V. I.?—Nu; Popescu I. V.; Ce poftiți? — A venit la mine Popescu V. I. și ne-am sfătuit să cerem în de comun acord ca să nu fie nesocotit colegul nostru Popescu I. în dreptele lui cereri.—Așaa!—Da;—Vom regula.

Toți Popeștii umblă buluc unul pentru altul. Se creiază o vacanță la o școală, aleargă toți ca să se dea locul unui Popescu; se svonește de o demisie a altui profesor, pe dată clica aleargă să ceară plasarea altui Popescu.

In clubul grecenist e o mare ferbere contra avîntului ce s'a dat tuturor Popeștilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Amorul-egoism

Dacă noțiunea de libertate nu poate merge alături de noțiunea de iubire,— cum oare o idee prozaică, bună oară ca acea de „răzbunare“ — ar putea să se asocieze cu sentimentul iubirii?

Punem această întrebare în legătură tot cu problema mult discutată a pretinsului „amor liber“, erijat în sistem, ori în ideal.

Asociația e posibilă cu toate aceste! Sentimentul iubirii se împacă prea bine cu ideea răzbunării, — fie a răzbunării sociale, fie a răzbunării personale. Și aceasta pentru motivul că amorul este, înainte de toate, egoist. Egoist până la hotarele cele mai greu de închipuit; egoist până la micime, până la cruzime. O vorbă celebră a și sintetizat, sub forma unei definițiuni, amorul drept un „égoisme à deux“.

Și dacă definiția mult mai nouă dată de Faguet: „Amorul este dorința de a fi iubit“—e dreaptă, ea trebue întregită în feliul acesta: „e dorința cuiva de a fi iubit numai el singur.“ Altruizmul nu are loc în această materie și în virtutea unei tradiționale educațiuni, cineva —fie femee ori bărbat — se crede iubit, *numai* dacă descopere la celalalt urmele unei... gelozii, așa cum lumina se recunoaște din prezența umbrei.

Insuși fondul psihic al dragostei este o manifestare adînc egoistă. Iubim în cineva propriile noastre plăceri, propriile noastre dorinți, propriile noastre mîndrii, propriile noastre instincte și senzații.

Acum cîte-va zile ascultam povestirea unei „mici“ drame familiare, într'un mediu de oameni simpli. O soră căină soarta unei alte surori, în legătură cu un menagiu puțin fericit.

„Și dacă ai ști, domnule, ce strașnic îl iubește, cu toate aceste“!

Era vorba de o foarte tînără femee, abia măritată și fără vr'o experiență în viață. Și mi se părea naivă această încheiere a povestirii, căci în împrejurările date nu era iubire propriu zisă, ci mai curînd dor de iubire,— dorință de a gusta iubirea,—mulțumirea egoistă de a fi în rînd cu toată lumea și de a nu fi înfrîntă, de a nu suferi rușinea publică legată de constatarea că o femee tînără *nu* este iubită.

Și ceea ce tînăra femee de 20 de ani, lipsită de experiență, avea egoismul de a lua drept iubire irezistibilă, — e o formă a marelui instinct de egoism suprem și pe care-l poartă și l hrănește în suflet,—întreg sexul și întreg, se crede biruit în înfrîngerea fie-cărui amor femeesc în parte, sa crede umilit în fiece umilință a vre-unei femei.

De aci apariția temporară a unor semețe încercări de a „sili“ sexul tare la statornicie în iubire. De cît, asemenea rezultate nu se obțin nici odată cu ajutorul unor *Ligi* de luptă ori de rezistență.

Rodion

„Vrîsta primejdioasă...“

Să fie oare marele succes de librărie pe care l'a avut cartea d-nei Karin Michallis motivul că scriitoarea daneză s'a hotărît să dee la lumină, după atît de puțină vreme, a doua parte a romanului?

Ori să fie — că scriitoarea a simțit trebuința de a mai spune ceva în această vastă și vagă materie psiho fiziologică, atinsă în zisul roman?

A doua parte se va întitula: „Elsie Lindtner“. Se știe că acesta e numele eroinei mult senzaționalei cărți; eroina care a petrecut, sub ochii cetitorilor, atîtea zile și atîtea.. nopți de gînduri și de meditări; eroina care a scris atîtea scrisori duioase și a exprimat, în ele, atîtea ciudate reflecții.

E deajuns să amintim cîteva din ele, cari au fost relevate ca între cele mai stranii, sau — poate — între cele mai originale. E atîta înrudire între originalitate și ciudățenie!

*

„Nici un bărbat nu cunoaște vre o femee“..

„Dacă bărbații ar bănui măcar ce se petrece în noi, femeile, îndată ce-am trecut de patruzeci de ani, ar fugi de noi ca de ciumă sau ne ar omorî în bătăi ca pe niște cîini turbați“...

„Domnește între sexe o vrăjmășie ireductibilă. O ascund toți, pentrucă e comod așa; dar vrăjmășia nu desarmează, chiar în clipele supreme cînd cele două sexe își confundă destinul. Pentru o femee care cunoaște pe femei, i-ar fi ușor să dovedească acest lucru; și orice femee, care o va asculta singură, fiind numai amîndouă singure, îi va da dreptate. Dar dacă vre-un bărbat ar interveni pe neașteptate în conversație, pe dată cele două interlocutoare s'ar uni pentru a zdrobi adevărul sub picioarele lor ca pe un șarpe veninos“...

„Bărbații pot fi sinceri față de ei înșiși și față de alții; femeile nu pot. Ele sînt viciate încă din naștere. Mai tîrziu, educația le corupe și mai mult, mai apoi întîlnirea cu alte femei, și, în cele din urmă, chiar căsătoria“...

„O femee poate iubi pe un bărbat mai mult decît viața sa, îi poate sacrifica timp, sănătate, existență. Dar ea nu i se poate încredința lui, dacă e într'adevăr femee“...

„Intre sexe nu e numai profunda, veșnica vrăjmășie, ci și abizul de nepătruns al neînțelegerii reciproce“...

Și acum iată o definiție a surîsului:

„Surîsul e un limbagiu cunoscut numai de noi singure. Surîsul nostru traduce instinctele, viițiile noastre; el reflectă virtuțile noastre; el e cea mai bună expresie a vague-ului, a golului care există în noi“.

*

Dar mai mult încă decît prin aceste mici paradoxe, cartea a impresionat prin noutatea situațiunii, prin surpriza unei teme cu totul originale, inventată pentru a analiza viața sufleteacă a unei femei — a unei, ori a femeei în general? — sub înrîurirea unei complete singurătăți și sub influența vrîstei

critice, — a acelei „vrîste primejdioase“ cînd femeea încetează de a putea domina prin însuşirile fizice esenţiale.

Marcel Prévost — care laudă cartea d-nei Michaëlis şi a tradus-o şi limba franceză — observă că o situaţie identică se găseşte într'o nuvelă a lui Octave Feuillet.

Dar acţiunea, analiza, încheierea sunt altele în cele două lucrări.

Romancierul Prévost, într'un studiu recent asupra zisei lucrări, găseşte că succesul cărţei trebue căutat mai cu seamă în caracterul scrierei însăşi. Spre deosebire de toate scriitoarele franceze de astă-zi cari au drept ideal, năzuinţa de a sămăna cît se poate mai mult cu scriitorii-barbaţii şi prin stil şi prin compoziţie şi prin pseudonime, — romanciera daneză a ştiut să rămînă femee; a ştiut să scrie ca o femee despre femei şi aşa cum nu poate scrie un barbat.

Şi în această sinceritate, în această francheţă, vede Prévost forţa care a imprimat lucrării caracterul de noutate şi i-a asigurat un succes enorm.

*

S'ar putea ca partea a doua a romanului să aducă o mică... decepţiune.

O decepţiune va fi în tot cazul pentru acei cari s'ar aştepta la niscai-va senzaţiuni de anumită natură — aşteptate în urma unora din indicaţiile cam brutale ale d-nei Michaëlis.

In a doua parte a cărţii Elsie Lindtner — care la sfîrşitul primei părţi era pe punctul de a interprinde o lungă călătorie de... uitare — ni se arată mai calmă, mai potolită; ea scrie mişcătoare şi poetice scrisori amicilor şi amicelor sale. Cele mai frumoase pagini le formează seria de scrisori pe cari Lili Rothe le-a adresat iubitului său, dar pe care nu le-a expediat.

In cele din urmă Elsie Lindtner se înduioşează de soarta unui biet copil orfan găsit pe stradă şi pe care-l a doptă. Intrînsul găseşte toată fericirea ei şi îşi cheltueşte toată vigoarea instinctelor ei materne.

Toată această a doua parte a romanului e pătrunsă de o linişte o senină-tate minunată, e de o paşnică resignare care impresionează în chip duios. Se pare însă că soarta şi actele eroinei Elsie Lindtner vor forma încă obiectul unor alte romane ale aceleiaşi scriitoare daneze. E lucru firesc. Nici o altă eroină a vreuneia din cărţile anterioare n'a fost pentru Michaëlis atîta de aducătoare de noroc.

A.

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INCEPE SĂ BATĂ IN RETRAGERE

Tomas Robert Malthus — şi nu *Robert Malthus* cum îi zice d. Cuza în „N. R.“ — a fost acuzat de plagiat, *a fost un plagiator*, ţipă cu indignare d. Cuza. Şi cu toate acestea, zice d-sa, opera lui *Malthus*, a cărei cea mai bună traducere a apărut la 1852 Ed. Guillaumin sub titlul: Essai sur la principe de population, este o operă originală.

De ce a fost acuzat *Malthus* de plagiat? De ce opera lui este *originală?* Iată două întrebări la care încearcă d. Cuza să răspundă şi de cari mă voi ocupa şi eu.

Malthus a fost acuzat de plagiat pentru că *elementele teoriei* lui se găsesc la predecesori de ai săi, cum sînt de pildă: *Ortes* şi *Towusénd*. Cu toate aceste *Malthus* este *original*, pentru că „din elementele răzleţe ale gîndirei asupra subiectului, *el a format un sistem de cugetare, care este numai al lui, prin logica şi erudiţiia cu care e întocmit*“.

Şi pentru a dovedi aceasta, plagiatorul recurge la atestaţiile lui *Robert von Mohl* şi *Luigi Cossa*, cari afirmă *originalitatea* operei celebrului pastor, tocmai din cauza *sistemului de cugetare propriu*.

Aş putea să mă mărginesc a zice că atestaţiile lui *von Mohl* şi *Cossa* nu sînt convingătoare; întru cît se pot cita *alte* atestaţii, ale altor autori de o valoare nediscutabil mai mare de cît *Mohl* şi *Cossa*, şi cari susţin *contrarul*. Aşa de pildă *Karl Marx*, care împreună cu *Fr. Quesnay* şi *Adam Smith* sînt spiritele cele mai profunde ale ştiinţii economice, spune că opera lui *Malthus* este un *plagiat neruşinat*. Şi iată în ce termini se exprimă *Marx* despre opera lui *Malthus:*

„Dacă cetitorul ar pomeni de Mal-
„thus al cărui *Essay on Population*, a
„apărut la 1798, i-aşi aminti, că a-
„ceastă scriere în prima ei formă,
„nu-i de cît *un plagiat superficial de*
„*şcolar în stil declamator de popă* (ein
„schülerhaft oberflächliches und pläf-
„fisch verdeklamirtes Plagiat) din *De*
„*Foe, Sir James Steuart, Townsend,*
„*Franklin, Wallace* ş. a. m. d. şi că
„*nu conţine nici o idee originală* (sel-
„bstgedachten)“. Das Kapital ed. V-a Vol. I pag. 580 nota 75.

Şi Marx nu-i nici von Mohl, nici Cossa; ci unul dintre cugetătorii cei mai geniali, pe cari i-a avut omenirea; un economist, despre a cărui valoare cei mai înfocaţi adversari nu se ating. Iată de pildă ce zice însuşi d. Cuza despre acest genial economist:

„..Karl Marx, care prin *adîncimea*
„*cercetărilor sale s'a pus în fruntea e-*
„*conomiştilor moderni*“... (Poporaţia
pag. 320)

iar mai apoi:

„De altmintrelea, ori cîte critici i
„s'ar aduce, trebue să recunoaştem
„în Karl Marx *pe unul dintre cei mai*
„*geniali cugetători ai timpurilor moder-*
„*ne*“. (Poporaţia pag. 353)

Ei bine, acest „genial cugetător al timpurilor moderne“ susţine că opera lui Malthus este un *plagiat neruşinat* (schamlos), că nu conţine nici o idee originală.

Iar *Eugen Dühring*, un economist care prin lucrările sale ocupă un loc de frunte în ştiinţa economică, zice despre Mathus şi opera sa:

„Dacă în scrierea lui Malthus ar
„predomina o idee ştiinţifică chiar
„greşită, ar fi necesară o critică co-
„respunzătoare şi nimic mai mult.
„Nu avem însă de-a face, de cît o
„*vădită monstruozitate morală şi încă*
„*de cea mai urîtă spţă*, care ea în-
„*săşi* se acopere cu mantia moralei.
„(Kritische Geschichte der Nationalö-
„konomie und des Socialismus, ed.
„4a. pag. 189).

Şi iată acum ce spune şi Fr. S. Nitti:

„Dar umilul călugăr veneţian *Gia-*
„*mmaria Ortes*,, care a fost poate cel
„mai mare economist italian, între-
„văzuse mai bine decît oricare altul,
„în liniştea senină a chiliei sale, i-
„potezele pesimiste cari-l făcură mai
„urziu nemuritor pe Malthus. Cîteva
„pagine din *Ortes* par a fi *exact a-*
„*semănătoare* celora ale lui Malthus:
„el prevede totul, *progresia geometrică*
„*a populaţiei* şi *progresia artimetică a*
„*subsistenţelor*, acţiunea preventivă *a*
„*omului şi acţiunea represivă a naturii*.“
„(*La Population et le Système social, pag. 18*).

Iată ce se spune despre *originalul* Malthus. Nu numai *elementele teoriei* populaţiei, ci chiar *formularea ei* se găseşte în opera lui *Ortes*. Şi dacă ar fi locul să facem o analiză mai serioasă a operei *teoretice* a lui Malthus, apoi ar fi uşor de demonstrat, că gloriosul pastor n'a adus *nimic nou* în chestia populaţiei, nici ca *elemente principale* nici ca *sistematizare logică* a elementelor stabilite de premergătorii săi. Şi o dovadă mai mult de nimicnicia operei *teoretice* a lui Malthus sînt *celelalte scrieri ale* sale, de o mediocritate patentă, cum sînt: „Principii de economie politică“; „Definiţiunile în economia politică“; „Cercetări asupra naturii rentei“, cari abundă de naivităţi, erori şi idei în vădită contradicţie *chiar cu sistemul seu de gîndire* din: „Incercarea asupra Populaţiei“ atît de celebră şi de *originală*. Asupra acestor din urmă scrieri ale „genialului“ Malthus, d. Cuza nu va putea culege o singură atestaţie binevoitoare.

Cu toate acestea se naşte o întrebare Malthus n'are nimic *propriu* în opera sa despre populaţie? Ba da.

Malthus a adunat un bogat material de la un mare număr de popoare, în sprijinul tezei lui Ortes şi a celorlalţi pe care şi-o însuşise. De altfel aproape toată lucrarea lui, nu-i de cît expunerea acestui material şi interpretarea lui conform tezei puse în primele ei pagine.

Dar, ori care ar fi meritul lui Malthus din acest punct de vedere, despre *originalitatea sistemului său de gîndire nu poate fi vorba*.

Sistemul de gîndire nu e al acelui ce l întăreşte prin fapte şi observaţii culese, ci al acelui care l *preconizează* chiar dacă nu-l dovedeşte. Iar dacă Malthus a avut atîta cinste, atîta glorie din partea contemporanilor săi, cauza trebue căutată în interesele economice şi politice ale industrializmului, şi în special ale industrializmului englez, care găsea în teoria „malthusiană“ un sprijin teoretic foarte important. Aceasta este opera şi originalitatea lui Malthus, la atît se reduce ea. Iată de ce, cu drept cuvînt s'a zis, că Malthus este un plagiator. Fie mîngîiat d. Cuza, că stă alături de un om care dacă n'a fost mare prin ştiinţa lui, a avut însă o foarte întinsă *suprafaţă*.

Cum e însă cazul lui *Friederich List*? Aici chestia se schimbă.

Nu voi intra în detalii, pentru că nu în articole de gazetă şi în scopuri de polemică se poate vorbi pe larg despre asemenea chestii, cu atît mai mult cu cît activitatea ştiinţifică a lui List este intim legată de activitatea lui *cetăţănească*, *politică*, care este atît de bogată şi în fapte şi în rezultate, în cît o simplă schiţare a ei ar necesita un spaţiu prea mare.

In cîteva cuvinte însă: *Fr. List* este un *economist practic*, de o netăgăduită valoare. Lucrarea lui principală: Das Nationale Systeme der poltischere Oekonomie 1841, care a fost tradusă şi în româneşte la 1837 de d. I. N. Papiniu este o operă de economie politică *practică* nu teoretică. Aproape toată opera lui List este consacrată unor chestiuni, de mare importanţă pentru economia politică, cu care sînt în strînsă legătură; dar chestiuni nu de *teorie* economică ci de *politică* economică.

Aşa de pildă: chestiunea *protecţionizmului în opoziţie cu liberul schimb;* chestiunea *uniunii vamale germane* (zollverein); chestiunea *industriei şi a navigaţiunii comerciale; politica continentală; politica comercială a Germaniei* etc. etc... chestiuni de *practică* economică, foarte interesante, dar cari nu pot fi însăşi teoria ştiinţii. E natural, ca uneori List să atingă şi chestiuni de teorie, dar *nu teoria* a fost obiectul principal al studiilor sale.

Şi acum, dacă adăogăm şi activitatea politică a lui List, cu toate mizeriile ce a îndurat acest om genial — în treacăt fie zis, List a suferit şi închisoare, căci era rău certat cu poliţia, care dădea referinţe rele asupră-i — lupta lui uriaşă pentru înfăptuirea ideilor sale şi în special a Zollverein-ului german, ne putem da seama, că List nu este un *teoretic*, ci un economist *practic* de mare valoare.

Aş putea să aduc multe atestaţii în argumentarea susţinerii mele. Vreau însă să-i fac plăcere d-lui Cuza, reproducînd un citat utilizat chiar de dînsul.

Iată ce zice *Wilhelm Roscher*:

„Importanţa teoretică mare a lui
„Fr. List nu poate fi înţeleasă decît
„pe baza *importanţei lui practice încă*
„*şi mai mari*. Pentru o mulţime de
„*chestii practice* din cele mai impor-
„tante, economice şi de stat ale tim-
„pului nostru, el este cu adevărat
profet.“

Importanţa *practică* a lui List este mult mai mare de cît cea *teoretică*, şi „pentru o mulţime de *chestii practice*“, List a fost un „adevărat profet“. Iată adevăratul înţeles al operei lui List şi locul pe care-l ocupă el în economia politică.

Şi dacă List nu este un mare *teoretician*, ci mai ales un mare economist *practic*, apoi desigur că de plagiat *nu poate fi vorba*. *Elementele teoriei* nu au ce căuta, căci List n'a făcut teorie economică decît *ocazional* şi *întrucît* îi era necesară pentru studiarea chestiunilor practice de cari era preocupat. Iar întrucît priveşte *elementele teoretice*, cari evident trebuesc să fie punctele de plecare ale soluţiunilor practice, este indiferent dacă se găsesc sau nu la alţii. *Originalitatea* lui List e în soluţiunile propuse asupra unor chestii de practică economică, şi mai ales asupra oportunităţii, necesităţii şi efectelor lor. Şi din *acest punct de vedere* List este *original*, şi cu drept cuvînt unul dintre cei mai mari economişti ai Germaniei.

Pe cînd Malthus este un *plagiator*, pentru că şi-a însuşit teoriile *altora*; List este un economist practic *genial*, pentru că a propus şi a luptat pentru o sumă de măsuri de ordin practic, cari realizindu-se au contribuit la prosperitatea economică a Germaniei.

Dar ce are a face *plagiatul* lui Malthus sau *originalitatea* lui List cu cazul Cuza? N'are de-a face. Fiindcă însă plagiatorul de la Universitatea de Iaşi le-a adus în discuţie, spre a şi pune premisele argumentaţiei sale cu privire la partea finală a „Poporaţiei“, în numărul de mîne voi arăta cît de şubrede sunt încheierile ce scoate el din aceste două cazuri speciale.

Em. Socor

Litere-Ştiinţe-Arte

Un Rege wagnerian.—In aceste din urmă zile s'a scris iarăşi foarte mult asupra nefericitului fost Rege al Bavariei, Ludovic II. Prilejul a fost dat de cartea nou apărută în editura „Librairie'Nationale“ din Paris, sub titlul: „Un roi Wagnérien“:

Avem aci istorisirea făcută cu tot sîngele rece necesar, cînd e vorba să se studieze existenţa acestui prinţ idealist „exploatată pînă aci de tot ceea ce literile franceze numără ca romantici întîrziaţi“... Portretul acestui rege e aci poate cel mai complect şi adevărat.

Asupra relaţiilor lui Ludovic II cu Wagner, asupra atitudinei lui la 1870, asupra mersului „nebuniei“ lui, şi asupra morţei lui tragice, autorul ne dă toate datele sever documentate şi cu o exactitudine cu atît mai preţioasă cu cît se brodise în jurul acestui personagiu o mulţime de legende cari se băteau cap în cap.

Toate evenimentele mai de seamă din viaţa ciudată a acestui rege sunt puse la lumină.

Se ştie că Ludovic II devenit rege la 18 ani, îi şi oferi lui Wagner să se stabilească la München. Acesta nu mai aşteptă mult.

Bătrîn cum era, de 50 de ani, plin de datorii, veşnic turburat de grija zilei de mîine, cu certurile sale în teatru, primi pe dată. Familia tînărului rege, alarmată, hotărî să-l izoleze însurîndu-l.

Candidaţii partidului conservator-democrat în alegerile parţiale pentru Cameră din Ilfov sunt:

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

Se şi logodi chiar cu principesa Sofia, sora împărătesei Elisabeta a Austriei. După logodnă, însă, într'o bună zi, ciudatul rege arde toate scrisorile, toate amintirile şi svîrle bustul logodnicei pe fereastră!

Interesant de asemenea e rolul regelui Ludovic în războiul de la 1870 şi după războiul la confederarea statelor germane.

Paginile apoi în care sînt descrise zilele din urmă ale vieţei regelui şi în special moartea năpraznică şi încă misterioasă petrecută în acel lac al misteriosului castel de Berg, formează subiectul celei mai sfîşietoare drame din veacul trecut.

*

In două piese ale unor autori germani cinematograful joacă un rol principal. Ambii autori au publicat din timp acest detaliu, ca să nu fie acuzaţi de plagiat.

*

Apropos de plagiat. După ce a scăpat de boicotul cu baroneasa E. Mazzetti, dramaturgul Karl Schönherr este acuzat acum că ar fi plagiat din.. Wilhelm Tell al lui Schiller.

...Să fie un emul al amicului nostru A. C. Cuza?

*

Senatul oraşului Hamburg a hotărît întemeiarea unei universităţi în acest oraş.

*

Chestiunea rîdicării unui monument lui Heinrich Heine la Frankfurt a. M. —definitiv hotărîtă de astă dată—inspiră unui scriitor berlinez comparaţia între Heinrieh Heine şi Dante. El arată cu cîtă asprime genialul poet italian a scris în contra oraşului său natal, ce invective teribile a aruncat asupra Florenţei, chemînd asupra ei, în versuri de foc, nu numai antipatia lumei, dar—la un moment dat—şi forţele duşmane. Căci Dante a apelat la Impăratul Heinrich al Germaniei ca să vină să dărîme oraşul Florenţa. O crimă de înaltă trădare.

Cu toate aceste Florenţa i-a onorat geniul printr'un monument de marmoră şi reclamă neîncetat să-i se redee cenuşa ilustrului său poet.

Düsseldorf, oraşul natal al lui Heine — crede acel critic — va imita cîndva exemplul Florenţei.

*

In 1911 va fi organizată o mare expoziţie de artă la Berlin.

*

STRUNA ZILEI

BOALA ŞI DIPLOMAŢIE

De oarece Impăratul Franz Ioseph sufere de răguşală, s'a contramandat vizita Regelui Serbiei la Pesta.

Ziarele.

Termenii cam diplomatici
Lasă 'n spirite 'ndoială...
Răguşit e Impăratul
Ori e altfel de... răceală?

INFORMATII

❑ Cînd eşti director al *Evenimentului*. Citim în *Evenimentul* de ieri, p. III, col II: aliniatul de pe urmă:

Mişcarea *a primit ordin să-l califice pe prefectul Stroja de „grăgdier“*, ca şi cum *d. căpitan Stroja* ar mai fi director sau membru în comitetul de redacţie *al* Evenimentului“.

Ergo: d. Stroja nu poate fi supranumit cum e scris mai sus, fiindcă nu mai este director al ziarului, dar a fost aşa cînd era director şi ar mai fi şi acum — dacă ar fi director.

Dar cum nu mai este — a scapat.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a invitat serviciul sanitar local, de a o înştiinţa imediat de orice donaţiuni ce va primi, fie în bani, fie în obiecte.

❑ *Evenimentul* a ajuns să convoace mărturii, pentru a stabili, ceea ce ziarul grecinist a desminţit el singur, că aducerea apei la Iaşi se datoreşte d-lui Grecianu.

Pentru astăzi invoacă mărturia lui Aristot. Mîine va invoca pe acea a Thaliei, zeiţă pe lîngă care d. Stamatiu are mare trecere dramatică.

❑ D. Isidor Cohn, fost amploiat la casa mea de Bancă, părăsind pe ziua de ieri serviciul, încunoştiinţez prin aceasta că-i revoc procura ce i-am fost încredinţat-o.

M. Diamant

❑ *Eri s'a votat legea, anunţată de noi, mai de mult prin care fie-care secţie a Curţii de Apel se va compune din şase consilieri şi un preşedinte, iar unul din consilieri va fi delegat procuror general.*

❑ Cîntăreţii şi paraclisierii din Iaşi, întruniţi sub preşedinţia d-lui Gh. Constantinescu, vice preşedinte, au ascultat discursurile acestuia şi al protoereului judeţului, cari au îndemnat pe societari la frăţie şi concordie.

❑ **Elegantele telefoniste.**—*Iată cuprinsul circulării directorului general al Poştelor, circulară care protestează contra eleganţei exagerate, în îmbrăcăminte şi peptănături, a telefonistelor din Bucureşti:*

De şi, în mai multe rînduri, s'au dat ordine circulare prin care s'a atras atenţiunea femeei cu privire la îmbrăcămintea şi ţinuta ce trebuie să aibă în serviciu, totuşi constat că cele mai multe din ele continuă a se prezenta îmbrăcate în costume luxoase, cu pieptănături exagerate, fardate şi cu diferite bijuterii la mînă şi la gît, ţinută care este cu totul nepotrivită pentru demnitatea serviciului.

Pentru ultima oară oblig pe şefii respectivi a pune în vederea funcţionarelor femei, că, cu începere din ziua de 20 Aprilie st. v. c., vor trebui să poarte în serviciu un sorţ comod de culoare cenuşie, cu mîneci largi şi manşete închise, cu care se va îmbrăca peste costum, care se recomandă a fi cît se va putea de modest şi de culoare închisă.

De asemenea se vor interzice cu desăvîrşire pieptănăturile extravagante, fardările şi alte exagerări, care nu sunt compatibile cu poziţiunea modestă şi serioasă ce trebue să aibă o amploiată.

❑ **72 (şaptezeci şi două)** reprezentaţii a dat pînă acum la Teatrul Liric din Bucureşti excelenta trupă de operă italiană care-şi va începe la Iaşi reprezentaţiile la 26 Aprilie a. c. cu *Puritani* în care celebra divă de la Scala din Milano **Dora Domar**, *o celebritate mondială*, are o creaţiune sublimă. Au fost săli arhipline şi succes mare. Trupa vine cu **orchestra ei proprie**, *compusă din 30 elemente*, aceiaşi orchestră care a cîntat şi la cele 72 reprezentaţii de la Bucureşti, neangajînd nici un element din Iaşi pentru complectare, orchestră condusă admirabil de maestrul Giovanelli.

Tenorii *Sontarelli*, *Perico*. Baritonii *Modesti*, *Marii*. Başii *Vecchioni*, *Manceri*, sunt artişti de mare valoare care fac cinste Italiei.

Celebra **Dora Domar** obţine în **Puritani** şi **Traviata** un succes colosal. Ie o *Traviată incomparabilă*.

Cum această trupă interpretează **Aida** *n'a fost încă interpretată de nici o trupă străina ce ne-a vizitat.*

M-me **Butterfly** de Puccini se reprezintă *pentru prima oară la Iaşi.*

Un repertoriu ales şi o trupă excelentă în frunte cu Dora Domar, care vor procura ieşenilor 4 seri de desfatare artistică menită să închidă stagiunea artistică din anul acesta în chip strălucit.

❑ **Un paşaport Veneţian din 1777.**— Noi Bortolamio gradenigo 2 a cav. per la Serenissima republica di Venezia ec. Bailo alla porta ottomana. Facciamo ampla ed indubitabita fedequalmente *Scarlato Venier* (statr. ord. multo nevo) da Venezia e suddito della Serenissima republica di Venezia, e come tale stà notato del libro de suddità e protetti, esistente nell' offizio della segretaria nostra, e la prezente valerà per mesi sei e non piu in quorum.

Pera, di Constantinopli, l. m. Novembri 1777.

Bartolomeo Gradenigo, bailo (m. p.).
Bactazon Seqretario

Familia Venier s'a stabilit apoi în Iaşi, unde a ocupat casele de azi a d-nei I. Vrânceanu strada Sărărie, colţ cu strada Săvescu. Un urmaş — nepot — a lui Alex. Venier medic şi farmacist Venezian in Pera şi apoi în Iaşi, e d. Lucachi Venier din Bacău, care posedă 5 paşpoarte vechi italiene ale bunului său Alex. Venier şi moş, Scar'ato Venier, între 1774 şi 1784. Gh.

❑ Un viu schimb de vorbe a avut loc, cu prilejul judecării unui proces, între judecătorul de instructie, N. Radovici, care prezida audienţa şi avocatul Remus Şoarec.

Cazul fiind reclamat ministrului de avocat, inspectorul tribunalelor, d. Panaitescu, a anchetat afacerea, Duminică şi Luni.

❑ Domnul căpitan C. Stavăr, fost comandant al jandarmilor rurali la Iaşi, actualminte la Huşi, a fost înaintat maior.

De ce n'a fost înaintat actualul comandant Corjescu?

N'are vrîsta cerută de lege?

Ultime INFORMAŢII

❑ *Deună zi în cabinetul epitropilor Spiridoniei, s'au certat doi epitropi, unul din ei aducînd pîră celuilalt, că ar furnisa ştiri* Opiniei.

Astăzi dîndu-se desminţire unor informaţii ale noastre privitoare la spital, desminţiri cari în nefericita lor redactare, confirmă ştirile noastre, ni se aduce acuzarea că pe noi ne informează fostul chelar al Eforiei.

In faţa acestei nedumeriri, noi facem apel la gentila Olimpia Moldovanul, care pare după nume, a fi şi fată şi băiat şi care se indeletniceşte cu biografierea epitropilor, să ne răspundă dinsa: cine ne dă informaţii: fostul chelar, sau unul din epitropi?

❑ *Intăia chestie ce se va discuta la congresul Camerei de comerţ va fi propunerea Camerei de comerţ de Botoşani, de a se putea cere şi declararea agriculturei în stare de faliment.*

❑ **Consiliul de igienă al oraşul a fost convocat să se întrunească la 25 c.**

❑ *Administraţia financiară din din Iaşi a fost înştiinţată, că taxa de 20 lei anual, pe cari o plătesc ţaranii ca plată pentru strajă, a fost desfiinţată.*

Telegrama de desfiinţare a taxei este semnată de d. P. P. Carp, care voeşte să dovedească că măsura intră în capitolul ieftenirea traiului.

❑ *Intrarea în Turcia a ţiganilor, venind din Romînia, a fost oprită de ministerul de interne al Turciei.*

Consulatele turceşti din Romînia, au fost înştiinţate, în consecinţă, să nu mai vizeze paşapoartele ţiganilor din Romînia, cari voesc să călătorească în Turcia.

❑ *Ministrul de interne, care a lasat în disponibilitate, pe ziua de 1 April, un număr mare de secretari comunali, va reintegra acum pe acei, cari vor avea bileţele de la puternicii zilei.*

❑ *Un grecinist (nu junimist), ne roagă să punem d-lui G. Cristofor, următoarele întrebări complimentare, privitoare la clădirea ce o face: 1) dacă este adevărat, că d. Cristofor, membru în comisia interimară fiind, stăruise să-i se lase mai ef tin toxele de clădire — ceea ce nu s'a putut face, existînd referat de pe timpul administraţiei comunale trecute; 2) dacă este adevărat, că d. Cristofor clădeşte şi nişte magazii, pentru cari n'a achitat taxe şi cari se clădesc în contra dispoziţiilor regulamentare, care permite să se facă numai magazii din cărămizi, în zona 1 a oraşului, pe cînd d. Cristofor le face din lemn.*

Nu ne îndoim, că d. Cristofor va spulbera şi aceste două învinuiri ale prietenului său politic.

❑ **Corespondenţa în chestia statuei.** —*Hotărirea luată de comitetul pentru rădicarea statuei lui Vodă Cuza, a fost urmarea unei corespondenţe între d. Ghica Deleni şi administraţia comunală.*

D. Ghica Deleni, vesti administraţia comunală, că doreşte să înceapă aşezarea statuei în piaţa nouă şi ceru cuvenita autorizaţiune. La aceasta răspunse d. D. Grecianu, refuzînd autorizaţia cerută, pe motiv că opinia publică cere ca statuia să fie aşezată în piaţa Unirii.

Pentru a linişti lucrurile, d. Grecianu propuse comitetului două soluţiuni: sau să se numească o comisie de arbitri, sau să se predeie statuia comunei, care s'o aşeze în piaţa Unirei.

După cum am mai aratat, comitetul Cuza-Vodă a respins propunerea unei comisiuni de arbitri, şi a consimţit, nu a preda statuia comunei, dar a o aşeza în piaţa Unirii, dacă pînă la 1 Iulie administraţia comunală va fi făcut fondaţiile cuvenite în piaţa Unirei, în schimbul fundaţiilor făcute de comitet în piaţa nouă.

In senzul celor de mai sus, administraţia comunală a primit astă-zi adresa comitetului.

❑ *Domnul Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, a sosit astă zi dimineaţă în Bucureşti, venind din străinătate.*

❑ Administraţia comunală din Focşani, în voinţă de a-şi căpătui unii partizani, a creat unele posturi, care vor rămîne de pomină.

Ast-fel a creat şi numit un inspector al Teatrului, cu toate că Teatrul Pastia nu e gata şi multă apă va mai trece pînă ce va fi mobilat şi pus în stare de a funcţiona.

Neputînd numi medici comunali, de oare-ce aceste numiri depind azi de direcţia generală a serviciului sanitar, administraţia comunală a numit un inspector medical, post plătit din budgetul comunal şi contrar legei.

❑ Ajutorul de primar a ajuns să facă şi oficiuu de gardist.

De astăzi dimineaţă, a intreprins o vînătoare contra neguţitorilor ambulanţi, de la care cere să prezinte biletele de neguţitori ambulanţi.

De cînd lumea, operaţia aceasta delicată a fost de competinţa gardiştilor; acum a preluat-o tot d. Stamatiu!

❑ *Mişcarea* anunţă că d. G. Cristofor şi-a cumpărat un bilet permanent de clasa I pe C. F. R., în contul casei sf. Spiridon.

E foarte comod să călătoreşti pe contul altuia, dar ne miară de ce s'au cheltuit parale pentru biletul d-lui Cristofor, cînd singurul d'intre efori cu care stau de vorbă miniştri, este d. dr. Riegler, om cu multă trecere la centru, recunoscut ca prim-efor.

Domnul Riegler se află chiar astă zi în Bucureşti, pentru votarea împrumutului de 450,000 lei. Dacă nu este nici o nevoe de deplasarea d-lui Cristofor, de ce şi-a cumpărat bilet, cu banii eforiei?

Şi de ce usează de bilet în deplasările sale avocăţeşti, cînd deplasările i le plătesc clienţii?

❑ *In oraş s'au înregistrat două cazuri de variolă.*

❑ Domnul dr. Bogdan a telegrafiat decanului facultăţii de medicină din Iaşi, că s'a depus pe biroul Camerei un proiect prin care se creiază trei catedre nuoi la facultatea de medicină din Iaşi: de farmacologie, de bacteriologie şi de psihiatrie.

Telegrama d-lui Bogdan a fost afişată în vitrina societăţii studenţilor în medicină şi ca dovadă că d. Bogdan a voit să-şi facă reclamă fără să aibă habar de ce conţine proiectul, este că reclamagiul, în telegrama sa, vorbeşte de 3 catedre, oficiale fiind anunţate numai două.

❑ Procesul dintre societatea pentru exploatarea surselor de la Vichy şi societatea Şmilovici, pentru contrafacere de etichete, sorocit a fi judecat astă-zi, s'a amînat la 10 Iunie.

❑ Am anunţat că concursul pentru ocuparea clinicei regretatului dr. Botez, de la spitalul central al sf. Spiridon, s'a amînat la 1 Iunie.

Acuma concursul a fost din nou amînat la 1 Octombre, în vedere că în lunie profesorii sunt ocupaţi cu examenele.

❑ Domnul M. Carp, profesor în Iaşi, fiind scos de la catedra de limba romînă de la Liceul Militar din Iaşi, a cerut comandantului acelui liceu, încă în ziua de 31 Martie, să-i se comunice pricina înlocuirei sale, şi să se facă o anchetă, în caz dacă i se atribuie vre-o vină, în baza căreia înlocuirea a fost făcută.

De şi d. Carp a pus toată stăruinţa pentru a i se lămuri cauzele înlocuirei cari se pretează la comentarii şi dă naştere la tot felul de presupuneri — pînă astă zi n'a primit nici un răspuns, ceea ce dovedeşte, că a fost victima unei răzbunări politice, sistem foarte uzitat de actualul regim de moravuri „pure".

❑ **Universitare.**—D. I. Caragiani va redeschide cursurile de limba şi literatura greacă; astăzi Mercuri 20 Aprilie ora 2 p. m.

— D. Gregore Demetrescu, va deschide cursul de drept roman pentru studenţii anului 2., azi la ora 4 p. m., iar d. George Tabacovici, cursul de drept civil pentru anul III, l'a deschis azi dimineaţă.

— Cursul viitor de sociologie pentru candidaţii la doctorat va trata despre sociologia lui Gabriel Tarde.

— D. C. Coroi, îşi va desvolta conferinţele Joi, Sîmbătă, şi Marţi ora 4—5.

— D. M. B. Cantacuzino îşi va continua cursul de drept civil trei zile succesive, începînd de mîine Mercuri, ora 10 a. m.

❑ In postul vacant de sub-protoereu al judeţului Iaşi, va fi numit părintele Săvulescu.

❑ Tezele la examenul de capacitate se vor da la 22 Maiu; şi cum anul acesta nu toate şcoalele normale au clasa VI, ci numai şcoala normală „Vasile Lupu", şcoala normală Carol I din Cîmpu lung, examenul va ţinea foarte puţin.

Vor absolvi şcolile normale anul acesta cel mult 100 elevi.

❑ Pentru interpretare la examenul de capacitate al elevilor normalişti s'a ales Gr. Alexandrescu.

❑ Din Misterele oraşelor mari sau poliţiţa falşă este subiectul principal al noului program cinematografic care începe mîine seară Joi 21 April.

Misterele oraşelor mari este un roman contimporan anume compus pentru cinematograf de danezul Urban Gad şi pus în scenă de actorii „Revue-Theatrului" din Kopenhaga. Intreaga acţiune se desfăşoară în două părţi mari, cuprinzînd o jumătate a reprezentaţiei cinematografice.

Ca metraj acest film este mai mare de cît „Căderea Troiei" înscenarea grandioasă din programul trecut.

In partea II a din din „Misterele oraşelor mari" se desfăşoară: Dansuri scandinave.

Noul program conţine apoi: Pinea păsărelelor, cu d ra Napierkowska neîntrecuta celebritate de la opera mare din Paris — Rosalia şi Leontina la Teatru, scene extrem de hazlii — Trupa Alberti scene artistice sportive — Timpilă mîncînd carne de catîr nu-l mai poate astîmpăra nimene, comedie —Cum se fabrică bomboanele la Paris — Cea mai nouă apariţie din Pathé Journal cu cele mai importante ştiri şi sporturi din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Curse pe mare la Monaco— Ultimele creaţiuni ale modei pariziane — Raid de călărire la Paris — Sportul aviatic săptămînal etc. etc.

❑ Taxa de peron, la gara Galaţi, a fost desfiinţată.

De ce nu s'ar desfiinţa şi la Iaşi?

❑ **Judiciare.**—Individul Chedică, acuzat că ar fi comis un act bestial asupra femeei Eleonora Bîzgă din Cucuteni, a fost condemnat la trei ani închisoare de trib. s. I.

Astăzi, în apel, la s. I, sentinţa a fost în totul reformată şi Chedică achitat.

— Dosarul privitor la Tutunaru, poliţaiul oraşului Roman, dat judecăţii pentru ultragiarea d lui Stan, a fost repartizat la secţia II-a.

Termen se va pune ulterior.

— Aron şi Moise Şmilovici, inculpaţi pentru furt de vite şi falş în acte publice, au fost depuşi.

Camera de acuzare a respins apelul de eliberare.

A respins şi apelul lui Petru Gardinolof, acuzat de omorul ţăranului Pruteanu din Bivolari.

— Individul D. Sălăvăstru, din Botoşani, atentînd cu violenţă asupra unei fetiţe de 9 ani, a fost trimis în judecata Curţei cu juri.

Telegrame

Bucureşti 20 Aprilie

Candidatura d-rului Rakovski

Bucureşti.—Socialiştii vor susţine la alegerea parţială din Mehedinţi candidatura d-rului Rakovski.

Alegeri comunale

Bucureşti.—La alegerile comunale din Medgidia. Opoziţia conservator democrată şi liberală, va prezinta o listă în comuni, în frunte cu d. T. Golea

Inchiderea parlamentului

Bucureşti.—Parlamentul se va închide negreşit Vineri, seara.

Nemulţumiţii guvernamentali din Ploeşti

Ploeşti.— Nemulţumiţii guvernamentali au ţinut o consfătuire, în care au fixat candidatura d-lui avocat Ion Nicolescu la alegerile parţiale.

Un comunicat

Bucureşti. — Direcţia generală a serviciului sanitar, publică un comunicat, prin care arată, că în urma analizei făcute la laboratoriile din Galaţi şi Bucureşti, rezultă că moartea şobolanilor găsiţi pe vaporul „Sileze", nu se datoreşte ciumei.

In consecinţă s'a permis descarcarea vaporului.

NUMIRE

Bucureşti.—D. Oscar Chiriacescu director general al Monopolurilor statului a fost numit secretar general la ministerul de finanţe, în locul d lui Livescu care a trecut la curtea de compturi.

Examen de sub ofiţeri

Bucureşti.—Ministerul de răsboiu anunţă că la 25 Mai se va ţine la fiecare comandament, cîte un examen pentru sub-ofiţeri de administraţie, de clasa II-a.

Comisiunea de remontă

Bucureşti. —In comisiunea de remontă au fost numiţi d. colonel Zamfirescu, comandantul regim. 15 artilerie, ca preşedinte, în locul d-lui general Vălvoreanu; şi d nii loc.-colonel Coroiu şi căpitan Negulescu, ca membri.

Sinuciderea din Capitală

Bucureşti.—La otelul Carol, s'a sinucis aseară d. Victor Costopol, şeful portăreilor dir Tîrgovişteа.

In potriva lui Costopol se află deschisă o acţiuue penală, constatîndu-se în gestiunea sa o lipsă de 9000 lei.

Costopol depuse banii şi tribunalul înfirmase mandatul de arestare.

Procurorul nefăcînd apel, Costopol a fost pus în libertate şi se credea, că afacerea se va considera stînsă.

In ultimele zile, procurorul general, făcu apel la camera de punere de acuzare, care îl primise.

Costopol fiind în ajun de a fi arestat, se hotărî să-şi puie capăt vieţei.

In acest scop închiriă o odae la otel Carol. El avu grija să expedieze o scrisoare fratelui său.

Azi dimineaţă acesta primind scrisoarea, vesti autorităţile şi împreună porniră la Otelul Carol, unde spărgînd uşa găsiră pe Costofol mort, zăcînd într'un lac de sînge.

El îşi trase un glonte de revolver în timpla dreaptă.

Accidentul aviatorului Rozer

Mulhuse.— (Alsacio). Aviatorul locotenent Rozer pilotînd un aeroplan, a căzut. Starea lui e desperată. Aparatul s'a sfărîmat complect.

Un incendiu la Cherbourg

Bruxelles.—Un incendiu a isbucnit la o boiangerie în Fobourgul Cherburg. O femee şi doi copii au pierit în flacări.

Punerea în libertate a bănuiţilor vrajmaşi ai republicei

Lisabona.—Indivizi arestaţi în diferite puncte ale ţărei, ca vraşmaşi ai regiunii, au fost puşi în libertate, de oare ce nici un element serios nu a venit să demonstreze în cursul anchetei importanţa pretinselor agitaţii monarhice.

Intoarcerea expediţiei Japoneze

Sydney. — Expediţia japoneză antartică care a părăsit în Fevruarie noua Zelanda, a trebuit să se înapoeze din cauza sloiurilor de gheaţă. Vasul cu membrii expediţiei a sosit azi aci.

Tren atacat de insurgenţi

Paris. — Nevyorkherald află din Mexico că insurgenţii au atacat, alaltăeri în apropiere de Cuernavaca, un tren de călători ucizînd 4 oameni dintre care un rus numit Dr. Olren Seffers, un japonez şi un mecanic.

Cutremur de pămînt

Vierny. — Un cutremur de pămînt prelung, a fost simţit eri pe teritoriul Semiryecinsk. Populaţia e foarte alarmată.

Lupta între Muntenegreni şi Turci

Salonic.—In urma luptei dintre Muntenegreni şi soldaţii Turcii, lîngă Nojkavats a plecat spre Gronia două batalioane de rezervişti, 4 batalioane de nizami şi o baterie de munte.

Incăerare între poliţie şi răsvrătiţi

Honcong.—Se comunică din Kanlon că detaşamentul englez care supraveghia cartierul străinilor şi-a aşezat tunurile pe canal în faţa acelui cartier.

Răsvrătiţii au încercat zadarnic să pue mîna pe postul de poliţie aşezat pe celalalt mal al canalului.

Convorbire cu d-rul Bardescu

Bucureşti. — „Adevărul" publică o convorbire cu d. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar.

Intre altele, d. dr. Bardescu, a zis că s'a interesat în primul rînd că a îmbunătăţit serviciile centrale ale direcţiunei.

In ceia ce priveşte constituirea consiliului sanitar superior, el se compune din 13 medic, 1 chimist, 2 farmacişti şi doi medici veterinari.

Aseminea a crezut drept, să desfiinţeze numirea pe viaţă a unor dintre membrii consiliului superior, după cum se stipula în vechea lege sanitară.

D. dr. Bardescu a adăugat că la toamnă, guvernul va prezinta un proect prin care se modifică în total legea sanitară. In această modificare, se va ţinea în seamă doleanţele medicilor şi farmaciştilor.

Carnea de vită romînească pe piaţa Vienei

Viena.—Azi a sosit aci primul transport de carne de vită romînească.

Carnea s'a vîndut mult mai efin, ca cea din localitate.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei No. 12165.

15,000 lei No. 24868.

3,000 lei 8363, 53408, 13089.

2,000 lei 30697, 3286, 58849, 34288, 36211, 35130.

1000 lei No. 10630, 23339, 43012 39568, 51073, 40635, 32374, 43137, 46995 39692.

500 lei No. 2191, 1400, 53620, 17506 21756, 32458, 14855, 53890, 10229, 9346 3365, 34706, 43463, 43980, 37475, 45618.

Sinuciderea de la Craiova

Craiova.—D. Isidor Dartsch, cunoscut fabricant, a încercat azi dimineaţă să-şi puie capăt vieţei, trăgîndu-şi un foc de revolver în tîmpla dreaptă. La alarmă, autorităţile au sosit curînd la faţa locului.

Nenorocitul a fost transportat la spital, unde însă toate ajutoarele par zadarnice. El a intrat în agonie şi din moment în moment se aşteaptă desnodămîntul fatal. Cauza este jena financiară, de care se resimţea în ultima vreme.

CAMERA

Bucureşti.—D. *Săveanu*, cere dosarele privitoare la o anchetă cerută şi care nu i s'au mai dat.

D. *Saba Ştefănescu*, anunţă două interpelări privitoare la eliminarea din învăţămînt a d-lui D. Constantinescu, fost inspector şi alta privitoare la numirea profesorului Vioreanu, scos de d. Haret şi reintegrat de Contencios.

Se votează legile, prin care epitropia sf. Spiridon din Iaşi, este autorizată a contracta două împrumuturi, unul de 245,000 lei şi altul de 450,000 lei.

In comitetul delegaţilor, d. Melic a criticat foasta administraţie a sf. Spiridon.

In raportul comitetului delegaţilor, citit ostentativ tare de către d. Melic, se cere a se lua măsuri în potriva foastei administraţiuni.

Se votează proectele de legi prin care se creiază catedrele de bacteorologie şi farmacolonie la facultatea de medicină din Iaşi.

Pe cale de amendament, propus de d. Mehedinţi, se admite crearea unei catedre de geografie la universitatea din Iaşi.

Senatul

Bucureşti.— Şedinţa Senatului a fost suspendată pentru 2 ore.

D. Carp şi cărciumarii

Bucureşti.—Miniştrii angajaţi faţă de cărciumari, au intervenit pe lîngă d. Carp cerînd cu stăruinţă ca d sa să revie asupra declaraţiei sale cu privire la cărciumarii.

Se afirmă că d. Carp a cedat şi chiar mîne va depune un proect de lege, în favoarea cărciumarilor.

Intrunirea liberală

Bucureşti.—Aseară a avut loc o consfătuire a fruntaşilor liberali, sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu.

S'a decis a se combate la Senat proectul pentru modificarea unor articole din legea de organizarea judecătorească şi acel privitor la legea sanitară.

A. TOMESCU

Concesionar pentru exploatarea Usinelor Comunale

Face cunoscut Onor. Public că a deschis un Biurou special pentru Instalaţii de Apă şi Canal.

Executări prompt şi conştiincios

Devise şi proiecte la cerere

Strada Mitropoliei No. 6

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**

Preparate cu apă sterilizată de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar

Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.

— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —

Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu **Dr. A. Ratianu,** proprietarul Fabricei

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

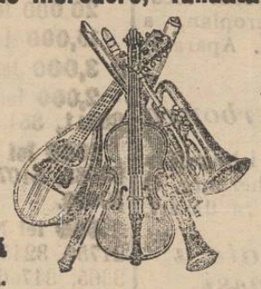

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori şi Violoncele pentru Concert

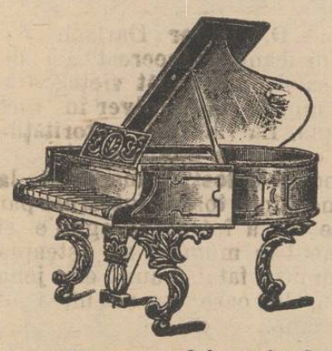

Piane
Pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunară fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

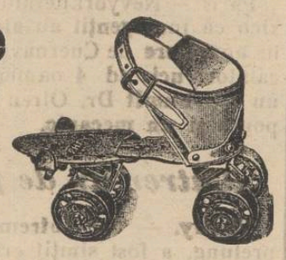

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Preţuri reduse

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de

38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEF HOFFER Str. Lăpuşneanu No. 10

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

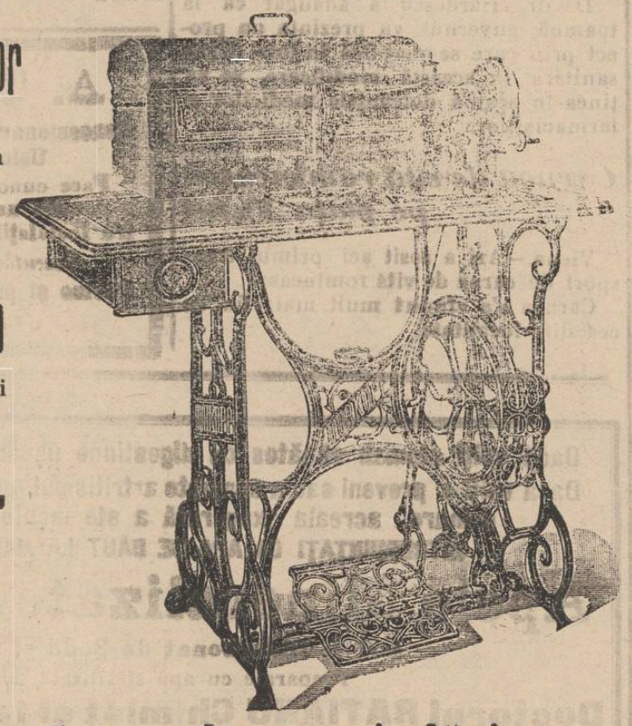

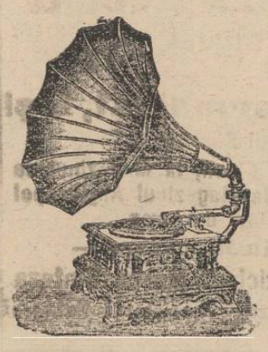

Gramophoane şi plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore, ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

en FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus de vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 Strad. Gh. Mi[illegible] Instalaţiuni de motore electrice [illegible] cu vînzătă ded. Iohan Kruszewski [illegible] Electrician! Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII— No. 1285 Vineri 22 Aprilie 1911

MANIEA LEGILOR

Intre alte rele de care sufere țara noastră este și aceia a maniei legilor. La noi, fie-ce politician ajuns ministru, pregătit sau nepregătit pentru această înaltă demnitate, se simte obligat să vină cu proiecte de legi înaintea parlamentului, cari mai totdeauna strică instituțiunilor la cari se referă.

Sunt legi cari se modifică aproape în fie-ce an și tot defectoase sau incomplecte rămîn; sunt altele cari ajung, că se contrazic articol cu articol, că nu le mai poți discurca. Bunăoară legea timbrului, unde nici Administratorii financiari nu-i mai dau de rost și n'o mai pot pricepe, atît de des s'a modificat de toți miniștri cari au trecut pe la departamentul finanțelor.

Luați codul Hamangiu, și aveți să vă speriați de mormanul de legi și regulamente; acum în urmă colecția s'a înmulțit încă cu un volum,—legile votate în 1910; — în cît ajungem ca pe fie-ca an să avem cîte un volum.

Romanii spuneau, că un stat se conduce cît mai bine, nu prin multitudinea legilor sale, ci prin perfecțiunea și simplicitatea lor. La noi sistemul e contrariu — legi cît de multe—dar proaste; cît de des modificate, dar cît mai prost făcute.

Avem legi absolut inutile, creiate pentru un interes meschin de moment, sau pentru un scop personal. Ele n'au dispărut odată cu realizarea interesului pe cari l'au avut în vedere—ci au rămas și îmbogățesc colecția noastră de legi inutile.

Toate reflecțiile acestea ni le au sugerat proectele presentate eri parlamentului de d. Mișu Cantacuzino, ministrul de justiție. Băiatul acesta, fiind-că e fiul Nababului a ajuns ministru în țara noastră. Și fiind-că a ajuns ministru, vrea să fie și reformator. Și ce fel de reformator? Credeți că e vorba de instituția judecătorească în bazele ei constituitive, pe care tînărul Ministru o găsește defectuoasă sau incomplectă? Nici vorbă de așa ceva. Credeți că e vorba de desființarea unor anumite organe judiciare creiate de predecesorul seu? Nici aceasta. Consiliul superior al magistraturei a fost creiat de d. Stelian, în sensul ca fie ce membru funcționează ales sau numit pe 3 ani; actualul Ministru de justiție modifică legea, facînd din 3 ani, 5 ani. Dar de ce 5 și nu 3, nu știm. Iată deci o modificare absolut inutilă. Înțelegem dacă ar fi desființat consiliul, a cărui funcționare s'a dovedit a fi chiar periculoasă instituției noastre judecătorești. Dar o asemenea hotărîre nu este în stare să o ia un ministru de talia d-lui Mișu Cantacuzino.

Magistrații demisionați pentru a ocupa funcțiuni administrative, nu mai pot reîntra în magistratură fără concurs, spune legea d-lui Stelian. Ba, pot, zice d. Cantacuzino — și de aci nevoia unui proiect de lege modificător. Dar de ce pot? Fiind că sunt 2—3 foști magistrați, cari au primit funcțiuni administrative, cum e Filostrat de la Fălticeni și alți, pentru a face pe agenții electoral ai guvernului—și pe cari acum guvernul îi plasează, poate și cu un grad mai sus, iarăși în magistratură.

Vă puteți închipui ce fel de judecători vor fi aceștia, și ce căștig are justiția prin această modificare adusă legii. Un meschin interes politic pentru satisfacerea a două trei persoane—o lege deci cu caracter absolut personal.

Și tot așa și cu retragerea delegațiilor judecătorilor de instrucție, prin simplu decret regal și pe baza raportului ministrului de justiție. Pînă acum nimenea nu putea desărcina pe acest magistrat de cercetarea unei afaceri, de cît numai Casația, cînd strămută după cererea părței interesate, și pentru cazurile anume stabilite de lege. Sistemul acesta exista de la punerea în aplicare a codului de procedură penală. Actualul ministru de justiție vine acum și fără a înlocui dreptul Casației, care rămîne întreg în tot ce privește strămutarea instrucției unei afaceri penale de la un judecător instructor de la un Tribunal la altul—își institue și pentru el acest drept, putînd să dee delegație ori-cărui membru al unui tribunal, să cerceteze o cauză penală independent de judele instructor.

Cu alte cuvinte alegerea pe sprinceană, de către ministru a magistratului, pentru cercetarea anumitelor afaceri, al căror rezultat trebue să ajungă după placul sau dorința ministrului.

Ei bine, o asemenea modificare a legei nedictată de nici un interes sau scop util, e de natură a produce mari neajunsuri justiției și justițiabililor, și dovedește absoluta nepregătire a Ministrului în conducerea departamentului ce i s'a încredințat, pe baza celor 2 titluri ce posedă: numele și averea, și cu cari poți ajunge departe într'un partid boeresc.

Este timpul să se sfîrșească cu asemenea procedeuri, cari ating dureros instituțiunile noastre judecătorești. Ca organ de publicitate, noi le înfierăm precum merită. Datoria oamenilor politici serioși este să le înfrîneze. Statul nostru, dacă are nenorocul să aibă în capul justiției un ministru ca d. Mișu Cantacuzino, să nu aibă și durerea de a i se compromite cea mai de seamă a lui instituție socială.

Viitorului ministru de justiție, i se impune sarcina de a da cu măturoiul peste toate neghiobiile săvîrșite de d. Mișu Cantacuzino cu concursul parlamentului de azi.

Vespasian I. Pella

Succesele guvernului

Guvernul d-lui Carp înnoată în ridicul.

Ca preludiu a celor ce au să se întîmple cu alegerile parțiale, guvernul d-lui Carp a fost pus deja la o încercare din care a ieșit frînt.

S'au făcut, săptămîna trecută, alegeri, la Suceava, pentru consiliul județean. Administrația a făcut minuni de energie dar, dat fiind creditul de care se bucură regimul în opinia publică, rezultatul a fost dezastros pentru guvern.

Erau optsprezece candidați de ales la cele trei colegii—și d. Marghiloman, cu toată urgia ce a poruncit să se desfășoare, n'a putut lua decît șase locuri. Conservatorii-democrați au învins în șase locuri; liberalii în patru; doui candidați sunt țărani independenți—iar guvernul n'a cucerit, din optsprezece scaune, decît șase, exact o treime.

Și sunt numai trei luni de cînd a descălicat d. Carp. In trei luni, guvernul „de reparație socială“ s'a uzat așa în cît, făcînd sacrificii uriașe, pierde și colegiul al treilea județean.

Experiența aceasta vorbește lămurit despre situația d-lui Marghiloman față cu alegerile parlamentare în pragul cărora ne găsim.

Insoțit prin modul de a fi chemat la cîrmă, excepțional prin favoarea ce-i s'a acordat de a face alegeri barbare—guvernul d-lui Carp e firesc să cază în mod cum nici un alt guvern n'a fost silit, pînă acum să părăsească puterea.

Și era de prevăzut.

Imprumuturile comunale

Trei proecte de împrumuturi comunale, a depus ministrul de interne, pe biroul Camerei, în ședința de ieri.

Dintre aceste trei împrumuturi două merită puțină discuție: Slatina și R.-Sărat. In statistica aflată la ministerul de Interne privitoare la situația financiară a comunelor urbane, reședințe de județ, aceste două comune figurează printre cele mai încurcate în datorii.

Slatina datorează peste 2 jum. milioane, iar veniturile ei abia pot satisface cheltuelile strict necesare.

R.-Sărat datorează azi 2 milioane, și abia își poate plăti ratele împrumuturilor existente.

Și pentru Slatina și pentru R.-Sărat, de acum 6 ani s'a închis robinetul împrumuturilor de către Minister, prin convertirea vechilor împrumuturi cu ultimele contracte și prelungite pe un nou și lung termen a ratelor datorate.

Cu acea ocasie s'au plătit toate datoriile flotante ale acestor orașe și s'a pus oarecare normă în situația lor bugetară atît de mult dezchilibrată.

Candidații partidului conservator-democrat in alegerile parțiale pentru Cameră din Ilfov sunt:

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

Pentru cel puțin 15 ani nici, unul din aceste orașe nu mai trebuia să contracteze nici um împrumut, ori cît de simțite ar fi fost nevoile lor de edilitate.

Și cu atît mai mult acum, cînd scrisurile casei de credit județean și comunal sunt scăzute cu aproape 15 la sută.

Dl. Carp, ministrul de finanțe cunoaște în deajuns situația bugetară a acestor orașe și ne miră cum a încuviințat colegului seu de la Interne să înglobeze aceste două Comune într'o nouă datorie a'e cărei rate cu siguranță nu vor putea fi acoperite de cît prin nouă taxe și dări comunale, cari cu greu ar mai putea fi suportate de ce tățeni.

Politica financiară a guvernului, atît de nechibzuită și destrăbălată, se vede în toate actele sale.

Așa cu legile financiare votate înainte de Paști, și în legătură cu bugetul care se va solda cu un mare deficit, așa cu împrumuturile comunale, ce se vor vota după Paști și cari vor duce la faliment aceste orașe.

Spiritul de cumpătare care trebue să domnească în politica financiară a unui guvern, și de care a făcut atîta paradă de vorba d. Carp, se vede că a fost o simplă și urîtă reclamă, ca și atîtea alte acte politice săvîrșite de guvernul boeresc în cursul acestor 4 luni de putere.

Peste tot distrugeri de legende și decepții amare.

La ce foloseso conferențele didactice?

Mulți institutori și învățători și-au pus această întrebare, și pentru a nu rămînea fără răspuns, noul inspector școlar, d. Lascar Matasariu, a crezut de cuviință să răspundă la această întrebare, pentru a dovedi utilitatea conferințelor generale.

D-sa a pus în legătură chestia cu excesul activității extra școlare, ceia ce a făcut că mai toți învățătorii să nesocotească chestiunile didactice. Venind dar învățătorii înapoi la școală, au nevoe să se vază mai des unii cu alții; și aceasta se face în conferințe.

Iar dacă astăzi învățătorii sînt mai pregătiți pedagogicește, trec examene de capacitate, de definitivat, de înaintare pe loc, și ori-ce alt fel de examene, ei simt nevoe de a-și face comunicări didactice, scoase din propria lor activitate didactică. Deci *numai* în conferințe ei își pot face asemenea comunicări, ceia ce azi nu se face.

Institutorii trăesc în mediu mai cult, dar s'au obosit prea tare, au avut roluri prea mici și au părăsit activitatea literară didactică. Azi institutorii nu mai au reviste pedagogice și abia învățătorii posedă una generală a lor. In lipsă dar de reviste, ei își vor face educația pedagogică prin conferințe.

Este un fel de explicare și aceasta. Iar dacă pregătirea didactică e de așa natură, că prin lecțiile practice nu-și mai sporesc capitalul lor pedagogic, iar în criticile ce-și fac lecțiilor lor cad în pedantism, sau nu ajung la vederi uniforme, de sigur că preocuparea practică, ce s'a dat conferințelor didactice face parte din seria ocupațiunilor lor didactice, și nu provoacă nici o curiositate membrilor asistenți.

Din toate aceste reiese un fel de saț al corpului didactic, și un adevăr că profesiunea omoară avîntul; și mai iese și alt adevăr economic: scoborîrea salarului a provocat o scădere în activitatea intelectuală a corpului didactic; iar alt fapt este, că femenismul în școala primară a rupt firul activității literare pedagogice. Institutoarea prin firea și ocupația ei mai mult o preocupă moda și pălăria de cît abonamentul la o revistă sau o colaborare literară, și de sigur este o scădere în această direcțiune de activitate literară.

Cadrele bărbătești ale învățămîntului primar s'au cam îmbătrînit, căci de 10 ani în urmă nu mai iese institutori; apoi noile serii de învățători înaintați vor fi și mai obosiți și mai slab pregătiți pentru o activitate literară pedagogică. De pildă ce activitate literară pedagogică a produs d. Matasariu un învățător înaintat ca institutor în lunga sa carieră?

Iar dacă se mai crede nevoe de conferinți generale, trebue apropiate de congresele didactice, strînse în centre mai mari, cum de pildă în orașele unde sînt școli normale; apoi trebue rîdicat nivelul culturii în școlile normale. Cu bruma de cultură generală, dată numai pe un singur ochiu de fereastră, limba maternă, cu excesul de formalism pedagogic nu vom scoate serii de învățători plini de avînt și de ideal, ci obosiți, cari vor da îndărăt mișcarea pedagogică în loc s'o oprească.

Problema viitorilor institutori e mai grea de cît se crede, căci vor fi din ce în ce, mai sub nivelul cultural al orașelor, și desacordul dintre aceste culturi va fi pentru stînjenirea mișcărei activității extra școlare.

Luați Iașii; ce rol avut-au institutorii din 1860 și 1870, față de modul de azi așa de rădicat al culturii, cînd a redus pe institutori la simplul rol de profesionist și încolo nimic.

Iar monopolul didactic a stricat și puțina brumă de muncă literară didactică, de care mai erau capabili dascalii noștri primari?

Drege-le-vor toate aceste conferințele didactice?—Nu; Ei apoi...!

OAMENI ȘI LUCRURI

Amorul-aventură

In fond este o confuziune de cuvinte —și poate n'am fi putut căuta ceartă inițiatoarelor senzaționalei *Ligi*, dacă nu ar fi poreclit-o cu pomposul nume de „Amorul liber“.

In chip franc și adevărat — dacă e drept că s'a trimis multor doamne anumite „prospecte“ de aderare—trebuia să se spună că e vorba de cultul aventurii, iar nu al amorului,—liber sau neliber. Aventura, ca formă a legăturilor dătătoare de plăcere, aventura ca o urmare a instinctelor firești, aventura ca expanziune a dorinței de a sorbi cît mai multe mulțumiri fizice,—fără a mai afișa tendințele aceste drept.. acte sociale de răzbunare.

Aventura, negreșit, are nu numai dreptul de a avea ființă,—dar, în multe împrejurări, este și simpatică. Ea este floarea răsărită în grădina dragostelor mari,—iar cînd Romeo apucă scara de frînghie atîrnată de fereastra Iuliei, într'acel moment se îmbină în măsură egală iubirea ideală cu manifestarea ei violentă,—aventura. Aceasta din urmă aduce în dragoste elementul îndrăznelei și al spontaneității; ea călăuzește întâiul pas al întreprinderilor amoroase și încunună iubirile în amurg, pe capetele ninse de argintii. Ea însamnă uneori sinceritate, cutezanță, curagiu; are cu sine neprevăzutul, are în favoarea ei bătăile repezi ale inimei în ungherele de stradă ori în umbra aleelor; are momente de romantism și de duioșie; și chiar dacă scoboară iubirea la oarecare brutalitate, — nu e nici odată un meschin negoț de carne vie, cum ar fi o... organizațiune care *oferă* plăceri, fără alte sacrificii de cît cele materiale, sau fără alte virtuți afară de însușirea de... revoltată în înțelesul menționatei Ligi italo-romîne. E posibil că Liga nu va cere măcar frumusețe și tinerețe credincioaselor!..

Aventură este ori poate fi ceea ce cîntă eroul lui Bizet în „Carmen“:

.... un enfant de Bohéme
Qui n'a jamais, jamais connu des lois

Și aceasta constituie nuanța lui. El poate fi și ceea ce spune Eminescu.

.... Un lung
Prilej pentru durere
Căci mii de lacrimi nu i ajung
Și tot mai multe cere

Și aceasta îi face superioritatea, — o superioritate pe care ar vroi oare s'o izgonească organizatoarele „Amorului liber“? In ce scop? Cu ce mijloace?

Cîtă vreme vor fi oameni pe pămînt, —vor fi legate de sentimentul iubirii,— nespus de multe suferinți și dezamăgiri și mîhniri și surprinderi și mulțumiri și fericiri. Firește că între ele va intra și „trădarea“ și necredința și capriciul și nestatornicia, pentru că omenește nu se poate concepe, un sentiment atît de complex ca iubirea, îndeplinit și împărtășit fără adînci frămîntări. Despre iubire a zis un poet francez:

Tous les autres plaisirs ne valent pas
ses peines

Amărăciunea, decepția—sunt *trebuinți* în existența iubirii și le pot „răzbuna“ numai împrejurările,—iar nu organizațiile artificiale cari nu au deviza sinceră. Dovadă că, urmărind amorul-aventură, doamnele cu pricina desfășoară stindardul „amorului liber“, pe care l'am arătat și l vom arăta că este o himeră.

Rodion

EDUCAȚIA VOINȚEI

(Conferință ținută în ziua de 16 a. c. în amfiteatrul liceului Național, în secțiunile unite ale conferinților didactice din jud. Iași).

Doamnelor și Domnilor,

Chestiunea, ce mi s'a dat a susține înaintea D voastră, este pe cît de importantă pentru noi educatorii, pe atît și de complexă.

Educația voinței îmbrățișează aproape întreaga problemă a educației. Educația morală se rezumă în formarea voinței, după cum *Spencer* în cartea sa *„asupra educației“*, capitolul relativ la educația morală îl reduce la mijloacele de influențare a voinței. Filosofi, pedagogi, moraliști, terapeutici etc. n'au altă preocupare mai mare de cît asupra *educației și reeducației voinții. Credința* nu este de cît un act a voinței, *bolele nervoase*, care se asociază cu turburări psihice și fizice, *nevrozele* și *psihonevrosele* nu sunt decît boale ale voinței.

Mai înainte de a intra în discuțiunea specială a educației voinței, să vedem cum se pune astăzi problema educației în general.

Problema educațiunei este pusă și urmărită astăzi în chip foarte deosebit. Nu numai după țară, neam, ci și după punctul de vedere din care se pune fiecare.

Se pot totuși împărți diferitele tendințe pedagogice în mai multe curente. Eu voi insista numai asupra curentului pedagogiei clasice, încercările de educație nouă și pedagogia bazată pe psihologia experimentală.

Cunoașteți doctrina pedagogiei clasice. Toți suntem pentru disciplina pedagogiei *herbartiane*.

Foștii noștri profesori de pedagogie d-nii *C. Meissner*, *V. Borgovanu*, *S. Halița*, *Gr Patriciu*, *Dulfu*, și d-na *Ana Conta Chernbze*, au continuat opera lui *Herbart* ca și alți discipoli din *Germania*: Ziller, F. Dörpfeld, Rein, Beneke, Strümpell, Kern, Zismann, Vogt etc.

In Elveția: Gustav și Teodor Viget, Joos, Conrad, Hug etc.

In Franța: Compayré, Ribot, Mauxion, Gockler etc.

In Anglia și Statele-Unite: Findiag, Harüs, Mury.

In timpurile din urmă, curente nouă și în special acel bazat pe psihologia experimentală tinde să ia locul pedagogiei clasice.

Psihologia experimentală, care caută să rezolve problemele instrucției și educației pe baza legilor fiziologice și prin ajutorul experimentului și observațiilor sistematice, s'ar putea defini o *psihologie fără suflet*.

Luînd în ajutor fiziologia, s'a putut stabili că mai toate acțiunile psihice sunt în legătură cu sistemul cerebro-spinal, că toate stările psihice fără deosebire, sunt asociate unor stări nervoase.

Senzațiunile, *imaginele*, *dorințele*, *sentimentele*, *voințele* sunt în legătură, după felul lor, cu anume stări fizice.

Viața psihică formează un fel de lanț continuu, care începe prin senzațiune și sfîrșește prin mișcare.

Nu voi lua în sprijin curentul pedagogiei bazată pe psihologia experimentală, ale cărei principii de doctrină vi le-am expus, căci experiența mea de 20 ani în dăscălie, cît și cultura pedagogică, din școala de institutori, ce am

avut ca bază, nu mă găsesc pregătit în sprijinul curentului acesta nou de ştiinţă, care e pe cale de desvoltare.

Chiar dacă aşi avea astăzi asimilate metodic cunoştinţele acestui curent nou, totuşi Doamnelor şi D lor, nu m'aşi încumeta a-l susţine, din bunul simţ, că aceste curente nouă, ca orice ştiinţă trebue experimentate mai îndelungat ca să poţi avea un cuvînt hotărîtor. Voi studia deci chestiunea educaţiei voinţei în spiritul curentului în care am practicat 20 ani şi voi menţiona în treacăt tot ce voiu crede că se poate lua şi din curentele nouă fără a prejudiţia ambele doctrine.

Să lămurim o întrebare: *Este simplu ori multiplu scopul educaţiunei în general?*

Următoarele definiţiuni, cele mai complecte ce s'au dat educaţiunei, vor lămuri chestiunea:

„Educaţiunea are drept scop să caute a înlesni oricărui individ, desvoltarea cît mai complectă a corpului său, a spiritului său şi a inimei sale". *Laboulaye* (les méthodes d'enseignement).

Ori: „Educaţiunea este totalitatea sforţărilor făcute cu cea mai mare chibzuială, pentru a sjuta natura întru desvoltarea facultăţilor fizice, intelectuale şi morale ale omului". (G. Compayré: Cours de pedagogie teoretique et psactique).

După părerea celor mai noui filosofi, *educaţiunea* trebue să fie integrală (Auguste Compte) adică să fie aşa organizată în cît să poată fi la îndămîna tuturor şi să se ocupe de om luat sub toate raporturile, în întregul său.

Scopul educaţiunei, după Herbart, marele filosof şi pedagog, a cărui operă a fost continuată de numeroşi, discipoli, pe cari vi i-am citat în toate ţările şi la noi, este: Formarea omului virtuos, în înţelesul cel mai larg al acestui cuvînt. Adică desvoltarea în cel mai înalt grad şi mai cu temeinicie, a tuturor facultăţilor morale.

Valoarea unui om, zicea adesea *Herbart*, se socoteşte după *voinţa* şi nu numai după ştiinţa sa.

Instrucţiunea fără cultură morală, adică care n'a avut nici o influenţă asupra caracterului, este întocmai ca un mijloc fără scop, după cum şi cultura morală fără instrucţiune, este asemenea unui scop fără mijloacele de a-l realiza.

— *Rein*, directorul seminarului pedagogic din *Iena*, un eminent discipol a lui Herhart sintetizează admirabil idealul educabilităţii omeneşti, astfel:

„Cînd vieaţa sufletească a omului se transformă într'o personalitate plină de caracter, în care bunul simţ, nobleţa sentimenlelor, frumosul şi moralul pe scurt activitatea estetică, logică şi morală învinge procesele pur mecanice din sufletul omenesc, atunci apare treapta cea mai însemnată şi mai înaltă a *educabilităţii omeneşti*".

Va să zică ţinta educaţiei morale este transformarea vieţei sufleteşti a omului într'o *personalitate* plină de *caràcter*.

Să ne oprim puţin pentru a stabili ce înţelegem prin *personalitate* şi *caracter*.

Intre individualitate şi personalitate trebue să facem o deosebire.

Personalitatea cuprinde în sine tot ceia ce este bine într'o fiinţă oarecare, pe cînd individualitatea cuprinde şi calităţile particulare şi slăbiciunele particulare, suma acestor din urmă putînd ceva şi adesea ori, pe a celor dintăi.

O *personalitate* bine afirmată presupune în genere un fond sufletesc bine constituit.

Cînd manifestările externe ale omului decurg dintr'un fond sufletesc bine constituit, atunci zicem că individul are nu numai o personalitate, ci şi *caracter*.

Caracterul este asifel o însuşire mai intimă morală, pe cînd personalitatea este o însuşire mai externă socială.

După Herbart, caracterul, îşi are sediul *în voinţă* şi nu este de cît o formă a acestia şi anume rezultanta elementului neschimbător şi bine stabilit a voinţei şi nu a dorinţelor şi capriciilor schimbătoare. De unde dar se vede, că *voinţa* este alcătuită din două părţi distincte, zice Herbart: o parte subiectivă şi alta obiectivă; cea dintăi constituind elementul determinant şi cea de a doua elementul determinabil

La început, poate să existe o luptă oare care între aceste două elemente; însă la un om de *caracter*, în cele din urmă, elementul subiectiv, mulţumită ideilor determinante de: *dreptate, bine, frumos, libertate*, etc. spre exemplu, trebue să triumfe dovedind astfel că: „*Caracterul este stăpînul poftelor şi sluga supusă numai a ideilor* — exemple cu un om supus *ispitelor*.

Nici cunoştinţele, nici bunurile, nici acţiunile nu sunt bune în sine, ci *bună e numai voinţa bună*.

Şi această voinţă bună trebue să fie voinţa acelei persoane care a înţeles valabilitatea absolută a legei morale şi frumuseţea absolută a idealului moral.

Prin urmare *ţinta educaţiei* morale nu e nici mai mult nici mai puţin de cît dorinţa că *ideia dreptului*, şi a *binelui* în toată puritatea şi severitatea lor, să devie adevăratul obiect al *voinţei* — ca adevăratul conţinut al caracterului, *sîmburele adînc al personalităţei* să li se conforme lor punînd pe planul al doilea celelalte scopuri.

Iată idealul etic de personalitate morală omenească, care trebue realizat în elev.

(Va urma) **Victor Munteanu**

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INDICĂ „PUNCTE PRECISE" NOUĂ

Voi continua cu o întrebare: pentru apărarea d lui Cuza, şi deci pentru susţinerea *originalităţii* poporaţiei era oare *necesară* digresiunea cu plagiatele lui Malthus şi List? Orice om nepărtinitor, care a urmărit chestia plagiatului Cuza şi polemica urmată va răspunde *negativ*. Căci ce are a face chestiunea de a se şti dacă Malthus şi List au plagiat sau au fost pe nedrept acuzaţi de acest fapt, cu plagiatul d-lui Cuza, *afirmat, susţinut, dovedit*,

Cu toate acestea în *sistemul de apărare* al d-lui Cuza, digresiunea aceasta a fost logică, pentru că întreg sistemul, întreaga apărare este deşănţată şi de rea credinţă.

Plagiatorul meu a căutat pînă acum să se apere prin *tangentă*. El n'a îndrăznit să privească chestia plagiatului nici în toată *complexitatea ei*, nici în adevărata ei *latură ştiinţifică*. Şi fiind că într'un asemenea sistem de apărare, care e de natură mai mult advocăţească de cît ştiinţifică, frazele mari şi late, exploziile sentimentale, evocările unor fantome celebre, pot avea oarecare răsunet şi exercita oarecare înrîurire, d. Cuza evoacă pe Malthus şi pe List, expune „martiragiul" lor ştiinţific, se aseamănă cu ei, ca să stoarcă şuvoaie de „legitimă indignare" împotriva detectivilor literari în general şi în contra mea în special.

Şi, dacă lăsăm în pace pe Friedrich List, a cărui acuzare nedreaptă am relevat-o în numărul trecut, ne putem da seama, că invocarea „plagiatului Malthus" nu este fără de nici un folos „plagiatului Cuza". (Erte-mi-se, această apropiere nu tocmai potrivită).

Malthus!... „Malthus plagiator"! Increţiţi-vă, voi frunţi senine; indignaţi-vă voi suflete cinstite la auzul unei asemene profanări! Marele Malthus, celebrul Malthus, gloriosul şi mult sărbătoritul Malthus... plagiator! Şi cititorul naiv al d-lui Cuza, care nu ştie de Malthus decît din auzite, care nu ştie *pentru ce* şi *de ce natură* este celebritatea şi gloria lui Malthus se va indigna, va protesta alături cu d. Cuza. Iar ca un ecou puternic al acestei apropieri sentimentale de d. Cuza, cetitorul naiv al articolelor sale, va simţi mai slab, dacă nu cumva nu va mai simţi de loc, sentimentul de revoltă împotriva plagiatorului de la Universitatea ieşană. Şi astfel d. Cuza tinde să atragă în cursă pe unii, cari neavînd nici cunoştinţele necesare în economia politică, nici per spicacitatea spiritului critic, vor ofta poate împreună cu d-sa, vor face oarecare atmosferă şi... „vor trece la ordinea zilei" încercînd să uite acest incident „regretabil", care se numeşte: *plagiatul d-lui Cuza*.

Decît acest sistem de apărare, oricît de ingenios ar fi, nu este *practic*. Şi nu este practic pentru că urzeala lui vicleană se poate lesne evidenţia, lucru pe care l'am şi făcut. Cea ce însă n'am făcut încă este analiza concluziilor deduse de d. Cuza din cazul lui Malthus. Iată deci scopul răspunsului de faţă.

Cu aceste cîte-va consideraţiuni am ajuns la partea principală a „Poporaţiei" d-lui Cuza, despre a cărei „originalitate" d-sa se ocupă în No. 44, 1911 al „Neamului Romînesc".

Logica „iesuitică" a plagiatorului nu dă greş nici de astă dată. D. Cuza formulează şi de astă dată „punctele precise" despre a căror originalitate vorbeşte în 6 pagine din „Neamul". Dar şi acum plagiatorul se face a uita polemica sa din 1900 cu d. N. Basilescu.

Căci acum formulează *alte „puncte precise* împrejurul cărora s'ar putea naşte dîscuţiunea asupra originalităţii" *Poporaţiei*. Cînd zic „*alte puncte precise*" nu înţeleg, că le-a schimbat pe toate. Nu; căci pentru a nu se pune în flagrantă contrazicere cu sine însuşi, contrazicere pe care am relevat o în articolul penultim, d. Cuza pe deoparte *formulează altfel* acele „puncte precise"; iar pe dealta *adaogă încă cîteva* despre cari în „Cei doi Spenceri etc." nici nu pomeneşte. Este şi acesta un sistem.

Aş putea să mă dispensez de a mai discuta după calapodul indicat de d. Cuza, mărginindu-mă a trimete pe cetitorii mei la articolul din No. 1283 al *Opiniei*. Acolo eu arăt ce am dovedit cu privire la plagiatul părţii *originale* a Poporaţiei; şi stabilesc că mi-am îndeplinit obligaţiunea de a dovedi plagiatul d lui Cuza după însă-şi condiţiunile puse de d-sa în „Cei doi Spenceri etc..."

Cu toate astea, fiindcă nu vreau ca d. Cuza să spună că-l şicanez, şi fiind că nu vreau să se czadă că i-am rămas dator cu ceva, îi voi face plăcerea de a cerceta *şi aceste „puncte precise"*, pe cari plagiatorul le formulează acum spre a dovedi *încă odată* că este un **plagiator nerusinat**.

1) D. Cuza zice, că după ce a expus diferitele teorii şi păreri asupra populaţiei, găseşte că a lua poziţiune pro sau contra lui Malthus i se pare inutil, şi deci d-sa găseşte, că: „*contrazicerile asupra teoriei lui Malthus constitue o problemă ştiinţifică*" ceea ce este *punctul de plecare* original al lucrării sale.

„Aici însă, la originea lucrării noastre, avem un *moment hotărîtor* în ce „priveşte *originalitatea* ei. Şi e foarte „uşor (cred şi eu) să se arăte dacă e „*plagiat*: făcîndu-se dovadă că *altul* „mai înainte a considerat, nu pro„blema poporaţiei, ci *contrazicerile a„supra teoriei lui Malthus ca o proble„mă*". (N. R. No. 44 pag. 692).

Şi d. Cuza închee: *să mi se dovedească aceasta*.

Ei bine, eu îi răspund: **am dovedit aceasta**.

Şi pentru că aici nu pot reproduce paginile respective din lucrarea mea, trimet pe cetitor la capitolul: *O problemă ştiinţifică* pag. 67-73 şi în special la citatul ce-l fac din *Achille Loria* la pag. 73, pentru a se convinge de *două* lucruri:

1) că *am dovedit*, că altcineva înainte de d. Cuza a considerat ca o *problemă ştiinţifică* contrazicerile asupra teoriei lui Malthus, şi

2) că d. Cuza, ilustrul plagiator de la Universitatea de Iaşi, este de o rea credinţă nemai auzită.

Şi pe lîngă că am dovedit acest punct, care figurează între cele 4 din „Cei doi Spenceri etc...», eu am mai dovedit tot în acest capitol, eă d. Cuza s'a „inspirat" fără spovedanie şi *asupra procedeului de a pune în evidenţă aceste contraziceri*. Şi am reprodus în acest scop o întreagă pagină din Fr. S. Nitti.

2) D. Cuza zice apoi, că d-sa a găsit în teoria lui Malthus „*trei erori fundamentale*" pe care d-sa le relevă *cel dintăi*, şi mă someză să arăt pe autorul sau autorii cari *înainte de d-sa* le-ar fi găsit.

Mă supun cu plăcere. De cît o mică observaţie de la început. In „Cei doi Spenceri etc..." d. Cuza se mulţumea cu o *singură eroare*, cea dintăi, căci în adevăr celelalte două, nu sînt de cît corolarele celei dintîi. Dar să reproduc cele „trei erori fundamentale":

„1) Maltus *a exprimat un fond de „idei adevărat într'o formă greşită*".

„2) *Din cauza acestei erori de formă* „Malthus *a stabilit o teorie economică „în contrazicere cu realitatea lucruri„lor*."

„3) *Plecînd de la premise teoretice „greşite*, Malthus *a ajuns la încheeri „practice greşite*.

Şi d. Cuza mă someză să-i răspund. Foarte bine voi răspunde.

Inainte de toate însă să eliminăm *primul punct*. In lucrarea mea am dovedit cu prisosinţă că au fost şi alţi autori, cari *înainte* de d. Cuza au susţinut, că:

„1) *Malthus a exprimat un fond de „idei adevărat într'o formă greşită*".

Şi cine vrea să controleze, să cerceteze lucrarea mea, Cap.: „*O contradicţie*", în care arăt cu citate că: *P. Rossi M. Block, G. Cohn. A. H. Everett, Fr. S. Nitti* şi *L. Cossa*, au susţinut cu multă claritate şi preciziune *tocmai lucrul acesta*. De altfel cine a cetit lucrarea mea ştie, că aceasta forma punctul „precis" 2 între cele patru puse de d. Cuza şi asupra cărora „prescripţiune nu există".

Ceea ce aduce *nou* acum d. Cuza, sunt cele *două* puncte următoare.

Voi dovedi însă că *şi aceste* două sunt plagiate.

Em. Socor

Litere-Ştiinţe-Arte

Arta politica.—Prezenţa în oraşul nostru a unuia dintre cele mai frumoate talente dramatice ale ţării,—a lui Petre Liciu—dă oare care actualitate unei chestiuni, pe care a adus'o pe tapet artistul acesta cu candidatura lui pentru parlament.

Exemple de candidaturi parlamentare au fost,—în alte parţi şi cu deosebire în Franţa, unde artiştii dramatici sunt foarte simpatici marelui public. S'a întîmplat ca în anumite ocazii alegătorii să se arăte entuziaşti faţă de posibilitatea de a alege ca deputaţi pe oare cari „copii alintaţi" ai marelui public, în persoana unor interpreţi geniali ai literaturii scenice.

La noi însă cazul se prezintă pentru întăia dată. Arta dramatică nu are încă tradiţiunea destul de adîncă, nu are încă legătura destul de trainică cu păturile diverse ale alegătorilor şi nu avem încă artişti atît de „populari", ca să se încumeteze a înfrunta—şi încă în calitate de independenţi—urnele electorale.

Cazul s'a văzut în împrejurarea candidaturii d-lui Liciu, a căruia încercare va rămînea, fără îndoială, un act izolat, fără şanse de a fi imitat.

Artiştii vor continua să parodieze lumea pe scenă,—în loc să parodieze discursurile în parlament. Arta nu va fi în pierdere prin aceasta. Din potrivă!

*

Dreptul de reprezentaţie a operei lui R. Strauss, „Cavalerul rozelor", a fost cedat pentru Anglia şi America în schimbul sumei de 250.000.

*

Intr'un meeting monstru care a avut loc la Londra s'a hotărît în unanimitate să se ceară guvernului expulzarea în masă a Mormonilor din Anglia. Se ştie că această sectă creştină propagă reforma bisericei şi permite polygamia. Centrul ei este localitatea Utah.

E vorba să fie expulzaţi şefii sectei sub învinuirea de a practica în public corupţiuni de minore.

...Adevărat „amor liber"!

*

Intre cele mai recente comunicări anunţate a fi făcute la congresul raselor din Londra—în Iulie—amintim comunicarea d lui dr. Zamenhof despre:

„Limba internaţională; dr. Adler din Columbia despre „Principiul fundamental al unei morale generale a raselor". Alfred H. Fried din Viena despre „Presă; dr. S. Margoliouth din Oxford, despre „Influenţa limbei asupra formării raselor".

*

Numărul de 15 Aprilie al revistei medicale populare „Sănătatea şi Viaţa fericită" cuprinde ca de obiceiu un foarte bogat sumar de articole şi ilustraţiuni.

*

Un profesor al Universităţei din Havard ar fi deslegat enigma Sfinxului, ce părea un vecinic mister pentru noi. Deslegarea e aceasta. Capul de bărbat tînăr al sfinxului pornit spre dărăpănare, pe deşertul nesfîrşit al Egiptului împrejmuit de piramide colosale, înfăţişează capul regelui Chephres, care trăise în. de Hr. cu 2850 de ani. Restul statuei enorme, reprezentînd corpul unui leu, tinde a caracteriza în mod empiric, curajul mare al regelui, dovedit în apărarea piramidelor sfinte.

Reisner a făcut descoperirea aceasta cu ocaziunea ultimei expediţii conduse de dînsul în Egipt, unde a dat peste statua lui Mycerinos, fiul lui Chephres. Iar senzaţionala descoperire de mai sus i a indicat-o coloarea roşie caracteristică ce a observat o la urechea statuei lui Mycerinos, şi decoraţia capului din sec XX. a Hr.

*

După exemplul feciorului de casă al lui Maupassant,—Pinnow, valetulul lui Bismarck. îşi publică şi el memoriile.

Curiozitatea bolnavă a secolului tot nu va fi însă potolită.

*

La „Opera Comică" din Capitala Germaniei s'a cîntat zilele aceste „Tosca". In rolul lui Cavaradossi, concetăţeanul nostru Jean Nadolowitsch a obţinut laudele criticului muzical de la „Berliner Tageblatt" de obiceiu rezervat faţă de cîntăreţul Nadolowitsch.

*

STRUNA ZILEI

NEVOILE MESERIEI

Munca manuală a telefoaistelor e grea şi nu prorură adesea cele trebuitoare.
Dintr'un interview.

Cu mînile trudite, ele
Au existenţele prea grele.
Cînd vor cîştiguri mai... uşoare
Se folosesc şi de... picioare.

INFORMATII

❑ Opoziţia a fixat următoarele candidaturi pentru alegerile parţiale:

Colegiul I. Cameră

D-l *Emil Costinescu*, fost ministru de finanţe la Muscel.

D-l *Const. Cociaşu*, fost vice preşedinte al Camerei, la Brăila.

D-l *Barbu Păltineanu*, fost vice preşedinte al Camerei, la Ilfov.

D l *Const. Iarca*, fost deputat, prefect etc., la Buzău.

D-l *T. Teodorine*, fost deputat la Prahova.

Alegerile se vor face Luni 25 Aprilie.

Colegiul II Cameră

D-nii *Ilariu Isvoreanu*, fost vice-preşedinte al Senatu'ui, şi G. D. Spineanu, fost deputat, la Mehedinţi.

D-l *I. Comăneanu*, fost deputat la Argeş.

D l *Grigore D. Vasiliu*, fost prefect la Tutova,

D l *I. A. Brătescu*, fost deputat, la Ilfov.

Alegerile se vor face Miercuri 27 Aprilie.

❑ Ministerul de interne a confirmat alegerea d-lui Dim. Grecianu, ca primar, a d-lui dr. Cosmovici, ca primajutor şi a d-lui Stamatiu ca al doilea ajutor de primar.

❑ D. P. P. Carp, preşedintele consiliului a citit eri la Cameră mesagiul regal, prin care se prelungeşte până Vineri 22 c. inclusiv sesiunea Corpurilor legiuitoare.

❑ Duminică 24 c. fiind aniversarea numelui M. S. Reginei Elisabeta a Romîniei, un serviciu divin se va oficia la Mitropolie, la orele 10 şi jum.

❑ Consiliul de miniştri a hotărît ca începînd de la 1 Mai a. c. orele de serviciu la toate ministerele să fie dela orele 8 dimineaţa până la 1 d. a.

❑ La ministerul de interne s'au mai primit următoarele rapoarte:

Buzău.—In ultimele şapte zile a plouat puţin. Semănăturile de toamnă sunt frumoase.

Olt.—Semănăturile de toamnă sunt frumoase, iar cele de primăvară răsărite. Pomii fructiferi în mare parte înfloriţi. Livezile artificiale sunt frumoase. Aratul şi semănatul porumbului continuă.

Neamţ.—Nopţile răcoroase. Semănăturile de toamnă bune, afară de cele din com. Buhuşi, unde sunt mediocre. Se activează arăturile şi semănăturile de primăvară. Imaşurile încep să meargă bine.

❑ Domnul C. Martin a fost numit sub comisar cl. III în poliţia oraşului Tg. Frumos.

❑ Mai mulţi cetăţeni, ne roagă să atragem atenţiunea administraţiei comunale, şi a consiliului de higienă, asupra halului în care se găseşte soseua Arcu, care a devenit impracticabilă, şi murdăriei extreme, din stradela Armeană, devenită loc pentru depozitul de gunoae şi murdării.

❑ Cotiugarul condus de V. Tabacariu din str. Arapu a dat peste copilul d-lui E. Carscperschin de 2 ani jum. cauzîndu i grave leziuni.

❑ Eri s'a vîndut prin citaţie, averea falitului, David Rozen, din strada Ştefan cel Mare No. 40, adjudecîndu-se provizor asupra d-lui Samuel Leipsiţ cu suma de 13.705 lei.

❑ Iată cum va fi întrebuinţat împrumutul de 945.000 lei, pe care îl va contracta epitropia sf. Spiridon:

Lei 369.000.—Plata instalaţiei caloriferilor şi a uzinei iluminatul cu electricitate la spitalul central din Iaşi.

Lei 212 000.—Pentru isprăvirea construcţiilor începute la institutul Grigore Ghica-Vodă şi instalaţiile trebuitoare.

Lei 146.882,65.—Plata instalaţiunilor de aer comprimat şi inhalaţiuni de la Băile Slănic.

Lei 54.150.—Rest pentru instalaţiile de calorifere şi iluminat electric la spitalul din Roman.

Lei 45,287,35.—Costul pavajului cu astfalt făcut la spitalul central din Iaşi.

Lei 38,341,45.—Rest pentru instalaţia caloriferiilor la pavilioanele de izolare din Iaşi.

Lei 13.500. — Plata preţului casei cumpărate de la Gr. Cerbu pentru spitalul din Focşani şi taxele de cumpărătură.

❑ Eri sa pus în circulaţie vagonul restaurant la trenurile exprese Iaşi-Bucureşti.

❑ Din Paris se comunică 'că boala de care sufere d. C. Stoicescu, fost ministru liberal, s'a agravat în ultimul timp şi că sînt puţine speranţe de scăpare.

❑ **Crimă.** — Individul Vasile Joacăbine din com. Ciurea, luîndu-se la ceartă cu concubina lui şi voind să o lovească la un moment dat cu un topor, a nimerit din greşală pe un copil un său, în etate de 6 ani, care a încetat din viaţă.

Numitul a fost arestat şi înaintat parchetului.

❑ In comuna Băiceni s'a declarat epidemia de febră tifoidă.

❑ Din misterele oraşelor mari sau poliţa falşă este subiectul principal al noului program cinematografic care începe astă seară Joi 21 April.

Misterele oraşelor mari este un roman contimporan anume compus pentru cinematograf de danezul Urban Gad şi pus în scenă de actorii „Revue-Theatrului" din Kopenhaga. Intreaga acţiune se desfăşoară în două părţi mari, cuprinzînd o jumătate a reprezentaţiei cinematografice.

Ca metraj acest film este mai mare de cît „Căderea Troiei" înscenarea grandioasă din programul trecut.

In partea II a din „Misterele oraşelor mari" se desfăşoară: Dansuri scandinave.

Noul program conţine apoi: Pînea păsărelelor, cu d ra Napierkowska neîntrecuta celebritate de la opera mare din Paris — Rosalia şi Leontina la Teatru, scene extrem de hazlii — Trupa Alberti scene artistice-sportive — Tîmpilă mîncînd carne de catîr nu-l mai poate astîmpăra nimene, comedie —Cum se fabrică bomboanele la Paris — Cea mai nouă apariţie din Pathé-Journal cu cele mai importante ştiri şi sporturi din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Curse pe mare la Monaco— Ultimele creaţiuni ale modei pariziane — Raid de călărire la Paris — Sportul aviatic săptămînal etc. etc.

❑ D. Isidor Cohn, fost amploiat la casa mea de Bancă, părăsind pe ziua de ieri serviciul, îucunoştiinţez prin aceasta că i revoc procura ce i-am fost încredinţat-o.

M. Diamant

Ultime INFORMAȚII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—Evenimentul *de astăseară va publica darea de seamă a unei* pretinse *ședințe de la „cercul de cultură științifică“ de luni seara, în care s'ar fi discutat chestia plagiatului Cuza, asupra părții a doua din „Poporație“, cuprinzînd „rezumatele“ teoriilor altora despre populație.*

In această „dare de seamă“ se spune, că „cercul de cultură științifică a discutat *chestia, și* a stabilit *că d. Cuza* n'a plagiat *pomenita parte a lucrării sale.*

Faptul este **inexact**. *Cercul* **n'a discutat** *chestiunea. La ședință au fost prezenți numai șase membri, cari văzînd polemica urmată în chestia plagiatului Cuza, s'au decis* ca să studieze chestiunea a ceasta, pentru ca să poată forma subiectul unei discuții într'o ședință viitoare.

Acesta *este adevărul și nu palavrele cuprinse în acea dare de seamă. Cu o asemene „dare de seamă“ a venit și la redacția noastră d. I. Bărbulescu. Cum însă comitetul de redacție cunoștea* inexactitățile de fapt *cuprinse în ea, publicarea ei a fost refuzată.*

Ar putea să ne spună d. Bărbulescu ce interese îl determină să altereze faptele, pentru a lua o asemene atitudine în chestia plagiatului Cuza?

Am fi foarte curioși să știm.

❑ **VARIOLA IN IAȘI.—Cercetările ulterioare au dovedit, că bolnavul suspect din strada Crucei, s'a îmbolnăvit de variolă.**

Bolnavul a fost izolat. De asemenea și acele persoane, cu care a venit direct în contact.

Pentru a preveni o contagiune, serviciul sanitar a dispus să revaccineze toate persoanele cari locuesc în acea parte a orașului.

Pînă acum 300 persoane au fost revaccinate.

❑ *Eri, după amează, Primăria a fost închisă, nu numai pentru cetățenii, cari avea interese, dar și pentru funcționarii administrativi, cari aveau lucrări de executat.*

Această dispozițiune a fost motivată,—după cuprinsul unui anunciu lipit pe ușa primăriei — prin faptul că d. prim Cosmovici, avea nevoe de liniște, pentru a studia.

❑ *Se zice, că d. Arion, asediat și amenințat de guvernamentalii locali, a consimțit să sacrifice pe d. Sadoveanu, directorul teatrului național din Iași, și să numească în locul d-sale pe d. Petrovici, ca recompensă pentru tuastul ridicat la banchetul trecut de la Bragadiru.*

Schimbarea urmează a se face în cursul lunei Mai.

❑ *Membrii consiliului de disciplină a baroului local, se întrunesc mîine, pentru a discuta chestia înființărei federațiunei barourilor din țară și convocarea primului congres.*

❑ **Vînzarea fructelor și legumelor.**—In urma unei inspecții făcute la piețe, d. dr. Flor, a adresat un raport administrației comunale, din care extragem cîteva părți interesante.

Medicul primar afirmă, că în urma analizelor făcute de către d. dr. Mezincescu, pe obiectele din baratcele de afară de pe piața halei, s'au găsit numeroși microbi patogeni, iar în praful din aceste obiecte, s'au găsit de 3 ori mai mulți microbi, ca pe obiecte.

Pe obiectele și pratul de pe mesele descizente, s'au găsit de aseminea microbi patogeni, însă în număr mult mai mic, din cauza ploaei care căzuse în ultimele zile și le spălase.

In urma acestor constatări, serviciul sanitar propune măsurile următoare:

a) Toate baratcele să fie desfințate;

b) Piețele din jurul halei să fie pavate;

c) In hală să se facă o împărțire sistematică, cuprinzînd secțiuni deosebite pentru carne, fructe etc.

d) Pentru paseri, să se construiască o secțiune aparte.

e) Pentru zarzavat, să se construiască gherete cu pereți de sîrmă împletită, cu acoperiș și cu dușamele de asfalt.

Și în fine să se înmulțească gurile de apă, așa ca spalarea să se facă în chipul cel mai conștiincios.

In ceia ce privește vînzarea în piețe a produselor casnice, să fie permisă numai pînă la ora 12 din zi.

❑ O comisiune, compusă din d-nii Peretz, Teodorini și Mezetti, a inspectat azi clasa d-lui Sibianu, profesor la conservatorul de muzică din localitate în vederea numirei d-lui Sibianu ca profesor definitiv.

❑ Majoritatea comercianților din Piatra-N., a intervenit pe lîngă camera de comerciu din Iași, cu rugăminte de a stărui ca legea repausului duminical să fie modificată în senzul că repauzul să înceapă duminicile de la ora 2 p. m. pînă Luni la orele 6 dimineață.

❑ D. Ed. Caudela va fi numit delegat al ministerului de instrucțiune, în sînul comitetului teatral din localitate.

◑ Serviciul sanitar a cerut închiderea cofetăriei Stoian Vanghele din str. Cucu 15, care nu ar fi conformă cu dispozițiunile regulamentului sanitar.

❑ **Din Vaslui.**—Asanatorii sunt peste tot locul aceiași. Despre felul cum pricep ei asanarea moravurilor, avem și în județul nostru cîte-va exemple tipice.

Ast-fel, ca președinte al comisiei interimare din comuna Țibana, a fost numit un anume Sandu Vieru, fecior boeresc, dat judecății pentru falș în acte publice.

La 1907 pe cînd era primar, a eliberat un certificat lui Nastase Murgu, ca unic fiu, spre a-i servi la recrutare.

Ori Nastase Murgu mai avea doi frați.

A mai eliberat o serie de certificate, semnînd pe V. Ghiață Budu, și alți. Toți aceștia au protestat.

Procesul este pendinte de tribunalul Vaslui.

De notat comuna Țibana are 750 alegători și din toți gospodarii, prefectul n'a ales de cît pe Sandu Vieru.

Dar prefectul nu s'a oprit aci. Ast fel și comuna Ipatele, în locul d-lui Vasiliu, un vechiu și cinstit funcționar, a numit ca notar pe Ion Grigorescu, condemnat la doi ani închisoare pentru falș în acte publice.

❑ In virtutea convențiunei încheiată între comuna Tg.-Frumos și comuna Iași, primăria orașului Tg.-Frumos este ținută să înscrie regulat în budgetul său timp de 40 ani, o sumă anuală minimă de 5840 lei, pe care urmează a o răspunde primăriei orașului Iași, drept cost al cedării cantității zilnice de apă din conducta de acțiune de la Timișești.

❑ Membrii camerei de meserii, se întrunesc Duminică, la orele 10 dimineață, pentru citirea budgetelor diferitelor corporații.

❑ Galeria de tabouri, pe care o va înființa camera de comerț din localitate va cupriude fotografiile a 1000 de comercianți din circumscripția acestei Camere.

❑ D. Arion, Ministru al instrucțiunei, a aprobat budgetul teatrului național din Iași.

❑ Cu începere de azi percepția dispărțirei I-a s'a instalat în casele Comunei, din str. Alexandri.

❑ Un violent incendiu a distrus eri noaptea un stog de fîn, proprietatea comerciantului Mendel din Ciurea. Se bănuește, că focul a fost pus de individul Florea, care a fost mai înainte în serviciul lui Mendel.

Pagubele se urcă la 500 lei.

❑ Un alt violent incendiu a distrus pe moșia Sorca-Sculeni, proprietatea d-lui Roznovanu, 4 coșere cu porumb, o batoză și o mare cantitate de grîu.

Pagubile se urcă la suma de 80.000 lei. Focul a luat naștere de la niște scîntei, sărite de la mașina de bătut porumb.

Atît cerealele cît și mașina erau asigurate la societatea „Națională“.

❑ D. Augustin Vucol a fost numit inspector veterinar în locul d-lui G. Stîrcovici.

❑ Se desminte știrea publicată prin unele ziare, despre o apropiată întîlnire între Regele nostru și al Serbiei, cu ocazia călătoriei pe Dunărea, pe care familia noastră regală o va face zilele acestea.

Se vorbise ca regele nostru să se îmbarcheze la Turnu Severin, în dimineața zilei de Sîmbătă, pe unul din vapoarele noastre, și să treacă pe la Porțile de fer pe Dunărea pînă la Bazias, unde avea să aibă loc întîlnirea cu Suveranul Serbiei.

Regele nostru se va îmbarca tot Sămbătă, dar la Oltenița, pe iahtul „Ștefan cel mare“ și va face excursiunea pe Dunărea pînă la Sulina, după un anumit program stabilit de consiliul de miniștri.

De la Sulina regele se va întoarce pe Durnărea la Cernavoda, de unde va pleca la Constanța, cu trenul.

Sosirea la Constanța va coincida cu data sosirei micilor principi cu vaporul, de la Cairo, unde sunt duși în excursiune de preumblare.

❑ **Școlare.**—Ministerul instrucțiunei publice, a cerut revizoratului școlar să înainteze de urgență statele pe luna Aprilie a învățătorilor din județul Iași, Ministrul aduce tot odată cunoscut că lefurile de 130 și de 65 de lei, au rămas neschimbate, iar cele de 90 lei au fost rîdicate la 110 lei.

— Ministerul instrucțiunei publice a autorizat pe d-ra Hența Perlitz să funcționeze în învățămîntul particular ca maestră de lucru.

Aseminea pe d-rele Alisa Dabija și Elena Knoch, să predea canto în învățămîntul particular, cursul primar.

❑ Numai cîte-va zile ne mai despart de mult așteptatele reprezentațiuni ale operei. Vor începe cu **Puritani**, Marți 26 Aprilie a. c. în care celebra divă **Dora Domar** are o creațiune sublimă; partenorii ei sunt demni de renumele marei artiste, iar **orchestra proprie** va complecta pe deplin acest excelent ansamblu. *Pentru Iași, atît Puritani cît și M-me Butterfly sunt noutăți* cari se reprezint pentru prima oară de o trupă de operă.

Cei ce și-au oprit bilete la agenția *„Thalia“* (Maximovici) să se grăbească să și le rîdice.

❑ **Universitare.**—D. dr. Trajan Bratu a redeschis astăzi cursul seu de limba și literatura germană.

— Tot astăzi au fost reluate prelegerile de arheologie, la facultatea de litere.

— D. I. Caragiani și-a deschis cursul eri, iar d-nii Charles Drouhet și I. Ursu își vor reîncepe mîne cursurile.

— Prin noul budget al casei școalelor se desființează de la universitatea din Iași al 5-lea loc de conferențiar de pe lîngă facultatea de drept.

❑ **Judiciare.** — D. judecător de instrucție Scully, a terminat instrucția în afacerea pruncuciderei de la Tg.-Frumos și a înaintat dosarul primului-procuror, spre a-și da rechizitorul definitiv.

— Apelul, atît al falitului Baras, condemnat la 7 luni de tribunalul Botoșani pentru bancrută simplă, cît și al procurorului acelui tribunal pentru achitarea lui Baras, de bancrută frauduloasă, a fost fixată a se judeca de către secția II a Curții de apel, în ziua de 28 Mai.

— La 30 Aprilie, secția II-a a Curții urmează să se judece cunoscuta afacere a d-rului Moga de la Dorohoi, inculpat pentru excrocherie.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata curții cu juri din Bacău pe Neculai Gh. Prisecariu și Teodor Gh. Prisecariu, acuzați de omor.

Aseminea pe Ruxanda Merlușcă, pentru că la 16 Februarie a tras 3 focuri de revolver asupra femeei Profira Ion Popa.

Telegrame

București 21 Aprilie

LOTERIA

București.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

3,000 lei 39556, 69047, 24014 57147.

2,000 lei 8569, 9810, 16980.

1,000 lei 25211, 36462, 42531, 20650 58520, 51066, 5205, 29207, 29857, 56067 35787, 27709.

500 lei No. 10446, 5305, 439, 9350 25372, 32154, 51310, 58882, 56812, 4413 17658, 31250, 40567, 58241, 31199, 41881 12202, 18339, 59042, 52433, 47563 48882 62365, 36872.

Delegația de petroliști la minister

București.—O delegație de 70 frunțași petroliști s'au prezintat azi la ministerul de comerciu, pentru a expune orleanțele lor, cu privire la repartiția petrolului lampant.

S'a hotărît ca o delegație de 7 petroliști să studieze chestiunea împreună cu delegații ministerului.

Mișcare la Finanțe

București. — D. Harnagea, impiegat auxiliar cl. II-a, a fost transferat la Fălciu.

Demisia d-lui general Pavloff

București.—D. general Pavloff, victima urgiei guvernamentale, demisionînd din armată, s'a înscris în rîndurile partidului conservator-democrat.

Capitularea d-lui Carp

București.—D. P. P. Carp a capitulat pe toată linia și în mod chiar rușinos. Nu și-a putut trece nici unul din proectele de legi, anunțate cu atîta pompă. Astfel proectul pentru vînzarea moșiilor de mînă moartă a fost abandonat, față de opoziția Nababului; proectul d-lui Lahovari pentru vînzarea terenurilor bisericești, a remas îngropat în secțiuni, în urma protestării Băncei prelaților.

In acelaș timp, d. Carp a fost silit să înlocuiască pe propriul seu secretar, care a fost sacrificat, fiind că refuzase, să satisfacă pretențiile îndrăzețe ale unora dintre partizanii guvernului.

E drept, că d. Carp, s'a răsbunat, scriind pe demisia secretarului seu, următoarea resoluție: „Demisia o primesc, dar cu regret.“

O luptă crîncenă lîngă Elsaijeh

Berlin.—Din Aden se telegrafiiază că o luptă crîncenă s'a dat lîngă Elsaijeh, trupele turcești au bătut pe răsvrătiți și au reluat 4 tunuri căzute în mînile rebelilor, într'o luptă anterioară.

Cererile ambasadelor germane și americană

Mexico.—Ambasada americană și legația germană din orașul Cuernavaca amenințat de un atac al rebelilor — a cerut ocrotirea ministerului de externe. Ministrul de Resboi a ordonat trimiterea întăririlor la Cuernavaca.

O școală de aviațiune

Petersburg. — Aviatorul francez Bleriot, a'sosit aci, spre a remite mai multe aeroplane, cumparate de ministerul de rezboi, precum și a deschide o școală de aviațiune.

Ordinul guvernului Bulgar

Sofia.—Guvernul bulgar, a dat ordine autorităților din orașele Dunărene, ca să dea onorurile perechei regale Romîne, în cazul cînd yachtul regal s'ar apropia de țîrmul bulgar.

Prelungirea seziunei parlamentare

Constantinopol.—Seziunea parlamentară care expiră în ziua de 13 Mai a fost prelungită pînă la 28 Mai.

*

Consiliul de miniștri a stabilit programa de călătorie a sultanului la Salonic și în Albania. Suveranul va pleca în ziua de 28 Mai.

Călătoria Familiei Regale

Sofia.—Guvernul bulgar, a dat autorităților ordinul de a face onorurile cuvenite familiei regale romîne, care în călătoria sa, va atinge țermurile bulgare.

Zvonuri de dimisia ministrului de finanțe

Constantinopole. — De azi dimineață circulă svonuri despre dimisia ministrului de finanțe.

Un furt de obiecte din un cavou din Erusalim

Erusalim. — Șeicul Moskei „Omar“ din Erusalim a adresat Sultanului și deputaților din Palestina mai multe depeși, cerînd să se facă ancheta și să pedepsească pe autorul furtului a mai multor obiecte din un cavou ce nu fusese deschis de mai multe secole. Aceste obiecte ar fi din timpul lui „Solomon“.

Guvernul a trimis o comisie în anchetă.

Amînarea vizitei comitetului Sîrb

Sofia.—Sosirea membrilor comitetului pentru apropierea Sîrbo-Bulgară care trebuia să sosească mîine a fost amînată din cauza alegerilor la Sobranie.

CAMERA

București.—La deschiderea ședinței, d. Iliescu-Olt, întreabă pe ministrul de interne, dacă are consecință că un fost condemnat pentru falș în acte publice a fost numit președinte al comisiei interimare din comuna Plasa-Veche.

D. Marghiloman răspunde că va cerceta.

Ministrul de interne, depune un proect de lege, prin care eforia sf. Spiridon din Iași, este autorizată a face reduceri și suprimări în suma de 450 mii lei.

Se depune proectul pentru modificarea unor articole din legea sanitară, se autoriză eforia spitalelor civile de a constitui o societate pe acțiuni, pentru exploatarea stației Sinaia.

D. Mehedinți, întreabă pe ministrul de războiu, dacă și vara aceasta, se va încuviința angajarea soldaților la munca cîmpului.

D. Nicu Filipescu, ministru de războiu, răspunde că în timpul muncei agricole, va da concediu soldaților, cari vor fi liberei a se angaja la munca cîmpului, nu ca soldați, ci pe propria lor socoteală.

Ministrul a adăugat, că nu vede nici un inconvienient cu soldații din artilerie și cavalerie, să fie întrebuințați la primirea pailor necesare.

Se votează proectul, prin care comuna Tg.-Frumos, este autorizată a încheia o transacțiune cu comuna Iași, pentru alimentarea orașului cu apă de Timișești.

D. Filipescu, ministru de războiu, depune un proect, prin care se recunoaște cercurilor militare calitatea de persoană morală.

In fine d. Carp, hărțuit și amenințat depune proectul, pentru modificarea unor articole din legea monopolului băuturilor spirtoase.

Le cere urgență, care se admite se votează proectul prin care se recunoaște societății agronomilor calitatea de persoană morală.

Ședința se suspendă, pentru ca deputații să poată lucra în secțiuni.

Gheorghe Constandachi

inginer hotarnic se oferă a face măsurători de moșii, hotărnicii, parcelări la locuitori, diviziuni de moșii, etc.

Adresa *Str. Bărboi No. 8.*

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 27 Aprilie a. c., oara 11 a. m., se va ținea în Camera acestei Primării licitație orală pentru închirierea a trei chioșcuri pentru ziare și care sunt așezate în strada Stefan cel Mare, strada Carol și strada I. C. Brătianu (foasta de Sus). Inchirierea se va face pe timpul de la 23 Aprilie 1911 pînă la 26 Octombrie 1913.

Licitație va începe de la suma de 831 lei pe an, pentru toate trei chioșcurile.

Garanție provizorie 500 lei, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 06168
2 Aprilie 1911

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMINĂ ITALIANĂ

a Industriilor Textile Iași

CONVOCARE

D-nii acționari ai acestei Societății sunt convocați în adunare generală ordinară pentru ziua de 8 | 21 Maiu a. c. la oarele 10 dim. la sediul Societății fabrica Iași (Copou).

Ordinea de zi este următoarea:

1) Raportul consiliului de administrație;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea exercițiului 1910;

4) Repartizarea beneficiilor și fixarea îndemnizărei censorilor pe anul 1910;

5) Alegerea a 2 membri în consiliul de administrație în locul celor retrași prin tragerea la sorți conform art. 13 din Statut;

6) Alegerea a trei cenzori și cu trei supleanți;

D-nii acționari pentru a putea lua parte la această adunare vor trebui să depună acțiunile lor, pînă în ziua de 3 | 16 Maiu a. c. inclusiv.

La Iași, la casa Societății sau la Banca Moldova.

La București la The Bank of Roumanie Ltd și Banca Marmorosch Blank et Societate Anonimă.

La Paris la Societé Général de France.

Președintele consiliului de administrație. **Gh. Racoviță.**

Important

Aduc la cunoștința stim. mele clientelé precum și onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de stofe *«La Port Artur»* în strada Ștefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *stofe engleze și franceze* și le vom vinde cu prețuri excepțional de eften.

L. ROTHENBERG

Proprietarul magazinului de stofe «la Port-Artur»

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

întors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Magazinul de mode „Hélène“

Iași—Str. Lăpușneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon iș furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Prețuri modeste. Comenzi și renovăiser efecuează tomdprt.

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

Viițe altoite

Peste 300,000 viițe altoite.—200,000 port altoi.—50,000 Butași cu rădăcină se găsesc de vînzare la Pepinieria Otge—Nicolina, Iași; atît din Algeria cît și din țară, cu prețurile cele mai convenabile.

4000 lei se caută la o tovărășie de sezon. Cîștig mare și sigur. Adresa M. P. la Administrația ziarului.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

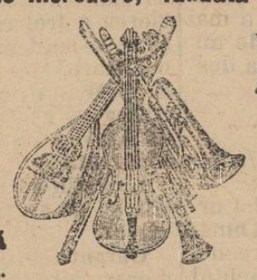

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Viori şi Violoncele pentru Concert

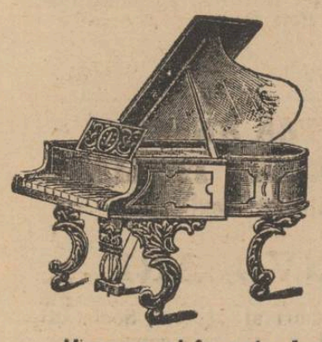

Piane
Pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunară fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

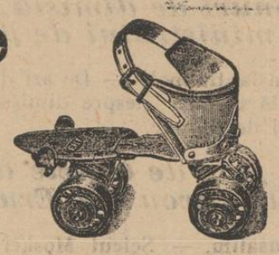

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Preţuri reduse

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari ad rezist la toatelor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

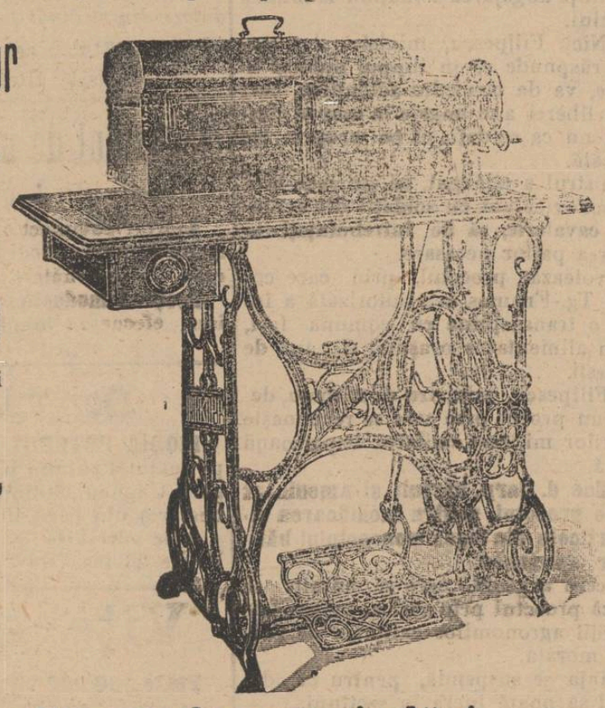

intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

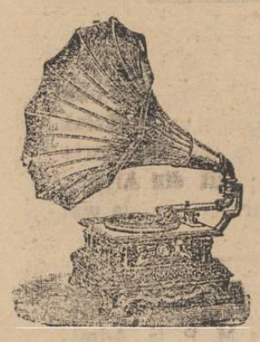

Gramophoane şi plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 286 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEFH POPPER Str. Lăpuşneanu No. 10

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

---

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitrie.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

In fiecare Sâmbătă are loc un singur matineu la 3 ore ziua.

Duminicile şi sărbătorile au loc câte două matineuri: Primul matineu începe la 2 ore ziua şi al doilea matineu la 4 jumătate ore, ziua.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE
Prix 0f60c
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vânzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.329.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi No. 17 strada Gh. Mironescu — Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iosif Krzyzanoski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi, Str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1286 Sîmbătă 23 Aprilie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ IASI ROMANIA

Alegerile parțiale

Luni 25 April și Mercuri 27 April se vor face 11 alegeri parțiale în următoarele județe: Muscel, Brăila, Buzeu, Prahova, Mehedinți, Argeș, Tutova și Ilfov. Toate aceste alegeri sînt mai numai pentru Cameră, căci în mod voit și concertat guvernul a ținut să nu declare vacante colegiile de Senat, ci pe cele de Cameră, și evitînd pe cît se poate Ilfovul. Numai moartea generalului Reutz a provocat o vacanță parlamentară de Senat, în Tutova. In colo toate alegerile au loc pentru Cameră: 5 pentru colegiul I și 5 pentru colegiul al 2-lea.

Care e situația guvernului în aceste alegeri parțiale?

Care e poziția celor 2 partide de opoziție în aceste alegeri parțiale?

Guvernul a provocat vacanța la Cameră, optînd pentru Senat, căci a a văzut că e mai slab la Senat. Dacă ceva, ceva, colegiul I de Senat schimba proporția voturilor, guvernul ar fi fost învins la sigur și zilele lui erau numărate în chiar luna lui Martie. Tot la Senat opoziția a putut trimite pe cei mai aleși reprezentanți ai sei, cari au dominat cu autoritatea lor și cu cuvîntul lor însăși banca ministerială.

Guvernul a eșit înfrînt la Senat din desbaterile parlamentare. Majoritatea n'a avut oratori, căci din sinul ei s'a rîdicat nesocotitul Lăzărescu, și răzvrătitul d. Cantacuzino Matei, și au vorbit vrute și nevrute și nu pe placul guvernului. Tot la Senat guvernul a trebuit să țină discuția adresei pînă în ziua închiderii sesiunii și să se citească abia acum, după Paști, răspunsul Regelui la delegația Senatului, cari i-a înmînat adresa.

In asemenea situație critică a se fi provocat alegeri la Senat însemna a strica echilibrul și mai tare, și a scurta cu mult zilele guvernului. La Bîrlad, unde e alegere de Senator, guvernul a avut grija să pună candidatura d-lui Lupu Costachi, unul din cei mai tari candidați, dat fiind, că a fost pașă cu 2 tuiuri în perioada electorală. Cu toate acestea opoziția luptă cu succes, avînd în vedere marele număr de voturi de la primul scrutin, voturi întrunite pe numele candidatului conservator-democrat, d. Grigore Patriciu. Noi acolo dăm lupta pe numele d-lui Jean Lupu, fost deputat și primar, unul din cei mai bine văzuți în cercul electoral al Tutovei.

Dar guvernul mai are o meteahnă în aceste alegeri. In cele 4 luni de guvernare a devenit odios, prin amăgirea ce a făcut țării. Guvernul d-lui Carp și-a pierdut din credit 80 la sută și azi, fie-care vede în acest guvern, un guvern de vacanță, gata ca în toamnă să se plece ori să plece de la cîrmă, ca un neputincios.

Dacă Regele l-a chemat pe d. Carp fără indicația corpului electoral, îi va fi greu să se mențină contra acestei indicații. Și, ori cît de slabe ar fi ele, indicațiunile din alegerile generale, s'a făcut dovada că cu 2 la sută deplasare la col. I de Senat și cu 7 la sută deplasare la col. I de Cameră guvernul d-lui Carp nu se putea menținea. Ce ar fi fost să se fi lasat alegerile mai libere și nu s'ar fi violentat voința țării!

In alegerile generale guvernul și-a pus toți cei mai marcanți ai săi candidați și disensiunile nu apucase a eși la suprafață în partid. Erau rîvniri, erau întreceri, dar nu disensiuni. Acum aceste boale au reapărut și nu mai departe de cît la Argeș lupta se dă pe față între candidatul Filipescan și Marghilomanist, oglinda vie a luptei de la centru.

Iar cît de candidați, guvernul și-a sleit stocul. Transfugii nu mai vin, locurile s'au ocupat și la candidații mijlocași și codași ai guvernului, opoziția cartelată pune cele mai încercate nume: Costinescu, Izvoranu, Comăneanu, Păltineanu, Brătescu, Cociaș, Iarca, Teodorini, Vasiliu, șefi politici locali, foști prefecți, primari sau parlamentari distinși, cari vor contribui cu mult ca succesul opoziției să fie eficace.

Și apoi sînt centre, cari au dat deja cîștig de cauză opoziției. Așa la Buzeu s'au ales 2 democrați și 1 liberal; la Severin au eșit 2 democrați; la Brăila un liberal; iar dacă Ilfovul s'a arătat guvernamental la primul scrutin, azi Capitala și-a revenit la vechile sale sentimente politice și va trimete în parlament pe Brătescu Iancu și pe Păltineanu Barbu.

Cartelul continuă și la aceste alegeri parțiale, pentru a grăbi cu un ceas curățirea atmosferii vieții politice, de acea îngreuere ce au adus țării asanatorii moravurilor noastre politice. Țara romînească are prea multe lipsuri morale și politice pentru a mai dăinui un regim, care îi place să înoate în murdăriile sistemului de astă-zi.

Așteptăm verdictul acestor alegeri parțiale cu încrederea ce ne o dă, că țara s'a vindecat de boala guvernului de azi și ne va ajuta cu votul ei să-l doborîm de la putere cît mai curînd.

***

Guvern de cîrpăceală

In scurta sesiune din Noembrie, a ultimei legislaturi liberale, guvernul d-lui Brăteanu, a trecut prin parlament noua lege sanitară.

D. Marghiloman, a declarat atunci în numele partidului pe care 'l reprezintă, că în zadar liberalii se trudesc să treacă această lege prin parlament, de oare ce viitorul guvern conservator nu o va aplica și-o va desființa pe de-antregul.

Sub șeful junimist considera realizarea acestei declarațiuni ca o chestie de onoare, după cum considera și d. Carp, cu cîteva luni mai înainte, declarația sa, de a nu înțelege să șadă 24 de ore mai departe la putere fără a realiza reforma administrativă cu scoaterea administrației din politică.

Dar după cum au trecut peste 4 luni, fără ca angajamentul solemn al d-lui Carp să se poată realiza, tot așa și declarația d-lui Marghiloman, a rămas fără nici o sancțiune; căci și legea sanitară s'a aplicat și se aplică în toată întinderea ei.

Totuși, d. Marghiloman gîndindu-se că cel puțin în parte să arate că știe să și respecte cuvîntul, a prezentat ieri pe biroul Camerei un proect de lege modificator al legei sanitare liberale.

Prin urmare nu mai este vorba de inaplicarea legei—ci de modificarea ei.

Și ce fel de modificare? Tot în felul modificărilor aduse de colegul seu de la justiție, reformei judecătorești. Mici schimbări, fără nici o însemnătate, în scopul satisfacerei unor meschine interese personale, și nimic alt ceva.

Pentru ce d. Marghiloman nu are curagiul să iee taurul de coarne și să schimbe în totul legea, sau în părțile ei esențiale.

Ministrul de Interne, o spune acum, că se introduc deocamdată cîte-va modificări, pînă la o largă schimbare a întregei legislații votată de liberali.

Dar, cînd va face această largă schimbare—nici un cuvînt. De ce nu acum, cînd tot modifică legea recunoscută de d-sa ca defectoasă și de ce mai tîrziu?

Voiți explicație? Nici d. Marghiloman, nici d. Carp, cu atît mai mult nici unul din membrii acestui cabinet, n'au autoritatea morală și politică de a atinge în economiile lor sau în principiile lor fundamentale nici una din legile liberale.

Pentru aceasta se cere guvern cu forță politică—și un asemenea guvern nu-l poate da partidul boerilor, cari au capatat prin milă puterea și o dețin tot prin milă.

Guvern de cîrpaci, sau de cîrpăc ală, iată cum poate fi calificat guvernul d-lui Carp, dacă îl judecăm după activitatea sa legislativă din cursul acestei sesiuni parlamentare.

Carp — Lahovari

In guvernul d-lui P. P. Carp, situația d-lui Lahovari, ministrul domeniilor, nu pare a fi excelentă. După o sumă de incidente cu primul ministru, care nu s'a sfiit să-l trateze pe ministrul de domenii altfel de cît ca pe un coleg de guvern, d. I. Lahovari a fost alaltăeri încă odată victima nervosității și cerbiciei d-lui Carp.

Ministrul domeniilor depusese pe biroul Senatului proectul de lege, prin care pămînturile de la 64, date bisericilor și cari sînt administrate de Cassa Bisericilor trec în proprietatea statului. Acest proect nemulțumi adînc pe senatorii-prelați, cari la discuțiunea în secțiuni, făcură opoziție proectului. D. I. Lahovari însă nu voia să cedeze cu nici un preț. Atunci interveni d. P. P. Carp, care îi impuse colegului său să cedeze și să-și retragă proectul. D. Lahovari se supuse. Ba mai mult, primul ministru făgădui prelaților că la toamnă va veni cu un proect de lege, prin care va creia posturi noui de preoți la bisericile de cătunuri și va confirma actuala stare de lucruri lăsînd pămînturile acestor biserici în stăpînirea preoților respectivi.

Astfel d. Lahovari își vede zilnic — pe drept sau pe nedrept, nu importă— toată acțiunea sa stingherită sub o formă sau alta. Ne întrebăm — și e firesc să ne întrebăm —: care este rolul d-lui Lahovari în ministerul P. P. Carp? Acela de a întocmi proecte menite de a fi retrase; sau acela de a suporta toate vicititudinile temperamentului imposibil al primului ministru?

Suntem convinși că d-lui I. Lahovari nu-i poate conveni o asemenea situație, căci, după cît știm d-sa nu înțelege a figura pe banca ministerială. Iată o situație, care va trebui să primească o soluție.

Candidații partidului conservator-democrat in alegerile parțiale pentru Cameră din Ilfov sunt:

COLEGIUL I (25 Aprilie)

D. Barbu Păltineanu

COLEGIUL II (27 Aprilie)

D. I. A. Brătescu

Chestii literare

Cum a iubit Eminescu

Titlu pe dos și comun; Eminescu a iubit și el cum iubește toată lumea. Vezi ochi de femee, îți plac și le placi și iată dragostea gata. Ce urmează de aici? Supărări și griji pe lîngă plăcerile inerente dragostei.

Dl. O. Minar și-a făcut o specialitate în a descoase viața oamenilor noștri mari, pe terenul literaturei și a gîndirei supt raportul părții omenești, a iubirii. Așa în V. Conta ne a dat cîteva scrisori de dragoste, a lui Conta zice-se, către o actriță, de pe cînd era el băet în teatru. De sigur că scrisorelele lui Conta la 18 ani nu ne spun nimic despre autorul *Teoriei Fatalismului*.

Se prea poate ca poetul să se oglindească mai mult în scrisorèlele lui de dragoste și să fie un mai strîns raport între o iubire înflăcărată de o femee frumoasă și un ciclu de poezii inspirate de acest sentiment. Sentimentul erotic e o puternică vînă de inspirație poetică și noi știm că Eminescu a cîntat adînc amorul și în intensitatea lui ca sentiment și în adîncimea lui ca reflexie.

Dar dacă Eminescu s'ar fi oprit numai la acest sentiment de erotism n'ar fi ajuns ceia ce este. El a pus în vibrare și alte coarde ale sufletului său de bun romîn și a cîntat trecutul glorios al țării; a cîntat luncile și poenile, lacurile cu lebedele lor, a cîntat legendele țării, a înstrunit coarda literaturei; a satirizat prezentul, s'a adîncit în cutele gîndirei științifice despre lume.

Fiind astfel, materialul inedit de scrisorèle de dragoste de și ar sluji ca un material de psihologie literară, el nu explică în specie pe Eminescu în complexitatea talentului său. Dacă din aceste scrisorèle am putea ceti genesa unor creațiuni ale sale poetice, ne-am simți mulțumiți că am prins nodul inspirațiunii sale. Dar așa; scrisorile ne dau o icoană a prosei vieței lui Eminescu.

A lua însă pacheţelul de scrisori a unei femei și a i desvăli sufletul ei de femee iubitoare, este a pune pe masa de operație sufletul omului, tăind fără milă, nu cu scopul de a vindeca rana prin cuțitul hirurgului, ci de a scoborî cu ceva, sfințenia iubirii.

Eminescu nu iese micșurat din această disecare; și dacă d. Minar se silește a scoate în destulă vază luminoasă pe Veronica Micle, apărarea nu ajută cu nimica. Exemplul cel mai înalt ni l'a dat Hristos, care vorbind de femeea păcătoasă a zis: „i se iartă mult, căci a iubit mult".

Poetul, tînăr la 30 ani—dar Eminescu, Veronica, femee tînără la 29 ani — mamă, soție și adorata poetului!

Nu învinuirea ori scuza iubirei lor ne interesază, ci cît din sufletul Veronicăi s'a oglindit în sufletul poetului pentru a-l inspira, aceasta e ceia ce ne interesează în aceste destăinuiri intime ale sufletului unui mare artist ca Eminescu.

De sigur că în lirismul erotic a lui Eminescu, persoana și sufletul Veronicăi Micle a întrat cu mult, dar nu din scrisorèlele prizărite am putea prinde, ci din însăși persoana ei, cu ale ei însușiri trupești și sufletești, care s'au revărsat ca o rază de binefacere, și ca o aromeală puternică în sufletul îngrijorat al poetului, visător și melancolic.

G.

OAMENI ȘI LUCRURI

Amorul-curiozitate

Rezumînd o parte din cîte am avut de spus pînă acum în privința proiectatei „Ligi" a Amorului liber, credem că formula cea mai corespunzătoare realității este că e vorba de a se mulțămi încă odată setea de senzații ce domină mentalitatea lumei moderne și sentimentul de curiozitate.

Căci la baza tuturor încercărilor stranii, ca și la baza „simțirii" însăși, găsim acea complexă manifestare a sufletului omenesc—nu zicem numai femeesc — curiozitatea. Ea cuprinde noțiunea căutării lucrului *nou* în toate și preste tot, —noțiunea schimbării fără sfîrșit.

Chamfort a inventat micul dialog celebru:

Ea: „Ceea ce iubesc în d-ta"...

El: „Dacă știi ce anume, atuuci sunt pierdut"!

Nou, neobișnuit,— neasemănat dacă se poate, iată ce răspunde dorinței eterne a fie-căruia, de ori ce sex și în ori ce împrejurare. Este ideea exprimată de poet:

Soyez vous l'un à l'autre un monde toujours beau:
Toujours *divers*, toujours *nouveau*

De aci izvorește acea necontenită năzuință instinctivă a curiozității și corelarul ei,—nestatornicia.

Are oare vr'o altă filosofie acel mare neajuns de care se plîng ciudatele moraliste cari au aruncat în publicitate sămînța ideei de „răzbunare" prin înființarea unei „Ligi" a „Amorului liber".

...Cetesc pe fața d tale, doamnă, un ușor surîs crispat de amărăciune. Ești revoltată, doamna mea? Nutrești intențiunea de a aderа la Ligă?

Ai numai în mică parte dreptate. Scrutează ți amintirile și conștiința. Vei găsi atîtea mici scrupule înfrînate, atîtea mici mustrări de cuget, atîtea clipe de nesinceritate, în cît vei deveni la rîndul d-tale mai iertătoare...

N'ai ademenit oare atîtea priviri cu reflexele atrăgătoare ale privirii d-tale? N'ai împăinjenit, ca într'o vagă înnourare, atîtea gînduri în preajma d tale? N'ai îngăduit atîtor vroinți să slăbească, creîndu-le iluzia că șovăești? Nu ai făcut pe atîția—în același timp—să creadă că *ei* vor obținea favoarea, numai pentru că ai pus în zimbete atîta bunătate și i-ai lăsat să creadă că ești ca și.. altele? N'ai chemat oare atîtea aripi de fluturi să ardă în para strălucitoare a ochilor frumoși?

...Și toate aceste numai de simplă curiozitate,—din inocentă curiozitate, pentru care nimeni nu are dreptul să te învinuiască; cu atît mai puțin să și răzbune.

Ce are dar să caute din partea voastră gîndul de luptă și de răzbunare? Cine ar putea spune cu siguranță care din cele două sexe e *mai* vinovat în procesul eternei curiozități, pricina nenumăratelor rele și a nenumăratelor schimbări?

Rodion

Banii și Slava

«Les annales» despre J. H. Fabre

Prietenului meu prof. C. Fedeleș

Nebiruit e omul ce luptă cu credință
El știe că pe lume nimic zadarnic nu-i;
Că, dincolo de truda și jertfa clipei lui,
In taină vremea țese la sfînta biruință;
Că vuetele toate visează armonie;
Că este o dreptate și.. trebue să vie!

A. Vlăhuță (Triumful Așteptării)

In sumedenia și varietatea punctelor de vedere din cari se pot privi lucrurile, se găsesc totdeauna destule pentru a ponegri, pentru a privi pesimist lumea și viața. Astfel că dacă spiritul nostru este cam înclinat spre acele orizonturi triste și cețoase cari întunecă veșnica lumină și necurmata strălucire a lumii și a vieții, înclinăm continuu a ne tot plînge și a ajunge ușor la încheierea că: viața nu face să fie trăită. Sub imperiul acestei idei lucrurile, ființele, oamenii, popoarele, țările, așezămintele.. ne apar mai mult ca pretexte de decepțiune și văicărare. Sub acest punct de vedere privim mai totdeauna țara noastră, precum și pe Franța, marea inspiritoare și pilduitoare a omenirii.

Biata Franță! Tot cezarismul fi-va care o va mîntui!... Imi zicea mai dăunăzi unul din acele spirite ce văd lumea în felul de care pomenesc; și începu să compătimească pe mîndra țară, regretînd vremile napoleoniene. Zadarnică fu silința mea de a schimba punctul de vedere al acelui spirit. Răsfrîngînd pesimismul său asupra întregei vieți organice ca și sociale, nu găsea cuvinte destul de grele pentru a califica și decăderea Franței, și decăderea Romîniei... și decăderea vieții în general. Vădit aveam a face cu un spirit pesimist esclusivist: în comuniune cu el nu mi-ar fi ramas de cît să scîncesc și eu pe ruinele.. universului; ceea ce nu mi-am îngăduit, tare în convingerea că viața își are fețele ei multiple, că cele strălucite subminează și anihilează înrîurirea celor întunecoase.

Și nu mai departe de cît zilele aceste răsări luminos adevărul punctului de vedere mai înalt, ce altora le scapă. Revista „les Annales politiques et littéraires", în No. din 30 April 1911, publică un duios prim-articol, sub titlul pus și de mine acestor rînduri: *l'argent et la gloire*, din care răsare mai clar ca ori-cînd viguroșia țării și națiunii franceze. Pomenind de o recentă excursiune ce s'a făcut în Provence, regiune în partea de sud a Franței, pe unde se vorbește o limbă neolatină ce aduce cu italieneasca și cu romîneasca, revista face o apropiere între figurile efemere ale trîndavilor și frivolilor însetați și nesăturați de bani, ce mișună prin Franța precum mișună prin toate părțile, și figurile eterne ce-au fost punctul capital al acelei excursiuni: Mistral, poetul universalmente cunoscut și I. H. Fabre, entomologistul, abia de curînd cunoscut.

Cu deosebire Fabre slujește tema revistei întru a arăta puterea însușirilor vrednice asupra înnărăvirilor și slăbiciunilor omenești oricît ar părea de copleșitoare. Căci Fabre este un umil fost profesor gimnazial, astăzi în vrîstă de optzeci și șapte de ani, care întreaga lui viață, trăită nedislipit de orașul și sălașul lui, și-a consacrat-o observării și studierii vieții *sufletești* a insectelor, de unde și denumirea îndeletnicirii lui de entomologie (de la vorbele grecești: *entomon*, insectă, și *logos*, cuvînt). Rezultatul muncii lui de peste cinzeci de ani, l-a expus într'un stil de o rară rigoare științifică, dar și de o rară frumusețe artistică, în zece volume, sub titlul: *Souvenirs entomologiques*. A fost o revelație manifestarea acestui modest geniu; în cît Maurice Maeterlink zice despre el: „Henri Fabre este una din cele mai înalte și mai curate glorii ce posedă în momentul acesta lumea civilizată, unul dintre cei mai învățați naturaliști și dintre cei mai minunați poeți... El este una din admirațiunile cele mai adînci ale vieței mele." Asemine Edmond Rostand zice: „Datoresc *Amintirilor entomologice* ale lui Fabre o infinitate de ore delicioase... Acest mare învățat cugetă ca filosof, vede ca artist, simte și se exprimă ca poet." Iar Edmond Perrier, directorul Muzeului de istorie naturală din Paris, zice: „Toți doctorii trebuesc să se închine în fața adevărurilor ce Fabre excelează întru a le dovedi." Și aceste nu s aprecieri ditirambice complezente; sînt expri-

mări pur şi simplu extasice, ce însu-mi mi le-am apropiat şi şoptit şi oricine se va vedea determinat la fel cetind cel puţin unele pagini ale lui Fabre, într'un volum: *la Vie des Insectes.*

Ce-s romanele senzaţionale? Fleacuri pe lîngă faptele de senzaţie ce au loc în lumea acelor fiinţe mici: insectele ori gîndacii cum le zicem noi. Pentru întâia oară se dă la iveală acea *viaţă instinctuală* ce surprinde şi depăşeşte toate calculele cu cari suntem deprinşi a depana *viaţa conştientă.* Pînă astăzi s'a urmărit şi din obicei rutinar se urmăreşte numai anatomia şi fiziologia animalelor; în cazul special, ale insectelor: Fabre a surprins prin expunerea documentară a psihologiei insectelor. Şi a mai surprins, în mercantilismul general în care pirotesc adese şi ştiinţa şi filosofia şi literatura şi arta, prin acea viaţă tăinuită şi tăcută, vrednică fără nici o trîmbiţare şi senină fără nici-o aspiraţiune.

De aceia, cu toată dreptatea, autorul articolului din „les Annales", după ce şi ridică atenţiunea de la nesăturaţii de bani, pe cari spre a-i dobîndi sînt gata la toate înjosirile şi abjecţiunile, se îndreaptă către muncitorii vrednici şi modeşti simbolizaţi prin viaţa şi bătrineţa lui Fabre, despre care zice atîta de mişcător întruchipînd ca o osana de slavă:

„Pe cînd ceteam în gazete aceste fapte-diverse (denontînd nesaţiul de bani şi de avere), un chip, sapat pentru de-apururea în minte-mi, mă urmărea: chipul unui bătrîn şezînd pe pragul casei lui, şi înaintea căruia o mulţime cucernică defila. Omul acesta are opt-zeci şi şapte de ani. Admiraţiunea, respectul universal îl înconjoară. Popularitatea lui este recentă... Timp de trei sferturi de veac savanţii numai cunoşteau numele acestui savant. Dînsul n'a solicitat nici distincţiunile oficiale, nici recompensele legitime datorite meritului său. Dînsul n'a rîvnit vre-un fotoliu la Institut. Dînsul n'a eşit din grădina lui ce fu laboratorul lui. Aplecat la pămînt, observînd moravurile insectelor, descriindu-le în pagini neperitoare, susţinut de dragostea desinteresată de ştiinţă, el n'a muncit de cît pentru dînsa, mulţămit cu o soartă obscură, voios, dispus, fericit de a îndeplini cu modestie o treabă folositoare. Salaşul lui are umila aparenţă a unei locuinţe de ţaran; în jurul mesei aşezată în mijlocul cabinetului său de lucru, podeala este uzată de pasul lui hotărît şi răbdător. Acolo-şi petrecu el nenumărate ceasuri verificîndu şi descoperirile, meditînd. A trebuit ca slava singură să vie să-l caute, pe dînsul ce n'o căuta. Şi acest francez ilustru este sarac. Are tocmai o bucată de pîne. Sărăcia îl face şi mai venerabil şi mai mare. N'am cuvinte să exprim emoţiunea ce ne cuprinse, cînd Richepin zicîndu-i, în cîteva vorbe profunde, ceia ce cugetam cu toţii, văzurăm două lacrimi picurînd din ochii lui — din ochii aceia plini de inimă, de ardoare, de credinţă — şi lunecînd încet pe obrajii lui palizi.

„O astfel de existenţă te consolează de hîzăniile omeneşti. In faţa lui Fabre înţeleserăm că este, în viaţă, altă ceva mai de preţ de cît... banii".

Dr. P. Zosin

Litere-Ştiinţe-Arte

Irritabile genus.—In contra sentinţei unui domn recenzent de la „Viaţa Romînească", tînărul poet Al. Viţianu ne trimite următoarele rînduri, pe care le publicăm, fiindcă unui poet—chiar unui poet tînăr—nu-i putem refuza nimic:

„D. O. B. (nu ştiu cum să complectez acest B), d. O. B. de la Viaţa Romînească a fost însărcinat, spre nenorocul meu, să facă recenzia asupra versurilor mele.

Se ştie că d. B. e foarte miop şi e fatal ca să micşureze ori şi ce ceteşte, pîn'la nivelul apercepţiet d-sale defectuoase.

In contra sentinţei d-sale fac apel la statul major al revistei ieşene, mai ales că n'am trimis volumul redacţiei, ci personal d lui Ibrăileanu, de oarece nu pot să am încredere în *vederile* critice ale tuturor".

Al. Viţianu

*

Asupra volumului nou apărut: „Cum a iubit Eminescu" de Oct. Minar, vom vorbi in curînd.

*

A apărut de sub presă „Viaţa Romînească" No. 3, anul VI cu un prea bogat sumar literar ştiinţific şi critic. Despre cele cuprinse în numărul de faţă vom vorhi mai pe larg.

*

In revista germană „März", pe luna April, se anunţă cu laude un roman datorit poetului orb din Praga, Oscar Baum, „Viaţa în întuneric" şi a unui volum de nuvele: „Aventuri şi întîmplări zilnice din viaţa orbilor".

Eroii romanului lui Oskar Baum nu lîncezesc în casa părintească într'o atmosferă de milă şi de compătimire umilitoare, ci îşi făuresc o viaţă ca oamenii, îşi croesc drum în lume, In special devin profesori de muzică—cum este şi autorul scrierilor de altfel. Inocmai ca orbii „Vetrei Luminoase" cîntă la petreceri cu dans, lucrează în ateliere de tîmplărie şi de perii.

Romanul e de o mare valoare literară.

*

In „Socialistische Monatshefte" din Berlin, Max Schippel arată ce valoare însemnată a dispărut prin moartea luiPaul Singer, „un fragment din istoria partidului socialist german".

*

STRUNA ZILEI

PROLOG ŞI EPILOG

Astă seară spectacolul «Mioarei» se va sfîrşi cu versuri recitate de d. State Dragomir.

«Ev».

Veţi fi cu mine de-o părere
O cetitori, că n'are rost,
Un început atît de dulce
Pentr'un sfîrşit aşa de prost.

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INDICĂ „PUNCTE PRECISE" NOUĂ

A doua eroare dintre cele „trei erori fundamentale" comise de Malthus, şi pe care d Cuza *cel dintăi* o relevă, este:

„2) *Din cauza acestei erori de formă,* „Malthus *a stabilit o teorie economică* „*în contrazicere cu realitatea lucrurilor*".

Formularea aceasta are însă nevoie de oare-cari explicaţii. Plagiatul susţine, că dacă Malthus s'ar fi mărginit a zice, că populaţia are numai *tendinţa de a se înmulţi mai repede de cît mijloacele de existenţă,* fără ca să stabilească *progresiunea geometrică* pentru populaţie şi *progresiunea aritmetică* pentru subsistenţe, ar fi spus un adevăr. Cum însă Malthus comit această *eroare de formă* — cele două progresiuni— *el emite o teorie economică greşită,* spunînd că subsistenţele nu pot spori tot atît de repede ca şi populaţia. (Despre Poporaţie pag. 328).

Iată ce înţelege d. Cuza prin formularea de la punctul 2.

Va să zică d. Cuza este *cel dintăi,* care arată, că *eroarea teoretică* a lui Malthus provine din cauza *formei* în care a cristalizat-o.

Oare aşa să fie? Am susţinut în No. trecut al *Opiniei* că *nu.* Urmează acum să fac dovada tăgadei aceleia, şi deci a plagiatului d lui Cuza şi din acest punct de vedere.

Cercetînd absolut *aceiaşi chestie,* A. H. Everett îşi pune *aceiaşi întrebare* şi dă *aceiaşi soluţie* la **1823**, adică cu 76 de ani mai înainte de d. Cuza.

Everett, după ce expune teoria lui Malthus, că populaţia creşte mai repede de cît subsistenţele zice:

„Ast-fel, populaţia ar creşte în progresie geometrică şi ar fi reprezentată prin cifrele 1, 2, 4, 8, 16, 32, „etc..., pe cînd produsele solului ar „urma progresia aritmetică 1, 2, 3, „4, 5, 6 etc"...

„*Din acest calcul,* d. Malthus trage „consecinţa că populaţia tinde fără „încetare să întreacă mijloacele de „subsistenţă şi *preseazâ cu putere mersul lor prea tardiv,* metaforă care înseamnă, în libajul vulgar, că în toate „ţările *o parte a populaţiei este lipsită* „*de hrană* (pauperismul). Această cugetare ar fi prea penibilă, *dacă ar* „*corespunde cu observaţiunea. Concluzia d-lui Malthus este riguroasă;* **eroarea trebue să fie în premise.** O „putem uşor descoperi, **dacă comparăm forma pe care acest autor a „dat o cugetării sale.** (Nouvelles idées „sur la population, trad. în franţuzeşte la 1822 pag. 54)".

Adecă, tocmai ca şi d. Cuza, **Everett** susţine că deducţia lui Malthus cu privire la *sporirea mai încetă a subsistenţelor* — fenomenul pauperismului—*este eronată* **din cauza formei** *în care acesta şi-a îmbrăcat ideia.* Sau cum spune d. Cuza:

„2) Din cauza acestei erori de formă „Malthus a stabilit o teorie economică „în contrazicere cu realitatea lucru„rilor".

Şi *oare* numai Everett a remarcat această eroare a lui Malthus? Nu. Intr'o *altă formă* şi în stilul virulent ce-l caracterizează *Pierre Leroux* spune acelaş lucru încă de la 1846, deci cu 53 de ani înainte de d. Cuza.

Este şi inutil şi imposibil să reproduc paginile respective din lucrarea lui *Pierre Levroux*: „Malthus et les Economistes ou y aura-t-il toujours des Paudres?" ediţia Bibl. Nationale 1897. — Inutil pentru că e indiferent, dacă d. Cuza a plagiat pe unul sau mai mulţi autori, Everett este suficient. Imposibil, pentru că într'un articol de gazetă nu se poate da unei chestii toată amploarea ştiinţifică; ar fi să rîpesc prea mult spaţiu unei publicaţiuni, care are altă menire de cît discuţiunea unor chestii teoretice, cum e aceasta. Cetitorul care vrea să cerceteze însă, poate ceti scrierea lui Leroux Tomul al 2-lea pag. 47—49 şi 68, în care autorul vorbeşte despre *teoria greşită preconizată de Maltus şi de malthusiani; din cauza progresiunilor stabilite, pentru înmulţirea populaţiei şi a subsistenţelor.*

Dar ce i cu *a treia eroare?*

„3) *Plecînd de la premise teoretice* „*greşite* Malthus *a ajunge la încheieri* „*practice greşite*".

A treia eroare nu-i de cît în capul d-lui Cuza. *Aşa ceva n'a putut concepe nici un om serios şi prin urmare d. Cuza n'a avut pe cine plagia.* Căci ce înseamnă această propoziţie:

„plecînd de la *premise teoretice greşite,* Malthus a ajuns la încheieri „practice greşite"?

A afirma această propoziţie înseamnă a *nega* pe cea de la No. 1 şi anume:

„Malthus a exprimat un *fond de* „*idei adevărat* într'o formă greşită".

Şi de aşa ceva, de un asemene „sistem de gîndire cu logica şi erudiţia lui" numai d. Cuza poate fi capabil. Pe cine putea deci, plagia?

Dar o să mi se pună întrebările: *de ce şi întru cît* afirmarea propoziţiei 3 neagă propoziţia 1? — Iată *de ce şi întrucît*:

Dacă Malthus a exprimat un *fond de idei adevărat* într'o formă greşită — cele două progresiuni — se naşte întrebarea: *care este acel fond de idei adevărat.* D. Cuza, la pag. 320 a „Poporaţiei" punîndu-şi aceiaşi întrebare, răspunde citînd pe Malthus:

„*Fondul de idei adevărat,* de la care „pleacă Malthus şi pe care-l găsim la „baza tuturor afirmaţiunilor lui, se „poate rezuma în următoarele cîteva „propoziţii:

„1) Poporaţia este limitată cu ne„cesitate de mijloacele de existenţă „Malthus, Essai p. 20.

„2) *Facultatea productivă a pămîntu„lui* de şi nu are margeni cunoscute „şi hotărîte *nu e cu toate acestea neli„mitată.* In tot cazul, productele pă„mîntului nu se pot spori de cît cu „încetul şi sporirea lor devine pe a„celaş teritoriu mărginit din ce în „ce mai anevoioasă. (Malthus, Essai pag. 588).

„3) *Facultatea procreativă a omului* „*este nelimitată* şi se transmite neatinsă „de la o generaţie la alta..." (Malthus, Essai p. 8)

Observaţi fragmentele subliniate şi veţi găsi imediat, cari sunt *permisele teoretice* ale lui Maltus, baza întregului său sistem, a întregii sale doctrine.

Aceste premise sînt *două:*

1). Facultatea procreativă *nelimitată* a omului, şi;

2). Facultatea productivă *limitată* a pămîntului.

Din combinarea acestor două propoziţii, cari fac parte după d. Cuza—din *fondul de idei adevărat* al lui Malthus rezultă disproporţia între sporirea populaţiei şi a subsistenţelor, adecă *progresia geometrică* a sporirii oamenilor şi *progresia aritmetică* a sporirii mijloacelor de trai. Iar mai departe, ca o consecinţă logică, fatală, tot din aceste două propoziţii — adică din realitatea lor naturală şi socială —rezultă în sistemul lui Malhus: miseria, viciul şi toate relele sociale. Şi apoi vine Malthus şi scoate *încheerea practică: moral restraint,* rezerva morală, pe care o propăvăduieşte indicînd o ca fiind remediul tuturor relelor sociale.

Şi acum puţină logică.

Premisele teoretice ale întregii doctrine maltusiene sînt cele două afirmaţiuni de mai sus:

1). Facultatea procreativă *nelimitată* a omului.

2). Facultatea productivă *limitată* a pămîntului, căci ele sînt *punctul de plecare teoretic* al cugetării lui Malthus, fără ele tot malthusianismul dispare. Şi atunci: sînt aceste două premise teoretice *adevărate?* D. Cuza zice că **da,** pentru că ele fac parte din fondul de idei **adevărat** al lui Malthus. Apoi dacă sînt **adevărate,** cum poate spune d. Cuza că Malthus:

3). Plecînd de la *premise troretice* „**greşite** a ajuns la încheeri practice „greşite"?

Cînd e vorba de *prima* „*eroare fundamentală*"—fundamental mai eşti plagiatorule!—D. Cuza vorbeşte despre *fondul de idei adevărat* — **aceste două premise**—îmbrăcat într'o formă greşită; iar cînd după 4 pagine se ocupă despre *a treia eroare* ne spune despre „*premisele teoretice greşite*"—**fondul de idei adevărat**—din cauza cărora Malthus ar fi scos „încheeri practice greşite" — rezerva morală.

Adică, cum vine asta domnule plagiator? Ai putea să-mi spui şi mie cum se chiamă trebuşoara aceasta?—A, uitasem. Asta se chiamă *sistemul de gîndire cu erudiţia şi logica lui!...* In „Neamul Romînesc"—poate; în ţara românească însă—nu. In ţara romînească „sistemul de gîndire cu erudiţia şi logica lui" se chiamă... prostie.

Ei şi acum, cum s'ar mai putea dovedi plagiatul celei de *a treia erori fundamentale* a lui Malthus? Cum ar fi putut găsi sărmanul Everett o asemene eroare? Nu, trebue să recunosc că de *astă dată,* de astă *unică* dată plagiatorul meu este—nu vă miraţi—original!

Şi astfel, după ce am cercetat *al douilea punct „precis",* compus din cele *trei erori fundamentale,* să trecem la punctul „precis" No. 3 referitor la formula legii populaţiei.

Şi de astă dată va fi frumos, căci paralele vor reintra în funcţie.

Em. Socor.

INFORMAŢII

❑ *Din cauza serbătoarei de mîni, Sf. Gheorghe, ziarul nostru, nu va apare de cît Luni, la orele obicinuite.*

❑ Crearea unei legaţiuni a ţărei la Berna, a fost definitiv hotărîtă.

❑ Societatea ortodoxă a femeilor romîne a decis să lanseze 600 000 bilete de loterie a 1 şi 2 lei.

Consiliul de miniştri a aprobat punerea în vînzare a acestor bilete.

❑ D. V. Ciuciu, a fost numit director al arestului preventiv din Tecuci în locul d lui Ion Carp.

❑ Sîmbătă 23 c. la orele opt seara va avea loc în sala Transilvania din Capitală o întrunire a partidului naţionalist.

❑ D. Gh Damian, mecanic în gara Iaşi a fost avansat şef de dopou şi mutat la Piteşti.

❑ Eri, d-nii judecător de instrucţie Kesim şi procuror Aslan, însoţiţi de sub comisarul Uţă şi alţi agenţi de siguranţă au făcut o descindere la locuinţa lui Zisu din str. Sf. Neculai 2, motivaţi de un denunţ prin care Zisu era acuzat a fi conrupător de minore.

❑ Eri, vagonul de tramvai No. 32 scoborînd panta din str. Pădure cu o viteză prea mare, pasagerii speriindu se au sărit din vagon cauzîndu-şi lovituri corporale.

Atragem atenţiunea direcţiei tramvaiului, pentru a da ordine ca această pantă să fie coborîtă cu multă bagare de seamă, spre a nu da loc unor noi nenorociri.

❑ Cetitorii îşi amintesc negreşit de descoperirea d-lui dr. Roşculeţ cu privire la solidificarea benzinei. Ziarele din Londra relevă o nouă aplicare a procedeului d-lui dr. Roşculeţ.

Benzina solidă după acest procedeu, ar fi un mare folos pentru iluminat, căci în afară că lumina va fi mai tare şi mai clară apoi va fi şi cu mult mai eftină.

Se fac încercări.

❑ Ministerul de domenii a intervenit la direcţia generală a căilor ferate să facă a se transporte mai repede la abatoriul de frontieră de la T.-Severin vitele aduse din Moldova.

Direcţia căilor ferate a răspuns că a luat măsuri să se formeze trenuri speciale de cîte 10 vagoane, numai pentru transportul vitelor, astfel că vitele vor putea fi transportate la abator într'un timp foarte scurt.

❑ Am anunţat că zilele acestea s'a ţinut concursuri la Casa centrală pentru ocuparea posturilor vacante de controlori.

Eri s'a dat rezultatul probei în scris. Din treizeci de candidaţi au reuşit următorii nouăsprezece şi anume: d-nii Breazu Dumitru, Belgun Atanase, Cazachievici A. L., Constantinescu A. L., Constantinescu Al., Ciudin A. E., Filiu Vasile, Georgescu Const., Ionescu Eugen, Lupescu Dum., Manoliu Gr., Grigoraş I. N., Margine N., Nicola Ştef., Prunescu Em., Păsculescu A. D., Ropovici C. G, Tomescu Ion, Gheorghe Stinghie şi Georgescu Marin.

Astăzi se va da rezultatul examenului oral.

❑ In „Ordinea" de astăzi 22 Aprilie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Sosirea apei.—Intre vis şi realitate.—Surprize de primăvară.—De la veselie la tristeţe.—Un moment istoric.—O primejdie înlăturată.—Nevoia cea veche.—Primele izvoare.—O casă a apelor—Sursa fermecată.—Dramă şi comedie.—Un personagiu scump.—Tipuri dispărute.—Chinul lui Tantal.—Vinul şi apa. Ce nu regretă poeţii.—Cantitate şi calitate.—Intre incendii şi inundaţii.—Nopţi cu spargeri.—Speranţe viitoare."

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei ca să-i înainteze de urgenţă un tablou de toate automobilele din judeţ.

❑ Duminică în 24 a lunei, va avea loc o serbare la Cucuteni, în scop de a se contribui la ridicarea unui monument, pentru soldaţii din această comună, căzuţi în răsboiul independenţei.

❑ **O casă a săracilor în Iaşi.**—I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, alarmat de marele număr de cerşetori, ce cutreeră străzile oraşului, a adresat administraţiei comunale o propunere pe loc o reproducem întocmai:

Domnule Primar,

Intre alte chestiuni, care atît în interesul umanităţei cît şi în interesul ordinei şi siguranţei publice s'ar cuveni să fie deslegate fără întîrziere, este şi chestiunea privitoare la cerşetori, adică la acei oameni saraci şi lipsiţi de mijloace de trai, care pentru a'şi duce zilele de azi pe mîine sunt nevoiţi să cerşească pe stradele şi pieţele oraşului. In timpul de faţă cerşetorii sunt aşa de mulţi în oraşul nostru în cît nu-i piaţă, nu-i uliţă, nu-i biserică sau local public unde ei să nu se vadă; ba curtea şi întrarea catedralei Mitropolitane ca şi a altor biserici în zilele de Duminică şi de sărbătoare sunt tixite de ei, aşa în cît credincioşii cu greu răsbat printre dînşii şi cîte odată sunt apucaţi de haine şi bîrfiţi cu vorbe grele. Faptul acesta înfăţişază ori cui, dar mai cu seamă străinilor care ne vizitează o privelişte dureroasă, provocînd aşa dar pentru noi cetăţenii o notă rea, lăsînd adică să se înţeleagă că n'am voi să purtăm grija de cei saraci şi nenorociţi cum fac alte popoare înaintate.

Pe lîngă toate acestea chestiunea aceasta are o faţă şi mai dureroasă din numărul cel mare de cerşetori numai o parte sunt adevăraţi neputincioşi, lipsiţi de puterea de muncă şi ast-fel în neputinţă a-şi cîştiga mijloacele de trai; cei mai mulţi se dedau la cerşit numai din lene şi stăpîniţi şi de alte patemi şi aceştia sunt primejdioşi şi pentru ordinea şi siguranţa publică, dedîndu-se la furturi şi chiar la crime.

Iată pentru ce am zis Domnule Primar, că atît simţul de umanitate şi de caritate de creştină, cît şi interesul siguranţei şi ordinei publice cer ca chestiunea privitoare la cerşetorii din oraşul nostru să capete o deslegare cît mai neîntîrziată, fie ei de ori ce neam şi religie. Şi pentru ca cei chemaţi a se ocupa în deosebi de această chestie, nu pot fi niminea alţii de cît conducătorii bisericei şi ai comunei: Biseriea pentru că una din îndatoririle ei de căpitenie este de a purta grijă de cei obijduiţi de soartă; şi conducătorii comunei în sarcina cărora, de drept cade grija pentru cetăţenii nenorociţi, în care scop şi are comuna la îndămînă anumite mijloace pentru asistenţa publică. Noi socotim că chestiunea aceasta trebue să fie resvolvită prin înfiinţarea unei *case a saracilor,* care să se întreţină din contribuţia cetăţenilor, din ajutoare date de comună şi din alte venituri. In această casă să fie strînşi toţi adevăraţii neputincioşi, cari merită a fi ajutaţi, iar cei ce cerşesc din lene şi din alte pricini să fie cu desăvîrşire opriţi.

Impărtăşindu vă părerea noastră vă rugăm, Domnule Primar, să bine voiţi a lua şi d voastră în cercetare această chestiune şi a ne comunica opiniunea ce veţi avea. Poate că ar fi bine să avem împreună o constătuire, la care să ia parte şi alţi cetăţeni fruntaşi ai oraşului nostru.

Primiţi etc.

❑ Societatea „Tinerimea Romînă", din Bucureşti a anunţat un concurs între elevii şcoalelor secondare din ţară la 8 Mai a. c. asupra materielor de Religie, limba Romînă şi Istoria Patriei. Concursul se va ţine în localul Liceului Lazăr din Bucureşti şi va consista dintr'o lucrare scrisă.

❑ Maria Munteanu, Licenţiată în Istorie a fost numită profesoară de Istorie la liceul de domnişoare din Piteşti.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 3 cazuri noi de febră tifoidă, dintre care unul mortal.

❑ Administraţia comunală a făcut cunoscut serviciului casieriei, ca la achitarea lefurilor funcţionarilor, să se observe ca aceştia să-şi fi achitat dările către stat şi comună.

❑ D. dr. Erbiceanu, a fost numit medic la sanatoriul din Bărnova.

❑ Se dă ca sigură numirea d-lui dr. Misir, medic comunal, ca inspector sanitar regional.

❑ Cu începerea septămînei viitoare, cancelaria revizoratului şcolar, se va instala în localul şcoalei G. Asachi.

DIVERSE

— Pe ziua de 1 Mai, s'a avansat la cl. II-a pe d. Costăchescu Aristole, notar cl. III-a de la comuna Vlădeni.

— D. Tăutu Gh. actual notar cl. I cu titlul provizor la Ungheni, a fost transferat în aceiaşi calitate la Costuleni, iar d. Creţescu Ioan, actual notar cl. II-a la Costuleni, a fost transferat la Ungheni.

— A fost numit, pe ziua de 1 Mai, în funcţiunea de notar cl. III, cu titlul provizor la comuna Cucuteni, d. Ioan I. Mircea.

— Un puternic incendiu a distrus casele locuitorilor Mihai şi Iordache a Vasiloaei din Prisacani, focul luînd naştere din cauza unei femei care a umblat cu foc pe lîngă nişte stuh.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Plagiatul d-lui A. C. Cuza.**—*Am cetit în „Evenimentul“ de eri textul „dării de seamă“ de la şedinţa de Luni a „cercului de cultură ştiinţifică“ în care s'ar fi discutat chestia plagiatului Cuza, şi am putut vedea că este* acelaş, *pe care d. I. Bărbulescu l-a adus şi la redacţia noastră. Deci acea „dare de seamă“ nesemnată este a d-lui Bărbulescu.*

Il somăm pe d. Bărbulescu să răspundă desminţirii noastre de eri, că la zisa şedinţă a „Cercului“ **nu s'a discutat** *chestia plagiatului Cuza. Il somăm şi este dator să răspundă, pentru că altfel fapta d-sale merită un calificativ puţin plăcut.*

Şi încă odată: ce interes are d-sa să altereze faptele pentru a lua o asemenea atitudine în chestia plagiatului Cuza?

Dacă d. Bărbulescu va tăcea, vom vorbi noi.

❑ **Epitropii Sf. Spiridon au suferit o nouă înfrîngere care însă e în dauna aşezămîntului,**

Astfel cu toate insistenţele făcute, guvernul a refuzat epitropiei realizarea unui non împrumut de 450,000 lei, necesar pentru echilibrarea budgetului.

In schimb li s'a dat autorizaţiunea de a face reduceri şi suprimări în suma de 450,000 lei.

Această reducere, care însamnă a 6 a parte din budgetul epitropiei, necesitează realizarea unor economii, care vor atinge pînă şi hrana bolnavilor.

❑ *La Bîrlad bîntue o adevărată epizotie de turbare la cîni. Numai în cîte-va zile 25 persoane muşcate de cîni turbaţi, au fost aduse în Iaşi şi supuse căutarea institutului antirabic.*

❑ *Drept răsbunare împotriva ziarelor, cari au dat faptul în vileag, poliţia a făcut formalităţile pentru izgonirea din ţară a comerciantului evreu, supus rus, sub motiv, că a întîrziat să-şi reînoiască biletul de liberă petrecere.*

❑ **Scandalul de la Epitropia Sf. Spiridon.**—Inainte de serbători am publicat o informaţie cu privire la numirea d lui Ilie Nedelski ca şef registrator la Epitropia Sf. Spiridon, în locul d lui Grigore Pascu, şi spuneam atunci, că de fapt numitul era d. Orest Panu, care urma să încaseze leafa, de şi în state figura cel dintăi. Cum s'ar zice „doi pe o slujbă“. Asta din cauză, că d-lui Nedelschi îi trebuesc cîţi-va ani pînă la pensie, iar d-lui Panu nu i s'a găsit o funcţie, care să-i convie.

Acestor relaţii, de şi le aveam din sorginte bună, totuşi n'am voit sa le dăm vr'o crezare.

Astă-zi însă. cînd suntem siguri, că într'ad văr tîrgul acesta s'a făcut în condiţiunile pomenite mai sus, nu ne puteam opri de a nu înfiera cu toată energia asemenea moravuri, urîte din toate punctele de vedere.

Dar, ca să dovedim cetitorilor noştri, că cele ce afirmăm sunt perfect exacte, vom spune, că zilele aceste a fost un mare scandal la Epitropie, în biroul registraturei, între cei „doi pe o slujbă“.

D. Nedelschi face serviciu, dar d. Panu are nevoe de bani; acesta din urmă venise „să-şi încaseze leafa“, d. Nedelschi se vede că n'a voit să i deie de cît un aconto sau o sumă, care nu mulţămea pe cel diută. De aici scandal, apostrofe şi ameninţări.

Scandalul luase proporţii mari şi se strînsese mulţime de funcţionari, oamani de serviciu, odăiaşi, cari făceau mare haz de acest spectacol vesel, pentru noi însă din cale afară de trist.

❑ Delegaţia judeţeană continuă a se ocupa de bugetele comunelor rurale.

Multe din aceste budgete nu sunt echilibrate şi sunt însoţite de declaraţia, că faţă cu starea înfloritoare a finanţelor ţerei, au crezut de cuviinţă să sporească leafa primarului.

Bine înţeles nu se indică mijlocul pentru a se găsi sporul şi în lada comunală.

❑ D-ra Lucreţia Borcescu, institutoare a fost detaşată la şcoala Costachi Negri, în locul d-lui Carare, care şi-a regulat drepturile la pensie.

❑ Ministerul de finanţe, a făcut cunoscut că a încuviinţat propunerea Camerei de comerciu din Iaşi, în ceia ce priveşte mărfurile sosite în colete poştale şi a pus în vederea vămei din localitate, că taxele ce birourile de expediţiuni particulare, ce trebue să perceapă pentru aceste colete, să fie cele prevăzute în tariful din 1891.

❑ **O groaznică sinucidere.**—Din Ungheni se comunică, că tînăra Veronica Popovici din Iaşi, în etate de 18 ani, venind cu trenul în Ungheni şi trecînd în pădurea din dosul spitalului din Ungheni, s'a desbracat de haine, rămînînd numai în cămaşă, şi-a turnat ca un litru de gaz pe corp şi a dat foc.

Ţipetele desperate ale ei au atras pe pădurarul Vasile Copăceanu, care a transportat-o la spitalul din Ungheni, într'o stare foarte gravă. La întrebările ce i s'au pus nu a voit a răspunde nimic. Numele i s'a luat dintr'un carnet ce s'a găsit în haine şi care mai conţinea fotografia unui preot catolic.

S'a avizat parchetul care a delegat pe d. procuror Aslan cu anchetarea faptului şi care a plecat azi la Ungheni.

❑ La prima cursă de probă făcută cu trenul expres No. 20 Iaşi—Bucureşti s'a întîmplat un accident maşinei trenului.

Intre staţiunile Tutova şi Bîrlad, din cauza mersului prea repede şi a zdruncinăturilor suferite, s'au dislocat foile de la arcurile maşinei, sărind pe drum.

Trenul şi a continuat drumul pînă la Bîrlad fără alt accident, cu viteză de 20 Klm. pe oră. La Bîrlad i s'a dat o maşină de ajutor pănă la Mărăşeşti.

Direcţiuna generală a c. f. r. a luat măsuri pentru repararea terasamentului pe porţiunea Tutova-Bîrlad.

❑ Mîine 23 Aprilie se va reprezenta la Teatrul Naţional piesa *Mioara* comedie în trei acte de Spiru Prasin şi Gh. Volenti. Reprezentaţie dată de d-ra Alex. Măcărescu cu concursul artiştilor Teatrului Naţional.

❑ **Reprezentaţii de gală.**—Direcţiunea marei şi excelentei trupe de operă ce-şi va începe reprezentaţiile la Teatrul Naţional din Iaşi, Marţi 26 Aprilie a. c. cu sublima operă *Puritani*, a trimes din Bucureşti eri, agenţiei teatrale ieşane „Thalia“ (Maximovici) următoarea telegramă a cărui original se află expus în vitrina agenţiei din str. Lăpuşneanu:

„Puteţi fi sigur că absolut întreaga „trupă de operă de aci va veni la Iaşi „cu stele, cor, orchestră ca la Bucu„reşti. Spectacolele anunţate vor fi de „prima ordine“.

In Puritani ie debutul celebrei **Dora Domar**, a tenorului Santarelli, baritonului Modesti, başilor Vecchioni şi Mauceri, **toţi artişti sirăluciţi**. Va fi o adevărată desfatare artistică pentru ieşani.

❑ **Din Huşi.**—Duminică 17 Aprilie s'a celebrat următoarele căsătorii civile şi religioase 1) D-na Elena A. Gocin cu d. Gh. Andriescu, nuni fiind d-ra Andriescu cu d. Radu; cununia s'a efectuat la Stroeşti la care a asistat numai familia restrînsă.

2). D-ra Gh. Filipescu cu d. I. Culincu, perceptor, nuni fiind d-na Zoia En. Iamandi cu d. C. Gh. Filipescu; cununia s'a făcut în familie în casele miresei.

3). A treia căsătorie a fost a d-rei Vaşuba, a cărei celebrare s'a făcut în biserica catolică din com. Epureni, iar dansul în sala teatrului din Huşi la care a asistat toată burghezia oraşului şi judeţului.

— La 24 Aprilie a. c. urmînd a se efectua alegere de noi consilieri judeţieni în locul celor disolvaţi, guvernamentalii au fixat următoarele candidaturi:

Colegiul I; Vasile Constantinescu proprietari; Costică P. Pivniceriu avocat, Neculai Burghelea, pensionar, Stefan Gheţu, Buzilă Vasile, Gh. Agrigoroaiei, şi Ioan D. Vasiliu p'ugari.

Colegiul II; Sterea Atanasiu, rentier, căpitan Gh. Casian, pensionar, C. Pivniceru bacan, Vasile N. Vasilache, comerciant, Neculai sufleţel şi Gh. Argintoianu, pensionari.

Colegiul III-lea; *Panaite Vicol*, olteneşti, *Vasile Archiri* şi *Ioan N. Radu* Hurdugi, *Grigore Enciu* Cozmeşti şi Gh. Gh. Frenţi şi D. Gheorghiu meseriaşi, din Huşi.

Opoziţia nu ia parte în aceste alegeri.

❑ ***Administraţia ziarului OPINIA atrage atenţia abonaţilor sei din provincie şi din Capitală, că n'a însărcinat pe nimeni cu încasarea abonamentelor, care nu se achită de cît direct administraţiei, prin mandate poştale.***

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare, a respins opoziţia procurorului trib Bacău, contra ordonanţei judelui de instrucţie al acelui tribunal, prin care declară că nu e loc de urmărire contra lui Troian Atanasiu, pentru că în ziua de 30 Decembrie 1910 a tras un foc de revolver, asupra săteanului Gr. Cosa.

— Curtea de apel Iaşi s I a respins astă-zi, apelurile făcute de Carol A. Benert, administratorul Societăţei de Cherestea „Neuschlon, Benert et comp.“, din comuna Doftana, prin care era condemnat de trib. Bacău pentru faptul de omor prin imprudenţă la 80 lei amendă în folosul statului, pe lîngă suma de 1000 lei, ce o avea depusă, şi 500 lei despăgubiri civile Catrinei I. Perţa.

Asemenea a respins apelul d-lui Leopold Kosch, condemnat de acelaş tribunal la 80 lei amendă, în folosul statului şi apelul părţei civile care cerea mărirea despăgubirilor.

— Curtea de apel s. I Iaşi a respins apelul făcut de V. C. Dăscăleanu condemnat de tribunalul Vaslui la 10 zile închisoare pentru faptul de omor prin imprudenţă, săvîrşit asupra băetanului Gh. Popovici, pe care l'a silit să se scalde în rîul Stavnic unde era mai adînc şi unde nefericitul şi-a găsit moartea.

— La 2 Mai se va judeca apelul făcut de succesorii Cosmovici cu Lt. Col. Palauz pentru eşire în indiviziune.

— Trib. S. I-a urma să judece astăzi interesanta acţiune de calomnie intentată de d. avocat Em. Socor contra d-lui Abgar Buicliu. Din lipsă de martori procesul s'a amînat pentru 10 Iunie.

❑ Din misterele oraşelor mari sau poliţa falşă este subiectul principal al noului program cinematografic care începe astă seară Vineri 22 April.

Misterele oraşelor mari este un roman contimporan anume compus pentru cinematograf de danezul Urban Gad şi pus în scenă de actorii „Revue-Theatrului“ din Kopenhaga. Intreaga acţiune se desfăşoară în două părţi mari, cuprinzînd o jumătate a reprezentaţiei cinematografice.

Ca metraj acest film este mai mare de cît „Căderea Troiei“ înscenarea grandioasă din programul trecut.

In partea II a din „Misterele oraşelor mari“ se desfăşoară: Dansuri scandinave.

Noul program conţine apoi: Pînea păsărelelor, cu d ra Napierkowska neîntrecuta celebritate de la opera mare din Paris — Rosalia şi Leontina la Teatru, scene extrem de hazlii — Trupa Alberti scene artistice-sportive — Timpilă mîncînd carne de catîr nu-l mai poate astîmpăra nimene, comedie —Cum se fabrică bomboanele la Paris — Cea mai nouă apariţie din Pathé Journal cu cele mai importante ştiri şi sporturi din lumea întreagă, cuprinzînd între altele: Curse pe mare la Monaco— Ultimele creaţiuni ale modei pariziane — Raid de călărire la Paris — Sportul aviatic săptămînal etc. etc.

Mîine Simbătă mare matineu, la 3 ore ziua, iar mîne seară Simbătă la 9 ore reprezentaţie cu program nou.

Telegrame

Bucureşti 22 Aprilie

Plagiatul d-lui Cuza

Bucureşti.—Noua revistă romînă, se ocupă în numărul său de azi de plagiatul d-lui A. C. Cuza.

Modificarea legei cîrciumelor

Bucureşti.—Pînă în ultimele zile d. Carp a fost în contra modificărei legei cîrciumilor.

D sa chiar a stîruit, ca raportor al secţiei a 3-a să fie ales d. Ianovici care reprezinta vederile d-sale, în locul d-lui Costache Bacalbaşa care reprezinta vederile d-lui Filipescu.

Modificările principale introduse în lege sunt:

Se menţine numărul crîşmelor existente, care se vor putea transmite, fără nici o dificultate s'a desfiinţat stipulaţiunea, după care crîşmele nu putu fi deschise, de cît la o rază de 100 metri, depărtare de biserică şi şcoală.

S'au desfiinţat articolul 41, considerînd ca avînd dispoziţii vexatorii pentru cîrciumari. Şi în fine s'au trecut sub regimul urban staţiunele climaterice şi balneare.

Moarte subită

Galaţi.—Căpitanul şlepului Armonia a încetat azi subit din viaţă.

S'a constatat că moartea a fost naturală.

Teroare guvernamentală

Piteşti.—In vederea alegerei parţiale ce are loc la 25 a lunei, guvernamentalii au deslănţuit o adevărată teroare. Prefectul a chemat pe toţi funcţionarii cărora l-a cerut demisiile.

Comercianţii şi meseriaşii sunt ameninţaţi cu procese de contravenţii.

O bandă de agenţi electorali din Bucureşti au fost aduşi în localitate, pentru a teroriza pe cetăţeni.

Numirea d-lui Many

Bucureşti.—D. V. G. Many, deputat, a fost numit secretar general la ministerul de finanţe.

Numirea se va face pe ziua de mîine, pentru a nu se declara azi vacant locul de deputat şi a se evita astfel o nouă alegere parţială.

Tifosul exantematic la Galaţi

Galaţi.—Tifosul exantematic continuă a bîntui cu furie.

In ultimele zile s'au constatat în oraş 8 cazuri noi.

In judeţ boala face ravagii.

In spitalele din Frumuşica şi Folteşti, sunt internaţii 25 bolnavi.

Populaţia e alarmată şi e vorba a se alege o delegaţie, care să ceară guvernului acordarea de mijloace, pentru combaterea epidemiei.

Boala a fost adusă din Basarabia şi anume din localitatea Gurgeşti, în apropiere de Reni.

Creditul Fonciar Urban din Iaşi

LISTA

Scrisurilor eşite la sorţi in tragerea 59 din 30 April st. n. 1911, pentru lei 346000

Scrisuri a 5000

2482	14936	22371	29482	33019	36957	39004	42727	45538	49419	50078
11015	20089	23156	29698	35470	36990	39096	44964	45852	50018	50079
14364	20431	28681	31046	35633	38422	39117	45364	46612		

Scrisuri a 1000

769	6189	10430	14283	20499	27260	31828	35557	38620	41227	45204
908	6392	10459	14807	20522	27314	31917	35620	38647	41313	45226
960	7239	10593	14942	21479	27463	32350	35705	38670	41434	46174
2170	7336	10743	15036	21920	27560	32377	35924	39156	41914	46818
2565	7569	10949	15351	23375	28148	32628	36630	39440	42032	46665
3258	7600	11653	16141	23769	28623	32713	36671	39502	42097	46887
3339	7769	12287	16199	24035	28949	33229	36716	39543	42192	47100
3457	8162	12444	17104	24122	29226	23498	36749	39548	42580	47116
3569	8310	12472	17155	24314	29779	34039	37026	39697	42919	47797
4306	9269	12606	17605	24364	30090	34168	37168	39822	43105	47886
4374	9360	12725	18421	25666	30189	31492	37323	39875	43332	48111
4536	9421	12899	18954	25996	30603	35180	37492	40523	43438	48442
4764	9691	12984	19084	26049	30643	35184	37631	40539	43767	49758
4962	9793	12991	19633	26503	30687	35216	37686	40554	43891	49893
5130	10347	13933	19916	26506	31069	35530	38321	40555	44232	50064
5545	10427	14143	19980	26567	31135	35552	38355	41076	44980	

Scrisuri a 100

82	6148	14739	21031	25057	29787	32698	36332	40772	4408_{3}	47845
125	6874	15112	21110	25558	29881	33010	36388	40922	4444_{2}	47873
461	7478	15179	21349	25696	30149	33322	36828	41392	4457_{8}	47889
1150	8575	16277	21610	25795	30263	33360	37867	42439	4494_{5}	48001
1180	8847	16312	21673	26457	30435	33409	37955	42546	4500_{4}	48496
1634	10057	16347	22127	27149	30983	33681	38247	42603	4504_{7}	49026
1705	10573	17092	22142	27423	31114	34113	38267	42723	4522_{1}	49386
2317	10924	17312	22510	27594	31235	34282	38628	42746	4609_{0}	49575
2914	11883	17452	22519	28328	31357	34522	38696	43163	4610_{6}	49653
3023	13405	17657	22818	28748	31371	35005	38764	43411	4636_{1}	49761
3201	13450	18661	23103	28849	31603	35304	38880	43713	4660_{3}	
3497	13630	19795	23119	28890	31804	35423	39964	43760	4712_{0}	
4862	13678	19901	23644	29537	32015	35946	40204	43976	4724_{4}	
5140	14350	20426	23942	29595	32378	36123	40547	43997	4728	
5521	14705	20892	24491	29611	32617	36166	40642	44016	47754	

Scrisurile se vor plăti de la 1 Iulie 1911 al pari în Iaşi la Casa Societăţei şi în Bucureşti la Banca Naţională. Ele trebue să aibă cuponul de Ianuarie 1912, nedetaşat.

Direcţiunea

Ciuma la Java

Amsterdam.—In cursul ultimei săptămîni au fost 152 cazuri de ciumă la Iava, dintre care 5 de ciumă pulmonară, sunt 111 morţi.

O explozie

Lisabona.—La explozia ce a avut loc în pulberăria privată, Caparici, de lîngă Lisabona, au fost zece grav răniţi. Nici un mort.

Decesul unui ministru

Buda-Pesta.—Ministrul comerţului, d. Chieromijmi, a încetat din viaţă, după mai multe săptămîni de boală.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5,000 lei 31700.

3,000 lei 43017, 15974.

2,000 lei 37057, 51, 28102, 59328 38158, 32474.

1,000 lei 58881, 49100, 32776, 45580 21351, 3375, 18969, 34754, 328, 55662 29685, 35156.

500 lei 26812, 46723, 11665, 41819 55925, 30979, 29003, 55138, 44711, 10395 33566, 20436, 58139, 14518, 48489, 15051, 6447, 29718, 1153, 2857, 974 21677, 9248, 25701, 42608, 13264, 23176.

Intrunirea conservator-democrată

Bucureşti.—In vederea alegerilor parţiale, membrii partidului conservator-democrat au ţinut o întrunire publică, în sala Transilvania.

Au vorbit d-nii Ciurcu, Barbu Păltineanu şi I. Brătescu.

Senatul

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.—Senatul a ţinut eri şedinţă de noapte.

La desbaterea asupra modificării legei de organizarea judecătorească, a luat cuvîntul cel dintăi d. Disescu.

D. Disescu a zis, că în loc a se lăsa proectul d-lui Stelian pentru a se experimenta, se modifică azi legea.

In discuţie, d. Disescu a declarat, că aprobă modificarea în ceiace priveşte delegaţia procurorilor generali, precum şi acea privitoare la numirea preşedinţilor Curţii de Casaţiune, în consiliul superior.

Nu admite însă sporirea numărului membrilor Curţii de apel şi nici modificarea propusă cu privire la judecătorii de instrucţie.

D. *Stelian* a zis că modificările ce se introduc ating însăşi bazele fundamentale ale justiţiei.

La ambele discursuri, a răspuns d. M. Cantacuzino, Ministru de justiţie.

La articolul I, d. M. Ferechide, cere amînarea discuţiei pentru a doua zi, de oare ce sunt orele 1 de noapte şi ar fi o tortură a se continua încă discuţia.

D. **Ferechide face cu acest prilej declaraţia că partidul liberal, venit la putere, va restabili legea, aşa cum se găseşte astăzi.**

Senatul respinge amînarea şi legea în total se votează cu 42 voturi.

Şedinţa s'a terminat la orele 1 şi 10 noapte.

— Şedinţa de azi —

Bucureşti.—Şedinţa Senatului se deschide la ora 3.

D. Rahtivan cere dosarele aşezemintelor Nifon.

D. Emil Lăzărescu cere dosarul numirii d-lui Aurel Popovici.

LAURA GROSSMANN
HERMANN MANTEL
din firma F. Mantel & Fii
LOGODIŢI
Iaşi
Felicitările se primesc Duminică 24 Aprilie a. c. la locuinţa d-lui Mendel S. Grossman, str. Gh. Mîrzescu 30.
In locul ori-cărei alte înştiinţări

Biroul Agenţiei Generale a societăţei de asigurare

„ANCORA“
(ANKER)

s'a mutat în strada de Sus 166 (casele Stîncă) alălurea de Hotel Binder.

Important

Aduc la cunoştinţa stim. mele clientelă precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe *«La Port Artur»* în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eften.

LAZAR ROTHENBERG
Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

4000 lei se caută la o tovărăşie de sezon. Cîştig mare şi sigur. Adresa M. P. la Administraţia ziarului.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV

PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906.

BYRRH de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA

De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

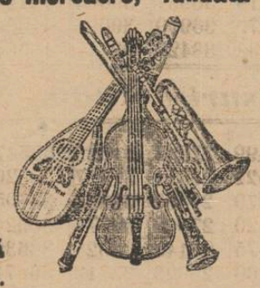

Instrumente Muzicale și Accesorii

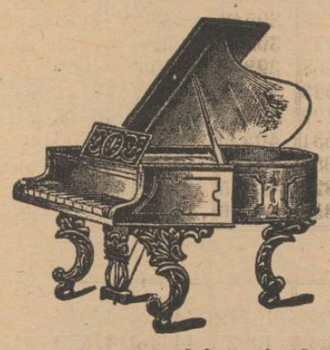

Piane

Pianine

REPREZENTANȚA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

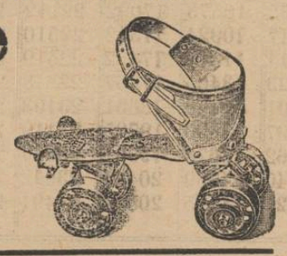

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Prețuri reduse

Dacă suntețî suferinzi, dacă voiți a preîntîmpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi și ficat, întrebuințați zilnic și în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conștiincios și avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un excès de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind și un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei și a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.

De vînzare în toate magasinele mari de consum.

La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruioare și ori-ce accesorii

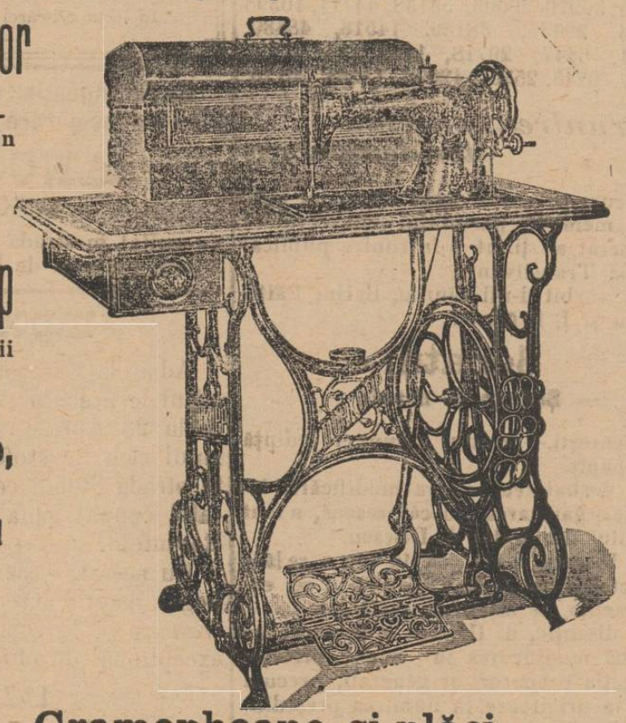

Gramophoane și plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate

Începînd la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, tinocuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executata de Iohan Krzyzanoski, lăcătuș și electrician, Iași str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No. 1287 Marți 26 Aprilie 1911

TEATRU POLITIC

Guvernul d-lui Carp a jucat și al doilea act al comediei sale parlamentare. Sesiunea corpurilor legiuitoare, închisă și deschisă fără cuvînt, s'a reînchis în fine definitiv.

Toată lumea se întreabă cu mirare sau cu îndignare, pentru ce s'a redeschis, dacă parlamentul nu mai avea nimic de făcut? Se putea închide înainte de sărbători, spre a scuti țara de a plăti agrementele de vacanță a cuconașilor d lui Marghiloman; căci diurnele membrilor parlamentului pentru timpul cît n'au făcut nimic, trec peste 120,000 lei.

Constatările acestea ne fac să ne întrebăm, dacă în conduita guvernului este zăpăceală numai, sau este intenția bine hotărîtă de a plăti în acest mod devotamentul aleșilor săi. In amîndouă cazurile suntem în drept să conchidem, că guvernul continuă a desfide țara, precum prin desfidere și-a început d. Carp activitatea, în discursul ce ni l'a ținut în timpul campaniei electorale.

Este, în adevăr, desfidere, spectacolul ce ni l'au oferit cele cîte-va zile ale sesiunei prelungite: proecte de legi cu grămada, din care unele de mărunțiș, iar altele cu caracter absolut personal. Nici o lege, care să privească interesele generale. Cele două legi mai mari, cu care justificau prelungirea sesiunei și anume modificarea legei judecătorești și a legei sanitare, nu sunt de cît niște ordinare satisfaceri de partizani. Prin modificarea legei judecătorești s'a dat dreptul ministrului, să introducă în magistratură, fără examen de capacitate, cîți-va Filostrați devotați, cari, după ce au încercat într'un mod lamentabil cariera politică, se reîntorc să compromită la fel pe cea judecătorească. In același timp, această lege de persoane, mai cuprinde și dispoziții de moment, cum este acea care prelungește durata consiliului superior al magistraturei de la 3 la 5 ani. Aceasta, pentru a îndulci dispozițiile zisului consiliu, care nu mai vrea să plece urechea la dorințele ministrului și nu'i acordă nici avizul necesar, pentru a putea face numirile în magistratură.

Modificarea legei sanitare, în fine, nu privește absolut de loc sanatatea publică, ci schimbă numai comisiunile și inspectorii, spre a se putea numi cîți-va devotați.

O ast-fel de guvernare nu poate să nu inspire milă acelora, cari veneau plini de speranțe la pomul lăudat și așteptau să vadă la lucru acest partid, care de ani de zile țipă că numai el poate să aducă binele în aceasta țară. Nu se poate ca acei cari privesc din afară de partidele politice mersul treburilor noastre publice, să nu constate că binele țării nu stă în reîntrarea lui Filostrat în magistratură, nici în întrarea în consiliile sanitare a cîtorva Mendonizi, cu care mai curînd ar trebui să înceapă opera de higienă politică, de cît să'i pui pe dînșii să riduiască higiena publică. Nu se poate ca o guvernare cu preocupări așa de josnice să nu rîdice și ultimul credit ce s'a putut acorda oligarhiei de la putere.

In asemenea condiții era natural, ca în sesiunea prelungită opoziția să asiste cu indferență sau cu desgust la spectacolul guvernărei carpiste, căci dacă a putut discuta cu d. Carp chestiunile de principii, cînd a fost în chestie politica generală a guvernului, nu se mai poate discuta nimic din momentul ce guvernul se scoboară la stomah, spre a'și îndestula partizanii.

Pentru aceea, opoziția din parlament și țara întreagă a privit ca spectatori uimiți, repeziciunea cu care se precipită falimentul dezastruos al guvernărei carpiste, fiind-că practica vieței noastre politice ne arată că în clipa cînd guvernele se compromit în așa fel, se începe sfîrșitul.

Scurt și trist desnodămînt, pentru o reprezentație anunțată cu atîta fast! In același timp, ce dureroasă lecție pentru țara, care, spre a vedea pusă în scenă fantazia carpistă, a trebuit să plătească decorul fastuos al ei cu distrugerea întregei vieți politice, căștigată cu o trudă de jumătate de secol.

Și toate acestea, pentru a se putea permite un amuzament de diletanți!

Une-ori, în adevăr, înalta societate organizează reprezentații de bine-facere, în folosul vre-unui infirm amenințat să piară. In asemenea ocazii nu se poate cere să ni se dea ceva în raport cu sacrificiul ce facem și suntem foarte indulgenți chiar cu producțiile literare ce ne oferă dilettanții. Cînd este vorba, însă, de o binefacere politică, credem că marele public spectator, țara, căreia i s'a cerut să ajute pe infirmul politic, are dreptul să ceară marelui impresar să n'o silească a ajuta prin legi speciale pe toți infirmii și neisprăviții, cari nu și-au putut găsi rosturile lor în timpurile normale.

In ce privește opera în sine, pe care ne-o oferă această trupă de ocazie, este ca acele piese moderne de salon care pot să ne facă să vibrăm un moment la un conflict de sentimente delicate, dar nu mai lasă în zilele următoare nici o urmă din problema sentimentală ce ni s'a pus. Bătrînul marchiz, victima unui amor semisecular, vede că i se acordă obiectul suspinelor sale, la o vrîstă cînd viața nu mai clocotește în el cu putere. Rezultatul acestei împerecheri nu este greu de prevăzut; conflictul este mai mult fiziologic de cît sentimental și este absolut de prevăzut, în cît de la primul act știm ce va fi al treilea.

Cîtă deosebire între piesa de salon și acele opere ale dramaturgilor sociali, care ne zgudue nu pentru durerea unui bătrîn xenamorisit, ci pentru viața unei categorii sociale întregi, care vibrează la fie-care pas!

Și acum, fiind-că știm că piesa de salon are de obicei trei acte, autorul mediocru pune în primul act conflictul și în ultimul desnodămîntul, iar al doilea se umple cu scene banale. In piesa ce ni s'a jucat, am văzut de la discuția la mesaj conflictul violent între țara conștientă și guvernul senil, care crede că un decret regal poate impune țării un amor nenorocit; am văzut și actul al doilea, de umplutură, care s'a isprăvit alaltăeri prin închiderea parlamentului. Desnodămîntul este fatal, în tocmai ca în cele opere mediocre, în care de la început se poate prevedea cînd și cum va veni sfîrșitul. Ori cît de lungă este vacanța parlamentară, la cea dintăi rîdicare a perdelei, care mai acopere pentru cîteva luni neputința guvernului, se va începe sfîrșitul.

S. G.

D-l Carp și cîrciumarii

Pentru a cîștiga voturile cîrciumarilor în alegerile parțiale, cari au loc astăzi și poimîne—guvernul a modificat legea monopolului băuturilor spirtoase în ultima zi a sesiunei parlamentare.

Modificarea însă, e de așa puțină importanță, în cît însuși d. Carp, strîns cu ușa în Senat, a fost nevoit să recunoască lucrul acesta, spre marea decepție a celor lalți colegi din guvern și în deosebi a d-lui Marghiloman, atît de interesat în cîștigarea alegerilor.

Iată ce anume a declarat d-l Carp, în Senat, cu privire la modificarea legei în chestiune.

Reproducem după dezbaterile parlamentare din acea zi:

„D-lor, Onor. d-l Disescu, mă acuză că vin cu proecte importante la sfîrșitul sesiunei.

Așa ar fi, dacă această lege ar avea importanța pe care se încearcă d-sa să i-o ea—însă legea ce se presintă nu schimbă nimic din principiile fundamente ale legei în vigoare".

„S'a spus că aș fi consecvent cu mine însu-mi prezentînd acest proect".

„Așa ar fi, dacă aș acorda vre-un avantagiu cîrciumarilor; dar trebue să vă mărturisesc că, dacă cîrciumarii cred că au căpătat ceva, se înșelă".

„Nu schimb nimic din principiile fundamentale ale legei d-lui Costinescu, nu am făcut de cît mici modificări, pentru a pune în mai strînsă legătură principiile fundamentale ale legei cu nevoile populațiunei".

. . . . . .

Și cînd d. Carp vorbește astfel—ce să mai zicem noi? Insăși cuvintele șefului explică în de-ajuns situația ridicolă a guvernului. Dacă nici una din legile principale ale liberalilor—nu poată fi modificată în principiile ei fundamentale, atunci pentru ce d Carp a solicitat puterea și a înlocuit pe d. Brătianu în conducerea frînelor Statului?

Care a fost rațiunea de s'a produs schimbarea de regim astă iarnă, dacă nici o reformă importantă nu se poate face, de către d. Carp?

Ce rămîne cu toate angajamentele luate în opoziție de șeful junimiștilor?

Neputința de-a guverna a d-lui Carp, e mai mult de cît evidentă.

Ne putîndu-se angaja în reformele mari și serioase—d. Carp singur o spune—a nevoit să se ocupe cu cîrpăceala inutilă a unor legi, care, însă, nu aduce nici un folos celor pe cari legea îi atinge.

Atunci pentru ce această cîrpăceală?

Pentru a da aparența că guvernul lucrează, că face ceva. O adevărată înșelare a ochilor atîtor naivi, cari își puseseră oarecare speranță în acest guvern și în deosebi în virtuțile politice ale d-lui Carp.

Inchiderea Parlamentului

Deschis la 18, Aprilie, parlamentul s'a închis la 22, cu o prelungire de 2 zile. Ca și meteorii, cari cînd apar și dispar, te uiți și-i vezi că sînt colo și cînd cați bine au dispărut în neagra veșnicie, pe calea neîntoarsă, așa și parlamentul d-lui Carp s'a deschis pentru a se inchide, ca să se dovedească țării nu numai slăbăciunea regimului, ci și putreziciunea sistemului politic.

Făgăduise guvernul d-lui Carp între alte măsuri și vînzarea la țarani a bunurilor de mînă moartă și ca Irimia, proorocul, d. Carp blagaeinul, d. Carp religiosul, d. Carp ortodoxul, cu d. Ion Lahovari indispensabilul în guvern, au început vînzarea de la pămînturile bisericești. Ca conservatori ce sînt, matca și tradiția partidului, ei au început de la biserică. Și-au zis în sine că și Cuza Vodă a început cu secularizarea averilor mînăstirești și de ce n'ar începe și ei tot cu o nouă secularizare, pentru a deveni istorici.

Ce s'a întîmplat însă? Legea era așa de puțin proprie, că lovea mai mult de cît să favorizeze; lovea în 4 mii de preuți, toți alegători, părinți de alegători, ingineri, profesori, doctori, tot pătură diriguitoare, că a trebuit ca guvernul să cedeze pasul burzuluirii 'prelaților. Dacă cei mai docili membri ai parlamentului, pururi guvernamentali, și încă au găsit momente de vădită indignare, ce să mai zicem de rest, care n'a crîcnit nimic la întimpinările băncii prelaților.

Un prim eșec parlamentar în 5 zile de viață de Cameră!

Dar a fost alta și mai boacănă!

Insuși d. Carp, s'a descoperit pe sine cît de puțin ține, la ideile lui și cît s'a resboit în ochii țării ca om politic! D-sa își făcuse o fală din intransigența ideilor sale. Asta era paradă! In fond cei ce cunoașteau pe d. Carp, contestau solidaritatea ideilor la d. Carp.

D. Carp n'are idei, d-sa are tupeu. Cu tupeul a aruncat pururi șperlă în ochii tuturor; cînd însă a fost să vină nițel vînt șperla s'a dus și d-sa a rămas din gol cu pielea, și fără idei.

Așa a procedat d-sa cu legea crișmelor. De 4 ani de zile s'a făcut vîlvă în jurul intransigenții sale, ca puritan legiuitor. Ce a urmat? De frică a 11 alegeri parțiale, d-sa a etalat de la tribuna parlamentului teoria dezicerilor și inconseqvențelor în politică, după cum d-sa a inaugurat politica transfugilor Intr'o noapte d-sa a făurit o lege a crîșmelor așa fel că a disparut și suta de metri din legea d-lui Costinescu, și cei 70 de metri de mai apoi și a redus legea la palma lui Statu palmă barbă cot, că se pot înființa crîșme lîngă biserică ca să se îmbine cîntările bețivanilor cu ale preuților din altar, pentru că așa a binevoit d. Carp.

Fiind astfel bine s'a făcut de s'a închis parlamentul, căci am fost scutiți și de alte desamăgiri în ceia ce privește senilitatea politică a d-lui Carp.

Chestii economice

Linia Crasna-Huși

Linia aceasta a ajuns ca și povestea cucoșului roș. S'a cerut de *mult*, s'a făgăduit de *mult*, s'a votat credit de *mult*, se va începe după *mult* timp. Nu de geaba Hușenii sînt îndelung răbdători.

Au cerut'o conservatorii la 1891; au repetat cererea liberalii la 1895; au recerut'o conservatorii la 1899 și 1904; s'au făcut întrebări în parlament rînd pe rînd de toți deputații; s'a răspuns rînd pe rînd de toți miniștrii de Lucrări publice.

Spre deriderea Hușului a venit vremea s'o întrebe în parlament d. Grigore Vericeanu, și să răspundă d. Barbu Delavrancea! Cel ce întreba habar n'avea de ce cerea; cel ce răspundea habar n'avea de ce răspunde.

S'a votat de liberali un credit de 1,500,000 lei pentru refacerea liniei pînă la Dobrina; paralele s'au papat pentru alte celea; lucrul e notoriu în ministerul Lucrărilor publice; s'au cumparat cu acel milion și jumatate mașini, șini, traverse, s'a cheltuit cu studii; dar lucrări nimic. Mai mult încă, s'au hotărît cei de la direcție să nu mai facă lucrări în regie, ci s'o dea în licitație, că poate a mai căștiga cineva ceva și să iasă lucrul tot rău, ca pentru Huși. Licitația nici pînă acum nu s'a făcut, și cum sîntem în Maiu și lucrătorii sînt ocupați cu cîmpul se va amîna și sezonul din vara anului 1911 pentru a se începe ori în toamnă ori la anul.

Cum să nu fim mirați, cînd știm că lucrurile stau astfel, cînd cetim în „Expunerea situației județului Fălciu" pe anul 1910—911, făcute de fostul prefect liberal, d. Gh. Corbescu, care a crezut că în încheerea raportului cetit către consiliul județean să se ocupe și de linia Crasna-Huși.

„Cunoșteți toate încercările zadarnice făcute în trecut de representanții acestui județ pentru a obținea transformarea acestei linii în cale largă. Astăzi dorința foarte legitimă a locuitorilor este satisfăcută. Corpurile legiuitoare au votat un credit de 1,500,000 lei pentru lucrările de transferare a liniei Crasna-Dobrina, rămînînd a se vota creditul pentru porțiunea Dobrina-Huși. Lucrările de traseu și deviz au început în vara aceasta (1910) de către d-nii ingineri Teodoru și Papanicoglu; toate lucrările pentru proectare sînt gata pînă la chilometrul 25 în dreptul Dobrinei: în 2 săptămîni vor fi gata și restul lucrărilor pînă la gara terminală Huși.

„Traseul liniei urmează de la Crasna pînă la Crețești pe vechiul traseu, cu mici modificări necesitate de valea Lotanului. Se vor schimba gările Oltenești și Crețești. De la Crețești linia părăsind vechiul traseu se abate spre valea Lohanului, tăind șoseaua Huși-Crasna în dreptul drumului spre Tatarani; va încunjura dealul Dobrinei în spre Epureni și va debuşa la Huși. Rămîne a se stabili posiția gării în oraș, dacă va rămînea pe locul ocupat actualminte, va fi mutată la Dric. Executarea nu poate începe decît în primavară".

Cît de departe e de adevăr această expunere a situației Căii ferate Crasna-Huși! Noi am cerut și cerem să se grăbească cu lucrările, și apoi ca în interesul economic al nordului județului să și întindă linia spre Tăbălăești, Averești și de acolo tăind dealul să se scoboare spre Epureni și să fie stația terminată la Dric.

Auzim că d. general Teleman și-a dat demisia din cauza nefacerii liniei Crasna Huși, să se asocieze la această demisie toți parlamentarii, ca să se silească indolența guvernului.

OAMENI ȘI LUCRURI

Amorul - jertfă

In timp ce căutăm ilustrarea unor păreri în lumea teoriilor, vin să se petreacă sub ochii noștri unele *fapte* de natură a înlocui cele mai pedante teorii.

Cine a cetit, în ultimul număr al „Opiniei", laconica povestire a „groaznicei sinucideri" din Ungheni, și-a putut da seama ce forme teribile poate îmbraca sentimentul acesta complex pînă la infinit, — al amorului.

Veronica P., în vrîstă de 18 ani, a venit cu trenul de la Iași la Ungheni; a descins în pădure și aci făcu cea mai spăimîntătoare încercare de sinucidere. Și-a turnat un litru de gaz pe corp și-și dete foc.

Transportată la spital, numai pe jumătate conștientă, ea n'a vroit să răspundă, n'a vroit să dea în vileag nici numele ei, nici vre-un alt nume. Dar într'un carnet de buzunar s'a găsit și numele ei și *fotografia unui preot catolic*.

Ce elemente de tragedie în această mică dramă, — ca și în nenumăratele drame mici de natura aceasta! Mici pentru că se petrec în umbră, între eroi obscuri, de multe ori înăbușite în vre un dosar ocult al unei scurte cercetări judiciare sau numai polițienești, pentru a nu crea neplăceri cine știe cui.

E drept că în cazul amintit mai sus umbra va fi străbătută de o flacără prea luminoasă, din cauza grozavelor împrejurări în care s'a desfășurat întîmplarea. In primul loc îndrăzneala gestului, avînd trăsături cu adevărat demoniace. In singurătatea pădurii, proaspăt înverzită și plină de arome de primăvară, nefericita eroină aprinde cu mîna ei proprie, focul care e menit s'o mistuie, — să mistuie în același timp disperarea ei sufletească.

Un rug îngrozitor, format, poate, din toți copacii pădurii, — toți de-arîndul, cari trebuiau, în imaginația nenorocitei eroine, să hrănească imensa flacără aprinsă din durerea ei —în slava acelui cucernic... credincios, a cărui fotografie o purta la piept! Că a vrut ironia soartei ca el să poarte o rasă de călugăr —costum de celibatar— e numai o întîmplare... Iar sarcasmul ei, adaogă numai o notă mai mult la concertul imens al dramei ce a încheiat, de sigur, o frumoasă idilă de altă dată, cu veșnicele ei speranțe și amăgiri, himere și amărăciuni...

E numai una din miile de pagini pe care le scrie istoria nesfîrșită a iubirilor înăbușite în obscuritatea vieței religioase atît de suggestiv zugrăvită de Diderot și de alții. De ce oare „Credința" cere moartea Simțurilor?

„Nu însă de *el* e vorba, ci de *ea*, — de nenorocita victimă a unei decepțiuni, ori a unei trădări, pe care n'a putut s'o îndure decît" încheind-o în acel chip neomenesc de tragic.

Ar fi învățat-o oare „Liga Amorului liber" să practice „răzbunarea" pentru a găsi mîngăierea și ușurarea? I-ar fi dat mijlocul *sufletesc* de a suporta cu ușurință lovitura pe care o credea fără scapare și iremediabilă?

.. Ori-ce s'ar zice, rămîne de apururea vrednic de admirație gestul, suprem de tragic, care traduce prin violența culminantă maximul sincerității și cea mai mare intensitate a simțirii. Și în aceste *înalte* manifestări ale sufletului femeesc „libertatea" prețuește prea puțin. Prețuește oare frivolitatea în alte împrejurări ale iubirii? Vom vedea.

Rodion

EDUCAȚIA VOINȚEI

(*Conferință ținută în ziua de 16 a. c. în amfiteatrul liceului Național, în ședințiunile unite ale conferinților didactice din județul Iași*).

b) Mijloacele generale de Educație, duc la un scop ce s'ar putea numi, cu termenul lui Locke, *libertatea omului*, specificată în: *libertatea inteligenței libertatea voinței și sensibilității.*

Libertatea voinței de care ne ocupăm în special, constă în libertatea *psihologică și etică.*

Libertatea psihologică stă în putința de a ne determina nu prin senzația prezentă, ci de flamuri mai departe în viitor, de rațiune. *Libertatea etică*, e întărirea voinței ast-fel, în cît să funcționeze după legile morale.

Etica *) *lui Herbort* semnalează următoarele 5 idei morale:

Ideia *libertății interne*, ideia *dreptului*, ideia *bunei voinți*, și ideia *echității*.

Aceste idei morale reunite în conștiință constitue idealul personalității. Prin urmare acest ideal este format dintr'un număr de tipuri *de voință* pentru că realizarea acelor 5 idei intră într'un grad oare-care în *voința* ca factor predominau.

Și *Kant* și *Herbut* au dreptate cînd susțin că voința este obiectul adevărat al ori cărei considerații morale, și atunci reesă clar că *educația morală a voinței* trebuie să fie privită ca scopul cel mai superior.

Dacă dăm elevului ca țintă o voință bună și constantă, atunci posedăm pentru educația lui o țintă absolut valoroasă.

Chestiunea educației voinței, are o importanță așa de mare, în cît se confundă cu însăși problema *educației morale întregi*. Cartea lui *Spencer* asupra educației, capitolul relativ la *educația morală*, se reduce la mijloacele de influențare a *voinței* și în special la *pedepse* cum am spus mai înainte.

c) Ce este voința?

Nu cunoaștem cuvînt al cărui înțeles să fie mai greu de lămurit, ca *voința*.

Voința în sine e cea mai înaltă însușire a ființei omenești. (Zice Payot).

Marele filosof *Kant* zice: Din tot ce se poate concepe în această lume și în general chiar dincolo de ea, un singur lucru e bun, fără restricțiune: **„Voința cea bună"**. *Schopenhauer*: „Riguros vorbind zice filosoful german, inteligența nu e de cît un fenomen terțiar; primul loc aparține *voinței*, cel de

*) Etica. Știința despre moravuri, caracter.

al doilea organizmului, prin care voinţa devine obiectivă, manifestă.

Şi în al treilea ordin vine cugetarea, care e o funcţiune cerebrală şi prin urmare dependinte de organism! Voinţa este de natură metafizică, un principiu predominant al naturei organice în general, iar inteligenţa este de origine fizică sau organică; inteligenţa este manifestaţiunea pe cînd *voinţa lucrul în sine*, adică substanţa psihică a omului, pe cînd inteligenţa este numai accidentul, sau în alte cuvinte *voinţa e materia şi inteligenţa forma ei*".

Cei mai profunzi cugetători începînd cu *Socrate* cel mai mare înţelept al antichităţei, *întemeietorul moralei*, s'au ocupat cu studiul voinţei. *Socrate zice*: Fie-care om are o voinţă îndoită. Una *raţională* şi alta *sensuală*.

Cînd într'un suflet învinge raţiunea, individul duce o viaţă raţională, căreia-i zicem *virtute*.

Dar cei mai mulţi oameni trăesc ca în vis, în cît nu ştiu ce fac. Sau cum zice *Payot* „*sunt mai multe păpuşi de cît oameni*".

Pedagogul *Diesterweg* iată ce zice despre voinţă:

„Nici puterea, nici cunoştinţele nu constitues *educaţia*; *Voinţa este sufletul ei*. Voinţa determinată, neabătută, neînvinsă, pentru tot ce este onest, leal, frumos, adevărat şi bun; sforţarea neobosită cătră corectitudine, cătră moralitate şi cătră generozitate; iată ce rîdică pe om.

Mai citez în fine şi părerea psihologului şi pedagogului *Fröbel*, care pune punctul de gravitate *în cultivarea voinţei, prin lucrare*. Prin jocurile sale organizate în grădinele de copii se desvoltă iniţiativa. *Voinţa se educă, se cultivă, se desvoltă.*

——

Doamnelor şi Domnilor, după ce v'am citat în treacăt cîte-va păreri asupra importanţei studierii acestei facultăţi, acestui fenomen psihic, păreri cari începînd cu a clasicului Socrate, vedeţi că toate se cam potrivesc în fond, ţin să vă dau şi părerea şi definiţiunea voinţei lui *Julien Ploger* din studiul său „La vie et la Pensée".

In voinţă, zice distinsul psiholog sunt două lucruri:

1) O stare de conştiinţă care simte, judecă o situaţiune.

2) Un act care execută sau suspendă.

Pentru a voi ceva, trebuie a şti ce este acel ceva, a judeca folosinţa sa faţă cu alt lucru, adică *a voi* înseamnă a alege. Insă a *alege* este un efect al unei judecăţi a unei cunoaşteri, în sfera intelectuală.

Voinţa, după toată lumea, este cea mai înaltă a personalităţei omeneşti, după felul de a simţi, înţelege, judeca şi lucra.

Voinţa nu este şi nu poate fi de cît rezultanta constituţiei psihologice şi fiziologice a individului.

Iată, doamnelor şi domnilor, cum reesă clar raportul voinţei, sentimentale — iată cum reesă şi însemnătatea stărei fiziologice a individului în educaţia voinţei, căci nu se poate concepe o voinţă sănătoasă, de cît într'un organism sănătos, normal.

Ce înseamnă a desvolta voinţa?

Voi cita ca răspuns părerea d-lui I. Găvănescul:

„A desvolta voinţa va să zică a face să se conducă după arătările raţionamentului şi judecăţei, chiar dacă pornirile înăscute din îndemnul diferitelor senzaţii, chiar dacă inclinaţiile şi trebuinţele ar împinge „*sufletul să lucreze altfel*.

Voinţa superioră.

„Ceia ce constitue un pas mai departe în desvoltarea voinţei este: *organizarea unitară, sistematizarea ideilor şi sentimentelor* relative la aceiaşi ţintă, la acelaş plan. Negreşit înmulţirea cunoştinţelor, a motivelor de activitate este o condiţie a desvoltărei voinţei însă paza în adevăr superioară a voinţei, se realizează numai cînd aceste cunoştinţi (şi sentimente conrespunzetoare) sunt îndreptate către o ţintă unitară, cînd sunt legate într'un tot organic".

Educaţia Voinţei

Energia voinţei depinde în primul loc de sănătate.

Energia voinţei, a voinţei stăruitoare cuprinde putinţa unor îndelungate sforţări. Fără sănătate sforţările durabile sunt cu neputinţă. *Sănătatea dar, e o condiţie esenţială a energiei morale.* Corpul slab e succeptibil şi face ca şi sufletul să fie susceptibil la dureri, supus impresiilor momentane şi trecătoare. Baza bunei dispoziţiuni e sănătatea fizică. Firile bolnăvicioase, nu pot lucra după *voie*; pe cînd cele robuste *ştiu* şi *voi* şi *lucra după voinţă*.

Pentru aceia sănătatea trebue socotită ca un factor esenţial în *cultivarea caracterului*.

Voinţa şi forma sa cea mai înaltă, *atenţiunea*, sunt strîns legate de sistemul nervos. Slăbiciunea corporală e însoţită de o voinţă şovăelnică, de o atenţiune lîncedă şi de puţină durată. Dacă observăm în viaţa de toate zilele, că, în orice fel de activitate, isbînda atîrnă mai mult de o energie neobosită, de cît orice altă cauză, vom constata că prima condiţie în cucerirea de sine e de a fi după o expresie celebră *un bun animal*.

Mai departe, din studiul moralei (eticei), constatăm că entusiasmul moral merge mînă 'n mînă cu momentele de voişie în care corpul, ca un instrument bine acordat îşi îndeplineşte funcţiunea în bună regulă, fără a distrage conştiinţa intimă şi a o îndrepta asupra-i.

Din contra, cînd suntem slabi fără plagă simţim adînc lanţurile grele ce ne leagă spiritul de corp şi înfrîngerile voinţei noastre au adesea ori drept cauză indispoziţii de ordine fiziologică.

(Va urma) **Victor Munteanu**

STRUNA ZILEI

TRAIU CERESC

Se va înfiinţa în curînd la Iaşi un Observatoriu astronomic.

Ziarele.

Cînd vom avea Observatoriul,
Noi vom trăi aci ca 'n raiu;
In plină zi o să se vadă
Mulţimi de stele 'n... zece Mai.

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

PLAGIATORUL INDICĂ „PUNCTE PRECISE" NOUĂ

Am ajuns în sfîrşit şi la formula legii populaţiei, pentru „descoperirea" căreia d. Cuza a „scris" 466 de pagine, a luat un premiu, a obţinut o catedră universitară. Cu discuţia acestei chestii ne vom putea da mai bine seamă şi despre „elementele teoriei" şi despre „sistemul de erudiţie şi logică" al plagiatorului.

Cu reaua credinţă ce-l caracterizează şi care stă la baza întregii sale apărări, d. Cuza mă somează să i dovedesc, că este „cineva la care să se găsească, nu *elementele* acestei formule—care evident că trebue să se afle la alţii *întru cît ea pretinde să le rezume* — ci *formula, ea însăşi*, cu cele patru teze fundamentale, şi *elaborarea ştiinţifică specială*, din care rezultă, cu logica şi erudiţia ei din volum?"

Oare tot aşa vorbea d. Cuza şi la 1900 în polemica sa cu d. N. Basilescu? Iată „punctul precis 3" formulat atunci:

„3) Că legea poporaţiei, aşa precum a fost formulată de mine, fu„sese formulată de alţii mai înainte". (Cei doi Spenceri etc... pag. 15).

Atît şi nimic mai mult. La 1900 d. Cuza nu ştia ce sînt „elementele formulei", „elaborarea ei ştiinţifică specială", „logica şi erudiţia ei din volum". *Acum însă chestia se schimbă.* Acum formula însăşi e *fleac*, principale sînt: „elaborarea", „logica şi erudiţia" etc... Dacă n'aşi pune în evidenţă de cît sistemul acesta şarlatanesc de apărare încă reaua credinţă ar fi dovedită.

Dar, de ce să nu-i fac plăcerea d-lui Cuza? Eu m'am arătat mereu faţă de „iubitul" meu plagiator de o mărinimie poate prea mare şi nemeritată.

De ce i-aş retrage creditul acordat de atîtea ori? Să începem deci dureroasa operaţie.

Inainte de-a începe „elaborarea ştiinţifică" a formulei legii populaţiei d. Cuza zice:

„Rămîne acum să mai dezlegăm şi „cea de a doua parte a problemei, „stabilind **formula definitivă a prin„cipiului poporaţiei**—cîtă modestie „d-le Cuza!—ca bază a încheerilor „practice la cari vom trebui să ajun„gem". (Despre Poporaţie, pag. 353).

Şi d. Cuza o stabileşte. Această formulă *definitivă* este următoarea:

„*Poporaţia are tendinţa constantă de „a trece de limita de pe urmă a dez„voltării ei posibile, limită determinată „întotdeauna de cantitatea mijloacelor „ei de existenţă, pe care şi le poate „procura şi cu cari este deprinsă să „trăiască*". (Despre Poporaţie pag. 374).

Aceasta este celebra *formulă definitivă* a principiului poporaţiei, a cărei *descoperire*... la Alexandre H. Everett se recompensează cu un premiu academic şi cu o catedră universitară.

Am zis: „a cărei descoperire... la *Alexandre H. Everett*", pentru că acest autor—nenorocitul!—preocupat şi el de găsirea *formulei definitive* a principiului poporaţiei, *se întîmplă* să o preconizeze *la fel*, încă dela *1823* Ce răutăcios e şi Everett ăsta? Nu putea să găsească el *altă* formulă?

Dar care este formula lui Everett? Iat o, aşa cum o găsesc în cartea lui —Nouvelles idées sur la population—la stînga, şi în traducere la dreapta:

Quelles que soient les causes qui influent sur la quantité des subsistances, que l'industrie humaine peut créer ou recueillir, il est un maximum qu'elle ne peut dépasser; mais la population ne s'y arrête pas, et sa force d'accroissement tend sans cesse à la porter au-delà des limites qui lui sont fixées par les ressources en subsistances. (Op. citat pag. 73-74).	*Ori cari ar fi cauzele ce înrîuresc cantitatea subsistenţelor, pe care industria omenească o poate crea sau culege, există un maximum pe care ea nu-l poate întrece;* **populaţia însă nu se opreşte aici, şi forţa sa de creştere tinde fără încetare de a o face să treacă peste limitele, cari îi sînt fixate de către resursele de subsistenţă.**

Şi ziceam în lucrarea mea la pag. 84:

„Pentru a face mai evidentă acum „*indentitatea absolută* între formula „d-lui Cuza şi aceia a lui Everett, „să-mi fie permis să le înşir pe două „coloane cu menţiunea, că pentru u„şurinţa priceperii voi schimba ordinea „jamentul frazelor formulei acestuia, „*păstrîndu-i bine înţeles neatinsă integritatea ei literară şi ideologică*".

Acelaş lucru voi face şi acum:

A. C. Cuza	A. H. Everett
Poporaţia are tendinţa constantă de a trece de limita de pe urmă a dezvoltării ei posibile, limită determinată în tot momentul de cantitatea mijloacelor de existenţă, pe cari şi le poate procura şi cu cari este deprinsă să trăiască.	*Populaţia, cu forţa ei de creştere tinde fără încetare să treacă de limita maximă a dezvoltării ei, limită fixată de către cantitatea resurselor de subsistenţă, pe care industria omenească o poate procura.*

Este sau nu este plagiat? Aş fi foarte curios să văd pe cineva — afară de plagiatorul însuşi — care să susţină, că formula principiului populaţiei a d-lui Cuza nu este identică cu aceia a lui Everett. Ceva mai mult însă. D. Cuza a plagiat de la Everett *nu numai formula*, ci chiar şi **motivarea ei**. Lucrul acesta l-am stabilit pe deplin în lucrarea mea în cap. „Legea populaţiei." Căci în ce scop d. Cuza dă principiului populaţiei o *nouă formulare*? Ne spune d-sa însuşi terminînd capitolul care precede pe acela în care elaborează formula:

„Şi dacă în vederea acestei solu„ţiuni, capitolul anterior a fost mai „mult o *eliminare a formei greşite* în „care Malthus şi-a exprimat gîndirea, „capitolul următor va fi *o confirmare „a fondului de idei adevărat*, care al„cătueşte teoria lui." (Despre Poporaţie, pag. 353).

Iar după ce „stabileşte formula *definitivă* a principiului poporaţiei", plagiatorul adaogă:

„Această *formulă definitivă* a legii „poporaţiei *confirmă fondul de idei a„devărat* al teoriei lui Malthus şi *în„lătură numai forma greşită* în care „el a fost exprimat." (Despre Poporaţie, pag. 374).

Iată *scopul*, iată *motivarea* nouei formule a d-lui Cuza. Ei bine, **am dovedit cu citate** din Everett, că şi acesta dă principiului populaţiei formula reprodusă mai sus **în acelaş scop**, *de a înlătura forma greşită şi a confirma fondul de idei adevărat* al lui Malthus. Cine vrea să se convingă de stricta exactitate a celor ce afirm, să citească în lucrarea mea capitolul menţionat, în care reproduc o întreagă serie de citate din Everett. A le reproduce şi aici, ar fi să ocup un spaţiu prea mare.

Şi acum îl întreb pe plagiatorul meu: e vorba aici numai de *elementele teoriei* sau chiar de *formula* — ad-litteram — furată din Everett? Răspunde.

Dar plagiatorul invoacă şi „*elaborarea ştiinţifică specială din care rezultă* — formula — *cu logica şi erudiţia ei din volum*".

D. Cuza este iarăşi — ca orice plagiator — de rea credinţă. Apoi ce am dovedit eu în capitolul de care e vorba? După ce l-am pus pe două coloane cu Everett în ce priveşte *formula* principiului populaţiei; după ce am dovedit plagiatul său pînă şi asupra *motivării, intenţiunii călăuzitoare* în darea nouei formule; *am dovedit*, că **şi logica şi erudiţia**, cari servesc la „elaborarea" nouei formule este **furată** de la *I. B. Say*. Şi i-am urmărit pe amîndoi, şi pe Say şi pe d. Cuza, şi cu citate în regulă am stabilit, că *amîndoi în formularea principiului populatiei au*: **aceiaş premisă; aceleaşi deducţiuni; aceiaş concluzie.** Am dovedit cu alte cuvinte, că **nici** *în elaborarea ştiinţifică a formulei*, d. Cuza *nu este original*. (Mă refer iarăşi la cap. Legea Populaţiei din lucrarea mea, la pag. 81—90). Am făcut deci totul, mai mult decît era nevoie, pentru a stabili odată pentru totdeauna că d. Cuza este un plagiator şi opera sa un plagiat „grosolan şi neruşinat."

Asupra punctului „precis" No. 4 nu voi insista, pentru că nu merită nici o atenţie. După ce stabileşte formula legii populaţiei — furînd pe Everett şi pe Say — plagiatorul se ocupă în cap. următor: Mărirea şi decăderea naţiunilor, cu exemplificarea şi ilustrarea formulei plagiate. Aduce cîteva pilde din istorie spre a conchide că formula plagiată este adevărata formulă a principiului populaţiei. Asupra acestui capitol — care este o compilaţie din: *Darwin, Say, Mommsen, de Coulanges*, etc... — n'am insistat în lucrarea mea şi nu insist nici aici. Trec deci mai departe la punctul „precis" No. 5, care în polemica cu d. Basilescu era punctul No. 4, căci despre *actualul* punct 4, cu privire la: Mărirea şi decăderea naţiunilor d. Cuza pe atunci *nici nu pomenea*. Aceasta este o nouă dovadă de importanţa lui.

Incheerile practice ale d-lui Cuza constitue iarăşi un plagiat, tot atît de caracteristic. Iată cum este formulat acest punct în polemica cu d. Basilescu:

„5) Că sistematizarea *încheierilor „practice*, scoţîndu-le din diferitele pro„poziţii în care am desfăcut legea po„poraţiei, a fost făcută, sau chiar nu„mai indicată de altcineva, în loc să „fie — nu vă indignaţi — încheierea „logică şi încoronarea — nu degeaba „e „rege" d. Cuza — *întregii noastre „concepţiuni teoretice*". (Cei doi Spenceri etc... pag. 15).

Ce valoare ştiinţifică au aceste *încheeri practice*, cînd ele sunt deduse dintr'o formulă *plagiată*? — Nici una, presupunînd că în adevăr d. Cuza le-a dedus fără a se servi de munca altuia. Dar eu *am făcut dovada*, că **nici aceste incheeri** *nu sunt ale d-lui Cuza*. Şi în scopul acesta am citat pe *Molinari* şi pe *J. B. Say*, din care am reprodus fragmente punîndu-le alături de încheerile d-lui Cuza. *O singură originalitate* i-am recunoscut d-lui Cuza în această chestie: *numerotaţia!...* D. Cuza îşi *numerotează* încheierile: 1, 2, 3, 4. Dacă pentru această *unică originalitate* „Despre Poporaţie" poate fi operă originală atunci mă declar bătut. Cum însă nu „băeţii din Centre" vor aprecia lucrarea mea şi polemica încinsă, d. Cuza nu poate rămînea de cît un plagiator— dacă nu „ordinar" cum i-am spus eu, — dar de sigur un plagiator *rege*, sau „rege al plagiatorilor" cum i-au spus alţii.

Şi iată-ne ajunşi la al *6-lea* punct „precis" al d-lui Cuza:

„6) Ca rezultat definitiv al întregu„lui studiu asupra *legii poporaţiei*, eu „ajung a da *o nouă definiţie* a econo„miei politice, cuprinzînd posibilita„tea unei *noi sistematizări* a acestei „ştiinţi după cum arăt în întrodu„cere, p. XVI". (N. R. No. 44 | 911).

Asupra *nouei difiniţii* nu poate fi vorba acum. Ea formează obiectul cercetărilor d-lui Cuza într'o altă lucrare a sa: Obiectul economiei politice şi însemnătatea ei, broşură de 47 pagine, apărută în 1901, care nu-i de cît cursul de deschidere al plagiatorului de la Universitate. Cînd mă voi ocupa despre *această* a doua şi ultima lucrare *teoretică* a d-lui Cuza, — şi sper că în curînd — vom vedea *dacă* şi *întrucît* este originală.

Pînă atunci, mărginindu ne la studiul „Despre Poporaţie" voi spune—în legătură cu acest punct 6 — că d. Cuza pentru a ajunge la o *nouă* definiţie pleacă de la o concepţiune pe care am dovedit o în totul *plagiată*. (Vezi lucrarea mea, cap. Incheeri practice — O direcţie nouă).

Care este acea concepţiune? Să-i dăm cuvîntul d-lui Cuza:

„Lucrarea de faţă se prezintă dar din „acest punct de vedere, ca cel dintîi „capitol, dezvoltat mai pe larg, a u„nei sistematizări viitoare a acestei „ştiinţi luînd ca principiu de organi„zare nu *avuţia*, precum s'a făcut pînă „acum, ci **poporaţia** ca element viu „care o produce şi intereselor cărora „ea trebue să fie pururea subordo„nată". (Introducere p. XVI).

Şi pentru a invedera, că această *nouă* concepţiune este *veche* şi că d. Cuza a furat'o de la *P. Rossi* care a preconizat'o încă de la **1836** voi reproduce paralele din lucrarea mea pag. 109. Iată-le:

A. C. CUZA Despre Poporaţie pag. 15 şi 26	P. ROSSI Cours d'éc pol. 1851 pag. 268
De fapt poporaţia este punctul central împrejurul căruia gravitează întreaga ştiinţă şi de la care porneşte orice activitate economică.	La population forme, je dirai presque la substance autour de laquelle se realisent et se developpent tous les phénomènes de l'économie sociale.
Bogăţia creată de dînsa, nu există de cît pentru a satisface trebuinţele ei şi economia politică nu-i ştiinţa avuţiei, decît numai întru cît avuţia serveşte interesele poporaţiei.	C'est par elle et pour elle que tout s'agite dans le monde économique. Instrument principal de la production, c'est à son bénéfice que s'opère la distribution de la richesse nationale: elle est à la fois le but et le moyen.
Pentru noi, problema poporaţiei fiind problema fundamentală a ştiinţii, ea trebue să fie şi principiul ei organizator. De la dînsa trebue să purcedem şi pe dînsa trebue să o avem în tot momentul în vedere.	Ainsi la science économique pourrait-elle se résumer tout entière dans la science de la population; elle en est, du moins, le comencement et la fin.

Iar întru cît priveşte „grandioasa" intenţiune a d-lui Cuza privitoare la o „*sistematizare viitoare a ştiinţii*, luînd ca principiu de organizare, nu *avuţia*, precum s'a făcut pînă acum, ci *poporaţia*..." iată ce spune şi *Rossi*, imediat după passagiul citat mai sus în paralelă, şi la care se referă:

„Poate că aprofundînd această „gîndire s'ar putea ajunge la o *dis„tribuţie mai savantă* a materiilor e„conomice şi la o metodă mai rigu„roasă decît aceia generalmente a„doptată."

Cu alte cuvinte acest *nou principiu*, această *directivă nouă*, pe care „Despre Poporaţie" tinde s'o imprime ştiinţii economice, şi pe cari d Cuza le „descopere" în 1899, fuseseră preconizate de Rossi, aproape în *aceiaşi termeni încă de la 1836* şi într'un mod mai puţin clar de *Simonde de Sismondi* mai înainte chiar, după cum dovedesc în lucrarea mea. Şi, notaţi, că d. Cuza ar fi putut să dea acestei concepţii măcar *o formulare mai deosebită* decît aceia dată de Rossi. Dar nu, d-sa îl *plagiază* **aproape ad literam** şi *totuşi susţine că e original!*

Inainte de a termina, ţin să remarc, că d. Cuza n'a găsit un singur cuvînt de apărare pentru plagiatul său cu privire la *legea progresului* dedusă din legea populaţiei, deşi l-am pus pe două coloane cu: *Everett, Loria, Spencer*. In schimb însă, d-sa se ocupă abia acum de partea I-a a lucrării: Statistica şi Teoria poporaţiei, apărîndu-se cu aceiaşi rea credinţă ca şi pînă acum. Această apărare şi o face în No. 45 | 911 al „N. R." In numărul viitor al *Opiniei* îi voi replica şi eu. Să nu se supere dacă replica mea va fi usturătoare.

Em. Socor.

INFORMATII

❑ **Plagiatul d lui A. C. Cuza.**—*Sosmăm din nou pe d. Ilie Bărbulescu, autorul celebrei „dări de seamă" de la "cercul de cultură ştiinţifică" să dezmintă informaţia noastră, că la ştiuta şedinţă a acestui cerc* nu s'a discutat chestia plagiatului Cuza *şi că „sentinţa" redactată* de d-sa *este a* d-sale *şi nu a „cercului."*

❑ Eri, fiind aniversarea naşterei M S. Reginei, un Te-Deum s'a oficiat la Mitropolie la care au asistat autorităţile militare şi civile.

❑ D. Iosef Tesaro a fost confirma în funcţiunea de primar al oraşulut Tg.-Frumos, iar d. Dimitrie Deliu, în acea de ajutor de primar.

❑ Tribunalul a infirmat mandatul lui C. Duţescu, fostul comptabil al ziarului „Universul" şi a dispus punerea acestuia în libertate pe o cauţiune de 3000 lei.

❑ D. Lt. Colonel C. Vrabie, ajutorul de comandant al Reg. 13 Stefan cel Mare, a fost avansat la gradul de colonel pe ziua de 24 Aprilie, şi transferat comandant al regim. 20 Teleorman.

❑ Aflăm cu plăcere că în seara de 23 Aprilie, odată cu serbarea onomasticei iubitului nostru fruntaş, Gh. Lascar, senator, s'a celebrat şi logodna fiicei sale Alexandrina cu d. dr. Gh. Stoicescu, locotenent medic.

Felicitările noastre.

❑ A apărut „Noul mers al trenurilor" „Socec" cu toate modificările introduse, pe ziua de 1 Mai 1911.

Recomandăm călduros cititorilor noştri această broşură, cea mai complectă din cele similare, conţinînd şi orariul trenurilor de plăcere al vapoarelor şi al trenurilor din străinătate.

❑ *A apărut* Jurisprudenţa Curţii de Casaţie pe anul 1010, în materie de *impuneri fiscale* ca supliment la Revista Jurisprudenţa. Lucrarea aceasta este întocmită de d. Al. I. Borş şi se vinde cu 2 lei exemplarul.

❑ Individul Gh. Popa, fost serv la d Iancu Brîncoveanu din Aroneanu, ca răzbunare că nu a mai fost ţinut în serviciu a dat foc unei bucătării. Popa a fost arestat de gendarmi.

❑ Ministerul de Interne face cunoscut autorităţilor locale, că d. colonel rezervă Th. Popovici, a fost numit subinspector general, pentru corpurile sergenţilor de oraş, post înfiinţat prin noul buget 1911 | 912.

❑ Intrunirea membrilor camerei de meserii, ce avea să a bă loc eri s'a amînat pentru Duminica viitoare.

❑ Membrii societăţei „Vulturul", întruniţi eri, au hotărît înfiinţarea unei bănci, sub denumirea de „Banca populară".

❑ La administraţia comunală, a sosit suma de 50,000 lei pe care ministerul de interne a acordat pentru întreţinerea drumurilor naţionale.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Epitropia Sf. Spiridon, a început era de reduceri.**

Astfel pe ziua de azi, a redus sumele afectate ca indemnizare de hrană pentru internii spitalelor.

❑ **Febra tifoidă în Iaşi.**—*Febra tifoidă a luat în ultimele zile, proporţii considerabile.*

S'au constatat 20 cazuri, şi toate probabilităţile sunt, că ne aflăm faţă cu o epidemie gravă.

Serviciul sanitar, se află în imposibilitate de a lua cuvenitele măsuri pentru combaterea epidemiei, din cauza administraţiei comunale, care refuză sistematic de a da ascultare cererilor ce le face acest serviciu, în interesul sănătăţei publice.

Ast-fel, serviciul sanitar, a cerut cu stăruinţă, a se ordona mutarea unui grajd, instalat în str. da Lăpuşneanu.

D. dr. Cosmovici, prim ajutor de primar, a anulat pur şi simplu desideratul serviciului sanitar, acordînd autorizaţiunea pentru menţinerea grajdului.

Tot administraţia comunală, n'a dat nici o ascultare serviciului sanitar care ceru cu insistenţă reorganizarea serviciului de curăţirea gunoaelor, care se face azi în condiţiuni detestabile.

Astfel s'a petrecut cu toate cererile făcute în mod stăruitor de serviciul sanitar.

Faţă cu această stare de lucruri, serviciul sanitar, a adresat administraţiei comunale o întimpinare, degajîndu-şi răspunderea, care astfel, incumbă, în întregime, administraţiei comunale

Vom reveni asupra acestei chestiuni.

❑ **Altul care răspunde.**—După o îndelungată tăcere d-l agregat C Şumuleanu s'a decis să vorbească iarăşi şi să declare că toate informaţiunile date de noi relativ la d-sa sunt calomnii şi infamii. Cititorii se pot convinge de aceasta cetind comunicatul apărut în No. 42 al Monitorului intereselor naţionaliste pe acţiuni. In naivitatea noastră credem că în urma lecţiunei ce a primit din partea senatului şi a Ministerului va căuta să se pună serios la lucru şi să caute a se spala de ruşinea suferită. Dar nu, la d-sa nu inseamnă nimic faptul că Senatul Universitar şi Ministerul au hotărît că nu e capabil şi nu merită locul ce ocupă, ceia ce susţinem şi noi de atîta timp; d-sa vrea să se prezinte acum ca victimă, pentru a-şi acoperi insuficienţa. Toate informaţiunile care le am publicat tindeau să dovedească tocmai acest lucru, care în fine s'a adeverit; numai d-sa stăruie înainte a susţinea că sunt calomnii şi găseşte acum cu cale să insulte pe prof. Riegler, ca şi cum acesta va fi vinovatul că d-sa nu are pregătire pentru profesoratul de chimie medicală. Profităm încă o dată de ocaziune, pentru a ruga din nou pe d-l agregat Şumuleanu să ne răspundă precis la următoarele întrebări:

1) Dacă a audiat vr'odată undeva vr'un curs de chimie biologică cu aplicaţiune la medicină;

2) Dacă a lucrat în vr'un laborator de chimie medicală executînd lucrări de specialitate;

3) Dacă de la întoarcerea d-sale în ţară a încercat macar să facă asemenea lucrări.

Să ne dea în această privinţă acte, certificate în numere şi date, după cum obişnueşte a produce pentru alte lucruri. Noi ştim foarte bine ce a studiat d-sa la Berlin, unde a lucrat împreună cu Pschorr; dar să vedem dacă reîntors aci a mai fost în stare să studieze vr'o chestiune în afară de teză Noi am afirmat că e o insultă adusă şcoalei, ca să prezinte drept lucrări ştiinţifice broşura cu procesul cîrciumarilor, în care se găsesc pleduariile advocaţilor şi acidul salicilic la tribunal în care citează opiniuni de ale altora şi scrisori fără nici-o valoare. D-sa şi în ultimul comunicat revine asupra scrisoarei de la Cazeneuve, însă nu ştie că şi d. prof. Riegler posedă scrisori tot de la Cazeneuve în care stă scris negru pe alb, că ceia ce a publicat d-sa nu i adevărat. Dar în această privinţă se va socoti la timp mai în detaliu cu prof. Riegler. Am vrut aci să arătăm numai că pe scrisorile ce publică d-sa nu se poate pune temei şi credem că se va convinge şi d-sa că tot noi am avut dreptate, după cum dreptate am avut cînd susţineam că nu are pregătirea necesară pentru specialitatea catedrei ce ocupă.

In răspunsul d-sale în fine mai strecoară o malioţiositate tot la adresa prof. Riegler vorbind de *farmecul ştiinţii*. Credem că nu este d-sa tocmai cel îndreptăţit de a face asemenea însinuări; ne ţinem la dispoziţia d-sale ca să-i arătăm cînd va dori, anume *cît farmec* a avut şi are ştiinţa (biata) pentru d-sa.

❑ D. colonel Verzea, directorul general al poştelor şi telegrafelor a inspectat eri, poşta centrală, precum şi sucursalele.

D. colonel Verzea, a rămas satisfăcut de modul cum se face serviciul în Iaşi, şi a promis unele avansări, în corpul telegrafo-poştal din localitate.

Cu trenul de 1, d. colonel Verzea, a plecat la Botoşani.

❑ **Numiri în magistratură.**—D. Virgil Popovici, a fost numit magistrat stagiar, la Vidra, judeţul Prahova şi d. Titus Gălinescu, la Dămeneşti în judeţul Roman.

D. Ionescu Brăila, a fost numit procuror la Iaşi, în locul vacant.

❑ **Din Huşi.**—D. Gh. Gociu, primar de Huşi îşi dăduse demisia din demnitatea de primar, pentru motivul că nu se ţine în seamă la centru care au adus servicii partidului şi care au fost soldaţi credincioşi.

D. Gociu ca vechiu junimist ceruse ca fii săi: Dimitrie Gociu să fie numit inspector agricol, sau un inspector în ministerul Industriei, ca avînd studii speciale de la Leipzig; iar pe Emil Gociu, să-l numiască în ministerul de finanţe.

Nu i s'a satisfăcut nici una din cerinţe, cu toate stăruinţele cuscrului său d. general Teleman prefect, al ginerului său căp. A. Teleman deputat, şi a vărului Vasile Peni senator.

Demisia înaintată, punea în încurcătură situaţia politică pur junimistă, căci nici unul din consilieri nu mai era pur junimist ca să se poată alege primar, şi atunci s'a văzut greşala politică făcută de d. Gociu.

Generalului Teleman îi venea greu să intervină pentru cuscrul său, ca ministerul să respingă demisia şi d. Gociu să continue a fi primar; atunci s'a recurs la serviciul lui Vericeanu, care s'a dus la d. Marghiloman şi i-a comunicat că vine din partea d lui Gociu, să-l roage să-i respingă demisia, care a dat o într'un moment de mare supărare. Vericeanu au voit să înjosească pe d. Gociu în faţa ministrului şi să facă obligată familia faţă cu el.

— In timpul administraţiei comunale liberale, din cauza lipsei de control a persoanelor îndreptăţite s'a comis o mulţime de nereguli. Primarul comunei Huşi d. Gh. Gociu, a cerut verificarea gestiunei şi ministerul a delegat pe d. Gr. Teodorescu, administrator financiar din Huşi. D. Teodorescu, începînd verificarea gestiunei, a găsit o mulţime de nereguli, unde va eşi lucrul nu se ştie şi acuma guvernamentalii se căesc, căci cad în cursă persoane cu care au legături intime.

Regretăm şi noi din suflet.

❑ Consiliul de administraţie a băncei meseriaşilor, s'a întrunit eri, sub preşidenţia d-lui Horga.

S'au discutat acordarea de noui împrumuturi.

❑ *In seara plecărei sale din Bucureşti, d. P. P. Carp s'a cîntărit în gara de Nord,*

Văzînd rezultatul, cc. Petrache, în auzul tuturora, a exclamat:

„— Prost, am scăzut! Am avut mult mai multă greutate, înainte de a veni la guvern.

❑ D. căpitan Gh. Guran, a fost numit la liceul militar din localitate.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, se 'ntruneşte azi, la ora 4, sub preşidenţia d-lui dr. Flor.

❑ Intr'o convorbire, pe care a d. Xenopol a avut o cu d. Dim. Greceanu, acesta s'a declarat gata, de a aşeza statuia în piaţa Unirii, cu condiţia ca fundaţiile, să se facă din sumele adunate, în afară de listele împrăştiate de comitet.

Statuia se va aşeza, aşa cum se găseşte azi, adică fără a i se mai adăuga un al doilea soclu.

Sondagiile pentru fundaţiuni, vor începe peste cîteva zile.

❑ Aseară, 24 Aprilie, s'a efectuat logodna d-rei Adela Apotecker, nepoata prietenului nostru dr. N. Apotecker şi sora d-lor Vasile şi Neculai Apotecker, cu d. Sever Posteinicu, avocat din Bucureşti.

Felicitările noastre.

❑ **Sinuciderea din Ungheni.**—Cu privire la sinuciderea fetei Veronica Popovici, relevată de noi, mai aflăm următoarele: Ea era originară din Bucureşti şi se afla stabilită în Iaşi de 3 ani de zile. Era lucrătoare la o fabrică din localitate, însă nu prea îşi căuta de lucru.

In acest interval, a încercat de două ori să-şi pună capăt vieţei, însă fără a reuşi.

Joi dimineaţă, s'a dus la Ungheni, trăgînd în gazdă la locuitorul Iordache Bunduc.

După ce se plimbă cu o copilă a locuitorului, o trimise acasă, după care, dînsa îşi unse corpul cu gaz şi dîndu şi foc, fu curînd prada flăcărilor.

Internată în spitalul din Ungheni, i se dădu tot ajutorul, însă orice scăpare fu imposibilă.

Veronica Popovici îşi dădu curînd ultima suflare.

Asupra cauzei sinuciderei, ea a refuzat orice explicaţie.

Inmormîntarea a avut loc eri, în comuna Bosia.

❑ Duminică dimineaţă, fata Lenţa Cantemir, servitoare în strada Unirei, făcînd cafea la o maşină de spirt, maşina s'a răsturnat şi focul cuprinse hainele nenorocitei fete, care în cîteva clipe, a fost complect carbonizată.

❑ *Astă-zi s'a prezentat la redacţia noastră o delegaţie a cetăţenilor din Ciurchi plîngîndu-se, că ducîndu-se la Primărie spre a se jelui de nedreptatea ce li se face cu imaşul comunei din partea locului, primul ajutor de primar Cosmovici i a dat afară, adăugînd, că dacă n'au imaş să-şi vîndă vitele.*

Răspunsul lui Cotavencu este tipic pentru mentalitatea sa şi a întregii administraţii comunale, care ieşită prin fraudă şi prin violentarea voinţii cetăţenilor, îşi bate joc de interesele lor.

Chestiunea este interesantă şi vom reveni.

❑ Tot demisia d-lui Meisner.

In sferele guvernamentale, se afirmă din nou că d. Meisner, se va retrage curînd din postul de secretar general al ministerului de culte, din cauza neînţelegerilor ce exită între d-sa şi ministrul respectiv.

In locul d-lui Meisner, va fi numit provizor d. Zăhărescu, actual inspector, în scop ca d-sa să capete dreptul pentru a putea fi numit definitiv în acest post.

După un timp d. Zăhărescu, se va retrage, pentru ca postul să fie încredinţat definitiv d-lui Peretz.

❑ Ministrul de comerciu a făcut cunoscut Camerei de comerciu din localitate că nu poate satisface cererea făcută de unii comercianţi de a avea prăvăliile deschise Duminica, de oare ce această cerere, este contra prevederilor legei repausului duminical, actualmente în vigoare.

❑ Eri a avut loc alegerea comitetului de la Jokey club. Au fot aleşi: *vice-preşedinţi*: Gr. Buicliu şi D. Grecianu; *directori*: Nicu Nanu, I. Ralet, C. B. Pennescu, I. Zarifopol; *casier*, Nicu Canănău; *secretari*: Al. N. Gane şi I. Prassa.

Comitetul, *astfel ales*, a admis strămutarea hyprodromului de la abator la Copou.

❑ **Judiciare.**—Astă zi se judecă la trib. Iaşi s. II-a procesul de scoatere de sub consiliu a d-lui Rosseti Roznovanu.

După cererea părţilor procesul s'a amînat pentru 13 Mai.

— Curtea de apel Iaşi s. I, a amînat azi apelul falitului Cruparu şi alţii condamnaţi pentru bancrută frauduloasă la un an închisoare de trib. Dorohoi. Motivul amînărei a fost lipsa dosarului falimentului care s'a cerut, Trib. Dorohoi.

— Camera de acuzare a trimis curţei cu juri din Vaslui, procesul privitor pe Toader Onciu, inculpat că în ziua de 14 Martie a. c. a descarcat un foc de revolver, asupra soţiei sale Elena.

— Asemenea a trimes Curţii cu juri din jud. Neamţ procesul privitor pe Elena Nastasia Ion Cîrlan, inculpată că în seara de 8—9 Februarie a dat foc casei lui Neculau Luca, producîndu-i pagube de 3000 lei.

❑ **Stagiunea de operă.** — Amintim cetitorilor noştri şi tuturor doritorilor de artă cărora de mult nu le a fost dat să audă operă la Iaşi, că mîine sară Marţi 26 Aprilie încep la Teatrul Naţional, mult aşteptatele reprezentaţii ale excelentei trupe de operă ce vine din Bucureşti după 72 reprezentaţii cîntate cu mare succes la Teatrul Liric. Se va cînta **Puritani**, muzică sublimă de Bellini, *în care debutează elementele de forţă ale trupei*: celebra divină **Dora Domar**, tenorul Santarelli, baritonul Modesti şi basii Vecchiorii şi Mauceri.

Programe detaliate cu subiectul operei şi biletele de întrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ A fost arestat Iţic sin Moise, găsind vagabondînd pe stradă, desbracat.

S'a constatat că era fugit din Ospiciul Socola.

— Au fost arestaţi indivizii: V. Gheorghiu şi C, Dimitriu din Soseaua Moara de foc, pe cînd rupeau plumburile de la vagoanele de marfă spre a se introduce în ele.

— Ministerul de interne a confirmat pe d. Ioan V. Enea, ca primar comunei Tomeşti, în locul d-lui I. Zippa, revocat.

— Comitetul central pentru ajutorul incediaţilor, a trimis prefecturei de judeţ suma de 700 lei, pentru a se reveni în ajutorul locuitorilor ţarani care au suferit pagube.

— Dumitru Ciobanu, din mahalaua Frumoasa, pe cînd se juca cu o armă incarcată cu alice, arma descărcîndu se alicele au lovit grav în picioare pe Vl Enache, care a fost trimis la Spitalu Central.

— Jandarmii rurali din Buciumi, au arestat pe Costache Brîncoveanu din str. Frumoasa, autorul încercărei de asasinat asupra soacrei sale.

— Eri la biserica sf. Andrei s'a efectuat botezul catolicei Catea Horiştea în etate de 42 ani.

— Poliţia a arestat eri pe pungaşul Moise Sin Strul din Tatarăşi, pe cînd umbla să pungăşească nişte săteni.

Vaccinări şi Revaccinări
practică
Dr. A. STEUERMAN
— str. Golia 13 —

MARKE SALAMANDER

Renumitele INCALŢAMINTE
DE DAME ŞI BARBAŢI
„SALAMANDRE"
CU UNICUL PREŢ LEI 23.50

Unicul depozit la:
Fraţii Polingher
IAŞI
Strada Ştefan cel Mare

Telegrame

Bucureşti 25 Aprilie

Plecarea d-lui Carp

Bucureşti. — In cercurile politice se comentează faptul caracteristic, că d. Carp a părăsit Capitala, în seara închiderei corpurilor legiuitoare, cu toate că a doua zi Suveranii aveau să părăsească Bucureştiul şi toţi miniştrii aveau datoria să fie la gară.

Se afirmă că d. Carp a făcut prin aceasta ostentativ un act ostil faţă de suveran, pentru motivul, că în diferite rînduri, i-a amintit nevoia de a se reîntregi partidul conservator.

Accident

Bucureşti.—Aseară automobilul d-lui arhitect Berindei, a dat peste o trăsură în care se găsea d-na Clementina Cridim, care s'a ales cu grave leziuni.

Transportată la spital d-na Cridim a încetat azi din viaţă.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn

Au cîştigat:

5.000 lei 43924, 19503, 20866.

3,000 lei 9465.

2,000 lei 46286, 26551 50051, 4417 41954' 13775, 8955, 20593, 38511.

1,000 lei 24748, 54522, 38811, 10045 24739, 14492, 39914, 15053, 50228, 48658 1997, 14503, 5286, 10579, 57407.

500 lei 30759, 20075, 45140, 10532 5711, 54136, 52111, 51157, 34358 39401 35214, 44061. 25937, 25900, 57722 9223 24097, 23756, 58622, 51428, 28944 11279 32470, 24381, 34294, 19085, 55442, 19504 32656, 58088.

Călătoria Suveranilor

T.-Măgurele. — Suveranii au sosit azi dimineaţă la Turnu-Măgurele. Portul a fost elegant pavoazat. Au aşteptat Prefectul judeţului, primarul, deputaţii, ofiţerii superiori şi elita oraşului.

La ora 10 şi 45 Suveranii au sosit foarte aclamaţi.

Doamnele au oferit Suveranei frumoase buchete cu flori.

Suveranul s'a întreţinut cu persoanele prezente.

O avansare

Bucureşti.—D. M. Iulian, preşedintele consiliului superior al magistraturei, care a insistat a se da preşidentului Rugină maximul pedepsei, a fost recompensat şi înaintat ca preşedinte de secţie la Curtea de Casaţie.

Aceasta bine înţeles, după modificarea făcută de parlament, care va permite d-lui Inlian să fie în acelaşi timp şi în consiliul superior al magistraturei.

O cerere de dare în judecată

Galaţi.—*Tribuna Liberală* anunţă, că d. Militiade Cutava, a intentat d-lui deputat Fortunescu o acţiune pentru escrocherie.

Un mare număr de cetăţeni au fost citaţi ca martori.

Alegerile din Capitală

Bucureşti.—D. Iancu Brătescu, candidatul opoziţiei la alegerea parţială din Capitală, a adresat alegătorilor un inimos apel, relevînd toate luptele ce a adus în special în favoarea cetăţenilor Capitalei.

O nouă Bancă

Bucureşti.—Liberalii au înfiinţat o nouă Bancă, în strada Amzei.

Banca, care se constitue cu un capital de 300.000 lei va fi proteguită de Banca Romînească.

Intoarcerea d-lui Costinescu

Bucureşti.—D. Costinescu se 'ntoarce peste cîte-va zile în ţară.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 28 Aprilie a. c., se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie publică orală pentru închirierea Bufetului de la Copou pe timp de trei ani, cu începere de la 1 Mai 1911.

Garanţie provizorie 200 lei, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Condiţiunele de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

No. 06291
20 | 3 Aprilie 1911

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 30 Aprilie crt. ora 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţia prin oferte închise pentru furnitura a 80000 kig. ovăs.

Garanţia provizorie 600 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Odată cu presentarea ofertelor concurenţii vor depune şi probe de ovăsul ce voiesc a furniza.

Dispoziţiunele art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 06395
21 | 4 Aprilie 1911

Important

Aduc la cunoştinţa stim. mele clientele precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe «*La Port Artur*» în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eften.

LAZAR ROTHENBERG
Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

Gheorghe Constandachi
inginer hotarnic se oferă a face măsurători de moşii, hotărnicii, parcelări la locuitori, diviziuni de moşii, etc.
Adresa *Str. Bărboi No. 8.*

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMINĂ ITALIANĂ
a Industriilor Textile Iaşi

CONVOCARE

D-nii acţionari ai acestei Societăţii sunt convocaţi în adunare generală ordinară pentru ziua de 8 | 21 Maiu a. c. la oarele 10 dim. la sediul Societăţii fabrica Iaşi (Copou).

Ordinea de zi este următoarea:

1) Raportul consiliului de administraţie;

2) Raportul censorilor;

3) Aprobarea bilanţului şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea exerciţiului 1910;

4) Repartizarea beneficiilor şi fixarea îndemnizărei censorilor pe anul 1910;

5) Alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie în locul celor retraşi prin tragerea la sorţi conform art. 13 din Statut;

6) Alegerea a trei cenzori şi cu trei supleanţi;

D-nii acţionari pentru a putea lua parte la această adunare vor trebui să depună acţiunile lor, pînă în ziua de 3 | 16 Maiu a. c. inclusiv.

La Iaşi, la casa Societăţii sau la Banca Moldova.

La Bucureşti la The Bank of Roumanie Ltd şi Banca Marmorosch Blank et Societate Anonimă.

La Paris la Société Général de France.

Preşedintele consiliului de administraţie. **Gh. Racovitză.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906.

BYRRH de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA

De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

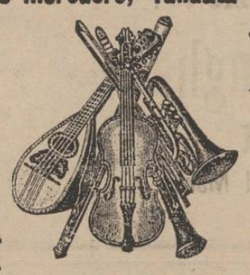

Instrumente Muzicale și Accesorii

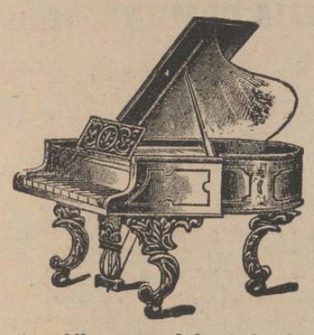

Piane
Pianine

REPREZENTANȚA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

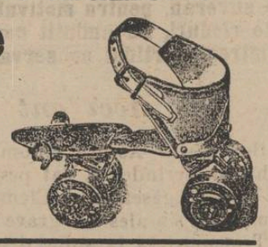

Pentru „Skating'

Calitate superioară
Prețuri reduse

Dacă suntețî suferinzi, dacă voiți a preîntîmpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi și ficat, întrebuințați zilnic și în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conștiincios și avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un exces de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind și un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei și a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.

De vînzare în toate magasinele mari de consum.

La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Cărucioare și ori-ce accesorii

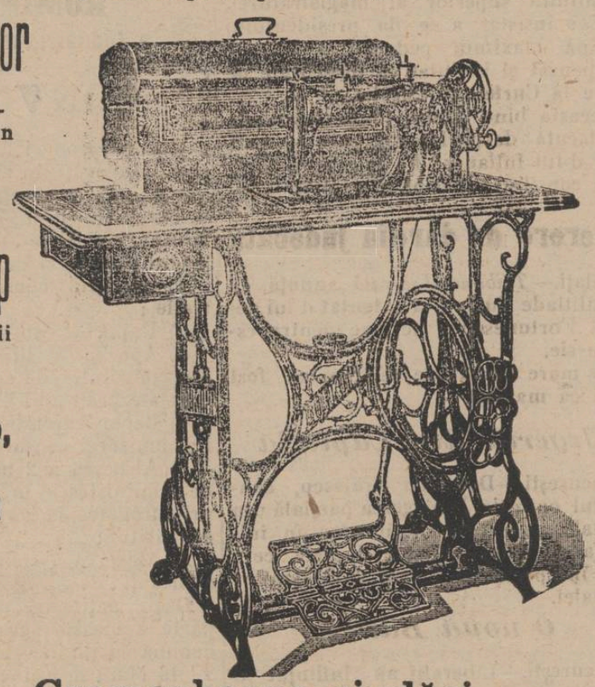

Gramophoane și plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente

în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 40/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

FONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persie

GRAND PRIX Paris 1900

55 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 - Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus de vînzare.

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu No. 17 – Instalațiune cu motoare electrice executata de Iohan Krzyzanski, lăcătuș și electrician, Iași str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No. 1288 Mercuri 27 Aprilie 1911

ALEGERILE DE IERI

Ieri s'aŭ efectuat în 8 judeţe alegerile pentru complectarea a 5 locuri de la col. I de Cameră; a 4 locuri de la col. II de Cameră, şi a unui loc de la col. II Senat.

Am spus'o de mult că alegerile acestea părţiale nu presintă absolut nici un interes politic pentru ţară.

Cele mai multe din locuri au devenit vacante prin optarea miniştrilor aleşi în mai multe judeţe şi în deosebi prin preferinţa ce ei au dat mandatelor de la Senat, unde opoziţia ocupă 27 de scaune.

Aşa cu d. Maiorescu, care a optat pentru locul de Senator la Ilfov, renunţînd la mandatul de deputat de la Muscel; aşa cu d. Filipescu, care a preferat să renunţe la scaunul de deputat de la Brăila, unde este fieful seu politic şi unde s'a ales în atîtea rînduri—pentru a rămîne în Senat ca ales al col. II de Senat de Bacău, unde se ştie că a învins pe fostul ministru liberal Al. Constantinescu, numai cu un vot; aşa cu d. Al. Marghiloman, care în speranţa de a face loc administratorului general al moşiilor sale, d. G. Iliescu, a optat pentru col. I de Cameră de la Ilfov, declarîndu-se astfel vacant colegiul I de Cameră de la Buzeu.

Şi în fine aşa cu d. Delavrancea, care ales în trei judeţe a renunţat la mandatele obţinute la Gorj şi Mehedinţi.

Cu toate acestea, partidele de opoziţie, ori cît de puţin interes presentau alegerile în chestiune, s'au crezut datoare să pună candidaţi pretutindeni şi să nu lase guvernul să 'şi scoată candidaţi fără luptă.

Intr'un singur judeţ, opoziţia a avut ambiţia să dee lupta serioasă, şi anume la Buzeu.

D. Al. Marghiloman se crede stăpînul acestui judeţ şi a crezut că poate dispune de colegiile lui electorale, în aşa fel, că le poate oferi pînă şi argaţilor sau feciorilor boereşti de pe moşie.

Ei bine, la acest act sfidător al ministrului de interne, opoziţia a respuns printr'o luptă energică şi rezultatul ei a fost încoronat de cel mai frumos succes.

D. Ionel Brătianu, şeful partidului liberal, a fost la Buzeu şi într'o mare întrunire publică populată şi de conservatori-democraţi, a îndemnat pe cetăţeni să voteze în contra candidatului d-lui Marghiloman.

Acelaşi îndemn l'a făcut şi d. Teodoru, senator de Buzeu şi şeful conservatorilor-democraţi din acel judeţ—aşa că ambele partide coalizate au învins pe d. Marghiloman în propriul seu judeţ, făcînd să fie proclamat ales d. C. Iarca cu 291 voturi. pe cînd candidatul ministrului de interne n'a obţinut de cît 200 glasuri.

Infrîngerea d-lui Marghiloman este tot succesul opoziţiei în alegerile de ieri. Dacă toate celelalte 8 locuri le-ar fi cucerit pe rînd guvernul, încă reuşita aceasta n'ar fi însemnat nimic; ea ar fi fost cu totul întunecată, de ruşinoasa şi semnificativa înfrîngere de la Buzeu.

Dar guvernul a mai fost învins şi la Argeş, şi la colegiul II de Cameră unde pentru a căpăta voturile alegătorilor, de la acest colegiu s'a lăudat că a eftenit traiul şi că a modificat legea cîrciumelor.

Pe de altă parte şi la Argeş, d. Al. Marghiloman, este şeful organizaţiei guvernamentale din acel judeţ, şi a făcut toate concesiile şi serviciile partizanilor săi numai pentru a pune stăpînire pe acest judeţ, unde atît liberalii, reprezentaţi prin şeful lor d. Vintilă Brătianu cît şi conservatorii democraţi, reprezentaţi prin şeful lor d. Comăneanu, dispun de organizaţii politice foarte solide.

Ei bine ca şi la Buzău d. Marghiloman, a fost învins, opoziţia reuşind a alege deputat pe d. Comăneanu, şeful conservatorilor-democraţi, cu o majoritate sdrobitoare de voturi. Pe cînd candidatul guvernamental de abea s'a putut rîdica la 182 de glasuri, d. Comăneanu a întrunit 344 de voturi deci aproape de două ori mai mult.

Infrîngerea ministrului de Interne în cele 2 judeţe unde este şef şi de cari s'a interesat în mod deosebit, explică în deajuns antipatia, de care se bucură în ţară şi neîncrederea pe care îi-o arată de pretutindeni cetăţenii.

Sunt pline de semnificaţii rezultatele acestor 2 alegeri pentru d. Marghiloman şi din ele, ministrul de Interne poate trage serioase învăţăminte pentru viitor.

La Muscel, s'a ales d. Costinescu, fostul ministru de finanţe liberal.

Alegerea d-lui Costinescu era foarte utilă în acest parlament — şi în deosebi în Cameră, unde se fac budgetele.

Fostul ministru de finanţe liberal, ar fi avut ocazia, ca alături de şeful nostru d. Take Ionescu, să discute bugetul şi legile financiare ale guvernului şi să convingă ţara de detestabila politică financiară a d-lui Carp.

Păcat că n'a putut pătrunde în Cameră de la început din cauza sănătăţei, căci credem că la Noembrie nu va mai avea ocazia să răfuiască politica financiară a guvernului, parlamentul urmînd a fi dizolvat, după toate probabilităţile.

La Mehedinţi, s'a declarat balotagiu pentru ambele locuri.

Totuşi, candidaţii opoziţiei se găsesc în fruntea listei — în afară de transfugul Băileanu care a obţinut 181 de voturi.

Astfel d. Ilariu Isvoranu, şeful liberalilor locali, a întrunit 254 de voturi, iar d. Spineanu democrat 171 de voturi.

Au fost şi două candidaturi independente, cari au întrunit unul 141 de voturi şi altul 107 voturi.

La balotagiu alegerea d-lui Isvoranu este absolut sigură — şi mulţi sorţi de izbîndă are şi candidatul democat căruia îi trebuie numai o diferenţă de vr'o 10 voturi.

In celelalte locuri au reuşit guvernamentalii.

Totuşi şi în aceste judeţe opoziţia s'a menţinut bine.

Astfel la Prahova, d. Teodorini obţine 249 de glasuri, la Brăila d. Cociaş 200 de glasuri, la Gorj d. Cămărăşescu 94 de glasuri, iar la Tutova d. Lupu 75 de glasuri, iar la Bucureşti d. Barbu Păltineanu 515 voturi.

Concluzia ce se poate trage este : încă o zi bună pentru opoziţie — şi o urîtă, foarte urîtă zi pentru guvern.

Nu degeaba a spus d. Carp, cînd s'a cîntărit înainte de alegeri, că a scăzut în greutate de cînd e la guvern.

La socoteala cîntarului d-lui Carp, a adăugat eri şi ţara socoteala ei prin cîntarul ei politic şi electoral, trimeţînd în parlament încă trei opozanţi.

Vespasian I. Pella

MIZERICORDIE !

Am rîs noi cît am rîs de şerul nostru, dar acum nu mai putem să rîdem, fiindcă situaţia lui a devenit pur şi simplu mizericordioasă. Iaşul, a doua capitală a României, centrul politic al şerului, bătrînul Iaşi, creerul Moldovei, nu mai este cetatea bravului nostru şer ci iadul plin de chinuri şi de... nemulţumiţi, locul plin de durere şi de desgust.

Intr'adevăr, în Iaşi îşi au domiciliul acei cari au cîte o făgăduială neîndeplinită din ale lui Conu Mitică. Căci mai presus de bani, cari trebuiau să se isprăvească odată, şerul nostru a împărţit, cu o dărnicie fără margini, nenumărate şi delicioase făgăduieli, cetăţenilor, cari au avut dreptul să trimită în parlament pe un Krupenski, pe un Scheletti, etc.

Şi cetăţeanul, orice s'ar spune! e mitocan El ştie una şi bună : să-i dai, ceia ce i-ai făgăduit. Insă conu Mitică tocmai asta nu poate da. Şi nu dă pentru că n'are. Dar de ce n'are? Apoi tocmai întrebarea aceasta şi-o pun şi cetăţenii.

Conu Mitică n'are, pentrucă ceia ce a avut. a dat. Şi doar cetăţenii n'or să-i ceară capul. Ce să facă ei, la urma urmei, cu capul lui conu Mitică? Căci doar capul lui conu Mitică, nu e capul lui Mihai Viteazul de la mînăstirea Dealului,

Şi iată cum stă situaţia.

Acei cari au primit pînă acuma numai făgăduieli, se întrunesc într'o ligă, —*„ligă pentru aducerea la îndeplinire a făgăduielilor"*—cu scopul, după cum se poate vedea din însuşi titlul ligei de a sili pe Conu Mitică să se ţie de cuvînt.

Nimeni nu poate pune la îndoială buna credinţa şerului nostru. Mai mult de cît atîta, ştim chiar că şerul se sbate ca peştele pe uscat, ca să zicem aşa, însă nu poate să facă nimica. Numărul făgăduielelor este fabulos de mare, mai mare mult de cît numărul nemulţumiţilor.

Şi făgăduielele nu pot fi scontate în piaţă Şi dacă nu poţi să scontezi în piaţă aşa ceva, asta înseamnă că şerul te a picălit ca să-i dai votul,—şi mai mult de cît atîta, asta înseamnă că tu i-ai dat votul, iar şerul îţi arată cotul.

De aceia am spus noi că situaţia şerului este mizericordioasă. De aceia chiar a început să ne doară inima că bravul nostru şer este într'o situaţie absolut plină de desgust şi de nemulţumiri.

Bietul nostru şer. Cetăţeni cari aveţi în portofoliul vostru făgăduieli de la conu Mitică, aveţi mizericordie pentru el.

Adevărată batjocură

Este o nemai pomenită batjocură ce se petrece în centrul oraşului cu repararea stradelor.

Inteligenta administraţie Comunală a d-lui Greceanu, a permis Societăţei Tramvaiului, reparaţia de-odată a pavagiului şi aşezarea liniilor duble pe cîte-şi cele 4 artere ale oraşului, care leagă inima oraşului cu restul lui.

Din piaţa Unirii este oprită circulaţia trăsurilor, pe cîte-şi trele stradele şi anume: Lăpuşneanu, Unirii şi Ştefan cel Mare, aşa că de fapt nu mai este posibilă circulaţia cu trăsura în centrul oraşului.

Pe de altă parte lucrările se fac cu o încetineală revoltătoare. aşa că starea aceasta imposibilă de lucruri, ameninţă să dureze încă multă vreme.

O autoritate comunală cu *autoritate*, **n'ar fi tolerat batjocura aceasta, de a vedea lumea ocolind zeci de chilometri pe stradele lăterale ale tîrgului ca să poată ajunge în centrul oraşului, sau ca să poată apuca trenul la gară.**

Pe de o parte ar fi admis repararea stradelor în mod treptat şi numai într'o anumită direcţie, iar pe de alta ar fi obligat şi lucrul de noapte, cu echipe duble de lucrători, ca să poată termina cît mai repede lucrările.

Dar ce ne putem aştepta de la administraţia d lui Greceanu

Cetăţenii să se înveţe minte şi să mai aleagă la comună asemenea oameni, cari dau dovezi zilnice de îndolenţă şi nepricepere în tot ce priveşte interesele oraşului şi ale populaţiei ieşene.

Chestii actuale

Cercul cultural modern

Din Iaşi au eşit toate ideile mari; din Iaşi au plecat toate curentele mari; din Iaşi au plecat toate caraghioslîcurile mari ! Iaşii sînt oraşul trecutului ; Iaşii sînt oraşul viitorului. In Iaşi junimismul şi-a făcut cale, de sub fănarul al 2 lea din dreptul dughenelor de la Trei Iararhi, într'o noapte cu stele, pe la ceasurile două în spre ziuă.

Iaşii adăpostesc în zidurile sale o mică societate culturală, fără local, fără statut, fără organ de publicitate, fără membri, dar există. Pe cînd lumea modernă se adună în marele salon asfaltat al Bragadirului, ca să se dea pe roţi de-a dura, care pe sus, care pe jos, dar mai mult sau mai puţin pe sus, în o sală de alături se adună cîţiva corifei ca să dea de a dura literatura pe roţile minţii lor. Tăcuţi, gravi, cuprinşi în sine, ei nu se scoboară cu vederea lor la oamenii muritori, cari nu merită nici o atenţie.

Cine ar crede că se adună oameni, se înşală ; în dosul titlurilor oamenii dispar. Cele mai grave chestiuni de actualitate, acolo se discută. Politica se exclude, căci politica nu merită vre o atenţie din partea unor bărbaţi gravi ca dînşii. Cel mult poate fi un cerc de admiraţie mutuală, şi un prilej de înălţare.

Ziceam că oamenii lipsesc în dosul titlurilor. De la licenţiat spre doctor în sus, de la docent universitar în sus, de la magistrat inamovibil în sus, se socot demni de primit membrii acestui cerc cultural. In dările de seamă ale şedinţelor acestui cerc, coloanele ziarelor locale sînt pline, nu de ce s'a vorbit, ci de titlurile celor ce au luat parte la şedinţă. Publicul fiind urluit de atîtea somităţi academice, trece peste fondul discuţiilor, ca puţin interesante Chiar recensentul statornic al unor asemenea şedinţe pretinse literare nu stăruie asupra lor, ci îşi etalează proza înşirînd titlurile academice.

Şi în fond, ce i tot acest cerc cultural ? Un mare moft al zilei, ca şi toţi moftangii din el ; în vitrinele librăriilor nu se vede nici o carte a unuia din iluştrii membri ai cercului, în revistele mari ale ţării publicul nu citeşte nici un studiu eşit din presa iluştrilor membri ai acestui cerc cultural modern ; totul nu e de cît o grotescă reclamă.

Şi reclamagiul e tot slavistul nostru de anii trecuţi, Beligradeanul autor al alfabetului cirilic, care a crezut că se poate amesteca cu de la sine putere, în prea insemnatele chestiuni la ordinea zilei, ca autoritatea unui profesor universitar prins în flagrand delict de plagiare, ca să decreteze pînă la ce măsură e plagiat şi de unde încetează plagiatul.

O, tu, Bragadirule Iaşan ; din jocul pe rotiţe pot eşi căsătorii stricate, logodne urzite, ceasuri pierdute, toate sînt fleacuri. pe lîngă marele moft ce ai inventat adăpostind în saloanele tale pe iluştrii membri ai celui mai ilustru şi modern cerc literar ; al anonimilor titraţi academici şi docţi ai zilei.

Juvenal.

OAMENI ŞI LUCRURI

Amorul - decepţie

Nimic n'ar fi mai uşor de cît să continuăm seria începută scriind, bună oară, despre amorul-pasiune, amorul iluzie, amorul-marfă, amorul farsă, amorul-resignare şi aşa mai departe. Cum însă nu scriem tratate, ci simple şi concise reflexiuni zilnice, ne vom mărgini doar a spune că toate la olaltă se pot rezuma sub acest unic titlu pe care l'am indicat sub denumirea de „amorul-decepţiune".

Ce este oare în fondul unei protestări cu caracter general, — cum este protestarea socială a iniţiatoarelor „Ligei amorului liber", dacă nu decepţia ?

Ce este la capătul tuturor— aproape a tuturor manifestărilor şi iluziilor şi paradiselor amoroase, întru cît prin aceste cuvinte înţelegem excluziv plăcerea ?

— Decepţiunea !

Ce ar fi aproape toate legăturile, inclusiv cele conjugale, dacă n'ar găsi trăinicia lor şi în *alte* forţe atară de relaţiunea sexuală fizică ?

— Nişte decepţiuni !

Ce se află în fundul tuturor cupelor din care lumea în general, tinereţea în special, speră să soarbă nectarul cel mai dulce şi cel mai delicios ?

— Decepţia !

Iar cînd, sub puterea imaginaţiei şi a himerei, vre-o „organizaţie" femenină ar încerca să proclame o nouă dogmă, bună oară acea a amorului liber, — ce ar fi oare la capătul acestui himeric Calvar,—dacă nu aceeaşi fatală decepţie?

Ceteam zilele aceste o statistică întocmită de poliţia din Bucureşti, cu privire la sinuciderile „demimondenelor" şi la mortalitatea lor în genere. In mai puţin de trei luni—de la 1 Ianuarie încoace— s'au sinucis 37 asemenea femei şi au murit în spitale 42. Ce poate fi mai eloquent decît asemenea cifre şi asemenea detalii ?

Preotese ale „amorului liber", adevarate fiice ale Cytherei, ele au gustat doară din acea existenţă, în care „amorul" e liber,—liber până la exces, liber până la licenţă, liber până la desfrîu. Aceasta nu le-a împiedicat să fie nenorocite în gradul cel mai înalt şi să plătească un tribut atît de mare morţii dătătoare de uitare, ca şi apa Lethei.

Pentru că, în ori-ce împrejurări, amorul e foarte adeseori aşa cum îl numeşte Schopenhauer: „marele înşelător". Iar nestatornicia, dezamăgirea, se află pururea alăturea de dînsul. Ba, un filosof ca La Rochefoucauld crede chiar nestatornicia ca o expresie necesară a statorniciei. Cît despre credinţă, fidelitate,—sunt noţiuni relative şi—ori cît de reale ar fi—nu pot răscumpăra marile decepţiuni pe care le împrăştie în jurul ei relaţiunea amoroasă din toate timpurile şi în toate categoriile de muritori.

Şi toate aceste, credeţi, Doamnelor cari vă arătaţi revoltate, nu se tămăduie cu „Ligi", — nici macar cu legi. E în firea omului ca să fie nesupus; e în firea simţirilor ca să fie în eternă căutare de senzaţii necunoscute; e în firea Iubirii ca să se înrudească de aproape cu Ura... Lasaţi să meargă lumea mersul ei, —pentru că *nu* frămîntările voastre or să le schimbe întru cîtva !

Rodion

EDUCAŢIA VOINŢEI

(*Conferinţă ţinută în ziua de 16 a. c. în amfiteatrul liceului Naţional, în secţiunile unite ale conferinţilor didactice din judeţul Iaşi*).

III

— d) **Influenţa mediului. Educaţia în familie** —

Trec, Doamnelor şi D-lor, la educaţia voinţei în morală.

Familia este instituţia firească şi trebue să fie prima instituţie pentru buna creştere a copilului.

Dacă rădăcina întăi nu este bună, nu pot ieşi nici tulpine, nici roade bune.

Dacă viaţa familiară este sănătoasă, dacă în ea respiră sufletul unirii şi ordinei, dacă moravurile bune sunt stăpîne, dacă îndărătnicia este înfrîntă, dacă simţul datoriei se deşteaptă, dacă tot ce-i nobil, frumos şi adevărat se cultivă în forme modeste şi onorat, atunci putem spune, că familia este locul în care toate virtuţile găsesc o îngrijire firească, trainică, care nu se poate înlocui cu nimic. Atunci putem spune că familia este locul unde începe a se face educaţia voinţei morale.

In legătură cu cele de mai sus admirabil de bine sintetizează *Adolf Mathias*, educaţia voinţei în educarea *Virtuţilor* (*calităţile personalităţei cuiva. a voinţei lui*) iată cum :

„Supunerea, amabilitatea, iubirea muncii, punctualitatea, curăţenia, iubirea ordinei, cuviinţa, patriotismul, adevărul, buna cuviinţă, respectul autorităţei, respectul bătrîneţelor şi alte multe virtuţi de preţ au rădăcinele puterilor în familie şi adesea au în ea mai mult de cît numai rădăcinele."

In astfel de cazuri şcoala poate să adauge, să sporească, să dea îndemnuri nouă, să complecteze educaţia tinerilor generaţiuni.

e) **Şcoala ca factor în educaţie**

Trec, Doamnelor şi D-lor, la alt factor în educaţie : Şcoala.

Şcoala prin modul ei de a funcţiona infiltră pe nesimţite *deprinderi de voinţă* în sufletul copiilor. In şcoală elevul începe a se cunoaşte mai bine pe el şi a cunoaşte acea varietate de caractere deprinzîndu se a cunoaşte oamenii. In şcoală se desvoltă tăria voinţei.

Influenţa educatoare a ordinei şi disciplinei cum şi a muncei în şcoală este de mare valoare.

Voiu insista asupra efectului moral al muncei în şcoală ca mijloc practic de desvoltare a voinţei.

Nu voiu releva de cît cîteva obiecte de învăţămînt, cari au mai mare influenţă în *educaţia voinţei*.

Voiu începe cu *învăţămîntul manual*, care are un caracter educativ şi nu profesional şi din învăţarea căruia se poate invedera mai bine efectul moral al muncei.

Lucrul manual e socotit astăzi, în urma numeroaselor experienţe de psihologie aplicată, ca cel mai indicat mijloc de *educaţie a voinţei*.

Lucrul manual satisface trebuinţa de mişcare, de acţiune a copilului, de aceia el face parte din mijloacele de educaţie prin activitate, care este baza raţională a educaţiei moderne.

Aici copilul nu e pasiv, ci activ.

Cînd copilul execută un obiect, el a reuşit să săvîrşească *un act de voinţă* şi astfel, el învaţă din observaţia lui că cine *vrea*, *poate* şi ca să poţi lucra trebuie să vrei să lucrezi.

Voinţa primeşte îndemnuri de a se activa şi prin învăţarea celorlalte obiecte de învăţămînt, prin aceia că se dau elevilor probleme variate, care îi însufleţeşte a'şi încerca judecata şi puterile şi a se hotărî la lucru.

In general, prin învăţămînt şcoala înalţă elevul în sfera plăcerilor spirituale — conştiinţa elevului dobîndeşte acea constituţiune internă, care e starea adevăratei disciplini spirituale.

Să nu uităm, ca normă generală în învăţămîntul educativ să stăruim asupra formelor deosebite de voinţă : *Răbdarea* şi *resemnarea*, *stăruinţa* şi *iniţiativa*.

Din copilărie trebuie de cultivat educaţia *acestor forme ale voinţei*, aşa fel ca să pregătim în copil o rezervă de energie şi voinţă, ca să poată duce o viaţă din ce în ce mai liberă, mai intensă.

Nu voiu insista asupra stimulentelor voinţei, pe cari le va atinge colegul meu *C. Zaharia* în conferinţa ce va urma, despre ordinea şi disciplina în şcoală. Voiu menţiona numai că *rezorturile vo-*

inței, asupra căror trebue să se lucreze în mod conștient, sunt de două feluri: după cum voința se influențează, ori de putere ori de plăcere. Voiu deosebi dar două categorii de stimulente în conducerea copiilor: stimulente *ale plăcerei* și *pedepsele*.

f) **Datoriile către voință**

Datoria către voință se rezumă în grija de a ne asigura și păstra libertatea ei.

Voința este liberă, după cum spusei, cînd ne hotărîm și lucrăm conform intereselor durabile ale vieței noastre, în urma unei deliberări chibzuite. Actele făcute fără această chibzuială sau chiar în contra ei, sunt semnul unei voințe nelibere, unei voințe slabe.

Voința, am văzut, că'și perde libertatea sau din cauza patimilor, sau din cauza relelor deprinderi, sau din cauza repezilor hotărîri nedeliberate.

A rezista poftelor este de a respinge lanțul ce ni-l prezintă un inamic amăgitor. A împuțina trebuințele este a ne emancipa, este a cîștiga libertatea. Cine pe sine se învinge, are forță sufletească.

Ca un corolar a *datoriilor către voință* este obligațiunea de a căuta să ne complectăm singuri educațiunea morală, educația voinței, de a ne recunoaște defectele și a lupta să le îndreptăm. Fără această străduință voluntară, nici un mijloc extern nu e în stare să apropie natura omului de *idealul moral*.

In cartea „Educația voinței" de Payot, se găsește minunat de bine concepută și expusă *cultura morală proprie* prin propria educare a voinței — carte care o recomand în special nouă educatorilor,

Cu ocaziunea aceasta țin să relevez din acest studiu a lui *Payot* părerea sa asupra teoriilor descurajătoare și false în privința *educației voinței*.

Payot combate teoriile lui *Kant*, *Schopenhauer* și *Herbert Spencer* asupra formărei caracterului, că diferitele caractere ar fi înăscute și neschimbătoare.

El zice: *„Caracterul nu este de cît o rezultantă a unor puteri totdeauna pe cale de a se modifica."*

„Caracterul nostru are o unitate analoagă cu unitatea Europei.

Jocul alianțelor, prosperitatea sau decadența unui stat, modifică într'una rezultanta.

Ei bine, tot așa e și cu pasiunile noastre, cu sentimentele noastre, cu ideile noastre, cari sunt într'o necontenită frămîntare și cari pe de altă parte, prin alianțele ce leagă împreună sau pe cari le rup, pot schimba intensitatea, chiar natura rezultantei."

Asupra liberului arbitru Payot zice: „Lămurit prin *libertate* se înțelege *stăpînirea de sine*, dominațiunea continuă a nobilelor sentimente și a ideilor morale asupra imboldurilor animalității — *Bain* o numește „zăvorul ruginit al metafizicei."

Libertatea morală ca și libertatea politică, ca tot ce are un preț în lumea asta, trebue să fie cucerită cu lupte înverșunate și aparată fără încetare. Ea este răsplata celor *tari*, *îndemînatici*, *răbdători*.

Nimeni nu-i liber, dacă nu merită a fi liber.

Noi ne putem schimba caracterul. Ne putem face noi înșine educația propriei noastre voințe și cu timpul, și cu cunoștința legilor naturei noastre, putem să ajungem la deplina stăpînire de noi înșine. Urmează, că putem plăsmui după placul nostru sufletul copilului și deci, influența puternic asupra *educației voinței lui*.

Iată pe scurt, în esență v'am relevat și părerea lui *J. Payot* asupra educației voinței. Natural nu v'am putut face discernămîntul metodului urmat în doctrina sa, căci îmi era peste putință a vă expune în așa scurt timp o întreagă doctrină a sa psihologică.

Incheierea

Ce indrumări trebuie să urmăm și noi educatorii neamului romînesc în educarea voinței tinerelor generațiuni.

Spre ce ideal practic să ne îndreptăm, din experiența celorlalte popoare?

Cum am putea influența familia să se intereseze de buna *educație* a copiilor?

Iată întrebări la cari am să răspund.

De netăgăduit că trebuie să ne gîndim serios noi educatorii în primul loc, la o cultivare a voinței copiilor—desvoltînd mai mult voința și energia elevului prin activitatea de sine, care l face mai tîrziu independent și întreprinzător.

In această privință putem lua exemplu de la poporul *englez* și *american*.

Școala engleză și americană este îndrumată pe această cale.

Familia noastră, în mare parte, nu ne dă pregătirea cum ar trebui a elementelor ce instruim și educăm azi în școli.

Sunt multe împrejurări, cari contribuie la această stare.

Ar trebui să încercăm formarea *cercurilor familiare*, cum sunt protecțiunile școlare din Franța, adică niște societăți, cari să exercite influența noastră în unire cu familiile la buna educație a tinerilor generațiuni.

Situațiunea noastră geografică, vremurile ne obligă să ne gîndim serios, că fără o educație *energică a voinței copiilor noștri*, fără o educație în genere temeinică, nu ne vom putea îndeplini aspirațiunile noastre de țeară și neam.

Victor Munteanu

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

Falsurile si escrocheriile Plagiatorului

Cînd am publicat lucrarea mea, în Februarie 1911, am fost în drept — date fiind dovezile ce am produs — să zic, că d. Cuza, profesor la Universitatea de Iași este un *plagiator nerușinat*. Astăzi însă după ce am luat cunoștință de răspunsurile sale din No. 45 și 46 pe anul 1911, ale „N. R." sînt în drept să-l numesc: **escroc nerușinat**. Să nu se creadă, că epitetul este prea tare. Dimpotrivă, el este epitetul cel mai puțin neparlamentar, pe care i-l pot adresa prin publicitate. Se va vedea imediat că am dreptate deplină. Dar să procedez metodic, ca și pînă acum în toate replicele ce i-am dat.

In No. 45 | 911 al „N. R." plagiatorul începe prin a se plînge că „opera sa" *nu a fost cetită*, și de aceia a putut apărea lucrarea mea. Aici sunt de perfect acord cu plagiatorul. Dacă „Despre Poporație" ar fi fost cetită, și mai ales, dacă ar fi fost *controlată*, lucrarea mea n'ar fi avut nici un motiv să apară. D. Cuza ar fi fost de mult demascat și scos din rîndurile oamenilor cinstiți. Așa că faptul de care se plînge plagiatorul nu se întoarce împotrivă-i, *ci îl ajută în apărarea sa de rea credință*.

După ce continuă înjurînd pe d. C. Rădulescu-Motru, plagiatorul susține, nici mai mult nici mai puțin, de cît că în lucrarea mea totul e *aparență* că *am comis un fals* pentru a face *impresia plagiatului* și că am intrebuințat următoarele *patru manopere* în acest scop:

„1) Reproducerea textelor mele ca „și cum *nu ar fi fost citate de mine*, „ci descoperite de *dînșii*, (cari—*dînșii* „—plagiatorule?)

„2) *Punerea pe două coloane*, spre „aparență, a unor texte care *nu au a-„celeș cuprins*, sau *suprimînd* autorii „de mine citați.

„3) Ignorarea sistemului meu de „gîndire, original și relevarea numai „a *elementelor* lui evident comune la „toți precum e orice constatare de „fapte.

„4) *Falsificarea citațiilor și a for-„mulelor mele științifice prin trunchiare* „ca să le poată incrimina fragmen-„tar".

Iată ce-mi reproșează plagiatorul. Este adevărat? Să vedem:

„Ca să producă impresia că eu mă „prezint cu opera plagiată căutînd „să induc lumea in eroare prin laudele „proprii, ca să nu se observe subterfu-„giul meu, iată ce scrie *broșura Ca-„h-lului* la pag. 8".

Și d. Cuza reproduce următorul fragment din lucrarea mea:

„Lauda aceasta nu prea miroase a „lucru cinstit... Cînd e vorba să se „laude, d. Cuza nu cunoaște nici o „limită. Pentru d-sa *Poporația* are o „importanță cu mult mai mare, în-„trucît această operă este *chemată* „să „încheeo constroversă seculară" etc"...

Iar d. Cuza țipă: „Ei bine, **e fals** pentru că:

„eu vorbesc de *tendință* și de în-„*cercare* fără a spune dacă lucrarea „mea *este chemată* **ceea ce ar însemna** „**că afirm**. *Prin urmare* **e fals**".

Va să zică plagiatorul declară, că în ce privește *controversa seculară* a teoriei lui Malthus, „Poporația" *tinde*, *încearcă* numai să o rezolve, fără a pretinde că *este chemată* s'o rezolve, fără a pretinde că *a și rezolvit-o*. Să vedem al cui e *falsul*.

Iată ce cetim la pag. XII—XIII din „Introducerea *Poporației*:

„Pentru a merge dar mai departe „în atingerea acestor scopuri de o „însemnătate practică, neasemănat de „mare, am trebuit mai întăi să ne „dăm seamă, printr'o analiză critică „premergătoare, despre *cauzaînsăși* „*a confuziunei* care domnește în știin-„ță asupra teoriei lui Malthus, găsin-„d-o în antagonismul dintre *fondul* „*de idei adevărat și forma greșită în* „*care el a fost exprimat*, **prin care noi** „**credem că am înlăturat această** „**confuzie dăunătoare, pentru totdea-„una**".

Ei bine unde e *falsul*: în lucrarea mea sau în „*N. R.*"? Cine e *falsificator*: eu sau *plagiatorul*? Să răspundă oamenii cinstiți, care ne urmăresc pe amîndoi.

La 1899 plagiatorul afirma *categoric* că „Poporația" „a înlăturat *pentru totdeauna* confuzia dăunătoare" asupra teoriei lui Malthus, care se știe că după d. Cuza este o „controversă seculară" fiind că de la 1798, cînd a apărut scrierea pastorului protestant și pînă la 1899, cînd a apărut „Poporația" au trecut 101 ani. Acuma însă, după ce a fost prins cu plagiatul d. Cuza coboară tonul și face pe modestul. Acum d sa spune că e vorba numai de „tendințe", de „încercări".

Cîtă rea credință, cîtă falsitate, cîtă sbuciumare, că doar ar scăpa din impasul în care se află, și din care nu va putea ieși ori-ce ar face.

Dar plagiatorul se ocupă și de partea I-a a *Poporației*: Statistica și Teoria populației, încercînd cu aceiași rea credință să se apere. Mai întăi, ce am spus eu despre *această* parte a *Poporației*? Că este *plagiată*, și am reprodus texte *necitate* din *Robert von Mohl* și *Gustav von Rümelin*, pe cari le-am pus alături de textele din *Poporație*. Prin urmare, cum s'ar fi putut apăra d. Cuza în mod cinstit? Dovedind că:

1) textele din Mohl și Rümelin sînt *falsificate*, sau

2) textele din Mohl și Rümelin deși exacte, sînt *citate de d-sa* în „Poporație".

Plagiatorul însă nu face nici una, nici alta. Dînsul se mărginește a arăta, că în această parte a lucrării, *i-a citat de mai multe ori* și pe Mohl și pe Rümelin. Dar este aceasta suficient? Nu e chestia dacă Mohl și Rümelin sînt citați odată sau de mai multe ori; *ci dacă fragmentele din cuprinsul celor două coloane sînt citate*. Ei bine, lucrul acesta d. Cuza *nu l'a putut arăta*. Ce folos că l-ai citat pe von Mohl la pag. 29 a „Poporației", *dacă la pag. 31*, de unde îți iau fragmentul și-l pun alături de al lui von Mohl, *nu l'ai citat?*

O, da; este perfect adevărat, că plagiatorul citează adesea și pe Mohl și pe Rümelin, căci sistemul său de a plagia îl cunoaștem: *citează și pune între guillemete 5—6 rînduri, iar după ce închide guillemeta fură pagini întregi, pentru ca apoi să citeze iarăși 5—6 rînduri*. In lucrarea mea am demascat multe cazuri de natura aceasta. Și fiind că fură în halul acesta, fără rușine; fiind-că din cînd în cînd citează, plagiatorul se crede salvat. Ei bine nu, ceea ce trebue să dovedească—repet—e că *acele fragmente, pe cari eu le înșir pe paralele sînt citate*. Dovada aceasta însă *n'a făcut-o și n'o va face*.

In special, despre furăturile din Rümelin plagiatorul tace ca un pește. Și doar din Rümelin arăt eu că a furat mai mult în prima parte a lucrării. Paginile 18, 19, 20, 21, 22, 23 din lucrarea mea, sînt pline cu furături din acest autor. *N'a vorbit însă plagiatorul nimic despre aceste paralele*. Dacă-mi va dovedi: **că un singur fragment** *din aceste paralele este* **citat, mă oblig să cer eu insumi juraților pedeapsa cea mai grea după lege**. Să te văd plagiatorule; îți dau mijlocul celei mai sigure condamnări a „calomniatorului" tău. Dovedește.

Dar acolo unde plagiatorul se dovedește a fi *escroc*; iar apărrea ce și-o face prin „Neamul Romînesc" o *escrocherie* de cea mai pură speță, este partea *a doua* a „Poporației". Și pentru a fi mai lămurit și a nu da pas plagiatorului escroc să înșele lumea, îl voi urmări metodic în ordinea adoptată de el.

Primul „părtinitor al lui Malthus" de care se ocupă plagiatorul în cartea sa și despre care mă ocup și eu în lucrarea mea, este *J. B. Say*. Din acest autor plagiatorul fură cu nemiluita și eu am indicat *o parte numai* din pasagiile furate, pe cari le-am instalat în paralele cu ale plagiatorului pe pag. 28, 29, 30, 31, 32 din lucrarea mea. Din toate acestea, plagiatorul și-a ales *un singur fragment*, cu care încearcă să se apere, *comițînd un fals și o escrocherie*.

După ce instalez prima paralelă Cuza-Say, eu continui la pag. 28 așa:

„Apoi d. Cuza **citează** din *Say*. pag. 371 col. I:

„Mijloacele de existență a unei po-„porații sînt toate lucrurile fără ex-„cepție, cari pot să satisfacă trebuin-„țele sale".

„Aici d. Cuza pune punct, iar restul „îl traduce pur și simplu".

Și pentru a evidența acest lucru adaog:

„Voi reproduce exact cum se gă-„sesc aceste pasaje în *Say* și în car-„tea d-lui Cuza".

Și le reproduc în lucrarea mea la pag. 28; le reproduc și aici:

A. C. CUZA Despre Poporație pag. 122	J. B. SAY Cours complet etc., p. 371 col. I-II
„Mijloacele de e-„xistență a unei po-„porații sunt toate „lucrurile, fără ex-„cepție, cari pot „să satisfacă tre-„buințele sale".	Les moyens d'existence d'une population sont toutes les choses, sans exception, capables de satisfaire ses besoins: cette proposition se prouve d'elle-même. Or les besoins de l'homme varient suivant les climats et suivant les habitudes contractées soit dans la nation toute entière, soit dans certaines classes en particulier.
Trebuințele omului variază după climă și după obiceiurile contractate, fie la o națiune privată în întregimea ei, fie la unele clase în deosebi.	

Și apoi adaog la aceiași pagină:

„Am reprodus anume și *fragmentul „citat* și cel *necitat*, pentru a pune în „evidență șiretenia d-lui Cuza și a „arăta că *d-sa însuși* consideră frag-„mentele necitate ca fiind *rezumatele „sale proprii*, ca fiind *munca sa de a-„similare și sinteză*".

Acum cînd știm cum stau lucrurile, ce face plagiatorul? Dînsul reproduce paralela, *pune între guillemete întregul pasaj* din „Poporație" și zice, că eu comit un fals de oare-ce *totul este citat*, și că eu suprim cuvintele: *zice Say*.

Dar eu însu-mi spun, că *primul fragment este citat din Say* și-l reproduc din „Poporație" eu guillemete cu tot, unde e falsul?

Falsul e în „Poporația" plagiatorului, care **scindează** pasajul din *Say*, *editează numai prima jumătate și fură pe cea de-a doua*, reproducîndu l în cartea sa exact cum l'am reprodus eu la pag. 28 și cum îl reproduc și aici.

Cine e falsificator? Eu sau plagiatorul? Cine este escroc? Eu sau plagiatorul? Să răspundă oamenii cinstiți, cari ne urmăresc pe amîndoi.

Și atît despre Say. Despre celelalte *cinci pagini* din lucrarea mea, pline numai cu paralele Cuza-Say, *plagiatorul nu spune un cuvînt*.

E drept, că și aici întrebuințează acelaș sistem ca și în partea *întîia*, cu von Mohl și Rümelin. Plagiatorul arată de cîte ori l'a citat pe Say. Răspunsul meu e acelaș: să dovedească, că *a citat fragmentele din paralele*. Căci doar acesta e obiceiul plagiatorului: *citează 5-6 rînduri și fură 40-50*.

De la Say, plagiatorul trece la *Sismondi*. Va să zică despre paralele din: *Darwin* și *Molinari*, plagiatorul n'are nimic de zis. E bine de notat, mai ales că din *Molinari* a furat cu nemiluita,—în lucrarea mea sînt 7 pagine pline *numai* cu paralele Cuza-Molinari. Și n'am indicat, de cît *o parte* din jăfuirea acestui autor.

Să trecem deci și noi la *Sismondi*. Aici vom avea ocazia să vedem *un alt fals, mai nerușinat*, al plagiatorului.

Em. Socor.

Litere-Științe-Arte

Poeții susceptibili.—Publicînd rîndurile de dăunăzi ale d-lui Al. Vițianu—autorul unui volum de versuri „Bachante"—la adresa unui colaborator al „Vieții Romînești", suntem obligați a lua cuvîntul în... replică și *nu* în favoarea tînărului poet.

Nu că n'ar putea să aibă dreptate; nu că nu i s'ar fi făcut vre'o nedreptate. Dar pentru a fi credincioși principiului că un artist—fie un artist dramatic ori un scriitor—nu e chemat, nu e nici îndreptățit măcar să polemizeze cu criticii, cînd e în joc opera însăși a artistului în chestiune.

A fost daunat moralmente? Ori, chiar, a fost atacat pe nedrept? Ei și! Oare nu mai sunt alți critici, nu mai sunt alte păreri care-l vor răzbuna sau îl vor răsplăti?

A fost dat îndărăpt prin apreciarea nedreaptă? Ei și! Timpul e infinit—și nici un talent real n'a ramas vr'o dată în umbră, chiar dacă ar fi vrut să rămînă. Dar-mi-te în cazul cînd nu vrea să rămînă și cînd luptă să răzbată la lumină.

Niciodată însă polemicile *pro domo* afară de eventuale cazuri de calomnii ori falșificări de date nu de fapte—nu e binevenită și nu e simpatică din partea artistului, chemat numai să producă, iar nu să se războiască.

E un adevăr simplu, dar care trebue necontenit spus și repetat.

*

Milionarul din California Hutington, a cumpărat pe suma de 300.000 lei o ediție a bibliei tipărită de Gutenberg în 1450-55. Acesta e cel mai mare preț ce s'a oferit vre'o dată pentru o carte.

*

In Februariu viitor se va celebra cu mare solemnitate în Anglia centenarul lui Charles Dickens.

Marele romancier, prin testamentul său, conjurase pe amici să nu-i pună vre'un monument, ori să nu-i facă vre'o ceremonie.

Și cu toate aceste posteritatea e recalcitrantă!

*

STRUNA ZILEI

REGIM SUSPECT

De cîtva timp se comit mereu furturi de viță americană în viile din împrejurimi.

Informație.

Pretutindeni azi dictează
Tot boeri din spiță 'n spiță.
Dar ciudat, că operează
Tocmai azi tîlhari de... viță.

INFORMATII

❑ Pentru locul de deputat al colegiului II de Ilfov, devenit vacant prin numirea d-lui Many ca secretar general la finanțe, se anunță de pe acum vre-o cinci candidaturi și anume ale d-lor Stavri-Predescu, Paul Negulescu, Cucu Starostescu, T. Pizani, Iancu Bacalbașa și G. Ranetti.

Se pare că cea mai agreată candidatură este acea a d-lui Stavri Predescu și cea mai combătută în cercurile junimiste este acea a d lui Paul Negulescu.

◑ D. Al. A. Badareu, care a plecat aseară la Galați, se întoarce mîine, Mercuri, în Iași.

❑ Ziarul *„Neues Wiener Abendblatt"*, ocupîndu-se de primul transport de carne din Romînia, sosit la Viena, spune că expediarea s'a făcut în condițiuni rele și cu o vădită lipsă de cunoștinți speciale.

Din cauza aceasta 525 kilograme au trebuit să fie distruse.

❑ La debitul Badareu et dr. Manolescu se găsește în tot timpul zilei recoritorul și higienicul lapte bătut.

❑ La expoziția tinerimei artistice din București, s'a remarcat cu deosebire și un tablou de pictură după natură, expus de tînărul Horia Teodor, fiul regretatului fost secretar general la ministerul de instrucțiune.

❑ Sîmbătă seară va avea loc în sala Bragadiru, banchetul pe care profesorii școalei Normale V. Lupu, îl dau în onoarea d lui P. Cujbă, fost profesor la această școală.

❑ Parchetul a deschis o anchetă, pentru a stabili cauzele sinuciderei fetei Veronica Popovici, sinucidere după care am dat la timp amănunte.

❑ D. Mihail Bodescu, ajutor de grefier cl. I la trib. Constanța, e permutat în aceiași calitate la secția I a tribunalului Iași.

❑ Comisiunea instituită de ministerul de domenii pentru regularea titlurilor de proprietate în Dobrogea și-a început lucrările pe teren pentru verificarea titlurilor.

Pînă acum s'au executat lucrări aproape jumătate din întinderea Dobrogiei.

Lucrările vor fi terminate la finele lunei lui Mai.

❑ David Grinberg, din strada Brunetelor a reclamat Circumscripției a IV, că de către fiul lui Haim Herșcu în complicitate cu Iț'c Saner, i s'a furat din casă suma de 120 lei. Ambii au fost arestați de poliția gării pe cînd voiau să se urce în trenul de Burdujeni. Asupra lor s'au găsit suma furată.

❑ Femeia Pachița Boghian din mah. Frumoasa a reclamat autorităților că trimițînd eri pe fiica sa Florica în etate 13 ani, la Ștefan Alb ț din comuna Galata, cu care este rudă, acesta a dus-o în dosul bisericei Galata, unde a siluit-o

❑ Aseară a avut loc obicinuita ședință, la societatea științifică literară *Arhiva*.

D-ra Efrosina Simionescu, a cetit un studiu important asupra femeei, ca factor social.

❑ Consistorul superior bisericesc se va întruni Luni 2 Mai în sesiune ordinară.

Ședințele consistoriului se vor ține la seminarul central.

Consistoriul se va ocupa între altele cu regulamentul uniformei studenților în teologie și a elevilor de seminarii.

◔ D. Th. Burada, pleacă zilele aceste la Ierusalim, pentru a lua măsurile cuvenite pentru clădirea unei biserici ortodoxe, în apropiere de sf. Mormînt.

Costul clădirei va fi de 9000 lei. D. Burada va lipsi două luni din țară.

❑ D. Traian R. Scriban, stagiar la ocolul Iași II rural, e permutat în aceiaș calitate la ocolul Iași I rural.

D. Grigore Vasiliu, stagiar la ocolul Huși I rural, e permutat în aceiași calitate la ocolul Iași II rural.

❑ Sîmbătă seara a avut loc logodna d-șoarei Binca Leff cu d. Max Horowitz licențiat în drept.

DIVERSE

— In comuna Buciumi s'a găsit cadavrul individului Gh. Florea în etate de 40 ani, de loc din jud. Vaslui.

— Un violent incendiu a distrus eri noaptea un hambar, șase coșere goale o batoză de treier și alte dependințe, proprietatea d lui Leon Mendelovici din Belcești.

Pagubele se urcă la suma de 9000 lei. Focul au luat naștere din cauza unor copii ce se jucau cu foc în apropierea unui graj.

— Femeei Varvara Popovici din Sculeni, fiind turmentată de beție, pe cînd se ducea acasă de la cîrciumă i s'a furat suma de 160 lei ce avea asupra sa.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Situaţia în sînul guvernului a început a deveni imposibilă. Miniştrii şi partizanii sunt într'o vădită neînţelegere cu d. Carp, care la rîndul său îi tratează cu o completă lipsă de atenţiune.*

Situaţia a devenit aşa de încordată, încît Nababul reluîndu-şi aerul de şef de partid, spune tuturora, că va lua repede măsuri, pentru a repara gafele d lui Carp.

❑ *Un mare număr de ciurcheni, s'au prezintat eri la Primărie, cerînd ca islazul comunal, să nu mai fie arend t locuitorilor din Holboca.*

Ciurchenii sunt foarte agitoţi, nu atît din cauza că administraţia n'a respuns încă cererei lor, dar pentru faptul că au fost bruscaţi şi alungaţi din Primărie.

❑ *Un caz de febră tifoidă s'a constatat azi la penitenciarul central.*

Serviciul sanitar a luat toate măsurile, pentru izolarea bolnăvului.

❑ Administraţia comunală proectează a se adresa ministrului de interne, pentru a cere suma de 80,000 lei, ca ajutor din partea statului pentru asanarea oraşului.

❑ *Şerul Mitică, părintele oraşului a chemat eri la primărie, pe d. Nedelschi, registratorul Spiridoniei, făcîndu-i observaţii că nu se ţine de angajamentul luat, de a da suma de 270 lei lunar lui Panu, amintindu-i că numai cu condiţiunea aceasta i s'a făcut numirea spre a-şi completa anii de pensie. D. Nedelschi obiectînd, că e prea mult a da suma întreagă, Şerul i-a replicat în mod energic, că nu înţelege a se discuta asupra unui fapt hotărît. D. Nedelschi, a eşit din cabinetul şerului foarte supărat şi a declarat, scoborînd scările: că nu dă nici un ban lui Panu. Să vedem a adăugat d-sa: o să mă dea afară!*

❑ *De azi au început sondagiile în Piaţa Unirei, pentru aşezarea statuei lui Vodă Cuza.*

❑ *Somat de trei ori de către noi să răspundă: dacă „cercul de cultură ştiinţifică" s'a ocupat de chestia plagiatului Cuza, în şedinţa de la 16 Aprilie a. c. d. Ilie Bărbulescu, după patru zile de meditaţie răspunde* afirmativ.

Este **inexact.** *D-nii V. Buşilă, jud. instructor şi Charles Drouhet, prof. universitar, cari au fost la acea şedinţă, ne-au declarat* contrarul.

Ce are de zis d. Bărbulescu?

❑ **De la consiliul de higienă** — Aseară, membrii consiliului de higienă, s'au întrunit, sub preşidenţia d-lui dr. Flor.

Erau prezenţi, d-nii d-ri Mezincescu, Grigoriu, Imervohl, Missir, Stenner, Buzenchi, inginerii Savul şi Cugler şi d. Konya.

Consiliul avea să se ocupe de modul cum are a se efectua serviciul barometric, acum, după ce oraşul a fost înzestrat cu apă şi canal.

D. dr. Mezincescu, a cerut consiliului, de a nu aproba vidanjarea mixtă, ce se face azi, ci să ceară comunei, înfiinţarea unui sistem de epuraţie biologică la gura canalului.

Consiliul a amînat continuarea discuţiei pentru şedinţa viitoare, la care va fi invitat şi d. inginer Tancred Constantinescu, de la serviciul apelor.

❑ Consulatul Austro-Ungar, face cunoscut prefecturei de judeţ că la revizia trenului ce a sosit la Viena, în ziua de 29 April st. n., ora 8.10 dimineaţa, s'a găsit în rezervorul de apă de la un closet de la vagonul cl. III No. 10441, 14 bancnote ruseşti a 500 ruble.

După modul cum aceste ruble au fost îndosite, se bănueşte că au fost depuse de cineva care voia să se scape de ele, fiindu-i frică de o percheziţie

❑ Consiliul comunal al comunei Ţiganaşi a fost dizolvat, instituindu-se comisie interimară, sub preşidenţia d-lui Petru Popovici.

❑ Eri s'au făcut alegerile pentru locurile vacante la colegiul II de Senat de Tutova, la colegiul I de Cameră din Brăila, Buzeu, Ilfov, Muscel şi Prahova precum şi la colegiul II Cameră din Argeş, Gorj şi Mehedinţi.

Au fost aleşi:

Tutova: Oprişanu, guv. 181 ales.

Muscel: Costinescu, lib. 243, ales.

Argeş: P. Comăneanu, conser.-democrat, 345 ales.

Brăila: Gigi Petcu, guv. 242 ales.

Ilfov: Dr. Leonte, guv. 801 ales.

Prahova: Paul Greceanu, guv. 380 ales.

Gorj: Em. Pîrăianu, guv. 137 ales.

Mehedinţi: Vălimirescu, guv. 201, Spineanu, conserv.-democrat 171, Isvoreanu, liberal, 254, balotaj.

❑ La Camera de Meserii, au sosit numirile următoare:

D. Petru Ungureanu a fost numit în comitetul corporaţiei „Progresul"; d. August Kremzer, în comisiunea de examen al corporaţiei „Constructorilor" din localitate. D-nii Toader Pădurariu, V. Antonescu şi Ion Chivirigă, au fost numiţi în comisiunea de examen al corporaţiei meseriilor unite din Roman.

C. Simion V. Popa, a fost numit supleant al comisarului guvernului, pe lîngă corporaţia din Vaslui.

❑ **Din Belceşti.** — Tînguirile de la ţară răzbat greu la oraş; pentru a da prilej autorităţii centrale de a controla cele ce se petrec în cotunele din comuna Belceşti, Iaşi, cu izlazurile comunale. Păstrăm jalba cu stilul ei, iar dacă administraţia centrală se arată indolentă vom stărui mai departe:

Sunt acum cîteva luni de zile de cînd primesc acest organ ce glăsueşte şi cu putere răcneşte. Eu unul politică nu ştiu; că sunt agricultor pe ogorul meu şi gospodar acasă la mine, îmi plătesc ceia ci mi să cere şi la urma urmei nici nu mi-ar păsa, de e vorba că nu pot să trăesc pe de o parte văd cum merg lucrurile şi ce păţesc alţi conseteni de ai mei şi datoriea şi sîngele şi cugetul ce îl am în mine, nu mă lasă domnilor de 17 ani de zile de cînd saŭ dat loturile de pămînt, de la Stat noi suntem o cotună, sat de 160 locuitori şi de atîţa ani nimene nu ne ţine în samă ori cît am cerut, ori cît am reclamat ori cît ne-am tînguit ca să avem şi noi în nenorocita aceasta de cotună un ales al nostru în consiliu comunal, sau macar un delegat, sfat sătesc cum sunt prin toate cotunele ce ţin de comuna Belceşti, tot cei ce ni s'ar face nouă, ni să aleg din Belceşti din satul vechi, chiar acum de o săptămînă au venit un consilier comunal numit I. C. Cojocariu cu o prăjină şi cu o condică de la Primărie şi a început a măsura din suhatul nostru, fără ca el să aibă proprietate cu noi, au adus din Belceştii vechi 5—6 sute de oi pe suhatul nostru, dacă jăluim la primărie, el e acolo, dreptatea e a lui Comuna Belceşti are destul Islaz comunal, dar s'au decis a nu pune oi pe el, ci numai boi, vaci şi cai, pe noi nu ne primesc la islazul comunal, pe a nostru l'au umplut de oi. Ce vom face noi cu vitele mari, mă mir, cuţitul e la os, durerea la culmea suferinţelor. De asta şi multe altele nu ne voesc pe noi a ne alege. „Aş putea să scriu zeci de coli de hărtie cîte îndurăm, noi aici din cauza mai sus arătată.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut d lui farmacist Verner, că a revenit asupra hotărîrei luate, de a permite d-lui Ionescu de a deschide o farmacie la Slănicul Moldovei, recunoscînd că această staţie balneară aparţine epitropiei Sf. Spiridon, după cum glăsueşte hrisovul din 1851.

❑ Prin jurnalul Consiliului de miniştri No. 246 | 911, s'a încuviinţat soldatului Arămianu Ion din regimentul 13 Infanterie, odată pentru totdeauna un ajutor în sumă de 200 lei, ca unul ce a devenit infirm, în timpul şi din cauza unui serviciu ordinar.

Iată faptul pentru care acest soldat a fost reformat, acordîndu-i se ajutor.

In ziua de 28 Aprilie 1909, numitul soldat, de fel din comuna Belceşti, pe cînd se afla la cîmp pentru exerciţiul de luptă cu cartuşe de manevră, a fost lovit în ochiul drept de o ţandură de la cartuşul unui alt soldat de lîngă el, fapt calificat ca negligenţă, pentru care soldatul a fost pedepsit cu o lună închisoare de consiliul de Răsboi.

Soldatul Arămeanu de şi a fost căutat timp de 4 luni în spitalul militar Iaşi, totuşi a perdut cu desăvîrşire ochiul drept.

Comitetul Consultativ sanitar găsind că această infirmitate, de şi a fost contractată în timpul serviciului nu-l pune însă în imposibilitate de a-şi căştiga existenţa—deci, nu are dreptul la pensiune, îi acodă ajutorul de 200 lei arătat.

Drept ar fi fost că acestui soldat ce a remas infirm, după cum se constată în timpul şi din cauza serviciului, să i se fi apreciat mai uman valoarea ochiului perdut, de cît cu suma de 200 lei acordată.

❑ Congresul cercurilor comerciale, hotărît zilele trecute, va avea loc în localitate, în zilele de 29 şi 30 Maiu.

❑ Consiliul comunal, a fost convocat în seziunea ordinară, de la 2 — 17 Maiu.

❑ Un nou atac banditesc a studentului Gîrcineanu. Aseară pe la orele 8 d. Atanasiu, dentist, ginerele d-lui Ioan, casierul Epitropiei Sf. Spiridon, stabilit de curînd în Iaşi, pe cînd traversa piaţa Unirii spre a se duce la berăria Azuga, a fost atacat de o ceată de bătăuşi sub conducerea şolticului Gîrcineanu, fiul banditului bătăuş de la Universitate.

Gîrcineanu a lovit pe d. Atanasiu cu pumnii şi bastonul, şi d. Atanasiu a ripostat, apărîndu-se cu un baston ce-l avea în mînă şi aplicînd şolticului student corecţiunea cuvenită.

Parchetul a autorizat pe d. Atanasiu a purta revolver, pentru a se apăra de atacurile aceste banditeşti, care s'au repetat eri în 3 rînduri.

❑ In comuna Băiceni s'a declarat brînca infecţioasă la rămători.

❑ Individul Th. Ţîrlea din comuna Ciurea a dat foc eri la 3000 maldare de stuf, proprietatea lui Şmil Zait din Ciurea, arzînd şi un coşer. Pagubele se urcă la 600 lei. Individul a dispărut.

❑ Ministerul de Interne a fixat ca reşedinţă cît va sta în România, supusului rus Maxim Danilow, potemkinist, comuna Mogoşeşti jud. Iaşi.

❑ Compania de graniceri Ungheni, a înaintat prefecturei de judeţ un raport arătînd că nu se poate face pază pe frontieră, de oare-ce mai toţi locuitorii de pe malul Prutului şi care în majoritate se îndeletnicesc cu contrabanda, au cînii, dresaţi în aşa fel, că anunţă prin lătrat pe stăpînii lor, cînd grănicerii sunt la o distanţă de 1 klm. Impuşcarea acestor inteligenţi cîini dau naştere la procese civile, aşa că roagă ca prefectura să intervie, obligînd pe locuitori a şi ţine cînii legaţi la locuinţele lor.

❑ Incidentul Colceag — Grecianu.

Şerul Mitică a găsit în fine omul care nu se lasă tras pe sfoară, şi acesta e d. V. Colceag care avînd promisiuni formale de la şer că va fi numit intendent la ospiciul Socola în locul d-lui G. Sion. S'a prezentat *astă-zi* la primărie, sătul omul de atîta aşteptare, cerînd lui „c.c. Mitică" a-şi îndeplini promisiunea.

„C. C. Mitică Grecianu foarte înpăciuitor a căutat să-l convingă că pentru moment nu se poate şi să mai aiba răbdare. La acestea Colceag, ridicînd tonul, cum ai vorbi unui „grăjdar" de la *Evenimentul*, l'a ameninţat pe „şer" cu mijloace *practice* de constrîngere şi ieşi izbind uşa.

„Şerul a rămas atît de „plăcut impresionat" de această scenă, încît a îngălbenit ca „făclia de galbenă ceară".

❑ In astă sară Marţi are loc la teatrul Naţional prima reprezentaţie a trupei de operă italiană. Se va cînta Puritani, cu celebra **Dora Domar**.

Mîine seară Mercuri se va cînta **Aida** operă în 4 acte şi 7 tablouri de nemuritorul Verdi. Tenorul Perico, un mare artist al Italiei, baritonul Mari, basul Mauceri, toţi artişti de mare valoare vor cînta Aida, *care va obţinea un superb succes multă lume dîndu-şi întîlnire la această reprezentaţie.*

Joi 28 Aprilie se va reprezenta dragalaşa operă **M-me Butterflg,** muzică sublimă de Puccini. *Această operă care în străinătate ie aşa de mult gustată se reprezintă pentru prima oară în Iaşi.* Va cînta Dora Domar.

Vineri „**Traviata**" opera favorizată a ieşanilor în care *Dora Domar obţine mai mult de cît un mare succes, un adevărat triumf.*

Programe detaliate cu subiectul operei şi biletele de întrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ *Viaţă Romînească*, apărută azi cuprinde următorul sumar:

A. Xenopol, Descălecarea Munteniei.
M. Sadoveanu, Bordeenii.
I. Petrovici, Ideile filozofice ale matematecului H. Poincaré (sfîrşit).
M. Codreanu, Sonet (Et in Arcadia ego!).
I. D. Trajanescu, Două cule în Măldăreşti (Vîlcea) (cu două ilustraţii).
Colaboratorii revistei, Note pe marginea cărţilor.
Ilie Bărbulescu, Din lumea balcanică.
Izabela Sadoveanu, Cronica literară
Dr. M. Manicatide, Cronica medicală.
T. A. Bădărău, Cronica ştiinţifică.
I. G. Duca, Cronica externă.
O. Botez, Cronica teatrală.
G Topîrceanu, Cronica veselă.
P. Nicaaor et Co. Miscellauea.
Recenzii, Revista Revistelor.

*

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Telegrame

Bucureşti 26 Aprilie

Starea d-lui general Manu

Bucureşti.—Starea d lui general Manu care se află bolnav, s'a înrăutăţit în ultimele zile şi inspiră mari îngrijiri.

Alegerea din Buzeu

Bucureşti.—D. Take Ionescu, a primit din partea d lui Iarca, alesul din Buzeu la alegerea de eri, telegrama următoare:

„Reuşită frumoasă. Mulţumesc pentru concursul ce mi-au dat prietenii d-tale„

Numiri de miniştri plenipotenţiari

Viena.—Monitorul spune că Imparatul a rechemat pe ministrul Austro-Ungariei la Sofia, baronul Qiskra, exprimîndu-i recunoştinţa pentru serviciile aduse şi numindu-l ministru la Haga.

Contele Forgaci a fost numit ministru la Dresda, şi pe lîngă curţile de Saxareux şi Schwarzburg.

Contele Tarnowski, a fost numit ministru la Sofia. D. I. Ştefan Ugron, ministru la Belgrad.

Dacă voiţi stomah sănătos cu digestiune uşoară;
Dacă voiţi a preveni sau a combate artritismul, gutta, nisipul în căile urinare, acreala exagerată a stomacului sau diabetul
INTREBUINŢAŢI CA APA DE BĂUT LA MASA NUMAI,

Apele Mineralizate Sinteza

cu bază de **Bicarbonat de Sodă şi Lithină**
Preparate cu apă sterilizată de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi
Aprobate de Direcţia Generală a Serviciului Sanitar
Depozit la Farmacia Dr. RATIANU, la farmacia Emil Flach, la Magazinul de Coloniale Ermacov, la Magazinul Trufanda Păcurari, la Magazinul Arghiropol Copou şi la toate restaurantele şi debitele de băuturi din oraş.
— Două trăsuri fac serviciul la domiciliu la cerere —
Observaţi bine pe plomba de inchidere şi pe etichetă Marca Sinteza cu numele meu Dr. A. Ratianu, proprietarul Fabricei

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10.000 lei 50386.

3,000 lei 26809.

2,000 lei 19008, 586616, 47986 12340 53548, 12771, 742, 56498.

1,000 lei 48530, 6555, 2478, 32796 57412, 7431, 23284, 56449, 13008 14264.

500 lei 37730, 23680, 23782, 55907 10427, 58310, 18686, 45874, 34694 59880 49726, 21024, 36526, 30727, 9952, 22772 51580, 14207, 34839, 55423, 39404, 1 5519, 33769, 23440, 12018, 26983 48593.

Moulay Elzin doreste tronul

Londra. — Ziarul „Times" află de la corespondentul său din Tanger, că Moulay Elzin, ar dori să se urce pe tron dar că baerberii au ameninţat să prade mequinezul, dacă nu se va supune dorinţei lor.

Criză ministerială

Constantinopol,—Ziarul „Tanin" afirmă că miniştrii de: externe de Culte şi de agricultură au dimisionat astă-zi, aşa că dimisia întregului cabinet este sigură.

Vizita împaratului la Metz

Metz. — Imparatul Wilhelm, a sosit aci primind 2000 studenţi ai universităţei din Strassburg, Imparatul Wilhelm răspunzînd alocaţiunei preşedintelui a mulţumit pentru omagiile ce i s'a adus, şi a exprimat apoi speranţa că eşind în viaţă vor fi învăţat că o carieră nu e un lucru principal ci că peste tot trebue să primeze prosperitatea patriei şi a poporului.

Noul secretar general

Bucureşti.—D. Mani, numit secretar general la ministerul de finanţe, a depus azi cuvenitul jurămînt.

Criza din Turcia

Constantinopol. — Miniştrii de finanţe şi de instrucţiune, şi-au înaintat demisiile.

Călătoria familiei regale Romîne

Orşova. — Suveranii Romîniei au trecut pe bordul yachtului „Stefan cel Mare" prin faţa oraşului, la ora 10. Locuitorii din Orşova se înşiraseră pe malul Dunărei. Casele erau pavoazate. S'au tras salve. Familia regală a fluturat batiste, mulţumind.

Eftenirea traiului

Craiova.—Ca prim efect al legei, prin care se reduce taxa pe făină, sub motiv a se efteni traiul, brutarii au urcat simţitor preţul pînei.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 5 Mai 1911, ora 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie publică orală pentru vinderea materialului rezultat din dărămarea cantonului incendiat din Aleea Ghica-Vodă. Daramarea cantonului, transportarea materialelor şi nivelarea locului, vor fi în sarcina concurenţilor.

Garanţie provizorie 100 lei, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 06443

21 | 4 Aprilie 1911

Gheorghe Constandachi
inginer hotarnic se oferă a face măsurători de moşii, hotărnicii, parcelări la locuitori, diviziuni de moşii, etc.
Adresa *Str. Bărboi No. 8.*

BINCA LEFF
MAX HOROWITZ
Licenţiat în drept
LOGODIŢI
Iaşi

Advocaţii KIRILOVICI
S'AU MUTAT
în Strada Mitropoliei 10
Lîngă Baia Comunală

Expeditor pe lîngă Ungheni-Roşi
M. Wainberg
dă informaţii relativ la C. F. şi îndeplineşte urgent formalităţi vamale. Referinţe de prima clasă.

Fabrica „FORTUNA" Iaşi
lîngă Strada Moţoc
Fondată în 1888
120 Cai putere *180 lucrăiori*

SCAUNE
MOBILE
PARCHETE
ROŢI de transmisiune
UŞI
FERESTRE
DUŞAMELE cu uluc şi langhetă.

Ori-ce părţi şi accesorii de lemn pentru toate industriile. Lemn brut şi fasonat, Scînduri şi grinzi pentru tămplari, strungări, sculptori, caretaşi, dulgheri, bodnari, Architecţi şi Antreprenori. Specialitate Comenzi, pentru d-nii Antrepenori, aburitul şi uscatul lemnelor.

80 Maşini pentru prelucrarea lemnului cari se inchiriază şi cu ora. Furnisare promptă. Preţuri eftine.

Fabrica „Fortuna" Iaşi
lîngă str. Moţoc.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.35
Caş proaspăt şi urdă dulce		1 20
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.20	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.20
Delicioasă brînză de munte nouă		1.40
Unt pentru cafea, ciaiu		5.00
Ouă zilnic proaspete		5.00 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	
Caşcaval de penteleu		2 40

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Zilnic spanaghel proaspăt 1.40

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

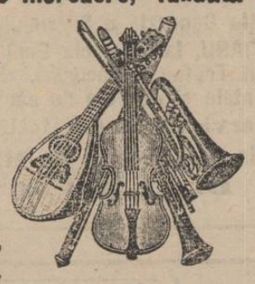

Instrumente Muzicale și Accesorii

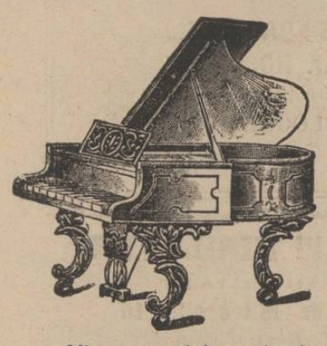

Piane Pianine

REPREZENTANȚA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vînzare și în rate lunare fără acont — INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

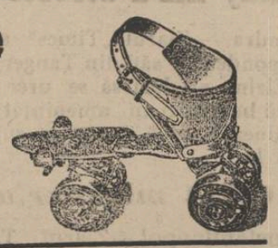

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Prețuri reduse

Dacă sunteți suferinzi, dacă voiți a preîntimpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi și ficat, întrebuințați zilnic și în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conștiincios și avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un exces de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind și un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei și a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.

De vînzare în toate magasinele mari de consum.

La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore și ori-ce accesorii

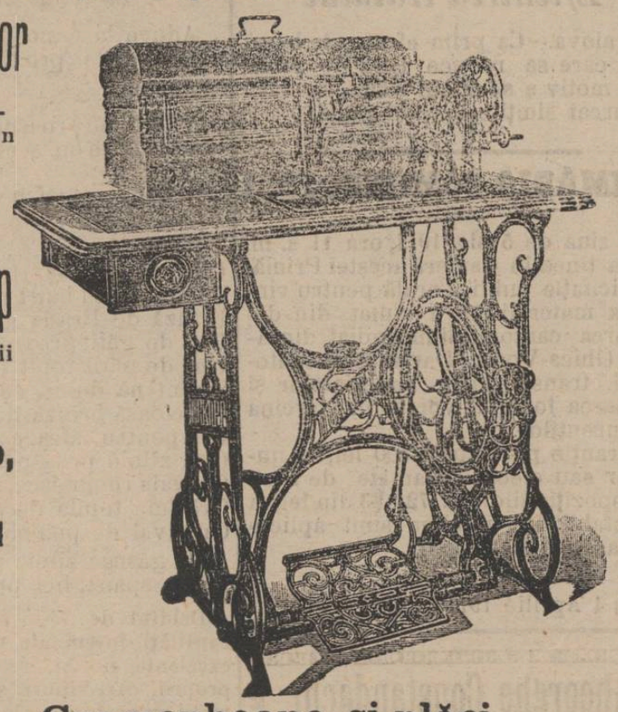

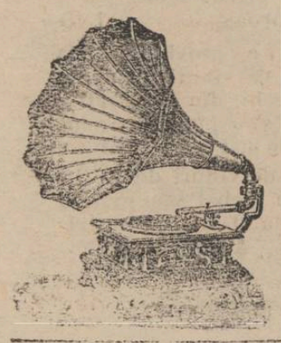

Gramophoane și plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

JOSEPH POPPER Str. Lăpușneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

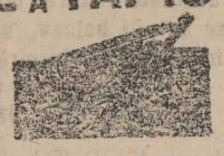

PORTE-POTS

en FORTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

pliant

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venețiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziție permanentă de produsele fabricei, cum și la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași — Strada Lăpușneanu No. 35 = Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu No. 17 — Instalațiune cu motoare electrice executata de Iohan Krzyzanowski, lăcătuș și electrician, Iași str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironesca 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1289 Joi 28 Aprilie 1911

MARGHILOMANISM

Actualul parlament conservator a scos la iveală o nouă tendință politică în sinul grupării guvernamentale: *Marghilomanismul*. Parlamentul actual nu numai că e junimist în marea lui majoritate, dar e Marghilomanist, căci a eșit din combinările de culise ale politicei personale, ce o duce d. Marghiloman în vederea viitoarei șefii a partidului.

Pentru cine cunoaște țesutul politicei d-lui Carp, este străvezie lupta ce se dă întru asigurarea șefiei d-lui Marghiloman. Lozinca a fost,—reînvierea tuturor rablelor junimiste—pe unde s'au mai păstrat resturi antedeluviane. In cei 15 ani de opoziție se exoflisise multă lume junimistă, pe care nu putu d. Carp s'o scoată la iveală în cele 8 luni de guvernare la 1900. Toate aceste fosile politice au fost dezgropate din straturile terestre și scoase la aer, la lumina zilei politice, pentru a se face față împrejurărilor și lipsei de oameni.

Tot prin tactică politică s'au atras toți transfugii spre politica d-lui Marghiloman, dîndu-li-se toate preferințele, toate onorurile, ca doar-doar se vor desbărna unele personaje politice cu pretenții de preponderență. Oltenia a fost teatrul acestor întreceri și ademeniri, pentru că acolo junimismul era mai dezgolit și era bine venit ori-cine trecea la ei, ori de la liberali, ori de la democrați. Și unde aiurea ca în Oltenia s'au văzut recrutați șefii de partid din cîmpul adversarilor, candidații cei mai tari din cîmpul adversarilor, căci dacă ar fi rămas ei la propriile lor forțe, ar fi dat bir cu fugiții, cu toate că erau la putere. Toți neofiții nu mai erau conservatori sadea, căci n'aveau cum să fie; ei nu veneau la guvern de cît prin tocmeală, și se știau ai aceluia, care rupsese tîrgul cu ei, îi ademenise spre dînșii și deci cunoșteau partidul conservator prin personalitatea d-lui Marghiloman.

Și șeful nostru a arătat, că în Camera actuală sînt 12 democrați transfugi la junimism; cam tot atîția liberali; și iată deci un stoc puternic de parlamentari marghilomaniști. Dovadă s'a făcut la validarea titlurilor, cînd Camera a salutat în picioare și cu aplause sgomotoase cetirea numelui d-lui Alexandru Marghiloman. Era o indicație: Camera răsplătea cu atenția ei pe acela, care a călcat peste ori ce lege și omenie ca să i scoată de urechi și să-i facă deputați.

Odată parlamentul ales, d. Marghiloman s'a pus să ciupească politicește pe partizanii celeilalte nuanțe conservatoare. A știut, de pildă, că la Argeș, d. Filipescu are un partizan între intelectualii județului, în persoana d-lui Mihaileanu, fecundul scriitor al „Epocei". Ei bine, cînd a venit vremea l'a dat de-a berbeleacul, cu tot patronul său. Rezultatul? La alegerile parțiale din Pitești a căzut guvernul cu zgomot, reușind fruntașul nostru, d. Ion Comăneanu, cu o zdrobitoare majoritate. Toți conservatorii grupați în jurul d-lui Mihaileanu au trebuit să simtă încotro merge politica internă de partid, și de sigur că șeful lor sufletesc, d. Nicu Filipescu, ori cît ar face pe englezul în aceste împrejurări, a trebuit să ia cunoștință cu multă îndignare de lucrătura pe sub mînă.

Că d. Marghiloman a fi avut grija să acopere lovitura sub votul comitetului local, se prea poate; asta ar mai trebui să nu salveze aparențele pentru a se da cu piciorul în baratca guvernului, chiar de acum.

Dar la Muscel? Acolo junimiștii nu contează. Acolo e tare și mare d. Vlădescu; acolo sînt mari și tari Cantacuziniștii, prin mezinul lor Griguță. Ei bine, nu e județ din țară, unde să fie harță mai mare și rîvnire mai fățișă ca la Muscel! Cîte intrigi în jurul primăriei! Cîtă discuție în jurul primariatului d-lui Mușătescu! Dar și la Muscel, ca și la Iași, junimismul s'a fasat prin lipsă totală de conducători. Urmarea? Guvernul neavînd gustul de a ajuta izbînda unui Cantacuzinist a ținut să se arăte îngăduitor față cu candidatura d-lui Costinescu, dovadă nu atît de condescendență față de fostul ministru de finanțe, cît urmarea fatală a neînțălegerilor adînci din sinul partidului.

Dacă la Pitești, d. Marghilonan a rînit pe d. Filipescu, la Muscel d-sa a rînit pe d-nii M. Vlădescu și Grig. Cantacuzino, și prin ei pe însuși Nababul.

In schimb, cum l'au operat pe d. Marghiloman la Buzeu, în fieful său? L'au lăsat de izbeliște, pentru a dovedi și județului și țării, că dacă d. Marghiloman, s'a lăudat că are Buzeul în palmă, n'are nici o legătură cu sufletul județului, întru cît d-sa n'a avut și nu are atingere, de cît prin pungă cu stomahul Buzoenilor, iar nici de cum cu sufletul Buzeului.

Rezultatul? D. Marghiloman a suferit o înfrîngere la Buzeu, care se va resimți foarte mult, nu numai în acțiunea sa politică de șef al Buzeului, dar va sdruncina situația sa în partid.

Ori unde au fost de plătit polițe politice s'au plătit în dauna guvernului. Astă-zi scena se va repeta și la alegerile colegiului al 2 lea, căci burghezia nu va fi scutită de culisele politicei d-lui Marghiloman și pe cît va putea va trage sforile și astă-zi ca și eri, pentru a se prăbuși o dată cu situația d-lui Marghiloman și Marghilomanismul politic—o nouă directivă dată junimismului d-lui Carp.

***

Tăria guvernului

După un timp atît de scurt de guvernare tăria *guvernului s'a dovedit atît de puțintică, încît de la primele alegeri parțiale succesele electorale au fost compromise. Căci observați un lucru. Dacă este explicabil, ca după o guvernare de 2—3 ani, lumea să fie nemulțumită de cîrmuire, iar guvernul să fie uzat și slăbit; după o guvernare însă de aproape 4 luni aceasta pare absurd.*

Cu toate acestea, alegerile de alaltăeri, au fost, orice s'ar zice, un eșec pentru partidul conservator, a cărui emanațiune stranie este guvernul d-lui F. P. Carp. Cînd mai ieri, în alegeri generale, guvernul izbucnea în aplauzul rezultatelor, și stabilea tăria partidului conservator; cum se explică astăzi succesele remarcabile obținute de opoziție?

La Buzeu, la Argeș a reușit opoziția; la Muscel nici nu s'au pus contracandidați d-lui Emil Costinescu, iar la Mehedinți, unde s'a declarat balotaj, opoziția este cap de listă. Cum se explică acest fenomen?

Desigur că și prin uzarea partidului conservator și a guvernului său; desigur că și prin nemulțumirile mari, pe cari le-a provocat, în toată țara, într'un interval atît de scurt; dar e de netăgăduit, că explicația profundă, adevărată, a acestor eșecuri, este mai ales slăbiciunea *evidentă a guvernului și partidului de la putere.*

Nu, ori ce-ar crede d. Carp și ai sei, guvernul conservator nu poate rezista intemperiilor politice, cari se abat peste această țară, tocmai din cauza nepriceperii și neputinții sale. Și dacă d. Carp vrea să facă experiența sigură a acestui fapt, evenimentele ce se prepară i-o vor aduce

In fața unei opozițiuni compusă din două partide mari, cu puternice legături în corpul electoral, subțiratecul guvern al d-lui Carp nu poate rezista. Și nu va rezista, căci zilele lui sînt numărate.

Glasul cifrelor

Succesul guvernului la alegerile parțiale a fost așa de ridicul, că din 10 locuri abia a luat 5, opoziția 3 locuri și 2 balotaje.

Ca să ai așa succes după 4 luni de guvernare, arată că guvernul d-lui Carp e șubred, și la cea dintâiu clătinare de vînt se duce:

Iată dovada cifrelor.

La cele 9 colegii vacante găsim înscriși 7115 alegători; s'au presentat la vot numai 4841 alegători, adică 69%. 31% din alegători s'au desinteresat de rostul politic al acestor alegeri.

Din acest total de 4841 voturi sau anulat 105 voturi.

Cele 4841 voturi urmînd a alege 10 reprezentanți, candidații guvernului au întrunit 2505 voturi, iar candidații opoziției 2791 voturi.

Deci opoziția a întrecut la colegiul I de Cameră cu 286 de glasuri pe guvern.

Iată purul adevăr asupra situației guvernului. Guvernul a obținut 47% din totalul voturilor și opoziția a întocmit 53% din voturi.

Dacă anterioarele alegeri parțiale n'au influențat cu nimic Corona în chemarea d-lui Carp la putere, actualele alegeri parțiale vor fi suficiente motive pentru scurta sa rămînere la putere.

După constituție Suveranul are toată libertatea de a chema la putere pe cine crede în Inaltul sa înțelepciune; același Suveran însă, nu poate mănținea la putere un guvern, care începe a nu mai reprezenta asentimentul public.

Alegerile aceste parțiale mai dovedesc, că în sinul guvernului și al partidului a început dihonia, căci în trei județe s'au prezentat candidaturi conservatoare independente; și anume:

La Prahova d. I. Niculescu
La Argeș d. M. Mihăileanu, profesor
La Mehedinți d. C. Rădulescu, avocat.

Același rezultat credem a fi și azi la colegiul al II-a.

S'au dus guberniile

S'au dus guberniile d-lui Carp. Ce vă faceți acum, d-le Grecianu, d-le Lupu Costachê, și atîția alți domni junimiști, cari cu atîta nerăbdare așteptați aceste înalte demnități administrative.

S'au dus și visurile voastre odată cu ele!

Dar noi nu vă plîngem pe voi, căci de bine de rău, tot v'ați ales cu ceva. Grecianu e mare primar la Iași, e și deputat; iar Lupu Costache, din prefect pe două județe, se mulțumește acum cu scaunul de deputat la colegiul II de Cameră de la Bîrlad.

Noi plîngem pe d. Carp, pe acest bătrîn bărbat politic, care o viață întreagă a trăit cu acest vis și pe care acum 'și'l vede spulberat pentru totd'auna.

Căci cine este naivul acela, care să mai creadă că la toamnă guvernul acesta va fi în stare să vină cu o lege de importanța guberniilor?

Dacă pentru prima sesiune n'a avut curagiul să presinte această reformă, dar la a doua va fi imposibil, căci admițîndu-se că guvernul ar putea deschide Camerile la Noembrie, sesiunea aceia n'ar fi de cît o sesiune de lichidare politică.

De aceia să zicem vecinica pomenire reformei visată de d. Carp, și să depunem o lacrimă, de condoleanță pe visurile acestui bătrîn care a crezut că poate guverna și face ceva în țara aceasta, în afară de națiune și în potriva sentimentelor ei.

După patru luni

Mîine se împlinesc patru luni, de cînd d. Petre Carp, a fost chemat de Rege, la guvern.

Patru luni—și totuși ce lungă, ce greoae, și mai ales ce obositoare pare pentru toată lumea, această guvernare a d-lui Carp.

Insuși șeful Statului, credem noi, trebue să privească cu multă decepție la svîrcolirile d-lui Carp, de a putea guverna, svîrcoliri cari dau guvernului toată aparența unui regim sfîrșit.

Și de ce oare situația guvernului, pare atît de precară?

N'are el în primul rînd, asigurat sprijinul Coroanei, fără de care n'ar fi putut veni la putere?

Nu și-a asigurat după aceia, prin alegeri, sprijinul țărei, constituindu-și suficiente majorități în Cameră și Senat?

N'a fost în deajuns tolerat de partidele de opoziție, îndată ce alegerile s'au terminat, pentru a și putea îndeplini programul său politic și financiar?

Și cu toate acestea, guvernul nu poate trăi—își simte zilnic slăbiciunea și nu așteaptă de cît momentul fatal, de a părăsi puterea, mai curînd chiar de cît o credeam chiar noi, acum cîte-va săptămîni.

De ce nu poate trăi guvernul? Iată întrebarea pe care și-o pune toată lumea și la care răspunsul nu e greu de dat.

Guvernul acesta a fost creiat pe nedreptate și falsificare.

Pe nedreptate, căci prin el s'a îndepărtat de la conducerea statului elementele cele mai de valoare ale partidului conservator, în jurul cărora, de ani de zile, stau adunate toate cadrele acestui partid.

Pe falșificări, căci s'a smuls banditește votul țărei, pentru a-și forma parlamentul care să 'i sprijine, dar care e lipsit de ori-ce forță morală și de ori-ce valoare politică.

Desbaterile parlamentare, cari au avut loc cu ocazia discuției mesagiului, a budgetelor și a cîtor-va crîmpee de legi, supuse parlamentului, au dovedit cît de inferioare sunt majoritățile d-lui Carp, și că nimic bun nu are de așteptat guvernul de la dînsele.

Dar la așa guvern, ce alt-fel de majorități ar fi trebuit?

Guvernul nu poate trăi, fiind-că nu are credit politic în țară Nici cînd a lăsat succesiunea liberalilor, nici prin alegeri, nici după alegeri, d. Carp, n'a putut căpăta creditul țărei și fără de care, în zadar deține puterea.

Toleranța opoziției cel mult îi poate prelungi cîtă-va vreme existența, odată ce această toleranță va înceta, guvernul nu poate găsi în țară forța politică pe care să se razime și cu care să reziste luptei opoziției.

De aceia d. Carp, e convins că în această situație în care se află, nu poate guverna.

Că și mila Regelui, că și toleranța opoziției, nu pot dura la înfiint și în asemenea împrejurări e în așteptarea momentului, cînd să se retragă de la putere, înainte de a aștepta cuvîntul Regelui, de concediare sau al opoziției de invitare la lupta de răsturnare și căreia îi este imposibil să-i poată ține piept.

OAMENI ȘI LUCRURI

ETERNA TEMA

Ori cîtă favoare găsește în rîndurile cetitorilor—și cu deosebire ale cetitoarelor—tema „amorului", e timp s'o părăsim, întorcîndu-se la viața mai reală și mai brutală.

— „Cum puteți scrie atît de mult pe una și aceeași temă"—se mira, nu fără oare-care ironie, o gentilă cetitoare a rubricei acesteia.

E rîndul nostru să ne mirăm de această mirare și să întrebăm pe gentila cetitoare dacă n'a observat în jurul ei viața cea de fiece zi, cea de fie-care clipă..

Căci preste tot și în ori-ce împrejurări ale vieței auzim vorbindu se de iubire, chiar dacă cuvîntul acesta are nenumărate înțelesuri, nuanțe și forme.

Ascultați, ori priviți puțin în jurul vostru. Urmăriți cu privirea toate perechile care trec pe dinaintea voastră; pîndiți gesturile lor, șoaptele lor. Ori unde, ori cînd, ori-cum, e vorba de iubire și numai de iubire.

In privirile cari, întîmplător, s'au întîlnit un moment; în mînile cari se string ori se ating; în vorbele cari se schimbă; în surîsurile cari se încrucișează,—e același cîntec: al iubirii.

Iată doi tineri cari trec. Ce pun ei la cale oare? Căci nu vorbesc nici de grijile, ori de nevoile lor; nici de afacerile ori de neajunsurile lor. Toate s'au dat uitării, din minuta în care cele două tinereți au venit în atingere și acum se nuanțează, nesimțit și insinuant, un singur gînd și o singură preocupare,—a așa zisei iubiri,—în una din nenumăratele ei manifestări. Căci sunt nenumărate într'adevăr. De mii de ani se spune același lucru *unic* — și cu toate aceste nu s'a istovit măcar chipul de a-l spune, ori—mai drept—chipul de a *nu-l* spune. O prea mică parte dintre muritori *voește* simțirea; dar găsește totdeauna mijlocul de a o arăta, de a o împărtăși. Fantazia e ingenioasă la nesfîrșit; e o bogăție fără seamăn de care dispune geniul speciei omenești în veșnica ei năzuință de a asigura perpetuarea, ca să întrebuințăm formula brutală a lui Schopenhauer-Nietzsche.

Și nu e de cît unul și același lucru, unul și același ..., instinct.

Și în frenezia primăverei, sub aleele înflorite și în tăinuitele păduri, unde își caută adăpost în timpul verei; și în toamna cea plină de belșug și de îndemnuri; și în lunile de iarnă în ungherele călduroase,—perechile, singure, uitătoare de lume, reînnoesc mereu și neîntrerupt aceleași cuvinte, aceleași făgăduinți, aceleași jurăminte; ele visează același vis al eternității,—răsfrînt în lumina fie cărei dorinți în parte și în flacăra întregei lumi îmboldită de a și urma viața ei, de a-și păstra vigoarea ei, plăcerea și frumusețea ei. Și în drame sîngeroase și în idile grațioase,—în blesteme și în surîsuri, în violențe ca și în flirturi—același zeu — zeul Amor trăește și vibrează; același izvor inspiră imnuri și lacrimi,—împletește cununi, ori plînge pe morminte. Iar în aceleași puține cuvinte răsar milioane de cînturi și de înțelesuri, îmbrăcînd infinit de multe haine ale gîndului și ale graiului.

„. Iată de unde luăm, Doamna mea, arta de a broda mult și multe pe această favorită temă, pururi veche și pururea nouă!

Rodion

Imașul ciurchenilor

O chestie, care nu e poate atît de importantă din punct de vedere politic, dar care pune în lumină felul de a fi al administrației noastre comunale.

E vorba de atitudinea comunii în chestia imașului locuitorilor din Ciurchi. Chestiunea e veche. Printr'un hrisov de la sfîrșitul veacului al 18 lea, voevodul Dimitrie Moruzi hotărăște, că imașurile comunii Iași, aflătoare în jurul orașului să servească pentru pășunatul slobod al locuitorilor din oraș. Așa a fost stabilit, așa s'a practicat multă vreme.

De un timp însă, administrațiile comunale au luat în stăpînire și folosința aceste imașuri, dar oricînd seceta punea în pericol vitele locuitorilor și lipsa de nutreț era notorie, primăria îngăduia ca imașul să fie slobod. Așa s'a procedat și sub trecuta administrație conservatoare, în urma cercetărilor făcute atunci de Gheorghe Lascar.

Actuala administrație însă, care ține să „sporească" veniturile comunii, a decis să arendeze imașul locuitorilor din Dancu, lăsînd afară pe cetățenii ciurcheni din Iași, în contra drepturilor lor prin hrisovul pomenit și în contra drepturilor rezultînd dintr'o practică îndelungată. Arenda de la 32 hectare de imaș este menită să salveze budgetul comunii!

Și culmea este, că atunci cînd cetățenii din Ciurchi s'au plîns de nedreptatea ce li se face, d. Cațavencu, primul ajutor de primar le a răspuns: *să-și vîndă vitele.*

Este extraordinar. Noi credem, că chiar primarul, așa „inteligent" cum este, încă n'ar fi putut da o soluție mai stupidă și mai cinică. Cu drept cuvînt bieții oameni au venit la noi să protesteze în contra acestei nedreptăți, și tot cu temei s'au plîns ministrului de interne.

Administrația d-lui Grecianu începe bine.

Asupra disciplinei școlare

— Disciplina americană.
Self government-ul —

III

In școalele din America se obicinuește sistemul de disciplină prin școlari, ceea ce se numește Self-government. Acest sistem este intermediar între sistemul nostru autoritar și cel prea liberal al lui Tolstoi. El a isvorît din necesitatea de a conduce mai mulți copii deodată, cît și de a ceda, macar în parte, cerințelor științifice ale Pedagogiei și constă în a alege dintre copii o serie de funcționari, după sistemul votului universal, și a le impune acestora de a aduce la îndeplinire prescripțiile regulamentului școlar.

Cea întâi încercare a sistemului se face în Statele Unite în 1890, cînd un tînăr bogat, care poseda o proprietate lîngă New-York luă în vara aceasta 22 de copii din cei mai saraci și mai slabi ca să-i facă să petreacă timpul vacanței la aer curat, spre a se întrema. In acelaș timp el încercă să-i și îndrepte de apucăturile sale. In vara următoare George William, căci așa se numește tînărul, luă 265 de copii, dar de astădată îl preocupa conducerea lor. Atunci îi veni în minte să fondeze cu ei o mică Republică, al cărui președinte se impuse însă singur, iar ceilalți funcționari fură aleși de către colegii lor.

Copii stătură aici 2 luni și progresară foarte mult, mulțumită acestui sistem de disciplină.

De aice sistemul trecu la școală sub numele de *City-School system*. El fu pus în practică mai întâi în școalele din New-York, la 1897 de către Wilson Gill și astăzi el s'a generalizat mai în toate școalele.

Organizarea de la New-York cuprindea un primar, 12 consilieri, 3 magistrați, aleși pentru întreg semestru, un șef de poliție, 6 gardieni de pace, un director de salute publică și unul de lucrări publice. Fiecare cu atri-

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei. 1902. Grand Prix Bruxelles. 1910.

buţiuni bine stabilite şi aleşi pentru 15 zile. (Mai pe larg vezi articolul Selfgovernment, scris de noi în „Noua Revistă Romînă", No. 2—3 din April 1910).

De pe noul continent, reforma disciplinară a trecut pe continentul nostru şi a fost aplicată cu succes în cîteva şcoli din Anglia, şi mai cu seamă în *Şcoalele nouă*. In Elveţia este introdus sistemul de disciplină prin elevi în toate Şcoalele noui, dar de curînd a început a se introduce şi în şcoalele publice, în care după cum se ştie, orice experienţe sunt tolerate. Ce e mai mult, inovaţia tinde a se generaliza.

Dăm în cele ce urmează după *L'Educateur* din Lausanne, regulamentul societăţii şcolare *„Liberté, Education* a claselor primare din Nyon, de lîngă lacul Léman.

Capitolul I. Scopul societăţii

Art. 1 —Societatea noastră are de scop de a ne învăţa să ne conducem singuri şi să ne bucurăm cît mai bine de libertate.

Capit. II. Compunerea

Art. 2.—Toţi elevii celei dintăi clase fac de drept parte din societate. [1])

Capit: III. Administrarea

Art. 3.—Comitetul se compune din: primar, secretar, casier, bibliotecar, ofiţer de curăţenie, de jocuri şi de stradă. Toţi sunt îndată reeligibili şi numiţi cu majoritate absolută la primul scrutin individual. Funcţiile de secretar şi de casier durează o lună, celelalte trei.

Capit. IV. Adunările

Art. 4 —Adunările au loc cea de pe urmă oră a fiecărei săptămîni şcolare.

Capit. V. Atribuţiile comitetului

Art. 5.—Primarul este însărcinat cu prezidarea adunărilor, cu impunerea ordinei, cu conducerea discuţiilor. In toate ocaziile el trebue să sfătuiască de bine pe membrii societăţii. El trebue să fie de 14 ani împliniţi şi poate să fie ales şi printre fete.

Art. 6.—Secretarul ţine registrul proceselor-verbale, acel de pedepse şi acel cu notele de la lucru.

Art. 7. Casierul trebue să strîngă amenzile, să aducă compturile în ultima adunare a fie cărei luni şi să verse banii la fondul şcolar.

Art. 8. Bibliotecarul este însărcinat cu supravegherea materialului de şcoală; el distribue în fie care dimineaţă furnituri şcolarilor şi iarna, el ţine biblioteca. El este respunzător de obiectele date în pastrarea lui.

Art. 9. Ofiţerul de curăţenie, se ocupă de sală, de tabele, de efectele elevilor, de hainele şi de persoana lor. El face inspecţiile săptămînale Luni, în ora întîia. El este ajutat de 2 inşi aleşi de dînsul. El şi cu ajutorii săi au dreptul de a impune o amendă de 5 bani, care trebue să fie plătită înainte de Joia aceleiaşi săptămîni, altmintrelea, ea se înlocueşte printr'o lucrare scrisă. El ţine lista măturătorilor şi la finea fie cărei lecţiuni el face examinarea spre a se asigura dacă scîndurile de sub mese sunt curate pentru a obicinui pe copii a se curăţi pe picioare.

Art. 10. Ofiţerul de jocuri nu îngădue de cît jocurile convenabile, care nu fac nici un rău persoanelor ori clădirei. El apără orice stricăciune, arborii sau tufişurile cari împodobesc curtea. El este respunzător de buna ordine în timpul recreaţiilor şi dau pe vinovaţi pe mîna curţei de justiţie.

Art. 11. Ofiţerul de stradă conduce pe elevi la intrarea şi eşirea din clasă. El priveghează ca ei să nu se oprească în drum sub nici un cuvînt. El le spune amical şi în caz de nesupunere, aduce pe vinovaţi la curtea de justiţie. El opreşte strigătele în stradă şi asvîrlirea cu putere; el cere buna cuviinţă faţă de persoanele în vrîstă, recomandă bunătate cu bătrînii şi infirmii. El nu îngădue de a face desordine pe stradă, asvîrlind, bunioară, hîrtii etc.

Art. 11 bis. Fie-care ofiţer trebue să citească adunărei un raport asupra activităţii sale săptămînale.

Cap. VI curtea de justiţie

Art. 12. Curtea de justiţie se compune din şapte membri ai comitetului. Ea este prezidată de către primar.

Art. 13. Şedinţele au loc cu uşile închise, Sîmbătă la 10 ore dim.

Art. 14. Scara pedepselor este următoarea:

a) O observaţie înaintea şcoalei,
b) O lucrare în scris sau orală,
c) „ „ normală;
d) Oprirea dela joc pentru un timp;
e) „ „ conversaţie „ „
f) „ „ drepturi civice un timp
g) micşurarea notei de la conduită;
h) plata de daune interne;
i) raportarea la „comisiunea şcolară".

Art. 15. Hotărîrile curţei de justiţie sunt foarte cunoscute publicului în fie care Luni dimineaţa şi pedepsele imediat executate.

Art. 15 bis. In caz de recurs, Invăţătorul hotărăşte dacă trebue confirmată judecata ori dacă trebue supus cazul „comisiunei şcolare".

Art. 16. In caz cînd un membru al comitetului nu şi-ar îndeplini datoriile el va fi adus, în urma plîngerei învăţătorului sau a 4 elevi, înaintea curţii de justiţie, care poate să-l destitue din funcţiunile sale.

Să vedem acum cum se motivează aceste reforme introduse în disciplina şcolară.

C. V. Buţureanu
Institutor

[1]) In şcoalele din Elveţia, clasele se numără de sus în jos.

Litere-Ştiinţe-Arte

Universitate populară? O revistă din Bucureşti e informată că un număr de profesori universitari ieşeni vor intemeia o „universitate populară" în a doua Capitală?

Credem că ştirea e cel puţin prematură. In ce scop şi cu ce elemente s'ar înfiinţa o asemenea instituţiune? Cursurile universitare propriu zise, sunt, în genere, puţin frequentate, sau frequentate numai de auditoriul care are obligaţiunea de a veni la cursuri. Nicăiri nu se observă o pletoră de studenţi, ori de audienţi şi abia s'ar putea vorbi de o emulaţiune ştiinţifică şi literară.

Curente şi convingeri, polemici şi discuţiuni—au loc prea puţine. In cazuri senzaţionale—cum fu acel al plagiatului Cuza—cercurile universitare se emoţionează doar la... Bragadiru şi în cel mai bun caz, se... solidarizează cu „reputaţia universitară" în faţa Europei.

Atunci?

Intrebăm încă odată, ce indică necesitatea şi posibilitatea unei universităţi populare din iniţiativa oficială universitară?

*

Sorbona pariziană a intrat în posesiunea sumei de 2 milioane şi jumatate—din fondaţiunea Lontreuil instituită de curînd în scop de a se încuraja progresul ştiinţelor la universităţile franceze, laboratoarele, bibliotecile, colecţiile savante.

*

In editura „Analelor" din Paris va apare o interesantă „Antologie" a poemelor scrise de la 1400 pînă azi, asupra *Jeannei d'Arc.*

*

In Germania sunt 21 de universităţi cu 54.822 studenţi repartizaţi cam astfel: 15525 la filologie şi istorie, 11140 la medicină, 10890 la drept, etc. Cea mai frequentată e univ. din Berlin (9686 studenţi) apoi cea din Lipsca, Bonn, Halle, etc.

Studente sunt peste tot 2418 înscrise mai mult la filologie şi istorie. In mai mare număr ele sunt la universitatea din Bonn.

*

Mult aşteptata lucrare a contelui Witte a apărut şi poartă titlul: „Explicaţii silite asupra războiului cu Japonia". Lucrarea prezintă mare importanţă istorică şi clarifică politica Rusiei faţă de China şi Japonia în ultimele decenii.

O deosebită importanţă prezintă şi capitolul pe care contele Witte îl consacră chestiei mandciuriene.

*

Ne-am ocupat de volumul de versuri—şi de polemicile—tînărului poet Al. Viţianu. Iată cîteva versuri inedite ale d-sale, trimise ziarului nostru spre publicare:

Răsărit de soare...

Iată satul, încă aburit de ceaţă...
Luna, tot mai palidă, se descompune
Pîn'ajunge violetă ca un cap de mort,
Aşteptarea i liniştită şi măreaţă.

Trece un timp şi cineva apasă pe un suport:
(O! banală, totuşi, unică minune)
Alb, într'o explozie de aur radiat,
Discul azvîrlit pe orizont, luceşte!

Satul tot mai bine acum se lămureşte,
Ca figurile din micile imagini
Ce sunt scoase de copii cu degetul udat
Pe a cărţilor îngălbenite pagini...

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

Falsurile si escrocheriile Plagiatorului

Simonde de Sismondi este unul dintre autorii cari au avut mai mult de suferit de pe urma apucăturilor hrăpareţe ale plagiatorului Cuza. In lucrarea mea, în care reproduc în paralele *numai o parte* din furturile comise de d. Cuza, în dauna acestui autor, pasagiile în chestie se întind pe pag. 40, 41, 42. 43, 44. Şi cum s'a aparat plagiatorul de aceste furturi? *Prin* **două falsuri** *ce comite fără simţul ruşinei şi al răspunderii.*

„La pag. 40 broşura *Cahulului* dă „următorul text al meu, ca să afirme „că am plagiat pe *Sismondi*":

Şi citează din lucrarea mea următoarele:

„Dacă studiem istoria omenîrii în „toate locurile şi în toate timpurile, „vedem că în totdeauna, voinţa ei, sau „dacă voiţi legislaţia căreia s'a supus"...

Şi zice plagiatorul:

„Aşa! Acum iată textul adevărat „la pag. 177 a volumului meu:

„Dacă studiem istoria omenirii, *zice* „*Sismondi*, în toate locurile şi în toate „timpurile vodem că... etc.

„Aşa dar: *zice Sismondi* — suprimat! Căci cum ar fi putut să producă *iluzia că am plagiat* pe Sismondi „dacă ar fi lasat numele lui în tot „textul citat?"

Cu alte cuvinte, ce am făcut eu? Am comis un fals, suprimînd pe *„zice Sismondi"*, pentru a face impresia plagiatului.

Drept să ţi spui, plagiatorule, atît de neruşinat nu te-am ştiut! Căci cum stă lucrul? *Fragmentul acesta eu însumi spun că* **e citat** de d. Cuza *din Sismondi* Şi dacă spun că *e citat* atunci ce nevoe de acel: *„zice Sismondi"*? Apoi, acest text eu *nici nu l pun pe două coloane*, căci cum să-l pun, *dacă eu însumi spun că e citat.*

Dar pentru a face mai evidente falsul şi reaua credinţă a plagiatorului, voi reproduce din pag. 48 a lucrării mele partea care ne interesează. Iat o:

A. C. Cuza Despre Poporaţie p. 177.	Simonde de Sismondi Nouveaux Principes vol. II p. 272
Puterea de înmulţire . . . . . dacă oamenii cari cer productele pămîntului nu sînt în stare să le dea în schimb un venit.	La puissance réelle . . . . . si les hommes qui lui demandent les fruits de la terre ne lui offrent pas en échange un revenu.

După acest pasaj, d. Cuza **citează** *la pag. 177 continuînd şi în pag. următoare acest fragment, pe care îl voi reproduce numai în partea iniţială şi în cea finală:* (acesta e pasajul incriminat).

„Dacă studiem istoria omenirii în „toate locurile şi în toate timpurile, „vedem că în totdeauna voinţa ei, „sau dacă voiţi, legislaţia căreia s'a „supus. . . . . ; nu s'a văzut „nici odată ajungînd la punctul unde „nu ar mai fi putut să înmulţească „roadele pămîntului în acea progre„siune geometrică care este pentru „dînsele, ca şi pentru rasa omenească, „o putere virtuală de care omul nu „uzează nici odată."

Şi *imediat*, după fragmentul acesta, d. Cuza continuă însă *fără a cita:*

A. C. Cuza Despre Poporaţie p. 178.	Simonde de Sismondi Nouveaux Principes vol. II pagina 273—4.
Lipsa de hrană, sau lipsa de mijloace pentru a le cumpăra, împiedică acea înmulţire repede a clasei muncitoare, despre care Malthus crede că ar fi o lege generală a speciei umane. Totuşi hrana nu lipseşte claselor avute.	Cependant la subsistence, ou le moyen d'acheter la subsistence, manque aux classes pauvres et arrête cette multiplication rapide, que M. Malthus regarde comme une loi du genre humain; mais la nourriture ne manque pas à la classe riche.

Şi acum să vedem *cine a comis falsul.*

In această pagină eu arăt, că d. Cuza fură de la Sismondi un întreg pasaj pe care-l pun în paralele, după care **citează** pasajul următor, şi pe care d-sa îl incriminează, şi anume: „Dacă studiem istoria omenirii..." şi că după ce închide guillemeta *continuă fără a cita* un alt pasaj, pe care iarăşi îl pun în paralele. Mai era oare nevoie să menţin pe acel: *„zice Sismondi"*, cînd eu însu-mi spun că **e citat** din Sismondi? Natural că nu. Decît plagiatorul neavînd ce spune, despre *pasajele pe cari eu le pun în paralele şi le dovedesc plagiate*, se anină de acel pasaj, despre care eu însu mi declar că *l'a citat din Sismondi.* Unde e reaua credinţă şi falsul? Să decidă cetitorii, care ne urmăresc pe amîndoi.

Acelaş lucru, acelaş fals, aceiaşi rea credinţă şi în al doilea caz de care se ocupă plagiatorul. Voi reproduce iarăşi partea ce interesează din pag. 41 a lucrării mele. Iat-o:

A. C. Cuza Despre Poporaţie pag. 179	Simonde de Sismondi Nouveaux principes... vol. II, p. 278—280
Voinţa popoarelor agricole a fost . . . exprimată prin legile cari reglează drepturile de proprietate, se opune creşterii sale.	Car la volonté des peuples agricoles a été . . . exprimée par les lois qui règlent la propriété, s'est opposée à cet accroissement.

Acelaş lucru şi acum. După ce închee **următorul citat**: (acesta e fragmentul incriminat)

„Pe cîtă vreme o mare întindere a „ţării rămîne necultivată, aşa că pă„mînturile cari ar putea . . . . . ca cla„sa agricolă să sporească şi să se pună „în stare de a îndeplini misiunea ce i „incumbă, de oarece o remuneraţie „cu prisos îndestulătoare o aşteaptă."

D. Cuza pune punct şi continuă **fără a cita**:

A. C. Cuza Despre Poporaţie pag. 179	Simonde de Sismondi Nouveaux principes... vol. II, p. 238
Asemenea dacă produsele industriei lipsesc sau dacă sunt prea scumpe şi nu se pot dobîndi decît prin sacrificii cu totul în disproporţie cu valoarea lor...	Aussi longtemps que les objets produits par les arts industrielles manquent au consomateur, ou bien qu'il ne peut se les procurer que par un sacrifice tout à fait disproportioné avec leur valeur...

Şi de stă-dată d Cuza *nu se ocupă de paralele*, ci de pasajul pe care *eu spun că-l citează*, punînd în seama mea afirmaţia că l-aş fi indicat ca plagiat. *Aceasta este o neruşinare şi un fals*, şi e natural ca plagiatorul să fie neruşinat şi să comită falsuri, pentru că altfel orice apărare ar fi imposibilă.

Iată mijloacele cu cari plagiatorul încearcă, să ameţească, pe cei cîţi-va „băieţi din centre", nemîngîiaţi şi ei de slaba apărare a „apostolului" lor. Lumea cinstită însă, va observa toate acestea, căci doar acesta e rolul meu în replicele ce-i dau, de a demasca înşelătoria, pe care pentru a *doua oară* vrea să o comită.

Şi acum, cu asemenea tertipuri, poate scăpa oare plagiatorul Cuza de răspunderea la care l-am atras în faţa opiniei publice? Intorcîndu-i „argumentul" i-aşi putea spune, că apărarea sa este *talmudică*, dacă aest calificativ are înţelesul degradator ce i l dă dînsul în cunoscutele „anexe".

Nu. Falsurile şi escrocheriile ce comite plagiatorul nu pot servi cu nimic cauzei sale de mult pierdute. Oricît s'ar svîrcoli, oricît s'ar sbuciuma, la ori cîte înjurii şi trivialităţi ar recurge, *plagiatorul Cuza va rămîne ţintuit la stîlpul necinstei intelectuale, de care l-am ferecat pentru totdeauna.*

Lumea să-l vadă şi să-l deteste.

Em. Socor.

INFORMATII

❑ Se ştie că perechea princiară va asista la serbările de încoronare din Londra.

Principesa Maria va fi însoţită de principesa Barbu Ştribey.

❑ D. general G. Teleman, prefectul judeţului Huşi, şi-a înaintat demisia pe ziua de 1 Maiu.

In locul d-sale va fi numit d. căpitan Anibal Teleman, actualmente deputat.

Se va declara, astfel vacant, un loc la colegiul I. Din partea guvernamentalilor va candida o persoană desemnată de la centru.

❑ Azi se face alegerea unui deputat la colegiul II de Ilfov şi a altuia la colegiul II de Tutova.

Din partea opoziţiei candidează d. I. Brătescu la Ilfov şi d. Grigore Vasiliu, la Tutova.

❑ Ministerul afacerilor străine, a acordat cuvenitul exequatur d-lui Rudolf Weber, numit Consul al Germaniei la Iaşi.

❑ O delegaţie de farmacişti, în frunte cu d. D. Nicolau, preşedintele societăţei s'a prezentat ieri d lui Marghiloman, ministrul de interne, rugîndu-l să ţină seamă de părerile farmaciştilor la viitoarea modificare a legei sanitare.

❑ Guvernul a cerut prezidentului confederaţiunei Elveţiei, agrementul pentru numirea d-lui N. B. Cantacuzino actualul secretar general al ministerului de externe, în postul de ministru plenipotenţiar la Berna.

❑ Sîntem informaţi că la ministerul de finanţe se studiază desfiinţarea monedei de 5 bani.

❑ D. Constantin Martin, fost sub-ofiţer în armată, a fost numit sub-comisar cl. III, la Tg. Frumos.

❑ Inscrierea elevilor preparaţi în particular, pentru cursul secundar, se va încheia în seara zilei de Sîmbătă 30 Aprilie.

Inscrierile se primesc numai la ministerul instrucţiei publice.

❑ La începutul lunei Mai se vor lua în cercetare, la ministerul instrucţiei publice, lucrările candidaţilor cari concurează la ocuparea catedrei de logică şi istoria filosofiei moderne, de la facultatea de filosofie şi litere din Iaşi.

❑ La debitul Badareu et dr. Manolescu se găseşte în tot timpul zilei recoritorul şi higienicul lapte bătut.

❑ In astă sară Mercuri are loc la teatrul Naţional a doua reprezentaţie a trupei de operă italiană. Se va cînta **Aida** operă în 4 acte şi 7 tablouri de nemuritorul Verdi. Tenorul Perico, un mare artist al Italiei, baritonul Mari, basul Mauceri, toţi artişti de mare valoare vor cînta Aida, *care va obţinea un superb succes multă lume dîndu-şi întîlnire la această reprezentaţie.*

Joi 28 Aprilie se va reprezenta dragalaşa operă **M-me Butterfly**, muzică sublimă de Puccini. *Această operă care în străinătate ie aşa de mult gustată se reprezintă pentru prima oară în Iaşi.* Va cînta Dora Domar.

Vineri **„Traviata"** opera favorizată a ieşanilor în care *Dora Domar obţine mai mult de cît un mare succes, un adevărat triumf.*

Programe detaliate cu subiectul operei şi biletele de întrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ Ministerul de interne atrage atenţiunea prefecturilor de judeţ din ţară ca să eie măsuri sanitare, de oare-ce s'a constatat că în multe localităţi epidemia staţionează şi aceasta din cauza neglijenţei autorităţilor comunale.

❑ Celebrul scriitor Korolenko, a fost eri oaspele Iaşului, venind din Rusia, împreună cu două fice ale sale.

Azi dimineaţă Korolenko a plecat la Bucureşti, pentru a vedea pe doctorul Petcu, care se află suferind.

❑ Neculai Ostapovici, de 18 ani, fiul d lui V. Ostapovici, venindu-i rău aseară pe la orele 5 pe stradă, a fost transportat la spital, unde în urma îngrijirilor date şi-a revenit în simţiri.

❑ Eri pe la oarele 4, copilul d-lui I. Atanasiu, din Tataraşi, în lipsa părinţilor de acasă s'a jucat pe lîngă o plită. Hainele luîndu-i foc, nenorocitul copil din cauza gravelor arsuri, a încetat din viaţă.

❑ Vasile Vezeteu, lucrător la instalarea dublărei liniei de tramvai din piaţa Unirei, scăpînd o şină pe picior, şi-a rupt 2 degete. Transportat la spital i s'a făcut amputarea degetelor.

❑ D-ra Maria Munteanu, licenţiată în litere fiind numită profesoară la liceul din Piteşti, a refuzat acest post.

❑ ***Administraţia ziarului OPINIA atrage atenţia abonaţilor sei din provincie şi din Capitală, că n'a însărcinat pe nimeni cu încasarea abonamentelor, care nu se achită de cît direct administraţiei, prin mandate poştale.***

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.35
Caş proaspăt şi urdă dulce		1 20
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	8.20	
Unt de gătit topit	3.60	
Smîntînă dulce, centrifugată		2.20
Delicioasă brînză de munte nouă		1.40
Unt pentru cafea, ciaiu		5.00
Ouă zilnic proaspete		5.00 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	
Caşcaval de penteleu		2 40

Se găsesc zilnic păsări tăete.

Zilnic spanaghel proaspăt 1.40

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAŢII

❑ **Analiza bacteriologică a apei de Timişeşti, ce se face de către d-nii d-ri Puşcariu şi Lebeil, a ajuns pînă la bazenul principal de la Copou.**

Rezultatul e că apa este cu desăvîrşire pură şi lipsită de microbi patogeni.

Rămîne numai a se face analiza apei din basen, pentru ca să fie completă analisarea.

❑ *Eforii sf. Spiridon sunt ocupaţi în a chibzui reducerile ce vor să facă pînă la suma 450.000 lei.*

In primul rînd se vor reduce salariile medicilor şi al personalului spitalelor.

In ceia ce priveşte personalul, credim că se va reduce mult din numărul grădienilor, şi al gardiencelor, probabil pentru că epitropii socotesc, că bolnavii n'au de cît să se servească singuri.

❑ *Un domn inspector şcolar, inspectînd clasul d-lui profesor P. Gărcineanu, a rămas aşa de nemulţămit, că va referi ministerului, opinînd pentru scoterea sa la pensie, din oficiu.*

❑ *Avem trei greve în perspectivă: Acea a sergenţilor de oraş, a triuncherilor de la hală, şi în fine a vînzătorilor de zarzavaturi.*

In adevăr, eri, în urma unei inspecţiuni făcută de medicul primar al oraşului, şi de un ajutor de primar, s'a decis a se impune vînzătorilor de zarzavaturi, de a închiria compartimente în interiorul halei.

Aceasta neconvenind vînzătorilor, din cauză, că li se urcă cheltuelile, ameninţă cu greva.

❑ *Şeful serviciului stradelor, a înaintat un raport administraţiei comunale, prin care arată, că e cu neputinţă de a se face acest serviciu, numai cu personalul şi căruţele comunale.*

Pentru ca rîdicarea gunoaelor să se facă în mod efectiv, ar trebui angajat un serviciu auxiliar, pe timp de cel puţin 6 luni de zile.

Pentru aceasta însă va trebui a se afecta o sumă de 120,000 lei.

❑ *La o inspecţiune făcută zilele aceste, la unele din bivatcele în care se vînd verdeţuri, s'a descoperit, după analiza bacteriologică, microbul antraxului.*

❑ *Printre sergenţii de oraş, se observă o vie nemulţumire, din cauză că multiplele cereri ce le-au adresat prefectului de poliţie, pentru a obţine o îmbunătăţire a situaţiei lor materiale, au rămas fără răspuns. Mai mult, ei au fost bruscaţi şi trataţi cu un dispreţ suveran.*

Printre sergenţi se agită ideia de a declara greva.

❑ *Un mare număr de trunchieri, s'au prezintat azi la administraţia comunală, cerînd cu insistenţă, să li se admită a urca preţul cîinei, de oare-ce măcelarii de la abator l'au urcat la rîndul lor, aşa că alt-fel nu le remîne nici un cîştig.*

Ei au declarat, că în cazul cînd nu li se va da deplină satisfacţiune, se vor pune în grevă.

❑ *Pe ziua de azi, s'a constatat în oraş 2 cazuri noi de febră tifoidă.*

❑ **Exploatarea minorelor.**—In urma unui denunţ, siguranţa a făcut azi o descindere, la casele din strada Muzelor, unde se află instalate un mare număr de prostituate singuratice.

Denunţul arata, că una din aceste prostituate singuratice, exploatează cu o cruzime neiertată pe o copiliţă de 5 ani, pe care în faţa vecinilor, o dădea drept sora ei vitrigă.

Cele descoperite, întrec ori-ce închipuire.

In adevăr, în odaia uneia din aceste prostituate, anume Lucreţia Melania, zisă şi Aneta Petrescu, s'a găsit o copiliţă, în vrîstă numai de 5 ani.

La întrebările puse fetiţei, s'au descoperit lucruri îngrozitoare.

Ea declară, că se află de mai multă vreme, în casa Anetei, pe care o ia drept sora sa.

La început, azista numai la primirea clienţ lor, însă curînd fu şi ea dată în prada unor erotomani, cari o supuseră la torture îngrozitoare şi la executarea de obscenităţi, ce nu se pot reda.

Drept plată, primea cîte un gologan din partea surorei sale

Aceste declaraţiuni au fost suficiente, pentru a motiva imediata arestare a neruşinatei exploatatoare, iar ancheta continuă şi e pe cale de a da la iveală şi alţi complici în această nimernică întreprindere.

❑ Locuitorii din Ţicăul de sus au adresat Primăriei o cere, ca să li se astupe gropile de pe drum, rămase de pe timpul canalizărei, şi lucrărilor de aducerea apei.

D. dr. Cosmovici, a răspuns delegaţiei ce i-a înmînat petiţia, că întâi comuna are a se ocupa de „centru", iar bieţii oameni cari au aşteptat un an, îndeplinirea rugăminţii lor drepte... să mai aştepte.

❑ Nişte ţigani, intrînd în cîrciuma lui Iţic Vraisler din Vlădeni, spre a face cumpărături, au furat din un cufăr, suma de 156 lei. S'au făcut cercetări de jandarmi, care au arestat pe ţiganii hoţi, la care au găsit şi banii.

❑ D. Gh. A. Lisievici, notarul comunei Holboca, a dimisionat din acest post, pe ziua de 1 Mai, fiind numit în altă funcţiune.

❑ Primarul comunei Aroneanu, Ion A. Cojocaru, a fost revocat din funcţiune, dovedit că falşifica bilete de vînzare de vite.

❑ Un violent incendiu a distrus astănoapte, d-lui Gr. Urseamu din Ceplenița, 2 coşere, 2 hambare, 3 jum. vagoane de grîu, codină, şi un vagon jumătate codină porumb, cauzînd pagube de 5000 lei. Atît coşerile, hambarele cît şi grîul erau asigurate. Focul a fost pus.

❑ Administraţia comunală, va proceda zilele aceste la închiderea fîntînelor.

Pînă însă se vor efectua instalaţiuni de apă la toate casele din oraş, administraţia va permite ca aparii să ieie apă din hidrantele comunale, astfel ca să nu mai debiteze apă din fîntîni.

❑ Se vorbeşte, că pe ziua de 1 Mai se vor face o sumă de înlocuiri la Primărie.

❑ **Universitare**.—La şcoala de electricitate de pe lîngă facultatea de ştiinţi a Universităţii din localitate, se vor preda cu începere de săptămîna aceasta încă două cursuri şi anume: unul de „electrometalurgie", de către d. profesor Vasile Buţureanu, şi altul de „maşini tecnice", care va fi predat de către d. inginer Corban, directorul şcoalei de arte şi meserii.

Lucrările şcoalei şi experienţele vor fi conduse de d. profesor Dragomir Hurmuzescu.

— Inscrierile, pentru examenele ce vor avea loc în seziunea Iunie, la facultatea de litere, încep la 1 Mai, la decanat.

— Ministerul lucrărilor publice, a făcut cunoscut rectoratului universităţii, că a aprobat cererea prin care toţi studenţii şi studentele facultăţilor de licenţă şi doctorat, să poată benefieia în tot timpul anului, de preţul în jumătate pe toate liniile c. f. r.

Reducerea se admite numai pentru clasa a II a.

Fie-care student va prezinta la casa de bilete şi controlul din trenuri, cartea de student care v'a fi valabilă pentru anul şcolar respectiv. Cărţile de student vor fi întocmite după un singur model, care va fi indicat de universitate.

Cartea va purta semnătura rectorului universităţii şi acea a decanului facultăţii respective.

Pe versul cărţii de student va fi lipită fotografia studentului care va trebui să aibă mărimea cărţii de vizită.

— Astăzi îşi va trece examenul de doctor în filosofie şi litere d. A. A. Naum.

❑ Sublocotenentul Eduard T. Gurcăneanu, e mutat pe ziua de 1 Mai a. c., de la batalionul 5 Vînători Craiova la batalionul 4 Vînători Iaşi.

❑ Aseară, opera italiană—impresa Castelano—a cîntat opera *Puritanii* în 4 acte de Bellini. Lume multă, dornică de o muzică aleasă, a venit să asculte această operă, şi pe artiştii trupei, cari au smuls binemeritate aplause.

D-ra **Dora Domar**, primadona s'a relevat ca un talent desăvîrşit, prin vocea ei caldă şi cultivată, cît şi prin jocul de scenă bine susţinut. De asemenea tenorul *Santarelli* prin gingăşia vocei şi ţinuta sa sinpatică.

Mult aplaudaţi au fost şi baritonul Modesti şi basul Manceri. D nul Vecchioni a dovedit că posedă un registru de bas profund, cum nu se întîlneşte adesea.

Publicul a fost încîntat de reprezentaţia Puritanilor şi şi-a dat întâlnire pentru astă seară la **Aida**, celebra operă a lui Verdi.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Stradele salvatoare—Asfaltul miraculos—Greşeli costisitoare — Subsolul-ţintirim—Boala caldarîmului—Muncă de Sysiph—Semi-Orient—Foloase cu obstacole—De teama epidemiilor—Regimul schimbărilor —O serbare mobilă—Va veni holera? —Albia lui Augiar—Tragicomedia Bahluiului".

❑ **Judiciare**. — In seziunea de Mai, Curtea cu juri, va judeca procesele următoare: 2 Mai: procese de presă; 3 Mai: Gh. V. Uţă şi V. Martiniuc, pentru delicte electorale; 4 Mai: Căpitan G. Corjescu şi alţii, dentru delict electoral: 5 Mai: Gh. Buguleti şi Grosu, pentru omor; 6 Mai: Gh. Ipate, pentru tentativă de asasinat; 7 Mai: Gr. Filon, pentru lovituri cauzătoare de moarte; 9 Mai: C. Topor şi Ion Andronic, pentru tîlhărie; 11 Mai: C. Vizariu şi Gh Haţmaţuc, pentru omor; 12 Mai: Moritz Iancovici, pentru tîlhării; 13 Mai: Gr. Stupcaru, pentru dare de foc.

— Camera de punere sub acuzare, a trimis în judecata Curţii cu juri din Neamţ, pe Andrei V. Zănoagă din comuna Răuceşti, pentru că în ziua de 17 Ianuarie 1911, a omorît pe soţia sa Safta, zugrumînd o.

— Au fost trimişi în judecata Curţii cu juri din Fălciu, Mihai şi Simion Ciobanu, pentru că la 29 Martie a. c. au omorît prin lovituri de topor pe Ion Robu.

❑ Celebra eroare judiciară „Asasinarea Curierului din Lyon" este cuprinsă în noul program de mîine seară Joi 28 April, al teatrului Cinematografic din Sala Sidoli. Ni se reprezintă o reconstituire fidelă după acte şi documente autentice. Desfăşurarea ocupă o jumătate a reprezentaţiei (partea II-a şi a III-a a programului).

Cuprinsul acestei drame este un fapt adevărat, petrecut la începutul socolului al 19-lea. Una din cele mai mari greşeli a fost comisă de justiţie, a cărei victimă a fost un negustor corect Ioseph Lesurques. Fără cea mai mică vină şi numai din cauza trapantei asemănări cu adevăratul asasin, Lesurqes a fost judecat, condamnat pe nedrept şi executat prin ghilotină. Recunoscînduse apoi nevinovăţia lui, comuna din Paris i-a rîdicat un monument la cimitirul Père-Lachaise, unde trecătorul citeşte şi astă-zi următoarea inscripţie pe soclul monumentului: A Ioseph Lesurques victime de la plus deplorable erreur humaine.

Scenele se de făşoară chiar în acele locuri unde s'au petrecut faptele, aşa că avem înaintea noastră una din cele mai adevărate reconstituiri.

Celelalte două părţi ale programu'ui, cuprind între altele: Miss Haris, femeea-şarpe, scene artistice sportive de variété —Jael şi Sisera, reconstituire biblică cu artiştii Comediei franceze—Pe deplin însănătoşat, Max Linder reapare într'o comedie nouă, propria sa compunere şi executare. Programul nou mai cuprinde şi alte subiecte comice, sportive, teatrale etc. etc.

Sala este bine aerisită prin ventilatoare mari electrice, care funcţionează în tot timpul reprezentaţiei.

Telegrame

Bucureşti 27 Aprilie

Moartea lui Vanicu

Bucureşti.—Azi au fost aduse în Capitală rămăşiţele pămînteşti, ale lui Vanicu, fost consilier comunal, care a încetat din viaţă în străinătate.

Inspectarea corporaţiilor

Bucureşti. — Ministrul de comerciu, pentru a pune capăt neregulelor constatate la diferite corporaţii, a numit doi controlori de la Băncile populare, care să inspecteze cu miniţiozitate toate corporaţiile din ţară.

Aceşti controlori sunt d-nii Ionescu-Paşcanu şi N. Arghir.

Primejdia holerei

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut tuturor medicilor primari de oraşe şi judeţe, de a fi cu multă băgare de seamă şi la cel dintâi caz de holeră, să izoleze imediat pe bolnav, pentru a se evita ori ce contagiune.

Călătoria Suveranilor

Bucureşti.—D. Ministru Neniţescu, a plecat la Galaţi, unde va participa la primirea Suveranilor, cari sosesc azi acolo.

Constituţia Alsaciei-Lorena

Berlin.—In comisiunea reichstagului pentru constituţia Alsaciei-Lorena, nici una dintre propunerile asupra alcătuirei primei camere nu a avut majoritate de voturi, amînîndu-se pentru 10 Mai.

Un mare incendiu

Tokio.—Un violent incendiu a bîntuit oraşul Yamagata. Mai bine de 1000 case au ars.

Jurămîntul elevilor ofiţeri Turci

Constantinopol.—Cu ocazia depunerei jurămîntului de către ofiţerii, cari au frecventat şcoala de artilerie, ministrul de răsboi, a pronunţat un discurs, sfătuind ofiţerii de a nu se amesteca în politică, de oare-ce acest lucru ar fi spre ruina ţărei.

Criza ministerială

Constantinopol.— Demisiunea miniştrilor de instrucţiune şi de finanţe a fost primită. Se asigură că fostul ministru al instrucţiunei, Senatorul Noil-Bey va lua finanţele.

Congresul Camerelor de Comerţ

Bucureşti.—D. Neniţescu, ministru de Comerţ, a promis să asiste la congresul camerelor de comerţ, care va avea loc la Ploeşti.

CIUMA

Buucureşti. — La direcţia Serviciului Sanitar, s'a primit ştirea, că pînă azi s'au constatat în Egipt 1267 cazuri de Ciumă, dintre care 807 mortale.

Inchiderea sezîunei permanente

Strasburg. — Seziunea comisiei permanente a fost închisă pe neaşteptate; se crede că închiderea se datoreşte atacurilor violente ale unor deputaţi în contra guvernului, în şedinţele din urmă.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn

Au cîştigat:

25.000 lei 25159.

5.000 lei 28718, 35828.

3,000 lei 10468, 52461.

2,000 lei 23496, 8052, 18658, 17666 55236.

1,000 lei 23585, 21219, 41584, 32084 5215, 41515, 43812, 30826, 12274, 58392 22677, 52431.

500 lei 8781, 28676, 49726, 37313 12061, 50923, 59588, 47309, 19961 3140, 45844, 4828, 49806, 47279, 19652 45486, 13400, 55649, 7815, 32890 55306.

In chestia răscoalei albaneze

Roma.—Supusul albanez, Ivanay Bey, care făcea propagandă în favoarea răscoalei albaneze, încercînd chiar să înroleze voluntari, — a părăsit Italia, îmbarcîndu-se pentru Corfu.

O afacere de spionagiu

Bucureşti.—Ziarul *Le Matin*, **comunică după** *Deutsche Tageszeitung*, **că Gh. Costin, aviatorul, care a făcut deasupra platoului Cotroceni, cîte-va sboruri interesante, a fost arestat la Bucureşti bănuit de spionagiu în favoarea Rusiei.**

La percheziţia ce i s'a făcut, s'au găsit aparate fotografice şi schiţe de pe forturile romîneşti.

Se aşteaptă un comunicat din partea guvernului, asupra veracităţei acestei ştiri.

Banchet oferit de presa Italiană congresiştilor

Roma —Eri seara pe lacul expoziţiei, pe bordul unui vas care reproducea un vechi vas roman, presa italiană a oferit, un banchet congresului presei. Erau de faţă d. Guiliano şi ceilalţi miniştri, numeroşi deputaţi, etc.

Dl. Singe preşedintele congresului a băut pentru gloria suveranilor şi pentru eterna primavară a Italiei. Ministrul San Guiliano a relevat că sarcina cea mai nobilă a presei internaţionale este azi de a desăvîrşi unitatea şi solidaritatea omenească şi a învitat pe ziariştii a urma opera lor, bea în sanatatea suveranilor şi şefilor de state reprezentate (vii aplauze).

Ştiri despre ocuparea Aradei de trupe

Paris.—Ştirile oficiale din Nadai, dau compt despre ocupaţiunea Aradei. Instalarea acestui port era de trebuinţă din cauza năvălirei bandelor, care la 18 Februarie au rîpit din Arada, o mie de cămile de la Mahamizi şi au atacat la 2 Martie lagărul de la nord de Arada, ucizînd zece arabi.

Accident de aviaţiune

Petersburg. — Aviatorul Caspar, care a plecat eri după prînz din aerodromul Iohannistal, a trebuit să se scoboare seara lîngă Frankleben, însă s'a isbit de un stîlp de telegraf din care cauza şi-a rupt un picior. Aparatul s'a sfărîmat.

Congresul învăţătorilor

Bucureşti.—Congresul învăţătorilor va avea loc la Tîrgovişte, în zilele de 30, 31 Iulie şi 1 August

Succesul d-rei Francesca Rozan

Bucureşti.—Aseară a avut loc la Teatrul liric, o reprezentaţie extraordinară, cu concursul d-rei Francesca Rozan.

Sala era arhiplină, de un public de elită. Au asistat deaseminea artişti de la diferitele teatre din capitală, precum şi representanţii presei.

D-ra Francesca Rozan, a obţinut un succes desăvîrşit. Distinsa artistă, a fost aplaudată şi rechemată.

Biroul Agenţiei Generale a societăţei de asigurare

„ANCORA"

(ANKER)

s'a mutat în strada de Sus 166 (casele Stincă) alălurea de Hotel Binder.

4000 lei se caută la o tovărăşie de sezon. Cîştig mare şi sigur. Adresa M. P. la Administraţia ziarului.

Clinica BOALELOR DE OCHI

Dr. C. MICLESCU

OCULIST OPERATOR

Intors din străinătate. Consult. 3—6 p. m.

Strada Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Casele Hirschensohn.

Magazinul de mode „Hélène"

Iaşi—Str. Lăpuşneanu 30

Asortat complect cu pălării de sezon şi furnituri de mode de la principalele case din străinătate.

Preţurii modeste. Comenzi şi renovăiser efectuează prompt.

Banca MOLDOVA

SOCIETATEA ANONIMĂ

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cercuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

Primeşte cereale spre vînzare în comision pentru Galaţi, Brăila şi Constanţa acordînd şi avansuri.

Se însărcinează cu încasare de poliţe şi trate asupra întregei ţări şi străinătate, sub condiţiuni avantajoase.

Dă avansuri asupra ori ce fel de **efecte publice** şi alte valori.

Primeşte spre fructificare contra

LIBRETE DE ECONOMII

cu achitare la cerere începînd de la 5 lei în sus, cu dobîndă de 5 % pe an.

Precum şi sume mai mari contra

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5½ % p. a.

Important

Aduc la cunoştinţa stim. mele clientelé precum şi onor. public că de la 23 Aprilie 1911 mut magazinul meu de ştofe «*La Port Artur*» în strada Ştefan cel Mare 40 în localul ocupat pînă acum de Ch. D. Rosenfeld.

Cu această ocaziune am adus un bogat asortiment de *ştofe engleze şi franceze* şi le vom vinde cu preţuri excepţional de eften.

LAZAR ROTHENBERG

Proprietarul magazinului de ştofe «la Port-Artur»

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

PUBLICAŢIUNE

Alimentarea oraşului cu apă de Timişeşti fiind dată în exploatare, se face cunoscut publicului şi în special d lor proprietari ale imobilelor situate pe stradele pe care sunt aşezate conducte de distribuţiune, că potrivit art. 72 din regulamentul pentru distribuţiunea apei, taxele de consumaţiune pentru abonament cu robinet liber urmează să fie plătite la Percepţia Comunală la începutul fiecărui trimestru, iar pentru abonamentul cu comptor comform art. 19 din regulament la fiecare sfîrşit de trimestru.

Prin urmare d nii proprietari sunt încunoştiinţaţi că vor avea a plăti la Percepţia Comunală taxele respective pentru apă de la, Aprilie art. conform regulamentului, iar la abonamentele cu comptor, la finele fiecărui trimestru. Citirele indicatorilor iniţiale ale comptorilor se vor face de către un agent delegat de Primărie.

Se atrage atenţiunea publicului asupra observaţiunilor stricte a dispoziţiunelor din art. 25 din regulament şi anume:

Art. 25· Este interzis:

1) Ori cărei persoane de a avea chei asemenea cu acelea de care se serveşte Primăria pentru manevrarea robinetelor şi a aparatelor aşezate pe conducta publică şi pe branşamentele de legătură particulare.

2) Ori cărui abonat fie cu robinet liber, fie cu comptor de a executa ramificaţiuni pe proprietatea sa sau pe a altei persoane.

3) Ori cărui abonat fie cu robinet liber, fie cu comptor de a ceda cu plată sau gratuit apă unei alte proprietăţi.

4) Ori cărei persoane de a desface cişmelele publice, a le demonta sau face ca ele să funcţioneze altmintrelea de cum au fost instalate.

Tot odată d-nii proprietari sunt învitaţi a grăbi lucrările de instalaţiune particulară şi racordările, de oarece în vederea sărbărilor jubiliare ce vor avea loc în curînd, nu se va permite de cît pînă la 10 Mai de a se face racordări cu conductele de sub calea publică, urmînd ca acele care nu se vor executa pînă la această dată, să se efectueze la o dată ce se va fixa.

Taxele de canal vor fi socotite tot din luna Aprilie, dată de cînd canalele sunt puse în funcţiune.

No. 05962 16 | 29 Aprilie 1911

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționa generală romînă din 1906.

BYRRH de Vînzare 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

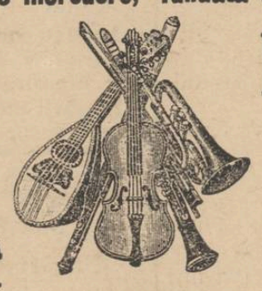

Instrumente Muzicale și Accesorii

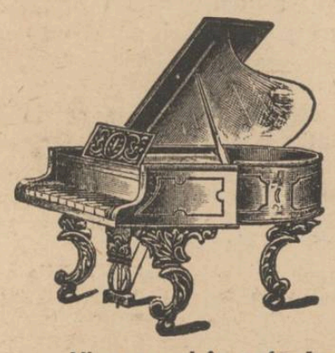

Piane
Pianine

REPREZENTANȚA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare și în rate lunare fără acont — INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

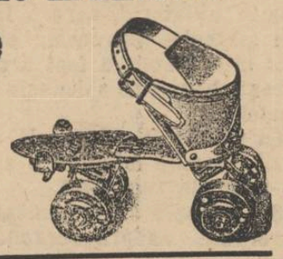

Pentru „Skating"

Calitate superioară
Prețuri reduse

Dacă sunteți suferinzi, dacă voiți a preîntimpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi și ficat, întrebuințați zilnic și în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conștiincios și avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un excès de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind și un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei și a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.
De vînzare în toate magasinele mari de consum.
La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Cărucioare si ori-ce accesorii

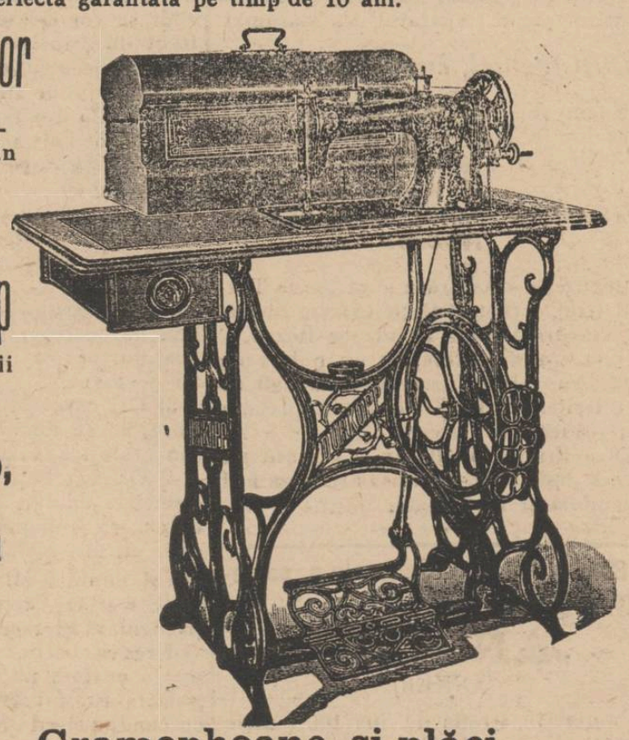

Gramophoane și plăci.
Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i
Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
JOSEPH PEPPER Str.. Lăpușneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă și Duminică.

FABRICA DE CORSETE

din str. Lăpușneanu

s'a mutat în strada Gh. Mîrzescu 17 casele Goldner, asortîndu-se cu ultimele noutăți moderne,

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 6f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Jean de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venețiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziție permanentă de produsele fabricei, cum și la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași — Strada Lăpușneanu No. 85 = Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu No. 17 — Instalațiune cu motoare electrice executata de Iohan Krzyzanski, lăcătuș și electrician, Iași str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII - No. 1290 Vineri 29 Aprilie 1911

GIRUL ȚĂRII

D. P. P. Carp a tras o poliță politică asupra țării. Camera care a binevoit a-i accepta polița puterii, a lăsat în alb și termenul scadenții și suma de plată, știind că, personal, d. Carp e bun debitor, și că va putea face față iscăliturii Regale. Răspunderea materială a poliței o putea face d. Carp, căci d-sa e autorul vorbei, că în viața politică numai cei cu venit fonciar de la 50,000 lei în sus au drept să se amestece. Dar cu această formulă plutocratică, d. Carp nu putea atrage țara spre dînsul, și a rămas izolat toată viața, fără partid și fără rădăcini adînci în țară.

Și de ce, mă rog, această situație excepțională pentru d. Carp? Pentru că d-sa a înțeles să guverneze țara prin conducerea intereselor materiale, după capul său, iar pentru nevoi morale nu s'a preocupat, întru cît din punct de vedere sufletesc alegătorul romîn, sub ori-ce ipostas ar fi el, e prea puțin interesant. In consecință, d sa s'a purtat față cu țara ca un doctor, ce aplică medicamente fără să facă diagnoză; sau pleacă la diagnoză cu idei preconcepute, nu *apostriori*.

Dar cu toate aceste lipsuri inerente firii lor, d. Carp și ai săi cereau cu insistență puterea pentru sine. Țara nu i a cunoscut, nu i-a indicat. In 18 alegeri parțiale, țara i-a fost respins în mod sistematic, așa că nici vorbă de accept din partea țării, pe poliță politică trasă asupra Palatului. Palatul însă, d s de alte considerente ca să nu se isterisască boerimea a dat acceptul său la poliță politică asupra țării.

Ce avea de făcut acum țara? Deprinsă din vechi a nu desminți acceptul regal, țara tîrîș-grăpiș a răspuns acceptului regal și a dat credit purtătorului poliței, dar cu mare resignare, căci nu era pe voia ei. De și din vechi se știa că țara e pururi gata la domnie nouă, iar mai în urmă țara e dornică la ori-ce guvernare nouă, dar tot învățul are și desvăț și prin inrîurirea politică a partidului conservator-democrat țara începuse a se înviora la o nouă viață politică. Se asvărlise în țară acel *ceva nou*, către care se îndreptase cu atîta sete țara întreagă, și persoana șefului nostru știu să stărnească în jurul său acel entusiasm, care de mult nu se văzuse în jurul vre-unui barbat politic în lunga domnie a Regelui Carol.

Și, cum am spus, țara dusă de obiceiul strămoșesc, a dat cu chiu cu vai credit acceptului Regal, cu 2 la sută glasuri de majoritate la colegiul I de Senat, și cu 7 la sută glasuri de majoritate la col. I și II de Cameră.

Ce și-a zis țara în surprinderea ei cu guvernul Carp? Ian, hai, să vedem și pe acest domn Carp la putere, că i-a mers buhul că e cinstit, om dintr'o bucată și *b-ș* boer!

Și așa, dusă de acest cumpăt de gînd și hotărîre, a pus girul electoral în dosul acceptului Regal; dar nici țara n'a cerut imperios să se pună termen pe poliță, căci ar fi fost să se continue caraghioslîcul căderii cu dată fixă.

Ce nenorocit ar fi omul de și ar ști data precisă a sfîrșitului! In neștirea sfîrșitului el se robește zilnic, robotind și chinuind, fără să se sinchisască de data sfîrșitului. Ce nenorocit a fost d. Ionel Brătianu 8 luni de zile, știindu'și data retragerii sale de la putere!

Polița politică cu acceptul Regal și cu girul țării e cu scadență ori și cînd. Iată 4 luni sînt, de cînd guvernul d-lui Carp s'a instalat la putere, făcînd în acest timp alegerile, operă de legiuitor și de administrație.

Ca alegeri guvernul d-lui Carp a îngenunchiat țara, puindu-i pe grumaz pecetea necinstei și a siluirei.

Ca operă de legiuitor, guvernul d-lui Carp a înșelat țara, a golit budgetul cu 16 milioane, fără ca aceste parale să rămîe în buzunarele cetățenilor, ci au rămas la intermediari; a legiferat eftenirea traiului și azi toate articulele sînt mai scumpe: și făină, și pîne, și carne și tot.

Iar ca administrație, încă nu și-au arătat arama ispravnicii d-lui Carp, dar prin tembelismul lor, vor pildui urmașilor de indolența lor.

Iată că după 4 luni, guvernul a fost majorat de candidații opoziției cu 300 glasuri peste cele întrunite de candidații guvernamentali.

Deja țara a început să-și retragă girul pus pe acceptul Regal și dacă la început polița politică a mers numai cu acceptul Regal, mîne, cînd girul țării va fi regulat retras, și acceptul Regal va rămînea un simplu sinet răsuflat, ca attea alte acte Regale, pe care țara la contravaloreză.

***

Succesul de la Bărlad

Unul din cei mai mari eroi ai carpismului, d. Lupu Costachi, a suferit ieri o mare înfrîngere la Bărlad.

Alegătorii colegiului II de Cameră de Tutova, chemați să împlinească vacanța ivită prin optarea transfugului Gregoriade, au întrunit marea majoritate de voturi asupra candidatului opoziției unite d. Gr. Vasiliu, fostul prefect de Tutova sub liberali.

Succesul acesta este enorm. Domnul Lupu Costache, juca la Tutova rolul invincibilului. Juca și rol de om politic extra-ordinar, foarte abil, foarte popular.

Pe timpul alegerilor generale, d. Lupu Costache, aflător în străinătate, fusese adus în țară, ca să ducă lupta și la Tutova și la Tecuci. A fost pus să joace pe două tablouri, ca jucător straşnic.

A făcut bac pe ambele tablouri, căci în ambele locuri a fost învins, ba chiar acolo unde se credea mai tare, la Tutova, a căzut personal victima impopularității acestui guvern, care a fost biruit, în alegerile parțiale, trei luni după marele său succes din Februarie.

Guvernul n'a mai putut uza de mijloacele de corupție, cari l'au făcut învingător astă iarnă. Și fără de asemenea mijloace—nu poate birui un guvern, străin de țară, destul de trist fiind pentru țară, că d. Carp, a putut învinge și prin corupție.

Acordul între tron și țară a dat faliment, dacă faliment poate da ceea ce n'a existat. Dar a dat faliment formula, fraza, pretextul.

Nimeni n'a crezut în posibilitatea existenței unui asemenea acord, cînd este evident că țara n'are nimic comun cu d. Carp, după cum d. Carp n'are nici o legătură cu dînsa.

Alegerile parțiale au fost totdeauna dezastruoase pentru guverne uzate. Nici odată însă, pentru guverne de curînd venite.

Alegerile parțiale de acum au dovedit, că după trei luni de guvernare, junimismul a obosit. Că, în tot cazul, țara este obosită de guvernarea trimestrială a d-lui Carp.

Falimentul Spiridoniei

Primul ministru dorește falimentul casei sf. Spiridon. Pentru acest sfîrșit, nu numai că a refuzat să se aprobe împrumutul de 450.000 lei, de care era nevoie pentru plata datoriilor curente, dar a impus să se facă economii de 450 mii lei, în budgetul general al casei, a radiat din budget suma de 80 mii lei, subvenția Slănicului și a refuzat să dea suma de 100 mii lei, care se află depusă la consiliul sanitar superior, rest din clădirea ospiciului Socola, impunînd, totuși, Spiridoniei, să primească în ospiciu bolnavi din toată țara, după cum i a impus să primească în spitelele din Iași, prostituate bolnave, iar subvenția specială, ce-o acordă în acest scop, primăria din Iași, să n'o iee epitropia, ci consiliul sanitar superior.

Că prin asemenea mijloace de refuz, de constringere, de confiscări și de suprimări, operate toate în dauna Spiridoniei, se va duce instituția la falimentul ei moral, imediat, rămîne în afară de discuție.

Domnul Carp, de comun acord cu ministrul de interne, a luat Spiridoniei,—ca să le treacă plocon jandarmilor pedeștri din București,—peste 200 mii lei, impunînd în plus, economii de 450 mii lei.

Cum și de unde să se facă asemenea enorme economii? Doar prin închiderea spitalelor, prin reducerea paturilor la minimum posibil.

Altă soluție nu există. Dar dacă se va traduce în fapt această soluție, nu numai că se va lua lașului și mijlocul de a îngriji de bolnavii sei, dar se va trece și peste prescripțiile testatorilor, cari n'au lăsat acele multe domenii ca să-și bată joc de ele moldovenii convertiți la muntenism, cum e d Carp, ci le-au lasat pentru cei suferinzi.

La Spiridonia din Iași le o oarecare jenă financiară. Dar ea este cu totul trecătoare, căci activul casei este enorm față cu pasivul ei. Sunt alte instituțiuni, cari se găsesc în situații mult mai grele: primăriile Craiova, Ploiești, Constanța.

Dar fiind că ele se află situate, geograficește în partea țărei dragă d-lui Carp, ei nu s'a opus ca guvernul, cu mari sume de bani, să vie în ajutorul lor.

Pe cînd unei instituțiuni din Iași, tocmai fiindcă este pur moldovenească, d Carp nu i-a dat nimic, a furat-o oficial, de sumi de bani ce-i se cuveneau împingînd-o cu patimă spre faliment.

Situația aceasta scandaloasă o primesc cu plăcere mandatarii guvernamentali ai Iașului, epitropii Spiridoniei și barbatul cu „trecere enormă" la București, d. Grecianu.

Plăcerea aceasta ni se pare mai vinovată încă, de cît mania d lui Carp de a vedea totul în stare de faliment —la Iași.

Străzile Iașului

Administrația d-lor Cațavencu și Stamatiu, cari operează la comună în numele naivului Ser, a ajuns o pacoste pentru ieșeni. Deși această administrație este de dată foarte recentă, a ajuns însă, prin capacitatea ei formidabilă, să aducă la exasperare pe prașnicii cetățeni ai celei de-a doua capitale.

Ești de pildă la administrația Financiară și vreai să mergi undeva. Imposibil. D. Cațavencu nu-ți dă voie, d-sa este contra circulării trăsurilor, pe motiv că ar fi de pe vremea învechită a lui Brînzăvenescu și Farfuridi: Str. Golia spre primărie e închisă: Str. de Sus e închisă: Str. Ștefan cel Mare e închisă: Piața Unirei e închisă.

Se vede, că d. Cațavencu este atît de convins că „Iașul e mort", încît nu vrea să știe că ar putea învia: „nu'nvie morții—e în zădar copile". Și de oarece d. Cațavencu are apucături poetice, cum ar putea el să dezmintă înțeleapta maximă a celui mai înțelept poet al neamului?

De cît un lucru. La primărie se mai află și unul care nu are habar de poeți. E vorba de „negustorul de lemne". Ce legătură e între un poet sensibil și între un negustor de lemne? Cum de permite el atunci, ca în chestie de gospodărie să dicteze poeții? Nu crede negustorul de lemne, că aceasta este o profanare a concepțiunilor sale bine stabilită?

Iașul e mort,—foarte natural cînd e sub conducerea unor „intelectuali" ca șerul și secondanții sei; dar Iașul nu trebue să moară. Circulația pe străzi, care cu cît e mai lesnicioasă și mai vie, cu atît e mai favorabilă unei vieți mai intense, trebue să fie liberă. Nu înțelegem prin aceasta că străzile nu trebuesc reparate—dimpotrivă. Dar iarăși nu înțelegem ca aceste reparații să facă deodată imposibilă circulația într'un cartier principal, frecventat în care se rezumă—cum putea spune—toată viața comercială a orașului.

Cațavencu și negustorii de lemne să-și urmeze vocațiunile lor... irezistibile și să nu se amestece unde nu se pricep. Sau, dacă soarta nemiloasă i-a adus în fruntea intereselor comunei, să nu se apuce de prostii. Poate fi cineva negustor de lemne, aceasta însă nu-l împiedică de a avea nițel bun simț.

Oare va pricepe d. Stamatiu aceste rînduri?

Dezastrul Guvernului

Inregistrăm faptele numai pentru cronică.

Ceea ce s'a petrecut n'a surprins pe nimeni. Toate aceste umilitoare înfrîngeri sunt prevăzute, de pe cînd d. Carp, anul trecut, își tîra penibil cohorta spre înălțimile puterei.

Nouă județe au fost chemate ieri să se rostească între guvern și opinia publică.

Administrația, cea mai fără de scrupule ce ne-a bîntuit vreodată, și-a înscris, de astădată, drepturi neperitoare la recunoștința d-lui Carp, care trebuia, cu cel mai greu sacrificiu moral, să învingă sau să se mărturisească neputincios.

E inutil să repetăm presiunile exercitate de însiși miniștrii, cum e inutil să mai vorbim de sechestrarea alegătorilor. E destul, în chestia aceasta, să amintim faptul că d. Mihăileanu, conservator fervent din Argeș, a protestat telegrafic la ministerul de lucrări publice, că cumnatul d sale, funcționar la drumul de fier, a fost chemat și reținut la București, tocmai pentru ziua de alegere, împreună cu alți colegi, — și împrejurarea, tot atît de gravă, că, la București, din 2515 alegători înscriși, n'au fost lăsați să ia parte la vot de cît 1332, ca să învederăm urgia deslănțuită pentru a face să triumfe candidații guvernului.

Și cu toate acestea, rezultatul a fost dezastros: guvernul a fost bătut în mod rușinos. Din nouă locuri, administrația n'a putut lua decît *patru* — trei scaune le-a pierdut definitiv, iar pentru unul din cele două rămase în balotagiu, opoziția ține fruntea cu un considerabil număr de voturi.

E zdrobitor rezultatul acesta, la prima luptă parlamentară pe care o încearcă guvernul, după trei luni de existență.

Au luat parte la vot, pentru alegerile acestea, 5274 de alegători. Dintre aceștia, guvernul n'a putut întruni decît 2345, mai puțin, adică, cu 434, decît jumătatea voturilor exprimate.

Iată unde a ajuns d. Carp, după trei luni de guvernare: acolo unde sfîrșesc cabinetele mizerabile după ani de uzură.

Ce exact, dar, sună, în coloanele presei junimiste, clișeul: takismul a murit!

Guvernul d-lui Carp are, în viitor, să fie dat pildă partidelor politice, cum în vechime, slavii beți, erau arătați tineretului ca să-l desguste de vițiul băuturei.

OAMENI ȘI LUCRURI

De cînd avem operă italiană

Acum cînd avem în mijlocul nostru o excelentă trupă de operă italiană, e momentul să arătăm că e una din vechile pasiuni ale iașanilor— frequentarea trupelor italiane muzicale. In romanul d-sale „Instrăinații" d. Dum. C. Moruzzi evocînd viața Iașului dintre 1854 și 1860 scrie, vorbind despre teatrul iașan:

„...Se întîmpla să vie și cîte o trupă italienească de operă. Atunci se schimbau lucrurile cu totul. Duduile nu lipseau de la nici o reprezentație. Veliții boeri și cocoanele lor veniau de hatîrul copiilor, dar și pentru ca să arăte străinătății că știu să cinstească arta; în sfîrșit, tinerii bonjurești erau și ei nelipsiți în fotoliurile lor, nu atît pentru a privi duduile din loji, cît pentru a proteja arta, artiștii și mai cu seamă.. artistele care, atunci chiar cînd nu erau tocmai frumoase, se înnapoiau sub cerul albastru al Italiei cu destui gălbinași zimțuiți, ca să nu mai ducă lipsă, nici ele nici familiile lor, de ravioli, rizotto sau macaroane, după cum li era obîrșia la Florența, Milano ori Napoli.

.... Să vă dau o idee despre acele trupe lirice, alcătuirea lor și cum se înfățișau publicului nostru aristrocatic.

Treceam rohatca Păcurarilor, venind dinspre Mihăilani, vre o 12—13 brașovence acoperite, trase fie care de cîte 4 mîrțoage și conduse de harabagii jidani. Una trăgea la Binder, vr'o două la Hiler și celelalte la hanul lui Vangheli din ulița Baston. La cea dintâiu se înghesuiau primadonna assoluta, contralta și seconda primadonna leggiera.

In celelalte două, coristele în număr de 4, primul și secundul tenor, baritonul și basul. In celelalte directorul capelmaistru, 4 coriști, prima și secunda vioară, un alto, o viola, un oboiu, două clarinete, un corn, un violoncel, un bas și un timpanist. Cu aceste elemente și un pian închiriat, pe care cînta capelmaistrul, se reprezenta Ernani, Traviata, Rigoletto, Norma ș. a. Orchestra operei era cu mult mai prejos de acea a teatrului romînesc, cu toate că se adăogiau și ceva țigani lăutari din taraful lui Barbu ori al lui Angheluță.

...Dar cum putea face directorul față la atîtea cheltueli, întreținînd atîta lume prin oteluri? V'aș putea spune că prețurile locurilor erau atunci foarte mari, că otelurile erau eftine. Dar mai este ceva: de plătea ceva cheltueli de întreținere era numai la hanul Vangheli; căci Binder și Hiler ar fi fost mult mai dispuși să-i plătească lui ceva, numai să nu le iee artistele. Cînd erau ele, întregul otel era plin și cîștigau mai mult într'un singur supeu, de cît în 3 luni; iar astfel de supeuri aveau loc aproape în toate serile, cînd la primadona, cînd la contralta, cînd la leggierra, cînd la vr'o coristă. Apoi mai erau și beneficiile, la care fiece artist avea drept în stagiune. Se duceau pe la boerii veliți și ieșiau de acolo cu un pumn de galbeni pentru o singură lojă. Tinerii bonjuriști luau fiecare cîte 20 de fotoliuri, sub cuvînt de a le vinde. Le plăteau, dar nu le vindeau, așa că se vindeau de 20 ori mai multe fotoliuri decît erau și tot se mai vindeau la cassă cîteva, cari se presupuneau că vor rămînea goale. Apoi erau beneficiile de... inimă, asupra cărora nu mai vorbesc..."

.. Timpuri bune, de belșug, de bună dispoziție, de bogăție și de dărnicie, timpuri frumoase ale Iașului patriarhal; —unde sunteți astăzi?

Rodion

Acuzări și apărări

Unde e căpitanul Galcerán.—Apărătorul lui Ferrer dispărut? Cercetări și anchete.—In parlamentul spaniol.—O consecință bună.—Opinia publică și Spania.—Din cuvîntarea unui republican.

Acum de curînd revista politico-literară pariziană, *L'Opinion* a dat alarma sau, cel puțin, a trezit multă curiozitate în opinia publică europeană punînd întrebarea: unde se află actualmente căpitanul Galcerán, curagiosul militar care a pledat cu atîta energie și convingere în procesul lui Francesco Ferrer, în favoarea acuzatului.

Mai curios încă este că ministrul-președinte al Australiei — continentul unde opinia publică pare a fi urmărit mai cu interes ca ori-unde mersul afacerei Ferrer — s'a adresat direct cabinetului spaniol, cerînd informațiuni asupra soartei lui Galcerán, căruia ar fi vroit să-i adreseze oarecari scrisori.

Guvernul a răspuns prețedintelui australian că poșta se poate adresa la Barcelona, iar dacă nu se mai află căpitanul în această localitate, îi se va trimite corespondența la locul cuvenit.

Răspunsul e cam echivoc. Dar e posibil ca nici întrebarea să nu fi avut loc.

Ceea ce însă afirmă „L'Opinion" e că nu se prea știe în ce... garnizoană s'ar fi aflînd Galcerán în momentul de față. Probabil că această știre va trezi și curiozitatea altora și enigma va fi dezlegată.

*

O telegramă recentă anunță că se studiază acum în Spania un proiect de reformă a consiliilor militare, — probabil ca o urmare a dezbaterilor Fereriste de dăunăzi în Parlamentul spaniol. Au avut loc discuțiuni memorabile, al căror efect nu va întîrzia să se simtă mai tîrziu. Dintre cuvîntările rostite în Camera Cortezilor e cu osebire interesantă acea a oratorului republican Melquiades Alvarez, deputat popular. E un discurs apărut și în broșură — în limba franceză și spaniolă — editura Orrier din Paris. Reproducem un mic fragment, acela în care se ocupă de protestările ferreriste în Europa:

„...Cine se poate îndoi, domnule Canalejas? Există în viața modernă internațională un anumit mod de intervențiune contra căruia este zadarnic să ne indignăm, pentru că nu numai că este mai accentuată pe zi ce trece, dar și fiindcă e ocrotită de autoritatea indiscutabilă a științei și mai cu seamă de consimțimîntul unanim al popoarelor culte și iubitoare de progres.

Intervențiunea brutală din afară nu e totdeauna datorită unor conștiinți exploatatoare și unor lăcomii nemotivate; e o intervențiune civilizatoare, intelectuală, delicată, oarecum subtilă și care nu slăbește puterea suverană a unui Stat, ci exercită o formidabilă putere asupra conștiinței colective a unui popor.

A tăgădui lucrul acesta, ar însemna să negăm realitatea. In asemenea intervențiuni își găsesc înfrînarea toate tiraniile care se nasc viguroase numai în mijlocul popoarelor slabe și decadente; prin această intervențiune multe legi și multe instituțiuni ce răspund interesului politic al guvernelor își găsesc peirea, de oarece se dovedesc in-

compatibile cu respectul înalt al demnităţii omeneşti.

După mine, caracterul protestării a fost aşa cum am spus şi nimeni nu se poate îndoi de lucrul acesta: a fost o mişcare de solidaritate umană născută în interesul unei dreptăţi superioare; a fost o intervenţiune a Europei civilizate şi civilizatoare în afacerile acestei sărmane Spanii care dăduse loc, prin greşala guvernelor sale, legendei inchizitoriale care de atitea ori ne-a făcut de batjocură în faţa străinătăţii, a fost un apel, — un apel rostit în strigăte, domnule Maura!, un apel, dacă vreţi, făcut cu glasuri furioase, dar un apel îndreptat către această ţară ca să se scuture de letargie, ca să intre, la rîndul ei, în comunitatea juridică a popoarelor culte (d. Maura surîde) şi cu tot rîsul acesta sardonic al d-lui Maura (aplauze în minoritate), a fost în primul rînd un apel ca să punem capăt acelor nedreptăţi cari nasc uneori din legi arhaice, iar altădată din purtarea nechibzuită, oarbă, nebunească a unor guverne reacţionare (strigăte de „bine!" în minoritatea republicană).

Ori ce protestare are un nume care o simbolizează; are o raţiune sau o aparenţă de raţiune, care o îndreptăţeşte. Numele protestării a fost de astă dată „Ferrer", iar spre nefericirea noastră, protestarea a fost transformată de către imaginaţia ultra-pyrineană, ca şi cum ar avea loc pentru un reprezentant eroic al intelectualităţei spaniole. Pentru un cuvînt foarte simplu, dar menit să întărite sufletul pasional şi sentimental al mulţimelor.

Cuvîntul acesta este credinţa că Ferrer căzuse aci, în Spania, victima urelor politice, victima fanatismului religios, — credinţă şi convingere profundă cari prinseseră rădăcină în Europa, cînd se observă că Ferrer fusese condamnat de către un tribunal militar, trei luni după ce evenimentele trecuse, fără ca el să fi pus mîna pe o armă, fără să fi fost prins asupra unui fapt, — căzuse în virtutea unor legi şi procedee despre care ziarul *Times* scria cu discreţiune că nu sunt o garanţie sigură de nepărtinire şi de dreptate pentru conştiinţa juridică a poporului englez. (Rumoare).

Pentru mine, care mi-am propus să fiu franc întîu toate, era indiferent ca să se fi considerat, în străinătate, Francesco Ferrer ca un simbol reprezentat v al mentalităţii spaniole, de oare ce timpul care e tot deauna stăpînul cel mare peste adevăruri ar distruge încetul cu încetul, piedestalul pe care se înalţă faimele nemeritate. Dar pe mine, spaniol care mi iubesc ţara, care iubesc armata tot aşa de mult ca ori care al cetăţean, pe mine trebuia să mă preocupe nevinovăţia lui Ferrer, pentru că nevinovăţia este un fapt pe care nu-l fac să piară nici anii, nici tăcerea. Din potrivă. Convingerea unei nevinovăţii creşte pe zi ce trece, mai mult încă, în timp şi în istorie; iar împrejurările vin să glorifice victima prin imortalitate, vin să acopere pe călii cu dispreţul tuturora. Eu, spaniol, simţesc atunci adînca trebuinţă de a lămuri faptele, din datorie patriotică, pentru că cineva îşi serveşte neamul punîndu-şi viaţa în primejdie pentru ea, o serveşte adorînd dreptatea, căci prin dreptate, naţiunile cuceresc stăpînirea morală a Universului".

. . . . . .

După această frumoasă introducere, Alvarez intră în analiza largă a faptelor şi a dovezilor. **As.**

O COMPLECTARE

Din conferinţa mea publicată în ziarul „Opinia" am omis cîteva *incidentale păreri asupra discuţiunilor anterioare*, care au avut loc la secţia a II a.

In treacăt m'am unit cu părerile d-lor: *D. Sachelarescu, I. Dimitriu, d-na M. Buţureanu*, (în privinţa cercurilor familiare).

In secţie se discutase scopul formal şi material al *„Lucrului Manual"* cum şi importanţa educativă a acestui obiect de învăţămînt.

Aceste incidentale digresiuni, nu am crezut necesar să le menţionez silindu-mă să sintetizez cuprinsul conferenţei publicată în ziar.

Imi reamintesc, că am pomenit în cursul conferenţei şi despre părerile d-lui *Ghidionescu*.

Cu o zi înainte, d. Ghidionescu ţinuse o serioasă conferinţă în Aula Universităţei. D sa susţinuse că: „pe *psihologul pur* nu-l interesează chestia specială de educaţie a copilului. Pe psihologul pedagogic din contra".

Am pomenit şi de această părere a d sale.

Vorbind, de bună seamă că nu mi-am putut *stenografia* conferinţa susţinută *liber* şi nu *citită*. In scris, am schiţat punctele principale.

Am ţinut să dau aceste lămuriri, pentru a nu se da loc la **interpretări tendenţioase.**

Victor Munteanu

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI şi APA DE GURĂ
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris.
Reprezentanţi: Sam. Löbl, Bucureşti.

ERA PLAGIATELOR

De cîtva timp, maladia plagiatului ţine recordul prin reviste mai mult sau mai puţin importante; E o manie la unele persoane, de a se pune în evidenţă prin scrieri de articole mai ales de drept, şi cînd vrai să scrii şi nu ştii ce, lesne e a deschide un autor sau un curs de drept, găseşti un titlu, îl copiezi şi-l trimiţi la revistă spre publicare; Iar cititorii sînt mistificaţi asupra autorului.

D. Petru T. Gidei, doctor în drept, avocat şi poate (?!) în curînd viitor magistrat—sufere de această manie a scrisului—mai ales în vederea unui viitor decret, trebue a arăta lumei că posedă nişte cunoştinţi în ale dreptului şi materia ce şi-a ales e numai din comercial. Se vede că i place grozav comerţul—iar autorul de unde se inspiră (!) e cursul de drept al d-lui profesor V. Dimitriu.

Am crezut că după publicarea primului articol în Curierul Judiciar No. 13 din 17 Februarie 1911 şi după proba ce i s'a făcut prin gazeta „Opinia" că articolul e plagat în întregime. D. P. Gidei se va corija şi nu va mai cădea în pacatul copietului—căci de! suntem oameni şi errare humanum est; —dar m'am înşelat—d-sa continuă a sfida pe cititori cu articolele sale de fond; şi nu mă mir de autorul articolului cît mai ales de revista „Curierul Judiciar" care e una din cele mai bune şi răspîndite reviste de drept, că publică articole fără a le controla de e mană de la autor sau de la autorul autorului.

Astfel văd publicat în Curierul Judiciar No. 27 din 7 April 1911 un articol de d. dr. Pierre Gidei intitulat „Sistemele Cambiare mai principale din diferitele legislaţiuni" şi citind conţinutul, mi-am amintit că această materie am citit o şi auzit-o la cursul d lui profesor V. Dimitriu. Nu m'am înşelat. Deschid cursul de drept comercial de la Universitatea din Iaşi şi iată ce găsesc:

ARTICULUL

Sistemele Cambiare mai principale din Diferitele legislaţiuni

Dintre sistemele preconizate de alţi legislatori străini pentru caracterizarea doctrinală a cambiei, mă voiu ocupa în special de trei sisteme principale: sistemul Francez, German şi American.

Aceste trei sisteme se deosebesc între ele prin rolul ce l joacă cele trei menţiuni din cambie: a) clausa valoarei primite; b) remiterea din loc în loc: şi c) denumirea de cambie în corpul înscrisului.

(Şi mai la vale).

1) In sistemul francez, remiterea din loc în loc şi clauza valoarei primită, sînt menţiuni înalţate la rangul de menţiuni esenţiale, pe cînd denumirea de cambie în însăşi corpul înscrisului nu e cerut ca menţiune esenţială.

Sistemul acesta arivist e adoptat şi în Olanda.

2) In sistemul German, remiterea din loc în loc şi clauza valoarei primită nu sînt menţiuni esenţiale şi deci lipsa lor nu *infectează* (?) titlul cambiar 1).

El rămîne cambie. Denumirea de cambie însă, în însăşi corpul înscrisului, e cerută ca o menţiune esenţială.

Sistemul acesta pare mai raţional; adoptat în Germania, Ungaria, Scandinavia Italia, Elveţia şi de legislaţiunea noastră comercială de astăzi.

3) In sistemul American, în sfîrşit nu se cere nici remiterea din loc în loc, nici clauza valoarei primită, precum nici denumirea de cambie în corpul titlului.

Sistem lapidar adoptat în Anglia, Statele-Unite din America, Belgia şi Portugalia.

In afară de aceste trei sisteme tip, Spania şi-a formulat un sistem al ei propriu, fără să fi dobîndit însă merituî de a mai fi adoptat şi de alte legislaţiuni.

In acest sistem, remiterea din loc în loc nu e cerută, neflind de esenţa cambiei; Şi din acest punct de vedere se asamănă cu sistemul German şi Anglo-American. Nu e cerută, de asemenea, nici menţiunea de cambie în corpul înscrisului şi din acest punct de vedere se asamănă cu sistemul Francez şi Anglo-American, clauza valoarei primită se cere ca menţiune esenţială şi din acest punct de vedere, se asamănă în parte cu sistemul francez.

In rezumat, putem spune că sistemul acesta propriu al Spaniei, nu e de cît sistemul francez în care s'a eliminat remiterea din loc în loc şi denumirea de cambie în însuşi titlul, ca menţiuni de esenţa cambiei.

TEXTUL (pag. 540).

Sistemele Cambiare mai principale din Diversele legislaţii.

Dacă am arunca o privire asupra sistemelor preconizate de cei lalţi legislatori, am ajunge a deosebi 3 sisteme mai principale, din numărul cărora mai toate statele vor face parte. Aceste sisteme sînt: sistemul francez, sistemul german şi cel Anglo American. Ele se deosebesc prin rolul ce-l joacă cele 3 menţiuni de care ne-am ocupat: clauza valoarei primite, remiterea din loc în loc şi denumirea de cambie şi corpul înscrisului.

In sistemul francez remiterea din loc în loc şi clauza valoarei primită sînt înalţate la rangul de menţiuni esenţiale, pe cînd numirea de cambie în corpul înscrisului nu e cerută ca menţiune esenţială.

Acest sistem e adoptat şi în Olanda.

In sistemul German, remiterea din loc în loc şi clauza valoarei primite nu pot determina nevaliditatea poliţei dar numirea de cambie în însăşi titlul e cerută ca o menţiune esenţială a cărui lipsă atrage nevaliditatea poliţei.

Acest sistem e adoptat în Germania, Ungaria, Scandinavia, Italia, Elveţia şi România.

In sistemul American nu se cere nici remiterea din loc în loc, nici clauza valoarei primită, precum nici numirea de cambie în corpul poliţiei. Acest sistem e adoptat în Anglia, Statele-Unite din America, în Belgia şi Portugalia.

Afară de aceste trei sisteme, care s adoptate fie-care de mai multe sau mai puţine State, Spania ş'a format unul al său propriu, fără să fi dobîndit meritul de a mai fi adoptat de alt Stat; acest sistem e o combinaţie a celor precedente şi anume: remiterea din loc în loc nu e cerută, din acest punct de vedere se aseamănă cu sistemul German şi Anglo-American; menţiunea de cambie asemenea nu e cerută şi din acest punct de vedere se asamănă sistemului Francez şi Anglo-American; dar cere ca menţiune esenţială clauza valoarei primite şi prin asta se asamănă cu sistemul Francez.

In definitiv, se poate zice că sistemul Spaniei nu e de cît sistemul francez din care s'a eliminat remiterea din loc în loc şi denumirea de cambie ca menţiune esenţială.

Cu aceasta termen, însă dau un sfat d lui dr. în drept P. Gidei.

Cînd Muza te inspiră, articolele ca să scrii
Comandă-ţi mai dinainte ghelemele ca să pui.

Un licenţiat în drept.

1) (Cambiile nu se infectează nici o dată, căci sînt destul de sărate, ele se invalidează sau îşi perd efectul de cambie prin lipsa menţiunilor esenţiale).

Litere-Ştiinţe-Arte

Ironia nu ajunge.—In cursul unui articol de polemică redacţia „Vieţei Romîneşti" face o glumă curentă, scriind că va imita pe d. A. C. Cuza, răspunzînd că... nu răspunde.

Aceasta laconică frază ne-a făcut să ne amintim că importanta publicaţiune ieşană n'a pomenit despre apariţia lucrării lui Em. Socor, de cît la... bibliografie.

Cunoaştem îndeajuns împrejurările publicistice. Ne dăm seama că o revistă însemnată, de felul „Vieţei Romîneşti" are trebuinţă, de oare care răgaz pentru a se rosti într'o chestiune de polemică extrem de importantă, cum este polemica Socor-Cuza.

Cu toate aceste socotim în acelaşi timp că o publicaţiune periodică răspîndită e datoare faţă de cetitorii săi să se rostească asupra unei dispute istorice şi de aceea ue mirăm că redacţia a lasat un interval de trei numere ale revistei fără a şi spune cuvîntul. Nu ne îndoim că chestiunea va fi relevată în paginele „Vieţei", dar în atare materie credem că actualitatea şi promptitudinea îşi au raţiunea lor.

Sunt destule publicaţiuni literare în ţeară la noi, cari au curagiul de a... tăeea. Mai puţine la număr sunt acele de la cari ne putem aştepta să aibă curagiul de a vorbi.

Şi de oarece din numărul acestora face parte şi „Viaţa Romînească", îi amintim că acea singură frază ironică —nu e de ajuns.

*

Intr'o publicaţiune franceză „Le Printemps des Lettres" compatriotul nostru De Max publică un studiu amănunţit şi documentat asupra decorului asupra montării pieselor şi a legăturii lor cu literatura dramatică.

*

A murit de curînd marea poetă spaniolă Carolina Coronado într'o vrîstă foarte înaintată. Născută la 1820 în provincia Badajoz le Almendraleja care a fost şi leagănul poetului Espronceda. Deşi n'a învăţat cetirea decît abia de la 9 ani înainte, în 1833 — la 13 ani dară — era aproape celebră. In 1843 a apărut primul ei volum de versuri.

*

STRUNA ZILEI

SPITALUL ECONOM

Aplicîndu-se noul budget al sf. Spiridon s'a redus hrana bolnavilor.

Ziarele

Bolnavii mînîncă tocmai
Potrivit, după budget:
Cine intră astăzi bolnav
Iese mîne un... schelet.

INFORMATII

❑ D. epitrop Cristofor, a adus la cunoştinţa d lui Greceanu, că d. Th. Pogor, şeful serviciului administrativ, lipseşte nemotivat de la serviciu.

Auzind de aceasta, d. Pogor, a replicat, rîzînd: „Acum, mi-am cumpărat un automobil şi într'o oră sunt la Ţibăneşti, pentru a mă plînge lui cc. Petrache, de şicanele ce mi se fac.

❑ D. G. Stoianovici, reporter la ziarul guvernamental din localitate, a fost numit, pe ziua de 1 Mai, intendent la spitalul din Botoşani, în locul d-lui G. Dobrovici, lăsat în disponibilitate.

❑ D. C. Baltă, funcţionar la epitropia sf. Spiridon, numit abia de 3 luni, a fost înlocuit, din cauză că nu-şi căuta de serviciu.

Toate stăruinţele lui cc. Ghiţă Baltă au remas zădarnice

❑ **Exploatarea copiilor.** — Parchetul a continuat eri cercetările, cu privire la felul cum prostituata Aneta Petrescu, din strada Muzelor, exploata pe copilţa Lenţa, în vrîstă numai de 5 ani.

Pănă a se termina cercetările, parchetul a dispus ca fetiţa victimă, să stee la siguranţă, pănă la sosirea părinţilor sei, cari se găsesc la Darabani şi au fost înştiinţaţi.

❑ Ministerul industriei şi comerţului, a trimis prefecturilor de judeţe următoarea circulară:

Pentru a se pune capăt fraudelor ce se produc în comerţul textilelor şi în special al bumbacului, prin vînzarea în pachete, cari nu poartă indicaţiunea greutăţii conţinutului şi a lungimii firelor, Ministerul a dispus ca Serviciul exterior de Măsuri şi Greutăţi să pună în aplicare cu cea mai mare stricteţă dispoziţiunile art. 283 din Regulamentul Măsurilor şi Greutăţilor, prin care toţi fabricanţii sau vînzătorii de asemenea mărfuri, sunt îndatoraţi de a înscrie pe pachetele respective, atît lungimea în metri a firului, cît şi greutatea în kilograme a pachetului.

Această dispoziţiune se aduce la cunoştinţa generală prin prezenta publicaţiune, fiind interzis a se mai vinde textile în pachete ce nu vor purta inscripţiunile aci arătate.

❑ Alegerea consiliului comunal al comunei Bucium, a fost invalidat.

❑ Un incendiu a distrus eri noaptea două coşere cu cereale, proprietatea succesorilor Zarifopol, de pe moşia Cepleniţa, cauzînd pagube de 5000 lei.

❑ Inspectoratul general al Jandarmeriei rurale a cerut prefecturei de judeţ, ca să intervină la direcţia penitenciarului, pentru ca certificatele de eliberarea condemnaţilor din închisoare şi aresturi preventive, să fie trimise posturilor de jandarmi, pentru a face cuvenitele înscrieri în carnete.

❑ Sfatul satului Lungani, a fost dizolvat, numindu-se pe Gh. Glodeanu ca delegat special.

❑ In comuna Erbiceni s'a declarat epidemia de anghină difterică, care a bîntuit şi făcut ravagii şi anul trecut în acest loc.

❑ Celebra eroare judiciară „Asasinarea Curierului din Lyon" este cuprinsă în noul program de astă seară Joi 28 April, al teatrului Cinematografic din Sala Sidoli. Ni se reprezintă o reconstituire fidelă după acte şi documente autentice. Desfăşurarea ocupă o jumătate a reprezentaţiei (partea II-a şi a III-a a programului).

Cuprinsul acestei drame este un fapt adevărat, petrecut la începutul socolului al 19-lea. Una din cele mai mari greşeli a fost comisă de justiţie, a cărei victimă a fost un negustor corect Ioseph Lesurques. Fără cea mai mică vină şi numai din cauza frapantei asemănări cu adevăratul asasin, Lesurqes a fost judecat, condamnat pe nedrept şi executat prin ghilotină. Recunoscînduse apoi nevinovăţia lui, comuna din Paris i-a rîdicat un monument la cimitirul Père-Lachaise, unde trecătorul citeşte şi astă-zi următoarea inscripţie pe soclul monumentului: A Ioseph Lesurques victime de la plus deplorable erreur humaine.

Scenele se desfăşoară chiar în acele locuri unde s'au petrecut faptele, aşa că avem înaintea noastră una din cele mai adevărate reconstituiri.

Celelalte două părţi ale programului, cuprind între altele: Miss Haris, femeea-şarpe, scene artistice sportive de variété —Jael şi Sisera, reconstituire biblică cu artiştii Comediei franceze—Pe deplin însănătoşat, Max Linder reapare într'o comedie nouă, propria sa compunere şi executare. Programul nou mai cuprinde şi alte subiecte comice, sportive, teatrale etc. etc.

Sala este bine aerisită prin ventilatoare mari electrice, care funcţionează în tot timpul reprezentaţiei.

❑ Cizmarul I. Maru, a fost arestat în momentul cînd voia să schimbe o hîrtie falşă de 100 lei.

❑ Judeţul Iaşi, a fost împărţit în cinci plăşi, în loc de zece, cîte erau pînă acuma.

Cele cinci plăşi sunt: Bivolari, Copou, Buciumi, Bahlui şi Cîrligătura.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de febră tifoidă, unul, în strada Palatului şi al doilea în strada Păcurari.

❑ Azi se ţine la Primărie licitaţia pentru închirierea bufetului de la Copou

❑ Serviciul sanitar a cerut azi cu insistenţă administraţiei comunale, de a dispune închiderea fîntînelor din străzile Marta şi Brudea.

In aceste străzi febra tifoidă bîntue cu mai multă putere.

❑ Direcţiunea C. F. R., a hotărît să pună la dispoziţia exportatorilor vagoane bine aranjate şi cari—cu începere de la 1 Mai a. c.—vor merge cu mare iuţeală din ori ce punct al ţărei pînă la abatorul de la Severin.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele că preţurile produselor s'a coborît la urm.

	Kg.	Litrul
Lapte dulce proaspăt, analizat de on. serv. san.		0.25
	oca	0.35
Caş proaspăt şi urdă dulce		1 20
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Castronul cu iaurt		0.15
Castronul cu iaurt mare		0.20
Brînză de Brăila grasă		1.80
Unt de gătit proaspăt	3.20	
Unt de gătit topit	3.60	
Smântână dulce, centrifugată		2.20
Delicioasă brînză de munte nouă		1.40
Unt pentru cafea, ciaiu		5.00
Ouă zilnic proaspete		5.00 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Grăsime topită de porc	2.20 kg.	
Caşcaval de penteleu		2 40

Se găsesc zilnic păsări tăete.
Zilnic spanaghel proaspăt 1.40

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţurile cele mai mici posibile.

Pentru comenzile de vinuri de la 10 litruri în sus, făcute verbal sau prin o carte poştală adresată Debitului, se trimite la domiciliu. **Administraţia.**

Ultime INFORMAȚII

Domnul P. P. Carp a comunicat unor intimi ai săi, punctele principale din proiectul său, asupra reorganizărei administrative, privitoare la dregătorii.

Vor fi cinci dregătorii în toată țara. Fie-care dregătorie va avea trei dregători: unul va reprezinta ministerul de Interne, altul ministerul de finanțe, al treilea ministsrul de lucrări publice, iar celelalte ministere vor da delegațiuni unuia din cei trei dregători.

Toate numirile se vor face de dregători; cari vor avea dreptul de a destituì pe funcționarii inamovibili, să destitue pe învățători și pe preuții rurali.

Prefecții vor fi menținuți și vor fi inamovibli.

Mai mulți profesori din București și din Moldova, precum și profesorii din Iași, prieteni de-ai noștri, vor sărbători ziua de 1 Mai la via de la Copou a d-lui A. A. Badareu.

Cu acel prilej se vor pune bazele unei mari reviste științifice-literară ce urmează să apară în București.

Svonurile pe care le răspîndesc mereu guvernamentalii, au amărât pe d. Sadoveanu, directorul teatrului național.

Ast-fel, d sa așteaptă să treacă ziua de 1 Mai, — cînd urmează să se efectueze schimbarea dorită de acei dintre greciniști, cari au tuastat la secretul banchet.

In cazul cînd va fi lăsat să-și continue activitatea, d. Sadoveanu va căuta în ziua de 3 Mai, să vadă pe Ministrul instrucțiunei publice, pentru a se întreține cu d-sa în diferite chestiuni, privitoare la teatrul din Iași.

Pentru locul de consilier, vacant la Curtea de Apel din București, se dă o luptă foarte mare.

Cele mai multe șanse de a fi numit le are d. Oprescu, președintele tribunalului Muscel, cumnatul d-lui Luca Elefterescu.

Consiliul superior al magistraturii se va întruni în cursul săptămînei spre a se ocupa de numirile în magistratură.

In ce privește Iașul, următoarele numiri sunt aproape hotărîte: d. Lizăr Munteanu, actual secretar general delegat la justiție, va fi numit consilier la Curte și delegat procuror general, în locul d-lui Al. Hanna, care va fi înaintat la Casație; în locul de consilier de Curte, nou creat, va fi permutat de la Galați d. D. Antonescu, sau va fi numit d. Emil Miclescu, fost judecător de instrucție la Iași; prim-președinte al tribunalului Iași va fi numit Vespasian Erbiceanu, actual președinte, iar președinte la secția II a tribunalului, d. D. Volanschi, actual judecător de ședință.

Printre funcționarii așezămintelor sf. Spiridon domnește o vie agitație, în urma svonului răspîndit că li se vor reduce salariile.

In ceea ce privește pe medicii secundari, epitropii n'au căzut încă de acord. Unii vor să se suprime pur și simplu aceste posturi, iar alții înclină în a reduce la jumătate salariile medicilor.

ALEGEREA DIN BARLAD.—Eri a avut loc la Birlad, alegerea parțială pentru un loc la colegiul al 2-lea Cameră, devenit vacant prin optarea d lui Grigoriade pentru primariatul orașului.

Iată rezultatul alegerei:

862 inscriși.

723 votanți.

Au fost 14 voturi anulate în timpul votărei și 4 la despolerea scrutinului.

Au întrunit.

D. Grigor. Vasiliu, candidatul opoziției 385 v. ales.

D. Lupu Costache, guv. 324 voturi.

Eforii Spiridoniei s'au întrunit ieri într'o consfătuire, sub președinția d lui D. A. Grecianu, care a fost invitat să-și dee părerea în ce privește realizarea economiilor budgetare în sumă de 450,000 lei.

Epitropul Cristofor a fost pentru suprimare de funcții, în afară, firește, de funcția d-sale.

S'a hotărît să se suprime locurile de medici secundari ale d-lor doctori: Apoteker, Lambrior, Dulberger și Hortolomei.

S'a hotărît, însă, totodată, reînființarea acestor locuri, după o trecere de timp, și numirea în locurile vacante a unora cu protecție.

In principiu, s'a hotărît și scăderea tuturor lefurilor cu 20 la sută.

Suprimarea locurilor de medici secundari a produs vii protestări. Ea este de ordin pur politic și va atrage, cu siguranță, o grevă a studenților, cari fac studii la clinici.

S'ar putea suprima, cu drept cuvînt, mai multe locuri de medici primari, dar în acele locuri sunt plasați feluriți transfugi.

Cunoaștem motivele, cari au determinat numirea d-lui Many în postul de secretar general al ministerului de finanțe.

Căci, ca nici un alt ministru de finanțe din nici o parte a lumii, d. Carp nu s'a ocupat de nici o chestie pendinte de resortul său, astfel că nici macar bugetul general al statului, nici expunerile de motive ale diferitelor legi financiare, n'au fost, nici studiate nici întocmite și nici măcar revizuite de d. Carp.

Atît bugetul cît și toate legile au fost întocmite de birourile ministerului de finanțe, puse sub privigherea d-lor Jipescu, director general al Comptabilității și Vivescu fostul secretar general, cari nu s'au pus în contact cu celelalte ministere, ci au lucrat după capul lor, făcînd exc pție numai cu ministerul de răsboi de care i-a fost teamă d-lui Carp din cauza d-lui Filipescu.

Cel mai maltratat dintre miniștri a fost d. Jean Lahovari, pe care d. Carp l'a făcut să meargă împreună cu d. Cudalbu, directorul general al Cassei Pădurilor, și să explice față de d-nii Vivescu și Jipescu dacă instituția casei Pădurilor merită să fie menținută sau nu în buget.

D. Lahovari s'a plîns apoi d-lui Carp contra expropierii făcută de stat cu pămînturile aparținînd bisericilor, explicînd ministrului de finanțe, că numai uzufructul acelor pamînturi aparțin bisericilor nuda proprietate fiind a țăranilor clăcași și deci statul nu poate expropia pămînturile bisericești, după cum n'ar putea expropia pe țăranii improprietăriți la 1864.

Cînd s'a văzut că d. Carp nu vrea să cedeze și că dacă situația de la ministerul de finanțe va continua se va ajunge la adevărate nebunii, toți miniștrii au insistat pe lîngă d. Carp, ca la secretariatul general să vie un om politic și s'a convenit asupra persoanei d lui Many.

D. Polizu-Micșunești a depus raportul cu privire la ancheta ce a făcut la teatrul național din localitate.

După cum suntem informați, d. Polizu-Micșunești, conchide că direcția și comitetul teatrului au fost în drept, eliminînd pe cei trei gagiști, de oarece s'au aratat neapți pentru teatru.

D. inginer Savul a prezintat eri administrației comunale, planurile și devizele, pentru pavarea stradelei Oastei. Devizele sunt în număr de trei, și sunt intocmite de sumele de 3500, 4000 și 6000 lei.

Stradela Oastei, care nu e locuită de cît de prea puține persoane, este preferată, față de alte multe străzi populate și care sunt cu desăvîrșire impracticabile, pentru bunul motiv, că aci își are locuința și d. Cosmovici, prim ajutor de primar.

Era natural dar, ca administrația comunală, să aleagă între devizele prezintate, pe cel mai urcat.

Procesul banditului Florea Tutunariu, polițaiul Romanului, acuzat de abuz de putere contra d-lui Stan, fost deputat, a fost fixat să se judece la 5 Septembrie, la s. II-a a tribunalului.

Făcîndu-se divergință în procesul falimentului Samuel Weinstein Horovitz, afacerea se va judeca din nou de complectul s II-a a Curții.

Un enorm scandal a avut loc aseară în foyeru-ul Teatrului. Provocatorul a fost celebrul „negustor de strîmbături lugubre" State Dragomr. Luîndu-și poza de..., director al Teatrului State Dragomir introduse în sală pe ușa dosnică de la scenă cîte-va persoane. Directorul operei, d. Castelano, indignat de această purtare... dosnică a lui Dragomir îi făcu observații aspre, adăogînd că el nu avea nimic contra, ca acele persoane să fi fost introduse pe „ușa cea mare" și cu știrea lui, că doar *el* plătește sala.

„Negustorul" de la Teatru se înfurie începu să zbiere la d. Castelano și la colegii săi, cari își luaseră îndrăzneala de a nu i da dreptate.

Lumea se adunase în mare număr în jurul „negustorului", care începu să și bruscheze colegii, ce voiau să l depărteze, pentru a evita un scandal mai mare. Dragomir țipa însă mereu. „Eu sunt mai mare, eu sunt director, nu voi".

Noroc că antractul luă sfîrșit. Alt fel nu știu unde ar fi ajuns cu producția sa „d. director al Teatrului State Dragomir"?! care în tot timpul perorației sale „directoriale", răspîndise în foyer un parfum de Odobești.

Camera de comerciu a intervenit pe lîngă prefectura de județ, ca prin măsurile ce le va crede nimerite, să facă ast fel cu impunerile să fie cît mai drepte în ceia ce privește măsurile și greutățile întrebuințate de săteni.

Se dă ca sigură înlocuirea d-lui Filostrat, prefect de Suceava.

In locul d sale va trece d. Anton Arion, celebrul prefect de Roman.

Budgetul Teatrului Național, s'a întors azi, aprobat de ministrul cultelor, fără nici o modificare.

Federațiunea romînă de gimnastică va fi reprezentată la serbările din Turin, Italia, prin generalul Năsturel, președinte; P. Berlescu, secretar; D. Ionescu inspector, T. Georgescu, maestru conducător și prin următorii gimnastici: Strîmbeanu Ștefan, Grigorescu Gr., Zanescu Alexandru, Eftimie I., Rădulescu, Weisman și Cocîrjan.

Plecarea va fi prin Predeal, cu trenul de 5 și 5 m. d. a.

Aflăm că starea d-lui general Manu, s'a îmbunătățit. D-sa a făcut eri o plinbare în oraș, însoțit de fiul d-sale, d. căpitan George Manu.

Clădirea în care se află instalat consulatul rusesc din Iași, afost lasată prin testament, de un macedonean stabilit în Iași, cu condiția ca imobilul să fie închiriat numai consulatului rus cît timp va exista în Iași, să plătească o chirie de 2250 lei vechi pe an, din care 1/3 se va da Spiridoniei și restul școalei grecești din Ianina.

Eforia sf. Spiridon, cerînd ieșirca din indivizie, imobilul a fost licitat alaltăieri și adjudecat, cu 34.000 lei, asupra d-rului Gutman.

Supralicitarea are loc mîine.

Igienistul Stamatiu.—Ca un bun gospodar ce e, primarul—„secours" Stamatiu se plimbă adesea prin hală cu mînile la spate. De ce cu mînele la spate? Pentru că d. Stamatiu cunoaște regulele igienii, și ca o dovadă despre acest lucru, iată un fapt autentic:

Astăzi dimineață, ca de obicei d. Stamatiu „inspecta" cu mînile la spate piața. La un moment dat zărește pe femeea Eliza Pascu, gustînd niște brînză *cu mîna*, adică luase cu mîna o bucățică de brînză spre a o gusta.

Indignat de această ignorare a celor mai elementare regule de igienă, d. Stamatiu tăbărî asupra femeei cu bastonul ce-l ținea în „mînele de la spate", și înjurînd o ca un negustor de lemne, o maltrata în așa chip, încît mulțimea adunată la acest spectacol sui generis rămase profund indignată.

Ce să faci dacă femeea nu înțelege că brînza nu poate fi *inspectată* de cît cu mînele la spate?

Acesta este negustorul de lemne, zis Iancu Stamatiu, secours de mair à Jassy.

Duminică 1 Maiu va avea loc o serbare cîmpenească la grădina „Leagănului Fiuturului, Perjoaia", organizată de soc. de gimnastică „Turn-Verein". Plecarea din oraș, din Piața Unirii, va începe la orele 2 jumătate p. m. cu tramvaie speciale.

Intre punctele cari figurează pe programul serbării observăm: Alergarea în saci, curse cu biciclete cu premii, dansuri și exercițiii de gimnastică etc.

Serbarea promite a fi interesantă și multă lume și-a dat întîlnire spre a serba pe tradiționalul 1 Maiu.

D. Gh. P. Cristea, fost șef al grajdurilor Circului Henry, a fost numit, pe ziua de 1 Mai secretar archivar al plășei Cîrligătura.

Un mare număr de locuitori din satul Armanu, comuna Cepleniță, au intervenit la prefectura de județ, prin un memoriu, prin care cer să se dea în arendă moșia Armanu, proprietatea bisericei catolice din Iași. In acest scop s'a intervenit pe lîngă Epitropia acestei biserici.

Incă 2 reprezentații de operă și un matineu.—In urma extraordinarului succes obținut de trupa de operă ce joacă în plin triumf la Teatrul Național, vor avea loc **irevocabil** încă 3 reprezentații.

Sămbătă 30 Aprilie sara **Ebrea,** mare operă în 5 acte de Halévy.

Duminică 1 Mai **matineu** *ora 2 jum. p. m.* cu **Cavaleria Rusticană** de Mascagni și **Pagliaci** de Leoncavallo. Superbul tenor De Grandi, sublimul bariton Marri, tenorul Perico, diva Proti vor cînta în *matineu la care vor fi prețurile scăzute.*

Duminică 1 Mai sara **Faust** de Gounod cu sublima divă **Dora Domar,** *Stanarelli, Modesti, Maucere.*

Trupa aceasta de operă a stărnit în Iași o vie admirație mulțumind pe deplin pe toată lumea. *E cea mai bună trupă de operă ce ne-a vizitat.*

Biletele la „*Thalia*" (Maximovici).

*

Mîine sară Vineri, opera va reprezenta **„Traviata"** cu sublima divă **Dora Domar.** Se prevede că toate locurile vor fi ocupate.

Programe detaliate cu subiectul operei și biletele de întrare la „Thalia" (Maximovici).

Eforii Spiridoniei au hotărît să desființeze corul bisericei sf. Spiridon.

Și în anul 1899 s'a încercat desființarea corului, dar nu s'a putut de oarece acel cor are ființă prin voința expresă a doi testatori.

INTREBUINȚAȚI NUMAI RENUMITUL

DENTOFIX

Cea mai igienică și întăritoare apă de gură și dinți.

Se vinde în cutii elegante de nickel conținînd 120 tablete

De vînzare la toate parfumeriile, farmaciile și drogheriile de lux.

Expeditor pe lîngă Ungheni-RoșI

M. Wainberg

dă informații relativ la C. F. și îndeplinește urgent formalități vamale. Referințe de prima clasă.

Ultima oră

București 28 Aprilie

Mișcarea în magistratură

București.—D. Mișu Cantacuzino întîmpină mari greutăți cu numirele ce mai sunt de făcut la Curțile de Apel.

Astfel d. Luca Elefterescu prefect de Prahova 'i cere să avanseze pe cumnatul seu Dobrescu, iar alții cer numirea d-lui Ghețu, în unul din locurile disponibile.

Se pare că aceste numiri nu sunt agreate de consiliul superior al magistraturei.

Mișcarea locuitorilor din Olănești

București. — Cu privire la mișcarea țăranilor din Olănești, anunțată de unele ziare, prefectul de Vîlcea, arată că totul se reduce la o neînțelegere între locuitori, cu privire la arendarea unui teren.

Liniștea s'a restabilit.

LOTERIA

București.—Azi a continuat tragerea clasei VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

150,000 lei No. 16,518.

50,000 lei No. 41,163.

3,000 lei No. 24,052.

2,000 lei No. 51141, 10007, 8824, 25822, 25331.

1,000 lei No. 34568, 45168, 10139, 58909, 3934, 50813, 12245, 9970, 45836 19381, 2535, 8667, 20911, 40706, 55667 12129, 37481, 36613.

500 lei No. 36014, 543, 19642, 45360 36322, 47271, 9797, 22972, 22615, 47273 31865, 51031, 462.

Anularea unei numiri

București.—Se confirmă știrea, că la ministerul de instrucțiune s'a hotărît a se anula numirea d-lui dr. Daniel ca profesor la facultatea de medicină din Iași.

Se afirmă că s'au adunat dovezile că doctorul Daniel este de origină bulgară.

Tricolorul romîn

București.—Ziarele de peste munți, anunță că contele Hedervary, ministrul de interne, a dat o circulară confidențială către toate posturile de jandarmi, prin care oprește de a se mai atinge de cocardele tricolore, de oare ce fac parte din postul național romîn.

Incendiu

Edimburg.—Contrar primei știri publicate, mai multe persoane au perit în incendiul teatru'ui de aci. Până acum, opt cadavre au fost scoase.

Vizita Președintelui Fallières

Președintele Fallières a primit o deputație a corporațiilor franceze din Bruxelles A vizitat apoi școala franceză prînzind la castelul din Lalken.

NUMIRE

București.—D. M. Ferechide, șef de cabinet la ministerul de externe, va fi numit prefect de Buzeu.

Incendiul orașului Juarez

El Saso.—Incendiul orașului Juarez a încetat azi dimineață.

Un atac

Taurirt.— In timpul nopței cîți-va beni-naghin au trecut riul Muluia și au încercat un atac contra taberei franceze, dar au fost respinși. Un locotenent a fost rînit ușor.

O proclamație

Constantinopole.—După ziarul Ikdam, Torgut Segkat, a publicat o proclamație dînd triburilor malisores, un'termen de opt zile spre a se supune.

NUMIRE

București.—Se confirmă știrea, că d. Brabeteanu, prefect de Romanați, va trece la curtea de Compturi.

Proect de lege

Petersburg.— Guvernul, a supus Dumei, un proect de lege, privitor conrupțiunei funcționarilor, care pedepsește cu o amendă de mie de ruble și de la două luni pînă la șase ani de temniță pe cei care conrupe funcționarii statului sau ai comunelor.

Moartea unui exportator

Galați.—La Viena a încetat din viață, Sigmund Mendel, cunoscut exportator din Galați.

Măsuri contra holerei

Petersburg.—Duma a adoptat un proect de lege după care 4 milioane vor fi cheltuiți spre a lua măsuri în contra holerei și a ciumei.

Lupta de lîngă Laredo

Waschington. — In lupta semnalată lîngă Laredo, lîngă Concepțion, 50 de soldați dintre trupele federale ar fi căzut.

Creditul Fonciar Urban din Iași

LISTA

Scrisurilor eșite la sorți in tragerea 59 din 30 April st. n. 1911, pentru lei 346000

Scrisuri a 5000

2482	14936	22371	29482	33018	36957	39004	42727	45538	49419	50078
11015	20089	23156	29698	35470	36990	39096	44964	45852	50018	50079
14364	20431	28681	31046	35633	38422	39117	45364	46612		

Scrisuri a 1000

769	6189	10430	14283	20499	27260	31828	35557	38620	41227	45204
908	6392	10459	14807	20522	27314	31917	35620	38647	41313	45226
960	7239	10593	14942	21479	27463	32350	35705	38670	41434	46174
2170	7336	10743	15036	21920	27560	32377	35924	39156	41914	46518
2565	7569	10949	15351	23375	28148	32628	36630	39440	42032	46665
3258	7600	11653	16141	23769	28623	32713	36671	39502	42097	46887
3339	7769	12287	16199	24035	28949	33229	36716	39543	42192	47100
3457	8162	12444	17104	24122	29226	33498	36749	39548	42580	47116
3569	8310	12472	17155	24314	29779	34039	37026	39697	42919	47797
4306	9269	12606	17605	24364	30090	34168	37168	39822	43105	47886
4374	9360	12725	18421	25666	30189	34492	37323	39875	43332	48111
4536	9421	12899	18954	25996	30603	35180	37492	40523	43438	48442
4764	9691	12984	19084	26049	30643	35184	37631	40539	43767	49758
4962	9793	12991	19633	26503	30687	35216	37686	40554	43891	49893
5130	10347	13933	19916	26506	31069	35530	38321	40555	44232	50064
5545	10427	14143	19980	26567	31135	35552	38355	41076	44980	

Scrisuri a 100

82	6148	14739	21031	25057	29787	32698	36332	40772	44083	47845
125	6874	15112	21110	25558	29881	33010	36388	40922	44442	47873
461	7478	15179	21349	25696	30149	33322	36828	41392	44578	47889
1150	8575	16277	21610	25795	30263	33360	37867	42439	44945	48001
1180	8847	16312	21673	26457	30435	33409	37955	42546	45004	48496
1634	10057	16347	22127	27149	30983	33681	38247	42603	45044	49026
1705	10573	17092	22142	27423	31114	34113	38267	42723	45227	49386
2317	10924	17312	22510	27594	31235	34282	38628	42746	46091	49575
2914	11883	17452	22519	28328	31357	34522	38696	43163	46106	49653
3023	13405	17657	22818	28748	31371	35005	38764	43411	46366	49761
3201	13450	18661	23103	28849	31603	35304	38880	43713	46601	
3497	13630	19795	23119	28890	31804	35423	39964	43760	47128	
4862	13678	19901	23644	29537	32015	35946	40204	43976	47240	
5140	14350	20426	23924	29595	32378	36123	40547	43997	47284	
5521	14705	20892	24491	29611	32617	36166	40642	44016	47754	

Scrisurile se vor plăti de la 1 Iulie 1911 al pari în Iași la Casa Societății și în București la Banca Națională. Ele trebue să aibă cuponul de Ianuarie 1912, nedetașat.

Direcțiunea

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906.

BYRRH de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

Magazinul Conservatorului

IAȘI — Str. Lăpușneanu 32 — IAȘI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

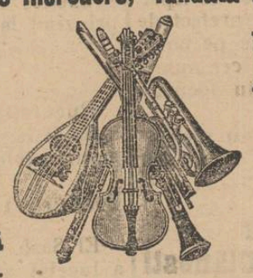

Instrumente Muzicale și Accesorii

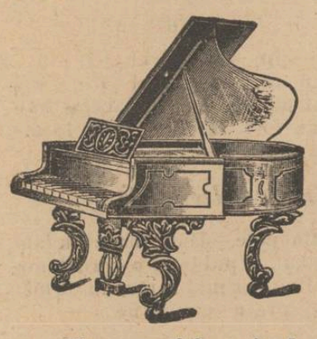

Piane Pianine

REPREZENTANȚA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vînzare și în rate lunare fără acont — INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

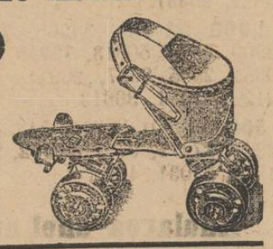

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Prețuri reduse

Dacă suntețî suferinzi, dacă voiți a preîntîmpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi și ficat, întrebuințați zilnic și în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conștiincios și avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un exces de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind și un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei și a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.

De vînzare în toate magasinele mari de consum.

La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Depozit de Mașini de Cusut

pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch și Dürkopp

Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Cărucioare și ori-ce accesorii

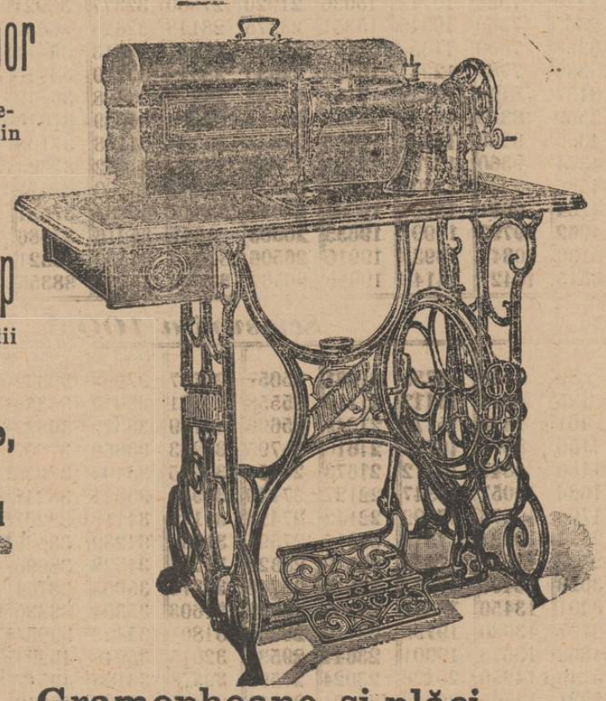

Gramophoane și plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurați din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 și fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinațiuni deșasigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER Str.. Lăpușneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sîmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sîmbătă și Duminică.

FABRICA DE CORSETE

din str. Lăpușneanu

s'a mutat în strada Gh. Mîrzescu 17 casele Goldner, asortîndu-se cu ultimele noutăți moderne,

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venețiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziție permanentă de produsele fabricei, cum și la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 = Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câștiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.329.000 lei

Prețurile oficiale pentru vînzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executata de Ichan Krzyzanowski, lăcătuș și electrician, Iași str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—N. 1291 Sîmbătă 30 Aprilie 1911

Presa guvernamentală și alegerile parțiale

Ziarele guvernamentale, sunt revoltate că presa opoziției consideră rezultatul alegerilor parțiale din zilele astea, ca o rușinoasă înfrîngere pentru guvern.

Presa d-lui Carp, nu se încearcă a spune că guvernul ar fi repurtat vr'un succes de pe urma acestor alegeri, dar nici nu permite opoziției să-și asume un asemenea succes.

Cu alte cuvinte, după gazetele guvernamentale, nici guvernul nici opoziția, n'au obținut nici un succes.

Așa să fie oare?

Să examinăm puțin aceste rezultate și să vedem ce ne spun ele.

Alegerrle s'au făcut în 9 județe: Mehedinți, Gorj, Muscel, Argeș, Ilfov, Prahova, Buzeu, Brăila și Tutova.

In 5 din aceste județe au avut loc alegeri pentru cîte un scaun la colegiul I de Cameră și anume, la Muscel, Ilfov, Prahova, Buzeu și Brăila.

Cum s'au rostit alegătorii acestui colegiu al marei proprietăți, pe cari d. Carp contează atîta, erijindu-se totd'auna în apărătorul lor?

La Muscel, opoziția a fixat candidatura d-lui Emil Costinescu, fostul ministru de finanțe liberal, iar guvernul pe al d-lui Marinescu, mare proprietar în acel județ și cunoscut prin legăturile sale de familie și interese cu Muscelul.

Pentru susținerea acestei candidaturi, administrația a lucrat săptămîni dearîndul, lucru pe care de altfel l'a făcut și opoziția condusă de șefii ei: d-nii Dinu Brăteanu, liberal și General Geanoglu, conservator-democrat.

Lupta între guvernamentali și opozanți a ținut pînă în ziua de alegeri, ora 10 dimineața, cînd administrația văzînd curentul puternic creat de opoziție pentru reușita d-lui Costinescu, a retras candidatura d-lui Marinescu.

Cu alte cuvinte a fugit din luptă, în plină bătălie, fiind sigură de dezastrul ce o așteptă.

Ei bine, presa guvernamentală susține că la Muscel, opoziția n'a avut succes, fiind că guvernul și-a retras candidatul și d. Costinescu s'a ales fără adversar.

Dar tocmai acesta este succesul opoziției, că a făcut imposibilă lupta guvernamentalilor cu dînsa, și i-a forțat să fugă din luptă, aducîndu-le aminte zicătoarea că fuga e rușinoasă dar sănătoasă.

Dacă guvernamentalii din Muscel, după indicațiile de la centru, ar fi voit să se aleagă d. Costinescu, atunci nu-i punea de loc adversar, sau în tot cazul 'l retrăgea cu 5 zile înainte de alegeri, cînd nu mai era timp util pentru fixarea unei alte candidaturi.

Dar după ce a sondat terenul și a văzut că nu îi este de loc favorabil, și după ce a muncit săptămîni întregi, de la declararea vacanței ca să își asigure sprijinul colegiului, și cînd colo vede că majoritatea alegătorilor merg pe față în potriva ei, atunci se exxplică pentru ce d. Costinescu rămîne singur în luptă căci administrație a depus singură armele și a recunoscut forța opoziției.

Și o dovadă mai mult e că d. Maiorescu, care a fost ales la acest colegiu, d'abea a întrunit în alegerile generale majoritatea în luptă cu d. Dinu Brăteanu, așa că nici vorbă nu era ca succesul să nu fie al opoziției.

Să mai vorbim de colegiul I de Cameră de la Buzeu?

Acolo însuși alegătorii d-lui Marghiloman au votat cu opoziția, căci scaunul vacant îl avusese d. Marghiloman și pe ministrul de interne îl votaseră ei în alegerile din Februarie.

Or acești alegători n'au ținut seamă de fostul ales, care a preferat scaunnl de la Ilfov, fiind absolut sigur că pe cel de la Buzeu 'l are în buzunar, și au votat pe candidatul opoziției, acordîndu-i peste o sută de glasuri mai mult de cît candidatului d-lui Marghiloman.

Oare nici rezultatul acesta nu constitue un succes al opoziției și o dureroasă înfrîngere pentru guvern?

Și la Buzeu după cum se știe, d. Marghiloman e șef, iar în ziua de alegeri se afla acolo pînă și ministrul școalelor care de asemeni face politică la Buzeu unde este ales senator.

Dar, dovada că un asemenea rezultat a supărat mult pe d. Marghiloman, e că a făcut responsabil pe bietul prefect de lipsă de pricepere în executarea presiunilor și ingerințelor electorale, i-a luat demisia.

Cît pentru celelalte colegii întîi, ca Brăila, unde o diferență foarte mică de voturi, a lipsit pentru a trînti în balotagii pe candidatul d lui Nicu Filipescu, care de asemeni a stat la Brăila în tot timpul alegerei; ca Prahova unde domnul Theodorini, s'a rîdicat la un foarte frumos număr de voturi și ca Ilfovul, unde d. Păltineanu, a întrunit peste 500 de glasuri, față de cele 800 luate prin concursul întregului aparat administrativ de către d rul Leonte, cîte-și trele aceste județe se rostesc pe față și hotărît în potriva guvernului.

In tot cazul din 5 locuri la colegiul I de Cameră—opoziția cucerește 2— iar guvernul 3. Dacă această proporție ar fi fost în alegerile generale ar mai fi putut avea guvernul majorități?

Dar să trecem la colegiul II de Cameră, al micilor comercianți, meseriași, și funcționari, pentru care guvernul arată că are atîta solicitudine, dar care s'a văzut că nu e de cît ipocrizenie și minciună.

La Argeș, d. Comăneanu candidatul opoziției trece cu peste 100 de voturi peste candidatul guvernamental, într'un județ unde de asemeni d. Marghiloman, este șef.

La Tutova, d. G. Vasiliu, candidatul opoziției trece cu peste 60 de voturi peste d. Lupu Costache, șeful guvernamentalilor din acel județ, care era așa de sigur de isbîndă că a cedat locul de la Senat altuia, numai pentru a înfrînge opoziția la Cameră.

Sunt sau nu aceste rezultate un succes netăgăduit pentru opoziție?

Trebue să fie cine-va orb ca să nu le vadă, și de o rea credință revoltătoare pentru ca să le tăgăduiască.

Să mai vorbim de Mehedinți unde la primul scrutin, guvernul nu poate lua măcar un loc din cele două vacante, opoziția provocînd balotagii la ambele locuri, iar d. Ilariu Isvorianu fiind în fruntea candidaților cu cel mai mare număr de voturi?

Să mai vorbim de Ilfov unde d. Iancu Brătescu se rîdică la 1300 de voturi; de Gorj unde guvernamentalii au făcut imposibilă ori-ce luptă electorală prin sălbătăcia cu care au combătut pe d. Cămărășescu?

In definitiv, din 6 locuri la colegiul II de Cameră, situația e astfel: 2 guvernul, 2 opoziția, și 2 balotagii care cu siguranță vor fi ale opoziției.

Apoi aceasta nu constitue o înfrîngere pentru guvern? Cu atît mai mult, că alegerile au loc de abia după 2 luni de la alegerile generale și după 4 luni de la instalarea d-lui Carpl a guvern.

Ce ar fi dacă la toamnă ar avea loc alte alegeri?

Garantăm că absolut nici un loc, n'ar mai obține guvernul.—Ar fi indicația cea mai sigură, că trebue să părăsească puterea.

Vespasian I. Pella

Guberniile d-luĭ Carp

Incă în anul 1907, cu prilejul pretinsei fuzionări a ambelor partide conservatoare, d. Carp, recunoscut fiind ca șef al partidului închegat, își anunțase programul, care avea de bază crearea de dregătorii exact după sistemul rusesc, care dă toată puterea în mîinile guvernatorilor.

Domnul Carp ține și astă zi morțiș la ideea lui. Ea constitue singura preocupare a șefului partidului conservator și cînd se va vedea realizată, sau se va convinge, că este de nerealizat, d. Carp va părăsi viața politică, convins că a făcut operă măreață pentru țara pe care o urăște sincer, sau că n'a fost lăsat—ca de multe ori—să facă operă măreață.

Domnul Carp are două convingeri: că țara romînească ar fi o țară ideală, dacă n'ar fi țară liberă și că se va pune bună regulă în Romînia, cînd se vor introduce legi și autorități, menite să introneze regimul absolut.

Convingerile acestea formează testamentul politic al d-nului Carp, care ar dori să vadă cu ochii executarea testamentului seu.

Dregătoriile cu dregătorii lor ar urma, cu puterile extra-ordinare pe cari d. Carp plănuiește să le deie dregătorilor, să fie un fel de sfidători ai Constituției.

Puterea toată, numiri, destituiri, transferări, expulzări—vor sta, după proiectul d-lui Carp, în mîna a 15 oameni exact după sistemul guvernatorilor ruși, cari, înainte de constituirea Dumei, aveau puteri ilimitate și erau mai mari și peste instituțiunile publice și peste funcționari, dar și peste huligani și celelalte bande negre.

Domnul Carp nu gîndește și nu vrea să-și dee seamă, că atotputernicia guvernatorilor ruși, prefăcuse imperiul vecin într'o permanentă stare revoluționară și că, pentru a nu se prăpădi țara, a fost introdusă constituția în Rusia.

Domnul Carp vrea să ice constituția Romîniei și începutul să-l facă gubernatorii d-sale, cari, mai ales la sate, vor avea puteri fără margini, căci, crede d. Carp, toată nenorocirea la sate se trage de la preuții și învățătorii sătești.

De la 1907 d. Carp a rămas cu ideia fixă a reprimării. Dacă nu cu șrapnelele artileriei, macar cu decretele de numiri, destituiri, expulzări, ce le vor semna domnii Stroici, Lupu Costache și ceilalți europeni, pedepsiți să se fi născut, ca și d. Carp, în Romînia — europeni aleși de d. Carp să fie, împreună cu alții, cei 15 dregători, meniți să dreagă Romînia.

Ideia d-lui Carp este o manie a unui bătrîn, care nu merită să fie luată în serios, chiar dacă deputații și senatorii guvernamentali, vor vota nebunia carpistă, ca un alt proiect oarecare.

Căci, în momentul în care celelalte partide politic, au înscrise în programele lor modificarea constituției pentru chemarea maselor la viața publică, este o nebunie ca cel de al treilea partid, cel mai slab, să se gîndească la suprimarea, în tot cazul la umilirea constituției existente, prin o lege, care cată să înăbușe spiritul de libertate și să readucă țara cu o jumătate de veac îndărăpt.

Domnul Carp este un om foarte bătrîn. Și dacă va vedea legea sa votată, dacă o va vedea chiar promulgată, ceea ce nu credem, va trăi, totuși, mai mult de cît va trăi legea sa, care nu trebue să existe, care nu poate să existe.

Situația Spiridoniei

Imprumutul de 450,000 lei, cerut de Epitropia sf. Spiridon din Iași, pentru achitarea datoriilor flotante, a fost refuzat de a fi votat de Cameră.

A fost refuzat, după ce ministrul de interne, față de epitropul dr. Riegler, își insușise proiectul; după ce același ministru, față de același epitrop, revenind în parte, hotărise reducerea împrumutului la jumătate.

Refuzul general, în ultima zi, a fost o batjocură cu atît mai mare, cu cît raportor al proiectului fusese ales, înadins, un oare-care deputat de Botoșani, fără chemare, fără trecere.

Ca să se vadă ce greutate financiară reprezintă acel raportor, reproducem, din raportul seu, partea referitoare la neadmiterea împrumutului, de către comitetul delegaților:

„In ce privește, însă, al doilea împrumut, de 450,000 lei, comitetul delegaților l'a respins, fiind-că el crede că toate acele datorii flotante, toate acele „furnituri" la plata cărora e menit să servească, ar trebui cercetate mai de aproape. In ori-ce caz comitetul delegaților crede că e bine să se aștepte ca justiția să pronunțe, dacă aceste datorii sunt reale; și, în cazul cînd ar fi reale, dacă ele trebuesc plătite de Casa spitalelor și ospiciilor Sf. Spiridon sau de către acei, cari i-au *risipit în mod neomenos avutul.*

Raportul declară, deci, că Epitropia nu trebuie să-și plătească datoriile, fiind-că acele datorii nu sunt reale, și chiar dacă ar fi reale, justiția trebuie să se pronunțe dacă datoria s'o plătească Eforia sau foștii efori.

Vrea să zică: datoriile sunt nereale dar poate să fie și reale. In ori ce caz chiar dacă ar fi reale, trebuie de văzut dacă adevărații debitori ai datoriilor reale, nu sunt penultimii efori.

Iată un raport parlamentar, iată un extra-ordinar raport, care vorbește în numele unui comitet de delegați ai parlamentului.

Mai mare bataie de joc nu se putea!

Iar rezultatul care este? Datoriile nereale—reale ale deputatului, au ramas datorii, iar epitropii, ca să plătească, au recurs la politică ordinară, voind să suprime posturi importante din venitul cărora nu se vor putea plăti nici procentele pe șase luni la capitalul datorit.

Dar și posturile acelea se vor suprima, după sistemul Melic, în mod real-nereal, căci după ce se vor suprima, se vor pune la loc, dar cu oameni de ai partidului de moravuri fine.

Falimentul material al Spiridoniei, visul dulce al d-lui Carp, nu se va realiza. Dar falimentul ei moral—toată lumea îl vede cu ochii.

„Cazul din strada Muzelor"

Ziarele au vorbit despre „cazul" din strada Muzelor. „Cazul" a fost un succes fără seamăn al poliției din Iași, a celei zise secrete, care a descoperit, în fine, că într'o casă din strada Muzelor, cartier situat în centrul orașului, o femee cu moravuri ușoare, brevetată ca atare, exploata o fetiță de cinci ani, în excesele libertine ce le făceau clienții prostituatei.

Cazul în sine constitue un atentat monstru contra firei și, întru cît se cunoaște numele nemernicei, care exploata fetița, este treaba parchetului să instrumenteze afacerea, cu condiția, firește, ca și „boerii", cari voiau să aibă un local de desfrîu, să fie dați judecății, ca complici ai prostituatei.

Dar în privința casei din strada Muzelor, se cuvie să insistăm mai mult. Casa aceea, care cuprinde un șir de camere, servește de gazdă femeilor rele. Casa, situată în centrul orașului, peste drum de spitalul Spiridoniei, are ferești ce dau în stradă, ferești în cari locatarele se expun, spre a fi observate.

Strada este foarte frecventată, mai ales de elevele unei școli a statului, cari trec zilnic pe acolo, de cîte-va ori, la dus și întorsul de la școală.

Cum casa are vre-o zece ferești și la fiecare fereastă se află expusă cîte o așteptantă, este natural ca tabloul acesta vivant să atragă curiozitatea tinerelor fete, după cum atrage desgustul altora.

Și, lăsînd la o parte „cazul", care constitue un „succes" al poliției secrete, întrebăm: se poate ca existența unei case de toleranță să fie îngăduită în centrul tîrgului, să infecteze strada, din toate punctele de vedere, moral și sanitar—să fie tolerată și de serviciul sanitar și de poliție?

Firește că se poate — de vreme ce așa este. Pretutindeni există asemenea stabilimente, chemate să împlinească nevoi sociale. Dar nicăieri ele nu sunt în cinste așa mare, nicăieri nu se batjocorește un oraș în halul acesta, ci casele acestea au a fi situate în anume strade, discrete, ascunse.

Dar casa specială este a unui erou politic junimist, care, cu acte de banditism, a contribuit la nealegerea d-lui Stere—și se cade, ca serviciul sanitar și poliția să-i îngădue să-și închirieze casa la prostituate, de la cari, potrivit obiceiului, se ia chirie mai mare, fiind-că și ele, așa vine vorba, cîștigă... mai ușor.

Dar fiind-că s'a întîmplat, „cazul" și „succesul„ poliției și fiind-că, grație lor, veni vorba și despre casa din strada Muzelor, întrebăm și noi, dacă nu este vreme să se pună capăt trecerei eroului junimist — și să se rădice o gazdă de prostituate din mijlocul tîrgului?

Să vedem.

OAMENI ȘI LUCRURI

RIVALII NOȘTRI

In momentul cînd Americanii se pregăteau să admire marea curiozitate a cînelui vorbitor—cînele „Don" din Hamburg—iată că și Englezii anunță că, la rîndul lor, posedă o asemenea minune în... persoana cînelui Jock, descoperit acum de curînd de către naturalistul Blundel în locuința unui simplu țăran.

E un exemplar produs din corcirea unei specii „Collie" și un „dahnatin". Graiul cînelui în chestiune cuprinde fraza foarte simplă: „I vant bussy, bussy" adecă,— animalul cere pîne, — pîne cu unt, întocmai după cum cînele „Don" din Hamburg cere cozonac, — „Kuchen".

E poate semnificativ faptul că dobitoacele aceste, atît de inteligente și atît de mult dispuse a fura ceea ce a mai rămas „omenesc"— omului pe pămînt, învață cu deosebire frazele referitoare la mîncare. E poate locul de a repeta dictonul că „nevoia învață" și de a rosti părerea că nici animalele nu capătă hrană fără să ceară în înțelesul propriu al cuvîntului.

Cine știe dacă omul însuși—homo sapiens — ar fi învățat vre odată vre o limbă, dacă ar fi smuls naturii facultatea particulară a graiului, dacă nu ar fi simțit adînca trebuință de a se folosi de acest dor pentru—stomac.

Dar e o problemă cu totul profundă în acest nimic aparent, al cînilor vorbitori, cari nu trebuie confundați cu.... papagalii imitatori de multe omenești. Naturaliștii pe de-o parte, reprezentanții religiunilor pe de altă parte, înfățișau „graiul" ca o calitate exclusiv și absolut omenească și singura care-l punea înfinit mai presus de ori-ce alt viețuitor pămîntesc.

Și cu toate aceste!

Știm noi oare că în mult ridiculizatul lătrat al cînilor—nu este un limbagiu adevărat,—după cum poate fi unul și în susurul copacilor, în murmurul apelor, în cîntul păserilor, în șoaptele neauzite ale florilor?

Dar iată că acești cîni fură chiar graiu real, pronunță cu ajutorul unor sunete curat omenești; răpesc un număr de cuvinte rostindu le cu înțelesul lor imediat, aplicat unor trebuinți reale. E lucru vădit că în acest caz nu se va mai putea vorbi de unicul exemplar în natură al omului care vorbește, spre deosebire de animalele mute. Despre noul cîne vorbitor se adaogă amănuntul că n'a fost „preparat" — la fel cu „Don"— ci că a învățat cele cîteva cuvinte de mai multă vreme și că într'o bună zi, le-a pronunțat cu o admirabilă simplicitate, ca și cum le ar fi știut de la.. părinți. Nu știm numai, dacă va reuși să le transmită urmașilor săi. Se prea poate însă ca ei singuri, în cor cu alții din generația lor, să înceapă și ei, în chip spontan, a vorbi sub imperiul vre-unei mari dorinți... alimentare căci e pururi adevărată vorba poetului nostru:

De la Mare la Azof
Tot stomacu-i filosof
Gură de om, gură de cîne
Cere pîne....

Să ne îngrijim cu o oară mai înainte de primejdia socială a rivalilor noștri,— cînii vorbitori.

Rodion

Asupra disciplinei școlare

— Insemnătatea disciplinei liberală —

IV

Din cele două sisteme de disciplină. unul care se obține cu consimțimîntul copilului, — disciplina liberală — și altul care se impune lui — disciplina autoritară, care este de preferat? Căci ele nu sunt de loc indiferente pentru valoarea rezultatelor ce dau. Unul lucrează pe din afară și altul pe dinăuntru, unul se impune cu reguli nediscutate și oprește orice tendințe de libertate din partea copilului în virtutea dreptului ce și l arogă învățătorul de a porunci și altul care se face mai mult simțit și urmat de către elev dintr'un sentiment de necesitate pe care el singur îl apreciază.

In fine, unul vine de la învățător, în puterea dreptului celui mai tare, iar celalalt de la elev și de la împrejurările în care este silit să trăiască el.

Dat fiind — după cum am spus — scopul școalei, care este de a face educația și nici defel instrucția unui copil, a ne servi de sistemul disciplinei autoritare însamnă a ne mulțumi cu ordinea aparentă. Greutatea este numai că acest fel de disciplină superioară nu se poate capata de oricine. Ea cere din partea învățătorului multe calități, pe care nu le poate avea toată lumea, care îmbrățișează această carieră ca pe oricare alta, sau chiar în lipsă de alta.

„Nu există procedeu automatic, zice un scriitor francez, pentru a da unui spirit obișnuința și puterea de a se conduce singur, după cum nu este procedeu mecanic pentru a înlesni înflorirea sau creșterea unei ființe viețuitoare." Disciplina, adică liniștea care trebue să domnească în timpul prelegerilor atîrnă de o mulțime de factori: de mobilier, de situația ce are localul, de înfățișarea camerei, de persoana învățătorului, de modul cum acesta știe să-și facă lecțiunile atrăgătoare, de dispoziția elevilor, de starea lor fizică și morală, de etatea lor, de numărul lor, de temperamentul lor, de program, de temperatura salei de cursuri, de timpul zilei, de anotimp, de materialul de care învățătorul se servește, de starea culturală și morală a părinților, de moștenirea fizică și sufletească a copilului și de o mulțime

de alte condiţiuni, dintre care una din cele mai indispensabile condiţiuni pentru a avea ordinea în clasă este, ca copiii să fie vecinic ocupaţi: lecţii, teme, exerciţii fizice, lucrări manuale interesante, scurte, variate şi presentate totdeauna sub o formă nouă, care să deştepte în elev ideea că învăţătorul lui este un isvor nesecat de noutăţi, care este în stare în orice moment să i arate ceva nou, necunoscut de el.

Nu vom stărui mai mult asupra mijloacelor ce-i pot sta învăţătorului la dispoziţie, spre a şi asigura disciplina cea raţională. Vom încheia numai această mică discuţie asupra acestei prea importante chestiuni, cu un citat din *Dictionnaire de Pélagogie* de F. Buisson. Iată ce apreciere găsim sub titlul: *Discipline*, pentru sistemul disciplinei liberale.

„Nu s'ar putea tăgădui însemnătatea acestor principii ca principii de psihologie şi pedagogie raţională, greutatea începe din momentul cînd interprindem aplicarea lor la educaţia în comun şi mai cu seamă la educaţia populară. Şi tocmai aici ar fi mai necesar să le introducem.

Inainte de toate ar trebui să scoatem din mintea învăţătorilor noştri o anumită idee despre disciplină, idee falşă care îi rătăceşte: asimilarea până la un punct a disciplinei şcolare cu disciplina militară. O clasă care să mişcă cu regularitatea punctuală a unui regiment, este un spectacol urît. Nu trebue să existe, aşa zicînd, nimic comun între buna ordine a unui regiment şi buna ordine a unei clase: una constă în a grupa, în viderea unei mari sforţări comune a forţelor fizice care ar rămîne pierdute dacă ele n'ar fi oare cum matematiceşte regulate şi pentru aceasta se cere oamenilor maturi de a se supune unor legi mecanice, al căror efect s'a calculat; cealaltă constă a deştepta, a aţiţa, a îndrepta nişte forţe intelectuale şi morala abia născînd şi cari n'ar sfîrşi de a se forma de cît dacă le-am oferi un exerciţiu liber şi gradat.

Nu se disciplinează un copil după cum se dresează un animal, pentru că dresarea este născocită pentru a diforma naturalul animalului şi disciplina, din contra, pentru a forma caracterul copilului"...

„Prescripţiile regulamentelor şcolare, uniformitatea exerciţiilor şi a mişcărilor legea liniştei şi imobilităţei şi toate celelalte obligaţiuni, pe care noi le impunem în şcoalele noastre, nu vin de la natura lucrurilor sau din principiile pedagogiei; nu sunt datorii morale cu alte cuvinte, ci numai necesităţi rezultînd din faptul material al adunărei unui mare număr de copii în acelaş local, sub acelaş învăţător, care trebue să răspundă de toţii de toate.

Acestea nu sunt de cît stinghereli şi hotare ce se pun libertăţii, spontaneităţei şi veseliei copilului, cari ne sunt imposibile ca să le înlăturăm, dar cari ar fi absurd să le ridicăm la rangul de axiome sau de a li lua cu tot dinadinsul ca puncte esenţiale ale disciplinei. Ele nu constitue disciplina, ele fac mai degrabă încurcături şi complicaţii".

Cum se discută chestiunea disciplinei şcolare la conferinţele generale, aceste cîte-va note ar putea să contribue, deşi într'o măsură neînsemnată; — la complectarea subiectului.

C. V. Buţureanu
Institutor

Plagiatul d-lui A. C. CUZA

Cum se apără „regele plagiatorilor"

Acum, cînd sîntem către sfîrşitul acestei polemice, care durează de mai bine de o lună, este necesar să aruncăm o ochire generală cuprinzătoare asupra răspunsurilor plagiatorului, cari constituesc apărarea sa de acuzaţia ce i-am adus cu dovezi zdrobitoare. Această ochire este cu atît mai necesară, cu cît ea va pune în evidenţă *mijloacele lăturalnice, căile piezişe, artificiile zgomotoase şi deşarte* şi în special **reaua credinţă**, la cari plagiatorul a recurs în apărarea sa, cu unicul scop: **de a induce lumea în eroare**, *făcînd-o să creadă că dînsul este victima unei manopere pusă la cale de duşmani interesaţi*. Că n'a reuşit, e altă chestie. E necesar însă să punem în lumină toate *operaţiunile* plagiatorului, pentru a confirma încă odată că în denunţarea plagiatului său, n'a fost şi nu este vorba, de cît de *demascarea unui farsor, de scoaterea la iveală a unui adevăr, de moralizarea unui întreg domeniu de activitate socială*.

Dacă voi fi reuşit măcar în parte — şi sper că am reuşit — să ating acest întreit scop, lucrarea mea îşi va fi împlinit menirea.

Dar să vin la cazul special al plagiatorului Cuza.

Care a fost atitudinea plagiatorului în tot intervalul de la apariţia lucrării mele pînă în prezent? E de la sine înţeles, că dacă acuzaţia mea ar fi fost o manoperă vicleană, dacă profesorul Cuza ar fi fost nevinovat, atitudinea lui trebuea să fie *lămurită de la început*, şi mai ales *una şi aceiaşi de la început pînă la sfîrşit*. Or, fie care ştie, că plagiatorul a avut o atitudine *dubioasă*, că *şi-a schimbat atitudinea de cîteva ori* în tot timpul acesta.

De ce? E firesc să ne punem această întrebare, pentru că ea ne ajută să descoperim de la început un „punct negru" pe conştiinţa d-lui Cuza.

Cînd a apărut lucrarea mea, plagiatorul Cuza a anunţat lumii printr'o placardă de reclamă, că *„va răspunde şi va lumina opinia publică creştină"*. Aceasta a fost pe la 12—13 Februarie, cu cîteva zile înainte de alegerile la cari participa candidînd la col. II de Cameră.

Alegerile trecură, plagiatorul căzu cu succes, trecură 6 săptămîni de la apariţia „Ruşinei Universitare", şi toată lumea se întreba: „Ce face Cuza? De ce nu răspunde? Ce înseamnă darea în judecată a lui Socor?" Şi cînd atmosfera creată în opinia publică prin îndelungata şi inexplicabila tăcere a plagiatorului deveni prea năbuşitoare, d. Cuza prin No. 35 de la 25 Martie a „Neamului Romînesc" încearcă să se explice, să lămurească, să motiveze *tăcerea* sa crezînd că va mai risipi nourii grei ce pluteau în jurul persoanei sale.

Injurînd *Cahalul*, pe d. Rădulescu-Motru, pe mine, pe jidani „anexîndu-ne" pe toţi la *studiul* său asupra „Jidanilor în presă", plagiatorul spunea lămurit: **nu răspund**. Şi nu răspundea plagiatorul, pentru că era vorba de „broşura *Cahalului*", de „semnatarul ei Emanuel Socor", de „pamflet jidovesc", şi pentru că nu avea *pe cine* să convingă de nedreptatea acuzaţiei.

„Aşa dar, pentru *oamenii serioşi*, nu „am nevoie să răspund învinuirilor „perfide ale unui pamflet jidovesc; „pentru *ei cari* nu scriu". („N. R." No. 35).

Unde era la 25 Martie „opinia publică creştină" de la 13 Februarie? *Dispăruse*. Căci dacă ea ar mai fi fost, natural că plagiatorul răspundea ca s'o „lumineze", cum promisese cu o lună şi jumătate mai în urmă.

Dar cel puţin această *nouă atitudine* a plagiatorului fu definitivă? Nu. Imediat d. Cuza ia o *altă* poziţie. Nu vrea să tacă, căci văzuse efectul dezastros al tăcerii; dar nici nu vrea să răspundă, căci prevedea un efect şi mai dezastros. Şi atunci se puse să *înjure*. Pe cine? Pe mine, natural. Devenii astfel şi eu o „anexă la jidanii în presă", după ce — era şi logic — d. Cuza mă „naturalizează în statul în stat jidovesc al *Cahalului*". Aşa că, jidan fiind, cum să stea de vorbă cu mine, cum să răspundă unei acuzaţii ridicate de mine?

Aceasta este a *treia* atitudine a plagiatorului, altoită însă tot pe cea de a *doua* şi în contradicţie evidentă cu cea *dintîi* — cea cu „luminarea opiniei publice creştine". Căci iată ce spune plagiatorul însuşi în No. 38 al „N. R." de la 1 Aprilie:

„Şi atunci se naşte întrebarea: „*oare eram* eu dator să răspund?

„Să o creadă cine voieşte! (adică „opinia publică creştină?) Eu însă, „care am scris un volum altădată ca „să-mi apăr aceiaş lucrare atacată a„tunci de un coleg (cei doi Spenceri „etc...) am crezut că în cazul de faţă, „mi se impuneau cu rigurozitate ur„mătoarele *trei datorii*:

„Datoria *ştiinţei* pe care o repre„zint, de a nu da valoare critică se„rioasă unei neghioabe ţesături de „falsuri, de prostii şi de vulgarităţi, „ale unui pamflet jidovesc ordinar.

„Datoria *situaţiei* pe care o ocup „(prin ce mijloace?) de a nu înjosi „prestigiul Universităţii în polemici „cu oameni necalificaţi, rău famaţi „şi fără răspundere.

„Datoria *luptei* pe care o duc, de-a „sfida astfel de procedări banditeşti, „dovedind că ele nu mă pot turbura, „şi făcînd ca opinia publică să în„veţe a le despreţui.

„Aceste trei datorii sunt *evidente* „aici (ce nu este evident la d. Cuza?) „*Şi înţelege oricine că eu nu mi le* „*puteam îndeplini decît numai* **tăcînd**".

Va să zică, d. Cuza menţine hotărîrea de a *tăcea, vorbind* totuşi, înjurîndu-mă.

Dar iată că de-odată plagiatorul *părăseşte şi această nouă atitudine*. De astădată cu încalcarea delictuoasă a celor **„trei datorii** *ce i se impuneau cu rigurozitate*", căci în „N. R." de la 15 Aprilie, plagiatorul se ocupă despre: „Originea şi cuprinsul cărţii mele „Despre Poporaţie", anexînd-o şi pe aceasta — cartea sa — la „jidanii în presă."

Faţă de această nouă atitudine mă întreb: cum rămîne cu: *datoria ştiinţei*, cu *datoria situaţiei*, şi *prestigiul Universităţii*, cu *datoria luptei*? Dar ce-i pasă plagiatorului de aceste *datorii*? Ele există şi îi impun cu *rigurozitate* tăcerea, atunci cînd socoate că tăcerea îl va salva; ele *dispar*, cînd situaţiunea dobîndită prin tăcere îi devine insuportabilă. Ba mai mult, în cazul acesta cele *trei datorii de a tăcea*, se transformă în cel puţin tot atîtea, cari cu aceiaşi *rigurozitate îi impun să vorbească*. Şi plagiatorul *vorbeşte* începînd cu No. 42 al „N. R". Ce spune, cum se apără? Am relevat în cursul replicelor ce i am dat în numerile trecute ale *Opiniei*. Am relevat şi reaua credinţă şi falsurile ce comite. Aici am ţinut să stabilesc, că în această afacere, care ţine numai de două luni şi jumătate, plagiatorul are *patru atitudini*, pe cari le-a schimbat după cum a crezut de cuviinţă.

Oare un om cinstit, un acuzat pe nedrept, avea nevoie de o asemene apărare demagogică, de atîte tertipuri, de atîte şurubării?

*

Dar iată şi un punct luminos, care se desprinde din toată polemica încinsă în jurul plagiatului Cuza.

Pe cînd la 1899 „în ziua Inălţării Domnului" *autorul* „Poporaţiei "zicea cu glas tare, spre a fi auzit de Academiciani şi Universitari, că opera sa este *originală*, că *tranşează „controversa seculară"* a teoriei lui Malthus, că *dă ştiinţii economice o direcţie nouă, că formulează o nouă teorie a populaţiei* etc... astăzi, după ce plagiatul său a fost dovedit, *coboară tonul*, şi plin de modestie, zice că în „Poporaţie" nu poate fi vorba de cît de *„tendinţe"*, de *„încercări"*.

Că lucrul este aşa, mărturiseşte însuşi plagiatorul. Iată dovada:

„scrierea mea „Despre Poporaţie" „mai cuprinde şi *o parte teoretică*, „prin care *am avut intenţia să încerc* „*a contribui şi eu cu ceva* la lămuri „rea unui adevăr ştiinţific, de cea „mai mare importanţă practică pen„tru noi. Zic *intenţia, fără a pretinde* „*că voi fi reuşit*". (N. R. No. 42).

Şi de ce această modestie în originalitatea şi valoarea operii sale? Pentru că:

„E vorba de *originalitate*? Dar mai „întăi se naşte întrebarea: *ce poate fi* „*în ştiinţă original*, într'o materie de „pildă ca poporaţia *asupra căreia s'a* „*scris atît*". („N. R." No. 43).

Iată deci că plagiatorul nu mai vorbeşte cum vorbea la 1899. Ce folos însă că limbajul acesta îl ţine *după ce a fost prins cu mîţa 'n sac?*

Şi iarăşi: dacă opera sa este *originală*, dacă acuzarea de plagiat este *nedreaptă*, de ce atîta *esces de modestie*? de ce plagiatorul nu răspunde cum îi răspundea şi d-lui prof. Basilescu la 1900:

„Aceasta este în rezumat conţinu„tul părţii esenţiale a scrierii mele, „care mi dădea dreptul să afirm „—*şi persist a afirma*—că ea se pre„zintă ca *un tot organic*, şi ca o lu„crare originală nu numai în *forma*, „ci şi în *fondul* ei". (Cei doi Spenceri etc.. sublinierile sînt ale plagiatorului).

De ce? Pentru că ori-cît este de cinic un plagiator, el trebue să dea îndărăt, să încerce a micşora chestia şi importanţa ei, în vederea unei apărări mai eficace. Pentru că chiar plagiatorul Cuza în faţa unei opinii publice *formate*, nu are puterea de a rezista şi duce la capăt cu o cerbicie condamnabilă.

De aceia, *bătaia în retragere* — mi e permis să întrebuinţez acest termen cu d. Cuza, care a făcut (?) serviciul militar—*a plagiatorului este iarăşi încă o dovadă de dreptatea acuzaţiei mele.*

*

„Acum să răspundă oamenii cinstiţi dacă din psicologia acestei polemice şi din întreaga atitudine pe care a avut-o şi o are plagiatorul da la Universitate nu răsare încă un punct luminos, care „eclerează" întunecata conştinţă a autorului „Poporaţiei"?

Un om cinstit, un nedreptăţit are totdeauna o situaţie, o atitudine sigură şi se apără cu fruntea ridicată şi senină. Un asemenea om *nu* şovăe, *nu* pluteşte, în nesiguranţă, *nu* recurge la tertipuri, *nu* încearcă să-şi micşoreze propria sa operă pentru a atenua delictul ce l-a comis cu ea.

Toate acestea plagiatorul le-a ştiut şi le ştie; dar n'a putut şi nu poate să le pună în aplicare, pentru că ele sunt normele unei purtări cinstite. Şi numai de cinste nu poate fi învinovăţit plagiatorul.

Em. Socor

Litere-Ştiinţe-Arte

Un comunicat în chestia universităţii populare, pe cale de a se intemeia în Iaşi,—ne dă confratele „Mişcarea" însoţindu-l de oarecari detalii. Intradevăr nu eram informaţi că „Noua R. Romînă" împrumutase ştirea de la ziarul local. Se pare că informaţia e din sursă autorizată şi luăm act cu plăcere de un asemenea proect, cu atît mai mult, cu cît e vorba nu numai de o nouă instituţiune de cultură pentru a doua capitală, dar şi pentru alte cîteva oraşe ale Moldovei în care, pe cît se afirmă, universitatea se va transporta din timp în timp,—ducînd cuvîntul bun al luminărei şi al adevărului prin gura conferenţiarilor săi.

E poate pretenţios cuvîntul de universitate în înţelesul acesta din urmă. Iaşul avea odinioară serii de conferinţi cari găseau ecou şi aduceau foloase însemnate.

Dacă, sub o formă „oarecare" acele prelegeri publice s'ar relua, mai variate, mai frequente,—şi dacă ele ar fi purtate şi în alte oraşe ale Moldovei, nu încape nici o îndoială că mari foloase culturale ar fi îndeplinite.

Dar o „universitate" nu e ambulantă, iar ceia ce se plimbă din oraş în oraş nu mai este universitate. De ce se insistă cu orice preţ asupra cuvîntului, cînd chiar în mod oficial cuvîntul nu spune tocmai aşa de mult,—în oraşul nostru?

*

Organizaţiile moniste din Germania au introdus de cîtva timp predicile de propagandă.

S'a ales cuvîntul de „predică" duminicală, tocmai ca să atragă mai mult public şi să fie mai suggestive cuvîntările.

*

Cu ocazia gravelor tulburări produse dăunăzi în regiunea „Champagne" din Franţa, parchetul a găsit nimerit să uzeze de cinematograf, pentru a reproduce nu numai scene din revoltele organizate, dar şi figurile, mişcările conducătorilor revoltei.

Cu ajutorul aparatelor cinematografice parchetul a reuşit să stabilească în mod sigur prezenţa unor anumite persoane în acele tulburări şi va obţinea condemnarea lor.

Intreprinderile cinematografice protestează însă în contra abuzului... justiţiei.

Cinematograful—spun ele—nu e destinat să denunţe, ori să spioneze, ci numai să instruiască în senzul ştiinţific, nu judiciar al cuvîntului. Mulţi publicişti sunt absolut de aceeaşi părere.

*

STRUNA ZILEI

COINCIDENŢA FATALA

S'au făcut descinderi în cartierul prostituatelor din strada Muzelor.
Informaţie.

Cu lacrimi de ruşine plîng
Sărmane muze întristate,
Că tocmai 'n strada lor se strîng
Infectele prostituate.

INFORMAŢII

Duminecă, 8 Mai, partidul conservator democrat va ţine o mare întrunire publică în sala „Eforiei", la care vor lua cuvîntul d. Take Ionescu şeful partidului, şi mai mulţi fruntaşi.

La această întrunire vor lua parte şi delegaţii din judeţe.

Conservatorul *publică un articol direcţional de o naivitate revoltătoare: ziarul oficial afirmă, că d. Emil Costinescu s'a ales la Muscel „fiind-că aşa a voit guvernul".*

Noi n'am citit în nici un ziar liberal, că, sub ultima guvernare liberală, domnii Carp, Filipescu, Delavrancea, Arion şi toţi ceilalţi, se alesese fiind-că aşa voise guvernul.

Şeful partidului conservator-democrat a primit următoarea telegramă din partea d-lui Gr. D. Vasiliu, deputatul liberal nou ales al col. II de Cameră de Tutova:

D lui Take Ionescu
fost ministru
Bucureşti

Succesul nostru de astăzi 'mi impune datoria de a vă mulţumi călduros pentru concursul sincer, prin care amicii d-voastră au contribuit la izbînda repurtată.

Gr. D. Vasiliu.

*

La această depeşă, d. Take Ionescu a dat următorul răspuns:

D-lui Gr. Vasiliu
deputat
Birlad

Te felicit pentru prea frumoasa izbîndă şi sunt vesel că şi acolo unirea opoziţiei s'a dovedit aşa de sinceră.

Take Ionescu

Biroul electoral la alegerile comunale din Piatra N. în zilele de 15 şi 17 Mai, va fi prezidat de d. D. Porfiriu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi.

Tribunalul s. II a confirmat mandatul de arestare al lui G. Popa, inculpat pentru dare de foc.

Domnul I. Setlacek, profesor de matemateci la liceul Naţional din Iaşi, ceruse înscrierea sa în colegiile II Cameră şi I Comună.

Curtea de Apel s. II, omiţînd a se pronunţa asupra actului prezintat de contestator şi prin care dovedea, că tatăl său era născut în ţară, anterior convenţiei din Paris, respinse înscrierea contestatorului.

Curtea de Casaţie admiţînd apelul profesorului din Iaşi, a stabilit următoarea jurisprudenţă privitoare la locuitorii de rit creştin, cari se aflau în ţară la stabilirea Convenţiei din Paris (1858):

Convenţiunea din Paris de la 1858, deşi nu se ocupă de modul dobîndirei naţionalităţei romîne, însă ea decretează o stare de lucruri în profitul tutulor locuitorilor de rit creştin ai principatelor, care nu se bucură de vre-o protecţiune streină, edictînd ca toţi locuitorii creştini stabiliţi la acea dată în ţară, să se bucure deopotrivă de drepturile politice.

Prin urmare, cel ce dovedeşte că el sau tatăl său, se găsea în ţară la 1858 fără să se bucure de vre-o protecţiune streină, se consideră ca romîn, şi deci, dacă întruneşte şi celelalte condiţiuni, poate fi alegător în colegiile corespunzătoare censului ce posedă.

Conform dispoziţiilor din legea pentru eftenirea traiului, votată de Parlament, ministerul de finanţe a pus în vedere perceptorilor, că nu se vor mai percepe procente la sumele ce se mai datoresc din valoarea porumbului şi nutreţurilor distribuite la ţărani în 1904—1905.

Agenţii care vor calca aceste dispoziţii se vor pedepsi cu destituirea.

Fotograful A. Brand, din Bucureşti a dat judecăţii pe fotograful A. Blumenfeld, pentru că acesta a contrafăcut, la casa Regel şi Kring, din Lipsca, fotografii de ale Regelui şi Reginei, executate în atelierul Brand.

Curtea de Casaţie, respindînd recursul lui Blumenfeld, a stabilit următoarele în materie de proprietate artistică şi literară şi de reproducţiuni fotografice:

1⁰ Dispoziţiunile art. 1 din legea presei din 1862 şi acelea ale art. 339 c. penal, fiind dispoziţiuni cu caracter general, care garantează dreptul de proprietate asupra oricărei producţiuni a minţei omului ce poate fi considerată ca rezultatul unei munci intelectuale, se aplică şi produselor fotografice, cînd aceste produse au caracterul unor opere de artă.

2⁰ Chestiunea de a şti dacă o anumită fotografie este sau nu o operă de artă, este o chestiune de fapt, lăsată la atributul suveran al instanţelor de fond şi scapă astfel controlului Inaltei Curţi.

3⁰ Dispoziţiunile art. 340 c. p. se aplică nu numai introducătorilor de scrieri contrafăcute, ci şi acelor cari introduc orce producţiuni artistice contrafăcute, de oarece nu e nici o raţiune ca să se califice delict contrafacerea unor producţiuni de fotografii artistice, iar introducerea ilicită în ţară, să nu fie pedepsită în acelaş mod cum se pedepseşte introducerea scrierilor imprimate contrafăcute.

In „Ordinea" de astăzi 29 April „Scrisorile din Iaşi", se ocupă de „Glosa mutărilor—Lumea stă pe o schimbare—Foşti, prezenţi şi viitori—Capriciile unui sfînt—Chiriile Iaşului—O enigmă neînţeleasă—Oraşul cel înnoit—La ce ajută apa—Ruinele prăbuşite—Ceea ce nu rezistă—Ce ar face Caragiale în Iaşi—Un capitol abundent—Vinul cel vechiu şi apa cea nouă—Mutările de la teatru—Intre politică şi arta—Perpetuum mobile".

Cine nu a cetit insanităţile pe cari le-a publicat *Evenimentul* prin pana şchioapă a lui State Dragomir cu privire la talentul artistei Francesca Rozan şi a reprezentaţiei ce a dat în Capitală? Vom reproduce aprecierea, şi ea pătimaşă a *Epocei*, dar orcum mai civilizată, spre a evidenţia răutatea sau incapacitatea „degustorului de strîmbături lugubre" de la Teatrul din Iaşi.

Iată ce spune *Epoca* de la 28 Aprilie:

„Nu e mai puţin adevărat că d-ra „Rozan nu este o artistă de duzină, „şi că făcînd serioase studii—e foarte „tînără acum—*ar putea ocupa un loc* „*însemnat printre artistele noastre dra*„*matice*.

„In comedioara: *Ca în Biblie*, a „arătat că nu-i lipseşte nici ingenui„tatea comică nici cea sentimentală, „iar în *La Robe Rouge* a evidenţiat „oarecari însuşiri pentru dramă şi „tragedie. In afară de acestea *se mişcă* „*corect în scenă, nuanţează inteligent* „*şi ştie să facă pauzele necesare*."

Oricine a văzut o jucînd pe d-ra Rozan îşi poate da seama, că şi această critică e cam pătimaşă; dar oricum cîtă depărtare pînă la insanităţile *Evenimentului*.

DIVERSE

— Servul Constantin Vlasie, de la Otelul Traian, a fost dovedit că fura diferite obiecte de prin camerile Otelului.

— Aseară caii de la birja cu No. 8, condusă de I. Petrov, au căzut în şanţul din str. Păcurari, în dreptul casei cu No. 21 unde se face racordare.

— D. G. Miron, a fost numit revizor de vite la circ. Sculeni, în locul d-lui Ion Baltea, demisionat.

— Femeia Maranda Tănăsiuc, fiind părăsită de concubinul ei, V. Roman, din Ungheni, ca să-şi răsbune, şi-a abandonat pe cîmp o copilă de trei săptămîni. Numita femeee a fost arestată şi înaintată parchetului.

— Mai mulţi hoţi au intrat în via d-lui Şvarţ din Zoureşti, de unde au furat 250 viţe de vie americană.

— Din imprudenţa un copil, s'a aprins şi ars casa lui Neculai Dragoş, din comuna Ciurea. Pagubele sunt de 400 lei.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Autoritățile regionale basarabene ar fi renunțat la revandicarea moșiilor Spiridoniei pe cale procesuală—hotărînd s'o facă pe cale parlamentară.*

Un proiect de lege va fi depus, în senzul acesta, la Dumă, care se va ocupa de chestie în sesiunea din Septembrie.

❑ *Afacerea arestărilor ilegale ale fraților Deleanu din Hîrlău, urma să se judece astăzi la secția I-a a Curții.*

Deși la termenul precedent, în ziua de 1 April, judecarea fusese amînată cu 28 zile pentru aducerea dosarului, care se află la ministerul de justiție, acel dosar n'a fost adus nici la termenul de astăzi.

Se vede că drumul de la București la Iași, cu trenul, durează și mai multe zile încă de cît acelea ale Cheretei din operetă.

❑ *Eforii spitalelor Sf. Spirldon nu s'au oprit încă la nici o soluție definitivă în chestia economiilor.*

Acum este vorba ca sumele afectate pentru clădiri și acelea necesare pentru cumpărături de lenjerii, să fie reduse la minimul posibil.

Pe de altă parte, s'a hotărît scoterea în vînzare a mai multor parchete de păduri. Cu toate acestea mijloace se speră că se va realiza un venit de 250,000 lei.

❑ **Febra tifoidă.**—*Pe ziua de azi s'au constatat două cazuri noi de febra tifoidă în strada Marta.*

In schimb, analiza sîngelui făcută asupra celor doui bolnavi din străzile Palatului și Păcurari, au arătat că nu li se poate aplica diagnoza de febra tifoidă.

Serviciul sanitar, a luat măsuri, pentru a opri debitarea laptelui de către lăptarii din strada Marta, de oare-ce în această regiune tifosul bîntuie mai tare.

❑ *O societate pe acțiuni, cu capital francez și englez, e pe cale a se constitui, pentru exploatarea morăritului în Moldova.*

Inițiatorii au și intrat în tratative pentru cumpărarea morilor principale din Iași și Botoșani.

❑ *Ziarele junimiste afimă, că d. dr. C. Daniel a fost numit profesor la facultatea de medicină din Iași, pe baza rudeniei sale cu d. Haret.*

La Iași, însă, profesorii știu, că numirea d-rului Daniel se făcuse prin stăruințele d-rului Bogdan, care, în schimb, a fost confirmat rector de d. Haret.

❑ Șerul Démètre s'a transportat ieri la București, ca să iee parte la „stăruințele" pentru mișcarea în magistratură.

❑ *Intrebăm pe epitropii Spiridoniei de ce nu suprimă locurile de medici primari ale d-lor doctori Gane și Bacaloglu, doi transfugi politici, cari au capatat plocoane inutile.*

❑ In comuna Luca, jud. Dorohoi, a fost găsit cadavrul unui necunoscut.

Parchetul general a delegat pe procurorul de Dorohoi să facă cuvenita anchetă.

❑ D. Văleanu, inspector agricol, a inspectat zilele aceste tot județul. La o întrebare a noastră, ne spune că recolta de toamnă, promite peste tot locul, a fi foarte slabă și se simte pretutindeni nevoe de ploi.

❑ Administrația comunală, va lua măsuri, ca astuparea fîntînelor, să înceapă în cursul septămînei viitoare.

❑ In urma intervenției Camerei de Comerciu, ministrul Industriei, a acordat d lui C. Luca, proprietarul grădinei „La 3 sarmale" din Bucium de a ținea localul deschis în zilele de Duminică.

❑ In cursul lunei, s'au vîndut pe piața abatorului local, piei crude cu prețul variind între 105 și 110 lei suta de kilograme. Boi vii de muncă s'au vîndut între 240 și 320 lei părechea.

❑ Astă-zi a avut loc supra licitarea imobilului din strada Unirei, în care se află instalat consulatul rusesc.

De această dată s'au presintat mulți concurenți. Imobilul a fost adjudecat definitiv asupra d-lui A. A. Badareu pentru suma de 72 700 lei.

❑ Domnul Fara, directorul general al închisorilor, va veni zilele viitoare să inspecteze penitenciarul central din Iași.

Directorul general va avea să se pronunțe asupra unui raport al directorului din Iași, prin care cere să se clădească încă cîteva camere la penitenciarul local, camerele existente fiind nesuficiente.

❑ Diaconul Stefan Săvulescu de la biserica Trei-Erarhi a fost numit sub protoereu al județului Iași.

❑ Aseară la oarele 5, s'a celebrat la biserica Banu, căsătoria religioasă a d-rei Eva Ghyka, cu d. sub locolenent Pascu.

● Judele instructor al cabinetului III a luat ieri interogatorul numitei Lucreția Petrescu, prostituată, care s'a făcut vinovată de exploatarea unei fetițe.

Mandatul de arestare a fost semnat. Tribunalul a confirmat astă-zi acel mandat.

❑ D. Aurel Zăuleanu și-a trecut eri examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului civil înaintea Comisiunei, compusă din d-nii: M. B. Cantacuzino, G. Tabacovici, V. Dimitriu, Alexandrescu și Peretz.

Astă-zi la oarele 5, d. dr. în drept P. Dragomirescu, își va trece examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului comercial, vorbind despre Aval.

❑ In urma alarmei dată de ziare și a insistențelor serviciului sanitar onorata administrație comunală a dispus, în fine, să se curețe stradele Marta și Brudea, unde febra tifoidă face ravagii.

❑ De la 2 Mai orele de cancelarie la primărie, afară de casierie și serviciul tehnic, vor fi dimineața de la 8 la 1 p. m.

❑ M. S. Regina a acordat cuvenitul exequator d-lui Rudolf Weber, numit consul al Germaniei la Iași.

❑ Individul Neculai a Mariței, primind ordin de chemare pentru regimentul 8 Artilerie și voind să scape de armată, s'a împușcat în palma dreaptă, pentru a deveni astfel impropriu serviciului militar, Neculai a fost internat la spitalul sf. Spiridon, și va fi dat în judecata consiliului de război.

❑ D. Alexandru Naum și-a trecut eri examenul de doctor în litere și filosofie, înaintea comisiunei, compusă din domnii: A. D. Xenopol, I. Caragiani, Charles Drohuet și Xenophon Ghiorghiu, sub președenția decanului facultății de litere.

D. Naum și-a susținut cu succes teza de doctorat, tratînd asupra „Idealismului și Realismului în artă", D. Drouhet a fost acela, care a discutat în amănunțime susținerile d-lui Naum, combătîndu-le.

D. Naum, a obținut titlul de doctor în litere și filosofie „cum laude".

D sa e al treilea doctor eșit de la Universitatea de Iași. Primul a fost d. Ilie Ghibănescu, al doilea d. G. Pascu.

❑ D-nii profesori P. Rîșcanu, I. Caragiani și Găvănescul, au fost numiți în comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de istoria de filosofie modernă și logică, vacantă la facultatea de litere din Iași.

La catedră candidează d-nii D. Nădejde și I. Petrovici, actualul suplinitor al catedrei.

❑ Duminică 1 Maiu va avea loc o serbare cîmpenească în grădina „Leagănului Flutururlui, Perjoaia", organizată de soc. de gimnastică „Turn-Verein". Plecarea din oraș, din Piața Unirii, va începe la orele 2 jumătate p. m. cu tramvaie speciale.

Intre punctele cari figurează pe programul serbării observăm: Alergarea în saci, curse cu biciclete cu premii, dansuri și exercițiii de gimnastică etc.

Serbarea promite a fi interesantă și multă lume și-a dat întîlnire spre a serba pe tradiționalul 1 Maiu.

❑ Din lipsă de concurenți, licitația ce urma să se ție eri, pentru închirierea bufetului de la Copou, n'a putut avea loc.

S'a fixat o nouă licitație.

❑ Administrația comunală s'a învoit cu d-nii Cirillo și Biță, pentru a organiza o fanfară, care să cînte în grădina Copou, în tot timpul verei.

❑ D Neculai Iorga s'a adresat azi printr'o scrisoare d-lui G. D. Șerban, rugîndu-l ca suma de 12,000 lei, trimisă de d-sa pentru statuia Cuza-Vodă, să o înainteze administrației comunale.

❑ Domnului Al. Gane, procuror de secție la Curtea de Apel din Iași, i s'a propus un loc de consilier la Curtea de Craiova sau Galați.

Domnul Gane a refuzat.

❑ Locul de procuror la Casație, din nou înființat, a fost oferit d-lui Maxim, consilier la Curtea de Apel din București.

Domnul Maxim l-a refuzat.

❑ D. Sadoveanu, directorul teatrului național, e dispus ca repetițiile pentru viitoarea stagiune, să înceapă Luni 2 Mai a. c.

Repetițiile vor continua o lună de zile.

Se vor pune în repetiție piesele originale: *Funcționarul de la Domenii*, *Talismanul* și *Zile vesele după războiu.*

❑ La debitul Badareu et dr. Manolescu se găsește în tot timpul zilei recoritorul și higienicul lapte bătut.

❑ **Judiciare.**—I. Niță, fost perceptor în comuna Vîrful Cîmpului jud. Dorohoi, a fost condemnat de tribunal la trei luni închisoare pentru delapidări.

Astă-zi, în apel, Niță a fost achitat.

— Subcomisarul C. Ioan, din poliția de Bîrlad, s'a făcut vinovat de abuz de putere, cu ocazia unui iarmaroc, asupra cetățenilor I. Munteanu și I. Antonescu.

Dat judecății cu rechizitorul procurorului general, subcomisarul a fost condemnat astă-zi în lipsă la o lună închisoare.

— Comerciantul A. L. Engelberg, din Bacău, a fost condemnat la o lună închisoare pentru faliment.

Sentința a fost consfințită astă-zi de curte.

— Jandarmul rural I. Morariu, din comuna Elisabeta Doamna, jud. Roman, a fost dat judecății pentru maltratarea țăranului V. Casian, din Trufești.

Jandarmul a fost condemnat la o sută lei amendă.

❑ **Incă 2 reprezentații de operă și un matineu.**—In urma extraordinarului succes obținut de trupa de operă ce joacă în plin triumf la Teatrul Național, vor avea loc **irevocabil** încă 3 reprezentații.

Sămbătă 30 Aprilie sara **Ebrea**, mare operă în 5 acte de Halévy.

Duminică 1 Mai **matineu** *oara 2 jum. p. m.* cu **Cavaleria Rusticană** de Mascagni și **Pagliaci** de Leoncavallo. Superbul tenor De Grandi, sublimul bariton Marri, tenorul Perico, diva Proti vor cînta în *matineu la care vor fi prețurile scăzute.*

Duminică 1 Mai sara **Faust** de Gounod cu sublima divă **Dora Domar**, *Stanarelli, Modesti, Maucere.*

Trupa aceasta de operă a stărnit în Iași o vie admirație mulțumind pe deplin pe toată lumea. *E cea mai bună trupă de operă ce nê-a vizitat.*

Biletele la „*Thalia*" (Maximovici).

*

Astă seară Vineri, opera va reprezenta **„Traviata"** cu sublima divă **Dora Domar**. Se prevede că toate locurile vor fi ocupate.

Programe detaliate cu subiectul operei și biletele de întrare la „Thalia" (Maximovici).

❑ Celebra eroare judiciară „Asasinarea Curierului din Lyon" este cuprinsă în noul program de astă-seară Vineri 29 April, al teatrului Cinematografic din Sala Sidoli. Ni se reprezintă o reconstituire fidelă după acte și documente autentice. Desfășurarea ocupă o jumătate a reprezentației (partea II-a și a III-a a programului).

Cuprinsul acestei drame este un fapt adevărat, petrecut la începutul socolului al 19-lea. Una din cele mai mari greșeli a fost comisă de justiție, a cărei victimă a fost un negustor corect Ioseph Lesurques. Fără cea mai mică vină și numai din cauza frapantei asemănări cu adevăratul asasin, Lesurqes a fost judecat, condamnat pe nedrept și executat prin ghilotină. Recunoscînduse apoi nevinovăția lui, comuna din Paris i-a rîdicat un monument la cimitirul Père-Lachaise, unde trecătorul citește și astă-zi următoarea inscripție pe soclul monumentului: A Ioseph Lesurques victime de la plus deplorable erreur humaine.

Scenele se desfășoară chiar în acele locuri unde s'au petrecut faptele, așa că avem înaintea noastră una din cele mai adevărate reconstituiri.

Celelalte două părți ale programului, cuprind între altele: Miss Haris, femeea-șarpe, scene artistice sportive de variété—Jael și Sisera, reconstituire biblică cu artiștii Comediei franceze—Pe deplin însănătoșat, Max Linder reapare într'o comedie nouă, propria sa compunere și executare. Programul nou mai cuprinde și alte subiecte comice, sportive, teatrale etc. etc.

Sala este bine aerisită prin ventilatoare mari electrice, care funcționează în tot timpul reprezentației.

Mîne Simbătă Matineu la 3 ore ziua cu Curierul din Lyon ultima dată și mîne Simbătă seara, reprezentație cu program noi care cuprinde între altele: Hoții de Schiller.

Ultima oră

București 29 Aprilie

Un asasinat

Sofia.—Alaltă eri seara un sergent de poliție a asasinat la Florra, în Macedonia pe romînul Lazăr Tanasou. Motivele nu se cunosc.

Noul șef al guvernului Bosniei și Herzogovinei

Viena.—Imparatul a desărcinat pe generalul Varsesaniu, inspector al armatei și șef al guvernului Bosniei și Herzogovinei de funcțiuniie sale. Aceasta în urma cererei generalului.

Generalul Poterek, a fost numit în locul său.

Procesul fostului polițai al Moscovei

Petersburg.—Azi a început la departamentul criminal al Senatului, în fața unei curți cu reprezentanții Statului, procesul contra fostului polițai al orașului Moscova. Generalul Anatol Reibot îl acuză de a fi întrebuințat fondurile statului în contra destinațiilor, de extorsiune, de abuz de încredere și intracțiune la competența sa.

Sosirea președintelui Fallieres

Paris.—Președintele Fallières, a sosit la Paris venind din Bruxelles.

Arestarea corespondentului ziarului Times

Constantinopole. — Ziarele spun că corespondentul ziarului Times de aici, a fost arestat, în chestiunea furtului documentelor diplomatice.

Constituția Alsaciei

Berlin. — Comisiunea reichstagului, însărcinată cu studearea constituției Alsaciei, a respins cu 13 voturi contra 12 totalul proectului de lege.

Comentarea uni vot dat de dumă

Petersburg.—Comentînd votul dat în ședința de eri de Dumă, ziarul Nowoie Vremia, zice că duma a impus o grea sarcină conștiinții sale și va expia crud actul făcut. Duma și-a perdut dreptul la existența de aci înainte.

Accidentul unui aviator

Berlin.—Aviatorul Bokemiller, pilotînd un monoplan pe aeroplanul Joanistat, s'a isbit de o casă. Grav rînit aviatorul a încetat din viață.

Asasinarea unui colonel turc

Salonic.—Un. locot. colonel turc, a fost asasinat de un comandant albanez în urma unei altercațiuni într'o cafenea.

LOTERIA

București.—Azi nu a avut loc tragerea loteriei.

Ultima tragere va avea loc Marți în 3 Mai.

Accidentul yachtului regal

București.—Un serios accident, care din fericire n'a avut nici o urmare gravă, s'a întîmplat azi yachtului regal „Ștefan cel Mare", cînd a sosit în Hîrșova.

Iată amănuntele:

La ora 10 a. m. yachtul regal a sosit la Hîrșova.

Pe cînd M. S. Regele, A. S. R. Principele Ferdinand, principele Carol, d. Delavrancea se aflau încă pe puntea de la debarcader, vedeta Mărăcineanu printr'o manevră greșită a venit cu o mare viteză și a lovit yachtul regal, pontonul rus și s'a oprit în pontonul romînesc, intrînd aproape 3 metri sub ponton.

*

O mare panică s'a produs atît pe puntea yachtului cît și în întreaga asistență.

La ciocnire patru soldați marinari de pe vedetă au căzut în Dunăre, dar au fost salvați imediat.

M. S. Regele a mers pe mal și s'a interesat de accident și de soarta marinarilor.

Peste cinci minute luntrea a fost restabilită și Suveranul s'a întreținut cu întreaga asistență. Toată lumea era profund impresionată încă de accidentul care putea să aibă consecințe atît de grave.

Deraiarea de la Predeal

București.—Trenul No. 14, care avea să sosească la București aseară la orele 9 30, a deraiat la Predeal. Iată împrejurările, în care s'a întîmplat.

La orele 5 29, trenul a plecat din Ploești, iar în dreptul stației Predeal, penultimul vagon a sărit de pe linie deraiînd.

In acest vagon se aflau numai doi funcționari, ampleiantul de ambulanță Spirescu și factorul poștal, Grigore Zaman.

Ambii au sărit în partea în care se răsturnase vagonul și s'au rănit grav.

Grigore Zaman are ambele picioare fracturate, iar Spirescu are peptul sdrobit. Ambii au fost internați în spitalul din Sinaia.

Cu ajutorul sătenilor, linia a fost debiaiată și trenul a putut să-și continue drumul, sosind cu întîrziere la București.

Candidatura d-lui Jean Th. Florescu

București.—La alegerea parțială de la colegiul al 2 lea de Ilfov, devenit vacant prin demisia d-lui Many, se dă ca sigur, că partidul conservator-democrat va susține candidatura d-lui Jean Th. Florescu, fost deputat.

Neînțelegerile din T.-Severin

București.—Consiliul de miniștri, s'a ocupat eri și de neînțelegerile între guvernamentalii din T. Severin, unde lupta între Prefect și Primar a ajuns la cuțite.

D. Igișoreanu, prefectul județului, a cerut d-lui Marghiloman de a avea mîna liberă, pentru a asigura reușita candidaților guvernului la alegerea de luni.

D. Marghiloman a consimțit — și d. Igișoreanu a și început ingerințele.

Sinuciderea din București

București. — Tînărul Gh. Teodosiu, funcționar la căile ferate, a încercat azi să se sinucidă, la șosea, trăgîndu și un foc de revolver, în tîmpla dreaptă. In stare gravă, a fost transportat la spitalul Filantropia.

El refuză să dea ori ce explicație.

Uniformele în armată

București.—Suveranul, a aprobat, cu oare care modificări, proectul pentru schimbarea uniformei în armată.

După acest proect, trupele și ofițerii, vor avea uniforme de postav cenușiu-verde, adică de o culoare mai puțin bătătoare la ochi, și va fi unică pentru toate trupele.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

Se aduce la cunoștința publicului că începînd de la 2 Mai a. c. și pînă la noi dispozițiuni, oarele de cancelarie pentru Serviciile interne, în afară de Casierie și Serviciul Tehnic, vor fi numai dimineața de la oarele 8—1 p. m.

Accesul publicului prin birouri nu va fi permis de cît de la oarele 10 a. m.

No. 06951. 28 | 11 April 1911

Advocații KIRILOVICI

S'AU MUTAT

în Strada Mitropoliei 10

Lîngă Baia Comunală

Gheorghe Constandachi

inginer hotarnic se oferă a face măsurători de moșii, hotărnicii, parcelări la locuitori, diviziuni de moșii, etc.

Adresa *Str. Bărboi No. 8.*

Fabrica „FORTUNA" Iași

lîngă Strada Moțoc

Fondată în 1888

120 Cai putere *180 lucrători*

SCAUNE

MOBILE

PARCHETE

ROȚI de transmisiune

UȘI

FERESTRE

DUȘAMELE cu uluc și langhetă.

Ori-ce părți și accesorii de lemn pentru toate industriile. Lemn brut și fasonat, Scînduri și grinzi pentru tîmplari, strungări, sculptori, caretași. dulgheri, bodnari, Architecți și Antreprenori. Specialitate Comenzi, pentru d-nii Antrepenori, aburitul și uscatul lemnelor.

80 Mașini pentru prelucrarea lemnului cari se inchiriază și cu ora. Furnisare promptă. Prețuri eftine.

Fabrica „Fortuna" Iași

lîngă str. Moțoc.

Ape minerale naturale

STREINE ȘI INDIGENE

din 1911

au sosit la Farmacia I. WERNER

DIN PIAȚA UNIREI

EPITROPIA

Spitalului de copii „Caritatea" din IAȘI

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștiința generală, că în ziua de Mercuri 11 Mai a. c., 6 p. m., are a se ținea licitațiune publică în camera acestei Epitropii din strada 40 de Sfinți No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei spitalului cu 400 m. c. lemne pentru foc; 10,000 kilograme kocs, cum și pentru aprovizionarea spitalului cu laptele, carnea și pîinea trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor și personalului din spital, pe timp de un an.

Concurenții vor trebui să depună garanțiile legale socotit 10 la sută.

Condițiunile se pot vedea la cancelaria Epitropiei, în toate zilele.

EPITROPIA

No. 54

1911 Aprilie 28

De vânzare

MOȘIA PETREȘTI din județul Iași pe malul Prutului o jumătate oră de gara Ungheni, întindere 345 fălci (494 hectare) din care 40 fălci pădure.

A se adresa la D. I. Buiucliu strada Veche 26 Iași.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH de Vînzare 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de încredere, fundată în 1892 —

NOTE DE MUZICA

Asortiment complect după programa Conservatorului.

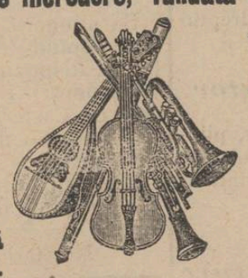

Instrumente Muzicale şi Accesorii

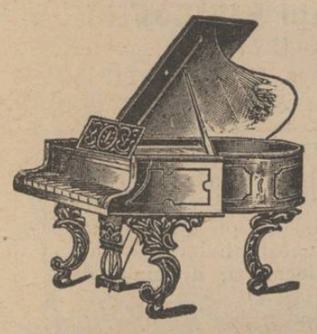

Piane Pianine

REPREZENTANŢA RENUMITELOR FABRICI

STEINWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vinzare şi în rate lunare fără acont— INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.

Patine cu rulete

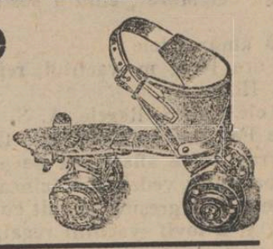

Pentru „Skating"

Calitate superioară

Preţuri reduse

Dacă suntéţi suferinzi, dacă voiţi a preîntimpina boalele cele mai rebele de stomah, rărunchi şi ficat, întrebuinţaţi zilnic şi în timpul mesei produsele din

Noua Fabrică de Ape Mineralizate

SALVAREA

Iassy, str. Palat No. 9

Preparate în mod conştiincios şi avînd ca bază principiile active ale apelor de Vichy, Vittel, Gieshübler, Borvis, cu un excés de acid carbonic, constitue o băutură răcoritoare ce ajută digestia, combate aciditatea stomahului, alcătuind şi un excelent diuretic în combaterea artritismului, gravelei, nefritei şi a calculilor biliare.

Se recomandă în special de Onor. Medici.

De vînzare în toate magasinele mari de consum.

La cerere trimetem la domiciliu.

Director *Er. Sebastian* chimist.

Magazinul comertului in rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete Brenabor

Intrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

BICICLETE

Puch şi Dürkopp

Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

Mobile, Pendule, Căruciore şi ori-ce accesorii

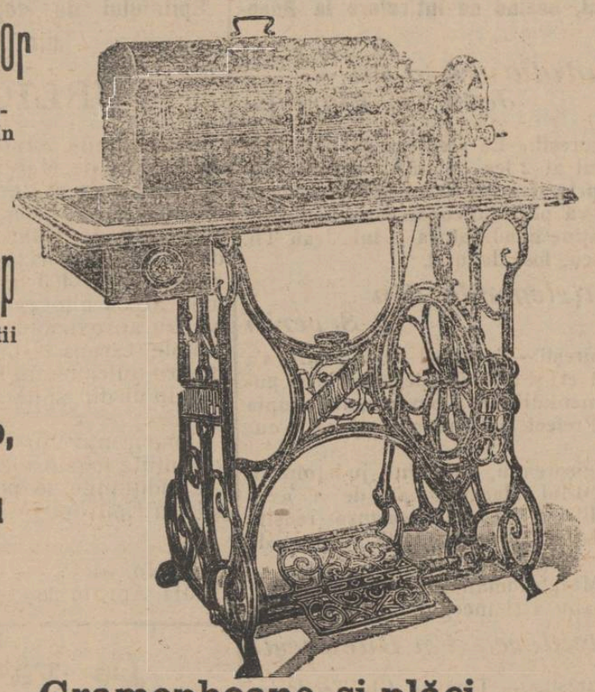

Gramophoane şi plăci.

Instrumente muzicale

TOATE SE VÎND IN RATE CONVENABILE LA

Magazinul comerciului in rate

S. L. Grossmann

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1084 din 19 Decembrie 1879.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţi din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,192, Contracte pentru un capital de transi 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,226.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum i

Diferite alte combinaţiuni deşasigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER Str.. Lăpuşneanu No. 10

4 ani de succes 4

CIRCUL SIDOLI

In fiecare Joi, Vineri, Sâmbătă şi Duminică.

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi—al doilea în fiecare Sâmbătă ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sferi seara.

Preţurile: Loja 8 lei, Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Balcon 70 bani, Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Sâmbătă şi Duminică.

FABRICA DE CORSETE

din str. Lăpuşneanu

s'a mutat în strada Gh. Mîrzescu 17 casele Goldner, asortîndu-se cu ultimele noutăţi moderne,

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

pâroud

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA şi PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei IXa

sau pus în vînzare,

Tragerea dela

5 Aprilie 3 Mai 1911

Se poate câştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de 7.322.000 lei

Preţurile oficiale pentru vânzare:

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
20	40 lei	80 lei	160 lei

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	Lei	3,00
1/4 Un sfert	Lei	6,00
1/2 Una jumătate	Lei	12,00
1 Loz intreg	Lei	24,00

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executata de Iohan Krzyzanoski, lăcătuş şi electrician, Iaşi str. Păcurari No. 17